

اِسْتِجَابَةُ

หะดีษซอเฮียะฮ์

โดย

อรุณ บุญชม

เล่มที่ 1

เรื่องอิสลามและการศรัทธา เจตนาและความบริสุทธิ์ใจ

วิชาการ ความสะอาด การละหมาด

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله واهب الحكمة والرشاد صلى الله على سيدنا محمد الصحوث لسان صدق
للعالمين وسراجا منيرا يكشف عنهم الظلم والاهام ويرشد هم الى سوا السبيل (يا ايها
النبي انا ارسلناك شاهدا ومبشرا ونذيرا وداعيا الى الله باذنه وسراجا منيرا مبشرا المؤمنين
بان لهم من الله فضلا كبيرا) محمد

อัลหะดีษ เป็นมรดกอันล้ำค่าชิ้นหนึ่งที่มีความสำคัญเป็นอันดับรองจากอัลกุรอาน ทั้งนี้
เพราะอัลหะดีษมีมาเพื่อบรรยายความหมายของอัลกุรอานผู้ใดยึดมั่นทั้งสองสิ่งนี้เขาจะไม่หลงผิด
วิชาการที่เกี่ยวกับอัลหะดีษมีหลายแขนง ถึงขั้นที่นักวิชาการบางท่านกล่าวว่า หากจะใช้
เวลาตลอดชีวิต เพื่อศึกษาวิชาการเหล่านั้น เพียงแขนงเดียว ก็ไม่สามารถที่จะเรียนให้สำเร็จได้
อัลหะดีษเป็นวิชาการที่ถ่ายทอดสืบเนื่องกันมาอย่างเป็นขบวนการที่มีระบบและแบบแผน
เป็นของตนเองโดยเฉพาะ และด้วยกลุ่มบุคคลที่เชื่อถือได้ จึงมีความถูกต้องมากที่สุดเป็นรอง
แต่เพียงอัลกุรอานเท่านั้น

ถึงแม้อัลหะดีษ จะมีความสำคัญทางด้านวิชาการ แต่ที่ถูกแปลออกเป็นภาษาไทยนั้น
ก็มีจำนวนน้อยมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เป็นแม่บทในหลักวิชานิติศาสตร์อิสลาม ซึ่งใช้เป็นหลัก
ในการดำเนินชีวิตของมุสลิมทุกคน ข้าพเจ้ามีความตั้งใจเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว ตั้งแต่เข้าศึกษาใน
คณะอัลหะดีษ ที่มหาวิทยาลัยอิสลามแห่งนครมะดีนะห์ ประเทศซาอุดีอาระเบีย ที่จะแปล
อัลหะดีษออกเป็นภาษาไทย เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ แต่ก็ยังไม่มีโอกาส จวบจนเมื่อคุณมานพ
วงศ์เสงี่ยมได้มาปรารภกับข้าพเจ้าในเรื่องการแปลอัลหะดีษเป็นภาษาไทย และได้นำหนังสือ
“อัสตาซ” มาให้ข้าพเจ้าอ่าน ประกอบกับหนังสือเล่มนี้อยู่ในความสนใจของข้าพเจ้า ตั้งแต่ครั้งที่
กำลังศึกษาอยู่เพราะเป็นหนังสือที่บรรจุด้วยอัลหะดีษ ที่เกี่ยวกับนิติศาสตร์อิสลามที่น่าศึกษา
โดยคัดเอามาจากหนังสือที่เป็นแม่บทในวิชาอัลหะดีษทั้งห้าเล่ม คือ ซอเหียะห์ บุคอรี, ซอเหียะห์
มุสลิม, สุนันอะบูดาอูด, สุนันนะซาอี, สุนันอัตติรมิซี, สุนันอิบนุมาญะห์ และจากหนังสืออื่นๆ
อีก และได้จัด ภาค บท และตอน เหมือนหนังสือนิติศาสตร์อิสลามทั่วๆ ไป ข้าพเจ้าจึงรับ
ปากว่าจะแปลหนังสือเล่มนี้

เมื่อโอกาสอำนวย ข้าพเจ้าจึงได้ลงมือแปลหนังสือเล่มนี้โดยขอความช่วยเหลือจากอัล
เลาะห์ตาอาลา หวังว่าจะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่รักอัลหะดีษ และรักการศึกษา ข้าพเจ้าไม่อาจ
กล่าวได้ว่ามันเป็นงานแปลที่สมบูรณ์ เนื่องจากความรู้ที่จำกัดของข้าพเจ้า ความผิดใด ๆ ที่มีขึ้น
จากการแปลนี้ ข้าพเจ้าขออภัยรับ ความดีใด ๆ ถ้ามีขอมอบให้บุพการี และครูบาอาจารย์ทุกท่าน
และขอให้ผลแห่งความดีนั้นนำความสงบสุขมาสู่สังคมมุสลิม และประเทศชาติโดยรวม

อรุณ บุญชม

คำปรารภ

หนังสือหะดีษที่ท่านกำลังถืออยู่นี้ แปลมาจากหนังสือ “อัดดาญญา” ซึ่งเป็นหนังสือรวมหะดีษต่าง ๆ ที่บันทึกโดยบรรดานักหะดีษที่มีชื่อเสียงอยู่ในแนวหน้าที่สุด คือ บุคอรี มุสลิม อิบนิมาเยะฮ์ ตริมิซีย์ นะซาอี และ อบูดาวูด ฯลฯ

เนื่องจากหะดีษต่าง ๆ ที่รวบรวมอยู่ในหนังสือเล่มนี้ ส่วนใหญ่เป็นหะดีษที่มีการรายงานถูกต้องสมบูรณ์ ซึ่งเรียกกันว่า “ซอเฮียะฮ์” แทบทั้งสิ้น ดังนั้นเพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาภายในเล่ม เราจึงตั้งชื่อหนังสือชุดนี้ว่า “หะดีษซอเฮียะฮ์”

ในการจัดพิมพ์ครั้งนี้ ด้วยวัตถุประสงค์ที่จะให้หนังสือมีรูปเล่มไม่หนามากนัก และมีขนาดใกล้เคียงกัน เราจึงได้แบ่งการพิมพ์ออกเป็น 2 เล่ม เล่มที่ 1 ตั้งแต่เรื่องอิสลามและการศรัทธา เจตนาและความบริสุทธิ์ใจ วิชาการ ความสะอาด และเรื่องการละหมาด แปลโดยอาจารย์อรุณ บุญชม เล่มที่ 2 เรื่องการละหมาด (ต่อ) แปลโดย อาจารย์อรุณ บุญชม ส่วนเรื่องการบริจาคชะกาต การถือศีลอด ฮัจญ์และอุมเราะฮ์ แปลโดย อาจารย์มรวาน สะมะอูน และหากหนังสือชุดนี้ได้รับการสนับสนุนจากท่านผู้อ่านตามสมควรแล้ว เราก็จะจัดพิมพ์เล่มต่อ ๆ ไปออกมาอีกในเร็ว ๆ นี้ อินชาอัลลอฮ์

หนังสือชุดนี้ได้พยายามจัดทำอย่างระมัดระวังที่สุด แต่เนื่องจากการจัดพิมพ์เป็นไปอย่างรีบเร่ง เพื่อให้เสร็จทันงานเมาลิดกลาง ฮ.ศ. 1403 ดังนั้น หากจะมีสิ่งผิดพลาดเกิดขึ้น ขอท่านผู้รู้ได้โปรดแจ้งให้ทางสำนักพิมพ์ทราบด้วย เพื่อที่จะได้แก้ไขให้ถูกต้องต่อไป

ขอขอบพระคุณท่านผู้อ่านทุกท่านที่ให้การสนับสนุนและขอขอบพระคุณอาจารย์อรุณ บุญชม และอาจารย์มรวาน สะมะอูน ที่ได้ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่งในการแปลหนังสือชุดนี้ออกมา

อัลฮัมดุลิลละฮ์

มานพ วงศ์เสงี่ยม

ในนามสำนักพิมพ์ ส.วงศ์เสงี่ยม

คำนำ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ในนามของอัลเลาะห์ผู้ทรงเมตตากรุณายิ่ง

ขอสรรเสริญท่าน โอ้พระองค์อัลเลาะห์ พระองค์ท่านได้เมตตาประทานแนวทางที่ถูกต้อง เราขอแสงสว่างไปสู่หนทางอันเที่ยงธรรมจากท่าน โอ้พระองค์อัลเลาะห์ เราขอพรและความสันทัดใจได้แก่นบี และทูตประกาศศาสนาของพระองค์ท่าน นายของเราก็คือมุฮัมมัด ซึ่งพระองค์ท่านได้ส่งเขามาเป็นความเมตตาส่งสารแก่มวลมนุษย พระองค์ท่านได้ให้เขาพูดด้วยถ้อยคำที่เป็นทางนำและวิทย์ปัญญา และจงได้แก่งศ์วาน และเหล่าอัครสาวกของเขา(มุฮัมมัด) ซึ่งเป็นผู้รักษาทางนำของเขาและป่าวประกาศ และได้เห็นรัศมีของเขา และได้ปฏิบัติตามเขา

อนึ่ง วิชาฮาดิษนี้เป็นวิชาที่เกียรติดูณอันยิ่งใหญ่และมีคุณประโยชน์อันมหาศาลเพราะเนื้อความบรรจุอยู่ด้วยพระจริยวัตรของท่านร่อซูล ทั้งที่เป็นคำพูดและการกระทำ ในประการนี้เป็นความดีแก่มวลมนุษย และเป็นทางนำให้พวกเขา (ในโลกนี้) และยังเป็นชัยชนะและความสุขของพวกเขา (ในโลกหน้า) ผู้ซึ่งเกี่ยวข้องกับวิชานี้คือผู้ทำหน้าที่เรียกร้องไปสู่สัจธรรม และเป็นดวงประทีปนำไปยังหนทางที่ถูกต้อง แม้แต่ท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ยังกล่าวไว้ว่า “อัลเลาะห์ได้ให้บุคคลที่ได้ยินคำพูดจากเราแล้ว เขารักษาและนำคำพูดนั้นไปประกาศบอกเล่าเป็นบุคคลที่มีสง่าราศี” และยังได้กล่าวอีกว่า “ผู้ใดได้รักษา (ด้วยการท่องจำ) สิบฮาดิษไว้ให้เป็นประโยชน์แก่ประชาชาติของข้าพเจ้า จากกิจการทางศาสนาของพวกเขา อัลเลาะห์จะบังเกิดเขาขึ้นมาในวันกิยามะห์ ให้เป็นผู้มีความเข้าใจมีความรู้” และในบางรายงานว่า : เขาจะถูกบันทึกให้รวมอยู่ในกลุ่มของผู้มีความรู้ และถูกนำไปรวมกับกลุ่มของนักรบที่ถูกฆ่าตายในสงครามศักดิ์สิทธิ์” (และการงานทั้งปวงขึ้นอยู่กับเจตนา)

เพราะเหตุนี้ และเพราะอัลเลาะห์ได้โปรดให้ข้าพเจ้ามีนิสัยรักฮาดิษ และมีความกระหายใคร่รู้วิชาฮาดิษอย่างไม่รู้จักอิ่ม ข้าพเจ้าจึงเกิดความคิดที่จะรวบรวมหนังสือขึ้นเล่มหนึ่งเกี่ยวกับวิชาฮาดิษ ข้าพเจ้าจึงได้ปรึกษากับผู้มีความรู้ถึงเรื่องนี้ และวิงวอนขอสิ่งที่ดีที่สุดจากอัลเลาะห์ และในที่สุดเค้าโครงแห่งความง่ายดายก็ไปเกิดขึ้นแก่ข้าพเจ้า และดวงประทีปแห่งข่าวดีได้ส่องสว่างแก่ข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจึงได้ยึดมั่นอยู่กับพระผู้อภิบาลของข้าพเจ้าและตกลงใจ ข้าพเจ้าได้เริ่มเรียบเรียงโดยได้รับความเพิ่มพูนจากอัลเลาะห์ตามอาลา ข้าพเจ้าจึงได้นำเอาหนังสือฮาดิษที่ขอเหียะห์ (ใช้ได้และถูกต้อง) มากที่สุด และมีสายรายงานที่เยี่ยมที่สุด นั่นคือหนังสือขอเหียะห์ บุคอรี, ขอเหียะห์มุสลิม, สุนันอบิดาวูด, ยาเมียะฮฺ อัตติรมิซี, และอัลมุจตะบาของนาซาอี ทั้งหมดนี้คือแม่บททั้งห้า ซึ่งแพร่หลายอยู่ในประชาชาติอิสลาม และเป็นที่ยอมรับอย่างสูงในวิชา

ฮาดีษ เพราะแม่บททั้งห้าได้รวบรวมไว้ซึ่งหลักชะรีอะห์อันยิ่งใหญ่และมีคุณค่า แต่มันคือชะรีอะห์ทั้งหมด เหมือนดังคำของท่านอิหม่ามมะนะวีได้กล่าวไว้ : ไม่มีฮาดีษขอเหียะห์จากท่านรอซูลุลละห์ (ช.ล.) ที่อยู่นอกเหนือจากแม่บททั้งห้า นอกจากมีเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ไม่ต้องสงสัยเลยว่ามวลมนุษย์มีความจำเป็นต้องอาศัยแม่บททั้งห้าเพื่อความสุขทั้งในโลกนี้และโลกหน้า หลังจากนั้นข้าพเจ้าได้นำแม่บททั้งห้ามาพิจารณาอย่างทั่วถึง และได้เริ่มรวบรวมทั้งหมดไว้อยู่ในเล่มเดียวกันโดยข้าพเจ้าได้ขัดเกลาหนังสือเล่มนี้อย่างจริงจัง และได้จัดแยกไว้เป็นบท ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของข้าพเจ้า และเพื่อสร้างไว้เป็นพิพิธภัณฑ์แก่ผู้มีความกระหายและปรารถนาในวิชาฮาดีษ

คำเฉพาะที่ใช้ในหนังสือเล่มนี้

เพื่อให้สั้น ข้าพเจ้าจึงเลือกเอาเฉพาะรายงานที่สั้นที่สุด และครอบคลุมถึงทุกมต่าง ๆ มากที่สุด และข้าพเจ้าจะเอ่ยถึงผู้รายงานฮาดีษคนแรก (ที่ได้ยินจากท่านนบี (ช.ล.) เท่านั้น) ไว้ในตอนต้นฮาดีษ และจะเอ่ยถึงผู้นำเอาฮาดีษนั้นออกรายงานไว้ในตอนท้ายของแต่ละฮาดีษ และเพื่อให้ได้ประโยชน์ในรูปแบบที่ดี ข้าพเจ้าจึงจะเลือกเอาตัวบทของฮาดีษจากรายงานของบะกุรียะห์หรือมุสลิม ในฮาดีษที่ท่านทั้งสองรายงานร่วมกัน และถึงแม้จะร่วมกับคนอื่น ดังนั้นถ้าหากท่านบะกุรียะห์รายงานร่วมกับคนอื่นที่ไม่ใช่มุสลิม ข้าพเจ้าจะเลือกเอาตัวบทจากรายงานของบะกุรียะห์ ถ้าหากท่านมุสลิมรายงานร่วมกับคนอื่นที่ไม่ใช่บะกุรียะห์ ข้าพเจ้าจะเลือกเอาตัวบทจากรายงานของมุสลิม แต่ถ้าหากฮาดีษนั้นรายงานโดยเจ้าของสุนัน (คือ อบูดาวูด ตีรมีซีและนาซาอี) ข้าพเจ้าจะเลือกเอาตัวบทจากรายงานของอบูดาวูด และถ้าหากข้าพเจ้าเลือกเอาตัวบทของคนอื่นที่ไม่ใช่อบูดาวูด ข้าพเจ้าจะแจ้งให้ทราบ บางทีข้าพเจ้าก็กล่าวว่า รายงานโดย ตีรมีซีและอีกสองท่าน ถ้าหากข้าพเจ้ากล่าวว่า รายงานโดยอาจารย์ทั้งสอง⁽¹⁾ ข้าพเจ้าหมายถึงบะกุรียะห์และมุสลิม ถ้าหากข้าพเจ้ากล่าวว่า รายงานโดยสามคน ข้าพเจ้าหมายถึง บะกุรียะห์ มุสลิมและอบูดาวูด ถ้าหากข้าพเจ้ากล่าวว่า รายงานโดยสี่คน ข้าพเจ้าหมายถึง บะกุรียะห์ มุสลิม อบูดาวูดและตีรมีซี ถ้าหากข้าพเจ้ากล่าวว่า รายงานโดยห้าคน ข้าพเจ้าหมายถึง บะกุรียะห์ มุสลิม อบูดาวูด ตีรมีซีและนาซาอี และถ้าหากข้าพเจ้ากล่าวว่ารายงานโดยเจ้าของสุนัน ข้าพเจ้าหมายถึง อบูดาวูด ตีรมีซีและนาซาอี ถ้าหากไม่เป็นไปตามระเบียบที่กำหนดไว้นี้ ข้าพเจ้าจะแจ้งให้ทราบโดยระบุอย่างชัดเจน

เรื่องทุกเรื่องที่มีการกระทำอย่างเรียบเรียงตามลำดับ เช่น ละหมาดและอัยยัข้าพเจ้าก็จะจัดฮาดีษให้เรียงตามลำดับเหมือนที่ศาสนากำหนด ส่วนในเรื่องอื่น ๆ ข้าพเจ้ามักจะนำเอาฮาดีษที่มีผู้รายงานหลายคนมากล่าวไว้ก่อน จนในที่สุดจะลงท้ายด้วยฮาดีษที่มีผู้รายงานเพียงคนเดียวถ้าหากมีขึ้น โดยรักษาให้ฮาดีษขอเหียะห์ (ใช้ได้) อยู่ก่อนที่ฮาดีษอื่นนอกจากมีเหตุจำเป็น

(1) สำหรับคำนี้จะใช้คำว่า รายงานโดย บะกุรียะห์และมุสลิมแทน ผู้แปล

ทำให้ฝ่าฝืนระเบียบดังกล่าว เช่น เอาฮาติษที่ถูกยกเลิก (ไม่มีผลใช้บังคับ) ไว้ก่อนฮาติษที่เป็นด้วยยกเลิก (มีผลใช้บังคับ) และเอาฮาติษที่มีความหมายคลุม ๆ ไว้ก่อนฮาติษที่มาบรรยายฮาติษดังกล่าว

การแบ่งภาคของหนังสือเล่มนี้

หนังสือเล่มนี้แบ่งออกเป็นสี่ภาค ภาคที่หนึ่งพูดถึงเรื่องการศรัทธา (อิหม่าม) วิชาความรู้ และหลักปฏิบัติที่ดีต่ออัลเลาะห์ (อิบาดาต) ภาคที่สองพูดถึงเรื่องหลักปฏิบัติต่อสังคม (มุฮัมมาลาต) ข้อตัดสินต่าง ๆ และประเพณีที่ไม่ขัดกับศาสนา ภาคที่สาม : คุณค่าของการปฏิบัติต่าง ๆ การบรรยายอัลกุรอานและสงครามศักดิ์สิทธิ์ ภาคที่สี่ หลักความประพฤติดีงามและคำสอนที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเร้นลับ

ข้าพเจ้าได้จัดลำดับของทั้งสองภาค คือ หลักปฏิบัติต่อพระเจ้า และหลักปฏิบัติต่อสังคม ตามลำดับเรื่องราวของหนังสือนิติศาสตร์อิสลามทั่ว ๆ ไป เพราะเป็นสิ่งที่รู้กันอยู่แล้ว และเพื่อให้สมบูรณ์และรวดเร็วในการค้นหาความกระหายจากทุก ๆ เรื่องสำหรับผู้แสวงหาความรู้

ข้าพเจ้าได้เริ่มเรียบเรียงหนังสือเล่มนี้ โดยขอความช่วยเหลือจากอัลเลาะห์ในเดือนรอมฎัน ปีที่ 1341 ฮ.ศ.

และได้เสร็จสมบูรณ์ด้วยการแนะนำจากอัลเลาะห์ตาอาลา ในตอนเช้าของวันจันทร์ อันมีมงคลคือวันจันทร์ที่ 26 เดือนชัลฮิจยะห์ ปี 1347 ฮ.ศ.

ข้าพเจ้ามีอากกล่าวได้ว่า งานที่ข้าพเจ้าทำนี้เสร็จสิ้นสมบูรณ์ตามเป้าหมาย แต่ข้าพเจ้าก็ได้ทုံมเทศความสามารถอย่างที่สุด โดยหวังว่าจะพบกับสิ่งที่ถูกต้อง ถ้าหากได้พบกับสิ่งที่ถูกต้อง นั่นคือความตั้งใจและความหวังของข้าพเจ้า แต่ถ้าไม่เป็นเช่นนั้นข้าพเจ้าก็เป็นเพียงมนุษย์ที่หนีไม่พ้นความผิดพลาดและหลงลืม ข้าพเจ้าวิงวอนต่ออัลเลาะห์ตาอาลาให้ผลงานของข้าพเจ้านี้เป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ใจ และขอได้โปรดรับผลงานของข้าพเจ้านี้ไว้ด้วยพระองค์เป็นผู้รับผิดชอบที่ดีที่สุด และเป็นที่ยอมรับแห่งที่สุด

ข้าพเจ้าได้ตั้งนามหนังสือที่ข้าพเจ้าเรียบเรียงขึ้นว่า “อัตตาจ อัลยาเมยะอ ลิลอุซูลฟี อะฮาดีษี รุซูล” (มีความหมายว่า นกยูงของบรรดาแม่บทในจริยวัตรและวณะของท่านร่อซูล) ข้าพเจ้าวิงวอนขอจากอัลเลาะห์ตาอาลาได้ดลบันดาลให้ชื่อหนังสือนี้เป็นางดีแก่บ้านเมือง และเป็นประโยชน์แก่บ่าวผู้ภักดีของอัลเลาะห์ พระองค์ทรงไดยินยัง ทรงรับคำวิงวอน

มันซูร อะลี้ นาสีฟ อัลฮุไซนี

รายชื่อนักรายงานหะดีษ ที่ใช้ในหนังสืออรรถาจารย์หะดีษชอเลาะฮ์ ทั้ง 9 เล่มนี้

รายงานโดย ตีรมิชี และอาจารย์ทั้งสอง (อาจารย์ทั้งสอง คือ บุคอรี และมุสลิม)

รายงานโดย ห้าคน คือ บุคอรี มุสลิม อับู ดาวูด ตีรมิชี และนะซาอี

รายงานโดย สี่คน คือ บุคอรี มุสลิม อับู ดาวูด ตีรมิชี

รายงานโดย สามคน คือ บุคอรี มุสลิม อับู ดาวูด

รายงานโดย เจ้าของสุนัน คือ อับู ดาวูด ตีรมิชี และนะซาอี

รายชื่อนักรายงานหะดีษ อื่นๆ และที่เป็นเจ้าของสุนัน

อัศสุนัน รวบรวมโดย อะบูดาวูด

อัศสุนัน รวบรวมโดย อิบน์มาญะฮ์

อัศสุนัน รวบรวมโดย อันนะซาอี

อัลมุวัฏฏะฮ์ รวบรวมโดย มาลิก บินอะนัส (เจ้าสำนักมาลิกีย)

อัลมัสันนัศ รวบรวมโดย อะฮฺหมัด บินฮันบัล (เจ้าสำนักฮันบะลี)

อิบน์คุซัยมะฮ์, อิบน์หิบบาน, อัศศุรรอซซาก

สารบัญ

เล่มที่ 1

ภาคอิสลาม และอิหม่าม

บทที่ 1 รายละเอียดของอิสลาม และอิหม่าม	1
บทที่ 2 ลักษณะของอิหม่ามที่สมบูรณ์	2
อิหม่ามจะเพิ่มขึ้น หรือลดลง จิตใจไขว้เขว ไม่เป็นภัยต่ออิหม่าม	4
บทที่ 3 คุณค่าของศาสนา	6
ศาสนาอิสลามเท่านั้นที่อัลลอฮ์รับรอง	9
บทที่ 4 การศรัทธาต่อการกำหนดของอัลลอฮ์	10
กลุ่มชนนอกศาสนา เช่น กิอติยะห์ และมูรญิอะต์	13
บทที่ 5 การให้คำมั่นสัญญา	14
บทที่ 6 การยึดมั่นต่ออัลกิตาบ และซุนนะฮ์	15
บทที่ 7 การเดินสายกลาง และการกระทำเป็นเงื่อนไขในการประกอบความดี เป็นสิ่งที่อัลลอฮ์ทรงโปรดปรานยิ่ง	19
ภาคการตั้งเจตนา (นียต์) และการกระทำจิตใจให้บริสุทธิ์เพื่ออัลลอฮ์(อิคลาส)	
บทที่ 1 การตั้งเจตนา(นียต์) และการกระทำจิตใจให้บริสุทธิ์เพื่ออัลลอฮ์(อิคลาส) และคุณค่าของทั้งสองประการนั้น	22
บทที่ 2 ผลบุญขึ้นอยู่กับที่ตั้งเจตนาเท่านั้น	24
บทที่ 3 จงออกห่างจากการทำบุญเอาหน้า	26

ภาควิชาการ

บทที่ 1 คุณค่าของวิชาการ และผู้มีความรู้	28
บทที่ 2 จำเป็นต้องเผยแพร่ความรู้ และคุณค่าของการเผยแพร่	30
บทย่อ บทที่วิชาการไว้ไม่ให้สูญหาย	32
บทที่ 3 หน้าที่ที่ต้องปฏิบัติต่อวิชาการ	33
บทย่อ วิชาการนั้นจะต้องดำเนินไปเพื่ออัลลอฮ์ตะอาลา	35
บทสุดท้าย ผลของวิชาการจะสถิตย์อยู่ตลอดไป	35
ภาคที่ 1 ความสะอาด	
บทที่ 1 คุณค่าของความสะอาด	
บทที่ 2 ข้อกำหนดในการใช้น้ำ	39
บทที่ 3 การจัดสิ่งสกปรก โสโครก(นะยิส)	41
ตอนที่ 1 การทำหนังของซากตายให้สะอาด และจัดสิ่งโสโครก(นะยิส) ที่เกี่ยวกับหมาหมู	41
ตอนที่ 2 การจัดเลือด ปัสสาวะ มะซี(น้ำอสุจิ) และอื่นๆ	42
บทที่ 4 การชำระอุจจาระ ปัสสาวะ	
ตอนที่ 1 ระเบียบปฏิบัติในการถ่ายทุกข์	47
ตอนที่ 2 การชำระอุจจาระ ปัสสาวะ	49
บทที่ 5 การอาบน้ำละหมาด(วุฎูอ์)	

ตอนที่ 1 สาเหตุที่ทำให้เกิดความจำเป็นชำระร่างกายด้วยการอาบน้ำทั่วทั้งตัว หรือ ด้วยการอาบน้ำละหมาด	51
ตอนที่ 2 ระเบียบการอาบน้ำละหมาด(วุฎอ์)	54
ตอนที่ 3 รายละเอียดของการอาบน้ำละหมาด(วุฎอ์) และเวลาที่น้ำละหมาดยังคงอยู่	56
การเช็ดบนรองเท้า(วุฎอ์)	58
บทที่ 6 การอาบน้ำชำระร่างกายทั่วทั้งตัว	
ตอนที่ 1 สาเหตุจำเป็น(วาฮิบ) ที่ทำให้เกิดความจำเป็น ที่ต้องอาบน้ำทั่วทั้งตัว	60
ตอนที่ 2 ระเบียบการอาบน้ำ และข้อกำหนดในการอาบน้ำในสถานอาบน้ำ สาธารณะ	62
ตอนที่ 3 วิธีการอาบน้ำชำระ และข้อกำหนดของคนมีมลทินร่างกาย(ยุนุบ)	64
บทที่ 7 เลือดประจำเดือน(ระดู, เฮฎ) เลือดนิฟาส(น้ำคาวปลา) เลือดเสียต่างๆ	
ตอนที่ 1 การอยู่รวมกันกับหญิงที่มีเฮฎ	67
ตอนที่ 2 วิธีการอาบน้ำชำระของสตรี หลังจากหมดเฮฎ(ประจำเดือน) และข้อกำหนด ของสตรีที่มีประจำเดือน และน้ำคาวปลา(นิฟาส)	69
ตอนที่ 3 ข้อกำหนดของสตรีที่มีเลือดเสียอื่นๆ ให้พิจารณาตามประเพณีที่เคยปฏิบัติ มา หรือถือว่าเลือดที่มามากๆนั้นคือเฮฎ(ประจำเดือน)	71
บทที่ 8 การตะยัมมูม	
ตอนที่ 1 ที่มาของการตะยัมมูม	73
ตอนที่ 2 สาเหตุของการตะยัมมูม หรือการเช็ดเปลือก หรือผ้าพันแผล	74

ตอนที่ 3 วิธีการตะข่มมูม	75
บทสุดท้าย ละหมาดด้วยตะข่มมูมแล้ว ต่อมาพบน้ำ ไม่ต้องอาบน้ำ และไม่ต้อง ละหมาดใหม่	76
ภาคที่ 2 เรื่องละหมาด	
บทที่ 1 ที่มาของการละหมาด และการกระทำอย่างสม่ำเสมอ	
ตอนที่ 1 ละหมาดฟัรฎูและผลประโยชน์	78
ตอนที่ 2 การรักษาละหมาดให้ตรงตามเวลา	81
ละหมาด “วุสฎอ” คือละหมาดกึ่งกลาง หรือละหมาดอัศรี	82
บทที่ 2 กำหนดเวลาละหมาด (เศาะลาห์)	
ตอนที่ 1 ช่วงเวลาแห่งการละหมาด	83
การละหมาดทันเวลาหรือร่วมกับอิหม่าม เพียงหนึ่งเราะกะอะต์ ถือว่าทันละหมาดใน เวลา	86
อุปสรรคของการละหมาด	86
ตอนที่ 2 เวลาที่ห้ามละหมาดชนิด	87
บทที่ 3 กฎเกณฑ์ของละหมาด	89
ความสะอาด (มูญะฮะเราะห์)	89
การผินหน้าสู่กิบละต์(มุหมิตที่ตั่งกะอะบะห์)	90
การปกปิดอวัยวะที่พึงสงวน(เอารีอต)	92
เครื่องแต่งการของสตรีอิสระชน(ไม่ใช่ทาส) ในการละหมาด	94

อนุญาตให้ละหมาดขณะสวมรองเท้าที่สะอาด	94
ระงับคำพูด หรือการกระทำที่ถือว่ามากเกินไปในละหมาด	94
บทที่ 4 สุนัตก่อนจะทำละหมาด	
ตอนที่ 1 อะซานและอิกอมะตฺ	95
คำอะซานและอิกอมะตฺ	96
สิ่งที่สมควรรักษาในขณะอะซาน	97
สมควรที่ให้มีผู้อะซาน(มุอฺซซิน)สองคน ในมัสญิดเดียวกัน	98
ผู้ที่ได้ยินเสียงอะซานควรกล่าว	99
ตอนที่ 2 การแปร่งฟัน	100
ผ้าโพกศีรษะ	101
ตอนที่ 3 สิ่งของที่ใช้กันข้างหน้าผู้ละหมาด	101
ระยะใกล้กับของกันข้างหน้าผู้ละหมาด(ประมาณ2ก้าวเท้า)	102
ผู้ที่เดินตัดหน้าคนละหมาดจะบาป และผู้ละหมาดมีสิทธิ์ผลักออกไปให้พ้นได้	103
สิ่งของที่ใช้กันข้างหน้าอิหม่าม เท่ากับเป็นของมะอุมมฺด้วย	103
มีผู้กล่าวว่า สิ่งที่เดินผ่านหน้าทำให้เสียละหมาด	103
บทที่ 5 วิธีละหมาด	
ตอนที่ 1 กฎ(รูกนฺ)ของละหมาด	105
ตอนที่ 2 สิ่งที่จะเพิ่มความสวยงามให้กับการละหมาด	

ยกมือทั้งสองข้าง และตักปรีอบติกอล	109
คู่ออ้อฟติตะห์	110
การขอความคุ้มครองจากอัลลอฮ์ปกป้องภัยจากชัยฏอน(มารร้าย)	111
การกล่าว “อาะมีน” หลังอ่านอัลฟาติสะห์จบ	112
การหยุดสองครั้ง	112
การอ่านซูเราะห์อื่นอีกหลังจากอ่านอัลฟาติสะห์จบ	113
สิ่งที่ท่านเราะซูลุลลอฮ์(ซ.ล.) อ่านในละหมาดคุสรีและอัสรี	113
สิ่งที่ท่านเราะซูลุลลอฮ์(ซ.ล.) อ่านในละหมาดมักริบและอิชาอ์	114
การอ่านซูเราะห์ในละหมาดศุบฮิ	114
อนุญาตให้อ่านซูเราะห์ซ้ำกันได้ทั้งสองเราะกะอัต	115
การก้มโค้งคำนับ(รูกูอะ,รูก์วะฮฺ)พร้อมคำสรรเสริญ	115
คำกล่าวขณะเงยหน้าขึ้นจากรูกูอะ(รูก์วะฮฺ)	116
วิธีก้มกราบ(สุญูด,สุหฺญูด)และคำสรรเสริญอัลลอฮ์	117
การขอคู่ออ้อขณะสุญูดจะได้รับการสนองตอบ	118
การนั่งระหว่างสองสุญูดและขอคู่ออ้อ	118
การนั่งหลังจากสุญูดที่สองแล้ว ก่อนที่จะลุกขึ้นยืนทำเราะกะอัตต่อไป	119
การอ่านตะชะฮุด(อิตตะหียาด) และวิธีการนั่ง ครั้งแรก	119
การตั้งสมาธิในการละหมาดและการปรุ้งแต่งละหมาดให้สวยงาม	120

การกระทำที่ขอดเยี่ยมที่สุดในขณะละหมาด	121
คูอาฮ์กุนุต	121
คูอาฮ์ก่อนสลาม	122
ข้อผ่อนผันผู้ที่ไม่สามารถยืนละหมาดได้ และอ่านอัลฟาติฮะห์ไม่ได้	123
ละหมาดสุนัตจะช่วยเสริมละหมาดฟัรฎูที่บกพร่องให้สมบูรณ์ได้	124
สิ่งที่ไม่ควรในขณะละหมาด เช่น แหงนหน้ามองฟ้า หันซ้ายแลขวา	124
การถ่มน้ำลาย, การอิดคิฮอรุ, การตบก้นกรวด และการทำท่าด้วยมือ	125
ไม่ละหมาดเมื่อรับประทานอาหารมาเทียบแล้ว และในขณะปวดอุจจาระปัสสาวะ	126
การผูกปอยผม และการนุ่งชายผ้าลากพื้น เป็นข้อห้ามผู้ชาย	126
การหาวนอน, การประสานมือ และการเป่า	127
บทที่ 6 ละหมาดสุนัตคู่ละหมาดฟัรฎู	
ตอนที่ 1 ละหมาดสุนัตคู่ละหมาดฟัรฎู	127
ละหมาดสุนัตฟัจรุ(ศุบฮิ)	128
ละหมาดสุนัตเราะวาติบ มุอักกัต	129
ละหมาดสุนัตเราะวาติบ ไม่มุอักกัต	129
ตอนที่ 2 ละหมาดสุนัตวิติร(วิตรี)	130
จำนวนเราะกะอัตละหมาดสุนัตวิติร	131
การอ่านในละหมาดสุนัตวิติร	131

ตอนที่ 3 การขอพร(คูอาฮ์), การรำลึกถึงอัลลอฮ์(ซิกเร)หลังจากเสร็จละหมาด	132
บทที่ 7 สุญูดชะหฺวี และการอ่าน	
ตอนที่ 1 สาเหตุที่ต้องสุญูดชะหฺวี	134
ตอนที่ 2 สุญูดอ์ตติลาวะห์(เพราะการอ่านอายะฮ์สัจญะดะห์)	137
กฎ(หุกุม)สุญูดอ์ตติลาวะห์	139
การสุญูดซุโกร(สุญูดแสดงความขอบคุณอัลลอฮ์)	140
อนุญาตให้ทำบางอย่างได้เล็กน้อยในละหมาด เพราะจำเป็น	140
บทที่ 8 มัสญิด	
ตอนที่ 1 คุณค่าของมัสญิดและการไปมัสญิด	142
ความประเสริฐของมัสญิดทั้งสามแห่ง อัลหะรอม, อันนะบะวี และอัลอักซอ	145
มัสญิดกุบอาฮ์	146
เมื่อผู้หญิงขออนุญาตไปมัสญิด	146
ตอนที่ 2 (มารยาท) ระเบียบที่ควรปฏิบัติต่อมัสญิด	147
ลักษณะของมัสญิดท่านนบี (ซ.ล.) ในสมัยของท่าน	151
ไม่ควรต่อเติมมัสญิดให้สูงและประดับประดาให้หรูหรา	151
ตอนที่ 3 สถานที่ห้ามละหมาด	152
บทที่ 9 ละหมาดญะมาอะฮ์	
ตอนที่ 1 คุณค่าของละหมาดญะมาอะฮ์	154

ตอนที่ 2 ข้อบัญญัติของละมहाดญะมาอะห์	156
อุปสรรคของละมहाดญะมาอะห์	157
ควรเดินทางไปของละมहाดอย่างสงบเสงี่ยม	158
ตอนที่ 3 ลักษณะของอิหม่าม	
คนมีเกียรติสมควรเป็นอิหม่าม(มีความรู้อัลกุรอาน)	158
การละหมาดโดยเร็วที่กระทำอย่างครบถ้วน	160
การเป็นอิหม่ามของทาส, นาย, คนตาบอด, ผู้หญิงและเด็ก	161
ตำแหน่งขึ้นของอิหม่าม และมะอุมุม(ผู้ละหมาดตามอิหม่าม)	162
ตอนที่ 4 การละหมาดตามอิหม่าม(มะอุมุมญะมาอะห์)	162
ความประเสริฐของแถวแรกและแถวถัดมา	164
ควรอ่านนำหรือเดือนอิหม่าม (เมื่ออิหม่ามอ่านติดขัดหรือนึกไม่ออก)	165
ตอนที่ 5 การจัดแถวให้ตรง และคำกล่าวของอิหม่ามให้จัดแถว	166
ควรต่อแถวให้เต็ม ก่อนขึ้นแถวใหม่ ไม่ควรยืนละหมาดลำพัง	167
ละหมาดเสร็จอิหม่ามจะกลับตัวหันหน้ามาทางมะอุมุม	168
ละหมาดใหม่อีกครั้งโดยทำวมญะมาอะห์	168
บทสุดท้าย อนุญาตให้อิหม่ามแต่งตั้งผู้อื่นทำหน้าที่แทน	169
บทที่ 10 ละหมาดวันศุกร์(เศาะลาตุลญุมอะห์)	
ตอนที่ 1 คุณค่าละหมาดวันศุกร์ และเป็นวาญิบ(ข้อบังคับสำหรับชาย)	171

ผู้ที่ว่าญิบต้องไปละหมาดวันศุกร์	172
ละหมาดวันศุกร์ต้องทำในเมือง ในหมู่บ้าน และคำอธิบายจำนวนมะอุมุม	172
ละหมาดวันศุกร์ตกไปเพราะมีอุปสรรคที่ลำบากมาก	173
ตอนที่ 2 คุณค่าของการรับละหมาดวันศุกร์แต่เนิ่นๆ คุณค่าอาบน้ำวันศุกร์	174
เครื่องหอม น้ำมันหอม การแต่งกายไปละหมาดวันศุกร์	175
คุณค่าของการเดินไปละหมาดวันศุกร์	175
เวลา และอะซานละหมาดวันศุกร์	175
ตอนที่ 3 คุณบะห์วันศุกร์(แสดงธรรมเทศนา)	176
ละหมาดวันศุกร์	178

สารบัญ

เล่มที่ 1

ภาคอิสลาม และอิหม่าน

บทที่ 1 รายละเอียดของอิสลาม และอิหม่าน	1
บทที่ 2 ลักษณะของอิหม่านที่สมบูรณ์	2
อิหม่านจะเพิ่มขึ้น หรือลดลง จิตใจไขว้เขว ไม่เป็นภัยต่ออิหม่าน	4
บทที่ 3 คุณค่าของศาสนา	6

ศาสนาอิสลามเท่านั้นที่อัลลอฮ์รับรอง	9
บทที่ 4 การศรัทธาต่อการกำหนดของอัลลอฮ์	10
กลุ่มชนนอกศาสนา เช่น กือดริยะห์ และมูรญิอะด์	13
บทที่ 5 การให้คำมั่นสัญญา	14
บทที่ 6 การยึดมั่นต่ออัลกิตาบ และซุนนะด์	15
บทที่ 7 การเดินสายกลาง และการกระทำเป็นเงื่อนไขในการประกอบความดี เป็น สิ่งที่อัลลอฮ์ทรงโปรดปรานยิ่ง	19
ภาคการตั้งเจตนา (นียัต) และการกระทำจิตใจให้บริสุทธิ์เพื่ออัลลอฮ์(อิคลาส)	
บทที่ 1 การตั้งเจตนา(นียัต) และการกระทำจิตใจให้บริสุทธิ์เพื่ออัลลอฮ์(อิคลาส) และคุณค่าของทั้งสองประการนั้น	22
บทที่ 2 ผลบุญขึ้นอยู่กับการตั้งเจตนาเท่านั้น	24
บทที่ 3 จงออกห่างจากการทำบุญเอาหน้า	26
ภาควิชาการ	
บทที่ 1 คุณค่าของวิชาการ และผู้มีความรู้	28
บทที่ 2 จำเป็นต้องเผยแพร่ความรู้ และคุณค่าของการเผยแพร่	30
บทย่อ บันทึกวิชาการไว้ไม่ให้สูญหาย	32
บทที่ 3 หน้าที่ที่ต้องปฏิบัติต่อวิชาการ	33
บทย่อ วิชาการนั้นจะต้องดำเนินไปเพื่ออัลลอฮ์ตะอาลา	35
บทสุดท้าย ผลของวิชาการจะสถิตย์อยู่ตลอดไป	35

ภาคที่ 1 ความสะอาด

บทที่ 1 คุณค่าของความสะอาด

บทที่ 2 ข้อกำหนดในการใช้น้ำ 39

บทที่ 3 การจัดตั้งสกปรก โสโครก(นยะยิส) 41

ตอนที่ 1 การทำหนังสือของซากตายให้สะอาด และจัดตั้งโสโครก(นยะยิส) ที่เกี่ยวกับหมาหมู 41

ตอนที่ 2 การจัดเลือด ปัสสาวะ มะซี(น้ำอสุจิ) และอื่นๆ 42

บทที่ 4 การชำระอุจจาระ ปัสสาวะ

ตอนที่ 1 ระเบียบปฏิบัติในการถ่ายทุกข์ 47

ตอนที่ 2 การชำระอุจจาระ ปัสสาวะ 49

บทที่ 5 การอาบน้ำละหมาด(วุฎอ)

ตอนที่ 1 สาเหตุที่ทำให้เกิดความจำเป็นชำระร่างกายด้วยการอาบน้ำทั่วทั้งตัว หรือด้วยการอาบน้ำละหมาด 51

ตอนที่ 2 ระเบียบการอาบน้ำละหมาด(วุฎอ) 54

ตอนที่ 3 รายละเอียดของการอาบน้ำละหมาด(วุฎอ) และเวลาที่น้ำละหมาดยังคงอยู่ 56

การเช็ดบนรองเท้า(วุฎอ) 58

บทที่ 6 การอาบน้ำชำระร่างกายทั่วทั้งตัว

ตอนที่ 1 สาเหตุจำเป็น(วาฮิบ) ที่ทำให้เกิดความจำเป็น ที่ต้องอาบน้ำทั่วทั้งตัว 60

ตอนที่ 2 ระเบียบการอาบน้ำ และข้อกำหนดในการอาบน้ำในสถานอาบน้ำ สาธารณะ	62
ตอนที่ 3 วิธีการอาบน้ำชำระ และข้อกำหนดของคนมีมลทินร่างกาย(ยูนูป) บทที่ 7 เลือดประจำเดือน(ระดู, เฮฏ) เลือดนิฟาส(น้ำคาวปลา) เลือดเสียต่างๆ	64
ตอนที่ 1 การอยู่รวมกันกับหญิงที่มีเฮฏ	67
ตอนที่ 2 วิธีการอาบน้ำชำระของสตรี หลังจากหมดเฮฏ(ประจำเดือน) และ ข้อกำหนดของสตรีที่มีประจำเดือน และน้ำคาวปลา(นิฟาส)	69
ตอนที่ 3 ข้อกำหนดของสตรีที่มีเลือดเสียอื่นๆ ให้พิจารณาตามประเพณีที่เคยปฏิบัติ มา หรือถือว่าเลือดที่มามากๆนั้นคือเฮฏ(ประจำเดือน)	71
บทที่ 8 การตะขัมมูม	
ตอนที่ 1 ที่มาของการตะขัมมูม	73
ตอนที่ 2 สาเหตุของการตะขัมมูม หรือการเช็ดเปลือก หรือผ้าพันแผล	74
ตอนที่ 3 วิธีการตะขัมมูม	75
บทสุดท้าย ละหมาดด้วยตะขัมมูมแล้ว ต่อมาพบน้ำ ไม่ต้องอาบน้ำ และไม่ต้อง ละหมาดใหม่	76
ภาคที่ 2 เรื่องละหมาด	
บทที่ 1 ที่มาของการละหมาด และการกระทำอย่างสม่ำเสมอ	
ตอนที่ 1 ละหมาดฟัรฎูและผลประโยชน์	78
ตอนที่ 2 การรักษาละหมาดให้ตรงตามเวลา	81

ละหมาด “วุสฎอ” คือละหมาดกึ่งกลาง หรือละหมาดอัศรี	82
บทที่ 2 กำหนดเวลาละหมาด (เศาะลาห์)	
ตอนที่ 1 ช่วงเวลาแห่งการละหมาด	83
การละหมาดทันเวลาหรือร่วมกับอิหม่าม เพียงหนึ่งเราะกะอะต์ ถือว่าทันละหมาดในเวลา	86
อุปสรรคของการละหมาด	86
ตอนที่ 2 เวลาที่ห้ามละหมาด	87
บทที่ 3 กฎเกณฑ์ของละหมาด	89
ความสะอาด (มุญะหะเราะห์)	89
การผินหน้าสู่กิบละต์(มุหิษที่ตั่งกะอะบะห์)	90
การปกปิดอวัยวะที่พึงสงวน(เอะร็อด)	92
เครื่องแต่งการของสตรีอิสลาม(ไม่ใช่ทาส) ในการละหมาด	94
อนุญาตให้ละหมาดขณะสวมรองเท้าที่สะอาด	94
ระงับคำพูด หรือการกระทำที่ถือว่ามากไปในละหมาด	94
บทที่ 4 สุนัตก่อนจะทำละหมาด	
ตอนที่ 1 อะซานและอิกอมะต์	95
คำอะซานและอิกอมะต์	96
สิ่งที่สมควรรักษาในขณะอะซาน	97
สมควรที่ให้มีผู้อะซาน(มุอ์ซซิน)สองคน ในมัสญิดเดียวกัน	98

ผู้ที่ได้ยินเสียงอะซานควรกล่าว	99
ตอนที่ 2 การแปร่งฟัน	100
ผ้าโพกศีรษะ	101
ตอนที่ 3 สิ่งของที่ใช้กันข้างหน้าผู้ละหมาด	101
ระยะใกล้กับของกันข้างหน้าผู้ละหมาด(ประมาณ2ก้าวเท้า)	102
ผู้ที่เดินตัดหน้าคนละหมาดจะบาป และผู้ละหมาดมีสิทธิ์ผลักออกไปให้พ้นได้	103
สิ่งของที่ใช้กันข้างหน้าอิหม่าม เท่ากับเป็นของมะอุมมด้วย	103
มีผู้กล่าวว่า สิ่งที่เดินผ่านหน้าทำให้เสียละหมาด	103
บทที่ 5 วิธีละหมาด	
ตอนที่ 1 กฎ(รูก่น)ของละหมาด	105
ตอนที่ 2 สิ่งที่จะเพิ่มความสวยงามให้กับการละหมาด	
ยกมือทั้งสองข้าง และดักบีร์อบติกอ	109
คูอาอ์ฟติชะห์	110
การขอความคุ้มครองจากอัลลอฮ์ปกป้องภัยจากชัยฏอน(มารร้าย)	111
การกล่าว “อาะมีน” หลังอ่านอัลฟาติชะห์จบ	112
การหยุดสองครั้ง	112
การอ่านซูเราะห์อื่นอีกหลังจากอ่านอัลฟาติชะห์จบ	113
สิ่งที่ท่านเราะซูลุลลอฮ์(ซ.ล.) อ่านในละหมาดคุฮรีและอัศรี	113

สิ่งที่ท่านเราะซูลลอซ(ซ.ล.) อ่านในละหมาดมักริบและอิชาฮ์	114
การอ่านซูเราะห์ในละหมาดศุบฮิ	114
อนุญาตให้อ่านซูเราะห์ซ้ำกันได้ทั้งสองเราะกะอัต	115
การก้มโค้งคำนับ(รูกูอะ, ruk'at) พร้อมคำสรรเสริญ	115
คำกล่าวขณะเงยหน้าขึ้นจากรูกูอะ(ruk'at)	116
วิธีก้มกราบ(สุญูด, sujud) และคำสรรเสริญอัลลอฮ์	117
การขอคูอาอ์ขณะสุญูดจะได้รับการสนองตอบ	118
การนั่งระหว่างสองสุญูดและขอคูอาอ์	118
การนั่งหลังจากสุญูดที่สองแล้ว ก่อนที่จะลุกขึ้นยืนทำเราะกะอัตต่อไป	119
การอ่านตะชะฮุด(อัตตะหียาด) และวิธีการนั่ง ครั้งแรก	119
การตั้งสมาธิในการละหมาดและการปรุ้งแต่งละหมาดให้สวยงาม	120
การกระทำที่ขอดีเยี่ยมที่สุดในขณะละหมาด	121
คูอาอ์กุนุต	121
คูอาอ์ก่อนสลาม	122
ข้อผ่อนผันผู้ที่ไม่สามารถยืนละหมาดได้ และอ่านอัลฟาติฮะห์ไม่ได้	123
ละหมาดสุนัตจะช่วยเสริมละหมาดฟัรฎูที่บกพร่องให้สมบูรณ์ได้	124
สิ่งที่ไม่ควรในขณะละหมาด เช่น แหงนหน้ามองฟ้า หันซ้ายแลขวา	124
การถ่มน้ำลาย, การอิดติสอรฺ, การตบก้นกรวด และการทำท่าด้วยมือ	125

ไม่ละหมาดเมื่อรับประทานอาหารมาเทียบแล้ว และในขณะที่ปวดอุจจาระปัสสาวะ	126
การผูกปอยผม และการนุ่งชายผ้าลากพื้น เป็นข้อห้ามผู้ชาย	126
การหาวนอน, การประสานมือ และการเป่า	127
บทที่ 6 ละหมาดสุนัตคู่ละหมาดฟัรฎู	
ตอนที่ 1 ละหมาดสุนัตคู่ละหมาดฟัรฎู	127
ละหมาดสุนัตฟัจรฺ(ศุบฮิ)	128
ละหมาดสุนัตเราะวาติบ มุอักกัต	129
ละหมาดสุนัตเราะวาติบ ไม่มุอักกัต	129
ตอนที่ 2 ละหมาดสุนัตวิติร(วิตรี)	130
จำนวนเราะกะอัตละหมาดสุนัตวิติร	131
การอ่านในละหมาดสุนัตวิติร	131
ตอนที่ 3 การขอพร(ดุอาอ์), การรำลึกถึงอัลลอฮฺ(ซิกเร)หลังจากเสร็จละหมาด	132
บทที่ 7 สุนุดชะหฺวี และการอ่าน	
ตอนที่ 1 สาเหตุที่ต้องสุนุดชะหฺวี	134
ตอนที่ 2 สุนุดอัตติลาวะห์(เพราะการอ่านอายะห์สัญญาะคะห์)	137
กฏ(หุก่ม)สุนุดอัตติลาวะห์	139
การสุนุดซุโกร(สุนุดแสดงความขอบคุณอัลลอฮฺ)	140
อนุญาตให้ทำบางอย่างได้เล็กน้อยในละหมาด เพราะจำเป็น	140

บทที่ 8 มัสญิด

ตอนที่ 1 คุณค่าของมัสญิดและการไปมัสญิด 142

ความประเสริฐของมัสญิดทั้งสามแห่ง อัลหะรอม, อันนะบะวี และอัลอักซอ 145

มัสญิดกุบรอฮ์ 146

เมื่อผู้หญิงขออนุญาตไปมัสญิด 146

ตอนที่ 2 (มารยาท) ระเบียบที่ควรปฏิบัติต่อมัสญิด 147

ลักษณะของมัสญิดท่านนบี (ซ.ล.) ในสมัยของท่าน 151

ไม่ควรต่อเติมมัสญิดให้สูงและประดับประดาให้หรูหรา 151

ตอนที่ 3 สถานที่ห้ามละหมาด 152

บทที่ 9 ละหมาดญะมาอะฮ์

ตอนที่ 1 คุณค่าของละหมาดญะมาอะฮ์ 154

ตอนที่ 2 ข้อบัญญัติของละหมาดญะมาอะฮ์ 156

อุปสรรคของละหมาดญะมาอะฮ์ 157

ควรเดินไปของละหมาดอย่างสงบเสงี่ยม 158

ตอนที่ 3 ลักษณะของอิหม่าม

คนมีเกียรติสมควรเป็นอิหม่าม(มีความรู้อัลกุรอาน) 158

การละหมาดโดยเร็วที่กระทำอย่างครบถ้วน 160

การเป็นอิหม่ามของทาส, นาย, คนตาบอด, ผู้หญิงและเด็ก 161

ตำแหน่งยืนของอิหม่าม และมะอุมุม(ผู้ละหมาดตามอิหม่าม)	162
ตอนที่ 4 การละหมาดตามอิหม่าม(มะอุมุมญะมาอะห์)	162
ความประเสริฐของแถวแรกและแถวถัดมา	164
ควรอ่านนำหรือเดือนอิหม่าม (เมื่ออิหม่ามอ่านติดขัดหรือนี้ก็ไม่ออก)	165
ตอนที่ 5 การจัดแถวให้ตรง และคำกล่าวของอิหม่ามให้จัดแถว	166
ควรต่อแถวให้เต็ม ก่อนขึ้นแถวใหม่ ไม่ควรยืนละหมาดลำพัง	167
ละหมาดเสร็จอิหม่ามจะกลับตัวหันหน้ามาทางมะอุมุม	168
ละหมาดใหม่อีกครั้งโดยทำวมญะมาอะห์	168
บทสุดท้าย อนุญาตให้อิหม่ามแต่งตั้งผู้อื่นทำหน้าที่แทน	169
บทที่ 10 ละหมาดวันศุกร์(เศาะลาตุลญุมอะห์)	
ตอนที่ 1 คุณค่าละหมาดวันศุกร์ และเป็นวาญิบ(ข้อบังคับสำหรับชาย)	171
ผู้ที่วาญิบต้องไปละหมาดวันศุกร์	172
ละหมาดวันศุกร์ต้องทำในเมือง ในหมู่บ้าน และคำอธิบายจำนวนมะอุมุม	172
ละหมาดวันศุกร์ตกไปเพราะมีอุปสรรคที่ลำบากมาก	173
ตอนที่ 2 คุณค่าของการรับละหมาดวันศุกร์แต่เนิ่นๆ คุณค่าอาบน้ำวันศุกร์	174
เครื่องหอม น้ำมันหอม การแต่งกายไปละหมาดวันศุกร์	175
คุณค่าของการเดินไปละหมาดวันศุกร์	175
เวลา และอะซานละหมาดวันศุกร์	175

ตอนที่ 3 คุตปะหวันศุกร์(แสดงธรรมเทศนา)	176
ละหมาดวันศุกร์	178

ภาค : อิสลาม⁽¹⁾ และอิหม่าน⁽²⁾

มีเจ็ดบท

บทที่หนึ่ง

รายละเอียดของอิสลามและอิหม่าน

เล่าจากอัब्ดุลลาห์ บุตรอุมัร (ร.ค.) ว่า ท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า ศาสนาอิสลามตั้งอยู่บนหลักการทั้งห้า คือ การให้สัตย์ปฏิญาณว่า ไม่มีพระเจ้าที่ควรแก่การเคารพสักการะนอกจากอัลเลาะห์ และมีมุฮัมมัดเป็นศาสนทูตของอัลเลาะห์ และคือการดำรงศัลดะหมาดการจ่ายชะก้าต การประกอบพิธีฮัจญ์ และถือศีลอดในเดือนรอมาดอน รายงานโดย บุคอรี มุสลิม ตีรมีซี และนัซฮาอี

เล่าจากอุมัร บุตรอัลค็อตตอบ (ร.ค.) ได้กล่าวว่า ในวันหนึ่งขณะที่พวกเราอยู่กับท่าน รอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้มีชายแปลกหน้าคนหนึ่งโผล่เข้ามาที่พวกเรา เขาสวมใส่ด้วยเสื้อผ้าสีขาวเย็บผมดำจัด ไม่ปรากฏร่องรอยของการเดินทางให้เห็น และไม่มีใครสักคนในหมู่พวกเรารู้จักเขา จนกระทั่งเขาได้ทรุดตัวลงนั่งใกล้ ๆ ท่านนบี (ซ.ล.) โดยเอาหัวเข่าทั้งสองข้างของเขาเกยกับหัวเข่าทั้งสองข้างของท่านนบี และได้วางฝ่ามือทั้งสองข้างของเขา ลงบนขาอ่อนทั้งสองข้างของท่านนบี แล้วกล่าวขึ้นว่า โอ้มุฮัมมัด ! จงบอก “อิสลาม” แก่ข้าพเจ้า ท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้กล่าวตอบว่า อิสลามคือ การที่ท่านต้องให้สัตย์ปฏิญาณว่า ไม่มีพระเจ้าที่ควรให้การเคารพสักการะนอกจากอัลเลาะห์ และมีมุฮัมมัดเป็นศาสนทูตของอัลเลาะห์ คือ การที่ท่านต้องดำรงศัลดะหมาดต้องจ่ายชะก้าต ต้องถือศีลอดในเดือนรอมาดอน และต้องเดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์ ถ้าหากท่านมีความสามารถ ชายแปลกหน้าได้กล่าวว่า ถูกต้องแล้ว ผู้เล่า (คืออุมัร) ได้กล่าวว่า พวกเรารู้สึกแปลกใจในตัวชายผู้นี้ที่เขาตั้งคำถาม แล้วบอกว่าถูกต้อง⁽³⁾ ชายแปลกหน้าได้กล่าวอีกว่า ท่านจงบอก “อิหม่าน” แก่ข้าพเจ้า ท่านรอซูลุลเลาะห์ได้ตอบว่า คือการที่ท่านต้องศรัทธาต่ออัลเลาะห์ ศรัทธาต่อมละอิกะห์ของพระองค์ ศรัทธาต่อบรรดาคัมภีร์ของพระองค์ ศรัทธาต่อบรรดาศาสนทูตของพระองค์ ศรัทธาต่อวันสิ้นโลก และศรัทธาต่อกำหนดดีชั่วของพระองค์ ชายแปลกหน้าได้กล่าวขึ้นว่า ถูกต้องแล้ว และกล่าวต่อไปอีกว่า ท่านจงบอก “เอียะห์ซาน” แก่ข้าพเจ้า ท่านรอซูลุลเลาะห์ได้ตอบว่า คือการที่ท่านแสดงความจงรักภักดีต่ออัลเลาะห์ คุณตั้งท่านแลเห็นพระองค์ แม้ว่าท่านจะไม่แลเห็นพระองค์ แต่พระองค์แลเห็นท่าน แล้วชายแปลกหน้า

(1) อิสลาม ตามหลักภาษาหมายถึง การยอมจำนนและยอมปฏิบัติตาม ด้วยการแสดงออกเพียงภายนอก ตามบัญญัติศาสนา หมายถึง การให้สัตย์ปฏิญาณว่า ไม่มีพระเจ้าที่ควรแก่การเคารพสักการะนอกจากอัลเลาะห์ และแท้จริง มุฮัมมัดเป็นศาสนทูตของอัลเลาะห์

(2) อิหม่าน ตามหลักภาษาหมายถึง ความเชื่อมั่นศรัทธาด้วยหัวใจ ตามบัญญัติศาสนาหมายถึง การเชื่อมั่นศรัทธาต่ออัลเลาะห์ ต่อมละอิกะห์ และ ฯลฯ ตามที่กล่าวไว้ในหะดีษที่สอง

(3) เขาตั้งคำถามเหมือนคนที่ไม่รู้ แต่เมื่อได้รับคำตอบแล้วเขาบอกว่า ถูกต้องแล้วเหมือนคนที่รู้แล้ว

ผู้หนึ่งได้กล่าวต่อไปอีกว่า ท่านจงบอกวาระของวันสิ้นโลกที่จะมาถึงแก่ข้าพเจ้า ท่านรอซูลุลเลาะห์ได้ตอบว่า ผู้ถูกถามมิได้รู้ดีกว่าผู้ถาม ชายแปลกหน้ากล่าวว่า (ถ้าอย่างนั้น) ท่านจงบอกเครื่องหมายของมันแก่ข้าพเจ้า ท่านรอซูลุลเลาะห์ตอบว่า เครื่องหมายของมันคือ ทาสหญิงจะคลอดลูกเป็นนาย⁽¹⁾ ท่านจะเห็นคนเปลือยเท้า เปลือยกาย คนยากจน คนเลี้ยงแพะ แข่งขันกันสร้างอาคารสูงๆ ผู้เล่า (คืออุมร์) ได้กล่าวว่า หลังจากนั้นชายแปลกหน้าได้อำลาจากไป ส่วนตัวข้าพเจ้าไม่ได้พบกับท่านรอซูลุลเลาะห์เป็นเวลาหลายวัน (เมื่อพบกัน) ท่านรอซูลุลเลาะห์ได้กล่าวแก่ข้าพเจ้าว่า โอ้อุมร์! ท่านทราบไหมว่าชายแปลกหน้าที่มาถามนั้นเป็นใคร? ข้าพเจ้าตอบว่า ผู้ที่ทราบดีคืออัลเลาะห์ และรอซูลของพระองค์ ท่านรอซูลุลเลาะห์จึงได้กล่าวว่า เขานั้นแหละ คือ ยิบรียล⁽²⁾ ได้มาหาพวกท่าน สอนพวกท่านให้รู้จักศาสนา รายงานโดยหาคัน และได้มีเพิ่มเติมในบางรายงาน⁽³⁾ ว่า มีหำประการ⁽⁴⁾ ที่ไม่มีใครล่วงรู้ นอกจากอัลเลาะห์ หลังจากนั้นท่านนบี (ซ.ล.) ได้อ่านโองการหนึ่งจากอัลกุรอาน (ซึ่งมีความหมาย) ว่า (แท้จริงอัลเลาะห์ ณ พระองค์มีความรู้ในวาระของวันสิ้นโลก).. ได้อ่านจนหมดโองการ หลังจากนั้นชายแปลกหน้าได้หันหลังกลับไป ท่านรอซูลุลเลาะห์ได้กล่าวว่า พวกท่านจงไปตามตัวเขากลับมา แต่พวกเขาไม่พบสิ่งใดเลย ท่านรอซูลุลเลาะห์จึงกล่าวว่า นี่แหละคือยิบรียล ได้มาสอนศาสนาให้แก่มวลมนุษย์

บทที่สอง

ลักษณะของอิหม่านที่สมบูรณ์

เล่าจากอะนัส บุตรมาลิก (ร.ด.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า ใครก็ตามจากพวกท่านจะยังไม่มีอิหม่าน (ที่สมบูรณ์) จนกว่าข้าพเจ้าจะเป็นที่รักของเขายิ่งกว่าผู้บังเกิดเกล้าของเขายิ่งกว่าลูกของเขา และยิ่งกว่ามนุษย์ทั้งมวล รายงานโดย บุคอรี มุสลิม และน้าฮาอ์

และเล่าจากเขา (อะนัส) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า ใครก็ตามจากพวกท่านจะยังไม่มีอิหม่าน (ที่สมบูรณ์) จนกว่าเขาจะมีความปรารถนาให้พี่น้อง (ร่วมศาสนา) ของเขา ได้รับในสิ่งที่เขามีความปรารถนาให้ตัวเขาเองได้รับ รายงานโดยหาคัน นอกจากอะบูดาวูด และเล่าจากเขา (อะนัส) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า สามประการนี้ผู้ใดครอบครองไว้ได้ เขาจะพบกับความหวานของอิหม่าน คือ อัลเลาะห์และรอซูลของอัลเลาะห์ เป็นที่รักของเขายิ่งกว่าสิ่งอื่นใด เขามีความรักในคน ๆ หนึ่ง เขาจะไม่รักคน ๆ นี้เลย นอกจากรักเพราะอัลเลาะห์ตาอาลา เขาเกลียดที่จะกลับ

(1) เป็นการเปรียบเปรยว่า ลูกที่ไม่กตัญญูต่อบิดามารดานั้นมีมากจนบิดามารดาจะกลัวบุตรของตนเหมือนทาสที่กลัวนาย หรืออาจหมายถึง นายจะนิยมเอาทาสหญิงมาเป็นนางบำเรอ ลูกที่เกิดจากทาสหญิงจะหันสภาพจากการเป็นทาสและมีศักดิ์เป็นนาย

(2) คือ มะลาอิกะฮ์ที่ทำหน้าที่เป็นทูตติดต่อระหว่างอัลเลาะห์ กับศาสนทูต

(3) คือรายงานของบุคอรีและมุสลิม จากอะบูรออยเราะห์

(4) การล่วงรู้ถึงวาระของวันสิ้นโลกนั้น ก็ขึ้นอยู่กับหำประการที่ไม่มีใครล่วงรู้ได้นอกจากอัลเลาะห์

ไปสู่สภาพของ (กุฟร) การไม่มีอิหม่าน เหมือนเกลียดการที่เขาจะถูกจับโยนลงสู่ขุมนรก รายงานโดย หักคน นอกจากอะบูคาวุค และเล่าจากเขา (อะนัส) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า เครื่องหมายของ อิหม่าน คือ รักพวกอัน-ชอร⁽¹⁾ และเครื่องหมายของการ (เป็นคน) กลับกลอก คือ ชิงชังพวก อัน-ชอร รายงานโดย บุคอรี มุสลิม และน่ำซาอี

เล่าจากอะลี (ร.ค.) ได้กล่าวว่า สาบานต่อผู้ซึ่งให้เมล็ดพืชผลออกและเจริญงอกงาม และผู้ ซึ่งให้กำเนิดชีวิตว่า มันเป็นสัญญาที่ท่านนบี (ซ.ล.) ได้ให้ไว้แก่ข้าพเจ้าว่า จะไม่มีใครรักข้าพเจ้า นอกจากผู้มีอิหม่าน และจะไม่มีใครชิงชังข้าพเจ้านอกจากคนกลับกลอก รายงานโดย มุสลิม ตริมีซี และน่ำซาอี

เล่าจากอัब्ดุลลาห์ บุตรอัมรฺ (ร.ค.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า ผู้ที่ได้ชื่อว่าเป็นมุสลิม นั้น คือ ผู้ที่มุสลิมทั้งหลายปลอดภัยจากลิ้นของเขาและมือของเขา และผู้ที่ได้ชื่อว่าเป็นผู้อุปถัมภ์นั้น คือ ผู้ที่อุปถัมภ์จากสิ่งที่อัลเลาะห์ทรงห้าม รายงานโดยหักคน ท่านตริมีซีและน่ำซาอี ได้รายงานเพิ่มเติม ว่า ผู้ที่ได้ชื่อว่ามีอิหม่านนั่น คือผู้ที่มวลมนุษย์ได้รับความปลอดภัยจากเขาในเลือดเนื้อและทรัพย์สิน ของพวกเขา

และเล่าจากเขา (อัब्ดุลลาห์) ว่า แท้จริงชายผู้หนึ่งได้เรียนถามท่านนบี (ซ.ล.) ว่า ข้อปฏิบัติ อะไรที่ดียิ่งในศาสนาอิสลาม? ท่านนบีได้ตอบว่า คือการที่ท่านให้อาหารเป็นทาน และการที่ท่านหักทลายด้วยการกล่าวสลาม (อัซซะลามอะลัยกุม) ทั้งแก่บุคคลที่ท่านรู้จักและไม่รู้จัก รายงานโดย หักคน นอกจากตริมีซี

เล่าจากอะบีสุรเราะห์ (ร.ค.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า อิหม่านนั้นมีมากกว่าเจ็ดสิบ หรือมากกว่าหกสิบ⁽²⁾ ระดับที่ดีเยี่ยมที่สุดคือ กล่าวว่ ไม่มีพระเจ้าที่ควรแก่การเคารพสักการะ นอกจากอัลเลาะห์⁽³⁾ ที่ต่ำที่สุดคือ การขจัดอันตรายให้พ้นไปจากทางสัญจร และความอายนั้น ก็เป็นระดับหนึ่งของอิหม่าน

เล่าจากตะมีมอัดดารี (ร.ค.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า หลักสำคัญของศาสนา คือ การแนะนำด้วยความจริงใจ พวกเราได้ถามว่า การแนะนำนั้นเพื่อใคร? ท่านรอซูลุลเลาะห์ได้

(1) พวกอัน-ชอร คือ ชาวเมืองมะดีนะห์ให้ความช่วยเหลือแก่ท่านศาสดาและมวลมุสลิม ในคราวที่อพยพจากนครมักกะห์ไปสู่มะดีนะห์

(2) เป็นความสงสัยของผู้เล่าว่าได้ยืนมากกว่าเจ็ดสิบหรือมากกว่าหกสิบระดับ

(3) เพราะการกล่าวคำปฏิญาณนั้นเป็นรากฐานสำคัญของศาสนา การกระทำความดีต่างๆ จะไม่ถูกรับรองถ้าหากไม่มีคำปฏิญาณเป็นรากฐานรองรับ

ตอบว่าเพื่ออัลเลาะห์⁽¹⁾ เพื่อคัมภีร์ของพระองค์⁽²⁾ เพื่อรอซูลของพระองค์⁽³⁾ เพื่อผู้นำมุสลิม⁽⁴⁾ และเพื่อมุสลิมทั้งมวล⁽⁵⁾ รายงานโดยห้าคน

เล่าจากอัล-อับบาส บุตรอับดุลมุตตอลิบ (ร.ค.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า ถือว่า ได้ลิ้มรสของอีหม่านแล้ว ผู้ที่พอใจยึดเอาอัลเลาะห์เป็นพระเจ้า ยึดเอาอิสลามเป็นศาสนา และยึดเอามุฮัมมัดเป็นศาสนทูต รายงานโดย มุสลิม และติรมิซีย์ และตามรายงานของอะบูดาวูดว่า ผู้ใดรักเพราะอัลเลาะห์ โกรธเพราะอัลเลาะห์ ให้เพราะอัลเลาะห์ และหวงเพราะอัลเลาะห์ ก็ถือได้ว่าเขามีอีหม่านที่สมบูรณ์

เล่าจากอะบีฮุรَيْرَةَ จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า เหล่าศรัทธาชนที่มีอีหม่านสมบูรณ์ยิ่งนั้นคือ ผู้ที่มีนิสัยดี และคนที่ดีที่สุดในหมู่พวกท่าน คือ คนที่มีความสุภาพ อ่อนโยนต่อภรรยาของเขา รายงานโดย อะบูดาวูด และติรมิซีย์

และเล่าจากเขา (อะบีฮุรَيْرَةَ) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า นับเป็นคุณงามความดีประการหนึ่งของผู้ที่เข้านับถือศาสนาอิสลาม คือการที่เขาละทิ้งสิ่งที่ไม่เกิดประโยชน์แก่เขา รายงานโดย ติรมิซีย์ ในเรื่อง “สละโลกีย์” และอิบนุมาญะฮะ

เล่าจากอะบีสะอีด (ร.ค.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า เมื่อพวกท่านเห็นชายคนหนึ่งมามัสยิดประจำ ท่านทั้งหลายจงเป็นพยานยืนยันให้เขาด้วยว่า เขาเป็นผู้มีอีหม่าน เพราะแท้จริงอัลเลาะห์ดาอาลากกล่าวว่า ความจริงผู้ที่ทำนบารุงมัสยิดของอัลเลาะห์นั้น คือผู้มีศรัทธาต่ออัลเลาะห์ ศรัทธาต่อวันสิ้นโลก คือ ผู้ที่ดำรงศีลละหมาดและจ่ายซะกาต-อ่านจนจบโองการ รายงานโดยติรมิซีย์

อีหม่านจะเพิ่มขึ้นและลดลง จิตใจไขว่เขวไม่เป็นภัยต่ออีหม่าน

อัลเลาะห์ผู้ทรงเกรียงไกรได้กล่าวว่า แท้จริงบรรดาผู้มีอีหม่านนั้น คือ ผู้ซึ่งเมื่อนามของอัลเลาะห์ถูกกล่าวขึ้น หัวใจของพวกเขาจะหวาดหวั่น และเมื่อโองการต่าง ๆ จากคัมภีร์ของพระองค์ถูกอ่านขึ้น ได้ทำให้อีหม่านของพวกเขาเพิ่มขึ้น และแก่พระผู้เป็นเจ้าของพวกเขาเท่านั้นที่พวกเขาจะมอบหมาย

(1) ด้วยการศรัทธาต่อพระองค์

(2) ด้วยการศึกษาศาสนะและปฏิบัติตามคำสอนของคัมภีร์

(3) ด้วยการเชื่อฟังและปฏิบัติตาม

(4) เพราะการให้เกียรติและเชื่อฟังคำสั่งของพวกเขาคือ เป็นความพอใจของอัลเลาะห์ดาอาลา

(5) ด้วยการชักจูงพวกเขามาสู่สิ่งที่จะเป็นความสุขของพวกเขา ทั้งโลกนี้และโลกหน้า

เล่าจากอะบีสะอีด อัลคุดรี (ร.ค.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า ผู้ใดพบเห็นสิ่งที่เป็นความชั่วร้าย ให้เขาจงหยุดยั้งมันด้วยมือของเขา ถ้าหากเขาไม่สามารถให้เขาจงหยุดยั้งมันด้วยลิ้นของเขา ถ้าหากเขาไม่สามารถให้เขาจงหยุดยั้งมันด้วยจิตใจของเขา และนั่นคือผู้มีอีหม่านอ่อนแอ⁽¹⁾ *รายงานโดยหำคน นอกจากบุคอรีย*

เล่าจากอิบนุอุมร์ จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า โอ้พวกผู้หญิงทั้งหลาย! พวกเธอจงบริจาคเกิดและจงขอร้องโทษให้มาก ๆ เพราะความจริงข้าพเจ้าพบว่าพวกเธอส่วนมากเป็นชาวนรก ได้มีผู้หญิงคนหนึ่งซึ่งมีคำพูดจะฉานจากพวกผู้หญิงเหล่านั้นได้กล่าวขึ้นว่า โอ้ท่านรอซูลุลเลาะห์เพราะเหตุใดพวกเราส่วนมากจึงเป็นชาวนรก? ท่านรอซูลุลเลาะห์ได้ตอบว่า (เพราะ) พวกเธอทั้งหลายชอบการแข่งด่า และพวกเธอไม่เชื่อฟังสามี และข้าพเจ้าก็ไม่เคยเห็นผู้ที่มีความบกพร่องทั้งด้านสติปัญญาและศาสนา จะสามารถข่มและเอาชนะ (ผู้ชาย) ผู้ที่มีสติปัญญาครบสมบูรณ์ได้ ยิ่งกว่าพวกเธอ ผู้หญิงคนหนึ่งได้ถามขึ้นอีกว่า โอ้ท่านศาสดา! อะไรคือความบกพร่องทางด้านสติปัญญาและทางด้านศาสนา? ท่านรอซูลุลเลาะห์ได้ตอบว่า ความบกพร่องทางด้านสติปัญญาก็คือ ผู้หญิงสองคนเป็นพยานได้เท่ากับผู้ชายคนเดียว นี่แหละคือความบกพร่องทางด้านสติปัญญา และพวกผู้หญิงจะหยุดอยู่เฉย ๆ เป็นเวลาหลาย ๆ วันโดยไม่ได้ละหมาด และไม่ได้ถือศีลอดในเดือนรอมาดอน (เนื่องจากมีเลือดประจำเดือน) และนี่แหละคือความบกพร่องทางด้านศาสนา

ตามสำนวนจากการรายงานของบุคอรียว่า เมื่อผู้หญิงมีเลือดประจำเดือนไม่ต้องละหมาด และไม่ต้องถือศีลอดมิใช่หรือ? พวกหล่อนตอบว่า ใช่ ท่านรอซูลุลเลาะห์จึงกล่าวว่า นี่แหละคือความบกพร่องทางด้านศาสนาของหล่อน *รายงานโดยหำคน*

เล่าจากอะบีฮุร็อยเราะห์ จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า ไซตอน (มารร้าย) จะมาหาใครคนหนึ่งจากพวกท่าน แล้วมันจะตั้งคำถามว่า ใครเป็นผู้สร้างสิ่งนั้น ใครเป็นผู้สร้างสิ่งนี้ จนกระทั่งในที่สุดมันจะถามว่าใครเป็นผู้สร้างพระผู้เป็นเจ้าของท่าน และเมื่อถามถึงคำถามนี้ให้เขาจงขอร้องกันด้วยอัลเลาะห์ (จากไซตอน) และให้เขาจงยุติ (การต่อล้อต่อเถียงกับมัน) *รายงานโดยสามคน*

และเล่าจากเขา (อะบีฮุร็อยเราะห์) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า ไซตอน (มารร้าย) จะมาหาใครคนหนึ่งคนใดจากพวกท่าน แล้วมันจะตั้งคำถามว่า ใครสร้างฟ้า ใครสร้างแผ่นดิน เขาผู้นั้นจะตอบว่า อัลเลาะห์ (เป็นผู้สร้าง) ดังนั้นผู้ใดพบสิ่งหนึ่งสิ่งใด (จากความชั่วร้ายที่เกิดขึ้นในใจ เนื่องจากการโต้ตอบกับไซตอนนั้น) ให้เขาจงกล่าวว่า ข้าพเจ้าอีหม่านต่ออัลเลาะห์ และบรรดาศาสนทูตของพระองค์

(1) หมายถึง ผู้พยายามหยุดยั้งความชั่วด้วยจิตใจ เป็นผู้มีศรัทธาอ่อนแอ

เล่าจากอะนัส บุตรมาลิก จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า อัลเลาะห์ผู้ทรงยิ่งใหญ่และเกรียงไกรได้กล่าวว่า แท้จริงประชากรของท่านจะยังคงพากันถามอย่างนั้นอย่างนี้ จนกระทั่งในที่สุดพวกเขาจะกล่าวว่า นี่คืออัลเลาะห์ผู้สร้างสรรพสิ่งต่าง ๆ แล้วใครเป็นผู้สร้างอัลเลาะห์ รายงานหะดีษทั้งสองโดย บุคอรีและมุสลิม

เล่าจากอับดุลลาะห์ (ร.ค.) ได้กล่าวว่า ได้มีผู้ถามท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ถึงอาการไขว้เขวที่เกิดขึ้นภายในใจ ท่านรอซูล์ตอบว่า นั่นแหละคืออิหฺมานแท้ ๆ ⁽¹⁾ รายงานโดย มุสลิม

บทที่สาม :

คุณค่าของศาสนา

อัลเลาะห์ผู้ทรงเกรียงไกรได้กล่าวว่า และเราพอใจให้อิสลามเป็นศาสนาแก่พวกเจ้าทั้งหลาย

เล่าจากอุบาอะห์ บุตรอัซซอมิต (ร.ค.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า ผู้ใดได้ให้สัตย์ปฏิญาณว่า ไม่มีพระเจ้าที่ควรแก่การเคารพสักการะนอกจากอัลเลาะห์องค์เดียว โดยไม่มีคู่หุนส่วน (ในการเป็นพระเจ้า) และแท้จริงมุฮัมมัดเป็นบ่าวและเป็นศาสนทูตของพระองค์ และให้สัตย์ปฏิญาณว่า แท้จริงนบีอีซาเป็นบ่าวของอัลเลาะห์ เป็นศาสนทูตของพระองค์ เป็นคำพูดของพระองค์⁽²⁾ ที่มอบให้แก่ท่านหญิงมัรยัม และเป็นวิญญานจากพระองค์ และให้สัตย์ปฏิญาณว่าสวรรค์มีจริงและนรกมีจริง อัลเลาะห์จะให้เขาผู้นั้นได้เข้าสวรรค์ โดยพิจารณาจากการกระทำของเขา⁽³⁾ รายงานโดย บุคอรีและมุสลิม

เล่าจากอะบีซัรฺ อัลฉิฟารี จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า ยิบรีล (อ.ล.) ได้มาหาข้าพเจ้าและบอกข่าวดีแก่ข้าพเจ้าว่า ใครก็ตามจากประชากรของเรา ที่เขาตายไปโดยมิได้นำเอาสิ่งใดไปหุนส่วนกับอัลเลาะห์ (ในการเคารพบูชา) เขาจะได้เข้าสวรรค์ ข้าพเจ้า (อะบีซัรฺ) ได้กล่าวว่า แม้ว่าเขาจะได้เคยละเมิดประเวณี (ซินา) และเคยลักขโมยอย่างนั้นหรือ ? ท่านรอซูลุลเลาะห์ได้กล่าวว่า ใช่แล้ว แม้ว่าเขาจะเคยละเมิดประเวณีและเคยลักขโมย ข้าพเจ้า (อะบีซัรฺ) ได้กล่าวอีกว่า แม้ว่าเขาจะได้เคยละเมิดประเวณีและเคยลักขโมยอย่างนั้นหรือ ? ท่านรอซูลุลเลาะห์ได้ตอบว่า ใช่แล้ว แม้ว่าเขาจะเคยละเมิดประเวณีและเคยลักขโมย หลังจากนั้นท่านรอซูลุลเลาะห์ได้กล่าวในครั้งที่สี่ว่า แม้ว่าอะบีซัรฺจะไม่พอใจก็ตาม⁽⁴⁾ รายงานโดยบุคอรีและติรมีซี

(1) อาการไขว้เขวที่เกิดขึ้นในใจของใครคนหนึ่ง โดยที่เขาไม่กล้าพูดออกมา นั่นแหละคืออิหฺมานแท้ ๆ อาการไขว้เขวในใจนั้นจะไม่ใช่กับผู้มีอิหฺมานตราบใดเมื่อเขายังขอความคุ้มครองจากอัลเลาะห์ตาอาลา

(2) คือคำพูดของพระองค์ที่ว่า "จงเป็น" แล้วอีซาก็เป็นขึ้น

(3) เมื่อความดีของเขามากกว่าความชั่ว เขาย่อมได้รับการอภัย ได้รับความเมตตาและได้เข้าสวรรค์

(4) คืออะบีซัรฺไม่พอใจการที่ตนละเมิดประเวณีและลักขโมย จะได้เข้าสวรรค์ จึงได้กล่าวย้ำอยู่หลายครั้ง

เล่าจากมูอาซ บุตรยะบัล (ร.ค.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า ไม่มีใครที่ให้สัตย์ปฏิญาณว่า ไม่มีพระเจ้าที่ควรแก่การเคารพสักการะนอกจากอัลเลาะห์ และแท้จริงมุฮัมมัดเป็นศาสนทูตของอัลเลาะห์ ด้วยความจริงใจ เว้นแต่อัลเลาะห์จะป้องกันเขาให้พ้นจากไฟนรก⁽¹⁾ มูอาซได้กล่าวว่า โอ้ท่านรอซูลุลเลาะห์! ข้าพเจ้าจะไม่นำข่าวนี้ไปแจ้งให้ประชาชนทั่ว ๆ ไปทราบหรือ? เพื่อพวกเขาจะได้เกิดความปลาบปลื้มยินดี ท่านรอซูลุลเลาะห์ได้กล่าวว่า อย่ากระนั้นเลยพวกเขาจะพากันนอนใจ (อยู่กับสิ่งนี้และละเลยการประกอบความดีอย่างอื่น) แต่มูอาซได้นำข่าวนี้ไปบอกแก่ประชาชนในบั้นปลายของชีวิตเพราะกลัวบาป (ในแง่ปกปิดความรู้)

และเล่าจากเขา (มูอาซ) ได้กล่าวว่า ข้าพเจ้าเคยนั่งซ้อนท้ายอยู่ข้างหลังท่านนบี (ซ.ล.) บนหลังลาตัวหนึ่งที่มีชื่อเรียกว่า อุฟัยรุ ท่านรอซูลได้กล่าวขึ้นว่า โอ้มูอาซ! ท่านทราบไหมว่าอะไรคือสิทธิของอัลเลาะห์ที่มีอยู่เหนือปาวของพระองค์ และอะไรคือสิทธิของปาวที่มีอยู่เหนืออัลเลาะห์ผู้เป็นเจ้า? ข้าพเจ้ากล่าวว่า ผู้ที่ทราบดีคืออัลเลาะห์และศาสนทูตของพระองค์ ท่านรอซูลได้กล่าวว่า แน่แท้สิทธิของอัลเลาะห์ที่มีอยู่เหนือปาวของพระองค์คือ การที่บรรดาปาวทั้งหลายจะต้องเคารพสักการะต่ออัลเลาะห์ โดยมีนำพาเอาสิ่งใด ๆ มาห็นส่วนกับพระองค์ และสิทธิของปาวที่มีอยู่เหนืออัลเลาะห์ ผู้ทรงยิ่งใหญ่และเกรียงไกรนั้นคือ การที่อัลเลาะห์จะไม่ลงโทษผู้ที่ไม่นำพาเอาสิ่งใด ๆ มาห็นส่วนกับพระองค์ (ในการเคารพสักการะ) ข้าพเจ้า (มูอาซ) ได้กล่าวว่า โอ้ท่านศาสดา! ข้าพเจ้าจะไม่นำข่าวนี้ไปบอกให้ประชาชนได้ปลื้มปิติยินดีหรือ? ท่านรอซูลุลเลาะห์ได้กล่าวว่า อย่างบอกพวกเขาให้ปลื้มปิติยินดีเลย เพราะพวกเขาจะนอนใจ (อยู่กับสิ่งนี้และจะละเลยจากการทำความดีอย่างอื่น) รายงานหะดีษทั้งสองโดย บุคอรี มุสลิมและติรมิซียะฮ์

เล่าจากอะบีซุรอยเราะห์ว่า แท้จริงท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ถูกถามว่า การกระทำอย่างไหนดีที่สุด? ท่านรอซูลุลเลาะห์ตอบว่า คือ อิหม่ามต่ออัลเลาะห์และศาสนทูตของพระองค์ (ดีที่สุด) ถูกถามอีกว่า ถัดจากนั้นคืออะไร ท่านศาสดาตอบว่า คือ การสู้รบในวิถีทางของอัลเลาะห์ แล้วถูกถามอีกว่า ถัดจากนั้นคืออะไร? ท่านศาสดาตอบว่า คือการทำฮัจญ์โดยไม่มี ความชั่วเข้ามาปะปน รายงานโดย บุคอรี มุสลิม และน้าซาอ์

และเล่าจากเขา (อะบีซุรอยเราะห์) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า เมื่อใครคนใดคนหนึ่งจากพวกท่าน ได้ปรับปรุงการเป็นอิสลามของเขาจนอยู่ในขั้นดีแล้ว ดังนั้นทุก ๆ ความดีที่เขากระทำจะถูกบันทึกเป็นกุศลของเขาสืบเท่าถึงเจ็ดร้อยเท่า และทุก ๆ ความชั่วที่เขากระทำจะถูกบันทึกเป็นความชั่วของเขาเพียงเท่าเดียว และในบางรายงานว่า เว้นแต่ที่อัลเลาะห์อภัยให้จากความชื่อนั้น⁽²⁾ รายงานโดย บุคอรี และมุสลิม

(1) คือไฟนรกจะไม่กินเขา

(2) คือความชั่วที่ได้ตั้งใจไว้แต่ยังมีได้ลงมือทำหรือหลุดออกมา

เล่าจากอะนัส จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า จะได้ออกจากขุมนรก ผู้ที่ได้กล่าวคำปฏิญาณว่า ไม่มีพระเจ้าที่ควรแก่การเคารพสักการะนอกจากอัลเลาะห์ โดยที่ภายในหัวใจของเขายังมีอิหฺมานหลงเหลืออยู่เพียงเท่ากับน้ำหนักของข้าวบาเลย์หนึ่งเมล็ด และจะได้ออกจากขุมนรก ผู้ที่ได้กล่าวคำปฏิญาณว่า ไม่มีพระเจ้าที่ควรแก่การเคารพบูชานอกจากอัลเลาะห์ โดยที่ภายในหัวใจของเขายังมีอิหฺมานหลงเหลืออยู่เพียงเท่ากับน้ำหนักของข้าวสาลีหนึ่งเมล็ด และจะได้ออกจากขุมนรก ผู้ที่ได้กล่าวคำปฏิญาณว่า ไม่มีพระเจ้าที่ควรแก่การเคารพบูชานอกจากอัลเลาะห์ โดยที่ภายในหัวใจของเขายังมีอิหฺมานหลงเหลืออยู่เพียงเท่ากับน้ำหนักของผงธุลี ท่านอะบูสะอีดได้กล่าวว่า ผู้ใดสงสัย⁽¹⁾ ให้เขาอ่าน-โองการหนึ่งที่มีความหมายว่า แน่แท้ อัลเลาะห์จะไม่ทูลจริตแม้เพียงน้ำหนักเท่าผงธุลี

เล่าจากอุมัร (ร.ค.) ว่า แท้จริงมีชายคนหนึ่งจากชาวยิวได้กล่าวแก่เขาว่า โอ้ผู้นำของปวงชนผู้มีศรัทธา! มีอยู่โองการหนึ่งในคัมภีร์ของพวกท่าน (อัล-กุรอาน) ซึ่งพวกท่านกำลังอ่านกันอยู่ ถ้าหากโองการนั้นได้ถูกประทานลงมาให้แก่พวกเราชาวยิวแล้ว แน่แน่นอนพวกเราจะต้องเอารวันนั้นเป็นวันเฉลิมฉลอง อุมัรได้กล่าวว่า โองการใด (ที่ท่านกล่าวถึงนี้)? ชาวยิวนั้นตอบว่าคือโองการที่ว่า ในวันนี้เราได้ให้ศาสนาของพวกท่านครบถ้วนสมบูรณ์แล้ว และเราได้มอบความเมตตาแก่พวกท่านอย่างเต็มที่ และเราพอใจให้อิสลามเป็นศาสนาของพวกท่าน อุมัรได้กล่าวว่า ความจริงพวกเราจำวันนั้นได้ และสถานที่ที่ (โองการนั้น) ได้ถูกประทานลงมาให้แก่ท่านนบี (ซ.ล.) ก็จำได้ คือ ในขณะที่ท่านนบีอยู่ ณ ทุ่งอะรอเฟห์ ในวันศุกร์ รายงานโดย บุคอรี มุสลิม และติรมิซีย์

เล่าจากยาบิรได้กล่าวว่า มีชายคนหนึ่งมาหาท่านนบี (ซ.ล.) แล้วกล่าวว่า โอ้ท่านรอซูลุลเลาะห์! สองประการที่มีผลบังคับตายตัวนั้นได้แก่อะไร?⁽²⁾ ท่านรอซูลได้กล่าวตอบว่าผู้ใดตายไปโดยเขามีได้นำสิ่งใด ๆ มาห็นส่วนกับอัลเลาะห์ (ในการเคารพสักการะ) เขาได้เข้าสวรรค์ และผู้ใดตายไปโดยนำสิ่งใด ๆ มาห็นส่วนกับอัลเลาะห์ เขาได้เข้านรก

เล่าจากอะบีฮุร็อยเราะห์ จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า แท้จริงอัลเลาะห์ได้ยอมผ่อนผันให้แก่ประชากรของข้าพเจ้า ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความนึกคิดที่มีอยู่ในจิตใจของพวกเรา (ที่คิดจะทำความชั่ว) ตราบใดเมื่อพวกเขายังไม่ได้พูดหรือกระทำ (ตามความคิดนั้น) รายงานหะดีษทั้งสองโดย มุสลิม

และรายงานของบุคอรีเป็นหะดีษที่ไม่ได้กล่าวสายรายงาน (หะดีษมุอัลลัก) จากท่านนบี (ซ.ล.) ว่า ศาสนาที่อัลเลาะห์โปรดปรานมากที่สุด คือ ศาสนาที่มีความเที่ยงธรรม มีความกว้างขวาง และสะดวกแก่ผู้ปฏิบัติ (นั่นคือศาสนาอิสลาม)

(1) สงสัยว่าจะไม่เป็นจริงตามที่กล่าวนั้น

(2) คือประการหนึ่งมีผลบังคับให้เข้าสวรรค์ อีกประการหนึ่งมีผลบังคับให้เข้านรก

เล่าจากอิบนิอับบาส จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า แท้จริงอัลเลาะห์ไม่เอาความผิดจากประชากรของข้าพเจ้า ในกรณีที่เกิดจากความผิดพลาด หลงลืมหรือถูกบังคับ รายงานโดย อิบน์ มายะห์

ศาสนาอิสลามเท่านั้นที่อัลเลาะห์รับรอง

อัลเลาะห์ที่อาลาได้กล่าวว่า ผู้ใดแสวงหาอื่นจากอิสลามมาเป็นศาสนา เขาจะไม่ถูกรับรอง และในวันอาคิเราะห์ เขาจะเป็นคนหนึ่งจากผู้ที่ถูกตุน

เล่าจากอิบนิอุมัร จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า ข้าพเจ้าถูกบัญชาให้ทำสงครามกับประชาชนจนกว่าพวกเขาจะให้สัตย์ปฏิญาณว่า ไม่มีพระเจ้าที่ควรแก่การเคารพสักการะนอกจากอัลเลาะห์ และจนกว่าพวกเขาจะดำรงละหมาด จ่ายซะกาต ดังนั้นเมื่อพวกเขาได้ปฏิบัติดังได้กล่าวมา ก็จะได้รับการคุ้มครองจากข้าพเจ้าในเลือดเนื้อและทรัพย์สินของพวกเขา นอกจากในส่วนที่เป็นสิทธิของศาสนาอิสลาม⁽¹⁾ และเป็นหน้าที่ของอัลเลาะห์ที่จะสอบสวนพวกเขา⁽²⁾ รายงานโดยหาคิม

เล่าจากยาบิร จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า มีห้าประการที่ถูกมอบให้แก่ข้าพเจ้าโดยมิได้เคยมอบแก่ผู้ใดมาก่อนเลยคือ มอบชัยชนะให้แก่ข้าพเจ้า โดยให้เกิดความหวาดกลัวอย่างรุนแรงขึ้น (ในใจของฝ่ายศัตรู) เท่ากับระยะเดินทางหนึ่งเดือน มอบให้พื้นโลกทั้งหมดเป็นมัสยิดแก่ข้าพเจ้า และให้เป็นสิ่งที่ใช้ทำความสะอาด (แทนน้ำ) ดังนั้นประชากรของข้าพเจ้าคนใดก็ตามเมื่อเข้าเวลาละหมาดให้เขาจงละหมาด (ที่ไหนก็ได้)⁽³⁾ เป็นที่อนุญาตแก่ข้าพเจ้าให้ยึดเอาทรัพย์สินสมบัติของฝ่ายศัตรูหลังการสู้รบ ซึ่งทรัพย์สินสมบัติดังกล่าวนี้ไม่เคยอนุญาตแก่ผู้ใด ให้สิทธิในการช่วยเหลืออันยิ่งใหญ่แก่ข้าพเจ้า (ในวันอาคิเราะห์) และปรากฏว่านบีมุฮัมมัดอื่น ๆ ได้ ถูกส่งมาเผยแพรศาสนายังพวกพ้องของตนเท่านั้น แต่ข้าพเจ้าถูกส่งมาเผยแพรศาสนายังมนุษย์ทั้งมวล รายงานโดยหาคิม นอกจากอะบูดาวูด

เล่าจากอะบีอูรอยเราะห์ จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า สาบานต่อผู้ซึ่งชีวิตของมุฮัมมัดอยู่ในอุ้งมือของพระองค์ว่า ไม่มีใครจากประชากรของข้าพเจ้าทั้งที่เป็นยะฮูดีและนัสรอนีที่ไม่เอาใจใส่ต่อ (คำสอนของ) ข้าพเจ้า หลังจากนั้นเขาตายไปโดยไม่ได้ศรัทธาต่อสิ่งที่ข้าพเจ้าถูกแต่งตั้งมาเพื่อ (เผยแพร) สิ่งนั้น นอกจากเขาเป็นชาวนรก รายงานโดยมุสลิม

(1) เว้นโทษประหารชีวิต และการเข้ายึดทรัพย์สินในส่วนที่ต้องจ่ายซะกาต

(2) ในส่วนที่ซ่อนเร้นอยู่ภายในใจของพวกเขา

(3) แตกต่างกับประชาชาติก่อน ๆ ที่ต้องละหมาดภายในสถานที่ที่จัดไว้โดยเฉพาะ

บทที่สี่ :

การศรัทธาต่อการกำหนดของอัลเลาะห์

อัลเลาะห์ตาอาลาได้กล่าวว่า แน่แท้ทุกสิ่งที่เราได้สร้างขึ้นมา เป็นไปตามกำหนดการ⁽¹⁾

เล่าจากอะบีฮุร็อยเราะห์ จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า เมื่ออัลเลาะห์ได้สร้างสรรพสิ่งต่าง ๆ เสร็จเรียบร้อยแล้ว พระองค์ได้จารึก⁽²⁾ ลงในแผ่นบันทึก ซึ่งอยู่ที่พระองค์ ณ เบื้องบนบัลลังก์ (อะรัช) ว่า แน่แท้ความโปรดปรานของเราอยู่เหนือความกริ้วโกรธของเรา รายงานโดย บุคอรี มุสลิม และติรมีซี

และเล่าจากเขา (อะบีฮุร็อยเราะห์) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า ไม่มีเด็กคนใดที่ถูกคลอดออกมา นอกจากถูกคลอดออกมาด้วยธรรมชาติอันบริสุทธิ์ ดังนั้นพ่อแม่จะเป็นผู้ที่นำเขาไปเป็นยะฮูดี (ยิว) หรือไนสรอนี (คริสเตียน) หรือมะยูซี (พวกบูชาไฟ) เหมือนสัตว์ที่มันให้กำเนิดลูกของมันที่มีร่างกายครบสมบูรณ์ พวกท่านจะมีความรู้สึกใหม่ว่ามันเป็นสัตว์พิการ หลังจากนั้นอะบูฮุร็อยเราะห์ได้กล่าวว่า ถ้าหากท่านทั้งหลายมีความต้องการ จงอ่านโองการนี้ :- เป็นศาสนาของอัลเลาะห์ ซึ่งพระองค์ได้บันดาลให้มนุษย์ชาติยึดมั่น ย่อมไม่มีการเปลี่ยนแปลงแก่สิ่งที่อัลเลาะห์บันดาล นั่นคือศาสนาอันมั่นคง รายงานโดยเศกอน

และเล่าจากเขา (อะบีฮุร็อยเราะห์) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า นบีอาดัม (อ.ล.) และ นบีมูซา (อ.ล.) ได้โต้เถียงกันด้วยเหตุผล ณ พระผู้เป็นเจ้าของเขาทั้ง แต่่นบีอาดัมมีหลักฐานเหนือกว่านบีมูซา โดยนบีมูซาได้กล่าวว่า อาดำท่านเป็นผู้ที่อัลเลาะห์ได้สร้างขึ้นด้วยมือของพระองค์ และได้เป่าวิญญาณจากพระองค์เข้าไปในตัวท่าน และได้บัญชาให้มวลมะลาอิกะห์ก้มกราบต่อท่าน และได้ให้ท่านพำนักอยู่ในสวนสวรรค์ของพระองค์ หลังจากนั้นท่านได้เป็นสาเหตุทำให้มวลมนุษย์ต้องลงมาสู่โลกนี้ เพราะความผิดที่ท่านก่อขึ้น นบีอาดัมได้ได้ว่า มูซาท่านนั้นเป็นผู้ที่อัลเลาะห์คัดเลือกแล้วให้เป็นทูตประกาศศาสนาของพระองค์ เป็นผู้ที่พระองค์สนทนากับและพระองค์ได้มอบแผ่นหิน ซึ่งจารึกทุก ๆ สิ่งอย่างชัดเจนให้แก่ท่าน และได้ให้ท่านเข้าเฝ้าพระองค์อย่างใกล้ชิด ดังนั้นเป็นเวลาเท่าใดที่ท่านพบว่าอัลเลาะห์ได้เขียนคัมภีร์เตารอต ก่อนที่ข้าพเจ้าจะถูกสร้างขึ้น นบีมูซาตอบว่า สี่สิบปี นบีอาดัมกล่าวว่า ท่านได้พบในคัมภีร์เตารอตหรือไม่ว่า อาดำได้ทำความผิดต่อพระเจ้าของเขาและหลงผิด ? นบีมูซาตอบว่า ใช่ (ข้าพเจ้าพบ) นบีอาดัมจึงกล่าวว่า แล้วท่านยังจะประนามข้าพเจ้าอีกหรือ ที่ข้าพเจ้าได้กระทำการอย่างหนึ่ง ซึ่งอัลเลาะห์ได้กำหนดแก่ข้าพเจ้าแล้วว่า จะต้องกระทำก่อนที่พระองค์จะสร้าง

(1) ก็คือศรัทธาว่า ทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้นไม่ว่าดีหรือชั่ว อัลเลาะห์ตาอาลาได้กำหนดไว้แล้วทั้งสิ้น เป็นการกำหนดตามความรู้และความประสงค์ของพระองค์

(2) คือได้จารึก (จดบันทึก) ปากกาเขียนจารึกลงในแผ่นบันทึก

ข้าพเจ้าถึงสี่สิบปี ท่านรอซูลุลเลาะห์ (ช.ล.) ได้กล่าวว่า เหตุผลของนบีอาดัมเหนือกว่านบีมุฮัมมัด
รายงานโดยท่าน

เล่าจากอับดุลลาห์ (บุตรมัสอูด) ได้กล่าวว่า ท่านรอซูลุลเลาะห์ (ช.ล.) ซึ่งเป็นผู้มีสัจจะ
และถูกรับรองว่ามีสัจจะได้เล่าให้พวกเราฟังว่า แท้จริงใครคนใดคนหนึ่งจากพวกท่านนั้น ขึ้น
ส่วนต่าง ๆ ของเขาจะถูกนำมารวมอยู่ในครรภ์ของมารดา ในสภาพเป็นน้ำอสุจิเป็นเวลาสี่สิบวัน
หลังจากนั้นจะเปลี่ยนสภาพเป็นเลือดก่อนในเวลาสี่สิบวัน ต่อจากนั้นจะเปลี่ยนสภาพเป็นเนื้อ
ก่อนในเวลาสี่สิบวัน หลังจากนั้นวิญญาณจะถูกเป่าเข้าไป และจะถูกใช้ให้บันทึกกิจการสืออย่าง
นั่นคือ บันทึกปัจจัยยังชีพ (ริสซีกิ) บันทึกอายุขัย บันทึกการกระทำ และบันทึกว่าเป็นคนชั่ว
หรือคนดี ดังนั้นขอเขียนด้วยอัลเลาะห์ ผู้ซึ่งไม่มีพระเจ้าที่ควรแก่การเคารพสักการะนอกจาก
พระองค์ว่าแท้จริงใครก็ตามจากพวกท่าน เขาจะกระทำ (ความดี) เหมือนการกระทำของชาว
สวรรค์ จนกระทั่งเขากับสวรรค์อยู่ห่างกันแค่ศอก แต่ด้วยกำหนดที่ได้ถูกบันทึกไว้ก่อน (เมื่อ
ครั้งยังอยู่ในครรภ์) เขาจึงได้ไปกระทำ (ความชั่ว) เหมือนการกระทำของชาวนรก จนในที่สุด
เขาต้องเข้านรก และแท้จริงใครก็ตามจากพวกท่าน เขาจะกระทำ (ความชั่ว) เหมือนการกระทำ
ของชาวนรก จนกระทั่งเขากับนรกห่างกันแค่ศอก แต่ด้วยกำหนดที่ได้ถูกบันทึกไว้ก่อน (เมื่อ
ครั้งยังอยู่ในครรภ์) เขาจึงได้ไปกระทำ (ความดี) เหมือนการกระทำของชาวสวรรค์ จนในที่สุด
เขาได้เข้าสวรรค์ รายงานโดยท่าน

เล่าจากอับนิอุมร์ จากท่านนบี (ช.ล.) ได้กล่าวว่า ทุก ๆ สิ่งดำเนินไปตามกำหนดของ
พระผู้เป็นเจ้า แม้กระทั่งความอ่อนแอและความเจตียวจฉลาด รายงานโดย บุคอรี มุสลิม และมาลิก

เล่าจากอะบีฮุร็อยเราะห์ได้กล่าวว่า ได้มีพวกมุชริกุน (พวกที่เคารพสักการะสิ่งอื่นควบ
คู่กับอัลเลาะห์) จากเผ่ากูเรซ มาโต้เถียงกับท่านรอซูลุลเลาะห์ (ช.ล.) ในเรื่องกำหนดการของ
พระเจ้า โองการนี้จึงได้ถูกประทานลงมา “ในวันซึ่งพวกเขาถูกจุดกระชากให้คว่ำหน้าลงสู่ขุมนรก
พวกเขาก็จะลิ้มรสสัมผัสของไฟนรก แท้จริงทุก ๆ สิ่งนั้นเราได้สร้างขึ้นตามกำหนดการที่แน่นอน”

เล่าจากอับนิอัมรฺ บุตรอัลอาส จากท่านนบี (ช.ล.) ได้กล่าวว่า อัลเลาะห์ได้กำหนด
การอย่างแน่นอนแก่สรรพสิ่งทั้งปวง ก่อนที่พระองค์จะสร้างฟ้าและแผ่นดินถึงห้าหมื่นปี รายงาน
หะดีษทั้งสองโดย มุสลิม และติรมิซีย

เล่าจากอิมรอน บุตรฮุซัยน (ร.ด.) ได้กล่าวว่า มีผู้ถามท่านรอซูลุลเลาะห์ (ช.ล.) ว่า
จะสามารถแยกชาวสวรรค์จากชาวนรกได้หรือไม่? ท่านรอซูลุลเลาะห์ตอบว่า (สามารถแยก)
ได้ แล้วมีผู้ถามขึ้นอีกว่า ถ้าอย่างนั้นผู้ที่กระทำจะกระทำในสิ่งใด? ⁽¹⁾ ท่านรอซูลุลเลาะห์ตอบว่า ทุก
ผู้ทุกนามล้วนได้รับความสะดวกสำหรับสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อเขา ⁽²⁾ รายงานโดยท่าน

(1) ในเมื่อทุกสิ่งทุกอย่างได้ถูกกำหนดไว้เรียบร้อยแล้ว

(2) หมายความว่าคนทุกคนจะได้รับความสะดวกในสิ่งที่เขาถูกสร้างขึ้นมามาเพื่อสิ่งนั้น คนก็จะรู้สึกสะดวกและง่ายดายในการ
ทำความดีและคนชั่วก็จะรู้สึกสะดวกและง่ายดายในการทำชั่ว ไม่รู้สึกลัวคนถูกบังคับให้ทำ

เล่าจากอะนัส จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า สามประการนี้เป็นรากฐานของอิหม่าน ประการแรกคือการไม่ล่วงเกิน ผู้ที่ให้คำสัตย์ปฏิญาณว่า ไม่มีพระเจ้าที่ควรเคารพสักการะ นอกจากอัลเลาะห์ และเราจะไม่ถือว่าเขาเป็นผู้ทรยศ (กาฟิร) ด้วยการทำบาปใดๆ และเราจะไม่ขับเขาออกจากอิสลามด้วยการกระทำการใดๆ ประการที่สอง คือ การทำสงคราม (เพื่อ ยกฐานะศาสนาของอัลเลาะห์ให้สูงขึ้น) เป็นภารกิจที่จำเป็น นับตั้งแต่อัลเลาะห์ได้ส่งข้าพเจ้า มาเป็นศาสนทูต จนกว่าคนสุดท้ายของประชากรนี้⁽¹⁾ จะสังหาร “อัดดัจยาล”⁽²⁾ ลง การ ทุจริตของผู้ทุจริตและความยุติธรรมของผู้มีความยุติธรรม จะไม่ทำให้เขา (คนสุดท้ายของ ประชากรนี้) เสียหาย และประการที่สามคือการศรัทธาต่อกำหนดการของพระผู้เป็นเจ้า *รายงานโดย อะบูดาวูด*

อุบาตะห์ บุตรอัชซอมิต ได้กล่าวแก่บุตรของเขาว่า โอ้ลูกรัก! เจ้าจะไม่ได้ลิ้มรสของ อิหม่านอย่างแท้จริงจนกว่าเจ้าจะต้องรับรู้ ว่า แท้จริงสิ่งใดที่ได้มาประสบกับตัวเจ้านั้น มันจะไม่ แคล้วคลาดไปจากตัวเจ้า และสิ่งใดที่ได้แคล้วคลาดไปจากตัวเจ้านั้นมันจะไม่ประสบกับตัวเจ้า พ่อได้ยินท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) กล่าวว่า แท้จริง สิ่งแรกที่อัลเลาะห์สร้างขึ้นมานั้นได้แก่ ปากกา แล้วพระองค์ก็กล่าวแก่ฉันว่า เจ้าจงเขียน ปากกากล่าวว่า ข้าพเจ้าจะเขียนอะไร? อัล เลาะห์ก็กล่าวว่า เจ้าจงเขียนกำหนดความเป็นไปของทุกๆ สิ่งจนถึงวันสิ้นโลก โอ้ลูกรัก แท้จริง ข้าพเจ้าได้ยินท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) กล่าวว่า ผู้ใดตายไปโดยมิได้อิหม่าน ต่อสิ่งนี้⁽³⁾ เขา ไม่ใช่เป็นประชากรของข้าพเจ้า *รายงานโดย อะบูดาวูด และติรมีซีย์*

เล่าจากอะลี (ร.ด.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า จะยังมิถือว่าบุคคลผู้หนึ่งผู้ใด มี อิหม่าน จนกว่าเขาจะมีศรัทธาต่อสี่ประการนี้ คือ ต้องให้สัตย์ปฏิญาณว่า ไม่มีพระเจ้าที่ควร แก่การเคารพสักการะนอกจากอัลเลาะห์ และแท้จริงข้าพเจ้าเป็นทูตประกาศศาสนาของอัลเลาะห์ ที่พระองค์ได้ส่งมาพร้อมด้วยสัจธรรม ต้องศรัทธาต่อความตาย ต้องศรัทธาต่อการเกิดขึ้นใหม่ หลังจากตายไปแล้ว และศรัทธาต่อกำหนดการของพระผู้เป็นเจ้า

เล่าจากอะบีอัสซะห์ จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า เมื่ออัลเลาะห์ได้กำหนดไว้แล้ว ว่า บุคคลผู้หนึ่งจะต้องตายในแผ่นดินแห่งหนึ่งแห่งใด พระองค์จะดลบันดาลให้เขามีฐานะเดินทางไปที่นั่น *รายงานหะดีษทั้งสองโดย ตีรมีซีย์*

(1) คือ อัล มะห์ดี และนบีมูฮัมหมัด (อ.ล.)

(2) ตัววายร้ายที่จะปรากฏตัวขึ้นในวาระสุดท้ายของโลก

(3) คืออิหม่านต่อกำหนดของอัลเลาะห์เจ้า

กลุ่มชนนอกศาสนา เช่น กอดรียะห์⁽¹⁾ และมูรยิอะห์⁽²⁾

เล่าจากอิบนุอุมัร จากท่านนบี (ช.ล.) ได้กล่าวว่า พวกกอดรียะห์ คือ พวกมุซาตะวัน (หรือไฟ) ของประชากรนี้ ถ้าหากพวกเขาป่วยพวกท่านอย่าไปเยี่ยม และถ้าหากพวกเขาตาย พวกท่านอย่าไปร่วมงานศพ

เล่าจากอุมัร (ร.ด.) จากท่านนบี (ช.ล.) ได้กล่าวว่า ท่านทั้งหลายอย่านั่งร่วมวงกับ พวกปฏิเสธกำหนดการของอัลเลาะห์เจ้า และอย่าเริ่มทักทายพวกเขา ก่อน รายงานหะดีษทั้งสองโดย อะบูดาวูด

และได้มีผู้ถามอิบนุอุมัรว่า แท้จริงมีบุคคลกลุ่มหนึ่ง ได้แสดงออกต่อหน้าพวกเราด้วยการอ่านคัมภีร์ อัล - กุรอาน และศึกษาหาความรู้ และเขา (ผู้เล่าคือ ยะห์ยา บุตรยะอุมัร) ได้กล่าวถึงความดีงามต่าง ๆ ของพวกเขาเหล่านั้น แต่พวกเขาเหล่านั้นเชื่อมั่นว่า ไม่มีการกำหนดความเป็นไปให้แก่สิ่งต่าง ๆ จากอัลเลาะห์เจ้า กิจกรรมทั้งปวงนั้นเริ่มต้นใหม่ทั้งสิ้น (โดยไม่มีกำหนดการไว้ล่วงหน้า) ท่านอิบนุอุมัรกล่าวว่า เมื่อท่านพบคนเหล่านั้น จงบอกพวกเขาด้วยว่า แท้จริงข้าพเจ้าไม่เกี่ยวข้อง与他们 และพวกเขาก็ไม่เกี่ยวข้องกับข้าพเจ้า และขอยืนยันต่อผู้ซึ่งอัลคุลเลาะห์ บุตรอุมัรสาบานว่า ถ้าหากใครคนใดคนหนึ่งจากพวกเขามีฏูฮาอุซุดเป็นทองคำ อยู่ในกรรมสิทธิ์แล้ว เขาได้บริจาคมันไปทั้งหมด อัลเลาะห์จะไม่รับ (การบริจาคของเขา) จนกว่าเขาจะศรัทธาต่อกำหนดการของอัลเลาะห์เสียก่อน รายงานโดย มุสลิม และอะบูดาวูด

และเล่าจากเขา (อิบนุอุมัร) จากท่านนบี (ช.ล.) ได้กล่าวว่า ในประชากรนี้หรือใน ประชากรของข้าพเจ้า มีธรณีสู่บ มีการสาปให้เป็นสัตว์ และมีการถล่มจากเบื้องบน เฉพาะ ในกลุ่มชนที่ปฏิเสธกำหนดการของอัลเลาะห์เจ้า

เล่าจากอิบนุอับบาส จากท่านนบี (ช.ล.) ได้กล่าวว่า มีสองพวกจากประชากรของข้าพเจ้า ที่ไม่มีส่วนดีแก่พวกเขาเลยในอิสลาม นั่นคือ พวกมูรยิอะห์ และพวกกอดรียะห์ รายงานหะดีษทั้งสองโดย ตรมีซี

และเล่าจากเขา (อิบนุอับบาส) จากท่านนบี (ช.ล.) ได้กล่าวว่า อัลเลาะห์จะไม่ยอมรับ การกระทำความดีของพวกนอกศาสนาจนกว่าจะสลัดความเชื่อมั่นผิด ๆ ทิ้งไปเสียก่อน รายงาน โดย อิบนุมายะห์

(1) คือ กลุ่มชนที่ปฏิเสธ กำหนดการของอัลเลาะห์เจ้า

(2) คือกลุ่มชนที่ถือว่า อีหม่านอยู่ที่คำพูดเท่านั้น ไม่เกี่ยวกับจิตใจและการกระทำ และถือว่ามนุษย์เป็นผู้ถูกบงการให้กระทำ สิ่งต่าง ๆ ดังนั้นจึงไม่จำเป็นต้องรับผิดชอบ

บทที่ห้า การให้คำมั่นสัญญา

อัลเลาะห์ตาอาลาได้กล่าวว่า แท้จริงบรรดาบุคคลที่ให้คำมั่นสัญญากับท่านเท่ากับพวกเขาให้คำมั่นสัญญากับอัลเลาะห์ มือ (อำนาจ) ของอัลเลาะห์อยู่เหนือมือของพวกเขา

เล่าจากอุบาตะห์ บุตรอัซซอมิตว่า แท้จริงท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้กล่าวขณะที่มีอัครสาวกกลุ่มหนึ่งห้อมล้อมอยู่ว่า ท่านทั้งหลายจงให้คำมั่นสัญญาแก่ข้าพเจ้าว่า ท่านทั้งหลายจะไม่ทำสิ่งใด ๆ มาหักส่วนกับอัลเลาะห์ในการเคารพสักการะ จะไม่ลักขโมย จะไม่ละเมิดผิดทางประเวณี (ซินา) จะไม่ฆ่าลูกของพวกท่าน (เพราะกลัวความยากจนและเสื่อมเสีย) จะไม่ไปปดมดเท็จที่พวกท่านอุปโลกมันขึ้นมา ทั้งต่อหน้าและลับหลัง และจะไม่ขัดขึ้นในสิ่งที่เป็นอย่างงามความดี ผู้ใดจากพวกท่านได้ปฏิบัติตามคำมั่นสัญญาที่ได้ให้ไว้แล้วนี้ ผลบุญของเขาอยู่ ณ อัลเลาะห์ และผู้ใดได้พบกับความชั่วอย่างหนึ่งอย่างใดที่กล่าวมา ต่อมาเขาถูกลงโทษในโลกนี้ (ตามกำหนดแห่งความชั่วนั้น) นั่นเป็นการไถ่บาปของเขา และผู้ใดได้พบกับความชั่วอย่างหนึ่งอย่างใดที่กล่าวมา แต่อัลเลาะห์ได้ปกปิด (ความชั่วของ) เขาไว้ (โดยมิให้ถูกลงโทษในโลกนี้) ดังนั้นเขาขึ้นตรงต่ออัลเลาะห์ ถ้าหากพระองค์ต้องการพระองค์จะยกโทษให้เขาและถ้าหากพระองค์ต้องการ พระองค์จะลงโทษเขา พวกเราได้ให้คำมั่นสัญญาแก่ท่านรอซูลตามทีกล่าวนั้น รายงานโดยหาคัน นอกจากอะบูดาวูด

และในรายงานของบุคอรีและมุสลิมว่า พวกเราได้ให้คำมั่นสัญญาแก่ท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ว่าจะเชื่อฟังและปฏิบัติตาม ทั้งในยามทุกข์และยามสุข ทั้งในยามกระตือรือร้นและเกียจคร้าน จะเห็นแก่ผู้อื่นมากกว่าตัวเราเอง จะไม่ขัดขึ้นคำสั่งของผู้มีอำนาจอันชอบธรรม จะพูดแต่ความจริงไม่ว่าเราจะอยู่ในสภาพการณ์อย่างไร และพวกเราจะไม่กลัวข้อครหาของผู้ใดในหนทางของอัลเลาะห์

และในรายงานอื่นว่า และพวกเราจะไม่ขัดขึ้นคำสั่งของผู้มีอำนาจ ท่านรอซูลุลเลาะห์กล่าวว่า นอกจากพวกท่านจะพบเห็นการทรยศ (กัฟรฺ) อย่างโจ่งแจ้ง พวกท่านก็มีข้ออ้างจากอัลเลาะห์ (ในการขัดคำสั่ง)

เล่าจากยะรียร บุตรอับบิลลาห์ (ร.ค.) ได้กล่าวว่า ข้าพเจ้าได้ให้คำมั่นสัญญาแก่ท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ว่า จะดำรงคัลละหมาด จ่ายซะกาต และแนะนำตักเตือนแก่มุสลิมทุกคน รายงานโดยบุคอรี มุสลิม และติรมีซี

เล่าจากอิบนุอุมร์ได้กล่าวว่า ขณะที่พวกเราได้ให้คำมั่นสัญญาแก่ท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ว่าจะเชื่อฟังและปฏิบัติตาม ท่านได้กล่าวแก่พวกเราว่า ในสิ่งที่พวกท่านทั้งหลายมีความสามารถ

เล่าจากท่านหญิงอาอิซะห์ (ร.ด.) ได้กล่าวว่า ท่านนบี (ซ.ล.) ได้เคยให้คำมั่นสัญญาแก่พวกผู้หญิง ด้วยคำพูดที่ปรากฏอยู่ในโอองการที่ว่า พวกนางจะไม่ตั้งสิ่งใดขึ้นเป็นภาคีกับอัลเลาะห์⁽¹⁾ ท่านหญิงอาอิซะห์ได้กล่าวว่า มือของท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) จะไม่สัมผัสกับมือของผู้หญิงคนใด นอกจากผู้หญิงที่ท่านมีกรรมสิทธิ์อยู่ รายงานโดย บุคอรี และมุสลิม

บทที่หก การยึดมั่นต่อ อัล-กิตาบ และซุนนะห์⁽²⁾

อัลเลาะห์ผู้ทรงเกรียงไกรได้กล่าวว่า “ท่านทั้งหลายจงยึดมั่นต่อเชือก (ศาสนา) ของอัลเลาะห์ โดยพร้อมเพรียงกันเถิด และท่านทั้งหลายอย่าแตกแยกกัน” และพระองค์ได้กล่าวว่า “สิ่งใดที่ศาสนทูตนำมาสู่ท่านทั้งหลาย พวกท่านจงยึดมาปฏิบัติ และสิ่งใดที่ศาสนทูตห้ามพวกท่าน พวกท่านจงยับยั้ง และพระองค์ได้กล่าวอีกว่า โอ้มุฮัมมัดจงประกาศ ถ้าหากท่านทั้งหลายรักอัลเลาะห์จงตามข้าพเจ้า แล้วอัลเลาะห์จะรักพวกท่าน และยกโทษบาปต่าง ๆ ให้พวกท่าน”

เล่าจากอะบีมุซา (ร.ด.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า ความจริงถ้าจะเปรียบตัวข้าพเจ้ากับสิ่งที่อัลเลาะห์ได้ส่งข้าพเจ้ามาเพราะสิ่งนั้น⁽³⁾ ก็เหมือนกับผู้ชายคนหนึ่งที่มาหาพวกพ้องของเขาแล้วกล่าวว่า โอ้พวกพ้องของข้าพเจ้า ความจริงข้าพเจ้าได้เห็นกองทหาร⁽⁴⁾ ด้วยตาทั้งสองข้างของข้าพเจ้า และแท้จริงตัวข้าพเจ้าเป็นผู้มาเตือนที่ยอมเปลือยกาย (โดยเอาเครื่องนุ่งห่มมาโบกให้สัญญาณ) ดังนั้นท่านทั้งหลายจงเลือกเอาทางปลอดภัยไว้ก่อน มีคนบางกลุ่มเชื่อฟังและปฏิบัติตามผู้มาเตือน แล้วพวกเขารีบเดินทางหลบหนีไป พวกเขาก็เดินทางไปด้วยความปลอดภัย และมีคนบางกลุ่มที่กล่าวหา (ผู้มาเตือน) ว่าโกหก จึงอยู่กับที่ (ไม่ได้หลบหนีไป) ดังนั้นในตอนเช้ากองทหารจึงบุกเข้ามา และทำลายล้างพวกเขาจนหมดสิ้น นี่แหละมันเป็นอุทาหรณ์แก่ผู้ที่เชื่อฟังและปฏิบัติตามสิ่งที่ข้าพเจ้านำมา และเป็นอุทาหรณ์แก่ผู้ไม่เชื่อฟัง และกล่าวหาสัจธรรมที่ข้าพเจ้านำมาว่าโกหก

(1) ข้อความในโอองการนั้นทั้งหมดมีว่า โอ้นบี เมื่อพวกผู้หญิงที่มีศรัทธาได้มาให้คำมั่นสัญญากับท่าน ว่าพวกนางจะไม่ตั้งสิ่งใดขึ้นเป็นภาคีกับอัลเลาะห์ พวกนางจะไม่ขโมย พวกนางจะไม่ผิดประเวณี พวกนางจะไม่ทำบุตรของพวกนาง พวกนางจะไม่ฆ่ามารซึ่งความโป้ปดมดเท็จที่พวกนางก่อกวนขึ้นมาระหว่างมือและเท้าของพวกนาง และพวกนางจะไม่ฝ่าฝืนคำสั่งของท่านในสิ่งที่ตั้งมา ดังนั้นท่านจงให้คำมั่นสัญญาแก่พวกนางเถิด แท้จริงอัลเลาะห์ทรงรอบรู้ยิ่งทรงเมตตายิ่ง

อัลมุตะอะนะห์ : 12

(2) อัล-กิตาบ เป็นชื่อหนึ่งของคัมภีร์อัลกุรอาน ซุนนะห์ คือ แบบฉบับที่มีมาจากรอซูลุลเลาะห์

(ซ.ล.) ทั้งที่เป็นคำพูด การกระทำ และการยอมรับไม่ปฏิเสธ

(3) คือ ประชากรของท่าน

(4) คือ กองทหารที่ยกมาเพื่อทำสงคราม

เล่าจากอะบีสะอีด จากท่านนบี (ช.ล.) ได้กล่าวว่า ขอยืนยันว่าพวกท่านจะต้องตามแนวทางและประเพณีของคนรุ่นก่อน คีบต่อคีบ คอกต่อคอก แม้กระทั่งถ้าหากพวกเขามุดเข้าไปในรูแอ้ พวกท่านก็ต้องมุดตามเข้าไป พวกเรากล่าวว่า พวกนั้นคือ พวกยะฮูดี และนะซอรอ ไช้ใหม่? ท่านรอซูลุลเลาะห์ ตอบว่า จะมีใครเสียอีก และในบางรายงานว่ามีผู้ถามว่า โอ้ท่านรอซูลุลเลาะห์! เช่นพวกเปอร์เซียและโรมันไช้ใหม่ ท่านรอซูลุลเลาะห์ตอบว่า จะมีใครนอกจากพวกนั้น รายงานหะดีษทั้งสองโดย บุคอรี และมุสลิม

เล่าจากท่านหญิงอาอิชะห์ (ร.ค.) จากท่านนบี (ช.ล.) ได้กล่าวว่า ผู้ใดทำแหวกแนวขึ้นมาในศาสนาของเรา สิ่งที่ไม่มีความดีออกมาจากศาสนาถือว่าสิ่งนั้นถูกปฏิเสธ และในบางรายงานว่าผู้ใดทำงานชิ้นหนึ่งที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับศาสนาของเรา งานชิ้นนั้นถูกปฏิเสธ รายงานโดย สามคม

เล่าจากยาบิร (ร.ค.) จากท่านนบี (ช.ล.) ได้กล่าวว่า แท้จริงคำพูดที่น่าเชื่อถือมากที่สุดคือคัมภีร์ของอัลเลาะห์ (เพราะเป็นคำพูดของพระองค์) ทางนำที่ดีงามที่สุด คือทางนำของมุฮัมมัด กิจกรรมงานที่ชั่วช้าที่สุด คือ กิจกรรมงานที่แหวกแนวออกนอกกลุ่มนอกทางของศาสนา ทุก ๆ กิจกรรมที่ออกนอกกลุ่มนอกทางของศาสนา ถือเป็นสิ่งประตึษฐ์ขึ้นใหม่ (ที่ไม่มีต้นตอจากศาสนา) และทุก ๆ สิ่งประตึษฐ์ขึ้นใหม่ถือเป็นความหลงผิด และทุก ๆ ความหลงผิดจะนำพาเข้าสู่ขุมมรณ รายงานโดย บุคอรี มุสลิม และน้าฮาอ์ ส่วนตัวบทของหะดีษนี้เป็นรายงานของน้าฮาอ์

เล่าจากอะบีฮุรไรเราะห์ จากท่านนบี (ช.ล.) ได้กล่าวว่า สิ่งใดที่ข้าพเจ้าได้ห้ามพวกท่าน ท่านทั้งหลายจงออกให้ห่างสิ่งนั้น และสิ่งใดที่ข้าพเจ้าได้ใช้พวกท่าน ท่านทั้งหลายจงปฏิบัติตามเท่าที่ความสามารถของพวกท่านจะอำนวยให้ ความจริงการตามอย่างจริงจังและการขัดขึ้นคำสั่งของบรรดานบีนั้น ได้สร้างความพินาศให้เกิดขึ้นกับประชากรในยุคก่อนจากพวกท่านมาแล้ว

และเล่าจากเขา (อะบีฮุรไรเราะห์) จากท่านนบี (ช.ล.) ได้กล่าวว่า ความจริง (ถ้าจะ) เปรียบตัวข้าพเจ้ากับประชากรของข้าพเจ้า ก็เหมือนกับผู้ชายคนหนึ่งจุดไฟขึ้น (ในเวลากลางคืน) แมลงต่าง ๆ และมีเสื้อกลางคืน (แมลงเม่า) จะพากันบินเข้าไปในไฟนั้น ดังนั้นข้าพเจ้าจะเป็นผู้คอยจุดรั้งเอาของพวกท่านไว้ แต่พวกท่านก็พยายามกระเสือกกระสนพาตัวเองเข้าสู่ไฟนั้น รายงานหะดีษทั้งสองโดย บุคอรี มุสลิม และติรมิซีย

และเล่าจากเขา (อะบีฮุรไรเราะห์) จากท่านนบี (ช.ล.) ได้กล่าวว่า ประชากรของข้าพเจ้าทุกคนจะได้เข้าสวรรค์ นอกจากผู้ที่ฝ่าฝืน พวกเขากล่าวว่า โอ้ท่านรอซูลุลเลาะห์ ใครคือผู้ที่ฝ่าฝืน? ท่านตอบว่า ใครเชื่อฟังและปฏิบัติตามข้าพเจ้าเขาได้เข้าสวรรค์ ใครไม่เชื่อฟังและไม่ปฏิบัติตามข้าพเจ้า ดังนั้นเขาเป็นคนที่ฝ่าฝืน รายงานโดย บุคอรี

เล่าจากยาบิรกล่าวว่า มีมะลาอิกะห์จำนวนหนึ่งมาหาท่านนบี (ช.ล.) ในขณะที่ท่านหลับ มะลาอิกะห์ส่วนหนึ่งกล่าวว่า ความจริงเขานอนหลับ แต่มะลาอิกะห์อีกส่วนหนึ่งกล่าวว่า แท้

จริงดวงตานั้นหลับสนิท แต่จิตใจยังคงตื่นอยู่ ดังนั้นบรรดามะลาอิกะห์จึงกล่าวว่า แท้จริงมี อุทาหรณ์หนึ่งสำหรับเพื่อนของพวกท่านคนนี้ ดังนั้นท่านทั้งหลายจงยกอุทาหรณ์ให้เข้าฟังด้วยเถิด มะลาอิกะห์ส่วนหนึ่งได้กล่าวว่า ความจริงเขานอนหลับ แต่อีกบางส่วนก็กล่าวว่า ความจริงตาหลับแต่ใจไม่หลับ ดังนั้นบรรดามะลาอิกะห์จึงกล่าวว่า (ถ้าจะ) เปรียบเขา (คืออัลเลาะห์กับบ่าวของพระองค์) ก็เหมือนกับชายคนหนึ่งที่ได้สร้างบ้านขึ้นหลังหนึ่ง และได้จัดสำรับอาหารไว้ในบ้านหลังนั้น แล้วส่งคนออกไปซื้อเชื้ญ ดังนั้นผู้ใดได้ตอบรับคำเชื้ญเขาก็ได้เข้าบ้าน และได้รับประทานอาหารจากสำรับนั้น และผู้ใดไม่ตอบรับคำเชื้ญ เขาก็จะไม่ได้เข้าไปในบ้าน และไม่ได้รับประทานอาหารจากสำรับนั้น บรรดามะลาอิกะห์ได้กล่าวว่า พวกท่านจงแก้อุทาหรณ์ให้เขาเข้าใจ มะลาอิกะห์บางส่วนได้กล่าวว่า ความจริงเขานอนหลับ แต่อีกบางส่วนกล่าวว่า ความจริงตาหลับ แต่ใจไม่หลับหรอก พวกมะลาอิกะห์จึงกล่าวว่า บ้านนั้นคือสวรรค์ ผู้ซื้อเชื้ญคือ มุฮัมมัด (ซ.ล.) ผู้ใดเชื่อฟังมุฮัมมัดก็เท่ากับเขาเชื่อฟังอัลเลาะห์ และผู้ใดไม่เชื่อฟังมุฮัมมัดก็เท่ากับเขาไม่เชื่อฟังอัลเลาะห์ และมุฮัมมัด (ซ.ล.) นั่นคือ ผู้แยกมนุษยชาติ⁽¹⁾ รายงานโดย บุคอรี และติรมีซี

เล่าจากอะบีฮุรَيْرَةَ ว่า แท้จริงท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้มาที่สุสานแห่งหนึ่ง แล้วกล่าวว่า ขอความสันติสุขจงประสบแก่พวกท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งบรรดาผู้มีศรัทธาที่อาศัยอยู่ ณ บ้านแห่งนี้ และแน่แท้พวกเรานั้นถ้าหากอัลเลาะห์ต้องการ ก็จะติดตามพวกท่านไป และข้าพเจ้ามีความปรารถนาอย่างยิ่งที่จะให้พวกเราได้พบเห็นพวกพี่น้องของเราที่ดีและมีเกียรติ พวกเขากล่าวว่า แล้วพวกเรามีใช่เป็นพี่น้องของท่านหรือหรือ โอ้ท่านรอซูลุลเลาะห์ ? ท่านรอซูลุลเลาะห์ได้กล่าวว่า พวกท่านเป็นสาวกของข้าพเจ้า ส่วนพี่น้องของเรานั้น พวกเขายังไม่มา (แต่จะมาในภายหลัง) พวกเขากล่าวว่า ท่านจะรู้จักผู้ที่มาในภายหลังจากเหล่าประชากรของท่านได้อย่างไร โอ้ท่านรอซูลุลเลาะห์ ? ท่านได้กล่าวว่า ท่านทั้งหลายจงบอกข้าพเจ้าชี้ว่า ถ้าหากชายคนหนึ่ง เขามีม้าตัวหนึ่งที่มีแค้นขาวที่หน้าและเท้าทั้งสี่ข้าง อยู่ท่ามกลางมัสยิดดำ เขาจะรู้จักม้าของเขาหรือไม่ ? พวกเขากล่าวว่า แน่แน่นอนเขาต้องรู้จักม้าของเขา โอ้ท่านรอซูลุลเลาะห์ แล้วท่านได้กล่าวว่า ความจริงพวกเขา (พี่น้องของพวกเรา) จะมา⁽²⁾ ในสภาพที่ใบหน้าแฉกและขาของพวกเขามีโรคมี เนื่องจากการอาบน้ำละหมาด ส่วนข้าพเจ้าจะคอยเขาอยู่ที่บ่อน้ำ โปรดรับทราบด้วยว่า มีคนจำนวนมากที่ถูกขัดขวางมิให้เข้ามาใกล้บ่อน้ำของข้าพเจ้า เหมือนอูฐหลงฝูงที่ถูกกีดกันมิให้เข้าร่วมกับฝูงอื่น ข้าพเจ้าจะร้องเรียกพวกเขาว่า มาทางนี้ และจะมีผู้กล่าวขึ้นว่า พวกเขาเหล่านั้นได้เปลี่ยนแปลงไปเสียแล้วหลังจากท่าน (ได้จากไป) ข้าพเจ้าจะกล่าวว่า จงพินาศ จงพินาศ⁽²⁾ รายงานโดย มุสลิม และน้าฮาอ์ และด้วยบทบางตอนของหะดีษนี้เป็นรายงานของบุคอรี

(1) คือ ผู้ที่เชื่อฟังและปฏิบัติตามมุฮัมมัดเป็นพวกของอัลเลาะห์ ผู้ที่ไม่เชื่อฟังและขัดขืนเป็นพวกของซาตาน

(2) ในวันกิยามะห์

(2) ความพินาศ จงประสบกับพวกเขา

เล่าจากอัลอิรบาด บุตรซาริยะห์ได้กล่าวว่า ท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ช.ล.) ได้ทำการอบรมสั่งสอนพวกเราในวันหนึ่งหลังละหมาดซุบฮ์ เป็นการอบรมที่กินใจและลึกซึ้งจนทำให้น้ำตาไหลและจิตใจไหวหวั่น ถึงขนาดที่ชายคนหนึ่งกล่าวขึ้นว่า แน่แท้มันเป็นคำสั่งสอนของผู้ที่กำลังจะจากไป ดังนั้นมีสิ่งใดบ้างที่ท่านจะใช้พวกเรา โอ้ท่านร่อซูลุลเลาะห์ ท่านได้กล่าวว่า ข้าพเจ้าสั่งเสียให้ท่านทั้งหลายเกรงกลัว (ตักวา) ต่ออัลเลาะห์ ให้เชื่อฟังและปฏิบัติตาม (ผู้นำ) แม่ (ผู้นำ) จะเป็นเพียงทาสผิวดำ (ชาวอบิสินีเย) เพราะพวกท่านที่มีชีวิตอยู่จะได้พบเห็นการแตกแยกอย่างกว้างขวาง และพวกท่านจงระวังสิ่งที่แหวกแนวออกนอกรอบของศาสนา เพราะนั่นคือความมมงาย ดังนั้นผู้ใดได้พบกับกิจการดังกล่าว ให้เขาจงยึดตามแนวทางของข้าพเจ้าและแนวทางของบรรดาคอลีฟะห์ ซึ่งเป็นผู้ให้การแนะนำและเป็นผู้ได้รับทางนำ ท่านทั้งหลายจงกัก (ยึด) มันให้แน่นด้วยพันธกรรม⁽¹⁾

เล่าจากอะบีรอเฟียะฮ์ (ร.ค.) จากท่านนบี (ช.ล.) ได้กล่าวว่า ไม่เป็นการบังควรที่ข้าพเจ้าจะพบใครคนหนึ่งคนใดจากพวกท่าน นั่งเอกเขนกอยู่บนเตียงที่สวยงาม (เมื่อ) มีคำสั่งของข้าพเจ้ามาถึงเขา จากคำสั่งใช้และห้ามเขาจะกล่าวว่า พวกเขาไม่รู้! สิ่งใดที่พวกเราพบ (จากคำสั่งใช้และห้าม) อยู่ในคัมภีร์ของอัลเลาะห์ (อัลกุรอาน) พวกเราก็มปฏิบัติตามนั้น⁽²⁾

เล่าจากอะบีสุรอยเราะห์ จากท่านนบี (ช.ล.) ได้กล่าวว่า พวกยะฮูดี (ยิว) ได้แตกแยกออกไป 71 หรือ 72 พวก และพวกนัซอรอได้แตกแยกออกไป 71 หรือ 72 พวก ส่วนประชากรของข้าพเจ้าได้แตกแยกออกไป 73 พวก ได้มีเพิ่มเติมในบางรายงานว่า 72 พวกนั้นอยู่ในขุมมรกและพวกเดียวเท่านั้นที่อยู่ในสวรรค์ พวกนั้นคือคนส่วนใหญ่ (ที่ปฏิบัติตามแนวทางของท่านนบีและบรรดาคอลีฟะห์) รายงานหะดِيثทั้งสามโดย อะบูดาวูด และติรมิซีย

และเล่าจากเขา (อะบีสุรอยเราะห์) จากท่านนบี (ช.ล.) ได้กล่าวว่า ข้าพเจ้าได้ทั้งสองสิ่งไว้กับพวกท่าน ซึ่งพวกท่านจะไม่หลงผิดและมมงาย ตราบใดเมื่อพวกท่านยังยึดมั่นอยู่กับสองสิ่งนี้ นั่นคือ คัมภีร์ของอัลเลาะห์ (อัลกุรอาน) และแนวทาง (ซุนนะห์) ของร่อซูลุลเลาะห์ (ช.ล.) รายงานโดย อิหม่ามมาลิก

เล่าจากซัยด์ บุตรฮัรอม (ร.ค.) จากท่านนบี (ช.ล.) ได้กล่าวว่า ความจริงข้าพเจ้าได้ทิ้งไว้กับพวกท่าน สิ่งซึ่งถ้าหากพวกท่านยึดมั่นกับมันแล้ว พวกท่านจะไม่หลงผิดหลังจากข้าพเจ้า (ได้จากไป)⁽⁴⁾ สิ่งแรกสำคัญกว่าสิ่งหลัง (สิ่งแรก) นั่นคือ คัมภีร์ของอัลเลาะห์ (อัลกุรอาน)

(1) คือ ให้ยึดมั่นในแนวทางของร่อซูลุลเลาะห์และบรรดาคอลีฟะห์อย่างเหนียวแน่นเหมือนมัดด้วยกรรม (2) สิ่งใดที่ไม่ปรากฏอยู่ในอัลกุรอาน เราก็มปฏิบัติตาม หะดِيثนี้ได้เล่าถึงพวกที่หลงผิดบางกลุ่มที่ยึดถือเอาเฉพาะความหมายตามตัวอักษรของอัลกุรอาน โดยไม่สนใจกับซุนนะห์ที่มีมาเพื่ออธิบาย อัลกุรอานบางโองการที่มีความหมายไม่ชัดเจน

(3) คำว่า “หรือ” เป็นความสงสัยของผู้เล่า

(4) คือ คัมภีร์ของอัลเลาะห์ (อัลกุรอาน) และวงศั่วนที่สืบตระกูลจากท่านนบี (ช.ล.)

เป็นเชือกที่ไถลงมาจากฟากฟ้าสู่พื้นแผ่นดิน⁽¹⁾ และ (สิ่งหลังนั้นคือ) ผู้ที่สืบตระกูลจากข้าพเจ้า คือ ผู้ที่อยู่ในครอบครัวของข้าพเจ้า⁽²⁾ ทั้งสองนั้นจะไม่แยกจากกัน จนกว่าทั้งสองสิ่งนั้นจะได้ มาหาข้าพเจ้าที่บ่อน้ำ ดังนั้นท่านทั้งหลายจงพิจารณาดูว่า ท่านทั้งหลายได้เจริญรอยตามข้าพเจ้า อย่างไรบ้างในสิ่งทั้งสองนั้น *รายงานโดย ตีรมะซี และมุสลิม*

เล่าจากอะนัสได้กล่าวว่า ท่านรอซูลุลเลาะห์ (ช.ล.) ได้กล่าวแก่ข้าพเจ้าว่า โอ้ลูกรัก⁽³⁾ ถ้าหากเจ้าสามารถที่จะตื่นขึ้นมาในเวลาเช้าจนถึงเวลาเย็น โดยที่เจ้าไม่คิดร้ายต่อผู้ใด เจ้าจง กระทำเถิด หลังจากนั้นท่านได้กล่าวแก่ข้าพเจ้าอีกว่า โอ้ลูกรัก และนั่นแหละเป็นแนวทางของ จัน ผู้ใดฟื้นฟูแนวทางของฉันแสดงว่าเขารักฉัน และผู้ใดรักฉัน เขาได้อยู่กับฉันในสวรรค์ *รายงานโดย ตีรมะซี*

บทที่เจ็ด

การเดินทางกลางและการกระทำเป็นเนืองนิจ ในการประกอบความดีเป็นสิ่งที่อัลเลาะห์โปรดปรานยิ่ง

เล่าจากท่านหญิงอาอิชะหว่า แท้จริงท่านนบี (ช.ล.) ได้เข้ามาหานาง และได้พบผู้หญิง คนหนึ่งอยู่กับนาง ท่านนบีได้กล่าวว่า ผู้หญิงคนนี้เป็นใคร ท่านหญิงอาอิชะหตอบว่า ผู้หญิง คนนี้คือ (พร้อมกับระบุนาม) แล้วเล่าให้ท่านนบีฟังถึงการทำความดีของหล่อน⁽⁴⁾ ท่านนบี กล่าวว่า พอแล้ว⁽⁵⁾ ท่านทั้งหลายจงกระทำในสิ่งที่มีความสามารถ สาบานต่ออัลเลาะห์ว่าอัล เลาะห์จะไม่เบียด⁽⁶⁾ จนกว่าท่านทั้งหลายจะเบื่อหน่าย (จากการทำความดี) และปรากฏว่ากิจกรรม ของศาสนาที่อัลเลาะห์รักยิ่งคือ กิจกรรมที่ผู้ปฏิบัติทำเป็นนิจสิน *รายงานโดยห้าคนนอกจากตีรมะซี*

เล่าจากอะนัส จากท่านนบี (ช.ล.) ได้กล่าวว่า โปรดรับทราบและขอยืนยันด้วยอัลเลาะห์ ว่า ข้าพเจ้าเป็นผู้ที่มีความยำเกรงในอัลเลาะห์ยิ่งกว่าพวกท่าน และเป็นผู้ที่ปฏิบัติตามพระองค์ ยิ่งกว่าพวกท่าน แต่ข้าพเจ้าก็ยังถือศีลอด (เป็นบางวัน) และละศีลอด (ในบางวัน) ข้าพเจ้าทำ ละหมาด แต่ก็ยังต้องนอน (เพื่อการพักผ่อน) และข้าพเจ้าแต่งงานกับพวกผู้หญิง ดังนั้นผู้ใดไม่ ชอบแนวทางอย่างนี้ของข้าพเจ้า เขาย่อมไม่ใช่เป็นประชากรของข้าพเจ้า *รายงานโดย บุคอรี มุสลิม และนัซฮาอี*

(1) ถูกลำจากอัลเลาะห์ ผู้ใดยึดถืออัลกุรอาน ก็จะนำเขาให้เข้าถึงอัลเลาะห์

(2) พวกนั้นได้แก่ อะลี ฟ้าละห์ ลูกหลานของคนที่ทั้งสอง วงศ์วานของอัลอับบาส วงศ์วานของยะซีร์ และวงศ์วานของอุกอยล์ (ร.ค.) (3) ท่านนบีให้ความรักแก่อะนัสเหมือนลูก

(4) ว่าหล่อนเป็นผู้ที่อุทิศตนทำอิบาดะห์ต่ออัลเลาะห์ โดยไม่ยอมนอนในเวลากลางคืน

(5) คือ จงอย่ากล่าวคำชมเชยในการกระทำที่ไม่สามารถทำเป็นนิจสินได้

(6) คือ อัลเลาะห์จะไม่เลิกให้ผลบุญ

เล่าจากอับดุลลาห์ บุตรอัมรฺ (ร.ด.) ได้กล่าวว่า ท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวแก่ข้าพเจ้าว่า ข้าพเจ้าได้รับข่าวมิใช่หรือ ว่า ท่านนั้นอดหลับอดนอนในเวลากลางคืน เพื่อทำละหมาด และท่านยังได้อือศีลอดอีกในเวลากลางวัน ข้าพเจ้า (อับดุลลาห์) ตอบว่า ข้าพเจ้าได้กระทำการอย่างนั้นจริง ท่านนบีได้กล่าวว่า ถ้าหากท่านทำอย่างนั้น ดวงตาของท่านจะลึกและกลวงโบ๋ และร่างกายของท่านจะเหนื่อยหน่ายและเมื่อยล้า และแท้จริงตัวของท่านนั้นมีสิทธิที่จะได้รับ (การพักผ่อน) และครอบครัวของท่านก็มีสิทธิที่จะได้รับ (ค่าเลี้ยงดูและความสุขจากท่าน) ดังนั้นท่านจงอือศีลอด (เป็นบางวัน) และละศีลอด (ในบางวัน) ท่านจงลุกขึ้นทำละหมาด (เป็นบางครั้ง) และนอนพักผ่อน (เป็นบางครั้ง) *รายงานโดย บุคอรี และมุสลิม*

เล่าจากอะลีสุรอยเราะห์ จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า แท้จริงศาสนา (อิสลาม) นั้น มีความสะดวกและง่ายดาย และจะไม่มีใครที่จะทรมานให้แก่ศาสนา นอกจากจะต้องพ่ายแพ้แก่มัน (ศาสนา)⁽¹⁾ ดังนั้นท่านทั้งหลายจงทำในสิ่งที่ถูกต้อง และจงทำในสิ่งที่ใกล้เคียงกับสิ่งที่ดีที่สุด⁽²⁾ และท่านทั้งหลายจงประกาศข่าวดี⁽³⁾ และท่านทั้งหลายจงขอความช่วยเหลือ (จากอัลเลาะห์ในการทำดี) ทั้งในยามเช้า ยามเย็น และในช่วงหัวค่ำ (หรือย่ำรุ่ง)

เล่าจากท่านหญิงอาอิชะห์ ได้กล่าวว่า ปรากฏว่าท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) เมื่อได้ใช้พวกเขา (เหล่าอัครสาวก) จะใช้พวกเขาเหล่านั้นด้วยการกระทำต่าง ๆ เท่าที่พวกเขามีความสามารถ เหล่าสาวกได้กล่าวว่า แท้จริงพวกเราไม่เหมือนกับสภาพของท่าน โอ้ท่านรอซูลุลเลาะห์⁽⁴⁾ (เพราะ) แท้จริงอัลเลาะห์ได้อภัยให้แก่ท่านแล้ว ทั้งบาปของท่านที่แล้วมาและบาปที่จะเกิดขึ้นในภายหลัง ท่านรอซูลุลเลาะห์ได้แสดงอาการไม่พอใจ (ในคำพูดดังกล่าว) ออกมาจนสังเกตได้ทางสีหน้าของท่าน หลังจากนั้นท่านกล่าวว่า แท้จริงผู้ที่ยำเกรงอัลเลาะห์มากที่สุด ในหมู่พวกท่าน และผู้ที่รู้จักอัลเลาะห์ได้ดีที่สุดในหมู่พวกท่านคือตัวข้าพเจ้า⁽⁵⁾ *รายงานหะดีษทั้งสองโดย บุคอรี*

และได้มีผู้ถามท่านหญิงอาอิชะห์ว่า ท่านนบี (ซ.ล.) ได้ทำความดีเป็นพิเศษในวันใดบ้าง หรือเปล่า? ท่านหญิงตอบว่า เปล่าเลย งานของท่านเป็นงานที่ทำอย่างสม่ำเสมอ มีใครบ้างไหม ในหมู่พวกท่านที่มีความสามารถเหมือนอย่างที่ท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) มีความสามารถ *รายงานโดยสามคน*

(1) ไม่มีใครที่จะสามารถเอาชนะศาสนาได้

(2) ถ้าหากไม่สามารถทำสิ่งที่ดีที่สุดได้

(3) ว่าจะได้รับผลบุญอันยิ่งใหญ่แก่ผู้ทำดีเป็นนิจสิน แม้เพียงเล็กน้อย

(4) คือเหล่าอัครสาวกต้องการทำความดีให้มากกว่าที่ท่านรอซูลุลเลาะห์ได้ใช้ จนเกินความสามารถของพวกเขา

(5) หมายความว่า ตัวของท่านเองถึงแม้จะเป็นผู้ที่เกรงกลัวอัลเลาะห์มากที่สุด และรู้จักอัลเลาะห์ดีที่สุด ก็ยังไม่หักโหมทำความดีโดยไม่ได้หลับใหลนอนเหมือนอย่างที่ท่านรอซูลุลเลาะห์ต้องการ

และเล่าจากท่านหญิง (อาอิชะห์) ว่า แท้จริงท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ถูกถามว่า อะไรคือการกระทำที่อัลเลาะห์โปรดปรานมากที่สุด ท่านตอบว่า คืองานที่ทำอย่างสม่ำเสมอ แม้จะเล็กน้อยก็ตาม รายงานโดย มุคอรี มุสลิม และติรมีซี

ภาค : การตั้งเจตนา (เหนียต) และการทำจิตใจให้ บริสุทธิ์เพื่ออัลเลาะห์ (อิกลาส)

มีสามบท

บทที่หนึ่ง

การตั้งเจตนา (เหนียต) และการทำจิตใจให้บริสุทธิ์เพื่อ
อัลเลาะห์ (อิกลาส) และคุณค่าของทั้งสองประการนั้น⁽¹⁾

อัลเลาะห์ผู้ทรงยิ่งใหญ่ได้กล่าวว่า ดั่งนั้นท่านจงก้มกราบอัลเลาะห์ด้วยความบริสุทธิ์ใจในการก้มกราบเพื่อพระองค์ ฟังสังวรณเถิด! ว่าอัลเลาะห์นั้นจะทรงรับเฉพาะการก้มกราบที่บริสุทธิ์ใจต่อพระองค์เท่านั้น

และได้กล่าวว่า และพวกเขามีได้ถูกบัญชามา (เพื่อการอื่นใด) นอกจากเพื่อให้พวกเขา ก้มกราบต่ออัลเลาะห์อย่างบริสุทธิ์ใจ ในการก้มกราบเพื่อพระองค์อย่างเที่ยงธรรม

เล่าจากอุมัร จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า ความจริง การกระทำต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับการตั้งเจตนา และความจริงคนทุกคนจะได้รับผลตามการตั้งเจตนาของเขา ดั่งนั้นผู้ใดที่ตั้งเจตนาว่าการอพยพของเขาเป็นไปเพื่ออัลเลาะห์ และรอซูลของพระองค์ ก็ปรากฏว่าผลจากการอพยพของเขาเป็นไปเพื่ออัลเลาะห์ และรอซูลของพระองค์ และผู้ใดที่ตั้งเจตนาว่า การอพยพของเขาเป็นไปเพื่อโลกนี้ เขาจะได้ประสบกับมัน หรือ (ตั้งเจตนาว่าการอพยพของเขาเป็นไป) เพื่อผู้หญิง เขาก็จะได้แต่งงานกับหล่อน ดั่งนั้นผลจากการอพยพของเขาจึงเป็นไปตาม (การตั้งเจตนา) ในสิ่งที่เขาอพยพไป *รายงานโดยหำคม*

เล่าจากอิบนีอับบาส จากท่านนบี (ซ.ล.) ในสิ่งที่ท่านได้รายงานมาจากพระผู้เป็นเจ้า ผู้สูงเกียรติโดยพระผู้เป็นเจ้าได้กล่าวว่า แท้จริงอัลเลาะห์เจ้าได้บันทึกความดีและความชั่วทั้งหลายจากนั้นได้แยกแยะไว้ดั่งนี้ว่า ผู้ใดได้ตั้งใจทำความดี แต่เขายังไม่ได้กระทำ (ความดีตามที่ตั้งใจไว้) อัลเลาะห์ได้บันทึก ณ พระองค์ให้แก่เขาผู้นั้นหนึ่งความดีที่สมบูรณ์ (แม้ว่าเขายังไม่ได้ลงมือกระทำเลยก็ตาม) และถ้าหากเขาตั้งใจทำความดี และได้ลงมือกระทำตามความตั้งใจนั้น อัลเลาะห์ผู้อยิ่งใหญ่และเกรียงไกรได้บันทึก ณ พระองค์ให้แก่เขาผู้นั้นสิบความดีถึงเจ็ดร้อยเท่า

(1) คือคุณค่าของการตั้งเจตนา และการทำจิตใจให้บริสุทธิ์เพื่ออัลเลาะห์ตาอาลา คุณค่าของการตั้งเจตนา (เหนียต) คือ ทำให้การทำอิบาดะห์ถูกต้องและไร้ผิด และทำให้อิบาดะห์แยกออกจากการกระทำตามธรรมดา เพราะความจริงสิ่งๆ เดียวนั้น อาจเป็นอิบาดะห์ก็ได้ ด้วยการตั้งเจตนา (เหนียต) หรืออาจเป็นการกระทำตามธรรมดาก็ได้เช่นการนั่งในมัสยิดโดยตั้งเจตนาว่าเป็นการเอะาะฮ์ดึกาก็ถือว่าเป็นอิบาดะห์ และโดยไม่ตั้งเจตนา เช่นตั้งใจว่าเป็นการนั่งพักผ่อนนั้นก็เป็นการกระทำตามธรรมดาที่ไม่เกิดภาคผลแต่อย่างใด ส่วนประโยชน์ของการทำจิตใจให้บริสุทธิ์ก็คือทำให้รู้สขของการเข้าเฝ้าพระองค์อัลเลาะห์อย่างใกล้ชิด ทำให้ได้รับผลบุญทวีคูณขึ้น ทำให้ภายในสะอาดบริสุทธิ์ และทำให้จิตใจสว่างไสว

(ของความดี) จนทวีคูณขึ้นอีกมากมาย และถ้าหากผู้ใดตั้งใจทำความชั่ว แต่ไม่ได้ลงมือกระทำตามความตั้งใจนั้น อัลเลาะห์ได้บันทึก ณ พระองค์ให้แก่เขาผู้นั้นหนึ่งความดีที่สมบูรณ์ และถ้าหากผู้ใดตั้งใจทำความชั่ว และได้ลงมือกระทำตามที่ตั้งใจไว้ อัลเลาะห์ได้บันทึกให้กับเขาหนึ่งความชั่วเท่านั้น รายงานโดยหาคิม นอกจากอะบูดาวูด

เล่าจากอิบนุอุมัร จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า ในขณะที่ผู้ชายสามคนกำลังอยู่ระหว่างการเดินทางฝนได้เทกระหน่ำลงมา พวกเขาทั้งสามจึงหลบฝนเข้าไปอาศัยอยู่ในถ้ำที่ภูเขาสูงหนึ่ง ต่อมาได้มีหินใหญ่ก้อนหนึ่งจากภูเขาสูงนั้น ทะลายนกลงมาปิดปากถ้ำไว้ พวกเขาทั้งสามได้กล่าวแก่กันว่า จงหวนกลับไปทบทวนการกระทำต่าง ๆ ที่พวกท่านได้เคยกระทำไว้โดยบริสุทธิ์ใจ เพื่ออัลเลาะห์จากความดีต่าง ๆ (เมื่อทบทวนพบแล้ว) ให้พวกท่านจงวิงวอนจากอัลเลาะห์โดยอาศัยความดีนั้น แน่نونพระองค์ย่อมจะช่วยให้ก้อนหินนั้นหลุดพ้นออกไป ชายผู้หนึ่งได้กล่าวว่า ข้าพเจ้ามีบิดามารดาที่แก่และชราภาพ และมีลูกเล็ก ๆ อีกหลายคน ข้าพเจ้าเป็นผู้ทำหน้าที่ให้การเลี้ยงดูบุคคลเหล่านั้น เมื่อข้าพเจ้ากลับมา (จากที่ทำงาน) ได้มารีดนม (แพะ) และได้ให้บิดากับมารดาของข้าพเจ้าดื่ม (นม) ก่อนลูก ๆ ของข้าพเจ้า และมีอยู่วันหนึ่งที่ข้าพเจ้ากลับมาชักว่า ปกติ คือกลับมาถึงเมื่อตกค่ำแล้ว ข้าพเจ้าได้พบว่าท่านทั้งสองนอนหลับไปแล้ว ข้าพเจ้าได้รีดนมเหมือนอย่างเคย แล้วได้มายืนอยู่ทางด้านศีรษะของท่านทั้งสอง ข้าพเจ้าไม่ต้องการรบกวนการนอนของท่านทั้งสอง และไม่ต้องการให้ลูก ๆ ดื่มนมก่อนท่านทั้งสอง ทั้ง ๆ ที่เด็ก ๆ ก็เสี่ยงร้องเพราะความหิวอยู่ที่ปลายเท้าของข้าพเจ้า จนรุ่งอรุณของวันใหม่ (โอ้พระองค์อัลเลาะห์) หากท่านทราบว่ข้าพเจ้าได้กระทำไปนั้น เป็นการกระทำเพื่อท่านโดยแท้ จงเปิดช่องให้พวกเราได้มองเห็นฟ้าบังเกิด แล้วอัลเลาะห์ก็ได้เปิดช่องให้ พวกเขาได้มองเห็นฟ้า อีกคนหนึ่งกล่าวว่า โอ้พระองค์อัลเลาะห์ความจริงเรื่องของข้าพเจ้ามีว่า ข้าพเจ้ามีลูกของลุงคนหนึ่งเป็นหญิง ซึ่งข้าพเจ้ารักหล่อนมากที่สุด เหมือนอย่างพวกผู้ชายที่รักผู้หญิงมากที่สุด ข้าพเจ้าได้ขอ (ร่วมรัก) กับหล่อน แต่หล่อนไม่ยินยอม จนในที่สุดข้าพเจ้าได้ทุ่มเทเงินให้หล่อนถึงหนึ่งร้อยเหรียญทอง ต่อมาข้าพเจ้าได้ใช้ความพยายามจนได้อยู่กับหล่อนตามลำพัง และแล้วในขณะที่ข้าพเจ้าตกอยู่ระหว่างสองขาของหล่อน หล่อนได้กล่าวว่า โอ้บ่าวของอัลเลาะห์ จงเกรงกลัวอัลเลาะห์ ท่านอย่าสวมแหวน⁽¹⁾ นอกจากจะมีสิทธิ์ ดังนั้นข้าพเจ้าจึงลุกขึ้นและผละออก⁽²⁾ (โอ้พระองค์อัลเลาะห์) หากท่านทราบว่ข้าพเจ้าได้กระทำไปนั้น เป็นการกระทำเพื่อท่านโดยแท้ จงเปิดช่องให้พวกเราสักหนึ่งช่องเกิด แล้วอัลเลาะห์ก็ได้เปิดช่องให้ ชายคนที่สามได้กล่าวว่า โอ้พระองค์อัลเลาะห์ ความจริงข้าพเจ้าได้จ้างลูกจ้างไว้คนหนึ่ง ด้วยค่าจ้างเป็นข้าวจำนวนหนึ่ง⁽³⁾ เมื่อเขา

(1) อย่างร่วมประเวณี

(2) คือผละออกจากหล่อน และทิ้งเงินจำนวนนั้นไว้ให้เป็นกรรมสิทธิ์ของหล่อน

(3) ประมาณ 10 ชั่ง

ทำงานเสร็จได้กล่าวว่า จงจ่ายค่าจ้างให้ข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจึงได้นำมามอบให้เขา แต่เขาไม่พอใจที่จะรับมัน ข้าพเจ้าจึงได้นำข้าวจำนวนนั้นไปเพาะปลูกเรื่อยมา จนสามารถรวบรวมฝูงวัวพร้อมกับคนดูแลได้จำนวนหนึ่ง (ซึ่งเกิดขึ้นจากรายได้ของข้าวนั้น) แล้วต่อมาเขาก็ได้กลับมาหาข้าพเจ้า (หลังจากหายไปนาน) และกล่าวว่า ท่านจงเกรงกลัวอัลเลาะห์ (และจงจ่ายค่าจ้างให้ข้าพเจ้า) ข้าพเจ้าจึงกล่าวแก่เขาว่า วัวและคนดูแลนั้นแหละคือค่าจ้างของท่าน จงไปเอาเถิด เขากล่าวว่า ท่านจงเกรงกลัวอัลเลาะห์ และอย่าพูดล้อเล่นกับข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจึงกล่าวว่า ข้าพเจ้าไม่ได้ล้อเล่นท่านเลย จงไปเอาเถิด เขาจึงได้เอา (ฝูงวัวพร้อมกับคนดูแล) ไป (โอ้พระองค์อัลเลาะห์) ถ้าหากท่านทราบที่ข้าพเจ้าทำไปนั้น เป็นการกระทำเพื่อท่านโดยแท้จงให้หนี้ที่เหลืออยู่หลุดพ้นไปด้วยเถิด อัลเลาะห์ได้ให้หลุดพ้นไป และในบางรายงานว่า พวกเขาได้ออกจากถ้ำเดินทางต่อไป รายงานโดย บุคอรี มุสลิม และน้าฮาอี

เล่าจากอะบูฮุรَيْرَةَ ระบุว่าเขาได้กล่าวว่า โอ้ท่านรอซูลุลเลาะห์! ใครคือผู้ที่มีความสุขที่สุด ด้วยการช่วยเหลือของท่านในวันกิยามะห์ ท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า โอ้อบูฮุรَيْرَةَ ความจริงข้าพเจ้าคิดว่า คงไม่มีใครตามข้าพเจ้าถึงเรื่องนี้นอกท่าน เพราะข้าพเจ้าเห็นแล้วว่า ท่านเป็นคนที่มีความโลภที่จะรับฟังหะดีษ คนที่มีความสุขที่สุดด้วยการช่วยเหลือของข้าพเจ้าในวันกิยามะห์ คือ ผู้ที่กล่าวว่า ลาอิลาฮาอิลลัลลอฮ์ (ไม่มีพระเจ้าที่ควรแก่การเคารพสักการะนอกจากอัลเลาะห์) ออกมาจากส่วนลึกของหัวใจ หรือ⁽¹⁾ จิตใจของเขา รายงานโดย บุคอรี

บทที่สอง

ผลบุญขึ้นอยู่กับการตั้งเจตนาเท่านั้น

เล่าจากมะอฺนีย์ บุตรยาซิดได้กล่าวว่า ปรากฏว่าบิดาของข้าพเจ้าคือยาซิด ได้นำเหรียญทองจำนวนหนึ่งออกไปเพื่อทำทาน โดยได้นำเหรียญทองจำนวนนั้นไปวางไว้ใกล้ ๆ กับชายคนหนึ่ง ในมัสยิด⁽²⁾ ข้าพเจ้าได้มาพบและหยิบเอาเหรียญทองจำนวนนั้นไป ต่อมาข้าพเจ้าได้มาพบกับบิดาของข้าพเจ้าพร้อมกับเหรียญทองจำนวนนั้น แล้วท่านได้กล่าวว่า สาบานด้วยอัลเลาะห์ ข้าพเจ้าไม่ได้ตั้งใจให้ท่าน ข้าพเจ้าได้โต้เถียงกับบิดาของข้าพเจ้าจนได้ไปร้องเรียนต่อท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ท่านรอซูลได้กล่าวว่า โอ้ยาซิด สิ่งที่ท่านตั้งใจไว้นั้นเป็นของท่านแล้ว⁽³⁾ และสิ่งที่ท่านหยิบเอาไปก็เป็นกรรมสิทธิ์ของท่านแล้ว⁽⁴⁾ โอ้มะอฺนีย์ รายงานโดย บุคอรี ในเรื่อง ชะกาด

(1) คำว่า "หรือ" เป็นการสงสัยของผู้เล่า

(2) และได้อนุญาตให้เขามอบเหรียญทองจำนวนนั้นแก่คนยากจนคนใดก็ได้

(3) คือผลบุญจากการตั้งเจตนาของท่าน

(4) ท่านนบี (ซ.ล.) ได้ตัดสินให้เหรียญทองจำนวนนั้นตกเป็นของมะอฺนีย์ ทั้งนี้เพราะเขาเป็นคนยากจน

เล่าจากอะบีฮุรรอยเราะห์ จากท่านบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า แท้จริงอัลเลาะห์จะไม่มองดูรูปร่างของพวกท่าน และทรัพย์สินสมบัติของพวกท่าน แต่พระองค์จะมองลึกลงไปทีเดียว และการกระทำของพวกท่าน รายงานโดยมุสลิม และอิบนุมาญะห์

เล่าจากสะหฺล บุตรฮุไนฟ์ จากท่านบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า ผู้ใดขอจากอัลเลาะห์ให้ตายในสงครามศักดิ์สิทธิ์⁽¹⁾ ด้วยความจริงใจ อัลเลาะห์จะยกตำแหน่งของเขาให้สูงเท่ากับตำแหน่งของนักรบที่ตายในสงครามศักดิ์สิทธิ์ ถึงแม้เขาจะตายอยู่บนเตียงนอนก็ตาม รายงานโดยหาคิม นอกจากบุคอรี

และตัวบทของติรมีซีว่า ผู้ใดขอจากอัลเลาะห์ให้ตายในวิถีทางของพระองค์ ด้วยความจริงใจ อัลเลาะห์จะประทานผลบุญให้แก่เขาเท่ากับนักรบที่ตายในสงครามศักดิ์สิทธิ์

เล่าจากอาอิชะห์จากท่านบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า ไม่มีผู้ใดที่เขาเคยละหมาด (ตะฮัจญุด) ในเวลากลางคืน แล้วเขาเกิดง่วงนอน (ในคืนวันหนึ่ง) จนไม่ได้ละหมาด นอกจากผลบุญของการละหมาดนั้น ได้ถูกบันทึกให้แก่เขา และการนอนนั้นก็เป็นทานแก่เขา รายงานโดย อะบูดาวูด และ ม้าชาอี

เล่าจากอะบีกับซะห์ อัลอันมารีจากท่านบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า สามประการที่ข้าพเจ้ากลัว ยืนยันก็คือ ทรัพย์สินของบ่าวคนหนึ่งคนใดจะไม่บกพร่องด้วยการบริจาคทาน ไม่มีบ่าวคนใดที่ถูกทุจริตแล้วเขามีความอดทน นอกจากอัลเลาะห์จะเพิ่มอำนาจให้เขา และไม่มีบ่าวคนใดที่เปิดประตูการขอกนอกจากอัลเลาะห์จะเปิดประตูความยากจนให้ประสบกับเขา หรือ⁽²⁾ คำพูดที่คล้ายกันนี้ และข้าพเจ้าจะบอกเรื่องหนึ่งให้ท่านทั้งหลายฟังแล้วจงจดจำไว้ ท่านบีได้กล่าวว่า แท้จริงโลกนี้เป็นของคนสี่คน คนหนึ่งอัลเลาะห์ได้ประทานทรัพย์สินสมบัติและวิชาความรู้ให้แก่เขา แล้วเขามีความเกรงกลัวพระเจ้าของเขาในสิ่งที่พระองค์ได้ประทานให้⁽³⁾ และเขาติดต่อเชื่อมสัมพันธ์กับเครือญาติของเขา และรู้หน้าที่อันพึงปฏิบัติต่อเครือญาติเพื่ออัลเลาะห์คนนี้มีตำแหน่งสูงที่สุด (ณ พระองค์อัลเลาะห์) คนหนึ่งอัลเลาะห์ประทานวิชาความรู้ให้แก่เขา โดยมีได้ประทานทรัพย์สินสมบัติให้ แต่เขามีความตั้งใจจริง เขาจะกล่าวว่า ถ้าหากข้าพเจ้ามีทรัพย์สินสมบัติ ข้าพเจ้าจะกระทำเหมือนอย่างคนนั้นคน⁽⁴⁾ ดังนั้นเขาจะได้ (รับผลบุญ) ตามความตั้งใจของเขา และผลบุญของเขาทั้งสองเท่ากัน⁽⁵⁾ คนหนึ่งอัลเลาะห์ได้ประทานทรัพย์สินสมบัติให้โดยมิได้ประทานวิชา

(1) ตามในการต่อสู้เพื่อเผยแพร่ศาสนาของอัลเลาะห์

(2) เป็นความสงสัยของผู้เล่า

(3) จากทรัพย์สินสมบัติและวิชาความรู้ คือใช้ไปในทางที่ถูกต้อง

(4) ที่เขาได้ใช้ทรัพย์สินสมบัติไปในแนวทางของอัลเลาะห์

(5) ก็ผลบุญของผู้ที่มีทรัพย์สินสมบัติและมีวิชาความรู้และได้ใช้มันไปในหนทางของอัลเลาะห์ กับผลบุญของผู้ที่มีแต่วิชาความรู้ไม่มีทรัพย์สินสมบัติแต่เขาตั้งใจไว้ว่า ถ้าหากเขามีทรัพย์สินสมบัติเขาก็จะใช้มันไปในแนวทางของอัลเลาะห์

ความรู้ให้ เขาเข้าไปใช้ทรัพย์สมบัติโดยปราศจากความรู้ โดยเขาไม่มีความเกรงกลัวพระเจ้าของเขาในสิ่งที่พระองค์ได้ประทานให้ เขาไม่ได้ติดต่อกับความสัมพันธ์กับวงศ์ญาติ และไม่รู้หน้าที่อันพึงปฏิบัติแก่เครือญาติเพื่ออัลเลาะห์ คนนี้คิดว่าอยู่ในตำแหน่งที่เลวที่สุดและอีกคนหนึ่ง อัลเลาะห์ไม่ได้ประทานทั้งทรัพย์สมบัติและวิชาความรู้ให้แก่เขา แล้วเขาจะกล่าวว่า ถ้าหากข้าพเจ้ามีทรัพย์สมบัติ ข้าพเจ้าจะกระทำเหมือนอย่างคนนั้นคนนี้⁽¹⁾ ดังนั้นเขาจะได้ (รับบาป) ตามเจตนาของเขา และบาปของคนทั้งสองเท่ากัน⁽²⁾ รายงานโดย ตีรมีซี

บทที่สาม

เตือนให้ออกห่างจากการทำบุญเอาหน้า

อัลเลาะห์ผู้ยิ่งใหญ่ได้กล่าวว่า ผู้ใดปรารถนาพบกับพระผู้เป็นเจ้าของเขา ให้เขาจงทำความดีโดยไม่เอาสิ่งใด ๆ มาตั้งภาคีกับพระผู้เป็นเจ้าของเขา ในการทำความดี

เล่าจากยุनुบ (ร.ค.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า ผู้ใดทำความดีเพื่ออวดให้ผู้อื่นได้ยิน อัลเลาะห์จะทำให้เขาอับอายต่อหน้าผู้คนในวันกิยามะห์ และผู้ใดทำความดีเพื่ออวดให้คนอื่นเห็น อัลเลาะห์จะทำให้เขาอับอายต่อหน้าผู้คนในวันกิยามะห์ รายงานโดย บุคอรี มุสลิม และตีรมีซี

เล่าจากอะบีสุรอยเราะห์ได้กล่าวว่า ท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า อัลเลาะห์ผู้ทรงสูงยิ่งได้กล่าวว่า เราไม่พึงต้องการผู้ร่วมภาคี (ในการทำความดีใด ๆ แก่เรา) ผู้ใดได้กระทำความดีอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยนำผู้อื่นมาเคารพบูชาพร้อมกับเรา เราจะปล่อยเขาไว้กับผู้ที่เขานำมาร่วมเคารพนั้น⁽³⁾ รายงานโดย มุสลิม

และเล่าจากเขา (อะบีสุรอยเราะห์) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า แท้จริงมนุษย์คนแรกที่ถูกต้องสันในวันกิยามะห์ คือ ผู้ที่ถูกฆ่าตายในสงครามศักดิ์สิทธิ์ เขาถูกนำตัวมา และได้รับคำแนะนำให้รู้จักกับความโปรดปรานต่าง ๆ ที่เขาเคยได้รับจนเขายอมรับ แล้วอัลเลาะห์ได้กล่าวว่า ท่านได้ทำอะไรบ้างในความโปรดปรานเหล่านั้น? เขาตอบว่า ข้าพเจ้าได้สู้รบเพื่อท่าน จนถูกฆ่าตาย พระองค์ (อัลเลาะห์) ได้กล่าวว่า ท่านโกหก แต่ความจริงท่านทำการสู้รบเพื่อให้ได้ชื่อว่า เป็นผู้กล้าหาญ ความจริงเขาก็ได้ชื่ออย่างนั้นแล้ว จากนั้นพระองค์ได้ออกคำสั่ง เขาจึงถูกจุดจนหน้าค่อมแล้วถูกโยนเข้าสู่ขุมมรก และชายคนหนึ่งที่ได้ศึกษาหาความรู้ และได้สั่งสอนตามความรู้นั้น และเขาได้อ่านอัลกุรอาน เขาได้ถูกนำตัวมา และได้รับคำแนะนำให้รู้จัก

(1) ที่เขาไม่ได้ใช้ทรัพย์สมบัติไปในแนวทางของอัลเลาะห์

(2) คือบาปของคนที่มีทรัพย์และไม่ใช้ไปในทางของอัลเลาะห์ กับบาปของคนที่ไม่มียศแต่ตั้งใจและกล่าวว่า ถ้าหากมีทรัพย์สมบัติก็จะไม่ใช้ไปในแนวทางของอัลเลาะห์

(3) เขาไม่มีสิทธิได้รับผลบุญจากอัลเลาะห์ แต่ให้เขาได้รับผลบุญจากผู้ที่เขานำมาเคารพบูชาพร้อมกับอัลเลาะห์

กับความโปรดปรานต่าง ๆ ที่เขาเคยได้รับ จนเขายอมรับ แล้วอัลเลาะห์ได้กล่าวว่า ท่านได้ทำอะไรบ้างในความโปรดปรานเหล่านั้น ? เขาตอบว่า ข้าพเจ้าได้ศึกษาหาความรู้และได้สอนตามความรู้นั้น และได้อ่านอัลกุรอานเพื่อท่านพระองค์ได้กล่าวว่า ท่านโกหก แต่ที่ท่านศึกษาหาความรู้นั้นก็เพื่อให้ได้ชื่อว่า “เป็นผู้รู้” และที่ท่านอ่านอัลกุรอานก็เพื่อให้ได้ชื่อว่า “เป็นนักอ่าน” ความจริงเขาก็ได้ชื่ออย่างนั้นแล้ว จากนั้นพระองค์ได้ออกคำสั่ง เขาจึงถูกจุดจนหน้าจะมำ แล้วถูกโยนเข้าสู่ขุมนรก และชายคนหนึ่งที่อัลเลาะห์ได้ให้ความร่ำรวยแก่เขา และได้ประทานทรัพย์สินประเภทต่าง ๆ ให้แก่เขาอย่างมากมาย เขาถูกนำตัวมา และได้รับการแนะนำให้รู้จักกับความโปรดปรานต่าง ๆ ที่เขาเคยได้รับ จนเขายอมรับ แล้วพระองค์อัลเลาะห์ได้กล่าวว่า ท่านได้ทำอะไรบ้างในความโปรดปรานเหล่านั้น ? เขาตอบว่าข้าพเจ้าไม่เคยละเว้นหนทางที่ท่านชอบให้มีการบริจาค นอกจากข้าพเจ้าจะบริจาคไปในหนทางเหล่านั้น เพื่อท่าน พระองค์กล่าวว่า ท่านโกหก แต่ที่ท่านได้กระทำไปนั้นก็เพื่อให้ได้ชื่อว่า “เป็นคนใจบุญ” ความจริงเขาก็ได้ชื่ออย่างนั้นแล้ว จากนั้นพระองค์ได้ออกคำสั่ง เขาจึงถูกจุดจนหน้าจะมำ แล้วถูกโยนเข้าสู่ขุมนรก *รายงานโดย มุสลิม ตีรมีชี และน้าชาวอิ*

และเล่าจากเขา (ยุनुบ) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า ท่านทั้งหลายจงขบถกันด้วย อัลเลาะห์ ให้ห่างไกลจากหุบเหวแห่งความเศร้าหมอง พวกเขา (เหล่าอัครสาวก) ได้กล่าวว่าหุบเหวแห่งความเศร้าหมองคืออะไร ? ท่านรอซูลตอบว่า คือหุบเหวแห่งหนึ่งในขุมนรก ซึ่งเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลขุมนรกขบถกันให้พ้นจากมันทุกวัน วันละหนึ่งร้อยครั้ง พวกเราได้กล่าวว่า โอ้ท่านรอซูลอัลเลาะห์ ใครคือผู้ที่เข้าสู่หุบเหวแห่งนั้น ? ท่านรอซูลได้ตอบว่า คือพวกนักอ่านอัมกีร์อัลกุรอาน ที่ตั้งใจอวดผลงานของพวกเขา

และเล่าจากเขา (ยุनुบ) ได้กล่าวว่า มีชายคนหนึ่งได้กล่าวว่า โอ้ท่านรอซูลอัลเลาะห์ ชายผู้หนึ่งเขาทำความดีและปิดบังมันไว้ แต่เมื่อมัน (ความดี) ได้ถูกเปิดเผยขึ้นมา มันก็ทำให้เขาพอใจ (จะมีผลเป็นอย่างไรบ้าง) ท่านรอซูลตอบว่า เขาได้รับสองผลบุญ คือผลบุญที่เขาทำความดีโดยปิดบังไว้ และผลบุญที่เขาทำความดีโดยลักษณะของมันต้องถูกเปิดเผย (ดังนั้นเขาจึงได้สองผลบุญ) *รายงานหะดีษทั้งสองโดย ตีรมีชี*

เล่าจากอะบีสะอีด บุตรอะบีฟะดอละห์ จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า เมื่ออัลเลาะห์ได้รวมมนุษยชาติในวันกิยามะห์ ซึ่งเป็นวันที่ต้องเกิดขึ้นอย่างแน่นอนโดยไม่มีข้อสงสัยใด ๆ ได้มีผู้ประกาศขึ้นว่า ผู้ใดได้นำสิ่งหนึ่งมาตั้งภาคีกับอัลเลาะห์ในการกระทำใด ๆ ก็ตาม ให้เขาจงไปทวงเอาผลบุญของเขาจากผู้อื่น นอกจากอัลเลาะห์ เพราะแท้จริงอัลเลาะห์ไม่พึงต้องการผู้ร่วมภาคี (ในการกระทำต่าง ๆ เพื่อพระองค์) *รายงานโดย ตีรมีชี*

ภาค : วิชาการ
มีสามบท และบทสุดท้าย
บทที่หนึ่ง
คุณค่าของวิชาการและผู้มีความรู้

อัลเลาะห์ตาอาลาได้กล่าวว่า : ที่จะเกรงกลัวอัลเลาะห์จากบ่าวทั้งหลายของพระองค์คือ เหล่าผู้มีความรู้ และพระองค์ได้กล่าวว่า : จะเท่าเทียมกันไหมผู้มีความรู้และผู้ไม่มีความรู้ ? (ไม่เท่าเทียมกันหรอก) และพระองค์ได้กล่าวว่า : และตัวอย่างเหล่านั้น เราหยิบยกขึ้นมาเพื่อประโยชน์ของมวลมนุษยชาติแต่ไม่มีใครเข้าใจนอกจากพวกผู้มีความรู้

เล่าจากมุอาวียะห์ จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ผู้ใดที่อัลเลาะห์ปรารถนาความดีให้แก่เขา จะทรงประทานให้เขาเกิดความรู้ความเข้าใจใน (กิจการต่าง ๆ) ของศาสนา และความจริง ข้าพเจ้าเป็นผู้ขยายความ และอัลเลาะห์จะให้ (ความเข้าใจ) และประชากรนี้จะคงยืนหยัดต่อสู้เพื่อศาสนาของอัลเลาะห์ โดยที่ฝ่ายปรปักษ์จะไม่สามารถทำอันตรายพวกเขาได้ จนกว่า คำบัญชาของอัลเลาะห์จะมีมา⁽¹⁾ *รายงานโดยสี่คน*

เล่าจากอะบีวากิตอัลลียชีว่า แท้จริงท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ขณะที่ท่านนั่งอยู่ในมัสยิด ห้อมล้อมอยู่ด้วยเหล่าสาวก ได้มีผู้ชายสามคนเข้ามา สองคนตรงเข้ามาหาท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) อีกคนหนึ่งเดินเลยไป เขาทั้งสองมาหยุดอยู่ที่ท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) คนหนึ่ง (ในสอง) เห็นมีที่ว่างในวงล้อมนั้น จึงได้นั่งลง อีกคนหนึ่งอ้อมไปนั่งลงด้านหลัง ส่วนคนที่สามได้หันหลังกลับไป เมื่อท่านรอซูลุลเลาะห์เสร็จ (กิจที่ทำอยู่) จึงได้กล่าวขึ้นว่า : โปรดทราบ ข้าพเจ้าจะเล่าให้ท่านทั้งหลายฟังถึงสภาพของชายทั้งสามคนนั้น คนหนึ่งเขาฟังอัลเลาะห์ อัลเลาะห์ให้ที่พำนักแก่เขา อีกคนหนึ่งอาย⁽²⁾ อัลเลาะห์จึงอายเขา⁽³⁾ ส่วนคนสุดท้ายหันหนี อัลเลาะห์จึงหันหนีเขา⁽⁴⁾ *รายงานโดยห้าคน นอกจากอะบูดาวูด*

เล่าจากอะบีฮุร็อยเราะห์ จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ผู้ใดช่วยขจัดปัดเป่าความเดือดร้อนจากบรรดาความเดือดร้อนต่าง ๆ ในโลกนี้ ให้พ้นไปจากผู้มีศรัทธา (มุอฺมิน) คนใด อัลเลาะห์จะปัดเป่าความเดือดร้อน จากบรรดาความเดือดร้อนต่าง ๆ ในวันกิยามะห์ให้พ้นไปจากเขา และผู้ใดได้อ่านนวยความสะดวกให้แก่ผู้ตกยากคนใด อัลเลาะห์จะอ่านนวยความสะดวกให้แก่เขาทั้งในโลกนี้และโลกหน้า และผู้ใดปกปิด (ความลับของ) มุสลิมคนใด อัลเลาะห์จะปกปิด

(1) หมายถึงวันกิยามะห์

(2) ด้วยการไม่เข้าไปแทรกหาที่นั่งในที่ประชุมของท่านนบี (ซ.ล.)

(3) ด้วยการไม่ลงโทษเขา แต่ได้ปฏิบัติกับเขาด้วยความอ่อนโยน

(4) ด้วยการได้รับความตกต่ำจากที่ประชุมกัน

(ความลับของ) เขาทั้งโลกนี้และโลกหน้า อัลเลาะห์พร้อมที่จะช่วยเหลือบ่าวผู้นั้น ตราบใดที่บ่าวผู้นั้นพร้อมจะช่วยเหลือพี่น้องของเขา และผู้ใดเดินทางเพื่อแสวงหาวิชาความรู้ อัลเลาะห์จะเปิดทางสะดวกแก่เขาสู่สวรรค์ ไม่มีกลุ่มชนใดที่ชุมนุมกันในบ้านหลังใดของอัลเลาะห์⁽¹⁾ (เพื่อ) อ่านคัมภีร์ของอัลเลาะห์ (อัล - กุรอาน) และนำเอาคัมภีร์มาทบทวนกันในหมู่พวกเขา เว้นแต่ความสงบแห่งจิตใจจะเกิดแก่พวกเขา ความเมตตา (ของอัลเลาะห์) จะปกคลุมพวกเขา มวลมลาอิกะห์ก็จะเข้าห้อมล้อมพวกเขา และอัลเลาะห์จะนำเอา (ความดีของ) พวกเขาไปทอดแก่มวลมลาอิกะห์ที่อยู่กับพระองค์ และผู้ใดที่การกระทำ (ที่ชั่วช้า) ของเขา ทำให้ล่าช้า (จากการทำความดี) วงศ์ตระกูลที่ประเสริฐของเขาจะไม่สามารถช่วยให้เขา (ทำความดี) เร็วขึ้นได้เลย รายงานโดย มุสลิม อะบูดาวูด และติรมีซี

เล่าจากอะบีฮัดดัดอาอู ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้ยินท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า ผู้ใดมุ่งเข้าสู่หนทางการศึกษาหาความรู้ อัลเลาะห์จะเปิดทางสะดวกให้แก่เขาสู่สวรรค์ และแท้จริงมวลมลาอิกะห์จะหุบปีก เพราะพึงพอใจในผู้ศึกษาหาความรู้ และแท้จริงผู้มีความรู้นั้น ผู้ที่อยู่บนฟากฟ้า⁽²⁾ และผู้ที่อยู่บนหน้าแผ่นดิน⁽³⁾ แม้แต่ปลาที่อยู่ในน้ำจะขอยกโทษให้แก่เขา และความประเสริฐของผู้มีความรู้นั้นเหนือกว่าผู้ที่ทำความดีอย่างแก่กล้า ประดุจดั่งดวงจันทร์ที่มีแสงสว่างเหนือดวงดาวทั้งหลาย แท้จริงเหล่าผู้มีความรู้นั้น คือทายาทของบรรดานบี แท้จริงนบีนั้นไม่ได้ทิ้งเหรียญทองและเหรียญเงินไว้เป็นมรดก แต่ความจริงบรรดานบีนั้นได้ทิ้งวิชาการไว้เป็นมรดก ดังนั้นผู้ใดได้รับเอา (มรดกทางวิชาการไว้) เขาได้รับโชคดีอันใหญ่หลวง รายงานโดย อะบูดาวูด และติรมีซี ส่วนด้วยบทเป็นของติรมีซี

เล่าจากอัब्ดุลลาห์ บุตรอัมรฺ จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ความรู้มีสามประเภท นอกจากนั้นเป็นส่วนเกิน (ประเภทที่หนึ่ง) คือ โองการจากคัมภีร์อัลกุรอานที่มีความหมายชัดเจน และยังมีผลใช้บังคับอยู่ (ประเภทที่สอง) หรือแนวทางที่ปรากฏแน่ชัด (ว่ามาจากท่านนบี (ซ.ล.) ซึ่งยังมีผลบังคับอยู่ (ประเภทที่สาม) หรือข้อกำหนดที่ยุติธรรม (ในการแบ่งมรดก) รายงานโดย อะบูดาวูด และอิบนุมาญะห์

เล่าจากอะบีฮุร็อยเราะห์ จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : มีสองประการที่จะไม่รวมอยู่กับคนหน้าไฟหลังหลอก (มุนาฟิก) คือ แบบอย่างที่ดีงาม และความเข้าใจในศาสนา

(1) บ้านของอัลเลาะห์ หมายถึง มัสยิด และที่อื่น ๆ ตามรายงานที่ไม่ได้กล่าวเจาะจง

(2) ได้แก่มวลมลาอิกะห์

(3) ได้แก่ มนุษย์ ยิน และสัตว์

และเล่าจากเขา (อะบีฮุรไรราะห์) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : คำถามที่มีประโยชน์ในเรื่องของศาสนา⁽¹⁾ คือ ความปรารถนาของผู้มีศรัทธา ดังนั้นที่ได้ที่เขาพบมันเขาย่อมมีสิทธิที่จะได้รับยิ่งกว่าผู้อื่น และในบางรายงานว่า : ผู้ใดชวนชายหาวิชาความรู้ ปรากฏว่านั่นแหละมันเป็นการไถ่บาปที่ผ่านพ้นมาแล้ว

เล่าจากอับนิอับบาส จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ผู้มีความรู้เพียงคนเดียวเป็นอันตรายแก่ชัยตอน ยิ่งกว่าผู้ทำความผิดอย่างแก่กล้าถึงหนึ่งพันคน

เล่าจากอะบีอุมามะห์ อัลบาฮิลี ได้กล่าวว่า : มีผู้เอ่ยถึงผู้ชายสองคน คนหนึ่งเป็นผู้ทำความผิดอย่างแก่กล้า อีกคนหนึ่งเป็นผู้มีความรู้ให้ท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้ยิน ท่านรอซูลุลเลาะห์ได้กล่าวว่า : ความประเสริฐของผู้มีความรู้เหนือกว่าผู้ทำความผิดอย่างแก่กล้า ประดุจดังความประเสริฐของตัวข้าพเจ้าที่เหนือกว่าคนที่ต้อยต่ำที่สุดในหมู่พวกท่าน หลังจากนั้นท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : แท้จริงอัลเลาะห์ มวลมลาอิกะห์ ชาวฟ้า ชาวดิน แม้แต่มดในรู และปลา (ในน้ำ) จะขอพรให้แก่ครูผู้สอนความดี⁽²⁾ ให้แก่มวลมนุษย์

เล่าจากอะบีสะอีด อัลคุดรี จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ผู้มีศรัทธา (มุอฺมิน) จะไม่รู้จักอ้อมความดี⁽³⁾ ที่เขาได้ยิน จนกว่าจะบรรลุถึงเป้าหมายของเขาคือสวรรค์ รายงานหะดีษทั้งห้านี้โดย ตีรมีซี

เล่าจากอุสมาน จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : บุคคลทั้งสามกลุ่มนี้มีสิทธิจะให้การช่วยเหลือ (ผู้อื่น) ได้ในวันกิยามะห์ คือ บรรดานบี บรรดาผู้มีความรู้ และบรรดานักรบที่ถูกฆ่าตายในสงครามศักดิ์สิทธิ์ รายงานโดย อิบน์นาเซห์

บทที่สอง

จำเป็นต้องเผยแพร่วิชาความรู้และคุณค่าของการเผยแพร่

อัลเลาะห์ตาอาลาได้กล่าวว่า : (จงระลึกเถิด โอ้มุฮัมมัด) ขณะที่อัลเลาะห์ได้เอาสัญญากับบรรดาผู้ที่ได้รับคัมภีร์ว่า พวกเจ้าจะต้องอธิบาย (ข้อความใน) คัมภีร์นั้น ให้แก่มนุษยชาติ และพวกเจ้าอย่าปิดบัง (ข้อความใน) คัมภีร์นั้น

เล่าจากอะบีบักรเราะห์ จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ผู้ที่มาอยู่ ณ ที่นี้⁽⁴⁾ จะต้องไปบอกแก่ผู้ที่ไม่ได้มา⁽⁵⁾ เพราะแท้จริงผู้ที่มานั้น เขาอาจนำ (คำพูดของข้าพเจ้า) ไปบอกแก่ผู้ที่มีความเอาใจใส่ (ในคำพูดของข้าพเจ้า) ยิ่งกว่าเขาเองก็ได้ รายงานโดย บุคอรี และมุสลิม

(1) คือ ความรู้ที่มีประโยชน์

(2) (3) คือ วิชาความรู้

(4) และได้ยินคำพูดของข้าพเจ้า

(5) ที่ไม่ได้ยินคำพูดของข้าพเจ้า

เล่าจากอับดุลลาห์ บุตรอัมรฺ จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ท่านทั้งหลายจงนำไปเผยแพร่แทนข้าพเจ้า แม้เพียงหนึ่งอายะห์ (โองการ) และท่านทั้งหลายจงเล่าจากพวกบิฮิรอรอฮิล โดยไม่มีบาป⁽¹⁾ และผู้ใดป้ายสีข้าพเจ้าโดยเจตนา⁽²⁾ จงให้เขาเตรียมที่อยู่ของเขาไว้ในขุมนรก รายงานโดย บุคอรี และติรมีซี

เล่าจากอะบีฮุร็อยเราะห์ จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ผู้ใดถูกถามเกี่ยวกับหลักวิชาการ แล้วเขาปกปิดไว้ (โดยไม่ยอมบอก) อัลเลาะห์จะสวมห่วงที่ปากของเขา ด้วยห่วงที่ทำมาจากไฟนรก ในวันกิยามะห์ รายงานโดย อะบูดาวูด และติรมีซี

เล่าจากอะบีมุซา จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : อุทาหารณ์ของสิ่งที่อัลเลาะห์ได้ส่งข้าพเจ้ามาจากทางน้ำและวิชาการ เหมือนน้ำฝนจำนวนมากที่โปรยปรายลงมายังพื้นดิน พื้นแผ่นดินบางแห่งเป็นดินดีร่วนซุย อุ่มน้ำ ให้กำเนิดแก่พืชพันธุ์ต่าง ๆ เจริญงอกงาม พื้นแผ่นดินบางแห่งเป็นดินแข็งไม่ร่วนซุย กักน้ำไว้ได้ แต่ไม่ทำให้พืชพันธุ์ต่าง ๆ เจริญงอกงาม อัลเลาะห์ให้มนุษย์ได้รับประโยชน์จากพื้นแผ่นดินแปลงนี้ โดยใช้เป็นแหล่งน้ำดื่ม น้ำรดต้นไม้และน้ำสำหรับทำกสิกรรม และพื้นแผ่นดินบางแห่งเป็นพื้นแข็งและราบเรียบ ไม่สามารถกักน้ำไว้ได้ และไม่ทำให้พืชพันธุ์ต่าง ๆ เจริญงอกงาม การที่พื้นแผ่นดินมีหลายชนิด มันเหมือนกับผู้ที่มีความเข้าใจในศาสนาของอัลเลาะห์ และสิ่งที่อัลเลาะห์ส่งข้าพเจ้ามาเพื่อการนั้น ได้เกิดประโยชน์แก่เขา เขามีความรู้และนำไปสั่งสอน⁽³⁾ และเหมือนกับคนที่ไม่ยอมเงี้ยวขึ้นรับรู้ และไม่ยอมรับแนวทางของอัลเลาะห์ ซึ่งข้าพเจ้าถูกส่งมาเพื่อการนั้น⁽⁴⁾ รายงานโดย บุคอรี และมุสลิม

เล่าจากสะหฺลุ บุตรสะอูด จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : สาบานต่ออัลเลาะห์การที่อัลเลาะห์จะให้ทางนำแก่ชายผู้หนึ่ง ด้วยการชักจูงของท่านนั้น เป็นของมีค่าสำหรับท่านยิ่งกว่าอูฐแดง⁽⁵⁾ รายงานโดย สามคน

เล่าจากอิบนิมัสอูด จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ไม่มีความทะเยอทะยาน (ที่ศาสนาอนุญาต)⁽⁶⁾ เว้นแต่ในสองสิ่งนี้ ชายผู้หนึ่งอัลเลาะห์ได้ประทานทรัพย์สินสมบัติให้เขา และให้เขาใช้จ่ายมันไปในแนวทางที่ถูกตอง และชายอีกคนหนึ่งอัลเลาะห์ได้ประทานวิทย์ปัญญาให้เขา แล้วเขาได้ปฏิบัติตามนั้น และยังได้สั่งสอนผู้อื่น รายงานโดย บุคอรี มุสลิม และติรมีซี

(1) เฉพาะสิ่งที่ไม่มียบฏญูดีห้ามรายงานจากพวกเขา

(2) โดยอ้างว่าท่านนบี (ซ.ล.) เป็นผู้พูดในสิ่งที่ท่านไม่ได้พูด

(3) คนประเภทนี้เหมือนกับแผ่นดินที่มีประโยชน์ ทั้งที่เป็นพื้นแผ่นดินดี ร่วนซุยและอุ่มน้ำ และเป็นพื้นแผ่นดินที่แข็ง แต่ไม่สามารถกักน้ำไว้ใช้ประโยชน์ได้

(4) คนประเภทนี้เหมือนกับพื้นแผ่นดินที่แข็งราบเรียบ และไม่สามารถกักน้ำไว้ใช้ประโยชน์ได้

(5) เพราะเป็นสิ่งที่มีความสำคัญสำหรับชาวอาหรับ ทะเลขึ้นที่ท่านนบีได้กล่าวแก่ท่านอะลี (ร.ค.) ในวันที่ส่งไป "คอยบร" (6) คือความทะเยอทะยานที่อยากจะดล่เทียมกับผู้อื่น แต่ไม่ใช่ว่าเป็นการอิจฉา

และเล่าจากเขา (อับนิมัสฮุด) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : อัลเลาะห์ได้ประทานความ มีสง่าราศีให้แก่บุคคลที่ได้ยินสิ่งใด⁽¹⁾ จากเราแล้วเขาได้นำออกเผยแพร่ตามที่ได้ยินมา เพราะ บางที่ผู้ที่รับคำเผยแพร่ นั้น อาจเป็นผู้ที่เอาใจใส่ดีกว่าผู้ได้ยินมาก็ได้ รายงานโดย ตีรมะซี และอะบู คาวูด

และปรากฏในบางรายงานว่า : อัลเลาะห์ได้ประทานความ มีสง่าราศีให้แก่บุคคลที่ได้ยิน หะดีษบทหนึ่งจากเราแล้วเขาจดจำไว้ จนกระทั่งได้นำออกเผยแพร่ เพราะบางที่ผู้รับความ เข้าใจ⁽²⁾ ใวนั้น อาจนำไปถ่ายทอดให้แก่บุคคลที่มีความเข้าใจยิ่งกว่าเขาก็ได้ และบางที่ผู้รับความ เข้าใจใวนั้นอาจไม่ใช่ผู้มีความเข้าใจ

เล่าจากอะบีมัสฮูด อัลบัตรีว่า : แท้จริงมีชายคนหนึ่งมาหาท่านนบี (ซ.ล.) เพื่อมาขอ ให้ท่านนบีจัดหาพาหนะเดินทางให้ โดยเขากล่าวว่า : แท้จริงพาหนะของข้าพเจ้าได้ตายไป ระหว่างการเดินทาง ทำให้ข้าพเจ้าไม่สามารถเดินทางต่อไปได้ ดังนั้นท่านรอซูลุลเลาะห์จึงได้ กล่าวว่า : ท่านจงไปหาชายคนนั้น (พร้อมกับเอ่ยชื่อ) เขาได้ไปหาชายผู้นั้น แล้วชายผู้นั้นได้ให้ พาหนะแก่เขา จากนั้นท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ผู้ใดชี้นำไปสู่ความดี เขาจะด้ รับผลบุญเหมือนกับผู้ที่ทำความดีนั้น รายงานโดย สัคน

บทย่อ

บันทึกวิชาการไว้เพื่อมิให้สูญหาย

เล่าจากอะบีฮัยษะห์ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้กล่าวแก่อะลีว่า : พวกท่าน⁽³⁾ มีคัมภีร์เป็น พิเศษไหม ? อะลีตอบว่า : ไม่มี นอกจากคัมภีร์ของอัลเลาะห์ (อัลกุรอาน) หรือนอกจากความ เข้าใจ (จากคัมภีร์) ที่ได้ถูกมอบให้แก่ชายมุสลิม หรือนอกจากสิ่งที่อยู่ในเอกสารฉบับนี้ ข้าพเจ้า ได้กล่าวว่า : ในเอกสารฉบับนั้นมีอะไร ? อะลีตอบว่า : มีข้อกำหนดเกี่ยวกับค่าปรับที่ต้องจ่ายให้ แก่ทนายทษของผู้ที่ถูกฆ่าตาย มีข้อความเกี่ยวกับการปล่อยเชลยศึก และมีข้อความว่าคนมุสลิมจะ ไม่ต้องถูกฆ่า เพราะฆ่าคนกาฟิร

เล่าจากอะบีฮุร็อยเราะห์ จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวในปีที่พิชิตนครมักกะห์ ตาม หะดีษที่มีข้อความยาวเหยียด⁽⁴⁾ ว่า : ท่านทั้งหลายจงบันทึกให้แก่อะบีซาด์ รายงานโดย บุคอรี มุสลิม และตีรมะซี

และเล่าจากเขา (อะบีฮุร็อยเราะห์) กล่าวว่า : ไม่มีใครในหมู่อัศรสาวกของท่านนบี (ซ.ล.) จะรายงานหะดีษจากท่านนบีมากกว่าข้าพเจ้า นอกจากสิ่งที่อยู่กับอัब्ดุลลาห์ บุตรอัมรฺ เพราะเขาจดบันทึกไว้ ส่วนข้าพเจ้าไม่ได้จดบันทึก รายงานโดย บุคอรี และตีรมะซี

(1) จากเรื่องศาสนา (2) จากหะดีษที่ได้ยินนั้น

(3) หมายถึงครอบครัวของท่านนบี (ซ.ล.) (4) ในการกล่าวสุนทรพจน์ของท่านเกี่ยวกับความศักดิ์สิทธิ์ของนครมักกะห์ ได้มีชาย ผู้หนึ่งรีบยกขึ้นว่า อะบีซาด์ กล่าวขึ้นว่า : โอ้ท่านรอซูลุลเลาะห์ จงบันทึกให้ข้าพเจ้า

เล่าจากอับดุลลาห์ บุตรอัมร ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้จดบันทึกทุกสิ่งทุกอย่างที่ข้าพเจ้าได้ยินจากท่านนบี (ซ.ล.) ที่ข้าพเจ้าตั้งใจจะจดจำไว้ แต่พวกกุเรชได้ห้ามปรามข้าพเจ้าโดยพวกเขาอ้างว่า : ท่านจะจดบันทึกทุกสิ่งที่ท่านได้ยิน ทั้ง ๆ ที่ท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) เป็นมนุษย์ที่พูดทั้งยามที่มีอารมณ์ฉุนเฉียว และในยามที่มีอารมณ์ดี (อย่างนั้นหรือ ?) ดังนั้นข้าพเจ้าจึงเลิกบันทึก แล้วต่อมาข้าพเจ้าได้เล่าเรื่องราวที่เกิดขึ้นให้ท่านรอซูลุลเลาะห์ฟัง ท่านรอซูลุลเลาะห์ได้ชี้นิ้วที่ปาก แล้วกล่าวว่า : ท่านจงจดบันทึกเถิด สาบานต่อผู้ซึ่งชีวิตของข้าพเจ้าอยู่ในเงื้อมมือของพระองค์ว่า : ไม่มีสิ่งใดที่หลุดออกจากมัน (ปาก) นอกจากเป็นสัจธรรม รายงานโดย อะบู ดาวูด

บทที่สาม หน้าที่ที่ควรปฏิบัติต่อวิชาการ

เล่าจากอะนัส จากท่านนบี (ซ.ล.) ว่า ความจริงท่านนบีนั้น เมื่อได้พูดออกไปคำหนึ่ง⁽¹⁾ จะกล่าวซ้ำถึงสามครั้ง จนกว่าจะเป็นที่เข้าใจ และเมื่อท่านได้ผ่านกลุ่มชนหนึ่ง ท่านจะกล่าวสลามแก่พวกเขา⁽²⁾ และจะกล่าวสลามซ้ำถึงสามครั้ง⁽³⁾ รายงานโดย บุคอรี และอะบูดาวูด

และเล่าจากเขา (อะนัส) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ท่านทั้งหลายจงทำให้ง่าย อย่าทำให้ยุ่งยาก จงนำข่าวดีออกเผยแพร่ และอย่าทำให้เลิด⁽⁴⁾ รายงานโดย บุคอรี และมุสลิม

เล่าจากอะบีวาลิด ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่าอับดุลเลาะห์ (บุตรมัสอูด) ได้เคยให้การอบรมสั่งสอนประชาชนทุกวันพฤหัสบดี ต่อมาได้มีชายผู้หนึ่งกล่าวแก่เขาว่า : โอ้บิดาของอับดุลเราะห์มาน⁽⁵⁾ ความจริงข้าพเจ้ามีความปรารถนาให้ท่านอบรมสั่งสอนพวกเราทุก ๆ วัน ท่านอับดุลเลาะห์ได้กล่าวว่า : โปรดรับทราบความจริงข้าพเจ้าไม่อาจทำอย่างนั้นได้ เพราะข้าพเจ้าไม่ต้องการให้พวกท่านเกิดความเบื่อหน่าย และความจริงข้าพเจ้าได้แบ่งเวลาที่ใช้ในการอบรมเป็นบางเวลา ก็เพราะท่านนบี (ซ.ล.) ได้เคยแบ่งเวลาให้การอบรมแก่พวกเรา เป็นบางเวลา เพราะกลัวพวกเราจะเบื่อ รายงานโดย บุคอรี มุสลิม และติรมีซี

(1) หมายถึงประโยคหนึ่งที่ทำให้ความเข้าใจจากกิจการของศาสนา

(2) ด้วยการกล่าวว่า อัสสะลาโมอะลัยกุม

(3) ถ้าหากพวกเขาไม่ได้ยินในครั้งแรกและครั้งที่สอง และท่านจะไม่กล่าวเกินสามครั้ง

(4) หมายถึงในกิจการต่างๆ ของศาสนา และถือเป็นนโยบายในการเผยแพร่ศาสนา ที่จะต้องปฏิบัติตามมัน (5) เป็นชื่อเล่นของอับดุลเลาะห์ บุตรมัสอูด

อะนัสได้กล่าวว่า : ความจริงที่ข้าพเจ้าไม่ยอมเล่าหะดีษให้พวกท่านทั้งหลายฟังมาก ๆ ก็ เพราะแท้จริงท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ผู้ใดเจตนาป้ายสีข้าพเจ้า⁽¹⁾ ให้เขาจงเตรียมที่อยู่ของเขาไว้ในขุมนรก รายงานโดย สักน

และจากรายงานของมุสลิมว่า : แท้จริงการป้ายสีข้าพเจ้า ไม่เหมือนการป้ายสีผู้อื่น⁽²⁾ เพราะผู้ใดป้ายสีข้าพเจ้าโดยเจตนา ให้เขาจงเตรียมที่อยู่ของเขาไว้ในขุมนรก

เล่าจากอับดุลลาห์ บุตรอัมร จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : แท้จริงอัลเลาะห์จะไม่ทรงเก็บวิชาความรู้ ด้วยการถอดออกจากปากที่มีความรู้ แต่พระองค์จะทรงเก็บวิชาความรู้ด้วยการเก็บผู้ที่มีความรู้ จนกว่าจะไม่มีผู้ที่มีความรู้เหลืออยู่ ประชาชนจะตั้งคนโง่ขึ้นเป็นหัวหน้าเมื่อถูกถาม (ปัญหาใด ๆ) พวกหัวหน้าที่ไม่มีความรู้ จะให้คำตอบโดยขาดความรู้ พวกเขาลงผิดแล้วยังทำให้ผู้อื่นตกอยู่ในความหลงผิดอีกด้วย รายงานโดย บุคอรี มุสลิม และติรมีซี

เล่าจากอะบีฮุรَيْرَةَ จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ผู้ใดได้รับคำอธิบาย (ในปัญหาทางศาสนา) โดยผู้ให้คำอธิบายไม่มีความรู้ ปรากฏว่าโทษที่เกิดขึ้นจากการกระทำของผู้นั้น ตกอยู่กับผู้ให้คำอธิบาย และผู้ใดได้ให้คำแนะนำแก่พี่น้องของเขาในเรื่องใด ๆ โดยเขารู้ว่าสิ่งที่ถูกต้องนั้นมีได้เป็นไปตามที่เขาแนะนำ เท่ากับเขาได้ทำการทุจริตต่อพี่น้องของเขา⁽³⁾ รายงานโดย อะบูดาวูด และอิบนุมาญะห์

เล่าจากเอาฟี บุตรมาลิก จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : จะไม่ทำหน้าที่เผยแพร่ความรู้แก่ประชาชน นอกจากผู้ปกครอง (ฮากิม) หรือผู้ที่ได้รับคำสั่งจากผู้ปกครอง⁽⁴⁾ หรือคนอวดเก่ง รายงานโดย อะบูดาวูด และอะหฺมัด

เล่าจากอะบีฮารูน อัลอัब्ดี ได้กล่าวว่า : พวกเราได้เคยมาหาอะบาสะฮิด แล้วเขากล่าวว่า : ยินดีต้อนรับบุคคลที่ท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้สั่งเสียไว้ แท้จริงท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : แท้จริงประชาชนจะปฏิบัติตามพวกท่าน (โอ้ชาวนครมดีนะห์ ทั้งด้านวิชาการและศาสนา) และความจริงจะมีผู้คนมากมายเดินทางจากทุกมุมโลกมาหาพวกท่านเพื่อหาความเข้าใจในศาสนา ดังนั้นเมื่อพวกเขาได้มาหาพวกท่าน พวกท่านจงสั่งเสียพวกเขาด้วยความดี รายงานโดย ตีรมีซี และอิบนุมาญะห์

(1) โดยนำเอาคำพูดที่ข้าพเจ้ามิได้พูดมาอ้างว่าข้าพเจ้าเป็นผู้พูด

(2) เพราะการป้ายสีท่านรอซูลุลเลาะห์นั้นเป็นบาปใหญ่

(3) ในฐานะที่เขาถูกมอบความไว้วางใจให้โดยการขอคำปรึกษาหรือแนะนำ

(4) หะดีษบทนี้ได้แบ่งผู้ที่ทำการเผยแพร่ความรู้แก่ประชาชนว่ามี 3 ประเภท สองประเภทแรกเป็นผู้ที่มีสิทธิ เพราะส่วนมากจะเป็นผู้ที่มีความรู้เหมาะสม ส่วนประเภทหลังเป็นพวกคนอวดเก่งที่ไม่มีความรู้เหมาะสม แต่ต้องการแสวงหาผลประโยชน์บางอย่าง

บทย่อ

วิชาการนั้นจะต้องดำเนินไปเพื่ออัลเลาะห์ตาอาลา

เล่าจากอะบีฮุร็อยเราะห์ จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า: ผู้ใดได้ศึกษาหาความรู้ในวิชาการแขนงใด จากวิชาการที่ดำเนินไปเพื่ออัลเลาะห์ (เช่นวิชาอัลกุรอานหรือหะดีษ) แต่เขามีได้แสวงหาวิชาการนั้น นอกจากเพื่อหวังทรัพย์สมบัติในโลกนี้ เขาจะไม่ได้พบกลิ่นสวรรค์ในวันกิยามะห์ *รายงานโดย อะบูดาวูด และอิบนุมาญะห์*

เล่าจากอิบนุอุมร์ จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า: ผู้ใดได้ศึกษาหาความรู้ โดยมีได้เป็นไปเพื่ออัลเลาะห์ หรือเขาปรารถนาสิ่งอื่นจากอัลเลาะห์ด้วยความรู้นั้น ให้เขาจงเตรียมที่อยู่ของเขาไว้ในขุมนรก

เล่าจากกะอับ บุตรมาลิก จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า: ผู้ใดแสวงหาความรู้เพื่อโอ้อวดภูมิปัญญาแก่ผู้มีความรู้ หรือเพื่อโต้เถียงเอาชนะกับคนไม่มีความรู้ หรือเพื่อต้องการเป็นจุดเด่นให้ผู้คนสนใจ อัลเลาะห์ให้เขาเข้าสู่ขุมนรก *รายงานหะดีษทั้งสองโดย ติมะซี และอิบนุมาญะห์*

บทสรุปท้าย

ผลของวิชาการจะสถิตย้อยู่ตลอดไป

เล่าจากอะบีฮุร็อยเราะห์ จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า: ผู้ใดเรียกร้องไปสู่แนวทางที่ถูกต้อง เขาจะได้รับผลบุญเหมือนกับผลบุญของผู้ที่ปฏิบัติตามเขา โดยไม่ลดหย่อนเลยแม้เพียงนิดเดียว และผู้ใดเรียกร้องไปสู่ความหลงผิด เขาจะได้รับบาปเหมือนกับบาปของผู้ที่ปฏิบัติตามเขา โดยไม่ลดหย่อนแม้เพียงนิดเดียว *รายงานโดย มุสลิม อะบูดาวูด และติรมะซี*

และเล่าจากเขา (อะบีฮุร็อยเราะห์) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า: เมื่อ (มนุษย์ที่เป็น) ลูกหลานของอาดัมได้ตายลง (ผลบุญจาก) การกระทำต่าง ๆ ของเขาจะขาดตอนลง นอกจากผลบุญจากสามอย่างนี้ (ที่ไม่ขาดตอน) คือ ถาวรวัตถุที่อุทิศเพื่ออัลเลาะห์ (การวะกัฟ) หรือวิชาการที่มีคุณประโยชน์ หรือบุตรที่ดีขอพรให้แก่เขา *รายงานโดย หักคน นอกจากบุคอรี*

และเล่าจากเขา (อะบีฮุร็อยเราะห์) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า: แท้จริงสิ่งที่จะติดตามผู้มีศรัทธาไป จาก (ผลบุญ) แห่งการกระทำ และคุณงามความดีต่าง ๆ ของเขา หลังจากเขาได้ตายไปแล้ว ก็คือ วิชาความรู้ที่เขาได้สอนสั่งและเผยแพร่ไว้ หรือบุตรที่ดีที่เขาทิ้งไว้ หรือคัมภีร์ (อัลกุรอาน) ที่เขาได้ทิ้งไว้เป็นมรดก หรือมัสยิดที่เขาได้สร้างไว้ หรือบ้านที่เขาสร้างไว้เป็นที่พักของคนเดินทาง หรือร่องน้ำที่เขาได้ขุดเจาะไว้ หรือการทำทานที่เขาได้นำออกมาจากทรัพย์สมบัติของเขาในยามที่เขามีความสุขสมบูรณ์ และมีชีวิตอยู่ (ผลบุญของ) มันจะติดตามเขาไปหลังจากเขาตายไปแล้ว *รายงานโดย อิบนุมาญะห์ บัยหะกี และอิบนุคุษัยมะห์*

เล่าจากยะรียะ บุตรอัปคัลลาล์ จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ผู้ใดได้วางแนวทางที่ดีไว้ในศาสนาอิสลาม และมีผู้ปฏิบัติตามแนวทางนั้นในภายหลัง ผลบุญจะถูกบันทึกเป็นของเขา เท่ากับผลบุญของผู้ที่ปฏิบัติตามแนวทางนั้น โดยไม่ลดหย่อนแม้แต่น้อย และผู้ใดได้วางแนวทางที่ชั่วไว้ในศาสนาอิสลาม และมีผู้ปฏิบัติตามแนวทางนั้นในภายหลัง บาปจะถูกบันทึกเป็นของเขา เท่ากับบาปของผู้ที่ปฏิบัติตามแนวทางนั้น โดยไม่ลดหย่อนแม้แต่น้อย รายงานโดย มุสลิม และ ตีรมะซี

เล่าจากเอาฟี อัลมุชะนี ว่าแท้จริงท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวแก่บิลาล บุตรอัลฮาริษว่า : จงรับทราบ (โอบิลาล) บิลาลได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าจะต้องรับทราบอะไร โอ้ท่านรอสูลุลเลาะห์ ! ท่านรอสูลุลเลาะห์ได้กล่าวว่า : โอ้บิลาล จงรับทราบ บิลาลได้กล่าวตอบว่า : ข้าพเจ้าจะต้องรับทราบอะไร โอ้ท่านรอสูลุลเลาะห์ ! ท่านรอสูลุลเลาะห์ได้กล่าวว่า : (พึงรับทราบเถิด) ว่า ผู้ใดได้ฟื้นฟูแนวทางหนึ่งจากบรรดาแนวทางของข้าพเจ้า ที่มันได้ดับสูญไปแล้ว หลังจากข้าพเจ้าได้สิ้นไป เขาจะได้รับผลบุญ เท่ากับผู้ปฏิบัติตามแนวทางนั้น โดยไม่ได้ลดหย่อนลงแม้แต่น้อย และผู้ใดได้สร้างแนวทางขึ้นใหม่ อันเป็นแนวทางที่หลงผิด ไม่ได้นำความชื่นชมมาสู่อัลเลาะห์ และรอสูลของพระองค์ เขาจะได้รับบาปเท่ากับบาปของผู้ที่ปฏิบัติตามแนวทางนั้น โดยไม่ลดหย่อนแม้แต่น้อย รายงานโดย ตีรมะซี

ภาค : ความสะอาด

มี 8 บท

บทที่หนึ่ง

คุณค่าของความสะอาด

อัลเลาะห์ผู้ทรงความเกรียงไกรได้กล่าวว่า : ในมัน (มัสยิดกุบาอ์) มีผู้ชายหลายคน (จากชาวอัล - อันซอร) ที่พวกเขารักจะทำความสะอาด และอัลเลาะห์ทรงรักผู้ที่มีความสะอาด

เล่าจากอะบีฮุร็อยเราะห์ จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : แท้จริงประชากรของข้าพเจ้าจะถูกเรียก (มาตัดสิน) ในวันกิยามะห์ ในสภาพที่ใบหน้า มือและเท้า เป่งรัศมี (ที่เกิดขึ้น) จากร่องรอยของการอาบน้ำละหมาด ดังนั้นผู้ใดมีความสามารถที่จะล้างให้เกินจากขอบเขตของใบหน้า มือและเท้า ให้เขาจงกระทำเถิด *รายงานโดย หักน นอกจากอะบูดาวูด*

และเล่าจากเขา (อะบีฮุร็อยเราะห์) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าจะชี้นำให้พวกท่าน (กระทำ) สิ่งหนึ่งที่จะลบล้างความผิด และยกตำแหน่งให้สูงขึ้น เอาไหม ? พวกเขา (เหล่าอัครสาวก) ตอบว่า : ได้โปรดชี้นำเถิด โอ้ท่านร่อซูลุลเลาะห์ ท่านจึงได้กล่าวว่า : คือการอาบน้ำละหมาดอย่างสมบูรณ์⁽¹⁾ แม้ในยามเดือดร้อน⁽²⁾ และการก้าวเท้ามาก ๆ ไปยังมัสยิด⁽³⁾ และการรอกคอย (เวลา) ละหมาด หลังจากละหมาด⁽⁴⁾ เสร็จ นี่แหละท่านทั้งหลาย คือการยืนหยัดต่อสู้อย่างสมบูรณ์⁽⁵⁾ *รายงานโดย มุสลิม ตริมีซี และน้าฮาอ์*

และเล่าจากเขา (อะบีฮุร็อยเราะห์) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : เมื่อบ่าวที่เป็นมุสลิมหรือที่เป็นมุอิมิน⁽⁶⁾ ได้อาบน้ำละหมาด โดยเขาได้ล้างใบหน้าของเขา ความผิดทุกอย่างที่เขาได้มองด้วยตาทั้งสองข้างของเขา จะหลุดออกจากใบหน้าของเขาตามน้ำไป หรือหลุดไปพร้อมกับน้ำหยดสุดท้าย เมื่อเขาได้ล้างมือ (ถึงข้อศอก) ทั้งสองข้างของเขา ความผิดทุกอย่างที่มือทั้งสองข้างของเขาได้หยิบฉวย จะหลุดออกจากมือทั้งสองข้างของเขาตามน้ำไป หรือหลุดไปพร้อมกับน้ำหยดสุดท้าย และเมื่อเขาได้ล้างเท้าทั้งสองข้างของเขา (ถึงตาตุ่ม) ความผิดทุกอย่างที่เท้าทั้งสองข้างของเขาได้เดินไป⁽⁷⁾ จะหลุดไปตามน้ำ หรือหลุดไปพร้อมกับน้ำหยดสุดท้าย จนกระทั่งเขาจะหลุดพ้นจากความผิด (บาป) ทั้งปวง เป็นผู้สะอาดบริสุทธิ์ *รายงานโดย มุสลิม และตริมีซี*

(1) โดยกระทำทั่วและศูนย์กลางของการอาบน้ำละหมาดอย่างครบถ้วน

(2) เช่นในยามที่มีอากาศหนาวจัดหรือในยามป่วยไข้

(3) เพื่อละหมาดยะมาอะห์หรืออื่นๆ

(4) โดยตั้งใจจะละหมาดฟิรดูที่สอง หลังจากได้ละหมาดฟิรดูแรกไปแล้ว

(5) เพราะเขาได้ต่อสู้กับอารมณ์ไม่ดีของเขา (6) เป็นการสงฆ์ขอขมา (7) เพื่อทำบาป

และเล่าจากเขา (อะบีฮุร็อยเราะห์) ได้กล่าวว่า: ข้าพเจ้าได้ยินคนรักของข้าพเจ้า (ซ.ล.) กล่าวว่า: เครื่องประดับ (ในสวรรค์) ของมุอิมินนั้น จะไปถึงที่ที่น้ำจะไหลไปถึง⁽¹⁾ รายงานโดย มุสลิม และน้าซออี

เล่าจากอะบีมาลิก อัลอัซอะรี จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า: ความสะอาดเป็นครึ่งหนึ่งของศรัทธา⁽²⁾ การกล่าวคำว่า “อัลฮาคฺลิลลาห์” (ผลบุญ) จะเต็มตาซัง⁽³⁾ และการกล่าวคำว่า “ซุนฮันัลลอห์และอัลฮาคฺลิลลาห์” (ผลบุญ) ทั้งสองจะเต็ม หรือ⁽⁴⁾ ผลบุญแห่งการกล่าวคำนั้น จะเต็มสิ่งที่อยู่ระหว่างฟ้ากับแผ่นดิน ละหมาดเป็นครึ่งองศา⁽⁵⁾ การทำทาน (ซอค่าเกาะห์) เป็นหลักฐาน⁽⁶⁾ ความอดทนคือแสงสว่างในตัวเอง คัมภีร์อัลกุรอานเป็นหลักฐานให้ท่าน⁽⁷⁾ หรือหลักฐานปรักปรำท่าน⁽⁸⁾ มนุษย์ทุกคนที่ตื่นเช้าขึ้นมา (บางคน) เป็นคนขายตัว⁽⁹⁾ เป็นคนปลดปล่อยตัวเอง⁽¹⁰⁾ หรือเป็นคนทำลายตัวเอง⁽¹¹⁾ รายงานโดย มุสลิม น้าซออี และติรมีซี

เล่าจากอุสมาน จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า: ผู้ใดอาบน้ำละหมาด โดยบรรจงทำอย่างดี ความผิดต่าง ๆ ของเขาจะหลุดออกจากร่าง แม้แต่ความผิดที่อยู่ใต้เล็บ รายงานโดย มุสลิม

เล่าจากอุมัร จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า: ไม่มีใครจากพวกท่านที่เขาอาบน้ำละหมาด และได้บรรจงทำอย่างดี หลังจากอาบน้ำละหมาดเสร็จแล้วเขากล่าว (มีความเป็นภาษาไทย) ว่า: ข้าพเจ้าให้สัตย์ปฏิญาณว่า ไม่มีพระเจ้าที่ควรเคารพบูชา นอกจากอัลเลาะห์ โดยไม่มีผู้ใดเป็นภาคีของพระองค์ และข้าพเจ้าให้สัตย์ปฏิญาณว่า แท้จริง มุฮัมมัดเป็นบ่าวของพระองค์ และเป็นศาสนทูตของพระองค์ เว้นแต่ประตูสวรรค์จะถูกเปิดเพื่อต้อนรับเขา โดยจะเข้าทางประตูใดก็ได้ตามต้องการ รายงานโดย ห้าคน นอกจากบุคอรี

และท่านติรมีซีได้รายงานเพิ่มเติมว่า: โอ้พระองค์อัลเลาะห์ จงได้ดลบันดาลให้ข้าพเจ้าเป็นคนหนึ่งจากผู้ที่รู้สำนักตัว และจงได้ดลบันดาลให้ข้าพเจ้าเป็นคนหนึ่งจากบรรดาผู้สะอาดปราศจากมลทิน

เล่าจากอิบนิอุมัร จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า: ผู้ใดอาบน้ำละหมาดทั้ง ๆ ที่เขามีน้ำละหมาดอยู่แล้ว สืบความดีได้ถูกบันทึกให้แก่เขา⁽¹²⁾ รายงานโดย อะบูดาวูด และติรมีซี

(1) หมายถึงทุก ๆ ส่วนของร่างกายที่น้ำจะไหลไปถึง จะปรากฏมีเครื่องประดับในวันกิยามะห์

(2) หมายถึงความสะอาดทั้งภายนอกและภายใน (3) ที่ใช้ขึงบุญในวันกิยามะห์

(4) เป็นการส่งสัยของผู้เล่า (5) แก่ผู้ปฏิบัติ

(6) ที่จะได้เทียบแทนเขาในหลุมฝังศพ (7) เมื่อท่านปฏิบัติตามอัลกุรอาน

(8) เมื่อท่านไม่ปฏิบัติตามอัลกุรอาน (9) บางคนขายตัวเพื่อความพอใจของอัลเลาะห์

(10) จากไฟนรก (11) ด้วยการขายตัวเองกับอารมณ์ใฝ่ต่ำ หรือเพื่อความพอใจของไซคอน

(12) คือเท่ากับผลบุญของการอาบน้ำละหมาดสิบครั้ง

บทที่สอง

ข้อกำหนดในการใช้น้ำ

อัลเลาะห์ผู้ทรงเกรียงไกรได้กล่าวว่า : และพระองค์ (อัลเลาะห์) จะให้น้ำตกลงมาจาก ฟากฟ้า เพื่อให้พวกเจ้าใช้มันทำความสะอาด

เล่าจากอะบีสุรเราะห์ได้กล่าวว่า : มีชายผู้หนึ่งถามท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) โดยกล่าวว่า : โอ้ท่านรอซูลุลเลาะห์ ความจริงพวกเราโดยสารไปในทะเล และพวกเราพำนัติดตัวไปได้เพียงเล็กน้อย ถ้าหากเราใช้น้ำนั้นอาบชำระร่างกาย พวกเราต้องอดน้ำ พวกเราจะอาบชำระร่างกายโดยใช้น้ำทะเลได้หรือไม่ ? ท่านรอซูลุลเลาะห์ได้กล่าวว่า : น้ำทะเลสะอาดและใช้ทำความสะอาดได้ และซากสัตว์ทะเลที่ตายอนุญาตให้ใช้เป็นอาหารได้ *รายงานโดย เจ้าของสุนัน*

เล่าจากอะบีสะอีด อัลคุดรี ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้ยืนท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ในขณะที่มีผู้ถามท่านว่า : ความจริงเขาได้นำน้ำมาให้ท่านใช้และดื่ม จากบ่อน้ำ “บุดอะห์”⁽¹⁾ มันเป็นบ่อน้ำที่เขาโยนเนื้อสุนัข ผ้าที่ซับเลือดประจำเดือนและอุจจาระของคนลงไป⁽²⁾ ท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : แท้จริงน้ำ (ในบ่อน้ำบุดอะห์) นั้นสะอาด จะไม่มีสิ่งใดทำให้มันโสโครกได้ *รายงานโดย เจ้าของสุนัน*

และอะบูดาูดได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้วัดบ่อน้ำ “บุดอะห์” โดยใช้ผ้าห่มพาดบนปากบ่อ แล้วข้าพเจ้าได้วัดด้วยศอก ปรากฏว่ามันมีความกว้าง หกศอก และข้าพเจ้าได้ยืนท่านกุตัยบะห์ บุตรสะอีด ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้ถามผู้ดูแลบ่อน้ำ “บุดอะห์” ถึงความลึกของมัน เขา (ผู้ดูแล) ตอบว่า : เวลาที่น้ำมากที่สุดนั้น จะสูงถึงชนไม้รวก ข้าพเจ้า (กุตัยบะห์) ถามว่า : เมื่อมันลด ? เขา (ผู้ดูแล) ตอบว่า : ต่ำกว่าหัวเข่า และข้าพเจ้า (อะบูดาูด) ได้ถามเจ้าของสวน ซึ่งเป็นที่ตั้งของบ่อน้ำ “บุดอะห์” ว่า : บ่อน้ำนี้ได้มีการก่อสร้างเปลี่ยนแปลง (ไปจากสมัยของท่านนบี (ซ.ล.) หรือเปล่า เขา (เจ้าของสวน) ตอบว่า : เปล่า

เล่าจากอิบนุอุมร์ได้กล่าวว่า : ได้มีผู้ถามท่านนบี (ซ.ล.) ถึงแหล่งน้ำที่อยู่กลางทุ่งกว้าง และมีสิ่งสาธาสัตว์วันเวียนกันมา (ดื่มกินและลงเล่นน้ำพร้อมทั้งถ่ายมูลลงในแหล่งน้ำนั้น) ท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้กล่าวตอบว่า เมื่อน้ำนั้นมีจำนวนถึงสอง “กุลละห์”⁽³⁾ จะไม่เปลี่ยนเป็นน้ำโสโครก (นะยิส)⁽⁴⁾ *รายงานโดย เจ้าของสุนัน*

(1) เป็นชื่อของบ่อหรือชื่อสถานที่ที่บ่อน้ำตั้งอยู่

(2) มิได้หมายความว่า ขวามกรณคินะห์ข้างป่าสิ่งต่างๆเหล่านี้ลงไปโดยเจตนา แต่ความจริงแล้วบ่อน้ำตั้งอยู่ในบริเวณที่ลุ่ม ดังนั้นเมื่อมีฝนตกกระแสน้ำก็จะพาเอาสิ่งต่างๆเหล่านี้ตกลงไปในบ่อ แต่เพราะความกว้างและลึกของมัน จึงไม่ทำให้น้ำในบ่อนั้นเป็นนะยิส

(3) สอง “กุลละห์” ประมาณ หนึ่งร้อยเก้าสิบลิตร

(4) นอกจากจะเกิดเปลี่ยนกลิ่นสีหรือรส ตามทฤษฎีของอิหม่ามชาฟีอี อะห์มัด อิสฮากและคนอื่นๆ อีก

เล่าจากอะนัสว่า แท้จริงท่านนบี (ซ.ล.) ได้เรียกให้น้ำเอาภาชนะที่บรรจุน้ำมาให้ท่าน ได้มีผู้นำเอาภาชนะใบหนึ่งปากกว้างแต่ตื้น ในนั้นมีน้ำอยู่จำนวนหนึ่ง ท่านได้นำน้ำจุ่มลงไป ในภาชนะนั้น อะนัสได้กล่าวว่า: ข้าพเจ้าได้เริ่มมองเห็นน้ำพุ่งออกมาจากซอกนิ้วของท่าน อะนัสได้กล่าวว่า: ข้าพเจ้าได้กะตู่ผู้ที่ได้อาบน้ำละหมาด (จากภาชนะนั้น) ว่ามีจำนวนระหว่าง เจ็ดสิบถึงแปดสิบคน รายงานโดย บุคอรี และมุสลิม

เล่าจากอะบีฮุรَيْرَةَ จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า: ใครก็ตามจากพวกท่านอย่าปัสสาวะ⁽¹⁾ ลงในน้ำนิ่งที่ไม่ไหล หลังจากนั้นก็ลงอาบในน้ำนั้นและในบางรายงานว่า: หลังจากนั้นได้อาบน้ำละหมาดจากน้ำนั้น และในบางรายงานว่า: (ท่านนบี) ได้ห้ามปัสสาวะลงในน้ำนิ่ง

เล่าจากท่านหญิงอาอิชะห์ได้กล่าวว่า: ข้าพเจ้าได้อาบน้ำร่วมกับท่านนบี (ซ.ล.) จากภาชนะเดียวกัน เป็นเหยือกชนิดที่เรียกว่า “พะร็อก” (จุน้ำประมาณ 16 ชั่ง) และในบางรายงานว่า: เราทั้งสองมีญุน⁽²⁾ รายงานโดย หักน

เล่าจากอับดุลมุฏริบได้กล่าวว่า: พวกผู้ชายและผู้หญิง ในสมัยท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้เคยอาบน้ำละหมาดร่วมกันทั้งหมด⁽³⁾ จากภาชนะเดียวกัน โดยใช้มือของพวกเขาจุ่มลงไปเพื่อวิกขึ้นมา รายงานโดย บุคอรี อะบูดาวูด และนัสายอิ

เล่าจากอับนุอับบาส ได้กล่าวว่า: มีภรรยาบางคนของท่านนบี (ซ.ล.) ได้อาบน้ำในอ่างใบใหญ่ หลังจากนั้นท่านนบี (ซ.ล.) ได้มา เพื่อจะอาบน้ำละหมาดจากอ่างใบนั้นหรือเพื่ออาบน้ำ ภรรยาคนนั้นของท่านนบีได้กล่าวว่า: โอ้ท่านรอซูลุลเลาะห์ ความจริงข้าพเจ้ามีญุน (และได้อาบน้ำในอ่างนั้นแล้ว) ท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) จึงได้กล่าวว่า: แท้จริงน้ำนั้นจะไม่ใช่ญุน⁽⁴⁾ รายงานโดย เจ้าของสุมน์ อาบน้ำในน้ำนิ่ง⁽⁵⁾

เล่าจากอะบีฮุรَيْرَةَ จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า: ใครก็ตามจากพวกท่านอย่าอาบน้ำในน้ำนิ่ง⁽⁵⁾ ในสภาพที่เขาเป็นคนมีญุน เขา (อะบูฮุรَيْرَةَ) ได้กล่าวว่า: แล้วจะให้เขาทำอย่างไร โอ้อะบูฮุรَيْرَةَ อะบูฮุรَيْرَةَได้กล่าวว่า: ให้เขารักน้ำออกมาอาบ (ด้วยมือของเขา) รายงานโดย มุสลิม

(1) ห้ามในที่นี้หมายถึงอะรอน

(2) ญุน หมายถึง ผู้ที่มีมลทิน เพราะร่วมประเวณี หรือเพราะหลังอสุจิ

(3) ก่อนจากมีคำสั่งให้พวกผู้หญิงปกปิดร่างกายอย่างมิดชิด

(4) หมายความว่าน้ำนั้นจะไม่ใช่ญุน โดยการที่คนมีญุนลงไปอาบในน้ำนั้น ตามความหมายของหะดีษนี้แสดงให้เห็นว่า น้ำนั้นจะไม่กลายเป็นน้ำมุตตะมัล (คือน้ำที่ถูกใช้ในการชำระตามบัญญัติศาสนา ซึ่งจะนำมาใช้ชำระอีกไม่ได้) โดยการที่คนญุนลงไปอาบในน้ำนั้น ถึงแม้ว่าน้ำนั้นจะมีเล็กน้อย (ไม่ถึงสอง “กุดะห์”) ก็ตาม ทว่าหะดีษนี้เป็นของมาลิก แต่ตามทรรศนะของนักปราชญ์ส่วนใหญ่ (ขุมาฏ) ถือว่า น้ำน้อยจะเป็นน้ำมุตตะมัล ด้วยการจุ่มตัวลงไปของคนญุนหรือด้วยการอาบน้ำละหมาดในน้ำนั้น โดยพวกเขาคิดว่าหะดีษนี้เป็นเพียงการวิกขึ้นมากอาบเท่านั้น ไม่ใช่เป็นการจุ่มตัวลงไป

(5) คือน้ำน้อยที่ไม่ถึงสอง “กุดะห์” ห้ามมิให้จุ่มตัวลงไปอาบในน้ำนั้น เพราะจะทำให้มันกลายเป็นน้ำ “มุตตะมัล” ตามทรรศนะของนักปราชญ์ส่วนใหญ่ และถือเป็นน้ำเปื้อน (ไม่ใช่มุตตะมัล) ตามทรรศนะของนักปราชญ์อีกกลุ่มหนึ่ง

เล่าจากกัปชะห์ บุตรสาวของกะอุบ ได้กล่าวว่า: ท่านอะบูกาดาคะห์⁽¹⁾ ได้เข้ามา ข้าพเจ้าได้เทน้ำให้เขาอาบน้ำละหมาด บังเอิญมีแมวตัวหนึ่งเดินเข้ามา และทำท่าต้องการดื่มน้ำเขาได้เอียงภาชนะ เพื่อให้แมวดื่มน้ำ เมื่อมันดื่मเสร็จ เขาเห็นว่าข้าพเจ้ากำลังจ้องมองอยู่ จึงพูดขึ้นว่า: เธอแปลกใจมากหรือ โอ้ลูกสะใภ้ของข้าฯ ข้าพเจ้าตอบว่า: ใช่ เขากล่าวว่า: ท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้กล่าวไว้ว่า: ความจริงมัน (แมว) ไม่ใช่เป็นสิ่งที่โสโครก (นะยิส) ความจริงมันเป็นสัตว์ประเภทที่ชอบป้วนเปี้ยนอยู่กับพวกท่าน (ในบ้าน) รายงานโดย เจ้าของสุนัน

เล่าจากยาบิรได้กล่าวว่า: ได้มีผู้ถามท่านนบี (ซ.ล.) ว่า: พวกเราจะอาบน้ำละหมาด ด้วยน้ำที่เหลือจากลาต้มได้หรือไม่? ท่านตอบว่า: ได้ และด้วยน้ำที่เหลือจากสิ่งสราสสัตว์ต่าง ๆ ได้ต้ม⁽²⁾ รายงานโดย ชาฟีอี และบัยฮะกี

และเล่าจากเขา (ยาบิร) ได้กล่าวว่า: ท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้มาเยี่ยมข้าพเจ้าในขณะที่ข้าพเจ้าป่วยจนไม่ได้สติ หลังจากนั้นท่านได้อาบน้ำละหมาด และได้รดข้าพเจ้าด้วยน้ำที่ใช้อาบน้ำละหมาดนั้น ต่อมาข้าพเจ้าได้สติจึงได้กล่าวว่า: โอ้ท่านรอซูลุลเลาะห์! ใครบ้างที่จะได้รับมรดก? ความจริงที่จะได้รับมรดกจากข้าพเจ้านั้นคือ พวกพี่น้องผู้หญิง⁽³⁾ ต่อมาโอองการที่ว่าด้วยเรื่องมรดกจึงได้ประทานลงมา⁽⁴⁾ รายงานโดย บุคอรี มุสลิม และน้าฮาอ์

บทที่สาม

การจัดสิ่งโสโครก (นะยิส)

มีสองตอน

ตอนที่หนึ่ง

การทำนังของซากตาย⁽⁵⁾ ให้สะอาด และการจัดสิ่งโสโครก (นะยิส) ที่เกี่ยวกับหมาและหมู

เล่าจากอิบนุอับบาส แท้จริงท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้พบซากแกะตัวหนึ่งที่มีผู้มอบให้เป็นทานแก่ทาสผู้หญิงของท่านหญิงมัยมูนะห์ ดังนั้นท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) จึงได้กล่าวว่า: ทำไมพวกท่านจึงไม่เอาหนังของมันไปใช้ประโยชน์ พวกเขา (เหล่าอัครสาวก) ได้กล่าวว่า

(1) ท่านอะบูกาดาคะห์เป็นพ่อครัวของหล่อน

(2) น้ำที่เหลือจากการต้มของสัตว์ต่าง ๆ นั้น ยังคงเป็นน้ำที่สะอาดครบใจที่ยังไม่เปลี่ยนแปลงด้วยนะยิส ที่ติดอยู่กับสัตว์ต่าง ๆ เหล่านั้น

(3) เพราะไม่มีบุตรผู้ชายและพ่อ

(4) คือ โอองการที่ว่า "ต่อไปพวกเราจะมาขอคำอธิบายจากท่าน โอนุฮ์หมัด เกี่ยวกับกองมรดกที่ไม่มีบุตร และบิดาของผู้ตาย" เรื่องมรดก

(5) สัตว์ที่ตายเองหรือที่ถูกทำให้ตายโดยไม่ถูกต้องตามหลักการศาสนา

: ความจริงมันเป็นชากตาย ดังนั้นท่านจึงกล่าวว่า: ความจริงการบริโภคมันเท่านั้นเป็นสิ่งต้องห้าม รายงานโดยท่าน

และเล่าจากเขา (อิบนิอับบาส) ได้กล่าวว่า: ข้าพเจ้าได้ยินท่านรอซูลุลเลาะห์ (ช.ล.) กล่าวว่า: เมื่อหนึ่ง (ดิบ)⁽¹⁾ ถูกฟอก มันก็สะอาด และในบางรายงานว่า: หนึ่ง (ดิบ) ผืนใดถูกฟอกมันก็สะอาด รายงานโดยท่าน นอกจากบุคอร

เล่าจากอิบนิวะอุละห์ อัซซะบาอี ได้กล่าวว่า: ข้าพเจ้าได้ถามท่านอิบนิอับบาส โดยข้าพเจ้ากล่าวว่า: ความจริงพวกเราเคยอาศัยอยู่ที่ประเทศมัฆริบ⁽²⁾ จะมีพวก “มะยूस” (พวกบูชาไฟ) มาหาพวกเรา พร้อมด้วยภาษาสะเอน้ำที่มาจากหนึ่ง ในนั้นบรรจุน้ำและไขมันสัตว์ ท่านอิบนิอับบาสได้กล่าวว่า: จงดื่มเถิด (จากภาษนาดังกล่าว) ข้าพเจ้าจึงได้ถามอีกว่า: มันเป็นความเห็นของท่านหรือ ท่านอิบนิอับบาสได้กล่าวว่า: ข้าพเจ้าได้ยินท่านรอซูลุลเลาะห์ (ช.ล.) กล่าวว่า: การฟอก⁽³⁾ คือ การทำให้มัน (หนึ่งดิบ) สะอาด รายงานโดยมุสลิม

เล่าจากอะบีฮุรَيْرَةَ จากท่านนบี (ช.ล.) ได้กล่าวว่า: เมื่อหมาได้เสียเข้าไปในภาชนะของใครคนหนึ่งจากพวกท่าน ให้เขาเทมัน (สิ่งที่เหลืออยู่ภายในภาชนะนั้น) ออก หลังจากนั้นให้ล้างเจ็ดครั้ง ในบางรายงานว่า: ครั้งแรกหรือครั้งหนึ่งจากจำนวนเจ็ดครั้ง (ให้ล้าง) ด้วยน้ำปนดิน และในรายงานอื่นว่า: ครั้งที่เจ็ด (ให้ล้าง) ด้วยน้ำปนดิน⁽⁴⁾ รายงานโดยท่าน

ตอนที่สอง

การทำความสะอาดเลือด ปัสสาวะ น้ำหล่อลื่น (มะซี) และอื่น ๆ

เล่าจากอัสมอา (บุตรสาวของอะบีบักร) ได้กล่าวว่า: มีผู้หญิงคนหนึ่งมาหาท่านนบี (ช.ล.) แล้วกล่าวว่า: มีพวกเราคนหนึ่งที่มีผ้าของหล่อนเปื้อนด้วยเลือดประจำเดือน หล่อนจะอย่างไรกับผ้านั้น (จึงจะสะอาด) ท่านนบีได้กล่าวว่า: ให้หล่อนขูด (เลือด) ออกด้วยนิ้ว แล้วยี้ (รอยที่เปื้อนเลือด) ด้วยน้ำ แล้วล้างออกด้วยน้ำ หลังจากนั้นให้หล่อนละหมาดโดยใช้ผ้าผืนนั้น

เล่าจากอะบีฮุรَيْرَةَ ได้กล่าวว่า: มีชาวอาหรับชนบทผู้หนึ่งได้ลุกขึ้นยืน และปัสสาวะลงในมัสยิด ผู้คนพากันส่งเสียงร้องห้าม ท่านนบี (ช.ล.) ได้กล่าวแก่พวกเขาว่า: จงปล่อยเขา

(1) หนึ่งก่อนฟอก (2) ปัจจุบันคือประเทศมอริสโค

(3) การฟอกคือ ละเอาหน้ะผืนผ้านั้น เสนม้ะที่ติดหน้ะด้านในออกให้หมด แล้วฟอกด้วยวัตถุที่มีสผาดและกัด เช่น ปูนขาว ผงซักฟอก แม้ว่สิ่งนั้นจะเป็นะบิส เช่น จันทราบก็คาม เสร็จแล้วล้างออกและนำไ้ไปตากแดดให้แห้ง และเมื่อนำมาแะในน้ำ เป็นเวลานานก็จะไม่แะ

(4) จากรายงานต่าง ๆ พอสรุปได้ว่ ต้องล้างเจ็ดครั้งและต้องม่้ำปนดินหน้ะครั้ง จะเป็นครั้งท่เกาไห้ร่ก็ได้จากจำนวนเจ็ดครั้ง

(ปัสสาวะให้เสร็จ) แล้วพวกท่านจงไปน่าน้ำมาหนึ่งกระป๋อง ราดลงไปบนปัสสาวะของเขา(1) ความจริงท่านทั้งหลายถูกบังเกิดขึ้นมาให้ได้กระทำในสิ่งที่สะดวก มิได้ถูกบังเกิดขึ้นมาให้ได้ทำในสิ่งที่ยากลำบาก

เล่า จากอับนิอับบาสได้กล่าวว่า : ท่านนบี (ซ.ล.) ได้เดินผ่านหลุมฝังศพสองหลุม ท่านได้กล่าวว่า : ความจริงผู้ที่อยู่ในหลุมฝังศพทั้งสองนี้กำลังถูกลงโทษ เขาทั้งสองมิได้ถูกลงโทษ เพราะทำบาปใหญ่(2) คนหนึ่งนั้นมิได้ระมัดระวังในการปัสสาวะ ส่วนอีกคนหนึ่งนั้น เทียวได้เดินุญแหญให้ผู้คนทะเลาะเบาะแว้งกัน หลังจากนั้นท่านได้หยิบเอากิ่งอินทผลัมสดมาหนึ่งกิ่ง แล้วฉีกออกเป็นสองซีก แล้วปัสสาวะบนหลุมศพหลุมละหนึ่งซีกพวกเขา (เหล่าอัศรสาวก) ได้กล่าวว่า : โอ้ท่านรอซูลุลเลาะห์ ทำไมท่านจึงทำอย่างนี้ ท่านได้กล่าวว่า : หวังว่ามัน (กิ่งอินทผลัม) จะช่วยให้โทษของเขาทั้งสองเบาบางลง ตราบใดที่กิ่งอินทผลัมทั้งสองซีกนี้ยังไม่แห้ง

เล่าจากอุมมุ กอยสุ บุตรสาวเมื่อยะห์ซอนว่า : ความจริงหล่อนได้พาบุตรชายของหล่อนที่ยังเป็นทารกอยู่ ยังไม่ได้กินอาหาร(3) ไปหาท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ท่านได้อุ้มเด็กคนนั้นไว้บนตักของท่านและต่อมาเด็กคนนั้นได้ปัสสาวะรดลงบนผ้าของท่าน ท่านได้เรียกให้น่าน้ำมา และท่านได้พรมน้ำลงบนรอยปัสสาวะของเด็กนั้น โดยท่านมิได้ล้าง และในบางรายงานว่า : และท่านไม่ได้ทำเกินกว่าการพรมน้ำ รายงานทั้งสี่หะดีษโดย หักกัน

เล่าจากท่านหญิงอาอิชะห์ได้กล่าวว่า : ได้มีผู้นำเด็กทารกที่อยู่ในวัยคืบนมมาหาท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) แล้วเด็กนั้นได้ปัสสาวะรดลงในตักของท่าน แล้วท่านได้เรียกให้น่าน้ำมา และท่านได้เทน้ำลงบนรอยปัสสาวะของเด็กนั้น(4) รายงานโดย มุสลิม

เล่าจากลูกาบะห์ บุตรสาว อัล - ฮาริช ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่าท่านสุไซน(5) ได้อยู่บนตักของท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) แล้วได้ปัสสาวะรดในตักของท่าน ข้าพเจ้า (ลูกาบะห์)

(1) เพราะมันจะทำให้พื้นดินนั้นสะอาดเนื่องจากพื้นมีมลทินเป็นดิน จึงเข้าใจได้จากข้อความตรงนี้ว่า ในการทำความสะอาดพื้นที่เป็นดินที่เปื้อนนะยิสนั้น จำเป็นต้องใช้น้ำในการทำ ความสะอาด นี่เป็นพระประสงค์ของอิหม่ามชาฟีอีและผู้นำมัซฮับบางท่าน ส่วนอีกพระประสงค์หนึ่งนั้นเห็นว่า พื้นที่เป็นดินที่เปื้อนนะยิสนั้น จะสะอาดโดยการปล่อยไว้ให้แห้งโดยอาศัยแสงอาทิตย์ หรือสายลม ไม่จำเป็นต้องใช้น้ำ

(2) ในสายดาซของมนุษย์ เพราะมันเป็นการสะดวกที่จะระมัดระวังมิให้ปัสสาวะกระเด็นขึ้นมาเป็นส่วนตัวต่างๆ ของร่างกายโดยที่มองไม่เห็น หรือเป็นการสะดวกที่จะรดล้างต้องให้ปัสสาวะที่ตกค้างอยู่ออกมาให้หมด เพื่อมันจะได้ไม่ไหลออกมาหลังจากได้ทำความสะอาดปลายท่อปัสสาวะแล้ว

(3) ทั้งสองนี้เป็นเงื่อนไขที่จำเป็น คือทารกนั้นอายุจะต้องไม่ถึงสองขวบ และไม่ได้กินอาหารอื่น นอกจากนม

(4) ตามด้วยบทของหะดีษนี้แสดงให้เห็นว่า ท่านได้ใช้วิธีล้างจนทั่วและให้น้ำไหล นี่เป็นวิธีการที่สมบูรณ์และแสดงให้เห็นว่าการใช้วิธีพรมน้ำให้ทั่วกัน เป็นสิ่งที่ศาสนาผ่อนผันให้เท่านั้น

(5) เป็นหลานของท่านนบีที่เกิดจากอะลีกกับฟาติมะห์

จึงได้กล่าวว่า : (ไอ้ท่านรอซูลุลเลาะห์) จงเปลี่ยนผ้าผืนใหม่ แล้วเอาผ้านุ่งของท่านให้ข้าพเจ้านำไปซักล้าง⁽¹⁾ ท่านได้กล่าวว่า : ความจริงที่จะต้องซักล้างนั้นคือผ้าที่เปื้อนปัสสาวะของเด็กผู้หญิง ส่วนผ้าที่เปื้อนปัสสาวะของเด็กผู้ชายนั้นให้พรม⁽²⁾ (นำลงบนรอยเปื้อนนั่น) รายงานโดย อะบูดาวูด อะหมัด และฮากิม

เล่าจากอะบีฮัสสัม จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ให้ใช้วิธีล้างเมื่อเปื้อนปัสสาวะของเด็กผู้หญิง และให้ใช้วิธีพรมเมื่อเปื้อนปัสสาวะของเด็กผู้ชาย รายงานโดย อะบูดาวูด และน้าชาวอิ

เล่าจากอะลีได้กล่าวว่า : ให้ล้างปัสสาวะของเด็กผู้หญิง และให้พรมน้ำปัสสาวะของเด็กผู้ชายที่ยังไม่ได้กินอาหาร (อื่นนอกจากน้ำนม) อะบูดาวูดได้รายงานอย่างนี้ (คือรายงานว่าอะลีเป็นผู้พูด) ส่วนท่านติรมิซียได้รายงานว่า ท่านนบีเป็นผู้พูด

และได้เล่าจากเขา (อะลี) ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าเคยเป็นคนที่มีน้ำหล่อลื่น ออกมาก (ผิดปกติ) และข้าพเจ้ากระดากที่จะไปเรียนถามท่านนบี (ซ.ล.) โดยตรง เพื่อรักษาเกียรติบุตรสาวของท่าน⁽⁴⁾ ข้าพเจ้าจึงได้ใช้ท่านมิกดาร์ บุตรอัลฮัษัดให้ไปเรียนถามท่านนบี ท่านนบีได้ตอบมาว่า : ให้เขาล้างอวัยวะเพศของเขา⁽⁵⁾ และให้เขาอาบน้ำละหมาด⁽⁶⁾ รายงานโดย หักน

เล่าจากสะหุล บุตรหุไนฟ์ ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้พบกับความยากลำบากอย่างที่สุด เนื่องจากน้ำหล่อลื่นที่ออกมา และข้าพเจ้าต้องอาบน้ำบ่อย ๆ เพราะมัน ข้าพเจ้าจึงได้ถามท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ถึงเรื่องนี้ ท่านได้กล่าวตอบว่า : ความจริงท่านเพียงแต่อาบน้ำละหมาดก็พอแล้ว ข้าพเจ้าได้กล่าวว่า : ไอ้ท่านรอซูลุลเลาะห์ แล้วจะอย่างไรกับน้ำหล่อลื่นที่มันเปื้อนผ้าของข้าพเจ้า ท่านได้ตอบว่า : ท่านเพียงแต่เอาน้ำมาวกมือหนึ่ง แล้วล้างผ้าของท่าน โดยท่านจะต้องเห็นว่าน้ำนั้นถูกรอยที่น้ำหล่อลื่นเปื้อนก็พอแล้ว รายงานโดย อะบูดาวูด และติรมิซีย

เล่าจาก अबดิลลาห์กล่าวว่า : ท่านนบี (ซ.ล.) ได้ถ่ายอุจจาระ และได้ใช้ข้าพเจ้าให้น้ำก่อนหินไปให้ท่านสามก้อน⁽⁷⁾ ข้าพเจ้าหาหินได้สองก้อน และหาก้อนที่สามไม่พบ ข้าพเจ้าจึงได้เอามูลสัตว์ไปให้ท่าน ท่านรับเอาหินสองก้อน และขว้างมูลสัตว์แห่งทิ้งไป พร้อมกับกล่าวว่า : นี่เป็นสิ่งโสโครก (นะยิส) รายงานโดย บุคอรี ตีรมิซีย และ น้าชาวอิ

(1) การล้างคือ ให้น้ำทั่วสิ่งหนึ่งจนมันนั้นไหล ส่วนการพรม คือ ให้น้ำทั่ว สิ่งหนึ่งโดยมันนั้นไม่ไหล

(2) เพราะปัสสาวะของเด็กผู้หญิงขุ่นและเกาะติดตามผ้า ต่างกับปัสสาวะของเด็กผู้ชายที่มันใส และอีกประการหนึ่งก็เพราะว่า เด็กผู้ชายนั้นน่าน่ารักใคร ๆ ก็ยากอุ้มและแตะต้อง ศาสนาจึงขออนุญาตผ่อนผันให้เป็นบางอย่าง

(3) น้ำหล่อลื่น คือ น้ำสีขาวใส จะออกมาจากท่อปัสสาวะในขณะที่อวัยวะเพศเกิดการเกร็งตัว เพื่อจะร่วมเพศ หรือในขณะที่มักจะร่วมเพศ (4) บุตรสาวของท่านนบี คือฟาติมะห์ เป็นภรรยาของอะลี (ร.ด.)

(5) เหมือนกับล้างปัสสาวะ เพราะเป็นนะยิส (6) แต่ไม่จำเป็นต้องอาบน้ำ (ยกหะดِيثใหญ่)

(7) เพื่อใช้ในการชำระด้วยวิธีเช็ด

เล่าจากท่านหญิงอาอิชะห์ได้กล่าวว่า ข้าพเจ้าได้ล้างคราบอสุจิออกจากผ้าของท่านนบี (ซ.ล.) หลังจากนั้นท่านได้ออกไปละหมาด โดยที่รอยเปียกของน้ำยังติดอยู่ที่ผ้าผืนนั้น⁽¹⁾ รายงานโดย หักน

และเล่าจากเขา (ท่านหญิงอาอิชะห์) ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าพบตัวเองว่าได้ขูดคราบอสุจิออกจากผ้าของท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) (ด้วยมือของข้าพเจ้าจนหลุดออกหมด)⁽²⁾ แล้วท่านก็ละหมาดโดยสวมผ้าผืนนั้น รายงานโดย หักน นอกจากบุคอรี

เล่าจากท่านหญิงไมมูนะห์ว่า : แท้จริงท่านนบี (ซ.ล.) ได้ถูกถามถึงหนูที่ตกลงไปตายในเนย (แข็ง) ท่านได้ตอบว่า : จงโยนหนูและบริเวณโดยรอบที่มันตกลงไปตายนั่นทิ้งไป และจงกินเนยของพวกเขา (ที่เหลืออยู่)⁽³⁾

และในบางรายงานว่า : เมื่อหนูได้ตกลงไปในเนย (ให้พิจารณาดูก่อน) ถ้าหากมันแข็งให้พวกท่านจงจับหนูโยนทิ้งไปพร้อมด้วยบริเวณโดยรอบ (ที่มันตกลงไปตายนั่น) แต่ถ้าหากมันเหลว พวกท่านอย่าเข้าใกล้มันอีกเลย⁽⁴⁾ รายงานโดย หักน นอกจากมุสลิม

เล่าจากอะบีฮุรَيْرَةَ จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : เมื่อแมลงวันได้ตกลงไปในภาชนะของใครคนใดคนหนึ่งจากพวกท่าน ให้เขาจงกดมันให้จมหมดทั้งตัว หลังจากนั้นให้โยนมันทิ้งไป เพราะความจริงที่ปีกข้างหนึ่งของมันเป็นยา ส่วนอีกข้างหนึ่งเป็นโรค รายงานโดย บุคอรี

ส่วนอะบูดาอูดได้รายงานเพิ่มเติมว่า : ความจริง (การที่มันตกลงไปนั้น) มันจะป้องกันตัวเองด้วยปีกของมันข้างที่มีโรค⁽⁵⁾

(1) ตามด้วยบทแสดงให้เห็นว่าน้ำอสุจิเป็นนะยิส เพราะถ้าไม่ใช่ท่านหญิงอาอิชะห์ก็คงจะไม่ล้าง นี่เป็นพระประสงค์ของมาลิกและอะบูหะนีฟะห์ โดยมาลิกกล่าวว่าให้ล้างน้ำอสุจิด้วยน้ำเหมือนนะยิสทั่วไป อะบูหะนีฟะห์กล่าวว่า ให้ล้างถ้าหากน้ำอสุจิเปียกอยู่ ถ้ามันแห้งไปแล้วให้ใช้วิธีขูดออกโดยมีหลักฐานจากหะดีษที่จะกล่าวต่อไป

(2) โดยมีได้ล้าง ตามด้วยบทของหะดีษนี้แสดงให้เห็นว่า น้ำอสุจิของมนุษย์นั้นสะอาด ไม่ใช่เป็นนะยิส นี่เป็นพระประสงค์ของชาฟีอีและอะหมัด (ร.ค.) ส่วนหะดีษแรกที่สุดเกี่ยวกับการล้างนั้นก็เพื่อนำในเรื่องความสะอาด

(3) ถ้าหากมันถูกจับโยนออกไปในขณะที่มันมีชีวิตอยู่ขณะนั้นก็ไม่เป็นนะยิส และบริเวณโดยรอบที่มันตกลงไปก็ไม่จำเป็นต้องเอาออก

(4) เพราะมันได้กลายเป็นนะยิส ด้วยนะยิสจากจากหนูนั่นซึมซาบเข้าไป ซึ่งเป็นซากสัตว์ชนิดที่มีเลือด ถ้าหากเป็นซากสัตว์ชนิดที่ไม่มีเลือดไหล เช่นแมลงวันหรือจิ้งจก เมื่อมันตกลงไปในของเหลว จะไม่ทำให้ของเหลวนั้นกลายเป็นนะยิส ดังจะกล่าวในหะดีษต่อไป

หมายเหตุ ของเหลวนี้คือ เมื่อเรากัดส่วนหนึ่งขึ้นมาส่วนที่เหลืออยู่ในภาชนะนั้นจะไหลมารวมเป็นเนื้อเดียวกัน ของแข็งนั้นคือ เมื่อเรากัดส่วนหนึ่งขึ้นมา ส่วนที่เหลืออยู่ในภาชนะนั้นจะไม่มารวมกัน

(5) คือมันจะใช้ปีกที่มีโรคของมันป้องกันตนเองคล้ายกับที่มนุษย์ป้องกันอันตรายด้วยมือของตน ดังนั้นปีกข้างที่มีโรคจึงตกลงไปในภาชนะก่อน ศาสนาจึงได้ใช้ให้กดมันให้จมทั้งตัว เพื่อปีกข้างที่มันจะแก้ปีกข้างที่มีโรค

และได้มีผู้หญิงคนหนึ่งมาถามท่านอุมมู ซะละมะห์ ภรรยาของท่านนบี (ซ.ล.) โดยได้กล่าวว่า : ความจริงข้าพเจ้าเป็นผู้หญิงที่ปล่อยชายผ้าลงกรอมกับพื้น และเดินไปในที่ที่สกปรก (มีมะยิส) ท่านหญิงอุมมู ซะละมะห์ ได้กล่าวว่า ท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : พื้นดินที่อยู่ถัดจากนั้นจะทำให้มัน (ชายผ้า) สะอาด⁽¹⁾ รายงานโดย อะบูดาวูด มალიก และติรมีซีย์

ผู้หญิงคนหนึ่งจากตระกูลบะนีอัब्ดุลอัสซัลได้กล่าวว่า : โอ้ท่านรอซูลุลเลาะห์ ความจริงหนทางที่พวกเราใช้เดินไปมัสยิดนั้นมีของเน่าเสีย พวกเราจะทำอย่างไรเมื่อมีฝนตกลงมา ท่านรอซูลุลเลาะห์ได้กล่าวว่า ถัดจากบริเวณนั้นไปเป็นทางที่ดีกว่านั้นมีใช้หรือ ข้าพเจ้าตอบว่า : ใช่ ท่านได้กล่าวว่า : ดังนั้นแผ่นดินที่โสโครกนั้น จะสะอาดด้วยแผ่นดินที่สะอาดนี้⁽²⁾

เล่าจากอะบีอูรอยเราะห์ จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : เมื่อใครคนใดคนหนึ่งจากพวกท่านได้เหยียบลงไปบนสิ่งโสโครกด้วยรองเท้าของเขา ความจริงดินนั้นแหละเป็นสิ่งที่จะทำให้มันสะอาด⁽³⁾ และในบางรายงานว่า : เมื่อเขาได้เหยียบลงไปบนมะยิสด้วยรองเท้าหุ้มข้อทั้งสองข้างของเขา ดังนั้นสิ่งที่จะทำให้มันทั้งสองข้างสะอาดก็คือดิน

เล่าจากอะบีสะอีด จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : เมื่อใครคนใดคนหนึ่งจากพวกท่านได้มายังมัสยิด ให้เขาจงมองดู ถ้าหากเขาพบว่ามะยิสหรือสิ่งโสโครกติดอยู่ที่รองเท้าทั้งสองข้างของเขา ให้เขาจงเช็ดมันกับพื้นดิน⁽⁴⁾ และให้เขาจงละหมาดโดยที่ยังสวมมันอยู่ทั้งสองข้าง⁽⁵⁾ รายงานหะดีษทั้งสามโดย อะบูดาวูด

(1) ตามด้วยหะดีษแสดงให้เห็นว่า ชายผ้าของผู้หญิงเมื่อเปื้อนดินที่สกปรก (มะยิส) หลังจากนั้นได้เดินผ่านไปบนดินแห้งที่สะอาด และรอยเปื้อนนั้นหลุดหายไปก็ถือว่าชายผ้ามันสะอาดแล้ว

(2) หมายความว่า มะยิสที่เกิดจากพื้นดินที่สกปรกจะสะอาดด้วยพื้นดินที่สะอาดนี้ จากหะดีษนี้มีผู้บางท่านได้กล่าวว่า ดินจากท้องถนนนั้นเป็นสิ่งที่ศาสนายกให้อ้างแม้ว่ามันจะเป็นมะยิสก็ตาม ทราบใดที่มะยิสนั้นไม่มีตัวคนที่สามารถมองเห็นได้ โดยยึดถือหลักการของศาสนาอันสูงส่งที่ว่า . อัลเลาะห์ไม่ปรารถนาให้พวกเจ้าลำบากในเรื่องของศาสนา

(3) คือการเดินนั้นจะทำให้รองเท้าที่เปื้อนมะยิสสะอาด ถ้าหากมะยิสนั้นกระเด็นหลุดออกไปจากรองเท้า ถ้าหากมันไม่หลุดให้เขารองเท้ากับพื้นดิน ดังปรากฏในหะดีษต่อไป

(4) จนไม่เหลือรอยปรากฏอยู่

(5) เพราะรองเท้าทั้งสองข้างนั้นสะอาดแล้ว พื้นรองเท้าก็เหมือนกับชายผ้าผู้หญิง จะสะอาดด้วยการเดินไปกับพื้น ถ้าหากมะยิสที่ติดอยู่นั้นหลุดหายไป และถ้าหากมันไม่หลุดหายไป ให้เขามันกับพื้นจนกว่ามันจะหลุดหายไป

บทที่สี่
การชำระอุจจาระและปัสสาวะ
มีสองตอน
ตอนที่หนึ่ง
ระเบียบปฏิบัติในการถ่ายทุกข์

เล่าจากอัลมุฆนีเราะห์ บุตรชะวะอับะหฺว่า: ความจริงท่านนบี (ซ.ล.) นั้น เมื่อได้ออกไป (ถ่ายทุกข์) จะออกไปไกล (จนพ้นสายตาผู้คน) รายงานโดย เจ้าของสุนัน

และตามรายงานของอะบีดาอุดว่า: ปรากฏว่าท่านนบี (ซ.ล.) นั้น เมื่อต้องการจะถ่ายอุจจาระ จะเดินออกไปจนไม่มีใครมองเห็น⁽¹⁾

เล่าจาก अबดิลลาห์ บุตรยะอฺฟัร ได้กล่าวว่า: ท่านรอซูลุลเลาะห์ได้ให้ข้าพเจ้านั่งซ้อนอยู่ข้างหลังของท่าน (บนหลังสัตว์พาหนะ) ในวันหนึ่ง แล้วท่านได้กระชับความลับแก่ข้าพเจ้า โดยที่ข้าพเจ้าจะนำไปแพร่พรายให้ใครรู้ไม่ได้ และปรากฏว่าสิ่งที่ท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ชอบใช้ปิดบัง เพื่อทำการถ่ายทุกข์ก็คือเนินดิน หรือกำแพงที่ล้อมสวนอินทผลัม รายงานโดย มุสลิม

เล่าจากอะนัสได้กล่าวว่า: ปรากฏว่าท่านนบี (ซ.ล.) เมื่อได้เข้าไปในที่ที่ใช้ถ่ายทุกข์ ได้ถอดแหวนของท่านออก⁽²⁾ รายงานโดย อะบูดาอุด และติรมิซีย์ โดยท่านติรมิซีย์ถือว่าเป็นหะดีษหะซัน

และเล่าจากเขา (อะนัส) ได้กล่าวว่า: ท่านนบี (ซ.ล.) เมื่อจะเข้าไปในสถานที่ที่ใช้ถ่ายทุกข์ ท่านจะกล่าวว่า: โอ้พระองค์อัลเลาะห์ ความจริงข้าพเจ้าขอป้องกันด้วยพระองค์ท่านจากสิ่งที่เลวทรามทั้งหมด และจากมารร้ายทั้งตัวผู้และตัวเมีย รายงานโดย หักคน

เล่าจากอะลีว่า: แท้จริงท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า: สิ่ง чтоปิดกั้นระหว่างสายตาของ “อิน” กับอวัยวะที่ต้องสงวนของมนุษยชาติ เมื่อใครคนใดคนหนึ่งได้เข้าไปในที่ถ่ายทุกข์ คือการที่เขากล่าวว่า “ด้วยนามของอัลเลาะห์” รายงานโดย ติรมิซีย์และอะหมัด โดยท่านอะหมัดถือว่าเป็นหะดีษหะซัน

(1) และไม่มีใครได้ยินเสียงของสิ่งที่ออกมาและไม่มีใครได้กลิ่น นี่คือการมุ่งหมายไม่ว่าจะออกไปใกล้หรือไกล (2) เพราะแหวนของท่านถูกจารึกอยู่ด้วยประโยคที่ว่า “มุฮัมมัดเป็นศาสนทูตของอัลเลาะห์” ท่านจะไร้เป็นคราประทับในศาสน์ที่ส่งไปหาญัตริย์ต่างเมือง

เล่าจากอิบนิอุมร์ได้กล่าวว่า ปรากฏว่าท่านนบี (ซ.ล.) นั้น เมื่อต้องการจะถ่ายทุกข์ ท่านจะไม่ถลกผ้าขึ้น จนกระทั่งมันเรียกับพื้น⁽¹⁾ รายงานโดย อะบูดาวูด และติรมีซี

เล่าจากอะบีสะอีด จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า ผู้ชายสองคนจะไม่ออกไปถ่ายทุกข์ (ทุ่ง) โดยเปิดเผยอวัยวะที่ต้องสงวน (ระหว่างสะดือกับหัวเข่า) แล้วพุดคุยกัน เพราะแท้จริงอัลเลาะห์ซึ่งจัดการกระทำอย่างนั้น⁽²⁾ รายงานโดย อะบูดาวูด

เล่าจากอิบนิอุมร์ได้กล่าวว่า มีชายผู้หนึ่งได้เดินผ่านท่านนบี (ซ.ล.) ในขณะที่ท่านกำลังถ่ายปัสสาวะเขาได้ให้สลามแก่ท่านนบี แต่ท่านไม่ตอบรับสลามของเขา⁽³⁾

เล่าจากอะบีไอยูบ อัลอันซอรี จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า เมื่อใครคนใดคนหนึ่งจากพวกท่านได้มาถ่ายทุกข์ ไม่ให้เขาหันหน้าไปทาง “กิบละห์”⁽⁴⁾ และไม่ให้หันหลังไปทางนั้น แต่ให้หันไปทางทิศตะวันออกหรือตะวันตก⁽⁵⁾

เล่าจากอิบนิอุมร์ได้กล่าวว่า ข้าพเจ้าได้ขึ้นไปบนบ้านของท่านหญิงฮัฟซะห์⁽⁶⁾ เพื่อทำธุระบางอย่างของข้าพเจ้า แล้วข้าพเจ้าได้พบท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) กำลังถ่ายทุกข์ โดยหันหลังไปทาง “กิบละห์” หันหน้าไปทางเมือง “ชาม”⁽⁷⁾

และในบางรายงานว่า โดยนั่งอยู่บนอิฐดิบสองก้อน⁽⁸⁾

เล่าจากหุซัยฟะห์ได้กล่าวว่า ท่านนบี (ซ.ล.) ได้มาถึงยังสถานที่ทิ้งขยะของหมู่บ้าน แล้วท่านได้ยื่นถ่ายปัสสาวะ⁽⁹⁾ หลังจากนั้นท่านได้เรียกเอาน้ำ ข้าพเจ้าจึงได้นำน้ำมาให้ท่าน แล้วท่านได้อาบน้ำละหมาด

เล่าจากอะบีดาอูดะห์ จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า เมื่อใครคนใดคนหนึ่งจากพวกท่านได้ถ่ายปัสสาวะ ดังนั้นเขาอย่าจับสิ่งของเขาด้วยมือขวา⁽¹⁰⁾ และอย่าชำระ (ล้าง) โดยใช้มือขวา⁽¹¹⁾ และเขาอย่าหายใจในภาชนะ (ที่ใช้ดื่มน้ำ)⁽¹²⁾ รายงานหะดีษทั้งห้า โดยหนังสือหะดีษที่เป็นแม่บททั้งห้า

(1) จนพ้นอวัยวะที่ต้องสงวน (2) คือ การที่เขาทั้งสองเปิดเผยอวัยวะของตน และต่างก็มองไปที่อวัยวะที่ต้องสงวนของกันและกัน และพุดคุยกัน

(3) และในบางรายงานว่า จนกระทั่งท่านได้อาบน้ำละหมาด หลังจากนั้นได้แจ้งให้ชายผู้นั้นทราบว่า ความจริงข้าพเจ้าไม่ชอบที่จะกล่าวนามของอัลเลาะห์ตลอดเวลา เว้นแต่ต้องอยู่ในสถานที่สะอาด

(4) “กิบละห์” คือ ทิศที่วิหารกะอับะห์ตั้งอยู่ที่นครมักกะห์ ประเทศซาอุดีอาระเบีย

(5) โดยถืออวัยวะนั้นๆ เป็นหลักในการพิจารณาทิศ “กิบละห์” อยู่ทางทิศใดของนครมะดีนะห์

(6) เป็นพี่สาวของอิบนิอุมร์ และเป็นภรรยาคนหนึ่งของท่านนบี (ซ.ล.)

(7) นี่แสดงให้เห็นว่า การหันหน้าหันหลังให้กิบละห์นั้น เป็นการห้ามในฐานะมักโรห์

(8) การนั่งอย่างนั้น เป็นสิ่งควรกระทำ เพราะจะไม่ทำให้เบียดกับมะยิสต์ออกมา

(9) เพื่อแสดงให้เห็นว่าการยื่นถ่ายปัสสาวะ เป็นสิ่งที่ศาสนาอนุญาต

(10) เพื่อให้เกียรติแก่มือขวา

(11) การชำระด้วยมือขวาเป็นการมักโรห์ เพราะทำให้มือขวาสัมผัสกับมะยิสต์โดยไม่จำเป็น

(12) เมื่อต้องการหายใจ ให้เอาภาชนะออกจากปากเสียก่อน

เล่าจากอะบีสุรอยเราะห์ จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า ท่านทั้งหลายจงระวังงานสองชิ้นที่เพื่อนมนุษย์จะพากันสาปแช่ง พวกเขา (เหล่าอัศรสาวก) ได้กล่าวว่า งานสองชิ้นนั้นคืออะไร โอ้ท่านรอซูลุลเลาะห์ ท่านได้ตอบว่า คือ ผู้ที่ถ่ายทุกขไว้ตามทางสัญจรของมนุษย์ และในที่อาศัยร่วมของพวกเขา รายงานโดย อะบูดาวูด และมุสลิม

เล่าจากมุอาซบุตรยะบัล จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า ท่านทั้งหลายจงระวังสาเหตุที่จะทำให้ถูกสาปแช่งทั้งสาม คือ การถ่ายอุจจาระตามแหล่งน้ำ ตามทางสัญจร และตามที่พักในร่ม รายงานโดย อะบูดาวูด

เล่าจากอับดุลลอห์ บุตรสัรียสว่า ความจริงท่านนบี (ซ.ล.) ได้ห้ามถ่ายปัสสาวะลงในรูเหล่าอัศรสาวกได้ถามท่านกอตาดะห์ว่า มีเหตุผลอะไรจึงห้ามถ่ายปัสสาวะลงในรู ท่านกอตาดะห์ได้กล่าวว่าเคยมีผู้กล่าวว่า ความจริงรูต่าง ๆ นั้น เป็นที่อาศัยของยีน⁽¹⁾ รายงานโดย นัซออี และอะบูดาวูด

และตามรายงานของอะบูดาวูดว่า เมื่อคนใดคนหนึ่งจากพวกท่านต้องการจะถ่ายปัสสาวะให้เขาหาที่เหมาะสม ๆ เพื่อถ่ายปัสสาวะ⁽²⁾

เล่าจากอุไมมะห์ บุตรสาวรูกอยเกาะห์ได้กล่าวว่า ปรากฏว่าท่านนบี (ซ.ล.) นั้น มีโถอยู่ใบหนึ่งทำด้วยไม้วางอยู่ใต้เตียงนอนของท่าน ท่านจะถ่ายปัสสาวะลงไปในโถนั้นในเวลากลางคืน⁽³⁾ รายงานโดย เจ้าของสุนัน

เล่าจากท่านหญิงอาอิชะห์ได้กล่าวว่า ปรากฏว่าท่านนบี (ซ.ล.) เมื่อออกจากที่ถ่ายทุกขได้กล่าวว่า “ขอการอภัยจากท่าน”⁽⁴⁾ รายงานโดย เจ้าของสุนัน

ตอนที่สอง

การชำระ (อุจจาระและปัสสาวะ)

เล่าจากอะนัสกล่าวว่า ปรากฏว่าท่านนบี (ซ.ล.) เมื่อได้ออกไปถ่ายทุกข ตัวข้าพเจ้าเองและเด็กรับใช้อีกคนหนึ่ง จะออกตามไปพร้อมด้วยถุง (หนัง) ใบเล็ก ๆ บรรจุน้ำจนเต็มหมายความว่าท่านจะชำระด้วยน้ำ รายงานโดย หักคน

ส่วนตัวบัพทะดีษที่เป็นรายงานของมุสลิมมีว่า ปรากฏว่าท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้เคยเข้าไปยังที่ถ่ายทุกข ตัวข้าพเจ้าเอง (อะนัส) และเด็กรับใช้อีกคนหนึ่งรู้แน่ว่าตัวข้าพเจ้าจะถือถุง (หนัง) ใส่ผ้าและหอกสั้น (ตามไป) แล้วท่านจะชำระด้วยน้ำ

(1) และเป็นที่อาศัยของสัตว์ร้ายบางชนิด การปัสสาวะลงในรูอาจทำให้เกิดอันตรายได้

(2) คือให้หาทำเลดี ๆ เช่น เป็นที่สูง ที่ปัสสาวะกระเด็นขึ้นไม่ถึง หรือเป็นที่ที่ไม่มีลมพัดสวนทางปัสสาวะเป็นต้น

(3) เพื่อเป็นการรักษาสุขภาพของท่าน เพราะการออกไปปัสสาวะในเวลากลางคืนนั้น อาจเกิดอันตรายขึ้นได้

(4) และในบางรายงาน ท่านนบีกกล่าวว่า การสรรเสริญทั้งหมดเป็นสิทธิแด่องค์อัลเลาะห์ ผู้ซึ่งให้ความทุกข์ร้อนมาหลายหนไปจากข้าพเจ้า และได้ให้ข้าพเจ้ามีความสุข

เล่าจากอะบิฮูรอยเราะห์ ได้กล่าวว่า ข้าพเจ้าได้ติดตามนบี (ช.ล.) ในขณะที่ท่านออกไปเพื่อถ่ายทุกข์ และปรากฏว่าท่านไม่หันมามอง ข้าพเจ้าจึงได้เข้าไปใกล้ ๆ ท่าน แล้วท่านได้กล่าวว่า ท่านจงไปหาก่อนหินมาให้ข้าพเจ้าจำนวนหนึ่ง ข้าพเจ้าจะใช้มันชำระด้วยการเช็ด หรือพุดคล้าย ๆ อย่างนี้ และท่านก็นำกระดูกและมูลสัตว์แห้งมาให้ข้าพเจ้า ต่อมาข้าพเจ้า (อะบิฮูรอยเราะห์) จึงได้นำก้อนหินจำนวนหนึ่งไปให้ท่าน โดยห่อไว้ที่ชายผ้า แล้วข้าพเจ้าได้นำก้อนหินเหล่านั้นไปวางไว้ใกล้ ๆ กับท่าน และข้าพเจ้าก็กลับออกมา เมื่อท่านได้ถ่ายทุกข์เสร็จเรียบร้อยแล้ว ท่านจึงเช็ด (รูทวาร) ด้วยก้อนหินเหล่านั้น รายงานโดย บุคอรี

เล่าจากซัลมาน ได้มีผู้กล่าวแก่เขาว่า⁽¹⁾ ความจริงนบีของพวกท่าน (ช.ล.) ได้สอนพวกท่านหมดทุกอย่างแม้แต่ระเบียบในการนั่งถ่ายทุกข์อย่างนั้นหรือ ท่านซัลมานได้กล่าวตอบว่า ใช่แล้ว ความจริงท่านได้ห้ามเราหันหน้าไปทางทิศ “กิบละห์” ในขณะที่ถ่ายอุจจาระหรือปัสสาวะ หรือ (ห้ามพวกเรา) ทำการชำระด้วยมือขวา หรือ (ห้ามพวกเรา) ทำการชำระด้วยหินต่ำกว่าสามก้อน หรือ (ห้ามพวกเรา) ทำการชำระด้วยมูลสัตว์หรือกระดูก รายงานโดย ห้าคน นอกจากบุคอรี

ส่วนตัวบทหะดีษตามรายงานของติรมิซีย์ ว่า ท่านทั้งหลายอย่าชำระด้วยมูลสัตว์และกระดูก เพราะความจริงมัน (กระดูก) เป็นอาหารของพวกยีน พี่น้องของท่านทั้งหลาย

เล่าจากอะบิฮูรอยเราะห์ จากท่านนบี (ช.ล.) ได้กล่าวว่า ผู้ใดได้อาบน้ำละหมาดให้เขา จงส่งน้ำที่สุดเข้าไปในจมูกออกมา⁽²⁾ และผู้ใดได้ทำการชำระโดยใช้ก้อนหินเช็ด ให้เขาเช็ดมันเป็นจำนวนคี่⁽³⁾ รายงานโดย ห้าคน นอกจากอะบูดาวูด

และตามรายงานของอะบูดาวูดว่า ผู้ใดใช้ฝุ่นหินสีดำทาเปลือกตาให้เขาจงทาด้วยจำนวนคี่⁽⁴⁾ ผู้ใดได้กระทำ (อย่างนี้) นับว่าเขาได้กระทำความดี และผู้ใดไม่ได้กระทำอย่างนี้ก็ไม่บาป และผู้ใดได้กินอาหาร ดังนั้นเศษอาหารที่ติดอยู่ตามไรฟันเมื่อถูกแคะออกมาให้เขาจงบ้วนทิ้งไป และเศษอาหารที่เขาใช้ลิ้นดันออกมาจากรัฟันให้เขาจงกลืนลงไป⁽⁵⁾ ผู้ใดได้กระทำ (อย่างนี้) นับว่าเขาได้กระทำความดี และผู้ใดไม่ได้กระทำอย่างนี้ก็ไม่บาป และผู้ใดได้มาying ที่ถ่ายทุกข์ ให้เขาจงปกปิดอย่างมิดชิด ถ้าหากเขาไม่มีสิ่งที่จะใช้ปกปิด นอกจากเขาจะต้องกองทรายขึ้นเป็นเนินเล็ก ๆ แล้วให้เขาหันหลังให้เนินทรายนั้น เพราะความจริงไซตอนนั้นมันจะเล่นกันของมนุษย์⁽⁶⁾ ผู้ใดได้กระทำ (อย่างนี้) นับว่าเขาได้กระทำความดี และผู้ใดไม่ได้กระทำอย่างนี้ก็ไม่บาป

(1) เป็นคำพูดของพวกมุขรีกัน (พวกตั้งภาค)

(2) พร้อมกับสิ่งสกปรกที่อยู่ในโพรงจมูก

(3) ก็อย่างน้อยสามหรือห้าหรือเจ็ด

(4) ด้วยการทาตาทั้งสองข้าง ๆ ละหนึ่งครั้ง หรือสามครั้ง

(5) ถ้าหากเขาต้องการ

(6) ความหมายที่ว่า ไซตอนจะเล่นกันมนุษย์ นั้น ก็ มันจะทำให้เกิดความไขว้เขวในขณะที่ทำการชำระ

บทที่ห้า

การอาบน้ำละหมาด (วุดูอ)

มีสามตอน

ตอนที่หนึ่ง

สาเหตุที่ทำให้เกิดความจำเป็นต้องชำระร่างกายด้วยการ อาบน้ำทั่วทั้งตัวหรือด้วยการอาบน้ำละหมาด

อัลเลาะห์ผู้ทรงเกรียงไกรได้กล่าวว่า หรือใครคนใดคนหนึ่งจากพวกท่านได้มา
หลังจากถ่ายทุกข์ หรือพวกท่านได้กระทบผู้หญิง⁽¹⁾

เล่าจากอะบีสุรอยเราะห์ จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า ละหมาดของผู้ที่มีมลทิน
นั้น⁽²⁾ จะไม่ถูกรับรอง จนกว่าเขาจะอาบน้ำละหมาด รายงานโดย สัคน

และท่านบุคอรียได้รายงานเพิ่มเติมว่า มีชายผู้หนึ่งจากเมืองฮัตรอมาตได้กล่าวว่า มลทิน
ที่ว่านั้นคืออะไร โอ้อะบูสุรอยเราะห์ อะบูสุรอยเราะห์ได้กล่าวว่า คือการเผยลม (ทั้งที่มีเสียง
และไม่มีเสียง) และในบางรายงานว่า การละหมาดโดยไม่หมดมลทิน⁽³⁾ นั้นจะไม่ถูกรับรอง และ
การทำทานจากทรัพย์สินที่ได้มาในทางทุจริตนั้นก็จะไม่ถูกรับรอง

เล่าจากอับบาต บุตรตะมีม จากลุงของเขา (คืออับดุลเลาะห์ บุตรซัยด์) ว่า มี
ผู้นำเรื่องของชายผู้หนึ่งไปร้องทุกข์ต่อท่านนบี (ซ.ล.) ว่า เขาเป็นคนที่มัวเมาว่า มีสิ่งหนึ่ง
เกิดขึ้นกับเขาขณะที่กำลังละหมาด⁽⁴⁾ ท่านนบีได้กล่าวว่า อย่าให้เขาเลิกละหมาด จนกว่าจะ (มัน
ใจด้วยการ) ได้ยินเสียงหรือได้กลิ่น และในบางรายงานว่า เมื่อใครคนใดคนหนึ่งจากพวกท่าน
พบว่าสิ่งหนึ่ง (เช่นเสียงโครกครากดัง) อยู่ในท้องของเขา และทำให้เกิดสงสัยว่าจะมีสิ่งหนึ่ง
ออกมาจากท้องหรือไม่ ดังนั้นเขาจะต้องไม่ออกจากมัสยิดจนกว่าเขาจะ (มันใจด้วยการ) ได้ยิน
เสียงหรือได้กลิ่น รายงานโดย หักคน

(1) คำว่า "ลามัสคุม" ในที่นี้ตามทรรคชะของอิบนุอุมร์ และซาฟิอีย หมายถึง การสัมผัสด้วยมือ (หรือสัมผัสด้วยส่วนใดของ
ผิวหนัง) ตามทรรคชะของอิบนุอับบาส หมายถึง การร่วมประเวณี ซึ่งถือว่าถูกต้องทั้งสองทรรคชะ ข้อความจากโองการนี้ชี้ให้
เห็นว่า การถ่ายอุจจาระหรือปัสสาวะ และการสัมผัสกับผู้หญิงเป็นสิ่งที่ทำให้เสียน้ำละหมาด ที่ทำให้จำเป็นต้องอาบน้ำละหมาดใหม่
เมื่อจะทำอิบาตะที่ก็ต้องมีน้ำละหมาด (วุดูอ)

(2) มลทินหรือ "หะดัษ" ในที่นี้หมายถึง สาเหตุที่ทำให้เสียน้ำละหมาด (วุดูอ) อันได้แก่ มีสิ่งหนึ่งสิ่งใดออกจากทวารหนึ่งทวาร
ใด การนอนหลับ การสัมผัสกับผู้หญิงที่ศาสนานอบูญาดให้แต่งงานได้ การสัมผัสด้วยยะเศส การอาเจียน ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นปัญหาที่
มีข้อขัดแย้งกันอยู่ สิ่งเดียวที่ไม่มีการขัดแย้งก็คือ มีสิ่งหนึ่งสิ่งใดออกมาจากทวารหนึ่งทวารใด และหมายถึง "หะดัษ" ที่เกิดจาก
การหลั่งอสุจิด้วยการประเวณี หรือด้วยวิธีอื่น

(3) คือไม่มีน้ำละหมาด

(4) อุปทานว่ามี "หะดัษ" เช่น เผยลม เป็นต้น

เล่าจากอะลี จากท่านนบี (ช.ล.) ได้กล่าวว่า เชือกผูกปากทวาร (หนัก) นั้น คือดวงตาทั้งสองข้าง ดังนั้นผู้ใดนอนหลับ ให้เขาจบอบน้ำละหมาด⁽¹⁾ รายงานโดย อะบูดาวูด และอิบนุมาญะห์

เล่าจากอะนัสได้กล่าวว่า ปรากฏว่าบรรดาอัครสาวกของท่านรอซูลุลเลาะห์ (ช.ล.) เคยนอนหลับ แล้วลุกขึ้นมาทำละหมาด โดยพวกเขาไม่ได้อบน้ำละหมาด⁽²⁾ รายงานโดย มุสลิม อะบูดาวูด และติรมีซียะห์

เล่าจากอับนัอับบาส จากท่านนบี (ช.ล.) ได้กล่าวว่า ความจริงการอบน้ำละหมาดไม่จำเป็น (วาญิบ) นอกจากผู้นอนหลับในท่านอนตะแคง⁽³⁾ เพราะความจริงเมื่อเขานอนตะแคงนั้น รอยประทับต่าง ๆ ในร่างกายของเขาจะคลายออก⁽⁴⁾ รายงานโดย อะบูดาวูด และติรมีซียะห์

เล่าจากบุสเราะห์ บุตรสาวซอฟวาน จากท่านนบี (ช.ล.) ได้กล่าวว่า ผู้ใดได้สัมผัสกับอวัยวะเพศของเขา (ด้วยฝ่ามือ) ดังนั้นเขาอย่าละหมาด⁽⁵⁾ จนกว่าจะได้อบน้ำละหมาดเสียก่อน รายงานโดย เจ้าของสุนัน

เล่าจากอะบีฮุร็อยเราะห์ จากท่านนบี (ช.ล.) ได้กล่าวว่า ผู้ใดนำมือของเขาไปโดนทวารของเขา (ทั้งทวารหนักและทวารเบา) โดยไม่มีของกั้นระหว่างทั้งสอง (มือกับทวาร) ให้เขาจงอบน้ำละหมาด⁽⁶⁾ รายงานโดย ท่านอิหม่ามชาฟีอี ฮากิม และอะหมัด

เล่าจากตอลก์ บุตรอะลีได้กล่าวว่า พวกเราได้เข้าพบท่านนบี (ช.ล.) บังเอิญได้มีชายผู้หนึ่งคล้ายกับเป็นชาวชนบทได้เข้ามาแล้วกล่าวว่า โอ้ท่านนบีของอัลเลาะห์ ท่านเห็นเป็นอย่างไรที่ผู้ชายคนหนึ่งได้สัมผัสกับอวัยวะเพศของเขา (ด้วยฝ่ามือ) หลังจากเขาได้อบน้ำละหมาดแล้ว ท่านนบีได้กล่าวว่า มัน (อวัยวะเพศของเขา) ไม่ได้มีอะไรมากไปกว่าเนื้อก้อนหนึ่งจากร่างของเขา หรือ⁽⁷⁾เป็นอวัยวะหนึ่งจากตัวเขา⁽⁸⁾ รายงานโดย เจ้าของสุนัน

(1) คือเมื่อมันยังลึ้ม (คั้น) อยู่ ตามธรรมชาติคนคั้นนอนนั้น เขาย่อมรู้สึกว่ามีสิ่งใดออกจากทวารของเขา ส่วนคนนอนหลับเขาจะไม่รู้สึกเช่นนั้น จึงต้องอบน้ำละหมาด และหะดีษนี้ชี้ให้เห็นว่า การนอนหลับเป็นข้อที่ทำให้เสียน้ำละหมาด

(2) ตามคำบอกของหะดีษนี้ชี้ให้เห็นว่า การนอนหลับไม่เป็นข้อที่ทำให้เสียน้ำละหมาด แต่ตามธรรมชาติของชาฟีอีถือว่าเป็นการนอนหลับ ชนิดที่ก้นแนบสนิทกับพื้น จึงไม่ต้องอบน้ำละหมาด

(3) การนอนหลับที่เป็นข้อทำให้เสียน้ำละหมาดนั้นคือ การนอนแบบที่ก้นไม่แนบสนิทกับพื้น เช่นการนอนตะแคงเป็นต้น เป็นธรรมชาติของชาฟีอี

(4) ส่วนหนึ่งจากรอยประทับได้แก่ทวาร ซึ่งมันจะคลายออกเวลานอนหลับ และอาจมีสิ่งใด ๆ ลอดออกมาได้ ในเมื่อนอนหลับโดยก้นไม่แนบสนิทกับพื้น

(5) (6) ชี้ให้เห็นว่า การสัมผัสอวัยวะเพศและสัมผัสช่องทวาร เป็นข้อที่ทำให้เสียน้ำละหมาด

(7) เป็นความสงสัยของผู้เล่า (8) ในเรื่องการสัมผัสอวัยวะเพศด้วยมือมีสามหะดีษ-สองหะดีษแรกถือว่าเป็นข้อที่ทำให้เสียน้ำละหมาด ส่วนหะดีษที่สามมีเนื้อความเป็นข้อที่ทำให้เสียน้ำละหมาด แต่นักปราชญ์ส่วนใหญ่ยึดถือตามสองหะดีษแรกที่ว่า การสัมผัสอวัยวะเพศเป็นข้อที่ทำให้เสียน้ำละหมาด และถือว่าสองหะดีษแรกนั้นได้ยกเลิกหะดีษที่สามที่ว่า การสัมผัสอวัยวะเพศไม่ใช่วินิจฉัยข้อที่ทำให้เสียน้ำละหมาด

เล่าจากท่านหญิงอาอิชะหฺว่า แท้จริงท่านนบี (ซ.ล.) ได้จูบภรรยาคนหนึ่งจากบรรดาภรรยาของท่านแล้วได้ออกไปละหมาดโดยไม่ได้อบน้ำละหมาด⁽¹⁾ อูรวะห์ได้กล่าวว่า ข้าพเจ้าได้กล่าวแก่ท่านหญิงอาอิชะหฺว่า ภรรยาคนนั้นไม่ใช่ใครหรอก ที่แท้ก็คือเธอนั่นเอง ท่านหญิงอาอิชะหฺได้หัวเราะ รายงานโดย อะบูดาวูด และติรมีซีย์

เล่าจากอะบีอັดดัตราอฺว่า แท้จริงท่านนบี (ซ.ล.) ได้อาเจียร แล้วได้อบน้ำละหมาด⁽²⁾ ต่อมาข้าพเจ้า (อะบีอັดดัตราอฺ) ได้พบกับเชาบาน (อัครสาวกผู้หนึ่ง) ในมัสยิดแห่งกรุงดามัสกัส และข้าพเจ้าได้เล่าเรื่องนี้ให้เขาฟัง เขาได้กล่าวว่า เป็นความจริงตามที่ท่านพูด ตัวข้าพเจ้า (เชาบาน) เองเป็นผู้รื้อน้ำให้ท่านนบีได้อบน้ำละหมาด รายงานโดย เจ้าของสุนัน

เล่าจากอัลบะรรอได้กล่าวว่า มีผู้ถามท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ถึงเรื่องการอาบน้ำละหมาดเนื่องจากการกินเนื้ออูฐ ท่านได้ตอบว่า ท่านทั้งหลายจงอาบน้ำละหมาด เนื่องจากการกินเนื้ออูฐ⁽³⁾ และได้มีผู้ถามถึงการกินเนื้อแพะ ท่านได้ตอบว่า ท่านทั้งหลายจงอย่าอาบน้ำละหมาดเนื่องจากการกินเนื้อแพะ รายงานโดย อะบูดาวูด มุสลิม และติรมีซีย์

เล่าจากซัยด์ บุตรซามิต จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า การอาบน้ำละหมาดนั้นจำเป็น (วาญิบ) เนื่องจากการบริโภคสิ่งที่กระทบไฟ⁽⁴⁾ (เช่น ดัม ทอด ปิ้ง) รายงานโดย หักน นอกจากบุคอรี

เล่าจากอิบนีอับบาสว่า แท้จริงท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้กินขาน้ำแพะ หลังจากนั้นท่านได้ละหมาดโดยไม่ได้อบน้ำละหมาด รายงานโดย สามคน

เล่าจากยาบิรได้กล่าวว่า งานชิ้นล่าสุดจากงานสองชิ้นที่มาจากท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) คือ การไม่อาบน้ำละหมาด เนื่องจากการบริโภคสิ่งที่กระทบไฟ⁽⁵⁾ รายงานโดย อะบูดาวูด และนัซฮาอ์

(1) นี่เป็นพระประสงค์ของขออาบะห์ (อัครสาวก) บางท่านและพวกดาบิฮีน เช่น อะลี อิบน์อับบาส อะตอฮ์ คอวุส อะบูอะนีซะห์ และเชาอี ส่วนหะดีษนี้เป็นหะดีษคออ็อฟ แต่ก็มีหะดีษอื่นมาสนับสนุน

สำหรับพระประสงค์ของนักปราชญ์ส่วนใหญ่ถือว่าการกระทบกันของผู้ที่ศาสนานอกญาคให้แต่งงานได้นั้น เป็นข้อที่ทำให้เสียน้ำละหมาด โดยยึดอิงจากอัล-กุรอานที่ว่า وَلَا تَنْكِحُوا الْمُشْرِكِينَ وَإِنْ كَانَ الْمُؤْمِنُ الْغَنِيِّ يُكْرَهُ لَهُ أَنْ يَنْكِحَ الْمُشْرِكَةَ كَمَا كَانُوا مُشْرِكِينَ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ หรือพวกท่านได้กระทบกันผู้หนึ่ง ส่วนเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นระหว่างท่านนบี (ซ.ล.) กับท่านหญิงอาอิชะหฺนั้น นักปราชญ์ส่วนใหญ่ถือว่าเป็น "สิ่งที่ทำได้เฉพาะท่านนบี (ซ.ล.) เท่านั้น" นอกจากท่านอิหม่ามมาลิกที่ติงเตือนไว้ว่า การกระทบกันผู้หนึ่งที่เป็นข้อทำให้เสียน้ำละหมาดนั้นต้องเป็นไปโดยเจตนา หรือเกิดความรู้สึกละอายใจ ถ้าไม่เช่นนั้นถือว่าไม่เสียน้ำละหมาด การกระทบกันที่ก่อให้เกิดน้ำละหมาดนี้ หมายถึงการกระทบกันที่มีนัยยะ ถ้าไม่มีนัยยะถือว่าไม่ทำให้เกิดน้ำละหมาด เป็นพระประสงค์ที่เห็นพ้องกันทุกฝ่าย (2) การอาเจียรและเลือดกำเดาเมื่อออกมา ถือเป็นข้อที่ทำให้เสียน้ำละหมาด ตามพระประสงค์ของฮัมบาลีและหะนะฟี ถ้าหากอาเจียรออกมาเต็มปาก ส่วนนักปราชญ์ส่วนใหญ่มีพระประสงค์ว่าอาเจียรและเลือดกำเดาไม่ใช่วินิจฉัยข้อที่ทำให้เสียน้ำละหมาด ส่วนสิ่งที่ท่านนบี (ซ.ล.) ได้กระทำการอาบ้ำละหมาดเพราะอาเจียรออกมานั้น เป็นการอาบ้ำละหมาดใหม่ (โดยที่ท่านนบีมีน้ำละหมาดอยู่แล้ว) ซึ่งถือว่าการกระทำเพื่อความสมบูรณ์ มิใช่เพราะเสียน้ำละหมาด

(3) เพราะเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดน้ำละหมาด เป็นพระประสงค์ของอิหม่ามอะฮ์มัด และชาฟีอีที่แถลงไว้ที่กรุงแบกแดด (ใกล้คอเคซัส) ส่วนพระประสงค์ของอิหม่ามฮาฟีอีที่แถลงไว้ที่กรุงโคโร (ใกล้เยซิด) ถือว่าการกินเนื้ออูฐไม่ใช่วินิจฉัยข้อที่ทำให้เสียน้ำละหมาด

(4) เป็นพระประสงค์ของนักปราชญ์กลุ่มหนึ่ง แต่ตามพระประสงค์ของนักปราชญ์ส่วนใหญ่ และผู้นำมัซฮับทั้งสี่แล้วถือว่าการบริโภคสิ่งที่กระทบไฟไม่ใช่วินิจฉัยข้อที่ทำให้เสียน้ำละหมาด เพราะยึดอิงตามสองหะดีษที่จะกล่าวหลังจากหะดีษนี้

(5) สองหะดีษนี้เป็นหะดีษขอเอียะห์ และเป็นหะดีษที่ขัดแย้งกันเล็กน้อย

ตอนที่สอง

ระเบียบของการอาบน้ำละหมาด (วุฎูอ์)

เล่าจากอะบีฮุรَيْرَةَ จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า เมื่อใครคนใดคนหนึ่ง จากพวกท่านตื่นนอน เขาย่ำเอามือจุ่มลงในภาชนะ⁽¹⁾ จนกว่าจะล้างมันเสียก่อนสามครั้ง⁽²⁾ ความจริง ไม่มีใครรู้หรือกว่า มือของเขานอน (ซุก) อยู่ใต้ หรือ⁽³⁾ ป้วนเปี้ยนอยู่แถวไหน⁽⁴⁾ รายงานโดย หัศศัน

และเล่าจากเขา (อะบีฮุรَيْرَةَ) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า ไม่นับว่าเป็นละหมาด (ที่ใช้ได้) แก้ว (ที่ละหมาดโดย) ไม่มีน้ำละหมาด และไม่นับว่าเป็นน้ำละหมาด (ที่สมบูรณ์) สำหรับผู้ (ที่อาบน้ำละหมาดโดย) ไม่ได้กล่าวนามของอัลเลาะห์⁽⁵⁾ รายงานโดย อะบูดาูด และ ตีรมีซี

และเล่าจาก (อะบีฮุรَيْرَةَ) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า ถ้าแม้ข้าพเจ้าไม่กลัว จะเป็นภาระที่หนักหน่วงแก่ประชากรของข้าพเจ้าแล้ว ข้าพเจ้าจะใช้ (กำหนดเป็นหน้าที่ที่ จำเป็น) พวกเขาให้แปรงฟันพร้อมกับอาบน้ำละหมาดทุกครั้ง⁽⁶⁾ รายงานโดย มาลิก และบุคอรี

เล่าจากท่านหญิงอาอิชะฮ์ จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า การแปรงฟันทำให้ปาก สะอาด และเป็นการทำความพอใจแก่พระเจ้า รายงานโดย บุคอรี ซาฟิอี และนัซฮาอี

และเล่าจากเขา (ท่านหญิงอาอิชะฮ์) ได้กล่าวว่า ปราบฏวานบี (ซ.ล.) ของอัลเลาะห์ ต้องการจะแปรงฟัน จึงได้ยื่น (แปรงสีฟัน) กิ่งไม้ที่ใช้แปรงฟันให้ข้าพเจ้า เพื่อให้ข้าพเจ้าล้าง ข้าพเจ้าจึงได้ล้างและใช้มันแปรงฟันข้าพเจ้า⁽⁷⁾ เมื่อเสร็จแล้วข้าพเจ้าได้ล้าง แล้วส่งคืนให้ท่านนบี⁽⁸⁾ รายงานโดย อะบูดาูด

และเล่าจากเขา (อาอิชะฮ์) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า สิบประการที่ถือว่าเป็นธรรมชาติติดตัวของมนุษย์ทุกคน⁽⁹⁾ คือ การขลิบหนวด⁽¹⁰⁾ การ (ไว้) เลี้ยงเครา การแปรงฟัน การทำความสะอาดโพรงจมูกด้วยการสูดน้ำเข้าแล้วสั่งออก การตัดเล็บ การล้างรอยพับที่ข้อมือ อย่างทั่วถึง การถอนขนรักแร้ การโกนขนใต้ร่มผ้า และการชำระ (หลังการถ่ายทุกข์) ด้วยน้ำ ท่านมุสอับได้กล่าวว่า ข้าพเจ้าสิบประการที่สิบ ที่แท้มันคือ การบ้วนปาก รายงานโดย หัศศัน

(1) ที่น้ำไม่ถึงสอง "กุดละห์" หรือประมาณ 100 ลิตร (2) ข้างนอกภาชนะนั้น

(3) เป็นความสงสัยของผู้เล่า

(4) เพราะบางทีมืออาจผ่านไปบนที่ที่เป็นนยะอิส เช่น บาดแผล เป็นต้น

(5) ตามทฤษฎีของนักปราชญ์ส่วนใหญ่ ตามทฤษฎีของอิหม่ามอะหมัดและดาอูด ถือว่าการกล่าว "บิสมิลลาห์" นั้น วายิบ การอาบน้ำละหมาดจะทำได้โดยไม่กล่าว "บิสมิลลาห์" นอกจากลืมหรือไม่รู้

(6) หมายถึงในตอนเริ่มต้นของการอาบน้ำละหมาด

(7) แสดงให้เห็นว่าอนุญาตให้ใช้แปรงสีฟันของผู้อื่นได้ เมื่อเจ้าของอนุญาต

(8) แล้วท่านก็ใช้มันแปรงฟันของท่าน

(9) หมายถึงเป็นแนวทางอันเก่าแก่ของบรรดานบี รุซูลและมุอิมิน ที่พวกเขาได้รักษาไว้จนกลายเป็นนิสัยติดตัว (10) จนเกิน ริมฝีปากบน หรือตัดมันออกทั้งหมด

เล่าจากอะนัสกล่าวว่า : ปรากฏว่าท่านนบี (ซ.ล.) เคยอาบน้ำ (วาฮิบ) ด้วยน้ำเพียงสี่มุด (ลิตร) ถึงห้ามุด (ลิตร) และอาบน้ำจะหมดโดยใช้น้ำเพียงหนึ่งมุด (ลิตร) รายงานโดย หัวคน

เล่าจากเขา (อะนัส) ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่าท่านนบี (ซ.ล.) เคยอาบน้ำจะหมดด้วยภาชนะที่บรรจุน้ำได้ (ประมาณ) สองซัง และอาบน้ำ (วาฮิบ) ด้วยน้ำเพียงสี่มุด (ลิตร) รายงานโดย อะบูดาวูด

และท่านอะบูดาวูดได้กล่าวว่า : อะห์มัด บุตรฮัมบัล ได้กล่าวว่า : (น้ำ) สี่มุด (ลิตร) นั้น มีน้ำหนักประมาณสามซังกับอีกเศษหนึ่งส่วนสามซัง

และท่านอับลุเลาะห์ บุตรมุฮอฟฟัล ได้ยินบุตรของเขากล่าวว่า : โอ้พระองค์อัลเลาะห์ แท้จริงข้าพเจ้าจะขอพระราชทานปราสาทสีขาวที่อยู่ทางด้านขวาของสวรรค์ จากพระองค์ท่าน เมื่อข้าพเจ้าได้มีโอกาสเข้าสวรรค์ ท่านอับลุเลาะห์ได้กล่าวว่า : โอ้ลูกรัก เจ้าจงขอสวรรค์จากอัลเลาะห์ และจงขอยกกันจากขุมนรกด้วย เพราะความจริงข้าพเจ้าได้ยินท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) กล่าวว่า : ความจริงจะเกิดมีขึ้นในหมู่ประชากรของข้าพเจ้านี้ พวกที่เลยเถิดในการทำ ความสะอาด และเลยเถิดในการขอดูอา⁽¹⁾ รายงานโดย อะบูดาวูด และอิบนุมาযะห์

เล่าจากอัลหะกัมหรือบุตรอัลหะกัม จากบิดาของเขาว่า : ความจริงท่านนบี (ซ.ล.) ได้ ถ่ายบัสสาวะ แล้วได้อาบน้ำจะหมดและได้เอาน้ำรดที่อวัยวะเพศของท่าน⁽²⁾ รายงานโดย เจ้า ของสุนัน

เล่าจากอุบัยย บุตรกะอฺบ จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ความจริงในการอาบน้ำ จะหมดนั้น มีไซตอนประจำอยู่ มันมีชื่อเรียกว่า อัลวัลฮาน⁽³⁾ ท่านทั้งหลายจงระมัดระวัง ความ สงสัยที่จะเกิดขึ้นจากการใช้น้ำ⁽⁴⁾ เล่าจากท่านหญิงอาอิชะห์ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่าท่านนบี (ซ.ล.) มีผ้าผืนหนึ่ง จะใช้ซับน้ำหลังจากอาบน้ำจะหมด รายงานหะดีษทั้งสองโดย ตีรมีซี

(1) คือใช้น้ำอย่างฟุ่มเฟือย และขอในสิ่งที่ไม่อนุญาต เช่นขอตำแหน่งนบี เป็นต้น

(2) คือถ้าเข้ามาแล้วรดลงไปบนผ้าถุงตรงอวัยวะเพศของท่าน ทั้งนี้เพื่อป้องกันการกระทำให้ไขว้เขวของไซตอน ที่มันจะทำให้ รู้ดีกว่ามีบัสสาวะเคลื่อนออกมาอีก หลังจากได้ชำระแล้ว การเอาน้ำรดเช่นนั้น จะทำให้จิตใจสบายขึ้น เพราะเมื่อมองไปที่ผ้าก็ จะไม่รู้ว่ามีรอยเปียกน้ำนั้นเกิดจากบัสสาวะหรือน้ำที่รดลงไป

(3) คือไซตอนประเภทหนึ่ง ที่มีหน้าที่ทำให้ผู้ทำอียะคะห์ เกิดไขว้เขวในเรื่องความสะอาด

(4) ด้วยการขอยกกันด้วยอัลเลาะห์ และไม่สนใจกับคำของมันที่ว่า ล้างอวัยวะนี้ยังไม่ทั่ว หรือว่ายังไม่ถึงสามครั้ง

ตอนที่สาม

รายละเอียดของการอาบน้ำละหมาด (วุญอุ)⁽¹⁾

และเวลาที่น้ำละหมาดยังคงมีอยู่⁽²⁾

อัลเลาะห์ตาอาลาได้กล่าวว่า : โอ้ผู้มีศรัทธาแล้วทั้งหลาย เมื่อท่านทั้งหลายจะไปละหมาด ให้พวกท่านจงล้าง⁽³⁾ ใบหน้าของพวกท่าน มือของพวกท่าน จนถึงข้อศอก และท่านทั้งหลาย จงเช็ดศีรษะของพวกท่าน⁽⁴⁾ และ (จงล้าง) เท้าของพวกท่านจนถึงตาตุ่ม

เล่าจากฮุมรอน ทาสของอุสมานได้กล่าวว่า : แท้จริงอุสมานได้เรียกหาน้ำ เพื่ออาบน้ำละหมาด และต่อมาเขาได้อาบน้ำละหมาด โดยได้ล้างมือทั้งสองข้างของเขาสามครั้ง หลังจากนั้นได้บ้วนปาก และสรงน้ำออกจากจมูก (หลังจากได้สูดเข้าไป) จากนั้นได้ล้างใบหน้าสามครั้ง แล้วล้างมือข้างขวาจนถึงข้อศอกสามครั้ง จากนั้นได้ล้างมือข้างขวาเหมือนอย่างนั้น (จนถึงข้อศอกสามครั้ง) เสร็จแล้วเช็ดศีรษะแล้วตามด้วยล้างเท้าข้างขวาจนถึงตาตุ่มทั้งสองข้างสามครั้ง หลังจากนั้นล้างเท้าซ้ายเหมือนอย่างนั้น (จนถึงตาตุ่มทั้งสองข้างสามครั้ง) เสร็จแล้วเขา (อุสมาน) ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้เห็นท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) อาบน้ำละหมาดเหมือนอย่างที่เขาได้อาบน้ำละหมาดนี้ หลังจากนั้นได้กล่าวว่า : ผู้ใดได้อาบน้ำละหมาดเหมือนการอาบน้ำละหมาดของข้าพเจ้า เสร็จแล้วเขาได้ขึ้นทำละหมาดสองรอกาอัต โดยไม่นึกถึงสิ่งใด ๆ ในทางโลกีย์ในขณะที่ทำละหมาดทั้งสองรอกาอัตนั้น เขาจะได้รับการอภัยในบาปกรรมที่เขาได้ทำมาแล้ว และในบางรายงาน⁽⁵⁾ ว่า : และเขาได้บ้วนปาก และได้สูดน้ำเข้าจมูก แล้วสรงออกสามครั้งด้วยน้ำสามวัก⁽²⁾

และในอีกรายงานหนึ่งว่า : แล้วเขาได้เช็ดศีรษะสามครั้ง และในบางรายงานว่า : แล้วเขาได้เช็ดศีรษะ โดยใช้มือทั้งสองข้างลูบไปข้างหลังแล้วย้อนกลับมาด้านหน้า คือเริ่มตั้งแต่ตีนผมด้านหน้า แล้วลูบไปจนจรดต้นคอ แล้วให้เอามือทั้งสองข้างลูบย้อนกลับไปที่เดิม (คือตีนผมด้านหน้า) รายงานโดย *หาคิม*

(1) หมายถึงรายละเอียดของอวัยวะที่ต้องล้างต้องเช็ด และจำนวนครั้งในการล้างและเช็ด การเรียงตามลำดับก่อนหลังของอวัยวะที่ต้องล้างและเช็ด (2) หมายถึงเวลาที่น้ำละหมาดยังมีผลใช้อยู่ตราบใดที่ยังไม่เกิดมลทินที่เป็นสาเหตุทำให้เสียน้ำละหมาด (3) เป็นคำสั่งที่ถือว่าจำเป็น (วาญิบ) ต้องปฏิบัติตาม จึงมีผลทำให้การล้างอวัยวะทั้งสี่ที่กล่าวถึงในโองการนี้ รวมทั้งการเรียงตามลำดับก่อนหลังดังปรากฏอยู่ในโองการนี้เป็นพริศของการอาบน้ำละหมาด (4) ทั้งหมดศีรษะหรือเป็นบางส่วนอย่างแรกเป็นทรงศีรษะของมอลิกและอับนฮัมบัล ส่วนอย่างหลังเป็นทรงศีรษะของฮานาฟีและชาฟีอี สำหรับฮานาฟีนั้นต้องเช็ดให้ได้หนึ่งในสี่ของศีรษะ (5) เป็นการอธิบายการทำ (ล้างหรือเช็ด) อย่างละสามครั้ง ซึ่งหะดีษก่อนมิได้กล่าวถึง (6) ตามด้วยบทแสดงให้เห็นว่า เป็นการรวมระหว่างบ้วนปากกับสูดน้ำเข้าจมูก โดยใช้น้ำวักเดียวกันทั้งสามครั้ง และอาจถือได้ว่าเป็นการแยกทำอย่างละสามครั้งสามครั้ง

เล่าจากอับดัลลาห์ บุตรชัยด์ว่า แท้จริงท่านนบี (ซ.ล.) ได้อาบน้ำละหมาด (ด้วยการล้างและเช็ด) อย่างละสองครั้ง สองครั้ง⁽¹⁾

เล่าจากอิบนีอับบาส ได้กล่าวว่า : ท่านนบีได้อาบน้ำละหมาด (ด้วยการล้างและเช็ด) อย่างละหนึ่งครั้ง หนึ่งครั้ง⁽²⁾ รายงานหะดีษทั้งสองโดย บุคอรี อะบูดาวูด และติรมีซี

และได้มีชาวอาหรับชนบทผู้หนึ่งมาหาท่านนบี (ซ.ล.) แล้วถามถึงการอาบน้ำละหมาด ท่านนบีได้สาธิตวิธีการอาบน้ำละหมาดให้เขาดู ด้วยการล้างอย่างละสามอย่างละสาม หลังจากนั้นท่านนบีได้กล่าวว่า : อย่างนี้แหละคือการอาบน้ำละหมาด ผู้ใดทำเกินกว่านี้ เขาเสียมารยาท เขาละเมิด⁽³⁾ และทุจริต⁽⁴⁾ รายงานโดย นัซฮาอี อะหมัดและอะบูดาวูด

และตัวบทของอะบูดาวูดมีว่า : ผู้ใดทำเกินกว่านี้หรือหย่อนไปกว่านี้ เท่ากับเขาได้เสียมารยาทและทุจริต

เล่าจากอะนัสว่า แท้จริงปรากฏว่าท่านนบี (ซ.ล.) เมื่ออาบน้ำละหมาดได้เอาน้ำมาหนึ่งฝ่ามือ แล้วใส่เข้าไปใต้เคราทางด้านหน้า และล้างมันด้วยน้ำนั้น⁽⁵⁾ เสร็จแล้วได้กล่าวว่า : อย่างนี้แหละที่พระเจ้าเป็นเจ้าได้ใช้ข้าพเจ้า รายงานโดย อะบูดาวูดและติรมีซี

และตามรายงานของติรมีซีว่า : เมื่อท่านได้อาบน้ำละหมาด จงสางนิ้วมือ⁽⁶⁾ และนิ้วเท้าทั้งสองข้างของท่าน

เล่าจากมุสเตริดได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้เห็นท่านนบี (ซ.ล.) เมื่ออาบน้ำละหมาดจะสางนิ้วเท้าทั้งสองข้างด้วยนิ้วก้อย⁽⁷⁾ รายงานโดย ติรมีซีและอะบูดาวูด

เล่าจากอิบนีอับบาสว่า : แท้จริงท่านนบี (ซ.ล.) ได้เช็ดศีรษะของท่าน และหูทั้งสองข้างของท่าน ทั้งภายนอกและภายใน⁽⁸⁾ รายงานโดย ติรมีซี และอะบูดาวูด

เล่าจากอัลมุซันนิรเราะห์ว่า แท้จริงท่านนบี (ซ.ล.) ได้อาบน้ำละหมาด และเช็ดหัวนมอมของท่าน และเช็ดบนผ้าโพกศีรษะ⁽⁹⁾ และเช็ดบนรองเท้าหุ้มข้อทั้งสองข้าง รายงานโดยเศาะกัน

(1) โดยการล้างและเช็ดอวัยวะที่จำเป็นในการอาบน้ำละหมาดอย่างละสองครั้งสองครั้ง

(2) เป็นบางครั้งเพื่อแสดงให้เห็นว่าเป็นสิ่งที่อนุญาตให้กระทำได้ แต่อย่างสมบูรณ์นั้นต้องทำสามครั้งสามครั้ง

(3) คือละเมิดขอบเขตของศาสนาคือสามครั้ง (4) คือทุจริตตัวเองด้วยการใช้น้ำอย่างฟุ่มเฟือยเกินความจำเป็น (5) เพื่อให้หน้าทั่วทุกเส้นขนและผิวหนังภายใต้เส้นขนเหล่านั้น

(6) ด้วยการใช้วิธีประสานกัน (7) ก้อนิ้วก้อยของมือซ้าย

(8) โดยการสอดนิ้วชี้ทั้งสองข้างเข้าไปในรูหูทั้งสองข้าง และให้ผ่านไปตามรอยพับของรูหู ส่วนการเช็ดภายนอกนั้นให้นิ้วหัวแม่มือทั้งสองข้างเช็ดผ่านไป (9) เพื่อเป็นการเช็ดทั้งหมดศีรษะ การเช็ดบนผ้าโพกศีรษะนั้นใช้ไม่ได้ นอกจากจะได้เช็ดส่วนหนึ่งของศีรษะเสียก่อน ที่ท่านนบี (ซ.ล.) ทำอย่างนี้เพื่อแสดงให้เห็นว่า เป็นข้อผ่อนผันของบัญญัติศาสนา สำหรับผู้ที่ไม่ต้องการถอดผ้าโพกศีรษะออก (เพราะอากาศหนาวหรือป่วย

และอะบูฮุร็อยเราะห์ ได้เห็นคนพวกหนึ่งอาบน้ำละหมาด จากสถานที่ที่อาบน้ำละหมาด ท่านอะบูฮุร็อยเราะห์ได้กล่าวว่า : ท่านทั้งหลายจงอาบน้ำละหมาดให้ทั่วถึงสมบูรณ์⁽¹⁾ เพราะความจริงข้าพเจ้าได้ยินบิดาของกอล็อม (ฉายาของท่านนบี) (ช.ล.) กล่าวว่า : ความพินาศจากไฟนรกจะประสบกับผู้ที่ไม่เอาใจใส่ในการล้างรอยแตกที่สันเท้า

และในบางรายงานว่า : ความพินาศจากไฟนรกจะประสบกับผู้ที่ไม่เอาใจใส่ในการล้างสันเท้า⁽²⁾ *รายงานโดย ห้าคน*

เล่าจากอุมัรว่า : ความจริงมีชายคนหนึ่งได้อาบน้ำละหมาด และได้ทิ้งแปลงเท้าเล็บไว้บนหลังเท้าของเขา (โดยล้างไม่ทั่ว) ต่อมาท่านนบี (ช.ล.) เห็นจึงได้กล่าวว่า : ท่านจงกลับไปอาบน้ำละหมาด (ให้สมบูรณ์) เขาได้กลับไป⁽³⁾ แล้วละหมาด *รายงานโดย มุสลิม และอะบูดาวูด*

และตามรายงานของมุสลิมว่า : (ท่านนบีได้กล่าวว่า) : ท่านจงอาบน้ำละหมาดให้ทั่วถึงสมบูรณ์และจงล้างนิ้ว และสูดน้ำเข้าจมูกลึก ๆ นอกจากท่านจะเป็นผู้ถือศีลอด⁽⁴⁾

เล่าจากอะนัสได้กล่าวว่า : ปรากฏว่าท่านนบี (ช.ล.) ได้อาบน้ำละหมาด (ใหม่) ทุกครั้งที่ละหมาด⁽⁵⁾ ข้าพเจ้าได้กล่าวว่า : แล้วพวกท่านทำกันอย่างไร ? ท่านนบีได้กล่าวว่า : น้ำละหมาดยังมีผลใช้ได้ตราบใด เมื่อยังไม่เกิดหะดัษ (มลทิน) *รายงานโดยห้าคน นอกจากมุสลิม*

เล่าจากสุไลมาน บุตรบุรุษยะห์ จากบิดาของเขาว่า : ความจริงท่านนบี (ช.ล.) ได้ละหมาดหลายครั้งในวันเข้ายึดนครมักกะห์ด้วยน้ำละหมาดเดียว และได้เช็ดบนรองเท้าหุ้มข้อทั้งสองข้างของท่าน ท่านอุมัรได้กล่าวแก่ท่านนบีว่า : ความจริงในวันนี้ท่านได้กระทำการสิ่งหนึ่งซึ่งท่านไม่เคยกระทำมาก่อนเลย⁽⁶⁾ ท่านนบีตอบว่า : ข้าพเจ้าได้กระทำความนั้นโดยเจตนา โอ้อุมัร *รายงานโดยห้าคน นอกจากบุคอรี*

การเช็ดรองเท้าหุ้มข้อ⁽⁷⁾

เล่าจากอัลมุหัมมีเราะห์ บุตรฮะวะอับะหฺว่า : แท้จริงท่านรอซูลุลเลาะห์ (ช.ล.) ได้ออกไปเพื่อถ่ายทุกข์ และอัลมุหัมมีเราะห์ไปด้วยพร้อมด้วยถุงหนังบรรจุน้ำ แล้วเขาได้เทน้ำให้ท่านรอซูลุลเลาะห์อาบน้ำละหมาด หลังจากท่านได้ถ่ายทุกข์เรียบร้อยแล้ว ท่านได้อาบน้ำละหมาด และได้เช็ดบนรองเท้าทั้งสองข้าง⁽⁸⁾ *รายงานโดยห้าคน*

(1) คือทำ ให้สมบูรณ์ด้วยการกระทำพิธีและสูดของน้ำละหมาดอย่างครบถ้วน

(2) เพราะมักจะเป็นที่ที่ถูกหลงลืม (3) และได้ล้างเท้าทั้งสองข้างอย่างทั่วถึง (4) จึงไม่ต้องสูดน้ำเข้าปอดลึก ๆ เพราะกลัวน้ำจะพลาดเข้าไปในภายใน (5) การทำเช่นนั้นเป็นหน้าที่ที่จำเป็น (วาฮิบ) เฉพาะท่านนบี (ช.ล.) เท่านั้น ต่อมาได้ถูกยกเลิกในวันที่นครมักกะห์ถูกยึด หรือที่ท่านทำอย่างนั้นเป็นการอาบน้ำละหมาดใหม่ โดยที่ท่านมีน้ำละหมาดอยู่แล้ว

(6) คือละหมาดหลายครั้งด้วยการอาบน้ำละหมาดเพียงครั้งเดียว

(7) คือรองเท้าหุ้มข้อเท้า (ตาตุ่ม) ที่สามารถกันความหนาวเย็นและสิ่งโสโครกได้

(8) แทนการล้างเท้าในการอาบน้ำละหมาด

และเล่าจากเขา (อัลมุซึเราะห์) ว่า : แท้จริงท่านนบี (ช.ล.) ได้เซ็ดรองเท้าทั้งสองข้าง แล้วข้าพเจ้าได้กล่าวว่า : โอ้ท่านรอซูลุลเลาะห์ท่านลืมหือ ท่านรอซูลุลเลาะห์ตอบว่า : (ข้าพเจ้าไม่ลืมหือ) แต่ท่านนั้นแหละลืมหือสิ่งนี้⁽¹⁾ ที่พระผู้เป็นเจ้าผู้ทรงอำนาจและเกรียงไกรได้ใช้ข้าพเจ้า⁽²⁾ รายงานโดย อะบูดาูด

เล่าจากบุรยดะห์ว่า : แท้จริงกษัตริย์นัจยาซี ได้ส่งรองเท้าหุ้มข้อสีดำสนิทคู่หนึ่ง มาเป็นของขวัญ (อะติยะห์) แก่ท่านรอซูลุลเลาะห์ (ช.ล.) ท่านได้สวมมันทั้งสองข้าง หลังจากนั้นท่านได้อาบน้ำละหมาดและเซ็ดบนมันทั้งสองข้าง รายงานโดยอะบูดาูด อะห์มัด และติรมิซีย์

เล่าจากอัลมุซึเราะห์ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าอยู่กับท่านนบี (ช.ล.) ในการเดินทางครั้งหนึ่ง และข้าพเจ้าได้ก้มลงเพื่อถอดรองเท้าทั้งสองข้างของท่าน⁽³⁾ ท่านจึงได้กล่าวว่า : ปลอยมันเถิด เพราะความจริงข้าพเจ้าได้สวมมันทั้งสองในสภาพที่สะอาด⁽⁴⁾ ท่านนบีจึงได้เซ็ดบนมันทั้งสองข้าง รายงานโดยสามคน

และเล่าจากเขา (มุซึเราะห์) ว่า : แท้จริงท่านนบี (ช.ล.) เคยปรากฏว่าท่านได้เซ็ดบนหลังรองเท้าทั้งสองข้าง⁽⁵⁾ รายงานโดย ติรมิซีย์ และอะบูดาูด

และตามรายงานของอะบูดาูดจากอะลีได้กล่าวว่า : ถ้าหาก (เรื่องของ) ศาสนาเป็นไปตามความเห็นแล้ว พื้นรองเท้าสมควรจะได้รับการเซ็ดมากกว่าด้านบน⁽⁶⁾ และความจริงข้าพเจ้าได้เห็นท่านรอซูลุลเลาะห์ (ช.ล.) เซ็ดบนหลังรองเท้าทั้งสองข้างของท่าน

เล่าจากอัลมุซึเราะห์ว่า : ความจริงท่านรอซูลุลเลาะห์ (ช.ล.) ได้อาบน้ำละหมาดและได้เซ็ดบนถุงเท้า⁽⁷⁾ ทั้งสองข้าง และรองเท้าทั้งสองข้างพร้อมกัน รายงานโดยเจ้าของสุนัน ด้วยสายรายงานที่เชื่อถือได้

และอะบูดาูดได้กล่าวว่า : และผู้ที่เซ็ดถุงเท้าทั้งสองข้าง⁽⁸⁾ (ในการอาบน้ำละหมาด แทนจากการล้างเท้า) ได้แก่ ท่านอะลี อิบน์มุสอูด บะรออฺ อะนัส อะบูอุมามะห์ และสะหฺลุบุตรสะอูด และท่านติรมิซีย์ได้กล่าวว่า : ท่านอัลเซารี อิบน์ลุมบาร์อิก ซาฟิอี อะห์มัด และอิสหาก ก็มีความเห็นอย่างนั้น โดยพวกเขาได้กล่าวว่า : ให้เซ็ดถุงเท้าถึงแม้ว่าจะไม่มีรองเท้าหุ้ม ถ้าหากถุงเท้าทั้งสองข้างนั้นมีความหนา

(1) คือการเซ็ดบนรองเท้า

(2) ให้กระทำแทนจากการล้างเท้าโดยมีเงื่อนไขว่า รองเท้าทั้งคู่จะต้องมีความแข็งแรงและทนทานต่อการสวมใส่และเดินไปมา และเป็นรองเท้าที่ปกปิดที่จำเป็นจะต้องล้างเท้าในการอาบน้ำละหมาด เป็นรองเท้าที่สะอาด และสวมหลังจากมีน้ำละหมาดสมบูรณ์แล้ว

(3) เพื่อให้ท่านนบีสั่งเท้าในการอาบน้ำละหมาด (4) คือข้าพเจ้าได้สวมมันทั้งสอง หลังจากมีน้ำละหมาดสมบูรณ์แล้ว

(5) โดยใช้ฝ่ามือพร้อมด้วยนิ้วที่ถ่างออกทั้งสองข้าง ซูบนำแล้วเซ็ดบนหลังรองเท้า

(6) เพราะพื้นล่างติดอยู่กับพื้น ซึ่งอาจไม่สัมผัสกับสิ่งโสโครกได้ง่ายกว่าด้านบน

(7) (8) ถุงเท้าที่ทำจากหนังที่มีความแน่นหนาและแข็งแรง ใช้งานได้ดีเหมือนกับรองเท้าหุ้มข้อสำหรับถุงเท้าที่ใส่กันอยู่ตามปกติ นั้นจะเซ็ดแทนจากการล้างเท้าไม่ได้ เพราะไม่มีคุณสมบัติดังกล่าว

เล่าจากซุรอยฮ์ บุตรฮานีอ ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้ถามท่านหญิงอาอิชะห์ ถึงการเช็ดบรอนก์ทั้งสองข้าง⁽¹⁾ ท่านหญิงอาอิชะห์ตอบว่า : ท่านต้องไปถาม (อะลี) บุตรอะบีตอลิบ เพราะความจริงเขาเคยเดินทางร่วมกับท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ดังนั้นพวกเราจึงได้ไปถามเขา แล้วเขา (อะลี) ได้ตอบว่า : ท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้กำหนดเวลาไว้สามวันสามคืนสำหรับผู้เดินทาง⁽²⁾ และหนึ่งวันหนึ่งคืนสำหรับผู้ไม่ได้เดินทาง⁽³⁾ รายงานโดย มุสลิม และนัซฮาอ์

เล่าจากคุชัยมะห์ บุตรซาบิต จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : การเช็ดบรอนก์ทั้งสองข้างสำหรับนักเดินทางมีกำหนดสามวัน และสำหรับผู้ไม่ได้เดินทางมีกำหนดหนึ่งวันหนึ่งคืน รายงานโดย อะบูดาวูด และติรมีซีย์

เล่าจากซอฟวาน บุตรอัศสาล ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่าท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) เคยใช้พวกเรา ขณะที่พวกเราอยู่ในสภาพของคนเดินทาง ให้พวกเราเช็ดบรอนก์ (แทนการล้างเท้าในการอาบน้ำละหมาด) โดยไม่ให้ถอดออกเป็นเวลาสามวัน แม้ว่า (ในระหว่างนั้น) จะมีการถ่ายอุจจาระ ปัสสาวะ และนอนหลับ (ก็ตาม) เว้นแต่มียุบ (มีมลทินด้วยการหลังอสุจิหรือร่วมประเวณี จึงจะใช้ให้ถอดออก) รายงานโดย นัซฮาอ์ และติรมีซีย์

บทที่หก การอาบน้ำชำระทั่วทั้งร่างกาย มีสามตอน

ตอนที่หนึ่ง สาเหตุที่ทำให้จำเป็น (วายิบ) ต้องอาบน้ำชำระทั่วทั้งร่างกาย

อัลเลาะห์ตาอาลาได้กล่าวว่า : ถ้าแม้ว่าพวกท่านมีมลทิน⁽⁴⁾ ก็จงทำให้สะอาดเสียก่อน⁽²⁾ และพระองค์ได้กล่าวอีกว่า : และไม่อนุญาตให้ผู้มีมลทิน⁽⁶⁾ นอกจากผู้เดินผ่าน (เข้าไปในมัสยิดโดยไม่เดินย้อนกลับออกมา) จนกว่าพวกท่านจะชำระร่างกายเสียก่อน

(1) เกี่ยวกับเวลาของการเช็ดบรอนก์ทั้งสองข้าง

(2) เวลาของการเช็ดสำหรับผู้เดินทาง

(3) เมื่อได้อาบน้ำละหมาดอย่างสมบูรณ์ แล้วสวมบรอนก์ห่มข้อทั้งสองข้าง ดังนั้นในการอาบน้ำละหมาดครั้งต่อไปเขาไม่ต้องถอดบรอนก์ออก เพื่อล้างเท้าเพียงแต่ใช้น้ำเช็ดหรือลูบบรอนก์ทั้งสองข้างก็ถือว่าใช้ได้แล้ว ภายในกำหนดหนึ่งวันสำหรับผู้ที่ไม่ได้เดินทาง และสามวันสำหรับผู้เดินทาง

(4) เนื่องจากการร่วมประเวณีหรือหลังอสุจิ

(5) คำสั่งนี้ถือว่าเป็นต้องปฏิบัติ (วายิบ)

(6) ทั้งผู้หญิงและผู้ชายที่ละหมาดและเข้ามัสยิด

เล่าจากอะบีสุรยเราะห์ จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : เมื่อเขา (ผู้ชายคนหนึ่ง) ได้เข้านั่งระหว่างสองมือสองขาของหล่อน หลังจากนั้นเขาได้ออกแรง (ร่วมประเวณี) ดังนั้นจำเป็นต้องอาบน้ำชำระ และในบางรายงานว่า : ถึงแม้สุจิจะไม่หลั่งออกก็ตาม และอีกรายงานหนึ่งว่า : และรอยตัด (ของอวัยวะเพศชาย) ได้สัมผัสกับรอยตัด (ของอวัยวะเพศหญิง)⁽¹⁾ รายงานโดยหาคิน นอกจากติรมีซี

เล่าจากท่านหญิงอาอิชะห์ ได้กล่าวว่า : ความจริงได้มีชายคนหนึ่งเรียนถามท่านนบี (ซ.ล.) ถึงเรื่องของผู้ชายคนหนึ่ง ได้ร่วมประเวณีกับภรรยาของเขาโดยน้ำอสุจิไม่หลั่ง เขาทั้งสอง (สามีภรรยาคนนั้น) จำเป็น (วาญิบ) ต้องอาบน้ำชำระหรือไม่ ? โดยมีท่านหญิงอาอิชะห์นั่งอยู่ด้วย ดังนั้นท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ความจริงข้าพเจ้าได้กระทำอย่างนั้นกับคนนี้ แล้วเราก็อาบน้ำกัน รายงานโดย มุสลิม

และเล่าจากเขา (อาอิชะห์) ได้กล่าวว่า : เมื่อรอยตัด (อวัยวะเพศของฝ่ายชาย) เลยมานรอยตัด (อวัยวะเพศของฝ่ายหญิง) เข้าไป ดังนั้นจำเป็นต้องอาบน้ำ ข้าพเจ้า (อาอิชะห์) ได้ทำอย่างนั้นกับท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) แล้วเราก็ได้อาบน้ำกัน รายงานโดย ติรมีซี

เล่าจากอุบัยย์ บุตรกะอับได้กล่าวว่า : ความจริงคำอธิบายที่พวกเขา (เหล่าอัศรสาวก) เคยให้การอธิบายคือ : แท้จริง (การอาบน้ำ) น้ำ เนื่องจากน้ำ (อสุจิ)⁽²⁾ เคยเป็นข้อผ่อนผันที่ท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้ผ่อนผันให้ในยุคต้นของอิสลาม หลังจากนั้นท่านได้ใช้ให้อาบน้ำ⁽³⁾ รายงานโดย อะบูดาวูด และติรมีซี

เล่าจากอุมมุซาลามะห์ ได้กล่าวว่า : อุมมุสลิม (มารดาของอะนัสบุตรมาลิก) ได้มาหาท่านนบี (ซ.ล.) แล้วกล่าวว่า : โอ้ท่านรอซูลุลเลาะห์ แท้จริงอัลเลาะห์ไม่ายที่จะพูดความจริง ผู้หญิงจำเป็นต้องอาบน้ำหรือไม่เมื่อหล่อนฝัน⁽⁴⁾ ท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : จำเป็นต้องอาบน้ำเมื่อหล่อนเห็นน้ำ⁽⁵⁾ อุมมุซาลามะห์ได้กล่าวว่า : โอ้ท่านรอซูลุลเลาะห์ ผู้หญิงมีฝันเปียกด้วยหรือ ? ท่านรอซูลุลเลาะห์ตอบว่า : นี่เธอ ! แล้วอะไรเล่าทำให้ลูกของหล่อนเหมือนกันกับหล่อน⁽⁶⁾ รายงานโดยสามคน

(1) หมายถึงร่วมประเวณีกันเพียงแต่รอยตัดจากอวัยวะเพศของทั้งสองฝ่ายกระทบกันก็จำเป็น (วาญิบ) ต้องอาบน้ำ แม้ว่าจะไม่มีการหลั่งอสุจิก็ตาม

(2) คือไม่จำเป็น (วาญิบ) ต้องอาบน้ำด้วยสาเหตุของการร่วมประเวณี โดยที่น้ำอสุจิไม่หลั่งออกมา

(3) ด้วยสาเหตุของการร่วมประเวณี ถึงแม้ว่าน้ำอสุจิจะไม่หลั่งออกก็ตาม

(4) คือฝันที่ทำให้หลั่งอสุจิ

(5) คือน้ำมะนีกาบนอกอวัยวะเพศของหล่อน

(6) หมายความว่า มีน้ำนั้น

และมุสลิมได้รายงานเพิ่มเติมว่า : แท้จริงน้ำอสุจิของผู้ชายนั้นชุ่มชื้นมีสีขาว ส่วนน้ำ (อสุจิ) ของผู้หญิงนั้นใสมีสีเหลือง น้ำ (อสุจิ) ของใครอยู่ข้างบนหรือหลังก่อน บุตรที่เกิดมา จะเหมือนเขา และมีรายงานของมุสลิมอีกว่า : เมื่อน้ำ (อสุจิ) ของหล่อนอยู่บนน้ำผู้ชาย เด็กที่เกิดมาจะเหมือนกับญาติฝ่ายภรรยา และเมื่อน้ำผู้ชายอยู่บนน้ำผู้หญิง เด็กที่เกิดขึ้นมาจะเหมือนกับญาติฝ่ายสามี และในบางรายงานว่า : เมื่อสองสามีภรรยาได้ร่วมประเวณีกัน แล้วปรากฏว่าน้ำอสุจิของฝ่ายชายอยู่ข้างบนน้ำอสุจิของฝ่ายหญิง เด็กที่เกิดมาจะเป็นผู้ชาย ด้วยการยินยอมของอัลเลาะห์⁽¹⁾ แต่เมื่อน้ำอสุจิของฝ่ายหญิงอยู่ข้างบนน้ำอสุจิของฝ่ายชาย เด็กที่เกิดมาจะเป็นผู้หญิง ด้วยการยินยอมของอัลเลาะห์

เล่าจากท่านหญิงอาอิชะห์ได้กล่าวว่า : มีผู้ถามท่านนบี (ซ.ล.) ถึงเรื่องชายคนหนึ่ง ที่พบรอยเปียก⁽²⁾ แต่นึกไม่ออกว่าเขาฝัน ท่านนบีตอบว่า : เขาต้องอาบน้ำชำระ และถามถึงชายอีกคนหนึ่ง ที่รู้ว่าเขาฝันแต่ไม่พบรอยเปียก ท่านนบีตอบว่า : เขาไม่ต้องอาบน้ำ ดังนั้นอุมมุสสุลaim ได้ถามขึ้นว่า : ผู้หญิงที่พบอย่างนั้น⁽³⁾ หล่อนต้องอาบน้ำชำระหรือไม่ ? ท่านนบีตอบว่า : ใช่ ต้องอาบน้ำชำระ เพราะความจริงผู้หญิงก็เหมือนกับผู้ชาย⁽⁴⁾ รายงานโดย อะบูดาวูด และติรมิซีย

และเล่าจากเขา (ท่านหญิงอาอิชะห์) ว่า : แท้จริงท่านนบี (ซ.ล.) ได้เคยอาบน้ำเนื่องจากเหตุสี่ประการ คือ เนื่องจากมีมลทิน (ยุบ)⁽⁵⁾ อาบน้ำเพื่อไปวันศุกร์⁽⁶⁾ อาบน้ำเนื่องจากกรอกเลือด⁽⁷⁾ อาบน้ำเนื่องจากได้ไปอาบน้ำคนตาย⁽⁸⁾ รายงานโดย อะบูดาวูด

เล่าจากกอยส์ บุตรอาซิมว่า : ตัวเขาเองได้เข้านับถือศาสนาอิสลาม แล้วท่านนบี (ซ.ล.) ได้ใช้เขาให้อาบน้ำ⁽⁹⁾ ด้วยน้ำผสมใบพุทรา⁽¹⁰⁾ รายงานโดย เจ้าของสุนัน

ตอนที่สอง

ระเบียบในการอาบน้ำ และข้อกำหนดของการอาบน้ำในห้องน้ำสาธารณะ

เล่าจากอุมมุฮานนี บุตรสาวอะบีตอลิบกล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้ไปหาท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ในปีที่เขาเยือนนครมักกะห์ ข้าพเจ้าได้พบท่านกำลังอาบน้ำ โดยมีท่านหญิงฟาติมะห์ (เอาผ้า) กันไว้⁽¹¹⁾ ท่านได้ถามว่า : ผู้หญิงคนนี้เป็นใคร ? ข้าพเจ้าตอบว่า : ข้าพเจ้าคือ อุมมุฮานนี รายงานโดยหำคิน นอกจากอะบูดาวูด

(1) เพราะสาเหตุที่แท้จริงมาจากอัลเลาะห์

(2) ที่ขาอ่อนหรือคางหรือที่นอน แล้วเขาเกิดสงสัยว่านั่นเป็นน้ำอสุจิหรือเปล่า

(3) ก็รอยเปียก (4) ในเรื่องที่เป็นภาคบังคับของศาสนา

(5) ตามแนวทางที่จำเป็น (วาฮิบ)

(6) เพื่อไปละหมาดวันศุกร์ การอาบน้ำเป็นสุนนะห์มุอักกะดะห์ คือแนวทางที่ท่านนบี (ซ.ล.) ทำเป็นประจำ

(7) เพราะเลือดอาจกระเด็นมาถูกตัวนั้นการอาบน้ำก็เพื่อให้เกิดความสะอาด (8) ตามทรรศนะของนักปราชญ์ส่วนมากถือว่าเป็นสุนนะห์มุอักกะดะห์ แต่มีบางทรรศนะที่ถือว่าเป็นวาฮิบ

(9) ในบางทรรศนะถือว่าเป็นวาฮิบ แต่บางทรรศนะถือว่าเป็นสุนนะห์มุอักกะดะห์

(10) เนื่องจากมีคุณสมบัติในการชำระล้างได้ดี (11) เพื่อไม่ให้มองเห็นอวัยวะที่ต้องสงวน

เล่าจากท่านหญิงไมมูนะห์⁽¹⁾ ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้ตักน้ำ แล้วนำมาตั้งไว้ให้ท่านนบี (ซ.ล.) และข้าพเจ้าได้ (เอาผ้ามา) กั้น ต่อจากนั้นท่านนบีได้อาบน้ำ รายงานโดย มุสลิม

เล่าจากท่านหญิงอาอิชะห์ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าและท่านนบี (ซ.ล.) ได้เคยอาบน้ำจากภาชนะเดียวกัน⁽²⁾ และในบางรายงานว่า : จากภาชนะใส่น้ำที่เรียกว่า “พะร็อก”⁽³⁾ โดยที่มือของเราทั้งสองสวนกันในภาชนะนั้น และในบางรายงานมีเพิ่มเติมว่า : เนื่องจากมีมลทิน (ยุบ) รายงานโดยหาคัน

เล่าจากอะบีสะอีด จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ผู้ชายจะต้องไม่มองอวัยวะที่ต้องสงวนของผู้ชาย⁽⁴⁾ และผู้หญิงจะต้องไม่มองอวัยวะที่ต้องสงวนของผู้หญิง⁽⁵⁾ และผู้ชายจะต้องไม่เปิดเผยร่างกายกับผู้ชายอยู่ในผ้าผืนเดียวกัน และผู้หญิงก็จะต้องไม่เปิดเผยร่างกายกับผู้หญิงอยู่ในผ้าผืนเดียวกัน รายงานโดยหาคัน นอกจากบุคอรี

เล่าจากบะห์ซุ บุตรหะกิม จากบิดาของเขา จากปู่ของเขา ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้กล่าวว่า : โอ้ท่านรอซูลุลเลาะห์ อวัยวะที่พึงสงวนของเรานั้นมีมาก มีที่ใดบ้างที่เราต้องปกปิดอย่างมิดชิด และมีที่ใดบ้างที่เราไม่ต้องปกปิด ท่านรอซูลุลเลาะห์ได้ตอบว่า : จงรักษาอวัยวะที่ต้องสงวนของท่าน (ให้พ้นจากทุกคน) นอกจากภรรยาของท่าน หรือบุคคลที่มีชวาทของท่านปกครองอยู่ (คือทาสี)⁽⁶⁾ ข้าพเจ้าได้กล่าวอีกว่า : โอ้ท่านรอซูลุลเลาะห์ เมื่อได้ปะปนกันเล่า ? ท่านได้ตอบว่า : ถ้าหากท่านมีความสามารถที่จะไม่ให้ใครแลเห็นมัน (อวัยวะที่พึงสงวน) อย่างจริงจังแล้ว ก็อย่าให้ใครได้แลเห็นมันเลย ข้าพเจ้าได้กล่าวอีกว่า : โอ้ท่านรอซูลุลเลาะห์ เมื่อใครคนหนึ่งอยู่ตามลำพังเล่า ? ท่านได้ตอบว่า : ควรจะอายอัลเลาะห์ยิ่งกว่าอายมนุษย์ด้วยกัน รายงานโดยเจ้าของสุนัน แต่ด้วยบทบางตอนเป็นรายงานของบุคอรี

เล่าจากยัรฮัด ซึ่งเป็นคนหนึ่งจากพวกที่อาศัยอยู่ตามมัสยิดได้กล่าวว่า : ท่านรอซูลุลเลาะห์ได้นั่งอยู่กับพวกเรา โดยที่ขาอ่อนของข้าพเจ้าเปลี้อยู่ ท่านรอซูลุลเลาะห์ได้กล่าวว่า : ท่านไม่ทราบหรือว่า : ขาอ่อนนั้นเป็นอวัยวะที่พึงสงวน รายงานโดย อะบูดาวูด ตีรมีซี และบุคอรี

(1) ภรรยาคนหนึ่งของท่านนบี (ซ.ล.)

(2) ท่านนบี (ซ.ล.) ได้เคยอาบน้ำร่วมกับภรรยาบางคนของท่าน โดยไม่มองอวัยวะที่ต้องสงวนของกันและกัน เพราะท่านหญิงอาอิชะห์ได้กล่าวว่า ข้าพเจ้าไม่ได้มองท่านนบี และท่านก็ได้มองข้าพเจ้า

(3) ภาชนะที่บรรจุน้ำได้ประมาณ 16 ชั่ง

(4) คือส่วนที่อยู่ระหว่างสะดือและหัวเข่า เป็นส่วนที่ห้ามมอง นอกจากผู้เป็นภรรยาของเขา

(5) สำหรับอวัยวะที่พึงสงวนระหว่างผู้หญิงมุสลิมด้วยกัน คือส่วนที่อยู่ระหว่างสะดือและหัวเข่า และระหว่างผู้หญิงมุสลิมกับผู้หญิงกาฟิร คือทุกส่วนของร่างกาย นอกจากส่วนที่เปิดเผยขณะทำงาน

(6) การที่บุคคลทั้งสองมองมายังอวัยวะที่พึงสงวนของท่านนั้นไม่เป็นบาป เพราะบุคคลทั้งสองเป็นที่อนุญาตของท่าน

เล่าจากยะฮูว่า : ท่านรอซูลุลเลาะห์ (ช.ล.) ได้แลเห็นชายคนหนึ่งอาบน้ำอยู่กลางทุ่ง โดยไม่มีสิ่งใดปิดร่างกาย ต่อมาท่านได้ขึ้นบนแท่นสำหรับการกล่าวคำอบรม (มิมบร์) แล้วได้กล่าวคำสรรเสริญอัลเลาะห์เจ้า และกล่าวคำยกเกียรติพระองค์ หลังจากนั้นได้กล่าวว่า : ความจริงอัลเลาะห์ชียาย⁽¹⁾ และชอบปกปิด⁽²⁾ พระองค์จึงรักความอายและการปกปิด ดังนั้นเมื่อใครคนใดคนหนึ่งในหมู่พวกท่านได้อาบน้ำให้เขาจงปกปิด รายงานโดย อะบูดาวูด และน้าฮาอ์

เล่าจากท่านหญิงอะฮิซะห์ว่า : แท้จริงท่านรอซูลุลเลาะห์ (ช.ล.) ได้ห้าม⁽³⁾ เข้าห้องน้ำสาธารณะ⁽⁴⁾ แต่ภายหลังได้ยอมผ่อนผันให้แก่พวกผู้ชายที่มีผ้าถุงปกปิดอย่างมิดชิด

และเล่าจากเขา (อาฮิซะห์) จากท่านนบี (ช.ล.) ได้กล่าวว่า : ไม่มีผู้หญิงคนใดที่เปลื้องผ้าในบ้านคนอื่น เว้นแต่หล่อนได้ทำลายสายสัมพันธ์ระหว่างหล่อนกับอัลเลาะห์เสียแล้ว รายงานทั้งสองหะดีษโดย อะบูดาวูด และติรมีซี

เล่าจากอับดุลลาะห์ บุตรอัมรฺ ว่าความจริงท่านรอซูลุลเลาะห์ (ช.ล.) ได้กล่าวว่า : แท้จริงพื้นแผ่นดินของชนต่างชาติ (ที่ไม่ใช่ชาวอาหรับ) จะตกเป็นของพวกท่าน แล้วพวกท่านก็จะพบว่าในบ้านเมืองของคนเหล่านั้น มีโรงเรือนที่เรียกว่า โรงอาบน้ำ⁽⁵⁾ ดังนั้นพวกผู้ชายจงอย่าเข้าไป นอกจากจะต้องมีผ้าถุง และท่านทั้งหลายจงห้ามพวกผู้หญิงเข้าไป นอกจากผู้หญิงที่ป่วย หรือมีน้ำคาวปลา (นิฟาส)⁽⁶⁾ รายงานโดย อะบูดาวูด และอิบนุมาญะฮ์

ตอนที่สาม

อธิบายวิธีการอาบน้ำชำระและข้อกำหนดของคนมีมลทิน (ยุญบ)

เล่าจากท่านหญิงไมมูนะห์ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้ตั้งน้ำไว้ให้ท่านนบี (ช.ล.) เพื่อใช้อาบ ต่อมาท่านนบี (ช.ล.) ได้ล้างมือสองหรือสามครั้ง หลังจากนั้นได้เทน้ำรดทางด้านซีกข้างซ้ายของร่างกายแล้วได้ล้างอวัยวะเพศ (พร้อมด้วยบริเวณโดยรอบ) หลังจากนั้นได้ถูมือกับพื้น⁽⁷⁾ ต่อจากนั้นได้ขว้างปากสูดน้ำเข้าจมูกแล้วสั่งออก เสร็จแล้วได้ล้างหน้าและมือทั้งสองข้าง หลังจากนั้นได้เทน้ำรดจนทั่วร่างกาย ภายหลังได้หันออกจากที่เดิมแล้วล้างเท้าทั้งสองข้าง และในบางรายงานว่า : หลังจากนั้นท่านได้รดน้ำที่ศีรษะสามครั้ง⁽⁸⁾ และในบางรายงานว่า : ข้าพเจ้า (ไมมูนะห์) ได้นำผ้าผืนหนึ่ง⁽⁹⁾ มาให้ท่านนบี แต่ท่านไม่ต้องการมัน ท่านจึงได้ใช้มือสะบัดน้ำ (ออกจากร่างกาย)

(1) คือไม่ปฏิเสธคำขอ (2) คือปกปิดความเสื่อมเสียของบ่าวของพระองค์

(3) คือห้ามทุกคน (4) คือสถานที่ที่มีน้ำเย็นและน้ำร้อนไว้บริการแก่ผู้ต้องการอาบน้ำ

สาเหตุที่ห้ามก็เพราะเป็นสถานที่ที่คนส่วนใหญ่ไม่ระมัดระวังอวัยวะที่ต้องสงวน

(5) โรงอาบน้ำสาธารณะเป็นสิ่งที่ชาวอาหรับไม่เคยรู้จักมาก่อน

(6) เพราะการอาบน้ำในโรงอาบน้ำสาธารณะนั้น ช่วยให้โรคร่างชนิดหายได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้หญิงที่คลอดลูกใหม่ ๆ

(7) เพื่อให้สะอาดยิ่งขึ้น

(8) ก่อนที่จะเอาน้ำรดจนทั่วร่างกาย (2) เพื่อให้ใช้ขี้ผึ้ง

เล่าจากท่านหญิงอาอิซะห์ได้กล่าวว่า : ปรากฏท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้อบน้ำเนื่องจากมีมลทิน (ยุบ) จะเริ่มต้นด้วยการล้างมือทั้งสองข้าง หลังจากนั้นจะเทน้ำรดซีกข้างซ้ายของร่างกายด้วยมือขวา เสร็จแล้วชำระล้างอวัยวะเพศของท่าน ต่อจากนั้นจะอาบน้ำละหมาดเหมือนอาบน้ำละหมาดเพื่อทำละหมาด หลังจากนั้นจะวิกน้ำขึ้นมาแล้วเอานิ้วสอดเข้าไปที่โคนผม⁽¹⁾ จนแน่ใจว่าทั่วถึงแล้ว⁽²⁾ จึงจะวิกน้ำใส่ศีรษะสามวิก ต่อจากนั้นจึงจะเอาน้ำเทรดร่างกายจนทั่วถึง เสร็จแล้วได้ล้างเท้าทั้งสองข้าง รายงานหะดีษทั้งสองโดยท่าน

เล่าจากอุมมุซาลามะห์ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้กล่าวว่า : โอ้ท่านรอซูลุลเลาะห์ ความจริงข้าพเจ้าเป็นผู้หญิงที่มีผมปิดเป็นเกลียวอย่างเหนียวแน่น ข้าพเจ้าจะต้องแก้มันออกหรือไม่ เพื่ออาบน้ำชำระมลทิน (ยุบ) ท่านรอซูลุลเลาะห์ตอบว่า : ไม่ต้องแก้มันออกหรอก ความจริงพอเพียงแล้วที่เธอจะวิกน้ำใส่ศีรษะด้วยมือสองข้างสามวิก หลังจากนั้นให้เธอรดน้ำบนร่างของเธอให้ทั่วถึง ก็นับว่าเป็นผู้สะอาด (หมดมลทิน) แล้ว รายงานโดยท่าน นอกจากบุตร

เล่าจากท่านหญิงอาอิซะห์ได้กล่าวว่า : ความจริงปรากฏว่าท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) รักการเริ่มต้นด้วยข้างขวาก่อนในการทำความสะอาด ขณะเมื่อท่านได้ทำความสะอาด⁽³⁾ และในการหิวเมื่อท่านได้หิว และในการสวมรองเท้า เมื่อท่านได้สวมรองเท้า รายงานโดยท่าน

เล่าจากอะบีฮุรَيْرَةَ จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : แท้จริงภายใต้ขนทุกเส้นนั้นมีมลทิน⁽⁴⁾ ดังนั้นท่านทั้งหลายจงล้างขนทุกเส้น และจงทำความสะอาดผิวหนังให้ทั่วถึง รายงานโดย ตีรมีซี และอะบูดาูด

และในบางรายงานว่า : ผู้ใดได้ละเลยรอยขนตามเส้นผม เนื่องจากมีมลทิน (ยุบ) โดยที่เขาไม่ได้ล้างมันให้ทั่วถึง เขาจะต้องถูกระทำอย่างนั้นอย่างนี้ในขุมนรก⁽⁵⁾ ท่านอะลีได้กล่าวว่า : เพราะเหตุนี้ ข้าพเจ้าจึงเป็นศัตรูกับศีรษะของข้าพเจ้า (ได้กล่าวอย่างนี้) สามครั้ง และปรากฏว่าอะลีได้ตัดผมของเขาออก

และท่านอิบนุอุมร์ได้กล่าวว่า : ได้เคยปรากฏว่าละหมาดนั้นมีห้าสิบเวลา การอาบน้ำเพราะมีมลทิน (ยุบ) ต้องอาบเจ็ดครั้ง การล้างปัสสาวะที่เปื้อนเสื้อผ้าต้องล้างเจ็ดครั้ง ท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้ขอลดอยู่หลายครั้ง จนกระทั่งละหมาดเหลือห้าเวลา การอาบน้ำเพราะมีมลทิน (ยุบ) เหลือหนึ่งครั้ง และการล้างปัสสาวะที่เปื้อนเสื้อผ้าเหลือหนึ่งครั้ง รายงานโดย อะบูดาูด

(1) พร้อมด้วยเท้า

(2) โดยเส้นผมและหนังศีรษะเปียกจนทั่ว

(3) โดยการล้างข้างขวาก่อนข้างซ้ายในการอาบน้ำละหมาด และทำซีกข้างขวาก่อนซีกข้างซ้ายในการอาบน้ำ

(4) หมายถึงเป็นส่วนหนึ่งที่มีมลทิน มลทินนั้นเป็นลักษณะที่เกิดขึ้นทั่วร่างกายทั้งภายนอกและภายในที่อยู่ภายใต้เส้นผม (ขน)

(5) หมายถึงถูกลงโทษหลาย ๆ ชนิด

เล่าจากอะบีฮุรรอยเราะห์ได้กล่าวว่า : ท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้พบกับข้าพเจ้าครั้งหนึ่งตามทางเดินของนครมะดีนะห์ ในสภาพที่ข้าพเจ้ามีมลทิน (ยุบ) ดังนั้นข้าพเจ้าจึงเลี่ยงไปเสีย และในบางรายงานว่า : ดังนั้นข้าพเจ้าจึงเดินช้า ๆ อยู่ข้างหลังโดยไม่ให้ท่านนับรู้ หลังจากนั้นข้าพเจ้าได้ไปอาบน้ำชำระมลทิน เสร็จแล้วข้าพเจ้าจึงได้มา (พบกับท่านนบี) ท่านได้กล่าวแก่ข้าพเจ้าว่า : ท่านไปอยู่ที่ไหน โอ้อะบูฮุรรอยเราะห์? ข้าพเจ้าตอบว่า : ความจริงข้าพเจ้ามีมลทิน (ยุบ) ข้าพเจ้าไม่ปรารถนาจะร่วมวงกับท่านในสภาพที่ (ข้าพเจ้า) ไม่สะอาด ท่านรอซูลุลเลาะห์ได้อุทานว่า : ซุบฮานัลเลาะห์! (อนิจจา!) ความจริง (ร่างของ) มุสลิมนั้นไม่ใช่เป็นสิ่งโสโครก (นะยิส)

เล่าจากท่านหญิงอาอิชะห์ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่าท่านนบี (ซ.ล.) เมื่อมีมลทิน (ยุบ) แล้วต้องการจะกินหรือนอน ท่านจะอาบน้ำละหมาดเสียก่อน เหมือนการอาบน้ำละหมาดเพื่อทำละหมาด รายงานหะดีษทั้งสองโดยหำคน

และได้มีผู้ถามท่านหญิงอาอิชะห์ว่า : ท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) เคยทำอะไรในขณะที่มีมลทิน (ยุบ) ท่านเคยอาบน้ำชำระมลทินก่อนนอน หรือนอนก่อนอาบน้ำ ข้าพเจ้าตอบว่า : ทั้งหมดนั้นท่านได้เคยกระทำทั้งสิ้น บางครั้งท่านได้อาบน้ำชำระมลทินแล้วนอน และบางครั้งท่านได้อาบน้ำละหมาดแล้วนอน ข้าพเจ้าได้กล่าวว่า : อัลฮาดิษลิลลาห์ (มวลการสรรเสริญถวายแด่อัลเลาะห์) ผู้ซึ่งประทานความสะดวกในเรื่องนี้ รายงานโดยหำคน นอกจากบุคอรี

เล่าจากอะนัสว่า : ความจริงท่านนบี (ซ.ล.) เคยหมุนเวียนไปตามภรรยาของท่านทุกคนภายในคืนเดียว⁽¹⁾ และในขณะนั้นท่านมีภรรยาอยู่เก้าคน และในบางรายงานว่า : ท่านได้เคยหมุนเวียนไปตามภรรยาของท่านทุกคน ด้วยการอาบน้ำชำระเพียงครั้งเดียว รายงานโดยหำคน

เล่าจากอะบีสะอีด จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : เมื่อใครคนใดคนหนึ่งจากพวกท่านได้มาสู่ภรรยาของเขา⁽²⁾ แล้วเขาต้องการซ้ำอีกครั้งหนึ่ง ให้เขาจงอาบน้ำละหมาดคั่นระหว่างการร่วมประเวณีทั้งสองครั้งนั้น รายงานโดยหำคน นอกจากบุคอรี

เล่าจากอะบีรอเฟียะฮ์ได้กล่าวว่า : ท่านนบี (ซ.ล.) ได้หมุนเวียนไปตามภรรยาของท่านทุกคนโดยอาบน้ำชำระมลทินที่คนนี้และที่คนโน้น⁽³⁾ เขา (อะบูรอเฟียะฮ์) ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้กล่าวแก่ท่านรอซูลุลเลาะห์ว่า : โอ้ท่านรอซูลุลเลาะห์ ท่านได้รวมการอาบน้ำชำระมลทินเพียงครั้งเดียวใช่ไหม ท่านตอบว่า เหนือกว่าเป็นความกระชุ่มกระชวย (แก่ร่างกาย) เป็นความเกลี้ยงเกลา และเป็นความสะอาดแล้ว รายงานโดย อะบูดาวูด และนัซฮาอ์

เล่าจากอะลีได้กล่าวว่า : ปรากฏว่าท่านนบี (ซ.ล.) มักจะอ่านคัมภีร์อัล-กุรอาน ให้พวกเราฟังทุกเมื่อ ตราบใดที่ท่านไม่มีมลทิน (ยุบ)⁽³⁾ รายงานโดย เจ้าของสุนัน

(1) โดยได้ร่วมกับภรรยาทุกคนของท่าน และได้อาบน้ำชำระมลทินที่บ้านของภรรยาทุกคน แต่บางครั้งท่านก็อาบน้ำชำระมลทินเพียงครั้งเดียว หลังจากได้ร่วมประเวณีกับภรรยาทุกคน

(2) และได้ร่วมประเวณีกับหลายคน (3) หลังจากได้ร่วมประเวณี

(3) หมายความว่าท่านนบี (ซ.ล.) จะสอนคัมภีร์อัลกุรอานให้พวกเราทุกเมื่อ นอกจากเวลาที่ท่านมีมลทิน (ยุบ)

บทที่เจ็ด

เลือดประจำเดือน⁽¹⁾ เลือดนิฟาส (น้ำคาวปลา)⁽²⁾ และเลือดเสีย⁽³⁾

มีสามตอน

ตอนที่หนึ่ง

การอยู่ร่วมปะปนกับพวกหล่อน⁽⁴⁾

เล่าจากอะฮ์ลว่า : ความจริงปรากฏว่าชาวยิวนั้น เมื่อผู้หญิงมีเลือดประจำเดือนอยู่ในหมู่พวกเขา พวกเขาจะไม่ยอมร่วมกินด้วยกันกับหล่อน และจะไม่ยอมอยู่ร่วมกับพวกหล่อนภายในบ้าน⁽⁵⁾ ดังนั้นบรรดาอัศรสาวจึงได้เรียนถามท่านนบี (ซ.ล.) ถึงเรื่องนี้ อัลเลาะห์จึงได้ประทานโองการลงมาว่า “โอ้มุฮัมมัด ! พวกเขาจะถามท่านถึงเลือดประจำเดือน ท่านจงตอบพวกเขาว่า : มันเป็นพิษภัย⁽⁶⁾ ดังนั้นท่านทั้งหลายจงปลีกตัวจากพวกผู้หญิงในขณะที่มีเลือดประจำเดือน และอย่าเข้าใกล้พวกหล่อน จนกว่าพวกหล่อนจะได้ทำความสะอาด (ด้วยการอาบน้ำชำระ) ดังนั้นเมื่อพวกหล่อนได้ทำความสะอาดเรียบร้อยแล้ว ท่านทั้งหลายจงสมสู่กับหล่อนจากทางที่อัลเลาะห์มีบัญชาแก่พวกท่าน” ดังนั้นท่านรอซูลุลเลาะห์จึงได้กล่าวว่า : ท่านทั้งหลายจงกระทำ (กับผู้หญิงที่มีเลือดดังกล่าวได้) ทุกอย่าง นอกจากการสมสู่เท่านั้น คำพูดของท่านรอซูลุลเลาะห์นี้ได้ล่วงรู้ไปถึงพวกยิว พวกเขาจึงกล่าวขึ้นว่า : ชายผู้นี้ไม่ต้องการจะละเลยเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพวกเรา นอกจากเขาจะต้องขัดแย้งกับพวกเราในเรื่องนั้น ๆ ต่อจากนั้นท่านอุสาด บุตรอฮุดอยร และอับบาต บุตรอฮุดอยร ได้มาและกล่าวว่า : โอ้ท่านรอซูลุลเลาะห์ ! ความจริงพวกชาวยิวได้พูดอย่างนั้นอย่างนี้ พวกเราจะไม่สมสู่กับพวกผู้หญิง (ในขณะที่มีเลือดดังกล่าว) ใช่ไหม? โปหน้าของท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) เปลี่ยนสีจนพวกเราคิดว่า ท่านต้องโกรธเคืองเราอย่างแน่นอน หลังจากนั้นเขาทั้งสองได้กลับออกไป ถัดจากนั้นของก้านัล (อะดียะห์) ที่เป็นนมเปรี้ยว (ซึ่งมีผู้นำมามอบ) แก่ท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้นำผ่านหน้าบุคคลทั้งสองเข้ามา ท่านจึงได้ส่งคนติดตามบุคคลทั้งสองไป (เพื่อเรียกตัวกลับมา) แล้วท่านก็ได้เลี้ยงนมเปรี้ยวนั้นแก่คนทั้งสอง เขาทั้งสองจึงรู้ว่าท่านมิได้โกรธเคือง รายงานโดยท่าน นอกจากบุคคล

(1) คือเลือดที่ออกจากรูของหญิงหลังจากถึงวัยอันสมควร ในขณะที่มีสุขภาพสมบูรณ์

(2) คือเลือดที่ออกหลังการคลอดบุตร

(3) คือเลือดที่ไม่ได้ออกในเวลาประจำของเลือดประจำเดือน และไม่ใช่เลือดที่ออกหลังการคลอดบุตร

(4) คืออนุญาตให้อยู่ร่วมปะปนกับพวกหล่อน นอกจากการร่วมประเวณี ซึ่งถือว่าเป็นข้อห้าม

(5) แต่จะแยกพวกหล่อนไว้ตามลำพัง

(6) คือเป็นสิ่งสกปรกโสโครก ก่อให้เกิดความรำคาญกับผู้ที่ใกล้ชิด เนื่องจากกลิ่นเหม็นของมัน

เล่าจากท่านหญิงอาอิซะห์ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าและท่านนบี (ช.ล.) ได้เคยอาบน้ำร่วมกันจากภาชนะเดียวกัน โดยที่เรทั้งสองมีมลทิน (ยุบ) และปรากฏว่าท่านนบีได้ใช้ข้าพเจ้าให้ล้าง แล้วท่านได้แตะต้องตัวข้าพเจ้า(1) โดยที่ข้าพเจ้ามีเลือดประจำเดือน และปรากฏว่าท่านเคยยื่นหัวของท่านมายังข้าพเจ้า ขณะที่ท่านทำการเอี๊ยะอุติกาฟ(2) (อยู่ในมัสยิด)(3) แล้วข้าพเจ้าได้ล้างศีรษะให้ท่าน โดยที่ตัวของข้าพเจ้าเองมีเลือดประจำเดือน รายงานโดยหาคัน

เล่าจากท่านหญิงไมมูนะห์ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่าท่านรอซูลุลเลาะห์ (ช.ล.) เคยแตะต้อง(4) ภรรยาของท่านบนฝ่ามือ ในสภาพที่พวกหล่อนมีเลือดประจำเดือน รายงานโดยสามคน

และเล่าจากเขา (อาอิซะห์) ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่าท่านรอซูลุลเลาะห์ (ช.ล.) เคยนอนอยู่กับข้าพเจ้า ในขณะที่ข้าพเจ้ามีเลือดประจำเดือน โดยมีผ้ากั้นระหว่างข้าพเจ้ากับท่าน รายงานโดย บุคอรี มุสลิมและน้าชาอ์

และท่านหญิงอาอิซะห์ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าและท่านรอซูลุลเลาะห์ (ช.ล.) เคยนอนอยู่ในผ้าผืนเดียวกัน ในขณะที่ข้าพเจ้ามีเลือดประจำเดือนไหลออกมา แต่ถ้าหากว่ามีเลือดจากข้าพเจ้าไปถูกผ้า ท่านจะล้างผ้าเฉพาะรอยที่เปื้อนเลือด โดยจะไม่ล้างเกินกว่านั้น หลังจากนั้นท่านได้ใช้ผ้าผืนนั้นนุ่งสะหมาด รายงานโดย อะบูดาวูด และน้าชาอ์

และเล่าจากเขา (อาอิซะห์) ได้กล่าวว่า : ท่านรอซูลุลเลาะห์ (ช.ล.) ได้กล่าวแก่ข้าพเจ้าว่า เธอจงหยิบผ้าปูสะหมาดจากในมัสยิดมาให้ข้าพเจ้าด้วย ข้าพเจ้าจึงกล่าวว่า : ความจริงข้าพเจ้ามีเลือดประจำเดือน ท่านรอซูลุลเลาะห์ได้กล่าวว่า : แท้จริงเลือดประจำเดือนของเธอนั้น ไม่ได้อยู่ที่มือของเธอ(5) ข้าพเจ้าจึงได้หยิบมันมา รายงานโดยหาคัน นอกจากบุคอรี

เล่าจากอุมมฺ อะติยะห์ ในขณะที่ได้ให้คำมั่นสัญญาแก่ท่านนบี (ช.ล.) ได้กล่าวว่า : พวกเราไม่เคยนับเลือดสีขุ่น และสีเหลือง หลังจากหมดประจำเดือนแล้ว ว่าเป็นเลือดประจำเดือน รายงานโดย อะบูดาวูด บุคอรี และน้าชาอ์

เรื่องถ่ายบาปจากการร่วมประเวณีกับภรรยาขณะมีเลือดประจำเดือน

เล่าจากอิบนุอัब्บาส จากท่านนบี (ช.ล.) ในบุคคลผู้หนึ่งซึ่งได้สมสู่กับภรรยาของเขา ในขณะที่มีเลือดประจำเดือน ท่านได้กล่าวว่า : ให้เขาบริจาคหนึ่งเหรียญทองคำหรือครึ่งเหรียญ(6) รายงานโดย เจ้าของสุนัน

(1) เข่นกอดหรือจูบ

(2) คือการตั้งเจตนาพำนักอยู่ในมัสยิดเพื่อประกอบกุศลกิจ

(3) มัสยิดที่ท่านนบีทำการเอี๊ยะอุติกาฟนั้น อยู่ติดกันกับบ้านของท่านหญิงอาอิซะห์

(4) เข่นกอดหรือจูบคลำ

(5) แต่มือของเธอนั้นสะอาด

(6) คือให้เลือกบริจาคอย่างใดอย่างหนึ่ง และผลจากการบริจาคจะลบล้างบาปที่เกิดขึ้นจากการร่วมประเวณีกับภรรยา ในขณะที่มีเลือดประจำเดือน

และตามรายงานของอะบูดาเวดว่า : เมื่อเขาได้ร่วมกับภรรยาของเขาในตอนเริ่มมีเลือดประจำเดือน ให้เขาบริจาคนึ่งเหรียญทอง และเมื่อเขาได้ร่วมกับภรรยาของเขาในตอนหมดประจำเดือน (ก่อนที่จะได้อาบน้ำชำระ) ให้เขาบริจาคครึ่งเหรียญทอง

เล่าจากอะบีฮุรไรระห์ จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ผู้ใดได้สมสู่กับหญิงขณะมีเลือดประจำเดือน หรือสมสู่กับหญิงทางทวารหนัก หรือได้ไปหาใครทำนายน (และเชื่อตามคำทำนาย) เท่ากับผู้นั้นได้ทรยศต่อสิ่งที่ถูกประทานแก่มุฮัมมัด (ซ.ล.)⁽¹⁾ รายงานโดย ติมิมี

ตอนที่สอง

การอาบน้ำชำระของผู้หญิงหลังจากเลือดหยุด และข้อกำหนดของผู้หญิงที่มีเลือดประจำเดือนและน้ำคาวปลา (นิฟาส)

เล่าจากท่านหญิงอาอิชะห์ว่า แท้จริงอัลฮมาอ์ได้เรียนถามท่านนบี (ซ.ล.) ถึงการอาบน้ำชำระหลังเลือดประจำเดือนหยุด ท่านได้ตอบว่า : ให้พวกเธอคนหนึ่งนำน้ำและใบพุทรา มาแล้วจัดการอาบน้ำชำระอย่างดี ต่อจากนั้นให้รดศีรษะด้วยน้ำและถูอย่างแรงจนทั่วถึงโคนผม เสร็จแล้วให้รดน้ำจนทั่วทั้งร่าง หลังจากนั้นจึงเอาผ้าที่อบกลิ่นขมคเชียงมาทำความสะอาดด้วยการอุดที่ช่องคลอด หลังจากนั้นอัลฮมาอ์ได้กล่าวขึ้นว่า : หล่อนจะใช้มันทำความสะอาดอย่างไร ท่านนบีได้กล่าวว่า : ซุบฮานัลเลาะห์ (อนิจจา) ให้เธอใช้มันในการทำมาสะอาดนะซี ดังนั้นท่านหญิงอาอิชะห์จึงได้กล่าวว่า : ให้เธอใช้มันติดตามรอยเลือด (คือใช้มันอุดไว้ที่ช่องคลอด) และในบางรายงานว่า : ท่านนบีได้กล่าวว่า : ให้เธอเอาผ้าลอบกลิ่นขมคเชียง (อุดไว้ที่ช่องคลอด) แล้วต่อจากนั้นให้เธออาบน้ำละหมาด โดยมีสำลี (อุดอยู่ที่ช่องคลอดนั้น) ท่านได้กล่าวอย่างนี้สามครั้ง และท่านนบีเกิดความกระดากอายจึงเป็นอนหน้าหนี ท่านหญิงอาอิชะห์ได้กล่าวว่า : สุภาพสตรีที่ดีที่สุดคือ สุภาพสตรีชาวอันซอร์ แท้จริงความอายไม่สามารถยับยั้งพวกหล่อนจากการแสวงหาความเข้าใจเรื่องศาสนาได้ รายงานโดยหำคน นอกจากติรมิมี

ได้มีพวกผู้หญิงส่งภาษณะเล็ก ๆ ไปหนึ่งที่ไร่รองอุจจาระไปให้ท่านหญิงอาอิชะห์ โดยที่ในภาษณะนั้นบรรจุสำลีเป็นเลือดสีเหลือง⁽²⁾ ท่านหญิงอาอิชะห์ได้กล่าวว่า : พวกเธออย่าเพิ่งรีบด่วนจนกว่าจะเห็นน้ำขาว ๆ ไหลออกมา⁽³⁾ ท่านหญิงอาอิชะห์หมายถึงเลือดประจำเดือนหยุดอย่างสมบูรณ์ รายงานโดย บุคอรี และมาลิก

(1) เป็นการขู่ให้ออกห่างไกลจากสิ่งเหล่านั้น

(2) เพื่อถามว่ามันยังเป็นเลือดประจำเดือนไหมหรือไม่ หรือว่าเลือดประจำเดือนหมดเพียงเมื่อเลือดสีแดงหรือแดงจัดหยุด

(3) ซึ่งเป็นสิ่งบอกเหตุว่าหมดเลือดประจำเดือน

เล่าจากมูอาซะห์ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้ถามท่านหญิงอาอิซะห์โดยกล่าวว่า : เป็นเพราะเหตุใดผู้หญิงที่มีเลือดประจำเดือน จึงต้องงดใช้การถือศีลอด (รอมาดอน ที่ขาดไปในขณะมีเลือดประจำเดือน) แต่ไม่ต้องงดใช้ละหมาด (ฟรฎูที่ขาดไปในขณะมีเลือดประจำเดือน) ท่านหญิงอาอิซะห์ได้ตอบว่า : เธอเป็นพวก “อะรูรียะห์” (1) หรือข้าพเจ้าตอบว่า เปล่า ข้าพเจ้ามิใช่พวกอะรูรียะห์ แต่ข้าพเจ้าต้องการจะถามดู ท่านหญิงอาอิซะห์ได้กล่าวว่า : (ก็เพราะว่า) แต่ก่อนพวกเราเคยมีเลือดประจำเดือน แล้วพวกเราถูกบัญชาให้งดใช้การถือศีลอด (ที่ขาดไประหว่างมีเลือดประจำเดือน)(2) แต่พวกเราไม่เคยถูกบัญชาให้งดใช้ละหมาด (ที่ขาดไปในขณะมีเลือดประจำเดือน)(3) *รายงานโดยหำคน*

เล่าจากอุมมฺ ซาลามะห์ ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่าพวกผู้หญิงที่คลอดบุตรในสมัยท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) จะต้องอยู่เฉย ๆ เป็นเวลาสี่สิบวัน และพวกเราเคยขโมยหน้าของพวกเราด้วยต้นไม้ชนิดหนึ่ง(4) *เนื่องจากเป็นสืwoff รายงานโดย ตีรมะซี และอะบูดาวูด*

และเล่าจากเขา (อุมมฺซาลามะห์) ว่า ได้ปรากฏมีภรรยาคนหนึ่งจากบรรดาภรรยาของท่านนบี (ซ.ล.) อยู่เฉย ๆ(5) ในขณะที่มีน้ำคาวปลา (นิฟาส) เป็นเวลา 40 วัน(6) โดยท่านนบี (ซ.ล.) ไม่ได้ใช้ให้หล่อนงดใช้ละหมาดที่ขาดไปในระหว่างที่มีน้ำคาวปลา *รายงานโดย อะบูดาวูด*

เล่าจากอิบน์อุมร์ จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ไม่ยอมให้ผู้หญิงที่มีเลือดประจำเดือน และผู้ที่มีมลทิน (เนื่องจากร่วมประเวณีหรือหลังอสุจิ) อ่านสิ่งใด ๆ จากคัมภีร์อัลกุรอาน(7) *รายงานโดย ตีรมะซี*

เล่าจากท่านหญิงอาอิซะห์ จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : จงหัน (ประตู) บ้านเหล่านี้ให้พ้นจากมัสยิด(8) เพราะแท้จริงข้าพเจ้าไม่อนุญาตให้ผู้หญิงที่มีเลือดประจำเดือน และผู้ที่มีมลทิน (เนื่องจากร่วมประเวณีหรือหลังอสุจิ) เข้าไปหยุดอยู่ในมัสยิด(9) *รายงานโดย อะบูดาวูด*

(1) คือพวกที่ถือว่าผู้หญิงที่มีเลือดประจำเดือนจำเป็นต้องงดใช้ละหมาดที่ขาดไปในขณะมีเลือดประจำเดือน

(2) เพราะปีหนึ่งมีเพียงครั้งเดียว

(3) เพราะละหมาดมีถึงห้าครั้งในวันหนึ่งกับคืนหนึ่ง ถ้าหากต้องงดใช้แล้วจะเป็นความลำบากอย่างยิ่ง

(4) เป็นต้นไม้ชนิดหนึ่งมีสีเหลืองใช้ทาหรือใช้ย้อมผ้า

(5) คือไม่ได้ใช้ละหมาด

(6) เป็นกำหนดเวลาส่วนใหญ่ที่ผู้หญิงมีน้ำคาวปลา

(7) หมายถึงอารามอันกัมภีร์อัลกุรอาน สำหรับคนทั้งสองโดยตั้งใจจนว่าเป็นอัลกุรอาน

(8) ในสมัยท่านนบี พวกซอฮาเบห์มักสร้างบ้านอยู่ใกล้ มัสยิดโดยหันประตูเข้ามัสยิด เมื่อเปิดประตูก็เข้ามัสยิด ดังนั้นผู้ที่เดินเข้าออกจึงมีทั้งคนที่มีมลทินและไม่ มี ท่านนบีจึงได้ใช้ให้หรือประตูออกไป

(9) สำหรับผู้หญิงที่มีเลือดประจำเดือน การเดินผ่านก็เป็นการขัดห้ามด้วยเช่นกัน หากกลัวจะทำให้เลือดหยดเปื้อนมัสยิด

ตอนที่สาม

ข้อกำหนดของผู้หญิงที่มีเลือดเสีย⁽¹⁾ ให้พิจารณาตามประเพณีที่เคยมีมา⁽²⁾
หรือให้ถือว่า เลือดที่ไหลแรงเป็นเลือดประจำเดือน⁽³⁾

เล่าจากท่านหญิงอาอิชะหฺว่า ฟาติมะห์บุตรสาวของอะบูบัยรฺ ได้เรียนถามท่านนบี (ซ.ล.) ว่า : แท้จริงข้าพเจ้ามีเลือดประจำเดือนออกมาแต่ไหลไม่หยุด ข้าพเจ้าจะต้องทิ้งละหมาดหรือไม่? ท่านนบีตอบว่า : ไม่ต้องทิ้ง เพราะนี่มันเป็นเลือดที่ออกมาจากเส้นโลหิต ไม่ใช่เป็นเลือดประจำเดือน หลังจากนั้นให้เธอจงอาบน้ำชำระแล้วจงละหมาด และในบางรายงานว่า : เมื่อมีเลือดประจำเดือนมาให้เธอจงทิ้งละหมาด และเมื่อหมดประจำเดือนให้เธอจงอาบน้ำชำระจากเลือดประจำเดือนนั้น แล้วเธอจงละหมาด *รายงานโดยท่าน*

และติรมิซียฺได้รายงานเพิ่มเติมว่า : และเธอจงอาบน้ำละหมาดสำหรับการละหมาดทุกครั้ง จนกว่าจะถึงกำหนดมีเลือดประจำเดือนมา และตามรายงานของอะบูดาวูดว่า : ให้หล่อนจงพิจารณาจำนวนวันและคืนที่หล่อนเคยมีเลือดประจำเดือนจากเดือนก่อนนั้น ก่อนหน้าที่จะมีเหตุดังกล่าว (คือเลือดออกไม่หยุดจากช่องคลอด) เกิดขึ้นกับตัวหล่อน ดังนั้นให้หล่อนทิ้งละหมาดเท่ากับจำนวนวันและคืนที่หล่อนเคยมีเลือดประจำเดือนจากเดือนก่อนนั้น หลังจากนั้นให้หล่อนอาบน้ำชำระร่างกายจนทั่ว แล้วให้ใช้ผ้าอุดช่องคลอด หลังจากนั้นให้หล่อนละหมาด

เล่าจากฟาติมะห์ บุตรสาวอะบูบัยรฺว่า หล่อนได้กล่าวว่า : โอ้ท่านรอซูลุลเลาะห์ ความจริง ข้าพเจ้ามีเลือดประจำเดือน ท่านได้กล่าวแก่หล่อนว่า : เมื่อมันเป็นเลือดประจำเดือน มันจะต้องเป็นเลือดสีดำที่สามารถรู้จักได้⁽⁴⁾ เมื่อมันเป็นอย่างนั้นให้เธอหยุดละหมาด⁽⁵⁾ และถ้ามันเป็นอย่างอื่น⁽⁶⁾ ให้เธอจงอาบน้ำละหมาดและจงละหมาด เพราะความจริงมันเป็นเลือดที่ออกจากเส้นเลือด⁽⁷⁾ *รายงานโดย อะบูดาวูดและน้าชาอี้*

(1) คือเลือดที่มีมาเกินกว่ากำหนดอย่างมากที่สุดของเลือดประจำเดือน (คือ 15 วัน) ข้อกำหนดของผู้หญิงที่มีเลือดเสียก็คือ ให้ถือเอาจำนวนวันที่เคยมีเลือดประจำเดือนครั้งก่อน ๆ เป็นเกณฑ์กำหนด โดยให้ถือว่าเลือดที่มีมาในจำนวนวันดังกล่าวเป็นเลือดประจำเดือน ถ้าหากหล่อนจำได้ว่าเลือดประจำเดือนครั้งก่อน ๆ มีกี่วัน และในกรณีที่หล่อนลืมหรือไม่เคยมีเลือดประจำเดือนมาก่อน และปรากฏว่าเลือดที่ออกมามีทั้งเข้มและจืดให้ถือว่าเลือดที่ไหลแรงนั้นเป็นเลือดประจำเดือน แต่ถ้าหากว่าเลือดที่ออกมามีระดับเดียว ก็ให้ถือว่ามันเลือดประจำเดือนหกหรือเจ็ดวัน หรือให้อาบน้ำชำระทุก ๆ ละหมาดสองเวลาที่ทำรวมกัน ดังจะได้อธิบายต่อไป

(2) ถ้าหากหล่อนจำได้ (3) ถ้าหากหล่อนลืมจำนวนวันที่เคยมีเลือดประจำเดือนครั้งก่อน ๆ

(4) ที่ผู้หญิงจะสามารถรู้จักได้ด้วยอาการไหลพุ่งอย่างแรงของมัน ประกอบด้วยลักษณะของมันที่มีสีดำ มัน และมีกลิ่น (5) และอวัยวะอื่น ๆ ที่เป็นข้อห้าม (6) คือไม่มีลักษณะอย่างที่กล่าวมานั้น

(7) ซึ่งเหมือนกับเลือดที่ออกจากภายนอกของร่างกายที่ไม่จำเป็นต้องอาบน้ำชำระ

ปล่อยให้มีประจำเดือน 6 หรือ 7 วัน หรือละหมาด 2 เวลารวมกัน หลังจากอาบน้ำ

เล่าจากฮัมมะห์บุตรยะหฺซฺ ได้กล่าวว่าข้าพเจ้าได้ไปหาท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) แล้วกล่าวว่า : โอ้ท่านรอซูลุลเลาะห์ แท้จริงข้าพเจ้าเป็นผู้หญิงคนหนึ่งที่มีเลือดประจำเดือนออกมากเหลือเกิน ท่านจะเห็นเป็นอย่างไร แท้จริงมัน (เลือดประจำเดือน) ได้ห้ามข้าพเจ้าไม่ให้ละหมาดและถือศีลอด? ท่านรอซูลุลเลาะห์ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าแนะนำให้เธอใช้สำลีเพราะมันซับเลือดได้ หล่อนได้กล่าวว่า : มันมากเกินไป (จะใช้สำลี) นั้น ท่านรอซูลุลเลาะห์ได้กล่าวว่า : ถ้าอย่างนั้นให้เธอใช้ผ้าผืนใหญ่ซับ หล่อนได้กล่าวว่ามันมากเกินไป (จะใช้ผ้าซับ) นั้น แท้จริงมันไหลทะลักออกมา ท่านรอซูลุลเลาะห์ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าจะใช้เธอด้วยงานสองชิ้น เธอทำขึ้นใดชิ้นหนึ่งก็พอแล้ว อีกชิ้นหนึ่งไม่ต้องทำ และถ้าหากเธอสามารถที่จะทำมันทั้งสองชิ้นเธอก็เป็นผู้ดี (1) แท้จริงสิ่งนี้มันเป็นการดีของมารร้ายไซตอน (2) ดังนั้นเธอจงปล่อยให้มีประจำเดือนเสียหกหรือเจ็ดวัน ให้ตรงกับสิ่งที่อยู่ในความลวงรู้ของอัลเลาะห์ (3) (ซึ่งการกล่าวถึงอัลเลาะห์เป็นสิ่งที่สูงส่ง) หลังจากนั้นให้เธออาบน้ำชำระ (4) จนกระทั่งเธอพบว่าตัวเธอสะอาด และเธอได้ทำให้สะอาดอย่างดีที่สุด แล้วให้เธอละหมาดยี่สิบสาม (5) หรือยี่สิบสี่คืนและวัน (6) และให้เธอถือศีลอด เพราะแท้จริงระยะเวลาดังกล่าว (23-24 วัน) เธอสามารถทำมันได้ และอย่างที่เราว่า (คือกำหนดให้เป็นเวลาที่มีประจำเดือน 6-7 วัน และเป็นเวลาที่ปลอดประจำเดือน 23-24 วัน) ให้เธอกระทำทุกเดือนเหมือนอย่างเหล่าผู้หญิงที่มีประจำเดือน และเหมือนกับเหล่าผู้หญิงที่ปลอดประจำเดือนตามกำหนดมีประจำเดือน และปลอดประจำเดือนของพวกเขาหล่อน และถ้าหากเธอสามารถ (7) ที่จะชะลอละหมาดหฺริและรีบละหมาดอัศรีก็ให้เธออาบน้ำชำระ และรวมท่าละหมาดทั้งสองเวลา คือ หฺริและอัศรี (8) และถ้าเธอสามารถจะชะลอละหมาดมักริบและรีบละหมาดอิซาอฺ จากนั้นเธอก็อาบน้ำชำระและรวมละหมาดทั้งสองเวลาให้เธอจงกระทำเถิด และให้เธอจงถือศีลอดเถิดถ้าหากเธอมีความสามารถจะทำอย่างนั้น ท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า (ประการหลัง) นี่เป็นสิ่งที่ข้าพเจ้าพอใจมากกว่า (ประการแรก) (9) รายงานโดย เจ้าของสุนัน

(1) ในสิ่งที่เธอเลือกทำนั้น (2) คือไซตอนพบนทางที่จะทำร้ายหล่อนด้วยการทำให้หล่อนเกิดความสงสัยในเรื่องศาสนาของหล่อน เรื่องความสะอาดของหล่อนและละหมาดของหล่อน จนทำให้หล่อนลืมวันที่หล่อนเคยมีเลือดประจำเดือน (3) คือพยายามกำหนดเวลาการมีเลือดประจำเดือนของหล่อนเมื่อบางทีเธออาจกำหนดไปตรงกับสิ่งที่พระองค์อัลเลาะห์ผู้รู้อยู่

(4) หลังจากพ้นกำหนดวันที่ หล่อนได้เลือกให้การมีเลือดประจำเดือนของหล่อน

(5) ถ้าหากหล่อนกำหนดว่ามีเลือดประจำเดือน 7 วัน

(6) ถ้าหากหล่อนกำหนดว่ามีเลือดประจำเดือน 6 วัน

(7) เริ่มอธิบายงานชิ้นที่สอง

(8) เรียกว่าเป็นการละหมาดรวม เพราะท้ายเวลาหฺริติดกับเริ่มเวลาอัศรี เป็นการรวมกันทางรูปแบบเท่านั้นไม่ใช่เป็นการรวมกันจริงๆ เช่นเดียวกับในละหมาดมักริบกับอิซาอฺ

(9) คืออาบน้ำวันละสามครั้ง ละหมาดและถือศีลอดตามแบบอย่างที่ได้กล่าวมา

ผู้หญิงที่มีเลือดเสียทำการเอียะติกาฟและร่วมประเวณี

เล่าจากท่านหญิงอาอิซะห์ได้กล่าวว่า : ภรรยาคนหนึ่งของท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้ทำการเอียะติกาฟพร้อมกับท่าน แล้วต่อมาหล่อนได้เห็นเลือดสีเหลืองและสีแดง และบางครั้งพวกเราจะต้องคาดขนาดใหญ่ว่างให้หล่อนอยู่บนนั้นขณะทำละหมาด(1) รายงานโดย อะบูดาวูด บุคอรี และนาซาอี

เล่าจากอิกริมะห์ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่าอุมมุฮาบิบะห์เคยมีเลือดเสียและปรากฏว่าสามีของหล่อนได้ร่วมประเวณีกับหล่อน

และเล่าจากเขา (อิกริมะห์) ว่า อัมมะห์บุตรสาวของยะห์ซุ ได้เคยมีเลือดเสียและปรากฏว่าสามีของหล่อนได้ร่วมประเวณีกับหล่อน(2) รายงานทั้งสองโดย อะบูดาวูด

บทที่แปด

การตะยัมม

มีสามตอน และบทสุดท้าย

ตอนที่หนึ่ง

ที่มาของการตะยัมม

เล่าจากอาอิซะห์ได้กล่าวว่า : พวกเราได้ออกเดินทางไปพร้อมกับร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ในการเดินทางครั้งหนึ่ง จนกระทั่งพวกเราได้เดินทางไปถึงบัยดาอ (สถานที่แห่งหนึ่งใกล้นครมักกะห์) หรือไปถึงซาติลบัย (สถานที่หนึ่งตั้งอยู่ระหว่างมักกะห์และมะดีนะห์) สร้อยคอของข้าพเจ้าได้หายไป ท่านร่อซูลุลเลาะห์ได้สั่งพักเพื่อค้นหาผู้คนที่มาพักอยู่กับเขา (ท่านร่อซูลุลเลาะห์) และปรากฏว่าที่นั่นไม่มีน้ำ และน้ำที่สำรองไว้ก็ไม่มีอีกเช่นเดียวกัน ผู้คนจึงพากันไปหาอบูบักร์ (บิดาของข้าพเจ้า) พวกเขาได้กล่าวว่า : ท่านไม่เห็นหรือว่าอาอิซะห์ทำอะไร? หล่อนได้พักอยู่กับท่านร่อซูลุลเลาะห์พร้อมกับผู้คนมากมาย โดยหาน้ำไม่ได้และไม่มีน้ำกักตุนไว้เลย ต่อมาอบูบักร์ได้มาหา (ข้าพเจ้า) ในสภาพที่ท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) นอนหลับโดยวางศีรษะอยู่กับขาอ่อนของข้าพเจ้า เขา (อบูบักร์) ได้กล่าวว่า : เธอได้ขังท่านร่อซูลุลเลาะห์และผู้คนเอาไว้ โดยพวกเราน้ำไม่ได้และไม่มีน้ำอยู่เลย ท่านหญิงอาอิซะห์ได้กล่าวว่า : ท่านอบูบักร์ได้ตีเตียงข้าพเจ้าและได้ต่อว่าข้าพเจ้าอีกมากมาย และได้ตบตีสีข้างของข้าพเจ้าด้วยมือของเขา ด้วยความโกรธ (ที่ข้าพเจ้าเป็นต้นเหตุให้ผู้คนที่ทั้งหลายได้รับความลำบากเพราะขาดน้ำ) ข้าพเจ้าไม่สามารถจะเคลื่อนไหวได้ เพราะท่านร่อซูลุลเลาะห์ได้ใช้ขาอ่อนของข้าพเจ้าต่างหมอนหนุน และปรากฏว่าท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้นอนหลับไปจนรุ่งเช้าโดยไม่มีน้ำ อัลเลาะห์จึงได้ประทานอัลกรุอานที่เกี่ยวกับการตะยัมมลงมาว่า : ท่านทั้งหลายจงตะยัมมด้วยฝุ่นดินที่สะอาด

(1) เพราะกลัวจะเปื้อนมัสยิด (2) เขาทั้งสองจะไม่กระทำอย่างนั้นนอกจากรู้มาจากท่านนบี (ซ.ล.) ถ้าหากเขาทั้งสองได้ร่วมประเวณีทั้งๆ ที่เป็นข้อห้าม ก็จะต้องมีโองการมาจากพระผู้เป็นเจ้า

ท่านอุซัยด์บุตรฮุัยร ซึ่งเป็นบุคคลชั้นหัวหน้าคนหนึ่งได้กล่าวว่า : นี่ไม่ใช่เป็นศิริมงคลที่เกิดขึ้นแก่พวกท่านเป็นครั้งแรกหรอก โอ้ครอบครัวของอนุบักรี (1)

ท่านหญิงอาอีซะห์ได้กล่าวว่า ต่อมาเราได้ให้กองคาราวานอูฐซึ่งมีข้าพเจ้าอยู่ด้วยลุกขึ้นเพื่อออกเดินทาง แล้วเราก็พบสหายคอยอยู่ได้นั้นและเล่าจากท่านหญิงอาอีซะห์ว่า : หล่อนได้ขอยืมสหายจากอัสมาอฺ (พี่สาว) และมันได้หายไป ต่อมาท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้ส่งสาวกของท่านออกค้นหาจนเข้าเวลาละหมาด พวกเขา (พวกที่ค้นหา) ได้ละหมาดโดยไม่มีน้ำละหมาด เมื่อพวกเขาได้กลับมาหาท่านร่อซูลุลเลาะห์ และได้เรียนเรื่องราวที่เกิดขึ้นให้ทราบ(2) อัล-กุรอานที่เกี่ยวกับตะยัมมูมจึงได้ประทานลงมา(3) ท่านอุซัยด์บุตรฮุัยรได้กล่าวว่า : ขออัลเลาะห์จงตอบแทนความดีให้เธอ สาบานต่ออัลเลาะห์ไม่มีสิ่งใดที่เกิดขึ้นแก่เธอที่ทำให้เธอไม่พอใจนอกจากอัลเลาะห์จะคลั่งคลั่งให้สิ่งนั้นเป็นความดีแก่เธอ และมวลมุสลิม รายงานฮาดิษทั้งสองโดย ห้าคน นอกจาก ติรมัซ

ตอนที่ 2

สาเหตุการตะยัมมูม(4) และการเช็ดเปลือก (หรือผ้าพันแผล)

เล่าจากอิหม่ามบุรฮัน อิล-คุซารีว่า : ท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้เห็นชายคนหนึ่งปลื้มตัวออกไปไม่ยอมละหมาดกับพรรคพวก ท่านจึงได้กล่าวว่า โอ้ชายผู้นี้ (กล่าวชื่อ) เพราะอะไร ท่านจึงไม่ละหมาดร่วมกับพรรคพวก ชายผู้นั้นได้กล่าวว่า : โอ้ท่านร่อซูลุลเลาะห์! ข้าพเจ้ามีมลทินและไม่มีน้ำชำระ เขา (ท่านร่อซูลุลเลาะห์) ได้กล่าวว่า : ให้ท่านใช้ฝุ่นดินที่สะอาด แท้จริงมันทำให้ท่านใช้ได้แล้ว(5) รายงานโดย บุคอรีและนาซาอี

เล่าจากอะบีซัซซ จากท่านร่อซูลุลเลาะห์ ((ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : แท้จริงฝุ่นดินที่สะอาดนั้นคือน้ำที่ใช้อาบน้ำละหมาดของมุสลิม ถึงแม้เขาจะหาน้ำไม่ได้เป็นเวลา 10 ปีก็ตาม และเมื่อมีน้ำ (ให้ทำความสะอาดด้วยน้ำ) จงให้น้ำกระทบผิวหนังของเขา เพราะนั่นมันเป็นการดี(6) รายงานโดย เจ้าของสุนัน

(1) หมายความว่า ศิริมงคลของพวกท่านมีมากมาย

(2) เป็นการขอคำอธิบาย

(3) คือโองการที่มิใช่ความว่า . ดังนั้นท่านทั้งหลายจงตะยัมมูมด้วยฝุ่นดินที่สะอาด

(4) คือขาน้ำหรือกล่าวการใช้

(5) ในการอนุญาตให้ละหมาด

(6) คำว่าเป็นการดีในที่นี้ไม่ได้หมายความว่า ไม่ใช่เป็นพิธี

151 : เล่าจากอัมรฺบุตรอัลลาสได้กล่าวว่า: ข้าพเจ้าได้ฝัน (เปียก) ในคืนหนึ่งซึ่งหนาวจัดในสงคราม ซาติสสลาลิส และข้าพเจ้ากลัวว่าการอาบน้ำชำระจะเป็นเหตุให้ข้าพเจ้าได้รับอันตราย ข้าพเจ้า จึงได้ตะย่ำมูมแล้วละหมาดซุบฮิ พร้อมด้วยมิตรสหายของข้าพเจ้า ต่อมาพวกเขาได้เล่าเรื่องนี้ (เรื่องที่เกิดขึ้นแก่ข้าพเจ้า) ให้ท่านนบี (ซ.ล.) ฟัง ท่านร่อซูลุลเลาะห์ได้กล่าวว่า: โอ้อัมรฺ ท่าน ได้ละหมาดพร้อมกับมิตรสหายของท่านในสภาพที่ท่านมีญุนุบอย่างนั้นหรือ? ข้าพเจ้าได้เล่าให้ ท่านร่อซูลุลเลาะห์ฟังถึงสิ่งที่ทำให้ข้าพเจ้าไม่กล้าอาบน้ำ โดยข้าพเจ้าได้กล่าวว่า: ข้าพเจ้าได้ยิน (คำดำรัส) อัลเลาะห์ (ซ.บ.) ที่ว่า: และท่านทั้งหลายอย่าฆ่าตัวเอง เพราะอัลเลาะห์ (ซ.บ.) ทรงเมตตาต่อพวกท่าน ท่านร่อซูลุลเลาะห์หัวเราะ และไม่กล่าวอะไรอีก *รายงานโดย อะบูดาวูด และบุคอรี*

เล่าจากยาบิรได้กล่าวว่า: พวกเราได้ออกเดินทาง และมีชายคนหนึ่งโดนหินหัวของเขาแตก ต่อมาเขาฝัน (เปียก) จึงได้ไปถามมิตรสหายของเขาโดยกล่าวว่า: พวกท่านพบข้อผ่นผื่นให้ ข้าพเจ้าได้ทำตะย่ำมูมหรือไม่? พวกเขาบอกว่า เราไม่พบว่ามีข้อผ่นผื่นให้แก่ท่าน เพราะท่าน สามารถจะใช้น้ำได้ เขาจึงอาบน้ำและได้ตายไป (เนื่องจากน้ำเข้าสู่บาดแผลและลงสู่สมอง) เมื่อพวกเรากลับมาจากการเดินทางและพบกับท่านนบี (ซ.ล.) ข้าพเจ้าจึงเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นให้ฟัง ท่านร่อซูลุลเลาะห์ได้กล่าวว่า: พวกนั้นฆ่าเขา ขอให้อัลเลาะห์จงฆ่าพวกนั้น ทำไมพวกเขาไม่ ถามเมื่อไม่รู้ เพราะแท้จริงสิ่งที่จะรักษาความไม่รู้คือการไต่ถาม ความจริงเพียงแต่เขาจะตะย่ำมูม ก็พอแล้ว และใช้ผ้าพันแผลไว้หลังจากนั้นก็เช็ดบนผ้าพันแผล (ด้วยน้ำแทนจากการอาบน้ำ) และรดน้ำให้ทั่วร่าง *รายงานโดย อะบูดาวูด*

ตอนที่ 3

วิธีตะย่ำมูม

อัลเลาะห์ (ซ.บ.) ได้กล่าวว่า: ท่านทั้งหลายจงตะย่ำมูมด้วยฝุ่นดินที่สะอาด ท่านทั้งหลาย จงเช็ดหน้า และมือทั้งสองข้างด้วยฝุ่นดินนั้น

ได้มีชายคนหนึ่งมาหาอุมฺร บุตร ค็อตตอบ แล้วกล่าวว่า: ข้าพเจ้ามีมลทิน (ญุนุบ) และ ไม่มีน้ำ ท่านอัมมาร บุตร ยาสิร จึงได้กล่าวแก่ท่านอุมฺรบุตรค็อตตอบว่า: ท่านนึกได้ไหมตอนที่ เราเดินทาง ซึ่งมีข้าพเจ้าและท่าน (ร่วมไปด้วย) ส่วนตัวท่านนั้นไม่ได้ละหมาด⁽¹⁾ สำหรับ ข้าพเจ้าได้เลือกถลกถึงกับดิน แล้วข้าพเจ้าได้ละหมาด ต่อมาข้าพเจ้าได้เล่าเรื่องที่เกิดขึ้นให้ท่าน

(1) เพราะหวังว่าจะได้พบน้ำ

นปี (ช.ล.) พึง ท่านนปี (ช.ล.) ได้กล่าวว่า : แท้จริงเพียงแต่ท่านจะทำอย่างนี้ก็พอแล้ว ท่านนปี (ช.ล.) ได้ทำให้ดูโดยเอามือทั้งสองข้างตบลงไปบนพื้นดิน (ยกขึ้น) และเป่าลมลงไปในฝ่ามือทั้งสองข้าง(2) แล้วเช็ดหน้าและเช็ดมือถึงข้อศอกทั้งสองข้าง(2) ด้วยฝ่ามือทั้งสอง รายงานโดย ห้าคน

เล่าจากอะบิยูฮัยม ได้กล่าวว่า : ท่านรอซูลุลเลาะห์ได้มุ่งหน้าไปยังบ่ออุฐ (ชื่อสถานที่แห่งหนึ่งใกล้ ๆ นครมะดีนะห์) ต่อมาได้มีชายคนหนึ่งพบท่านนปีแล้วได้ให้สลาม แต่ท่านนปี (ช.ล.) ไม่ตอบรับสลามของชายผู้นั้น จนกระทั่งท่านนปีได้หันหน้าเข้าหากำแพง (หิน)(3) แล้วเช็ดหน้าและมือทั้งสองข้าง หลังจากนั้นจึงได้ตอบสลามของชายคนนั้น รายงานโดย ห้าคนและชาฟีอ์

และรายงานของชาฟีอ์ใช้คำว่า : แล้วได้เช็ดหน้าและแขนทั้งสองข้าง และรายงานของออบิดาอุดจากอิบน์อุมร์ว่า : แล้วได้ใช้มือทั้งสองข้างตบกำแพงและ (ยกขึ้นมา) เช็ดหน้าหลังจากนั้นได้ตบลงอีกครั้งหนึ่ง แล้ว (ยกขึ้นมา) เช็ดแขนทั้งสองข้าง หลังจากนั้นจึงตอบรับสลามของชายผู้นั้น พร้อมกับกล่าวว่า : ไม่มีอะไรห้ามมิให้ข้าพเจ้าตอบสลามของท่านหรือกนอกจากข้าพเจ้ายังไม่สะอาด

บทสุดท้าย

เมื่อได้ทำตะยัมมูมและได้ละหมาดแล้ว ต่อมาได้พบน้ำโดยที่เวลาละหมาดยังไม่หมด ไม่ต้องละหมาดใหม่อีก

เล่าจากอิบน์อุมร์ : ตัวเขาเองได้กลับมาจากยรูฟ (สถานที่แห่งหนึ่งห่างจากนครมะดีนะห์สามไมล์) จนมาถึงมिरบัด (ห่างจากมะดีนะห์สองไมล์) เขาได้ตะยัมมูมโดยการเช็ดหน้า และมือทั้งสองข้าง แล้วได้ละหมาดอัศริ หลังจากนั้นได้เข้านครมะดีนะห์ในขณะที่ดวงตะวันยังสูงอยู่ โดยที่เขาไม่ได้ละหมาดใหม่อีกครั้ง(4) รายงานโดย บุคอรีมาลิก และชาฟีอ์

(1) เพื่อให้ฝุ่นเหลือติดอยู่ในมือแต่เพียงเล็กน้อย

(2) หะดีษนี้ได้ชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่า การตะยัมมูมนั้นใช้การตบฝุ่นเพียงครั้งเดียวสำหรับทั้งการเช็ดหน้าและแขนทั้งสองข้างนี้เป็นหลักฐานของข้ออาะห์บางท่าน พวกคาบิอื่นและส่วนใหญ่ของนักวิชาการหะดีษ และมีข้ออาะห์บางท่าน พวกคาบิอื่นและส่วนใหญ่ของนักวิชาการฟิกฮ์ได้กล่าวว่า จำเป็นต้องมีการตบฝุ่นสองครั้ง ครั้งแรกเช็ดหน้า ครั้งที่สองเช็ดแขนทั้งสองข้างโดยอาศัยหะดีษของเหิยะห์ที่รายงานโดยอากีมะว่า . "การตะยัมมูมคือ ตบฝุ่นหนึ่งครั้งสำหรับเช็ดใบหน้า และตบฝุ่นอีกหนึ่งครั้งสำหรับเช็ดแขนทั้งสองข้างถึงข้อศอก"

(3) มันก็ปรากฏว่ากลุ่มกล่าวว่าอนุญาคให้ตะยัมมูมด้วยหินโดยอาศัยตัวบทของหะดีษนี้

(4) ด้วยการอาบน้ำละหมาด เพราะท่านอิบน์อุมร์มีทรรศนะว่า ขณะที่ไม่ได้ออกเดินทาง เมื่อได้ทำการละหมาดโดยใช้การตะยัมมูมไม่จำเป็นต้องละหมาดใหม่อีก เมื่อมีน้ำและเวลาละหมาดยังไม่หมด เพราะได้ละหมาดไปแล้วตามเวลาโดยมีเจตนาของละหมาดครบสมบูรณ์ และนี่เป็นทรรศนะของผู้นำมัซฮับส่วนมาก ท่านอิหม่ามชาฟีอ์ได้กล่าวว่า : จำเป็น (วาอิบ) ต้องละหมาดใหม่อีกครั้ง เพราะเหตุการณ้อย่างนั้นมักไม่เกิดขึ้นขณะที่ไม่ได้เดินทาง และมีนักปราชญ์บางท่านแถลงว่า ในขณะที่ไม่ได้เดินทางไม่อนุญาคให้ละหมาดโดยใช้การตะยัมมูม ถึงแม้จะคอยน้ำจนหมดเวลาก็ตาม

เล่าจากบีสะอี๊ดได้กล่าวว่า : ผู้ชายสองคนได้ออกเดินทาง ต่อมาเข้าเวลาละหมาดเขาทั้งสองคนไม่มีน้ำ จึงได้ตะย่ำมุดด้วยดินที่สะอาด แล้วเขาทั้งสองได้ละหมาด ต่อมาเขาทั้งสองได้พบน้ำโดยที่เวลาละหมาดนั้นยังมีอยู่ ชายคนหนึ่งได้ละหมาดและอาบน้ำละหมาดใหม่ ส่วนอีกคนหนึ่งไม่ได้ทำ (ละหมาดและอาบน้ำละหมาด) ใหม่ หลังจากนั้น เขาทั้งสองคนได้เข้าพบท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) และเขาทั้งสองได้เล่าเรื่องที่เกิดขึ้นให้ท่านร่อซูลุลเลาะห์ฟัง ท่านร่อซูลุลเลาะห์ได้กล่าวแก่คนที่ไม่ได้ทำใหม่ว่า : ท่านได้กระทำถูกต้องตามแนวทาง (ซุนนะห์) แล้วและละหมาดของท่านก็ใช้ได้⁽¹⁾ และได้กล่าวแก่คนที่อาบน้ำละหมาด และได้ละหมาดใหม่อีกครั้งว่า : ท่านได้รับผลบุญสองครั้ง⁽²⁾ *รายงานโดย อะบูคาวูด และนาซาอี*

(2) คือไม่ต้องละหมาดใหม่อีก

(3) คือผลบุญที่ละหมาดโดยใช้การตะย่ำมุด และผลบุญที่ละหมาดโดยใช้การอาบน้ำละหมาด

ภาคที่สอง : ละหมาด

มี 13 บท และบทสุดท้าย

บทที่หนึ่ง

ที่มาของละหมาด และการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ

มีสองตอน

ตอนที่หนึ่ง

ละหมาดฟัรดู และผลประโยชน์ของมัน

อัลเลาะห์ตาอาลา ได้กล่าวว่า : ท่านทั้งหลายจงดำรงละหมาด แน่แท้ละหมาดนั้นเป็นหน้าที่ของผู้มีศรัทธาอย่างมีกำหนดเวลาที่แน่นอน

และได้กล่าวว่า : ท่านจงดำรงละหมาด แท้จริงละหมาดจะห้ามความเลวทรามและชั่วช้า

เล่าจากอะนัส (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : ละหมาดห้าสิบเวลาได้ถูกกำหนด เป็นหน้าที่จำเป็นแก่ท่านนบี (ซ.ล.) ในคืนที่ท่านถูกพาออกเดินทางในเวลากลางคืน (อิสรออฺ) หลังจากนั้นมันได้ถูกลดหย่อนลงไปจนเหลือ 5 เวลา หลังจากนั้นท่านถูกเรียกจากอัลเลาะห์ว่า : โอ้มูฮัมมัด คำบัญชาของเรานั้นย่อมไม่เปลี่ยนแปลง ท่านจะได้รับ (ผลบุญ) 50 (เท่า) จาก (การทำละหมาด) 5 (เวลา) นี้ รายงานโดย ห้าคนนอกจาก อะบูดาวูด

เล่าจากคอลสะห์ บุตร อุบัยดิลลาห์ (ร.ค.) กล่าวว่า ได้มีผู้ชายชาวนัจด์คนหนึ่งมาหาท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ผมย่ง พูดยอ้อ และไม่รู้ว่าเขาพูดว่าอะไร จนกระทั่งเขาเข้ามาใกล้ เขาจึงได้ถาม (ท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) เกี่ยวกับศาสนาอิสลาม ท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : (อิสลามคือ) ละหมาดห้าเวลาในวันหนึ่งคืนหนึ่ง เขากล่าวว่าที่เป็น (ฟัรดู) หน้าที่แก่ข้าพเจ้านอกจากนี้ยังมีอีกไหม? ท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ตอบว่า : ไม่มีนอกจากท่านจะสมัครใจทำ แล้วท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้กล่าวต่อไปอีกว่า : คือถือศีลอดในเดือนรอมาดอน เขากล่าวว่าที่เป็น (ฟัรดู) หน้าที่ที่จำเป็นแก่ข้าพเจ้านอกเหนือจากนี้ยังมีอีกไหม? ท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ตอบว่า : ไม่มี นอกจากท่านจะสมัครใจทำ และท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้กล่าวแก่เขาว่า คือจ่ายซะกาต (ทรัพย์สินส่วนหนึ่ง) แก่ผู้มีสิทธิ ชายผู้นั้นกล่าวว่า ที่เป็นหน้าที่ที่จำเป็นแก่ข้าพเจ้านอกจากนี้ยังมีอีกไหม ท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ตอบว่า : ไม่มีนอกจากท่านจะสมัครใจทำ (ผู้เล่าคือ คอลสะห์) ได้กล่าวว่า แล้วชายคนนั้นก็หันหลังกลับออกไป พลางกล่าวว่า : สาบานต่ออัลเลาะห์ ข้าพเจ้าจะไม่เพิ่มให้มากไปกว่านี้ และไม่ลดหย่อน (ไปกว่านี้) ท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) กล่าวว่า : เขาได้รับความสุขแล้ว ถ้าหากเขาพูดจริง รายงานโดย ห้าคน นอกจากติรมิซีย

เล่าจากอับดุลลาห์ อัซซอนาบีอี (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : อนุมุฮัมมัด⁽¹⁾คิดว่าละหมาดวิตรเป็น วายิบ อุบาตะห์ บุตรซอมิตได้กล่าวว่า : อนุมุฮัมมัดพูดโกหก⁽²⁾ข้าพเจ้าขอยืนยันว่าข้าพเจ้าได้ยิน ท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) กล่าวว่า ละหมาดที่อัลเลาะห์ผู้ทรงเกรียงไกรและยิ่งใหญ่ ได้กำหนด เป็นหน้าที่ (ฟิรดู) มี 5 เวลา ผู้ใดอาบน้ำละหมาดอย่างดี และละหมาดตามเวลา รุกะอะอย่างสมบูรณ์ และมีสมาธิอย่างเต็มที่ระหว่างอัลเลาะห์กับเขา มีข้อผูกมัดต่อกันว่าพระองค์จะอภัยให้เขา และ ผู้ใดไม่ปฏิบัติ (ตามนั้น) อัลเลาะห์กับเขาไม่มีข้อผูกมัดต่อกัน หากอัลเลาะห์ทรงมีประสงค์ จะให้อภัย พระองค์ก็ให้อภัยเขา และถ้าหากพระองค์มีประสงค์ (จะลงโทษ) พระองค์ก็จะลง โทษเขา รายงานโดย อะบูดาวูด และนาซาอี

เล่าจากอบีกอตาตะห์ (ร.ค.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : อัลเลาะห์ผู้ทรงยิ่งใหญ่ และเกรียงไกรได้กล่าวว่า : เราได้กำหนดละหมาด 5 เวลา ให้เป็นหน้าที่ที่จำเป็น (ฟิรดู) เหนือ ประชากรของท่าน (อิมูฮัมมัด) และเราได้ให้สัญญากับตัวเองว่า ผู้ใดรักษาละหมาดให้อยู่ในเวลา (ทำละหมาดในเวลาอย่างสม่ำเสมอ) เราจะให้เขาได้เข้าสวรรค์และผู้ใดไม่รักษาละหมาด (ให้อยู่ ในเวลา) เรากับเขาผู้นั้นไม่มีสัญญาต่อกัน รายงานโดย อะบูดาวูด

เล่าจากอบีสุรอยเราะห์ (ร.ค.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า ท่านทั้งหลายจงบอกข้าพเจ้า ด้วยว่า : ถ้าหากมีแม่น้ำไหลผ่านประตูบ้านของใครคนหนึ่งจากพวกท่าน แล้วเขาได้อบน้ำชำระ ร่างกายทุกวันวันละ 5 ครั้ง จากแม่น้ำสายนั้นจะยังมีคราบเหนียวเคลติดอยู่ที่ตัวเขาบ้างหรือเปล่า? พวกเขาเหล่านั้นตอบว่า : จะไม่มีคราบเหนียวเคลติดอยู่ที่ตัวเขา ท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) จึงได้ กล่าวว่า : นั่นแหละมันก็เหมือนกับละหมาด 5 เวลา ที่อัลเลาะห์จะลบล้างบาป (ออกจากตัวของเขา) ด้วยละหมาด รายงานโดย หักน นอกจากอะบูดาวูด

และเล่าจากเขา (อบีสุรอยเราะห์) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : จะมีมาลาอิกัตคอย หมุนเวียนผลัดเปลี่ยนกันมาดูแลพวกท่านทั้งกลางคืนและกลางวัน และพวกเขา (มาลาอิกัต) จะมาชุมนุมกันในเวลาละหมาดฟัจริ (ซุบฮิ) และละหมาดอัสริ หลังจากนั้นพวกมาลาอิกัตที่อยู่กับ พวกท่านในตอนกลางคืนจะขึ้นสู่เบื้องบน พระผู้เป็นเจ้าจะถามพวกเขาโดยที่พระองค์รู้อยู่แล้ว ว่า : พวกเจ้าได้จากป่าวของเราในสภาพอย่างไร พวกมาลาอิกัตเหล่านั้นตอบว่า : เราจากพวก เขามาในสภาพที่พวกเขาทำละหมาด และพวกเราได้ไปหาเขาในสภาพที่พวกเขาทำละหมาด รายงานโดย บุคอรี มุสลิม และนาซาอี

และเล่าจากเขา (อบีสุรอยเราะห์) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ละหมาด 5 เวลา และ ละหมาดยุมอะห์ (วันศุกร์) จนถึงยุมอะห์ เป็นเครื่องล้างบาปที่เกิดขึ้นระหว่างนั้นตราบเมื่อมิได้ ก่อบาปใหญ่ รายงานโดย มุสลิม และติรมีซี

(1) คือผู้ชายชาวอันซอรคนหนึ่ง

(2) คือพูดผิด ชาวอาหรับมักใช้คำว่า โกหกแทนคำว่าผิดเสมอ

เล่าจากอัมร บุตรสะอีดได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าอยู่กับท่านอุสมาน (ร.ค.) เขาได้เรียกหาฉัน ที่จะเอามาใช้ในการอาบน้ำละหมาด แล้วอุสมานได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้ยินท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) กล่าวว่า : ไม่มีมุสลิมคนใดเมื่อถึงเวลาละหมาดแล้ว เขาได้อาบน้ำละหมาดอย่างดี ตั้งสมาธิอย่างดี และรุกะอะอย่างดี นอกจาก (ละหมาดนั้น) มันจะเป็นเครื่องถ่ายบาปที่เกิดขึ้นก่อน (จากละหมาด) ตราบใดเมื่อพวกเขาได้ก่อบาปใหญ่ และมันจะเป็นอย่างนั้นตลอดไปทุกครั้ง

รายงานโดย มุสลิม

เล่าจากอิบนินิมัสอูด (ร.ค.) กล่าวว่า : ผู้ชายคนหนึ่งได้กระทำความผิดโดยการจูบผู้หญิงอื่น (1) แล้วมาหาท่านนบี (ซ.ล.) เล่าเรื่องที่เกิดขึ้นให้ฟัง อัลเลาะห์จึงได้ประทานโองการลงมา (มีใจความ) ว่า : ท่านจงดำรงละหมาดทั้งยามเช้าและยามเย็น และช่วงหนึ่งของเวลากลางคืน (2) แน่แท้ความดีนั้นจะลบล้างความชั่ว (3) ชายคนนั้นได้กล่าว : โอ้ท่านศาสดาเฉพาะข้าพเจ้าหรือที่จะได้รับอย่างนี้? ท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ตอบว่า : ประชากรของข้าพเจ้าทั้งหมดจะได้รับอย่างนี้

และเล่าจากเขา (อิบนินิมัสอูด) ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้ถามท่านนบี (ซ.ล.) ว่า : การกระทำอย่างไหนที่อัลเลาะห์รักมากที่สุด ท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ตอบว่า : การละหมาดตามเวลา (4) เขา (ผู้เล่า = อิบนินิมัสอูด) ได้กล่าวว่า อันดับรองลงมาได้แก่สิ่งใด? ท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ตอบว่า การสร้างความคิดแก่บิดามารดา เขากล่าวว่าอันดับรองลงมาได้แก่สิ่งใด ท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ตอบว่า การทำสงครามศาสนา เขา (ผู้เล่า = อิบนินิมัสอูด) กล่าวว่า : ท่านร่อซูลุลเลาะห์ ได้กล่าวสิ่งเหล่านี้แก่ข้าพเจ้า และถ้าหากข้าพเจ้าถามเพิ่มเติมท่านก็คงจะตอบต่อไปอีกเรื่อย ๆ (5)

รายงานชะเคียห์ทั้งสองโดย สักคน

เล่าจากสุชัยฟะห์ (ร.ค.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : บาปของผู้ชาย (ที่เกิดจากความบกพร่อง) ในหน้าที่เกี่ยวกับครอบครัวของเขา เกี่ยวกับทรัพย์สินสมบัติของเขา เกี่ยวกับบุตรของเขา และเกี่ยวกับเพื่อนบ้านเรือนเคียงของเขานั้น ละหมาด, การถือศีลอด, การบริจาคทาน, การให้ (ผู้อื่น) ทำความดี และห้ามจากการทำความชั่ว จะลบล้างบาปนั้นจนหมดสิ้น

รายงานโดย บุคอรี มุสลิม และติรมิซีย

เล่าจากเซาบาน (ร.ค.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ท่านจะต้องก้มกราบ (สุหญูด) ต่ออัลเลาะห์ให้มาก ๆ เพราะในขณะที่ท่านกำลังก้มกราบครั้งหนึ่งนั้น ไม่มีอะไรอื่นนอกจากอัลเลาะห์จะยกท่านให้สูงขึ้นหนึ่งขั้น และจะลบล้างความผิดออกจากท่านหนึ่งความผิด

รายงานโดย มุสลิม และติรมิซีย

(1) ที่ไม่ใช่ภรรยาของตนหรือหญิงที่ฮาลาลของตนเช่นทาสหญิง

(2) คือละหมาดซุบฮิในเวลาเช้า ละหมาดดูหฺร์และอัสร์ในเวลาเย็น และละหมาดมัจรีบกับอิซาอในช่วงหนึ่งของเวลากลางคืน

(3) คือความดีที่เกิดจากการทำละหมาดนั้นจะลบล้างความชั่ว

(4) คือเมื่อเริ่มเข้าเวลา

(5) ถ้าหากข้าพเจ้าถามมากกว่านี้ท่านก็จะตอบ

เล่าจากรอปีอะห์ บุตรกะอัป อัล-อัลละมี (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าค้างคืนอยู่กับท่านนบี (ช.ล.)⁽¹⁾ ข้าพเจ้าได้นำน้ำที่จะใช้อาบน้ำละหมาดและสิ่งที่จำเป็น⁽²⁾มาให้ท่านนบี ท่านนบีได้กล่าวแก่ข้าพเจ้าว่า : ท่านจงขอ (3) ข้าพเจ้าได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าขออยู่กับท่านในสวนสวรรค์ ท่านนบีกล่าวว่า : เท่านั้นหรือ ข้าพเจ้าตอบว่า : เท่านั้น ท่านนบีจึงได้กล่าวว่า : ท่านจงช่วยข้าพเจ้าเพื่อตัวท่านเอง ด้วยการก้มกราบ (สujud) ให้มาก ๆ⁽⁴⁾ รายงานโดย ห้าคน นอกจาก บุคอรี

เล่าจากอบูมามะห์ (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : ฉันได้ยินท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ช.ล.) ได้กล่าวปราศรัยแก่ประชาชนในการทำพิธีฮัจญ์แห่งการอำลา โดยท่านได้กล่าวว่า : ท่านทั้งหลายจงเกรงกลัวอัลเลาะห์ ท่านทั้งหลายจงละหมาด (ฟรดู) ทั้ง 5 เวลาของพวกท่าน ท่านทั้งหลายจงถือศีลอดในเดือน (รอมาดอน) ของพวกท่าน ท่านทั้งหลายจงให้ซะกาต (ทรัพย์สินส่วนหนึ่ง) ของพวกท่าน แก่ผู้มีสิทธิ และท่านทั้งหลายจงเชื่อฟัง ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้มีอำนาจของพวกท่าน ท่านทั้งหลายจะได้เข้าสวรรค์ของพระเจ้าของพวกท่าน

และเล่าจาก (อบูมามะห์) จากท่านนบี (ช.ล.) ได้กล่าวว่า : ไม่มีสิ่งใดที่อัลเลาะห์ได้อนุญาตแก่บ่าวของพระองค์ที่จะมีความประเสริฐไปยิ่งกว่าการที่เขาละหมาดสองร็อกอัต และแนแน้ความดีนั้นจะเทลงบนศีรษะของเขา ขณะที่เขายังอยู่ในละหมาด และไม่มีสิ่งใดที่บ่าวจะเข้าใกล้ชิดกับอัลเลาะห์เหมือนกับการเข้าใกล้สิ่งที่ออกมาจากพระองค์นั่นคือ อัลกุรอาน รายงานสายทั้งสองโดย คิมมี

ตอนที่สอง

การรักษาละหมาดให้ตรงตามเวลา

อัลเลาะห์ตาอาลาได้กล่าวว่า : ท่านทั้งหลายจงรักษาละหมาดให้ตรงตามเวลาและจงรักษาละหมาดวุสตู (อัสร์) เป็นพิเศษ และจงดำรงละหมาดเพื่ออัลเลาะห์อย่างเป็นผู้ยอมจำนน

เล่าจากอับนิอับบาส จากท่านนบี (ช.ล.) ได้กล่าวว่า : พระผู้เป็นเจ้าได้แสดงตนให้ข้าพเจ้าได้แลเห็นด้วยรูปที่สวยงามยิ่ง พร้อมทั้งกล่าวว่า : โอ้มูฮัมมัด : ข้าพเจ้าตอบว่าข้าพเจ้าพร้อมแล้วที่จะสนองตอบคำบัญชาของท่าน พระผู้เป็นเจ้าได้กล่าวว่า : พวกชาวฟ้า (มาลาอิกะห์) ได้เถียงกันด้วยเรื่องอะไร? ข้าพเจ้าตอบว่า : โอ้พระผู้เป็นเจ้าของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าไม่ทราบ พระผู้เป็นเจ้าได้วางมือของพระองค์ลงบนระหว่างไหล่ทั้งสองของข้าพเจ้า⁽⁵⁾ ข้าพเจ้าได้รับความเย็นจากมือนั้นโดยมันได้แผ่เข้าไประหว่างเต้านมทั้งสองข้างของข้าพเจ้า และหลังจากนั้นข้าพเจ้าก็มีความ

(1) ในระหว่างการเดินทาง (2) เช่น เสื้อผ้าละหมาดและแปรงสีฟัน

(3) สิ่งที่ท่านต้องการ

(4) ก่อละหมาดมาก ๆ

(5) เพราะอัลกุรอานเป็นคำพูดของพระองค์ และการอ่านอัลกุรอานถือเป็นการเข้าเฝ้าอัลเลาะห์อย่างใกล้ชิด เพราะมีหะดีษบทหนึ่งกล่าวว่า : ผู้ใดต้องการสนทนากับพระเจ้าผู้ทรงความเมตตาให้เขาจงอ่านอัลกุรอาน (6) เป็นไปตามความหมายของหะดีษหรือหมายถึง พระองค์อัลเลาะห์ได้แสดงความปรานีแก่ท่านนบี (ช.ล.)

รู้ในสิ่งทั้งปวง พระผู้เป็นเจ้าได้กล่าวว่า : ใญ่หม้ายมัด ข้าพเจ้าตอบว่า : ข้าพเจ้าพร้อมแล้วที่จะตอบสนองคำบัญชาของท่าน พระองค์กล่าวว่า : ชาวฟ้าได้เถียงกันในเรื่องอะไร ข้าพเจ้าตอบว่า ได้เถียงกันในการกระทำความดีของมวลป่าวที่จะทำให้เกียรติของพวกเราสูงขึ้น และในเรื่องของสิ่งที่จะเป็นเครื่องลบล้างบาป และในการก้าวเท้าไปสู่การทำละหมาดรวมกัน (ย่ำมาอะห์) และในการใช้น้ำอย่างทั่วถึงในการอาบน้ำละหมาดต่ออวัยวะที่ลำบาก ๆ และในการคอยเวลาละหมาดหลังจากละหมาดเสร็จผู้ใดรักษาละหมาดให้ตรงตามเวลา เขาจะดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข เขาจะตายอย่างมีความสุข และบาปกรรมต่าง ๆ ของเขาจะมีสภาพเหมือนอย่างวันที่มาตราของเขาลอดเขาออกมา รายงานโดย ตีรมะวี

เล่าจากยารี (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : พวกเราได้ปรากฏอยู่ร่วมกับท่านนบี (ซ.ล.) (ในคืนหนึ่ง) ท่านนบีได้มองดูดวงจันทร์เต็มดวง พลังกล่าวว่า : แน่แท้พวกท่านจะเห็นพระผู้เป็นเจ้าของพวกเขา เหมือนอย่างกับพวกเจ้าเห็นดวงจันทร์เต็มดวง โดยพวกท่านจะไม่มีการเบียดบังกันเลย ในการแลเห็นพระผู้เป็นเจ้า ดังนั้นถ้าหากพวกท่านมีความสามารถที่จะละหมาดก่อนตะวันขึ้น และก่อนตะวันตก ให้ท่านทั้งหลายจงกระทำ (ละหมาด) เกิด⁽¹⁾ หลังจากนั้นท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้อ่านโองการหนึ่งจากอัลกุรอาน (มีใจความ) ดังนี้ : และท่านจงกล่าวคำสรรเสริญ พระผู้เป็นเจ้าของท่านก่อนตะวันขึ้นและก่อนตะวันตก รายงานโดย สักคน

และตามรายงานของบุคอรีและมุสลิมว่า : ผู้ใดละหมาดในเวลาแห่งความร่มเย็นทั้งสอง⁽²⁾ เขาได้เข้าสวรรค์

เล่าจากอิบนุอุมัร (ร.ค.) ว่า ท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ผู้ใดขาดละหมาดอัศร์ เหมือนกับผู้นั้นขาดครอบครัวและทรัพย์สิน⁽³⁾ รายงานโดย สักคน

เล่าจากอับี มาเสียชีวิต ได้กล่าวว่า พวกเราได้อยู่กับท่านบุรต๊ะห์ (ร.ค.) ในสงครามคราวหนึ่ง ในวันที่มีดครีမ် เขาได้กล่าวว่า : ท่านทั้งหลายจงรีบละหมาดอัศร์เมื่อเช้าเวลา เพราะแท้จริงท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ผู้ใดทิ้งละหมาดอัศร์ ความดีต่าง ๆ ของเขาจะพินาศไปสิ้น รายงานโดย บุคอรี และนาซาอี

ละหมาด “วุสตอ” คือ ละหมาดอัศร์

เล่ามาจากอลี (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : ท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้กล่าวในวันอัล-อะห์ซาบว่า⁽⁴⁾ : พวกเขาทำให้พวกเราเป็นพะวงจนต้องทิ้งละหมาด วุสตอ คือ ละหมาดอัศร์ ขออัลเลาะห์จงให้บ้านเรือนและหลุมฝังศพของพวกเราเต็มไปด้วยไฟ หลังจากนั้น ท่านนบีได้ละหมาดวุสตอ (อัศร์) ในช่วงเวลาระหว่างมัฆริบและอิซา⁽⁵⁾ รายงานโดย หักคน

(1) จงรักษาละหมาดซุบฮ์และอัศร์ เพราะละหมาดทั้งสองเป็นเหตุที่จะทำให้ได้เข้าสวรรค์และเห็นอัลเลาะห์ตาอาลา

(2) คือเวลาละหมาดซุบฮ์และอัศร์ เพราะเป็นเวลาที่อากาศเย็น

(3) แก่นถึงความสำคัญของละหมาดอัศร์

(4) อัลอะห์ซาบ คือ เผ่ากูเรซและพันธมิตรอันได้แก่ เผ่ามอคค็อฟานและพวกอิว ได้ผนึกกำลังกันทำสงครามกับท่านนบี (ซ.ล.) ที่นครมะดีนะห์ ที่เรียกว่า ตักคอนดัก (5) พระพะวงอยู่กับการเผชิญหน้ากับพวกอัลอะห์ซาบทุกวัน

ข้อกำหนดเหนือผู้ละทิ้งละหมาด

เล่าจากยาบีร (ร.ค.) จากท่านนบี (ช.ล.) ได้กล่าวว่า : แท้จริงแยกระหว่างคน ๆ หนึ่งกับการตั้งภาคี และการทรยศ (ไม่ศรัทธา) นั้น คือการทิ้งละหมาด⁽¹⁾ รายงานโดยหำคน นอกจากบุคอรี

เล่าจากบุรยัดะห์ (ร.ค.) จากท่านนบี (ช.ล.) ได้กล่าวว่า : สัญญาระหว่างพวกเขา (มุฮัมมัด) และพวกเขา (มุนาเฟก) คือ ละหมาด ดังนั้นผู้ใดทิ้งละหมาดก็เท่ากับเขาได้ทรยศ (ไม่ศรัทธา)⁽²⁾

และอับดุลเลาะห์ บุตร ชะกีก ได้กล่าวว่า : เหล่าสาวกของมุฮัมมัด ไม่เคยเห็นสิ่งใด ๆ ที่จะเป็นการทรยศ (ไม่แสดงออกว่าเป็นผู้มีศรัทธา) นอกจากการทิ้งละหมาด รายงานฮาคิมทั้งสอง โดยติรมัซีย

บทที่สอง

กำหนดเวลาละหมาด

มีสองตอน

ตอนที่หนึ่ง

กำหนดเวลาละหมาด

เล่าจากอบีมัสนูด (ร.ค.) จากท่านนบี (ช.ล.) ได้กล่าวว่า : ยิบรีลได้ลงมานำข้าพเจ้าละหมาด ข้าพเจ้าได้ละหมาดกับยิบรีล แล้วข้าพเจ้าได้ละหมาดกับยิบรีล แล้วข้าพเจ้าได้ละหมาดกับยิบรีล แล้วข้าพเจ้าได้ละหมาดกับยิบรีล ท่านนบีได้นับด้วยนิ้ว ได้ 5 เวลาละหมาด ได้มีเพิ่มเติมในบางรายงานว่า หลังจากนั้น ท่านนบีได้กล่าวว่า นี่แหละที่ข้าพเจ้าถูกใช้ให้ปฏิบัติ⁽³⁾ รายงานโดยหำคน นอกจากติรมัซีย

เล่าจาก อิบนิ อับบาส (ร.ค.) จากท่านนบี (ช.ล.) ได้กล่าวว่า : ยิบรีล (อ.ล.) ได้นำข้าพเจ้าละหมาดที่บัยตุลเลาะห์ (วิหารกะบะห์) สองครั้ง⁽⁴⁾ ยิบรีลได้ละหมาด ดูหริในวันแรกในเวลาที่เงามีสภาพเหมือนเชือกผูกกรองเท้าที่อยู่บนหลังรองเท้า⁽⁵⁾ หลังจากนั้นได้ละหมาดฮัร ในขณะเงาของทุก ๆ สิ่งเท่าตัวของมัน⁽⁶⁾ หลังจากนั้นได้ละหมาดมัฆริบในขณะที่ตะวันตกกลับหายไป และเข้าเวลาละศีลอดของผู้ถือศีลอด หลังจากนั้นได้ละหมาดอิซาอู ในขณะที่แสงแดดที่ขอบฟ้า

(1) ดังนั้นผู้ใดละทิ้งละหมาดเขาก็คือผู้ไม่ศรัทธา และผู้ใดทำละหมาดเขาก็คือผู้ศรัทธา

(2) จากหลักฐานเหล่านี้แสดงว่าคนทิ้งละหมาดเป็นกาฟิร (ผู้ไม่ศรัทธา) นี้คือมติของมุสลิมทุกคน ถ้าหากเขาทั้งพร้อมทั้งปฏิเสธว่าละหมาดไม่ได้เป็นหน้าที่ของตน (วาฮิบ) แต่ถ้าหากเขาทิ้งละหมาดเพราะขี้เกียจตามทรรศนะของนักปราชญ์ส่วนใหญ่ทั้งรุ่นก่อนและรุ่นหลัง ถือว่าไม่เป็นกาฟิรแต่เป็นคนบาปหนักต้องให้เขาตบตีและทำละหมาดถ้าหากเขาไม่ยอมต้องถูกลงโทษด้วยการประหารชีวิต

(3) ด้วยละหมาดเหล่านี้ในเวลาเหล่านี้ หะดีษที่จะกล่าวต่อไปเป็นหะดีษที่มาอธิบายหะดีษบทนี้ (4) คือสองวัน (5) เพราะเชือกผูกกรองเท้ามันอีกข้างหนึ่งยาวอีกข้างหนึ่งสั้น หมายถึงขณะที่ตะวันตกอ้อยจากกลางฟ้า (6) นอกจากเงาของตะวันตกอ้อย

หายไปจากขอบฟ้า หลังจากนั้นได้ละหมาดฟัจรฺ (ซุบฮฺ) ในขณะที่แสงอรุณจรัสขึ้นและเป็นเวลาที่ห้ามผู้ถือศีลอดบริโภค และยิบรียลได้ละหมาดในวันที่สองโดยละหมาดคุดฺรฺ ในขณะที่เงาของทุก ๆ สิ่ง เท้าตัวของมัน ตามเวลาที่ได้ละหมาดอัศรฺเมื่อวานนี้⁽¹⁾ หลังจากนั้นได้ละหมาดอัศรฺ ในขณะที่เงาของทุก ๆ สิ่งยาวเป็นสองเท่าตัว⁽²⁾ หลังจากนั้นได้ละหมาดมัฆริบ ตามเวลาของมันในวันแรก⁽³⁾ หลังจากนั้นได้ละหมาด อีซาอฺ สูดท้าย⁽⁴⁾ ในขณะที่เวลาล่วงไปหนึ่งในสามของกลางคืน (ก่อนคืน) หลังจากนั้นได้ละหมาดซุบฮฺ ในขณะที่พื้นแผ่นดินสว่าง (ด้วยแสงของเวลากลางวัน) เสร็จแล้ว ยิบรียลหันมาทางข้าพเจ้า แล้วกล่าวว่า : โอ้มูฮัมมัด นี่คือ เวลาละหมาดของบรรดานบีที่อยู่ก่อนท่าน และเวลาละหมาดนั้นก็คือ เวลาระหว่างสองเวลาดังกล่าว⁽⁵⁾ รายงานโดย ตีรมะซี และอีกสองคน (คืออะบูดาวูดและน้าซออี)

เล่าจาก अब್ದิลลาห์ บุตร อัมร์ (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : มีผู้ถามท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ช.ล.) ถึงเวลาละหมาด ท่านร่อซูลุลเลาะห์ตอบว่า เวลาของละหมาดฟัจรฺ (ซุบฮฺ) トラบเมื่อส่วนแรกของตะวันยังไม่ขึ้น และเวลาของละหมาดคุดฺรฺ เมื่อตะวันคล้อยจากท้องฟ้า トラบเมื่อยังไม่ถึงเวลาอัศรฺและเวลาละหมาดอัศรฺ トラบเมื่อตะวันยังไม่เป็นสีเหลือง และส่วนแรกของตะวันตกคืน⁽⁶⁾ และเวลาของละหมาดมัฆริบ เมื่อตะวันตก トラบเมื่อแสงสีแดงที่ขอบฟ้ายังมีอยู่ และเวลาละหมาดอีซาอฺจะคงอยู่จนถึงเที่ยงคืน⁽⁷⁾ รายงานโดยห้าคน นอกจาก บุคอรี

และได้มีผู้ถามยาบิร (ร.ด.) ถึงละหมาดของท่านนบี (ช.ล.) ยาบิรตอบว่า : ท่านนบีเคยละหมาดคุดฺรฺในเวลาอรุณจรัส และละหมาดอัศรฺในขณะที่ตะวันยังเป็นอยู่ (คือมีแสงสว่างและยังไม่เปลี่ยนสี) และละหมาดมัฆริบ เมื่อตะวันตก ละหมาดอีซาอฺ ถ้ามีคนมาก ท่านนบีก็รีบ⁽⁸⁾ และถ้ามีคนน้อย ท่านนบีจะห่วงไว้ก่อน และละหมาดซุบฮฺ ในขณะที่ความมืดยังปกคลุมอยู่ (คือ ความมืดหลังแสงอรุณจรัส) รายงานโดยห้าคน นอกจาก ตีรมะซี

เล่าจาก อาอิชะห์ (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ความจริงท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ช.ล.) ได้เคยละหมาดซุบฮฺ แล้วพวกผู้หญิงได้แยกย้ายกันกลับบ้านโดยห่มด้วยผ้าหนา ๆ ไม่มีใครจำใครได้ เพราะยังมีตออยู่ รายงานโดยห้าคน

เล่าจาก อบีบรซซะห์ (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ท่านนบี (ช.ล.) เคยละหมาดซุบฮฺเสร็จโดยที่พวกเราคนใดคนหนึ่ง รู้จักคนที่นั่งอยู่ข้าง ๆ⁽⁹⁾ และท่านนบีได้อ่านซูเราะห์ในละหมาดซุบฮฺ

(1) คือเสร็จละหมาดคุดฺรฺเมื่อเข้าเวลาอัศรฺ (2) เป็นการอธิบายเวลาที่ศาสนานูญาคให้เลือกเหมือนอย่างได้กระทำในละหมาดมัฆริบอีซาอฺและซุบฮฺ เพราะถ้าไม่เช่นนั้นทุกเวลาจะต้องกินเข้าไปในเวลาของละหมาดอื่น นอกจากซุบฮฺเพราะหมดเวลาเมื่อตะวันขึ้น (3) คือในขณะที่ตะวันลับดวง (4) อีซาอฺสูดท้ายคือไม่ใช้ละหมาดมัฆริบ (5) คือเวลาเริ่มต้นของเวลาละหมาดที่ยิบรียลได้สอนในวันแรก และเวลาสุดท้ายของเวลาละหมาดที่ยิบรียลได้สอนในวันที่สอง

(6) คือหมดเวลาอัศรฺเมื่อส่วนแรกของตะวันตกคืน (7) นี่เป็นเวลาที่ให้ให้เลือกทำ (อิกติยาร) ส่วนเวลาที่อนุญาตให้ทำได้นั้นบังคับออกไปจนถึงแสงอรุณขึ้น

(8) เริ่มเมื่อเข้าเวลา (9) เพราะแสงสว่างต่างกับเวลาที่เริ่มเข้าทำ

(มีความยาว) ระหว่าง 60-100 โองการ (อายุระ) รายงานโดยห้าคน นอกจากติรมีชี และสำหรับรายงานของเจ้าของสุนันว่า: จัรียะละหมาดฟัร (ซุบฮ์) ตั้งแต่เริ่มเช้าเวลา (คือเมื่อเริ่มมองเห็นสิ่งต่าง ๆ บ้างแล้วด้วยแสงสว่างของวันใหม่) เพราะจะได้ผลบุญอันยิ่งใหญ่⁽¹⁾

เล่าจาก อบีฮุรรอยเราะห์ (ร.ค.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : เมื่ออากาศร้อนจัด จงทำละหมาดล่า ๆ⁽²⁾ เพราะความร้อนจัดนั้นมาจากไฟนรก ไฟนรกได้ร้องทุกข์ต่อพระผู้เป็นเจ้าโดยกล่าวว่า : โอ้พระผู้เป็นเจ้า พวกเราได้กินกันเองแล้ว พระเจ้าได้อนุญาตให้ไฟนรกได้ระบายความร้อนสองครั้ง ครั้งแรกในฤดูหนาว และครั้งที่สองในฤดูร้อน ดังนั้นการระบายความร้อนในฤดูร้อนนั้นเป็นสิ่งที่ท่านจะพบว่ามันร้อนจัด และมันเป็นสิ่งที่ท่านจะพบว่ามันหนาวจัด (ในฤดูหนาว) รายงานโดยห้าคน

เล่าจาก อิบนิ มัสอูด (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่า ท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้ละหมาด (ตุห์ร) ในฤดูร้อน ขณะที่เงาของสิ่งหนึ่งยาวสามฟุตถึงห้าฟุต ส่วนในฤดูร้อน ขณะที่เงาของสิ่งหนึ่งยาวห้าฟุต ถึงเจ็ดฟุต⁽³⁾ รายงานโดย อะบูดาอูดและนาซออี

เล่าจาก อนัส (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : พวกเราเคยละหมาดอัศร์ หลังจากนั้นมีคนคนหนึ่งจากพวกเรา ได้ไปยังกุบาอู เขามาถึงพวกนั้น (ชาวกุบาอู) ในขณะที่ตะวันยังสูงอยู่⁽⁴⁾ รายงานโดยห้าคน นอกจากติรมีชี

เล่าจากอนัส (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : ท่านนบี (ซ.ล.) ได้ห่วงวงละหมาด อีซาอูไว้จนกระทั่งถึงเที่ยงคืนจึงได้ละหมาด แล้วกล่าวว่า : แน่แท้ผู้คนได้ละหมาด และนอนหลับไปแล้ว โปรดทราบ แท้จริงพวกท่านอยู่ในละหมาดที่พวกท่านไม่เคยรอคอยมาก่อน และในบางรายงานว่า : ถ้าหากข้าพเจ้าไม่กลัวว่าประชากรของข้าพเจ้าจะได้รับความลำบาก ข้าพเจ้าจะใช้พวกเขาละหมาดอย่างนี้ (คือเที่ยงคืน) รายงานโดย สามคน และติรมีชี ส่วนตัวบทของติรมีชีว่า : ถ้าหากไม่กลัวว่าจะเป็นความยากลำบากกับประชากรของข้าพเจ้าแล้ว จะต้องใช้เขาให้ห่วงวงละหมาดอีซาอูไว้จนถึงก่อนคืนหรือครึ่งคืน

เล่าจากอบี บัรซะห์ (ร.ค.) ว่า ท่านนบี (ซ.ล.) รังเกียจการนอนก่อนละหมาด อีซาอู⁽⁵⁾ และการพูดคุยหลังละหมาดอีซาอู⁽⁶⁾ รายงานโดย บุคอรี มุสลิม และติรมีชี

เล่าจากอลี (ร.ค.) ว่าท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวแก่เขาว่า : โอ้ อลี สามประการนี้ละหมาดจะไม่ทำให้มันล่าช้า⁽⁷⁾ คือ ละหมาดเมื่อถึงเวลา ศพที่ปรากฏอยู่ หูมึงหม้ายที่พบผู้ชายที่คู่ควร

(1) พรรณณะของนักปราชญ์ในเรื่องนี้ บางท่านกล่าวว่าการละหมาดซุบฮ์ในขณะที่เริ่มมองเห็นสิ่งต่าง ๆ คือกว่าในเวลาที่ยังมืดอยู่สำหรับนักปราชญ์ส่วนมากถือว่าการละหมาดในขณะที่ยังมีมืดอยู่ดีกว่า เพราะมีหะดิษต่าง ๆ สนับสนุนมากมาย

(2) ถือห่วงวงไว้จนกว่าอากาศจะเย็นลง (3) ที่กล่าวนี้หมายถึงในมักะห์และมาดินะยังจะไม่เท่ากันเพราะความแตกต่างของสถานที่ ๆ อยู่ใกล้ไกลจากเส้นศูนย์สูตร (4) โดยยังไม่เปลี่ยนสีและความร้อน ที่เป็นเช่นนั้นก็เพราะพวกเขาละหมาดอัศร์เมื่อเริ่มเช้าเวลา

(5) เพราะกลัวจะไม่ตื่นขึ้นละหมาด (6) กลัวว่าจะไม่ได้นอนแล้วทำให้ขาดละหมาดซุบฮ์ (7) คือไม่ควรให้สิ่งใดมาทำให้มันล่าช้าออกไปแม้กระทั่งละหมาด

เล่าจากอิบนิอุมร์ (ร.ค) จากท่านนบี (ซ.ล) ได้กล่าวว่า : การละหมาดเมื่อแรกเข้าเวลา เป็นความพอใจของอัลเลาะห์ การละหมาดท้ายเวลาเป็นความบกพร่องที่อัลเลาะห์ให้อภัย *รายงาน ฮาคิมทั้งสองโดยศรีมี*

การละหมาดทัน (เวลาหรืออีหม่าม) เพียงหนึ่งรอกาอัตถือว่าได้ละหมาดในเวลา

เล่าจากอบีสุรเราะห์ (ร.ค) จากท่านนบี (ซ.ล) ได้กล่าวว่า : ผู้ใดทันได้ละหมาดหนึ่ง รอกาอัต⁽¹⁾ จากละหมาดซุบฮ์ ก่อนตะวันขึ้น ก็ถือว่า เขาได้ละหมาดซุบฮ์ (ในเวลา) แล้วผู้ใด ทันได้ละหมาด อัศรหนึ่งรอกาอัต ก่อนตะวันตก ก็ถือว่าเขาได้ละหมาดอัศร (ในเวลา) แล้ว *รายงาน โดยหำคน*

และเล่าจากเขา (อบีสุรเราะห์) จากท่านนบี (ซ.ล) ได้กล่าวว่า : ผู้ใดละหมาดหนึ่งรอกาอัต ทันในเวลา ถือว่าเขาทันละหมาดนั้น ในเวลาทั้งหมด (ทุกรอกาอัต) *รายงานโดย บุคอรี มุสลิม และ นาวาอี*

อุปสรรคของละหมาด⁽²⁾

เล่าจากอนัส (ร.ค) จากท่านนบี (ซ.ล) ได้กล่าวว่า : ผู้ใดลืมละหมาดเวลาใดเวลาหนึ่ง ให้ เขาจงละหมาดเมื่อเขาระลึกได้ โดยไม่ต้องเสียค่าปรับ นอกจากละหมาดใช้ (กอดอ)⁽³⁾ เท่านั้น ท่านจงดำรงละหมาดเพื่อระลึกถึงเรา *รายงานโดยหำคน*

และสำหรับรายงานของมุสลิมว่า : เมื่อใครคนหนึ่งจากพวกท่านได้นอนหลับไป โดยมี ได้ละหมาด หรือลืมละหมาด ให้เขาจงละหมาด เมื่อระลึกได้ แท้จริงอัลเลาะห์กล่าวว่า “ท่าน จงดำรงละหมาดเพื่อระลึกถึงเรา”

เล่าจากอิหมรอน บุตร ฮุซัยน์ (ร.ค) ว่าท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล) อยู่ในระหว่างเดินทาง พวกเขาได้นอนหลับ (เหล่าผู้ร่วมเดินทาง) โดยละหมาด ฟัจร (ซุบฮ์) ไม่ทัน พวกเขาถูกปลุก ให้ตื่น ด้วยความร้อนจากแสงตะวัน ท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล) ได้กล่าวว่า ท่านทั้งหลายจงไปให้พ้น จากสถานที่แห่งนี้ หลังจากนั้นได้ใช้ท่าน บิลาลให้หะซาน (คำประกาศให้มาทำละหมาด) ต่อ จากนั้นพวกเขาได้อาบน้ำละหมาด และได้ละหมาดสุนัตฟัจร (ซุบฮ์) สองรอกาอัต หลังจากนั้นได้ใช้ ท่านบิลาล ให้อีกอมะห์ (คำประกาศให้ลุกขึ้นดำรงละหมาด) แล้วท่านรอซูลุลเลาะห์ ได้ละหมาด ซุบฮ์ พร้อมกับพวกเขา *รายงานโดยอบูดาวูด และบุคอรี มุสลิม*

(1) คือขันธ์รุกะอะและสุหูดสองครั้ง

(2) ได้แก่การนอนหลับการลืมและเผลอ

(3) เมื่อคนลืมจำเป็นต้องละหมาดชดใช้ (กอดอ) โดยความเห็นพ้องของนักปราชญ์คนที่เจตนาที่จะละหมาดก็ควรต้องละหมาด ชดใช้ยิ่งกว่า แต่มีนักปราชญ์บางท่านกล่าวว่าคนที่เจตนาที่จะละหมาดจะละหมาดชดใช้ไม่ได้ เพราะการทิ้งละหมาดเป็นบาปใหญ่

เล่าจากอียิปต์ (ร.ด) ได้กล่าวว่า : พวกเขา (เหล่าอัครสาวก) ได้เล่าให้ท่านนบี (ซ.ล) ฟังว่าพวกเขานอนหลับไปโดยมิได้ละหมาด (ฟิรดู) ท่านนบีกล่าวว่า : ในการนอนหลับนั้น ไม่ถือว่าเป็นการประมาทเลินเล่อ แต่การประมาทเลินเล่อ นั้น อยู่ในขณะตื่น รายงานโดย ตีรมีชี มุสลิม และ อบูดาวูด

เล่าจากอิบนีอับบาส (ร.ด) ว่า ท่านนบี (ซ.ล) ได้ละหมาดที่นครมดีนะห์ เจ็ดและแปด คือ ดูห์ กับ อัสร⁽¹⁾ มัฆริบ กับ อีซาอ⁽²⁾ รายงานโดย หักคน

และตัวบทของมุสลิมว่า : ท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล) ได้ละหมาดรวม ระหว่าง ดูห์ กับ อัสร และ มัฆริบ กับ อีซาอ ที่นครมดีนะห์ โดยมีได้มีเหตุจากความกลัว และไม่มีฝนตก มีผู้กล่าวแก่ อิบนีอับบาสว่า ที่ทำอย่างนั้น ท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล) ต้องการอะไร อิบนีอับบาส ได้กล่าวว่า : ท่านรอซูลุลเลาะห์ : ต้องการมิให้เกิดความยากลำบากกับประชากรของท่าน⁽³⁾

และรายงานจากเขา (อิบนีอับบาส) จากท่านนบี (ซ.ล) ได้กล่าวว่า : ผู้ใดได้รวมละหมาด สองละหมาด โดยไม่มีอุปสรรค ถือว่าผู้นั้นได้มาสู่ประตูหนึ่งของประตูบิปปะอิล⁽⁴⁾ รายงานโดย ตีรมีชี บัยหะกี และ ฮากิม ตีรมีชี บัยหะกี และ ฮากิม

ตอนที่สอง เวลาที่ห้ามละหมาดสุนัต⁽⁵⁾

เล่าจากอิบนีอับบาส (ร.ด) ได้กล่าวว่า : มีผู้ชายหลายคนที่มีคุณธรรม และคนที่มีคุณธรรมที่สุด คือ อุมัร ได้เล่าให้ข้าพเจ้าฟังว่า : ท่านนบี (ซ.ล) ได้ห้ามละหมาดหลังละหมาดซุบฮิ จนถึง ตะวันขึ้น และ หลังละหมาดอัสร จนถึงตะวันตก รายงานโดย หักคน

(1) อธิบายคำว่าท่านนบีได้ละหมาดแปด (2) อธิบายคำว่าท่านนบีได้ละหมาดเจ็ด คือได้ละหมาดทั้งสองในเวลาเดียว

(3) จากหะดีษนี้แจ้งให้ทราบว่าท่านนบี (ซ.ล) ได้ละหมาดรวมระหว่างละหมาดดูห์กับอัสรละหมาดมัฆริบกับอีซาอในเวลาเดียว เป็นบางครั้งโดยไม่มีสาเหตุใด ๆ ที่ยอมให้ทำละหมาดรวมจากหะดีษนี้ท่านอิหม่ามชาฟีอิดี้อธิบายว่าที่ท่านนบีทำละหมาดรวมก็เพราะท่านป่วย ความเห็นของท่านยังไม่ชัดเจน เพราะถ้าหากท่านนบีป่วยท่านอิบนีอับบาสก็คงจะเอ่ยถึงเมื่อถูกถาม และมีนักปราชญ์บางท่านให้ทรรศนะว่าที่ท่านนบีละหมาดรวมนั้นเป็นการรวมในรูปแบบเท่านั้นไม่ใช่รวมจริง ๆ คือท่านละหมาดดูห์ในขณะที่ใกล้จะหมดเวลาเมื่อท่านละหมาดดูห์เสร็จก็พอดีเข้าเวลาละหมาดอัสร ท่านก็ได้ละหมาดอัสรและท่านได้กระทำอย่างเดียวกันในละหมาด มัฆริบกับอีซาอ และมีนักวิชาการหะดีษบางท่านกล่าวตามตัวบทของหะดีษนี้ว่าอนุญาตให้ละหมาดรวมได้โดยไม่ได้เดินทางเนื่องจากมีความจำเป็นบางประการสำหรับบุคคลที่ไม่ได้ละหมาดรวมเป็นประจำ

(4) เข้าใจจากหะดีษนี้ว่าผู้ใดเจตนาทำให้ละหมาดหลุดพ้นจากเวลาโดยไม่มีเจตนาขอมรบบเท่ากับเขาได้ทำบิปปะอิล เขาได้ทำบิปปะอิล

(5) คือเวลาหลังละหมาดซุบฮิจนถึงตะวันขึ้น, ในขณะตะวันขึ้นจนเต็มดวงและสูงชั่วด้ามหอก, ในขณะตะวันเที่ยงจนตะวันตก ล็อยนอกจากในวันศุกร์, หลังจากละหมาดอัสรจนถึงตะวันตก ความหมายที่ว่าละหมาดสุนัตในที่นี้คือละหมาดที่ไม่มีสาเหตุอันได้แก่ละหมาดสุนัตมุสลัก หรือละหมาดสุนัตที่มีสาเหตุเกิดขึ้นในภายหลัง ดังนั้นการละหมาดสุนัตถือว่าใช้ได้ในเวลาดังกล่าวนี้ ส่วนละหมาดฟิรดูและสุนัตที่มีเวลา เช่นละหมาดวิตรและบรรดาละหมาดสุนัตเคียงข้างละหมาดฟิรดู (รออาติบ) จะละหมาดในเวลาใดก็ได้ดังจะได้กล่าวต่อไปในเรื่องการขาดละหมาดสุนัต

เล่าจากอิบนิ อุมัร (ร.ค) จากท่านนบี (ซ.ล) ได้กล่าวว่า : ท่านทั้งหลายอย่าคอยจ้องจะละหมาดในเวลาที่จะวันขึ้น และตะวันตก เพราะดวงตะวันนั้น มันจะขึ้นมาพร้อมด้วยเหล่ามารร้าย (ไซตอน) และบางรายงานว่า : เมื่อมันตะวันได้เบิกขึ้น (ตะวันขึ้น) ท่านทั้งหลายจงห่วงวงละหมาดไว้จนกว่าตะวันจะขึ้นสูง และเมื่อมันตะวันได้ปิดฉากลง (ตะวันตก) ท่านทั้งหลายจงห่วงวงละหมาดไว้ จนกระทั่งตะวันตก (ทั้งดวง) รายงานโดย บุคอรี มุสลิม และนาซาอี

เล่าจากอัมร บุตร อ่าบะชะห์ (ร.ค) ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้กล่าวว่า : โอ้ท่านร่อซูลุลเลาะห์ ช่วงใดของเวลากลางคืน ที่อัลเลาะห์จะรับ (ดูอา) การวิงวอนมากที่สุด ท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล) ตอบว่า : ช่วงสุดท้ายของกลางคืน⁽¹⁾ ท่านจงละหมาดตามต้องการ แน่นนอนละหมาดนั้นถูกมองดูและถูกจดบันทึก (ผลบุญ) จนกว่าท่านจะละหมาดซุฮ์ร หลังจากนั้นให้ท่านหยุดจนกว่าตะวันจะขึ้นสูง เท่าด้ามหอก หรือ หอกสองด้ามต่อกัน เพราะตะวันนั้นจะขึ้นพร้อมกับเหล่ามารร้าย (ระหว่างสองเขาของมารร้าย) และเหล่าผู้ไม่ศรัทธา จะก้มกราบมัน, หลังจากนั้น - ท่านจงละหมาดตามต้องการ แน่นแน่วละหมาดนั้นถูกมองดูและถูกจดบันทึก จนกระทั่งเงาของด้ามหอกยาวหายไปเท่าตัวของมัน (หมายถึง เวลาเที่ยงตรง) ให้ท่านหยุด เพราะ (ขณะนั้นเป็นเวลาที่ไม่ควรกำลังค้อย่างรุนแรง และประตูของมันถูกเปิดออก และเมื่อตะวันคล้อย ท่านจงละหมาดตามต้องการ แน่นแน่วละหมาดนั้นถูกมอง และถูกจดบันทึก จนกระทั่งท่านละหมาดอัศร์ หลังจากนั้นให้ท่านหยุด จนกระทั่งตะวันตก เพราะตะวันมันจะลับไปพร้อมกับเหล่ามารร้าย และเหล่าผู้ไม่ศรัทธา จะก้มกราบมัน รายงานโดย ห้าคน นอกจาก บุคอรี

และสำหรับรายงานของอบีดาอูด และ บัยฮากี้ว่า : ท่านนบี (ซ.ล) รังเกียจการละหมาดในเวลาเที่ยงวัน นอกจากวันศุกร์ เพราะเป็นเวลาที่ขุมรกกำลังค้อย่างรุนแรง นอกจากในวันศุกร์เท่านั้น⁽²⁾

และรายงานของนาซาอีว่า : โอ้ตระกูลของอิบติมานาฟ ท่านทั้งหลายอย่าห้ามผู้ใดทำการเวียนรอบวิหาร (กะบะห์) และอย่าห้ามผู้ใดละหมาดในเวลาใดก็ตามที่เขาต้องการ ทั้งกลางวันและกลางคืน (หมายถึงที่วิหารกะบะห์)⁽³⁾

เล่าจากอะบี สุรอยเราะห์ (ร.ค) จากท่านนบี (ซ.ล) ได้กล่าว : เมื่อเขาได้ประกาศให้ลุกขึ้นละหมาด (อิกอมะห์) ไม่มีละหมาดใดนอกจากละหมาดฟรดู เท่านั้น⁽⁴⁾ รายงานโดย ห้าคน นอกจากบุคอรี

(1) คือส่วนที่ห้าของเวลากลางคืนเมื่อแบ่งเวลากลางคืนเป็นหกส่วน แบ่งออกเป็นหกส่วน

(2) เป็นเวลาที่ท่านนบีไม่รังเกียจ

(3) เวลาที่ห้ามละหมาดสุนัตนั้นหมายถึงในพื้นที่ที่อยู่นอกแผ่นดินศักดิ์สิทธิ์มักกะห์ ส่วนพื้นแผ่นดินศักดิ์สิทธิ์ไม่มีเวลาที่ต้องห้ามในการทำละหมาดสุนัต. (4) คือเมื่อได้เริ่มอิกอมะห์แล้วไม่อนุญาตให้ทำละหมาดสุนัต

บทที่สาม

กฎเกณฑ์ของการละหมาด

เล่าจาก อลี (ร.ค) จากท่านนบี (ซ.ล) ได้กล่าวว่า : ปากกาถูกยกจากสามคน⁽¹⁾ (1) จากคนนอนหลับจนกว่าจะตื่น (2) จากเด็ก จนกว่าจะฟันเปี้ยก (บรรลุนิติภาวะ) และ (3) จากคนบ้าเสียสติ จนกว่า สติจะคืนมา รายงานโดย อุบตาวูด นาซาอี และ ฮากิม และท่านฮากิม ถือว่า เป็นหะดีษขอยะห์

เล่าจาก อิบนิ อุมร์ (ร.ค) ได้กล่าวว่า : ท่าน ร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล) ได้ตรวจพบข้าพเจ้าในวันเกิดศึกที่อุซุด เพื่อเข้าสู่รบกับฝ่ายศัตรู ขณะนั้นข้าพเจ้า มีอายุ 14 ปี แต่ท่านร่อซูลุลเลาะห์ ไม่อนุญาตให้ข้าพเจ้า เข้าทำการสู้รบ และได้ตรวจพบข้าพเจ้าในวันเกิดศึกคอนดัก ขณะนั้นข้าพเจ้ามีอายุ 15 ปี ท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล) ได้อนุญาตให้ข้าพเจ้าเข้าทำการสู้รบ

ท่านนาเฟียะฮ์ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้เข้าพบ อุมร์ บุตร अबดุล อาซีซ ในขณะที่เขาดำรงตำแหน่ง คอลีฟะห์ และข้าพเจ้าได้เล่า ฮาดิษนี้ให้เขาฟัง ท่านอุมร์ ได้กล่าวว่า แท้จริงสิ่งนี้ (คืออายุ 15 ปี ทางจันทร์คติ) เป็นเขตกันระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ แล้วต่อมาอุมร์ ได้มีหนังสือแจ้งไปยังข้าราชการของเขา ให้กำหนดว่า ผู้ที่มีอายุ 15 ปี เป็นผู้ใหญ่เต็มตัว (บรรลุนิติภาวะ) และผู้ที่อายุน้อยกว่านั้น ให้ถือว่ายังอยู่กับครอบครัว (คือยังไม่บรรลุนิติภาวะ) รายงานโดยหาคัน

เล่าจากสับเราะห์ (ร.ค) จากท่านนบี (ซ.ล) ได้กล่าวว่า : ท่านทั้งหลายจงใช้เด็กให้ละหมาดเมื่ออายุได้เจ็ด ขวบ และเมื่ออายุได้สิบขวบ ท่านทั้งหลายจงเขียนตีสั่งสอน ต่อการที่เขาไม่ละหมาด ได้มีเพิ่มเติมในบางรายงานว่า : และท่านทั้งหลาย จงแยกที่นอนระหว่างพวกเด็ก ๆ⁽²⁾ (เมื่ออายุได้ 10 ขวบ) รายงานโดย อุบตาวูด อะหมัด และ ตริมีซี⁽³⁾

ความสะอาด

เล่าจาก อิบนิ อุมร์ (ร.ค) จากท่านนบี (ซ.ล) ได้กล่าวว่า : อัลเลาะห์จะไม่รับพิจารณาละหมาดที่ปราศจากความสะอาด และจะไม่รับการบริจาด้วยทรัพย์สินที่แย่งชิงมา รายงานโดย หาคัน นอกจาก บุคอรี

เล่าจาก อลี (ร.ค) จากท่านนบี (ซ.ล) ได้กล่าวว่า : ญะฮ์ของละหมาด คือ ความสะอาด และสิ่งที่ทำให้ (สิ่งที่เคยอนุญาตให้กระทำก่อนละหมาด) กลายเป็นสิ่งต้องห้ามนั้น คือ การดื่ม (การกลืน) คำว่า “อัลลอฮุอักบาร” ในขณะที่เริ่มละหมาด และสิ่งที่ทำให้ (สิ่งต้องห้าม) กลายเป็น

(1) คือไม่เอาความผิดกับบุคคลทั้งสามนี้

(2) เพื่อไม่ให้เสียความประพฤติ

(3) จากหะดีษที่กล่าวมาเข้าใจได้ว่าส่วนหนึ่งจากกฎเกณฑ์ของละหมาดคือต้องมีสติสัมปชัญญะและต้องบรรลุนิติภาวะ แต่ให้ใช้เด็กทำละหมาดเมื่อรู้เพียงสา

สิ่งที่อนุญาตให้กระทำ (อีกครั้งหนึ่ง) คือ การให้สลาม (คือ กล่าว “อัสลามอะลัยกุม” ในตอนเสร็จละหมาด) รายงานโดย อุบตาวูด และติรมีซีย์ และฮาเกม ได้ถือว่า ฮาดิษนี้ (ขอเอื้อยหฺ) ใช้ได้

เล่าจาก อัสมาว (ร.ค) ได้กล่าวว่า : ผู้หญิงคนหนึ่งมาหาท่านนบี (ซ.ล) แล้วเอ่ยขึ้นว่า : มีพวกเรคนหนึ่ง ผ้าของเขาเปื้อนเลือดประจำเดือน เขาจะต้องทำอย่างไรบ้าง ต่อผ้าผืนนั้น ท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล) กล่าวว่า ให้เขาขูดเลือดออก แล้วยี้ด้วยน้ำ หลังจากนั้นใช้น้ำล้าง แล้วละหมาดโดยสวมผ้าผืนนั้น รายงานโดยหาคัน

เล่าจากอบีสะอีด (ร.ค) ได้กล่าวว่า : ขณะที่ท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล) กำลังละหมาดกับอัครสาวกของท่าน ท่านร่อซูลุลเลาะห์ได้ถอดรองเท้าออกทั้งสองข้าง แล้ววางไว้ทางด้านซ้ายของท่าน เมื่อเหล่าอัครสาวกเห็นเช่นนั้น จึงพากันถอดรองเท้าบ้าง เมื่อเสร็จละหมาด ท่านร่อซูลุลเลาะห์ได้กล่าวว่า อะไรทำให้พวกท่านถอดรองเท้า พวกเขากล่าวว่า : พวกเราเห็นท่านถอดรองเท้าของท่าน พวกเราจึงถอดบ้าง ท่านร่อซูลุลเลาะห์ กล่าวว่า : แท้จริงยิบรีล (อ.ล) ได้มาหาข้าพเจ้า และบอกข้าพเจ้าว่า ในรองเท้าทั้งสองข้างมีสิ่งโสโครกอยู่ และได้กล่าวอีกว่า เมื่อใครคนใดคนหนึ่งจากพวกท่านมาสู่มัสยิด ให้เขามองดู ถ้าหากพบว่า มีสิ่งโสโครก อยู่ในรองเท้าของเขา ให้เขาเช็ด⁽¹⁾ แล้วละหมาดโดยสวมรองเท้านั้น รายงานโดย อุบตาวูด อะหมัด และ ฮาเกม

เล่าจากอาอิชะหฺ (ซ.ค) จากท่านนบี (ซ.ล) ได้กล่าวว่า : เมื่อใครคนใดคนหนึ่งจากพวกท่านมีฮาดิษ (มลทิน) เกิดขึ้น ให้เขา (ใช้มือซ้าย) ปิดจมูก⁽²⁾ แล้วเดินออกไป รายงานโดย อุบตาวูด และอิบนุมาญะหฺ

การผืนหน้าสู่กิบลัต

เล่าจากอนิส (ร.ค.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า ผู้ใดละหมาดอย่างละหมาดของเรา ผืนหน้าสู่กิบลัตของเรา กิณัสต์รฺที่พวกเราเชือด นั้นแหละคือมุสลิมซึ่งอัลเลาะห์และทูตของพระองค์มีข้อผูกพันกับเขา ดังนั้นท่านทั้งหลายอย่าทุจริต-อัลเลาะห์มีข้อผูกพันของเขา⁽³⁾ รายงานโดย บุคอรี และนาซาอี

(1) การถอดรองเท้าที่เปื้อนสิ่งโสโครก (นะยิส) กับพื้นดินทำให้รองเท้านั้นสะอาด เมื่อสิ่งโสโครก (นะยิส) นั้นหายไปโดยมองด้วยสายตาไม่เห็น ไม่ว่าสิ่งโสโครกนั้นจะเปียกหรือแห้งก็ตาม นี่เป็นทัศนะของนักวิชาการกลุ่มหนึ่ง เช่นท่านอัลอาซาอี อะบูเขาร อัลหะนะฟียะห์ อิสฮาก และในรายงานหนึ่งของซาฟิอีและอะหมัด แต่ในรายงานที่แพร่หลายจากท่านทั้งสอง (ซาฟิอีและอะหมัด) และมาลิก ถือว่าการดูไม่ทำให้รองเท้าสะอาด ไม่ว่าสิ่งโสโครกนั้นจะเปียกหรือแห้งก็ตาม แต่นักวิชาการส่วนใหญ่ได้กล่าวว่า การทำให้รองเท้าสะอาดถ้าหากสิ่งโสโครกนั้นแห้ง และไม่สะอาดหากสิ่งโสโครกนั้นเปียก

(2) คือเมื่อเกิดอะศัตฺ (มลทิน) ขึ้นในขณะที่ละหมาดในอับญูษของคนที่ด้วยมือซ้าย และให้เลิกละหมาดเพราะเสียละหมาดด้วยการมีอะศัตฺเกิดขึ้น ที่ใช้ให้ทำอย่างนั้น เพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจว่า ตนเองมีเลือดกำเดาไหล จากอะศัตฺที่กล่าวมา เข้าใจได้ว่าความสะอาดเป็นกฎเกณฑ์ของการละหมาด ตั้งแต่เริ่มเข้าทำละหมาดจนเสร็จละหมาด

(3) ก็อย่าทุจริตเขา

เล่าจากบารออุ (ร.ด.) กล่าวว่า : เราได้ละหมาดกับท่านนบี (ซ.ล.) โดยผืนหน้าไปสู่ บัยตุลมักดิส (กรุงเยรูซาเล็ม) เป็นเวลา 16 หรือ 17 เดือน⁽¹⁾ หลังจากนั้นเขาให้เราผืนไปสู่ กะบะห์ รายงานโดย หักน นอกจากอุบุดาวูด

เล่าจาก อิบนิ อุมร์ (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ในขณะที่ประชาชนกำลังละหมาดซุบฮ์ที่มัสยิด กุบาอู ได้มีคน ๆ หนึ่งมาแล้วพูดว่า : แท้จริงท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้รับโองการเมื่อคืนนี้ และถูกใช้ให้ผืนหน้าไปสู่กะบะห์ ดังนั้นท่านทั้งหลายจงผืนหน้าไปสู่กะบะห์เถิด ปรากฏว่าหน้า ของพวกเขาเคยผืนไปสู่ทิศ “ชาม” พวกเขาจึงหมุนมาสู่กะบะห์ รายงานโดยหักน นอกจากติรมีซีย์ และปรากฏว่าท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) มีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะผืนหน้าไปสู่กะบะห์ (ในขณะที่ทำอิบาดะห์) ดังนั้นอัลเลาะห์จึงได้ประทานโองการลงมา (มีใจความ) ว่า : เราได้เห็น เจ้าแห่งนหมามองฟ้าหันไปหันมา ดังนั้นเราจะให้ท่านผืนหน้าไปสู่กิบลัตที่ท่านพึงพอใจ ดังนั้น ท่านจงผืนหน้าของท่านไปตรงใจกลางของมัสยิดฮารอมเถิดไม่ว่าท่านทั้งหลายจะอยู่ที่ไหน ท่าน ทั้งหลายจงผืนหน้าไปสู่ใจกลางของมัสยิด (ฮารอม) และท่านนบีก็ได้ผืนหน้าไปสู่อัลกะบะห์ รายงานโดย บุคอรี และติรมีซีย์

และอุมร์ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าตรงกับพระผู้อภิบาลของข้าพเจ้าในสามประการข้าพเจ้า กล่าวว่า : โอ้ท่านร่อซูลุลเลาะห์ ท่านจงเอา (มังกอม) ที่ยื่นของอิบรอฮีมเป็นที่ละหมาด โองการจึงได้ลงมาว่า “ท่านทั้งหลายจงยึดเอาที่ยื่นของอิบรอฮีมเป็นที่ละหมาด” และโองการในเรื่อง การคลุมหน้า ข้าพเจ้าได้กล่าวว่า : โอ้ท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) (ข้าพเจ้าต้องการให้) ท่านสั่ง ให้เหล่าภรรยาของท่านคลุมหน้าเพราะมีทั้งคนดีและคนชั่วที่มาพูดคุยกับพวกหล่อน ดังนั้น โองการในเรื่องคลุมหน้าจึงได้ถูกประทานลงมา⁽¹⁾ และเหล่าภรรยาของท่านนบี (ซ.ล.) ได้ ชุมนุมแสดงความหึงหวงท่านนบี ข้าพเจ้าได้กล่าวแก่พวกหล่อนว่า : ข้าพเจ้าอยากให้พระผู้ เป็นเจ้าบงการให้ท่านนบีหย่าพวกเธอทั้งหมด แล้วหาภรรยาใหม่ที่ดีกว่าพวกเธอ โองการนี้จึง ได้ประทานลงมา รายงานโดย บุคอรี

เล่าจาก อบีฮุรَيْرَةَ (ร.ด.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : สิ่งที่อยู่ระหว่างตะวันตก กับตะวันตกนั้น คือ กิบลัต⁽³⁾ รายงานโดย อิบน์มูฮะห์ ฮากิม ดารุฏนีย์ และติรมีซีย์ ถือว่า ฮาดิษนี้เชื่อถือได้

เล่าจากอาบิร บุตร รอปีอะห์ (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : พวกเราอยู่กับท่านนบี (ซ.ล.) ใน ระหว่างการเดินทางในเวลากลางคืนที่มีดมืด พวกเราไม่รู้ว่า กิบลัตอยู่ทางไหน พวกเราทุกคน ต่างก็ละหมาด โดยหันหน้าไปตามแต่การวินิจฉัยของแต่ละคนเมื่อรุ่งเช้า พวกเราจึงได้เล่าเรื่อง

(1) เป็นการสงฆ์ของผู้เล่า

(2) คือโองการที่มีความหมายว่า “เมื่อท่านทั้งหลายของสิ่งใดจากพวกนาง ให้พวกท่านจงจากหลังมัน”

(3) อะลีสันี้ใช้เฉพาะชาวกระมะดีนะฮ์และผู้ที่อยู่ทิศเดียวกับกระมะดีนะฮ์จากทางเหนือของกะบะห์

ให้ท่านนบี (ช.ล.) ฟัง โองการนี้จึงได้ประทานลงมา “ไม่ว่าท่านฝันไปทางไหน อัลเลาะห์อยู่ทางนั้น” รายงานโดยติรมีซี

การฝันในละหมาดสุนัตขณะเดินทาง

เล่าจากยาบิร (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ท่านนบี (ช.ล.) เคยละหมาดบนสัตว์ (อูฐ) ที่ใช้เป็นพาหนะตามแต่มันจะหันหน้าไป แต่เมื่อท่านนบีต้องการละหมาดฟรฎูจะลงจากพาหนะและฝันหน้าไปทางกิบลัต รายงานโดยหำคน

และในบางรายงานว่า : ปรากฏว่าท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ช.ล.) เคยละหมาดสุนัตบนสัตว์ (อูฐ) ที่ใช้เป็นพาหนะโดยฝันหน้าไปทางที่สัตว์ (อูฐ) ที่ใช้เป็นพาหนะหันไป และเคยละหมาดวิตรบนพาหนะโดยไม่เคยละหมาดฟรฎูบนสัตว์ที่ใช้เป็นพาหนะเลย⁽¹⁾

และสำหรับรายงานของอบีดาวูดว่า : ปรากฏว่าท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ช.ล.) เมื่อออกเดินทางและต้องการละหมาดสุนัต จะให้อูฐที่ใช้เป็นพาหนะหันไปสู่อุกิบลัตแล้วจึงได้ตักบิร⁽²⁾ และทำละหมาดเรื่อยไป ตามแต่พาหนะของท่านจะพาไป

เล่าจากยาบิร (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ช.ล.) ได้ส่งข้าพเจ้าไปทำธุระเมื่อกลับมาข้าพเจ้าพบว่า ท่านร่อซูลุลเลาะห์ กำลังละหมาดอยู่บนพาหนะของท่านโดยหันหน้าไปทางทิศตะวันออก ขณะสujudจะก้มต่ำกว่า ขณะรู้กัวะ⁽³⁾ รายงานโดยเจ้าของสุนัน

การปิดอวัยวะที่สรงวน

อัลเลาะห์ (ช.บ.) ได้กล่าวว่า : โอ้ลูกหลานของอาดัม ท่านทั้งหลายจงปิดอวัยวะที่พึงสรงวนของพวกท่าน ณ มัสยิดทุกแห่ง และได้กล่าวว่า : และเสื้อผ้าของท่าน ท่านจงทำความสะอาด (ไอ้หมูฮำมัด)

เล่าจากอบีฮุร็อยเราะห์ (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ชายผู้หนึ่งได้มาหาท่านนบี (ช.ล.) แล้วถามท่านนบีถึงการละหมาดโดยนุ่งผ้าผืนเดียว ท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ช.ล.) ตอบว่า ก็พวกท่านทุกคนมีผ้าคนละสองผืนหรือ ?⁽⁴⁾ รายงานโดยหำคน นอกจากติรมีซี และบุคอรีได้เพิ่มเติมในบางรายงานว่า : หลังจากนั้นได้มีชายผู้หนึ่งถามท่านอุมัร⁽⁵⁾ ท่านได้กล่าวว่า : เมื่ออัลเลาะห์ให้ความ

(1) นอกจากเพราะเกิดอุปสรรค เช่นป่วย, กลัว, ฝนตก, แต่ก็เป็นต้องหันหน้าไปสู่อะบะห์ขณะตักบิรตูลเอียะห์รอม

(2) การทำอย่างนี้ ถือเป็นการสมบูรณ์เมื่อสะดวกที่จะกระทำ

(3) คือทำท่าต่ำกว่าท่าในขณะรู้กัวะ

(4) ผ้าผืนเดียวที่ปกปิดอวัยวะสรงวนได้มิดชิดก็ถือว่าใช้ได้แล้ว แต่การใช้ผ้าสองผืนคือนุ่งหนึ่งผืนห่มอีกหนึ่งผืนดีกว่าถ้าหากมีความสามารถกระทำอย่างนั้น

(5) คือถามถึงเรื่องการปกปิดอวัยวะในละหมาด

กว้างขวาง (ร่ำรวย) ท่านทั้งหลายจงทำให้สมกับที่ร่ำรวยคือผู้ชายคนหนึ่งได้สวมด้วยผ้าผืนหนึ่งของเขา, ผู้ชายคนหนึ่งละหมาดโดยสวมผ้าห่ม และผ้าห่ม, โดยสวมผ้าห่มและเสื้อโดยสวมกางเกงและเสื้อ, โดยสวมกางเกง และเสื้อคลุมที่ผ่าหน้าตลอด, โดยสวมกางเกงชั้นในและเสื้อคลุมที่ผ่าหน้าตลอด, โดยสวมกางเกงชั้นในและเสื้อ แต่ข้าพเจ้า (ผู้เล่า) คิดว่า เขา (ท่านอุมรฺ) พูดว่า กางเกงในและผ้าห่ม

และได้เล่าจาก (เขา) อับดุลรอยเราะห์ จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : คนใดคนหนึ่งจากพวกท่านอย่าละหมาดโดยนุ่งผ้าผืนเดียวและไม่มียะโรพาดอยู่บนไหล่ทั้งสองข้างเลย⁽¹⁾ รายงานโดยหาคินนอกจากตริมีซี

เล่าจากยาบิร (ร.ค.) ได้กล่าวว่าข้าพเจ้าแลเห็นท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ละหมาดด้วยผ้าผืนเดียวที่พันตัวไว้⁽²⁾ รายงานโดยบุคอรีและมุสลิม

เล่าจากอุกบะห์ บุตรอามिर (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : มีผู้นำเอาเสื้อคลุม⁽³⁾ ที่ทำจากไหมมาให้ท่านนบี (ซ.ล.) เป็นของกำนัล ท่านนบีได้สวมแล้วไปละหมาด หลังจากเสร็จจะหมาดท่านนบีได้ถอดมันออกอย่างร้อนรนเหมือนลักษณะของคนที่ไม่สบายแล้วได้กล่าวว่า : นี่ไม่เหมาะสมแก่ผู้มีความยำเกรงในพระผู้เป็นเจ้า⁽⁴⁾ รายงานโดยบุคอรี มุสลิม และนาซาอี

เล่าจากอิบนิอับบาส (ร.ค.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ขาอ่อนเป็นอวัยวะที่ต้องสงวน (ปกปิด) รายงานโดย อับูดาวูด และตริมีซี

เล่าจากอลี (ร.ค.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ท่านอย่าเปิดขาอ่อนของท่านและอย่ามองขาอ่อนทั้งของคนเป็นและตาย รายงานโดยอับูดาวูด ฮากิมและبخาร

เล่าจากอัมร บุตร ซุัยบ จากพ่อของเขา จากลุงเขา (ร.ค.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่าเมื่อใครคนใดคนหนึ่งได้แต่งงานทาสหญิงของเขาให้แก่ทาสชาย หรือให้แก่ลูกจ้าง ดังนั้นเขาจะมองสิ่งที่อยู่ต่ำกว่าสะดือ และสิ่งที่อยู่เหนือหัวเข่าขึ้นไปไม่ได้⁽⁵⁾ รายงานโดยอับูดาวูด ดารุกุฏนี และบัยฮากี

เล่าจากไมมูนะห์ (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่าท่านนบี (ซ.ล.) เคยละหมาดบนเสื้อผืนเล็ก ๆ ที่ทำจากใบอินทผาลัม รายงานโดยเศาะกัน

(1) คืออย่าให้เขานุ่งเพียงท่อนล่างของร่างกาย แต่ให้เขาเอาชายผ้าทั้งสองข้างพาดสลับอยู่บนไหล่ทั้งสองข้างของเขา การห้ามในที่นี้ถือว่าห้ามเพราะน่าเกลียด ตามพระประสงค์ของนักวิชาการส่วนใหญ่ ส่วนพระประสงค์ของอะหมัดถือว่าห้ามเพราะต้องห้าม(ฮารอม) ดังนั้นตามพระประสงค์นี้จึงถือว่า การพาดผ้าไว้บนไหล่เป็นวาฮิบ เมื่อมีความสามารถและละหมาดใช้ไม่ได้โดยไม่มีผ้าพาดไว้บนไหล่

(2) โดยพาดชายผ้าทั้งสองข้างไว้บนไหล่

(3) คือเสื้อคลุมชนิดผ่าทางด้านหลัง

(4) เพราะทำจากผ้าไหมหรือเพราะรูปทรงที่ทำให้ผู้สวมใส่ขาดการสำรวม

(5) เพราะสิ่งที่อยู่ระหว่างสะดือและหัวเข่าเป็นอวัยวะที่ต้องปกปิดของทาสหญิง

เล่าจากอะนัส (ร.ค.) ว่าท่านนบี (ซ.ล.) ได้เคยไปเยี่ยมอุมมุ ซุไลม์ บางครั้งก็ได้เวลาละหมาด ท่านนบีจะละหมาดบนเสื่อของเราที่เราพรมมันด้วยน้ำ รายงานโดยห้คน ส่วนตัวบทเป็นรายงานของอบีดาวูด

และในบางรายงานว่า : ปรากฏว่าท่านนบี (ซ.ล.) เคยละหมาดบนเสื่อและแผ่นหนังที่ฟอกแล้ว⁽¹⁾

เครื่องแต่งกายของผู้หญิงที่เป็นอิสระชน (ไม่ใช่ทาส) ในขณะที่ละหมาด

มีผู้ถามอุมมุซาลามะห์ (ร.ค.) ว่า : ผู้หญิงจะใช้อะไรสวมขณะละหมาด อุมมุซาลามะห์ตอบว่า : ผู้หญิงจะละหมาดโดยสวมผ้าคลุมศีรษะจนถึงหน้าอก และเสื้อยาวที่คลุมทั่วร่างกายที่ปิดหลังเท้าทั้งสองข้าง และอุมมุซาลามะห์ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้ถามท่านนบี (ซ.ล.) ว่า ผู้หญิงจะละหมาดโดยสวมเพียงเสื้อยาวและผ้าคลุมหัวที่ยาวจนถึงหน้าอกได้หรือไม่ โดยไม่มีผ้าถุง ท่านนบีได้ตอบว่า ใช่ได้เมื่อเสื้อคลุมนั้นยาวจนคลุมหลังเท้า รายงานฮาดิษทั้งสองโดยอบูดาวูด

เล่าจากอาอิชะห์ (ร.ค.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : อัลเลาะห์จะไม่รับพิจารณาละหมาดของหญิงที่มีเลือดประจำเดือนแล้ว (บรรลุนิสภาพแล้ว) นอกจากต้องสวมผ้าคลุมหัวที่ยาวจนถึงหน้าอก รายงานโดยอบูดาวูด และติรมิซีย

อนุญาตให้ละหมาดโดยสวมรองเท้าที่สะอาด

มีผู้ถามอนัส (ร.ค.) ว่า : ท่านนบี (ซ.ล.) เคยละหมาดโดยสวมรองเท้าไหม อนัสตอบว่าใช่ รายงานโดยห้คน นอกจากอบูดาวูด

ระงับคำพูดและการกระทำที่ถือว่ามาก⁽²⁾

เล่าจากซัยด บุตร อัครอม (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : พวกเราเคยพูดคุยกันขณะละหมาด คน ๆ หนึ่งจะพูดคุยกับเพื่อนของเขาโดยอยู่เคียงข้างกันขณะละหมาด จนกระทั่งโองการนี้ได้ประทานลงมา (มีความ) ว่า : “และท่านทั้งหลายจงดำรงละหมาดเพื่ออัลเลาะห์อย่างสงบ” พวกเราจึงถูกสั่งให้นิ่งเงียบ และถูกห้ามพูด รายงานโดยห้คน

เล่าจากอับดุลลาห์ (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : พวกเราเคยทักท่านนบี (ซ.ล.) ด้วยการกล่าวสลามในขณะที่ท่านนบีกำลังละหมาด และท่านนบีก็ตอบรับสลามของพวกเรา ต่อมาเมื่อพวกเรากลับจากการอพยพ⁽³⁾จากกษัตริย์น่ายซี พวกเราได้ทักท่านนบีด้วยการกล่าวสลาม ปรากฏว่าท่านนบีไม่ตอบรับสลามของพวกเรา พวกเราจึงถามว่า : โอ้ท่านร่อซูลุลเลาะห์! เราเคยทักทายท่านด้วยการกล่าวสลามและท่านก็ตอบรับสลามของพวกเรา ท่านร่อซูลุลเลาะห์ได้กล่าวว่า : แท้จริงในขณะที่ละหมาดนั้นมืงานยุ่ง (อยู่กับการทำภักดีต่ออัลเลาะห์) รายงานโดยบุคอรีและมุสลิม

(1) จากหะดีษเหล่านี้เข้าใจได้ว่า อนุญาตให้ละหมาดบนเสื่อหรือพรมและแผ่นหนัง

(2) ที่จะถือว่ามากในเรื่องคำพูดคือ หกคำ และที่จะถือว่ามากในเรื่องการกระทำคือ การเคลื่อนไหวสามครั้งในรอกาฮ์เดียว

(3) ก็อพยพไปยังอิบิสีเนีย

และสำหรับรายงานของมุสลิมอบีดาอุดและอะห์มัดว่า : แท้จริงไม่มีสิ่งใดจากคำพูดของมนุษย์เหมาะสมที่จะนำบรรจุไว้ในละหมาดนี้แน่แท้ละหมาดนั้นมีการตัสเปยะห์ ดักบิร และการอ่านอัลกรุอันหรือ⁽¹⁾ ใกล้เคียงกับที่ท่านนบีได้กล่าว

เล่าจากมุฮัยกิบ (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : ท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวถึงการรูปในมัสยิด หมายถึง รูปก่อนกรวดในมัสยิดให้เรียบ⁽²⁾ โดยได้กล่าวว่า : ถ้าหากท่านจำเป็นต้องทำก็ให้ทำเพียงครั้งเดียว รายงานโดยหাকน และสำหรับรายงานของเจ้าของสุนนะว่า : เมื่อใครคนใดคนหนึ่งจากพวกท่านได้ลุกขึ้นทำละหมาด แน่แท้ความเมตตาของอัลเลาะห์อยู่เบื้องหน้าเขา ดังนั้น มิให้เขารูปก่อนกรวด

บทที่ 4

สุนัตก่อนเข้าละหมาด

มีสามตอน

ตอนที่หนึ่ง

อะซาน และอิกอมะห์

อัลเลาะห์ (ซ.บ.) ได้กล่าวว่า “โอ้ศรัทธาชนทั้งหลาย เมื่อเขาได้ป่าวร้องให้ทำละหมาดในวันศุกร์ท่านทั้งหลายจงรีบรุดไปยังการระลึกถึงอัลเลาะห์ และจงละทิ้งการค้าขาย นั่นเป็นความดีแก่พวกท่าน หากท่านทั้งหลายรู้”

และได้กล่าวว่า : เมื่อท่านทั้งหลายได้ป่าวร้องให้ทำละหมาดพวกเขา (กาเฟร) ได้ถือเป็นเรื่องสนุกสนานและล้อเล่น

เล่าจากอบีฮุรรอยเราะห์ (ร.ค.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : เมื่อเขาป่าวร้องให้มาละหมาดมารร้าย (ไซตอน) จะหันหลัง และปล่อยเสียงเผยลม (ตด) จนไม่ได้ยินเสียงป่าวร้อง เมื่อเสร็จเสียงป่าวร้อง มันจะหันมา จนกระทั่งเมื่อเขาได้อิกอมะห์ มันจะหันหลังไปและเมื่อเสร็จอิกอมะห์ มันจะกลับมาอีกจนในที่สุดมันจะสร้างความสับสนให้เกิดขึ้นในใจของคน ๆ หนึ่ง โดยมันจะกล่าวว่า : จงนึกถึงเรื่องนั้น จงนึกถึงเรื่องนี้ จากเรื่องที่เขามิเคยคิดมาก่อนเข้าละหมาด จนกระทั่งชายผู้นั้น ไม่รู้ว่าเขาละหมาดได้เท่าไร (ก็รอกาอัต) รายงานโดยหাকน นอกจากติรมีซีย์ และสำหรับรายงานของมุสลิมว่า : แท้จริงไซตอนเมื่อได้ยินเสียงป่าวร้องให้มาละหมาด (อะซาน) มันจะเผ่นหนีไปจนถึง “เราฮาอู”⁽³⁾

เล่าจากอับดุลลาลห์ บุตร อับดิลเราะห์มาน บุตร อิบิซออุซอะห์ว่า : ท่านอบาสะอีด อัลคุดดีรี (ร.ค.) ได้กล่าวแก่เขาว่า : ฉันเห็นว่าท่านรักและรักป่าเขาลำเนาไพร เมื่อท่านอยู่ท่าม

(1) เป็นการสงฆ์ของผู้เล่า (2) คือปรับให้เรียบ

(3) สถานที่แห่งหนึ่งระหว่างมักกะห์กับมะดีนะห์

กลางฝูงแพะหรืออยู่ท่ามกลางป่าเขา และท่านได้อะซาน (ปาวร้องให้มาทำละหมาด) ท่านจึงเปล่งเสียงให้ดังด้วยการปาวร้องนั้น เพราะไม่มีใคร (หรือสิ่งใด) ที่ได้ยินเสียงผู้อะซาน จากยืนมนุษย์ และสิ่งใด ๆ ก็ดี นอกจากมันจะเป็นพยานให้แก่เขาในวันกิยามัต

ท่านอบูสะอีด ได้กล่าวว่าข้าพเจ้าก็ได้ยินมัน จากท่านนบี (ช.ล.) รายงานโดยบุคอรีและนาฮาอีเล่าจากมุอาวิยะห์ (ร.ด.) จากท่านนบี (ช.ล.) ได้กล่าวว่า : ผู้อะซานทั้งหลายจะเป็นผู้ที่มีคอยาวที่สุดในวันกิยามัต⁽¹⁾ รายงานโดยมุสลิมและอะหฺมัด

เล่าจากอบีฮุร็อยเราะห์ (ร.ด.) จากท่านนบี (ช.ล.) ได้กล่าวว่า : อีหม่าม (ผู้นำ) เป็นผู้ประกันกลุ่มชนของเขา⁽²⁾ และผู้อะซานเป็นผู้ให้ความปลอดภัยแก่กลุ่มชนของเขา⁽³⁾ โอ้อัลเลาะห์ ! จงแนะนำแนวทางที่ถูกต้องแก่บรรดาผู้นำ และจงให้อภัยแก่บรรดาผู้อะซาน รายงานโดยอบูดาวูด ซาฟิอี และติรมิซีย์

และเล่าจากเขา (อบีฮุร็อยเราะห์) จากท่านนบี (ช.ล.) ได้กล่าวว่า : ผู้อะซานจะได้รับการอภัยเท่ากับระยะเสียงของเขาไปถึง และจะเป็นพยานให้แก่เขาทุกสิ่งที่สดและแห้ง รายงานโดยอบูดาวูด และนาฮาอี และได้มีเพิ่มเติมในบางรายงานว่าเขาจะได้รับผลบุญเท่ากับ ผู้ที่ร่วมละหมาดกับเขา

การอะซาน และอิกอมะห์

เล่าจากอบีมะห์ซุรเราะห์ (ร.ด.) ว่าท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ช.ล.) ได้สอนการอะซานให้เขา 19 คำ และการอิกอมะห์ 17 คำ การอะซานคือกล่าว อัลเลาะห์ทรงเกรียงไกร อัลเลาะห์ทรงเกรียงไกร อัลเลาะห์ทรงเกรียงไกร อัลเลาะห์ทรงเกรียงไกร ได้มีเพิ่มเติมในบางรายงานว่าให้ท่านเปล่งเสียงให้ดังด้วยคำดังกล่าว หลังจากนั้นให้ท่านกล่าวว่า “ข้าพเจ้าให้คำปฏิญาณว่า ไม่มีพระเจ้าที่ควรแก่การเคารพสักการะ นอกจากอัลเลาะห์เท่านั้น” (2 ครั้ง) “ข้าพเจ้าให้คำปฏิญาณว่า แท้จริงมุฮัมมัดเป็นศาสนทูตของอัลเลาะห์” (2 ครั้ง) ได้มีเพิ่มเติมในบางรายงานว่า : ให้ท่านลดเสียงของท่านด้วยคำกล่าวนั้น หลังจากนั้น ให้ท่านส่งเสียงดังด้วยคำปฏิญาณว่า : ข้าพเจ้าให้คำปฏิญาณว่า ไม่มีพระเจ้าที่ควรแก่การเคารพสักการะ นอกจากอัลเลาะห์เท่านั้น (2 ครั้ง) ข้าพเจ้าให้คำปฏิญาณว่า แท้จริง มุฮัมมัด เป็นศาสนทูตของอัลเลาะห์ (2 ครั้ง) จงมาสู่การดำรงละหมาด (2 ครั้ง) จงมาสู่การทำความดี (2 ครั้ง) แต่ถ้าหากเป็นละหมาดซุบฮ์ ให้ท่านกล่าวว่า “การดำรงละหมาดดีว่าการนอน” (2 ครั้ง) แต่ถ้าหากเป็นละหมาดซุบฮ์ ให้ท่านกล่าวว่า “การดำรงละหมาดดีว่าการนอน” (2 ครั้ง) อัลเลาะห์ทรงเกรียงไกร อัลเลาะห์ทรงเกรียงไกร ไม่มีพระเจ้าที่ควรแก่การเคารพสักการะ นอกจากอัลเลาะห์”

(1) คอยาวแสดงว่าเป็นคนที่มีรูปร่างสูงส่ง

(2) ในเรื่องความสมบูรณ์ของละหมาดของกลุ่มชนนั้น

(3) โดยกลุ่มชนของเขาจะยึดถือเขาในเรื่องการบอกเวลาละหมาด

ส่วนการอิกอมะฮ์ให้กล่าวดังนี้ “อัลเลาะห์ทรงเกรียงไกร อัลเลาะห์ทรงเกรียงไกร อัลเลาะห์ทรงเกรียงไกร อัลเลาะห์ทรงเกรียงไกร อัลเลาะห์ทรงเกรียงไกร ข้าพเจ้าให้คำปฏิญาณว่า ไม่มีพระเจ้าที่ควรแก่การเคารพสักการะนอกจากอัลเลาะห์ (2 ครั้ง) ข้าพเจ้าให้คำปฏิญาณว่า แท้จริงมุฮัมมัดเป็นศาสนทูตของอัลเลาะห์ (2 ครั้ง) จงมาสู่การดำรงละหมาด จงมาสู่การดำรงละหมาด จงมาสู่การทำความดี จงมาสู่การทำความดี ถึงเวลาละหมาดแล้ว ถึงเวลาละหมาดแล้ว อัลเลาะห์ทรงเกรียงไกร อัลเลาะห์ทรงเกรียงไกร อัลเลาะห์ทรงเกรียงไกร ไม่มีพระเจ้าที่ควรแก่การเคารพสักการะนอกจากอัลเลาะห์” รายงานโดยห้าคนนอกจากบุคอรี

และมีบางรายให้อิกอมะฮ์ว่า “อัลเลาะห์ทรงเกรียงไกร อัลเลาะห์ทรงเกรียงไกร ข้าพเจ้าให้คำปฏิญาณว่า ไม่มีพระเจ้าที่ควรแก่การเคารพสักการะ นอกจากอัลเลาะห์เท่านั้น ข้าพเจ้าให้คำปฏิญาณว่า แท้จริงมุฮัมมัดเป็นศาสนทูตของอัลเลาะห์ จงมาสู่การดำรงละหมาด จงมาสู่การทำความดี ถึงเวลาละหมาดแล้ว ถึงเวลาละหมาดแล้ว อัลเลาะห์ทรงเกรียงไกร อัลเลาะห์ทรงเกรียงไกร อัลเลาะห์ทรงเกรียงไกร ไม่มีพระเจ้าที่ควรแก่การเคารพสักการะนอกจากอัลเลาะห์

เล่าจากอนัสได้กล่าวว่า : ท่านบิลาล(ร.ค.)ถูกใช้ให้ทำการอะซานเป็นคู่ ๆ และทำการอิกอมะฮ์เดี่ยว ๆ เว้นไว้แต่คำว่า “ก็อดกอมะติสซอลาห์” รายงานโดยห้าคน

สิ่งที่สมควรรักษาในการอะซาน

เล่าจากอุสมานบุตร อปีอัล-อาส (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : โอ้ท่านร่อซูลุลเลาะห์ ท่านจงแต่งตั้งข้าพเจ้าให้นำหน้าพวกห้องของข้าพเจ้า ท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) กล่าวว่า : ท่านเป็นผู้นำ (อิหม่าม) ของพวกเขา และท่านจงตามคนที่อ่อนแอที่สุดของพวกเขา⁽¹⁾ และท่านจงหาคนอะซาน (มุอ์ซซิน) ที่ไม่เอาค่าจ้างในการอะซานของเขา รายงานโดยห้าคนนอกจากบุคอรี

เล่าจาก ซิยาต บุตร อัล-อาริส อัล-สุดาอี (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : ท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้ใช้ให้ข้าพเจ้าอะซานในละหมาดฟัจร (ซุบฮฺ) ข้าพเจ้าจึงได้อะซาน แต่ท่านบิลาลต้องการอิกอมะฮ์ ท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : แท้จริงพี่น้องของสุดาอ์ได้อะซานแล้ว ดังนั้นผู้ใดอะซาน ผู้นั้นก็ต้องอิกอมะฮ์⁽²⁾ รายงานโดยตริมีซี และอบูดาวูด

(1) ก็ให้ละหมาดเร็ว ๆ เพราะในพวกห้องของท่านมีคนที่อ่อนแอ

(2) ก็ผู้อะซานมีสิทธิอิกอมะฮ์ยิ่งกว่าผู้อื่น

เล่าจากผู้หญิงคนหนึ่งจากตระกูล อัน-นัจยาร ได้กล่าวว่า : บ้านของข้าพเจ้าเป็นบ้านที่สูงที่สุดของบ้านที่อยู่รอบ ๆ มัสยิด ท่านบิลาลได้เคยอะซานละหมาดฟัจร์ บนบ้านหลังนั้น รายงานโดย อับดุลวาด

เล่าจากอับดุลฮัยยะห์ (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้เห็นบิลาล อะซาน และหมุนไปรอบและเขาตามปากของเขาไปที่โน้นและที่นี่⁽¹⁾ และนิ้วทั้งสองของเขายู่ในหูทั้งสองข้าง ส่วนท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) อยู่ในกระโจมสีแดงที่ทำจากแผ่นหนังท่านบิลาลได้ออกมาอยู่ข้างหน้าท่านร่อซูลุลเลาะห์พร้อมด้วยไม้เท้าห้วงอแล้วปักมันลงกับพื้นทราย แล้วท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้ละหมาดหันไปทางไม้นั้นโดยมีสุนัขและลาเดินผ่านข้างหน้าท่าน โดยที่ท่านสวมเสื้อผ้าสีแดง คล้ายกับข้าพเจ้ามองเห็นความแวววาวจากหน้าแข้งทั้งสองข้างของท่าน และในบางรายงานว่า : เมื่อท่านบิลาลกล่าวถึงคำว่าจงมาสู่การทำความคิด

จะหันคอไปทางขวาและทางซ้าย โดยไม่ได้หันหน้าออก รายงานโดยหาคัน ส่วนตัวบทเป็นของติรมีซี

เล่าจากยาบิร (ร.ค.) ว่าท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้กล่าวแก่บิลาลว่า : โอ้บิลาลเมื่อท่านได้อะซาน ท่านจงอะซานอย่างช้า ๆ และเมื่อท่านอิกอมะห์ ท่านจงรีบและท่านจงทิ้งช่วงระหว่างการอะซานของท่าน และอิกอมะห์ของท่าน เท่ากับเวลาที่คนรับประทานอาหารรับประทานเสร็จ และคนดื่ม ดื่มเสร็จ และคนที่ปวดอุจจาระและปัสสาวะ เมื่อเขาได้เข้าไปเพื่อปลดทุกข์ (จนแล้วเสร็จ) รายงานโดยติรมีซี

สมควรจะมีผู้อะซานสองคนในมัสยิดเดียว

เล่าจากอิบนุอุมัร (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่าท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) มีคนอะซานสองคน คือ บิลาล และอิบนุอุมัรมิมักตูม ชายตาบอด รายงานโดยมุสลิม

และเล่าจากเขา (อิบนุ อุมัร) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : แท้จริงบิลาลจะอะซานในเวลากลางคืน⁽²⁾ ดังนั้นท่านทั้งหลายจงกินและดื่ม⁽³⁾ จนกว่าอิบนุอุมัรมิมักตูมจะอะซาน รายงานโดยหาคัน

และบุคอรีได้รายงานเพิ่มเติมว่า : ปรากฏว่าชายตาบอดนั้นจะไม่อะซานจนกว่าจะมีคนกล่าวแก่เขาว่า : ถึงเวลาซุบฮุแล้ว ! ถึงเวลาซุบฮุแล้ว !

(1) คือหันหน้าไปทางซ้ายทางขวา

(2) คือก่อนแสงอรุณขึ้น

(3) เพราะยังเป็นเวลาที่ไม่ห้ามกินห้ามดื่มสำหรับผู้ถือศีลอด

สิ่งที่ผู้ได้ยินเสียงอะซานควรกล่าว

เล่าจากอบีสะอีด (ร.ค.) ว่าท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : เมื่อพวกท่านได้ยินเสียงอะซาน (นิกาย) ท่านทั้งหลายจงกล่าวเหมือนกับสิ่งที่ผู้อะซานกล่าว⁽¹⁾ *รายงานโดยหาคัน*

และนอกจากบุคอรีได้รายงานเพิ่มเติมว่า : หลังจากนั้นท่านทั้งหลายจงซอลาวาตเหนือข้าพเจ้า เพราะผู้ใดได้กล่าวซอลาวาตเหนือข้าพเจ้าครั้งหนึ่งอัลเลาะห์จะซอลาวาตเหนือเขา 10 ครั้ง หลังจากนั้นท่านทั้งหลายจงขออัล-วาซีละห์ให้ข้าพเจ้า เพราะมันเป็นตำแหน่งในสวรรค์ซึ่งไม่เหมาะสม (แก่ผู้ใด) นอกจากแก่บ่าวคนหนึ่งจากบรรดาบ่าวของอัลเลาะห์ และข้าพเจ้าหวังว่าข้าพเจ้าจะเป็นบ่าวคนนั้น ดังนั้นผู้ใดขออัล-วาซีละห์ ให้แก่ข้าพเจ้า ความช่วยเหลือจะตกอยู่แก่เขา

เล่าจากยาบิร (ร.ค.) ว่าท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ผู้ใดกล่าวขณะได้ยินเสียงอะซานว่า : โอ้พระผู้เป็นเจ้า! ผู้เป็นเจ้าของคำปาวร็องที่สมบูรณ์นี้ เป็นเจ้าของละหมาดที่ได้เวลาต้องกระทำ จงให้ตำแหน่ง อัล-วาซีละห์ และอัลฟาติละห์⁽²⁾ แก่มุฮัมมัด จงแต่งตั้งเขาให้อยู่ในตำแหน่งที่น่าสรรเสริญตามที่ท่านได้ให้สัญญาไว้ ความช่วยเหลือของข้าพเจ้าจะตกอยู่แก่เขาในวันกิยามัต *รายงานโดยหาคัน นอกจากมุสลิม*

เล่าจากสะอูด บุตร อบี วักกอส (ร.ค.) จากท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ผู้ใดได้กล่าวขณะได้ยินผู้อะซานว่า : ข้าพเจ้าให้สัตย์ปฏิญาณว่าไม่มีพระเจ้าที่สมควรแก่การเคารพสักการะนอกจากอัลเลาะห์องค์เดียว โดยไม่มีคู่ภาคี และแท้จริงมุฮัมมัดเป็นบ่าวและทูตประกาศศาสนาของพระองค์ ข้าพเจ้ามีความพึงพอใจเอาอัลเลาะห์เป็นพระเจ้า เอามุฮัมมัดเป็นทูตประกาศศาสนา และเอาอิสลามเป็นศาสนา บาปของเขาจะถูกอภัยให้ *รายงานโดยหาคัน นอกจากบุคอรี*

สำหรับรายงานของมุสลิมและอบิดาวูดว่า ผู้ใดกล่าวเหมือนกับผู้อะซานกล่าว นอกจากในขณะผู้อะซานกล่าวว่า ฮัยยะอลัซซอลาฮฺ ฮัยยะอะลัลฟะลาฮฺ เขากล่าวว่า : ไม่มีกำลังจะทำความดีและไม่มีกำลังจะป้องกันความชั่ว เว้นแต่ด้วยอัลเลาะห์เขากล่าวด้วยความบริสุทธิ์ใจ เขาจะได้เข้าสวรรค์

และบิลาลได้เริ่มอีกอมะห์ เมื่อบิลาลกล่าวว่า “ก็อดกอมาติซซอลาฮฺ” ท่านนบี (ซ.ล.) กล่าวว่า “อัลเลาะห์ได้ให้ละหมาดดำรงแล้ว และได้ให้ละหมาดคงอยู่ตลอดไป” (ถ้ากอมาฮัลลอฮฺวะอะดามาฮฺ) และท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวตามในอีกอมะห์ทั้งหมดเหมือนในอะซาน *รายงานโดยอบูดาวูด*

(1) คือกล่าวเหมือนกันนอกจากคำว่า จงมาสู่การดำรงละหมาด จงมาสู่การทำความดี ให้เขากล่าวว่า ไม่มีพลังที่จะทำความดีและป้องกันความชั่ว นอกจากด้วยอัลเลาะห์ผู้สูงส่งผู้ยิ่งใหญ่ (2) คือตำแหน่งที่สูงส่งในวันกิยามัต

การวิงวอน (ขอคู่ออ) ในระหว่างคำป่าวร้องทั้งสอง⁽¹⁾ เป็นการวิงวอนที่ถูกรับ

เล่าจากอนัส (ร.ด.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : คำวิงวอน (คู่ออ) จะไม่ถูกปฏิเสธระหว่างอะซานและอิกอมะห์ รายงานโดยเจ้าของสุนัน

ชายคนหนึ่งได้กล่าวว่า : โอ้ท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ! แท้จริง เหล่าผู้อะซานได้ล้าหน้าพวกเราไปมากในเรื่องผลบุญ ท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ท่านจงกล่าวเหมือนกับเหล่าผู้อะซานกล่าว เมื่อเสร็จแล้ว ท่านจงขอ เขาจะให้ท่านตามที่ขอ รายงานโดยอบูดาวูด

เล่าจากอบีซะอฺฮาด (ร.ด.) ได้กล่าวว่าขณะที่พวกเราอยู่กับอบีสุรอยเราะห์ในมัสยิดได้มีชายผู้หนึ่งออกไปนอกมัสยิด ขณะที่ผู้อะซานได้อะซานเพื่อบอกเวลาละหมาดอัศร์ ท่านอบูสุรอยเราะห์ได้กล่าวว่า : ชายผู้นี้ได้ทำชั่วต่ออา-อัลลอฮิม (ซ.ล.)⁽²⁾ (หมายถึงท่านนบีมุฮัมมัด (ซ.ล.)) รายงานโดยหุคิม นอกจากบุคอรี

ตอนที่สอง

การแปร่งฟัน

เล่าจากฮุซัยฟะห์ (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่าท่านนบี (ซ.ล.) ขณะที่ลุกขึ้นมาเพื่อละหมาด (ตะฮัจญุด)⁽³⁾ ท่านนบีจะถูปากของท่านด้วยด้ามไม้ที่ใช้แปร่งฟัน

เล่าจากอบีมุซา (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้มาหาท่านนบี (ซ.ล.) ข้าพเจ้าพบว่ากำลังแปร่งฟันด้วยแปร่งสีฟันอยู่ในมือ ทำเสียง อึก อึก โดยแปร่งฟันยังอยู่ในปากคล้ายคนกำลังอาเจียน รายงานโดยหุคิม นอกจากติรมีซี

เล่าจากอบีสุรอยเราะห์ (ร.ด.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ถ้าหากข้าพเจ้าไม่กลัวว่าจะเป็นภาระอันหนักหน่วงเหนือประชากรของข้าพเจ้าแล้ว ข้าพเจ้าจะใช้พวกเขาให้แปร่งฟันทุกครั้งที่จะละหมาด รายงานโดย หุคิม

(1) คือ อะซานกับอิกอมะห์

(2) เพราะการออกนอกมัสยิดขณะอะซานแสดงว่าเขาไม่ต้องการละหมาด

(3) คือละหมาดกลางคืน

เล่าจาก ชัยคุ บุตร คอลิด (ร.ค.) จากท่านนบี (ช.ล.) ได้กล่าวว่า : ถ้าหากข้าพเจ้าไม่กล่าวว่าจะเป็นภาระที่หนักหน่วงเหนือประชากรของข้าพเจ้าแล้ว ข้าพเจ้าจะใช้พวกเขาให้แปร่งฟันทุกครั้งที่จะละหมาด และข้าพเจ้าจะหวังละหมาดอิซาอูไว้จนถึงก่อนคืน

และปรากฏว่า ชัยคุ บุตร คอลิด เคยละหมาด ในมัสยิด โดยที่แปร่งสีฟันของเขาเหน็บไว้ที่หูเหมือนปากกาที่อยู่หูของนักเขียน เขาจะไม่ลุกขึ้นละหมาดนอกจากจะแปร่งฟันเรียบร้อยแล้ว และเก็บแปร่งสีฟันไว้ในที่เดิม รายงานโดยติรมิซีย์ และพวกของเข่อีกสองคน

เล่าจากยาบิร (ร.ค.) จากท่านนบี (ช.ล.) ได้กล่าวว่า : ละหมาดสองร็อกอัตด้วยการแปร่งฟันดีกว่า 70 ร็อกอัต โดยไม่แปร่งฟัน รายงานโดย อะห์มัดและตารุกัน

ผ้าโพกศีรษะ

เล่าจากอัมรฺ บุตร ฮุรยษ (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าเห็นท่านนบี (ช.ล.) อยู่บนมิมบาร (แท่นที่ยืนพูดให้โอวาท) โดยพันผ้าโพกศีรษะสีดำ และปล่อยชายของมันให้ห้อยอยู่ระหว่างไหล่ทั้งสองข้าง รายงานโดย ห้าคน นอกจากบุคอรี

เล่าจากอุมัร (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่าท่านนบี (ช.ล.) เมื่อพันผ้าโพกศีรษะ จะปล่อยชายของมันให้ห้อยอยู่ระหว่างไหล่ทั้งสองข้างของท่าน

ท่านนาเฟิยะฮฺได้กล่าวว่า : และปรากฏว่าอับดุลมุรฺ เคยปล่อยชายของผ้าพันศีรษะให้ห้อยระหว่างไหล่ทั้งสองข้างของเขา รายงานโดย ติมิซีย์

เล่าจากยาบิร (ร.ค.) จากท่านนบี (ช.ล.) ได้กล่าวว่า : ละหมาดสองร็อกอัตโดยมีผ้าพันศีรษะดีกว่า 70 ร็อกอัต โดยไม่มีผ้าพันศีรษะ รายงานโดย อัคโคละมี

ตอนที่สาม

: ขอกันข้างหน้าคนละหมาด ⁽¹⁾

เล่าจาก สะหฺลุ (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่าระหว่างที่ละหมาดของท่านนบี (ช.ล.) กับฝ่าผืนหว่างกันชั่วคราวเดินผ่านของแพะ⁽²⁾ รายงานโดย สามคน

เล่าจากยาซิด ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่า ซาลามะห์ (ร.ค.) เคยคอยเฝ้าละหมาดที่ “เสากลม” ซึ่งอยู่ใกล้ ๆ หีบที่บรรจุอัล - กรอาน ข้าพเจ้าได้ถามเขาว่า : โอ้อبا มุสลิม ข้าพเจ้าเห็นท่านคอยเฝ้าละหมาดอยู่ที่เสานี้ ซาลามะห์ได้กล่าวว่า ข้าพเจ้าเห็นท่านนบี (ช.ล.) คอยเฝ้าละหมาดอยู่ที่เสานี้⁽³⁾ รายงานโดย บุคอรี และมุสลิม

(1) คือเขตที่ไม่อนุญาตให้ผู้ใดเดินตัดหน้า ระหว่างคนละหมาดกับขอกันของเขา

(2) คือไม้เกินสามศอก

(3) คือใช้เสานี้เป็นเครื่องกัน

เล่าจากอิบน์อุมีร (ร.ค.) ว่าท่านนบี (ซ.ล.) เคยมีผู้บักหอกสัน ให้ท่านละหมาดหันหน้าเข้าหาผืน ทรายงานโดย หัวคน นอกจากศิรมีชี

และเล่าจากเขา (อิบน์อุมีร) ว่าท่านนบี (ซ.ล.) ได้นำเอาพาหนะของท่านมาขวางไว้ข้างหน้าแล้วละหมาดหันไปทางพาหนะนั้น ทรายงานโดย สามคน

และอาอิชะห์ (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : มีผู้ถามท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ถึงเรื่องของท่านข้างหน้าคนละหมาด ท่านร่อซูลุลเลาะห์ตอบว่า : (สุนขนาต) พนักพิงของอาบนหลังสัตว์พาหนะ⁽¹⁾ ทรายงานโดย มุสลิม

เล่าจากตอลฮะฮ์ (ร.ค.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : เมื่อใครคนใดคนหนึ่งได้วางไว้ข้างหน้าเขา สิ่งที่มีความสูงเท่าพนักพิงของอาบน ให้เขาละหมาด และอย่าหัววันไหวกับบุคคลที่เดินผ่าน เบื้องหลังของสิ่งนั้น ทรายงานโดย มุสลิม ออบูดาวูด และศิรมีชี

อ้อตอได้กล่าวว่า : พนักพิงของอาบนสูงประมาณหนึ่งศอกหรือมากกว่านั้น ทรายงานโดย ออบูดาวูด

เล่าจากอบีฮุร็อยเราะห์ (ร.ค.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : เมื่อใครคนใดคนหนึ่งจะละหมาด ให้เขาวางสิ่งหนึ่งสิ่งใดไว้ข้างหน้า ถ้าหากไม่พบสิ่งใด ๆ ให้ปักไม้เท้าไว้ ถ้าหากไม่มีไม้เท้าให้ขีดที่พื้นหนึ่งขีด หลังจากนั้นบุคคลที่เดินผ่านข้างหน้าเขา จะไม่เป็นอันตรายกับเขา⁽²⁾

เล่าจากมิกดาด บุตร อัลอัซวัด (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าไม่เคยเห็นท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ละหมาดหันหน้าเข้าหาท่อนไม้ เสา หรือต้นไม้ นอกจากจะให้สิ่งเหล่านั้นอยู่ทางด้านขวาของท่าน หรือทางด้านซ้าย โดยจะไม่หันหน้าตรง ๆ ไปทางสิ่งเหล่านั้น ทรายงานฮาดิษทั้งสองโดย ออบูดาวูด และอะหฺมัด

ระยะใกล้กับของท่าน

ปรากฏว่า อิบน์ อุมีร (ร.ค.) เมื่อได้เข้าไปในวิหารกะบะฮ์ จะเดินไปข้างหน้าและให้ประตูของกะบะฮ์อยู่ทางเบื้องหลัง แล้วเดินเข้าไปจนเขากับผนังซึ่งอยู่เบื้องหน้าเขาใกล้กันมากกว่าสามศอก(จึงได้ละหมาด) โดยคอยจ้องจะละหมาดในสถานที่ที่บีลาบบอกไว้ว่า : ท่านนบี (ซ.ล.) ได้ละหมาดในสถานที่นั้น ผู้เล่า (คือ อิบน์อุมีร) ได้กล่าวว่า : ไม่เป็นเรื่องสำคัญ เขาจะละหมาดหันไปทางใดก็ได้ตามต้องการในเมื่อเขาอยู่ในวิหารกะบะฮ์ ทรายงานโดย บุคอรี และอะหฺมัด

และสำหรับรายงานของอบีดาอุด และอะหฺมัดว่า : เมื่อใครคนใดคนหนึ่งได้ละหมาดหันไปทางของท่าน ให้เขาเข้าไปใกล้ ๆ ของท่าน เพื่อชยตอนจะได้ไม่ทำให้ละหมาดของเขาขาดตอน⁽³⁾

(1) ถาถึงขนาดความสูงของของกันที่จะใช้เป็นของกันได้ (2) คือจะไม่ทำให้เขาไขว้เขว

(3) โดยชักจูงให้ไขว้เขว

ผู้เดินตัดหน้าคนละหมาดมีบาปและคนละหมาดมีสิทธิพลัก

เล่าจาก อบี ยูซัยม (ร.ค.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ถ้าหากคนที่เดินตัดหน้าคนกำลังละหมาดรู้ว่าอะไรจะเกิดขึ้นกับเขาแล้ว การที่เขาจะหยุดนิ่งอยู่ (ห่างๆ) เป็นเวลา 40 แก้วเขายิ่งกว่า จะเดินตัดหน้าคนละหมาด ท่านอบู - อัลนัจร⁽¹⁾ ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าไม่รู้ว่า เขา⁽²⁾ กล่าวว่า 40 วัน หรือเดือน หรือปี รายงานโดย หักคน

และสำหรับรายงานของติรมิซียะและอิบนินิอับบานว่า : การที่ใครคนใดคนหนึ่งจะหยุดนิ่งอยู่เป็นเวลาร้อยปี เป็นความดีของเขา ยิ่งกว่าจะเดินตัดหน้าพี่น้องของเขาขณะละหมาด

เล่าจากอบีสะอีด (ร.ค.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : เมื่อใครคนใดคนหนึ่งจากพวกท่านได้ละหมาดหันไปยังสิ่งหนึ่ง ซึ่งมันจะกันเขาจากผู้คนทั้งหลาย ดังนั้นเมื่อผู้หนึ่งผู้ใดต้องการจะเดินตัดหน้าเขา ให้เขาจงผลักผู้้นั้น ถ้าหากเขายังดื้อดึง (ที่จะเดินตัดหน้าให้ได้) ก็ให้ต่อสู้กับเขา เพราะเขาคือ ชัยตอน⁽³⁾ (มารร้าย) รายงานโดย สามคน

ของกันของอิหม่ามเป็นของอิหม่ามและของคนข้างหลัง

เล่าจาก อิบนี อุมีร (ร.ค.) ว่า ท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) เมื่อได้ออกไป (ละหมาด) ในวันอีด ได้ใช้ให้น้าเอาหอกสั้นมาตั้งไว้ข้างหน้า แล้วละหมาดหันไปทางหอกนั้น และมีคน (ตาม) อยู่ข้างหลังท่าน⁽⁴⁾ ท่านร่อซูลุลเลาะห์ได้กระทำการอย่างนั้น ในยามเดินทาง⁽⁵⁾ ด้วยเหตุนี้ บรรดาเจ้าเมืองจึงได้ยึดเป็นแนวทางปฏิบัติ รายงานโดย หักคน นอกจากติรมิซียะ

เล่าจากอบี ยูซัยยะฮุ (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : ท่านนบี (ซ.ล.) ได้ออกมาหาพวกเราในเวลา ร่อนจืด มีผู้นำน้ำที่จะใช้อาบน้ำละหมาดมาให้ ท่านนบีได้อาบน้ำละหมาดและได้ละหมาดคุหฺรฺ และอัศรฺ กับพวกเรา ข้างหน้าของท่านนบีมีไม้เท้าห้วงอดั่งอยู่ ผู้หญิงและลาเดินผ่านข้างหลังไม้เท้าห้วงอนั้น รายงานโดย สามคน

สิ่งที่มีผู้กล่าวว่าทำให้เสียละหมาด

เล่าจากอบีซุรฺ (ร.ค.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : เมื่อใครคนหนึ่งจากพวกท่านลุกขึ้นละหมาด แน่แท้มันจะใช้เป็นเครื่องกันให้เขา เมื่อข้างหน้าของเขามีวัสดุที่สูงขนาดพนักพิงของอาณ ถ้าหากไม่ปรากฏว่ามีวัสดุที่สูงขนาดพนักพิงของอาณอยู่เบื้องหน้าเขา แน่แท้สิ่งที่จะตัดละหมาด⁽⁶⁾ คือลา, ผู้หญิงและหมาดำ ข้าพเจ้า (นักรายงานคนหนึ่ง) ได้กล่าวว่า โอ้ อบา-

(1) คือผู้เล่าคนหนึ่ง

(2) คือผู้ที่เล่าให้ข้าพเจ้าฟังได้แก่ท่านบิรฺ บุตรสะอีด

(3) เพราะการกระทำของเขาเหมือนการกระทำของชัยตอนที่ต้องการสร้างความวุ่นวายให้กับผู้ละหมาด (4) โดยไม่มีของอื่นกัน

(5) การตั้งของกันเป็นขณะทั้งในยามเดินทางและไม่ได้เดินทาง (6) ทำให้เสียละหมาด

ซัรรุ หมาดำ มันต่างกันอย่างไรกับหมาแดงและหมาเหลือง ออบุซัรรุ ได้กล่าวว่า : โอ้น้องชาย ข้าพเจ้าได้ถามท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) เหมือนอย่างที่ท่านถามข้าพเจ้า ท่านร่อซูลุลเลาะห์ ตอบว่า : หมาดำ คือ ชัยตอน รายงานโดย ห้าคน นอกจากบุกอรี

และตามรายงานของอบูดาวูดและนาซายี (ร.ด.) ว่า : เมื่อใครคนหนึ่งจากพวกท่านได้ ละหมาดโดยไม่มีของกัน แน่แท้สิ่งที่จะตัดละหมาดคือ หมา ลา หมู ยะฮูตี มายูซี และผู้หญิง และพอเพียงจากเขาแล้ว⁽¹⁾ เมื่อพวกเหล่านั้นได้เดินผ่านหน้าเขาในระยะห่างเท่ากับระยะขว้าง ก้อนหิน

เล่าจากอิบนี อับบาส (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้มุ่งหน้ามาโดยขี่อยู่บนหลังลาตัวเมีย ข้าพเจ้าในวันนั้นเกือบบรรลุศาสนภาวะแล้ว⁽²⁾ ท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) กำลังละหมาดอยู่กับกลุ่มชนที่มินา โดยมีได้หันหน้าเข้าหากำแพง ข้าพเจ้าได้เดินตัดหน้าแถวละหมาด ไม่มีใคร ปฏิเสธการกระทำของข้าพเจ้าสักคน รายงานโดย ห้าคน

และในบางรายงานว่า ลา (ตัวเมีย) ได้เดินผ่านหน้า (ตัดหน้า) พวกเขาส่งเสียง โดยไม่ตัดละหมาดของเขา⁽³⁾

เล่าจากอาอิชะห์ (ร.ด.) ว่า : มีผู้กล่าวถึงสิ่งที่ตัดละหมาดแก่พระนางอาอิชะห์ โดยพวกเขากล่าวว่า : สิ่งที่จะตัดละหมาดคือ หมา ลา และผู้หญิง พระนางอาอิชะห์ได้กล่าวว่า : ความจริง พวกท่านได้ทำให้พวกเราเป็นหมา⁽⁴⁾

และในบางรายงานว่า : ความจริงท่านทั้งหลาย เปรียบพวกเราเหมือนลา และเหมือนหมา แท้จริงข้าพเจ้าเห็นท่านนบี (ซ.ล.) ละหมาด และตัวข้าพเจ้าเองขวางอยู่ระหว่างท่านนบี (ซ.ล.) กับทิศกิบลัต ส่วนตัวข้าพเจ้านอนตะแคงอยู่บนเตียง แล้วปรากฏว่าข้าพเจ้ามีธุระ ข้าพเจ้าไม่ชอบ (ไม่ต้องการ) จะผินหน้าไปหาท่านนบี ข้าพเจ้าจึงค่อย ๆ ถอนตัวออกมาจากเบื้องหน้าของท่านนบี รายงานโดย ห้าคน นอกจากติรมีซี

และเล่าจากเขา (อาอิชะห์) ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าเคยนอนหลับอยู่ข้างหน้าท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) และสองเท้าของข้าพเจ้าหันไปทางกิบลัต เมื่อท่านจะซุหฺญุดได้สะกิดข้าพเจ้า,

(1) หมายความว่าไม่ให้เสียละหมาด

ตามตัวบทที่กล่าวมาที่ชี้ชัดว่า การเดินผ่านหน้าของสิ่งต่างๆ ที่กล่าวมานั้นผลทำให้เสียละหมาด นี่เป็นพระรศนะของนักปราชญ์กลุ่มหนึ่งจากพวกซอฮาบะห์และตาบิอิน และท่านอิหม่ามอะหมัดก็มีความเห็นสอดคล้องกับกลุ่มนี้ด้วย เฉพาะในเรื่องการเดินผ่านหน้าของสุนัขทำให้เสียละหมาด แต่ตามพระรศนะส่วนใหญ่ของนักปราชญ์ ทั้งรุ่นก่อนและรุ่นหลังมีพระรศนะว่า สิ่งเหล่านี้ไม่มีผลทำให้เสียละหมาด โดยอาศัยหลายอะดิษที่จะกล่าวต่อไป ส่วนคำที่ว่า "ตัดละหมาด" นั้น ไม่ใช่หมายความว่าเสียละหมาดแต่หมายความว่า ทำให้ละหมาดบกพร่อง เพราะจิตใจไปพะวงอยู่กับสิ่งเหล่านั้น

(2) บางรายงานแจ้งว่าขณะนั้นท่านอายุสิบสามหรือสิบห้าปี

(3) พวกเขาไม่ได้กล่าวว่าลาตัวเมียตัดละหมาดของพวกเขา และพวกเขาไม่ได้ปฏิเสธการ เดินผ่านหน้าแถวละหมาดของลาตัวเมีย การนั่งเียบของพวกเขาก็เป็นหลักฐานชี้ว่าลาตัวเมียไม่ตัด(ทำให้เสีย)ละหมาด (4) คือมีคำเท่ากับหมาซึ่งความจริงมิได้เป็นเช่นนั้น

ข้าพเจ้าจึงได้หุดเท้าทั้งสองของข้าพเจ้า เมื่อท่านร่ำซูลและหลุกขึ้นยืน ข้าพเจ้าได้ยึดเท้าทั้งสองข้างโดยที่บานเรือนต่าง ๆ ในวันนั้นยังไม่มีตะเกียง รายงานโดย บุคอรฺ และมุสลิม

และสำหรับรายงานของอบูดาวูด มალიก และตารุฏนีวว่า : ไม่มีสิ่งใดดีดละหมาด ท่านทั้งหลายจงป้องกันตามความสามารถ แท้จริงมันคือชัยตอน⁽¹⁾

บทที่ 5

วิธีละหมาด

มีสองตอน

ตอนที่ 1

รูกุ่นละหมาด⁽²⁾ (องค์ประกอบที่สำคัญของละหมาด)

เล่าจากอุมัร (ร.ค.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : แท้จริงการกระทำต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับ การเหนียต (เจตนา)⁽³⁾ แน่แท้ทุกคนจะได้รับผลตามที่ตนเจตนา รายงานโดย หักน นอกจาก อบูดาวูด

เล่าจากอบีฮุรรอยเราะห์ (ร.ค.) ว่า : ท่านนบี (ซ.ล.) ได้เข้าไปในมัสยิด แล้วมีชายคนหนึ่งตามเข้าไป เขาได้ละหมาด แล้วเข้ามาหาทักทายด้วยการกล่าวสลามแก่ท่านนบี ท่านนบี (ซ.ล.) ได้ตอบสลามแก่ชายผู้นั้นแล้วกล่าวว่า จงกลับไปละหมาด ! เพราะท่านยังไม่ได้ละหมาด ชายผู้นั้นได้ไปละหมาด แล้วกลับมาและให้สลามแก่ท่านนบี (ซ.ล.) แล้วท่านก็กล่าวว่า : จงกลับไปละหมาด เพราะท่านยังไม่ได้ละหมาด (ได้กล่าวอย่างนี้ซ้ำกันถึงสามครั้ง) ชายผู้นั้นได้กล่าวว่า : สาบานต่อผู้ที่แต่งตั้งท่านมาพร้อมด้วยสัจธรรมว่า : ข้าพเจ้าไม่สามารถทำให้ดีกว่านี้ได้ ดังนั้นจงสอน (วิธีละหมาด) ให้ข้าพเจ้า ท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : เมื่อท่านยืนขึ้นทำละหมาดจงกล่าวตักบิร “อัลลอฮูอักบร” หลังจากนั้นจงอ่านสิ่งที่สะดวกแก่ท่านจากคัมกีร์อัล - กุรอาน หลังจากนั้นจงก้มหัวจนท่านนั่งอยู่ในอาการสงบ ในสภาพรู้กัวะ หลังจากนั้นท่านจงเงยขึ้นจนอยู่ในสภาพยืนตรง แล้วก้มกราบลงซุหฺยูด จนอยู่ในอาการสงบ ในสภาพก้มกราบ (ซุหฺยูด) หลังจากนั้นจงเงยขึ้นมานั่งในอาการสงบ ต่อจากนั้นก็ก้มกราบลงด้วยอาการสงบ แล้วจงกระทำอย่างนี้ในละหมาดของท่านทั้งหมด⁽⁴⁾ (จนเสร็จ) รายงานโดย หักน

(1) จงป้องกันสิ่งที่เดินผ่านหน้าด้วยสิ่งที่เบาที่สุดก่อน แล้วจึงให้มาตรการรุนแรงขึ้นถ้าหากมันยังคือสิ่ง และไม่ต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายใด ๆ ที่เกิดขึ้นกับสิ่งที่เดินผ่านหน้า เพราะถือเป็นความเลินเล่อ และจงใจละเมิดของสิ่งนั้น

(2) ได้แก่การเนียต(ตั้งเจตนา) ยืนตรง ตักบิรศูลเอียะห์รอม อ่านฟาติอะหฺ รูกัวะอ เอียะอ คีดาอ สุหฺยูด นั่งระหว่างสองสุหฺยูด นั่งครั้งสุดท้าย ตะชะฮฺฮุดในการนั่งครั้งสุดท้ายกล่าวซอลาวันบิ กล่าวสลาม และเรียบเรียงตามลำดับ

(3) จำเป็น(วาฮิบ)ที่ผู้ละหมาดต้องตั้งเจตนา(เนียต) และการกล่าวคำเนียตนั้นเป็นการดี เช่นกล่าวว่า : ข้าพเจ้าจะละหมาดคุรุสร์กออ์ด เป็นฟิรดูเพื่อละหมาดอาลา

(4) คือในทุก ๆ รอกาอ์

ในรายงานของ อบุตาวูด มีเพิ่มเติมว่า : เมื่อท่านได้กระทำอย่างนี้เท่ากับท่านได้ทำให้ละหมาดของท่านสมบูรณ์ และสิ่งใดที่ท่านทำหย่อนไปกว่านี้เท่ากับท่านได้ทำให้ละหมาดของท่านหย่อนไป

เล่าจากอุบาต๊ะห์ บุตร อัซซอมิต (ร.ด.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ไม่มีละหมาดสำหรับผู้ที่ไม่อ่านฟาติฮะห์⁽²⁾ รายงานโดย หักน

เล่าจากอบีซุรรอยเราะห์ (ร.ด.) ท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ผู้ใดได้กระทำการละหมาดโดยมิได้อ่านฟาติฮะห์ในละหมาดนั้น ละหมาดของเขาบกพร่อง⁽³⁾ (กล่าวซ้ำ) สามครั้งไม่สมบูรณ์⁽⁴⁾ แล้วมีผู้กล่าวแก่อับูซุรรอยเราะห์ว่า : พวกเราอยู่ข้างหลังอิหม่าม (ผู้นำละหมาด)⁽⁵⁾ อับูซุรรอยเราะห์กล่าวว่าจงอ่านฟาติฮะห์ในใจของท่าน⁽⁶⁾ เพราะแท้จริงข้าพเจ้าได้ยินท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) กล่าวว่า : อัลเลาะห์ที่ตาอาลาได้กล่าวว่า : เราได้แบ่งละหมาดออกเป็นสองท่อนระหว่างเรากับบ่าวของเรา และสำหรับบ่าวของเรานี้จะได้รับตามที่เขาขอ เมื่อบ่าวได้กล่าวว่า “อัลฮาค์ลิลลาฮิรอบบิลอาละมีน” (มวลการสรรเสริญถวายแด่อัลเลาะห์ผู้อภิบาลแห่งสากลจักรวาล) อัลเลาะห์ (ซ.บ.) กล่าวว่า : บ่าวของเราได้ถวายการสรรเสริญให้เรา เมื่อบ่าวกล่าวว่า : ผู้ทรงความเมตตาและกรุณายิ่ง อัลเลาะห์ที่ตาอาลา กล่าวว่า : บ่าวของเราได้ถวายการเยินยอต่อเรา เมื่อบ่าวกล่าวว่า : ผู้เป็นเจ้าของวันแห่งการตอบแทน อัลเลาะห์กล่าวว่า : บ่าวของเราได้ถวายความยิ่งใหญ่ให้เราและได้กล่าวในบางครั้งว่า : บ่าวของเราได้มอบ (ความเป็นไป) ให้เรา เมื่อบ่าวกล่าวว่า : เฉพาะท่านเท่านั้นที่เราสักการะบูชา และเฉพาะท่านเท่านั้นที่เราขอความช่วยเหลือ อัลเลาะห์ (ซ.บ.) กล่าวว่า : นี่แหละคือกึ่งกลางระหว่างเรากับบ่าวของเรา และบ่าวของเราจะได้รับตามที่เขาขอ เมื่อบ่าวกล่าวว่า ขอท่านได้โปรดแนะแนวทางที่ถูกต้องให้กับพวกเรา คือแนวทางของบรรดาผู้ซึ่งท่านได้โปรดปรานพวกเขา มิใช่พวกที่ถูกกริ้วและหลงผิด พระองค์อัลเลาะห์ได้กล่าวว่า นี่แหละเป็นส่วนหนึ่งของบ่าวของเรา และเขาจะได้รับตามที่ขอ รายงานโดย หักน นอกจากนุกอริ

เล่าจากอุบาต๊ะห์ บุตรอัซซอมิต (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : พวกเราอยู่ข้างหลังท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ในละหมาดฟัจร ท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้อ่านคัมกีร์อัล-กุรอาน แต่การอ่านอัลกุรอานเป็นสิ่งยากลำบากแก่พระองค์⁽⁷⁾ เมื่อเสร็จแล้วท่านร่อซูลุลเลาะห์ได้กล่าวว่า : หวังว่าท่านทั้งหลายจะต้องอ่านอัล-กุรอานข้างหลังอิหม่ามของพวกท่าน พวกเรากล่าวว่า ครี๊ยะ ! เราจะกระทำตาม

(2) คือไม่มีละหมาดที่ใช้ได้สำหรับผู้ที่ไม่อ่านฟาติฮะห์ตามธรรมเนียมของนักปราชญ์ส่วนใหญ่ แต่ตามธรรมเนียมของฮานะฟีถือว่าเพียงแต่ละหมาดไม่สมบูรณ์เท่านั้นเมื่อไม่อ่านฟาติฮะห์ (3) คือใช้ไม่ได้ (4) คำที่ว่าไม่สมบูรณ์เป็นการยืนยันคำก่อนที่ว่าบกพร่อง (5) คืออ่านค่อย ๆ (6) คือเราจะไม่อ่านฟาติฮะห์ได้หรือไม่ เพราะอิหม่ามได้อ่านแล้ว

(7) หมายถึงการอ่านดัง ๆ

นี้ ไอ้ท่านร่อซูลุลเลาะห์ ท่านร่อซูลุลเลาะห์ได้กล่าวว่า : พวกท่านทั้งหลายอย่าอ่านอย่างนั้น นอก จากฟาดิยะห์เท่านั้น เพราะไม่มีละหมาดให้แก่ผู้ไม่อ่านฟาดิยะห์⁽¹⁾ รายงานโดย เจ้าของสุนัน

เล่าจากอับดุลลอฮ์ (ร.ค.) ว่า ท่านนบี (ซ.ล.) เสร็จจากละหมาดในครั้งหนึ่งที่ท่าน นบี (ซ.ล.) ได้อ่าน (ฟาดิยะห์) ดัง แล้วกล่าวว่า มีใครอ่านพร้อมกับข้าพเจ้าบ้างหรือเปล่า เมื่อ สักครู่ มีชายผู้หนึ่งกล่าวว่า : ครับ ไอ้ท่านร่อซูลุลเลาะห์ ท่านร่อซูลุลเลาะห์ได้กล่าวว่า : แท้ จริงข้าพเจ้ากล่าวว่า : ไม่บังควรที่ข้าพเจ้าจะตั้งอัล-กุรอานมาได้กัน⁽²⁾ (ผู้เล่า) ได้กล่าวว่า : ผู้คนได้พา กันเลิกจากการอ่าน พร้อมกับท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ในละหมาดต่าง ๆ ที่อ่านดัง

รายงานโดย เจ้าของสุนัน

เล่าจากยาบิร (ร.ค.) กล่าวว่า : ผู้ใดละหมาดหนึ่งรอกาอัตโดยไม่ได้อ่านฟาดิยะห์เท่ากับ เขายังไม่ละหมาด นอกจากเขาจะอยู่ข้างหลังอิหม่าม⁽³⁾ รายงานโดย ตีรมิซีย์ และถือว่าเป็นฮาดิษของเฮียะห์

เล่าจากอะนัส (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้ละหมาดพร้อมกับท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) กับอบูบักร์กับอุมัร และกับอุสมาน (ร.ค.) ข้าพเจ้าไม่ได้ยินใครสักคนจากพวกเขาอ่าน(บิสมิลลา หิรเราะห์มานิรรอฮีม)⁽⁴⁾ รายงานโดย หักคน

ส่วนตัวบทของนาซาอีว่า : ท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้ละหมาดกับพวกเรา โดยท่าน มิได้ทำให้พวกเราได้ยินการอ่านบิสมิลลาหิรเราะห์มานิรรอฮีม

(1) ฮาดิษนี้และสองฮาดิษก่อนชี้ชัดว่าต้องอ่านฟาดิยะห์สำหรับผู้ใดละหมาดทุกคน ถึงแม้จะเป็นมะฆูม (ผู้ตาม) และแม้จะในละหมาดที่อ่านดังก็ตาม นี่เป็นพระประสงค์ของเหล่าอัครสาวกเช่น อุบัย อะลี อุบัยบุตรกะอับ อิบน์อุมัร อะบู สะอิด อุซัยฟะห์ อะบูซุรเราะห์ อุบาเคห์และเป็นพระประสงค์ของพวกเขาอีก และบรรดานักฟิQH เช่น อิสฮาก อัลดะฮะอีย์ อัลลัษฏี อะบูฮารและฮาฟิ และตามพระประสงค์ของนักปราชญ์ที่ถือว่าการอ่านฟาดิยะห์ ไม่จำเป็น(วาญิบ)แก่มะฆูม โดยอาศัยหลักฐาน ที่จะกล่าวต่อไป

(2) หมายความว่า ข้าพเจ้าตั้งอัลกุรอานมา เขาก็ตั้งอัลกุรอานไป คือต่างคนต่างอ่านทำให้เกิดความงุนงง (3) ตามตัวบทของฮาดิษ นี้และฮาดิษก่อนชี้ชัดว่า มะฆูมไม่จำเป็น (วาญิบ) ต้องอ่านฟาดิยะห์ และเพราะอัลเลาะห์ตาอาลาได้กล่าวไว้มีความว่า "เมื่ออัลกุ รอนถูกนำมาอ่านให้ฟังและตั้งใจฟัง" และเพราะฮาดิษที่รายงานโดยมุสลิมว่า "เมื่ออิหม่ามกล่าวคำตักบิรท่านทั้งหลายจงตักบิร และเมื่ออิหม่ามอ่านให้ท่านทั้งหลายจงฟัง" โดยอาศัยหลักฐานเหล่านี้ นักปราชญ์ส่วนมากจึงถือว่าไม่จำเป็นเหมือนมะฆูมต้องอ่าน ฟาดิยะห์ นักปราชญ์เหล่านั้นได้แก่ มอลิกอะบูฮะนีฟะห์และอะหมัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งท่านอะบูฮะนีฟะห์ได้กล่าวว่า การอ่าน ฟาดิยะห์ของมะฆูมเป็นมักโรฮ์ที่ถึงขั้นฮารอมทั้งในละหมาดที่อ่านดังและอ่านค่อย ท่านมอลิกและอะหมัดกล่าวว่า การอ่านของ มะฆูมในละหมาดที่อ่านค่อยเป็นสุนัต ส่วนในละหมาดที่อ่านดังเป็นมักโรฮ์ ท่านอิหม่ามฮาฟิฮ์ได้ตอบหลักฐานดังกล่าวว่า ฮาดิษที่กล่าวว่า "ผู้คนที่ได้พากันเลิกจากการอ่าน" นั้นเป็นคำของท่านอิซซุซุรี (นักเล่าฮาดิษคนหนึ่ง) คำพูดนั้นมิได้ชี้ชัดว่าไม่มีการ อ่านเสียเลย เช่นเดียวกับคำของท่านบี(ซ.ล.)ที่ว่า "ไม่บังควรที่ข้าพเจ้าจะตั้งอัลกุรอานมาได้กัน" เป็นแต่เพียงว่าคำทั้งสองนั้น หันตรงกันเอง ส่วนฮาดิษที่รายงานโดยอัลดะรูฏนีที่ว่า "ผู้ใดมิอ่าน การอ่านของอิหม่ามคือการอ่านของเขา" เป็นฮาดิษค่อฟิ จากทุก ๆ สายรายงาน กลุ่มของฮาฟิฮ์ได้กล่าวว่า : การอ่านฟาดิยะห์จำเป็น (วาญิบ) สำหรับมะฆูมทุกกรณี เพราะมีฮาดิษหลาย บทที่กล่าวมาก่อนแล้ว แต่ให้มะฆูมอ่านเบาๆ และให้อ่านในละหมาดที่อ่านดังหลังจากอิหม่ามอ่านจบ แต่ก่อนอ่านซูเราะห์ การ กระทำดังนี้เป็นการรอบคอบดีกว่า ส่วนตามที่นักปราชญ์ส่วนใหญ่แสดงพระประสงค์ไว้เป็นการง่ายมากเกินไป วัลลอฮูอะอิลัม

(4) การที่ท่านอะนัสไม่ได้ยินบิสมิลลาห์ มิได้ชี้ชัดว่าพวกเขาไม่ได้อ่านบิสมิลลาห์ แต่อาจเป็นไปได้ว่าพวกเขาอ่านค่อยๆ

เล่าจากอิบนุอับบาส (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : ท่านนบี (ซ.ล.) เคยเริ่มเปิดฉากละหมาดของท่านด้วยบิสมิลลาหิรเราะห์มานิรรอฮีม *รายงานโดย ตริมีซี ฮากิมและตารุศนี*

เล่าจากอิบนุอับบาส (ร.ค.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า ข้าพเจ้าถูกใช้ให้สวด (กัมกราบ) บนอวัยวะทั้ง 7 บนหน้าผากและท่านนบีได้ใช้มือชี้ไปที่จมูก และมือทั้งสองข้าง หัวเข่าทั้งสองข้าง และปลายเท้าทั้งสองข้าง โดยเราไม่ต้องร่นผ้าและเสยผมขึ้น *รายงานโดย หักคน*

และเล่าจากเขา (อิบนุอับบาส) ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่าท่านนบี (ซ.ล.) เคยสอน ตะชะฮุดให้พวกเราเหมือนสอนอัลกุรอานให้พวกเรา ท่านนบีเคยกล่าวว่า : มวลการคารวะที่เป็นมงคล มวลคำวิงวอนที่บริสุทธิ์กลับคืนสู่อัลเลาะห์ ขอความสันติจงประสบแด่ท่านอิ์ท่านนบี รวมทั้งความเมตตาและความเพิ่มพูนของพระองค์ ขอความสันติจงประสบแด่พวกเรา และคำบ่าวของอัลเลาะห์ที่ดี ข้าพเจ้าให้สัตย์ปฏิญาณว่า ไม่มีพระเจ้าที่ควรแก่การเคารพสักการะนอกจากอัลเลาะห์ และมีเพิ่มเติมในบางรายงานว่า องค์เดียวเท่านั้น โดยไม่มีคู่ภาคีกับพระองค์ และข้าพเจ้าให้สัตย์ปฏิญาณว่า แท้จริงมุฮัมมัดเป็นศาสนทูตของอัลเลาะห์ *รายงานโดย หักคน นอกจากบุคอรี*

เล่าจากอัब्ดุลลาห์(ร.ค.)ได้กล่าวว่า : พวกเราเคยกล่าวในละหมาดข้างหลังท่าน ร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ว่า : ขอความสันติจงประสบแด่อัลเลาะห์ ขอความสันติจงประสบแด่คนนั้นคนนี้ ท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้กล่าวแก่พวกเราในวันหนึ่งว่า : แท้จริงอัลเลาะห์คือความสันติ เมื่อใครคนใดคนหนึ่งจากพวกท่านได้นั่ง⁽¹⁾ ในละหมาดให้เขากล่าวว่า : มวลการคารวะและมวลคำวิงวอนที่บริสุทธิ์ ขอความสันติจงมีแด่ท่าน อิ์ท่านนบี รวมทั้งความเมตตาและเพิ่มพูนของอัลเลาะห์ ขอความสันติจงประสบแด่พวกเรา และคำบรรดาบ่าวของอัลเลาะห์ที่ดี เมื่อเขาได้กล่าวคำว่า (และคำบรรดาบ่าวของอัลเลาะห์ที่ดี) มันครอบคลุมบ่าวที่ดีของอัลเลาะห์ทั้งหมดทั้งบนฟ้าและในหน้าแผ่นดิน ข้าพเจ้าให้สัตย์ปฏิญาณว่า ไม่มีพระเจ้าที่ควรเคารพสักการะนอกจากอัลเลาะห์และข้าพเจ้าให้สัตย์ปฏิญาณว่า แท้จริงมุฮัมมัดเป็นทูตประกาศศาสนาของอัลเลาะห์ หลังจากนั้นให้เขาเลือกขอเอาตามต้องการ⁽²⁾ *รายงานโดย หักคน*

เล่าจากกะอูบ บุตรอุจเราะห์ (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : ท่านนบี (ซ.ล.) เคยปรากฏกล่าวในละหมาดว่า : ข้าแด่พระองค์อัลเลาะห์ได้โปรดประทานพรให้แก่มุฮัมมัดและวงศ์วานของมุฮัมมัด ดังท่านได้ประทานพรแก่อิบรอฮีมและวงศ์วานของอิบรอฮีม ขอท่านได้ประทานความเพิ่มพูนแก่มุฮัมมัดและวงศ์วานของมุฮัมมัด ดังท่านได้ประทานความเพิ่มพูนแก่อิบรอฮีม และวงศ์วานของอิบรอฮีม ความจริงท่านนั้นควรแก่การสรรเสริญและควรแก่การเคารพยกย่อง *รายงานโดย หักคนและชาฟีอี ศัوابเป็นของชาฟีอี*

(1) นั่งอ่านตะชะฮุด (2) ก็ขอเอาตามต้องการทั้งเกี่ยวกับโลกนี้และโลกหน้าก่อนการให้สลาม นี่เป็นพระศนะของนักปราชญ์ส่วนใหญ่ แต่ท่านอะบูฮะนีฟะห์กล่าวว่า ไม่อนุญาตให้ขอเอา นอกจากสิ่งที่ปรากฏมีมาจากอัลกุรอานและสุนนะห์เท่านั้น

เล่าจากอิตบาน (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : พวกเราได้ละหมาดพร้อมกับท่านนบี (ซ.ล.) พวกเราได้ให้สลามขณะที่ท่านนบีให้สลาม⁽¹⁾ รายงานโดย บุคอรี

และสะอีดได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าเห็นท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ให้สลาม ได้หันไปทางขวาและทางซ้าย จนข้าพเจ้าเห็นผิวขาวจากแก้มของท่านนบี รายงานโดย มุสลิม

เล่าจาก अबดุลเลาะห์ (ร.ค.) ว่าท่านนบี (ซ.ล.) เคยให้สลามทางด้านขวาและทางด้านซ้าย จนแลเห็นผิวขาวของแก้มว่า : ขอความสันติสุขจงประสบแก่ท่านทั้งหลาย รายงานโดย เจ้าของสุนัน

เล่าจากอบีฮุรรอยเราะห์ (ร.ค.) จากท่านนบี (ซ.ล.) กล่าวว่า : การกล่าวสลามสั้น ๆ เป็นสุนนะห์ รายงานโดย อุมตาวูดและติรมิซี้

ตอนที่ 2

สิ่งที่จะเพิ่มความสวยงามให้ละหมาด : ยกมือทั้งสองข้าง⁽²⁾ และดักปิริ
อินติกอล⁽³⁾

เล่าจากอบินูมร (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้เห็นท่านนบี (ซ.ล.) ได้เปิดฉากเริ่มต้นด้วยการดักปิริ (อัลลอฮุอักบร) เพื่อเข้าละหมาด โดยยกมือทั้งสองข้างขณะดักปิริจนมือทั้งสองข้างตรงกับปากทั้งสองข้าง เมื่อดักปิริเพื่อก็มรุกะอะอ์ได้กระทำเหมือนอย่างนั้นและขณะเมื่อกล่าว "อัลเลาะห์ ไดยินบุคคลที่กล่าวถวายนามสรรเสริญต่อพระองค์ก็ได้กระทำอย่างนั้น และได้กล่าวว่า โอ้พระผู้เป็นเจ้าของเรามวลการสรรเสริญถวายแก่ท่าน"

และในบางรายงานว่า : และเมื่อยืนขึ้นจากร็อกอาอ์ตที่สอง⁽⁴⁾ เพื่อทำร็อกอาอ์ตที่สาม) ได้ยกมือทั้งสองข้าง แต่ท่านนบีจะไม่ทำอย่างนั้น (ยกมือ) ขณะก้มกราบสุญูด และไม่ทำอย่างนั้นขณะเงยหัวจากสุญูด รายงานโดย หักคน

ในรายงานของมุสลิมและอบูดาวูดว่า : ปรากฏว่าท่านนบี (ซ.ล.) เมื่อดักปิริได้ยกมือทั้งสองข้างขึ้น จากนั้นได้รวบผ้าของพระองค์ให้กระชับและจับมือซ้ายด้วยมือขวา

(1) เป็นไปได้ว่าท่านนบีให้สลามเพียงครั้งเดียว และนักปราชญ์ส่วนใหญ่มีทรรศนะว่า การให้สลามครั้งเดียวก็ถือว่าใช้ได้โดยมีหลักฐานจากฮาดิษที่รายงานโดยอะหมัดและอิบนุอับบาสว่า : ท่านนบี (ซ.ล.) เคยแยกกระหว่างจำนวน (ละหมาด) คู่และคี่ ด้วยการให้สลามครั้งเดียวที่พวกเราได้ยิน และฮาดิษอีกบทหนึ่งว่า : ท่านนบี (ซ.ล.) ได้ละหมาดและให้สลามเพียงครั้งเดียวตรงหน้าของท่าน (คือไม่หันขวาหันซ้าย) และเป็นไปได้อีกว่าท่านให้สลามสองครั้ง โดยฮาดิษที่จะกล่าวต่อไปนี้จะบอกอย่างนั้น ผู้ใดต้องการให้สลามเพียงครั้งเดียว เขาก็ให้สลามตรงไปข้างหน้า (โดยไม่ต้องหันขวาหันซ้าย) ผู้ใดให้สลามสองครั้ง ครั้งแรกให้หันไปทางขวา ครั้งสองหันไปทางซ้าย

(2) ขณะดักปิริหรือคุลเอียะห์รอมและอื่นๆ

(3) คือกล่าว "อัลลอฮุอักบร" ขณะย้ายจากกรุ่นหนึ่งไปยังอีกกรุ่นหนึ่ง

(4) หลังจากการอ่านตะชะฮุดครั้งแรก

เล่าจากออบีเซาะห์ บุตรสะลิบ จากบิดาของเขา (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่าท่าน ร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) เคย (เป็นอีหม่าม) นำละหมาด และจับมือซ้ายด้วยมือขวา รายงานโดย ตีรมีซี

ท่านอะลี (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : ที่เป็นสุนนะห์คือ วางมือ (ขวา) บนมือ (ซ้าย) ใน ละหมาดได้ละคือ⁽¹⁾ รายงานโดย อับูดาวูดและอะห์มัด

เล่าจากอับดุลเลาะห์ (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : ท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) เคยกล่าวตักบีร์ ทุก ๆ ครั้งที่ก้ม เงย⁽²⁾ ยืนและนั่ง และอบูบักรุกับอุมร์ก็ได้ทำเช่นเดียวกัน⁽³⁾ รายงานโดย หักน คั๊วะบเป็นของตีรมีซี

คูอาอูฟิตาห์⁽⁴⁾

เล่าจากออบีฮุรเราะห์ (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่าท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) เคยหยุดระหว่างกล่าวตักบีร์กับการอ่านฟาติฮะห์หยุดเล็กน้อย ข้าพเจ้ากล่าวว่า : ข้าพเจ้ายินดีแลก ท่านกับพ่อแม่ของข้าพเจ้า โอ้ท่านร่อซูลุลเลาะห์ ขณะที่ท่านหยุดระหว่างกล่าวตักบีร์กับการอ่านฟาติฮะห์นั้น ท่านกล่าวอะไร ท่านตอบว่า ข้าพเจ้ากล่าวว่า : โอ้พระผู้เป็นเจ้าจงกีดกันตัวข้าพเจ้า กับความผิดของข้าพเจ้าให้ห่างไกล จงตั้งท่านได้ให้ตะวันออกกับตะวันตกไกลกัน และโอ้พระผู้เป็นเจ้าจงจัดความผิดทั้งหลายให้สะอาดจากตัวของข้าพเจ้า เหมือนผ้าที่ถูกขจัดจากสิ่งโสโครก โอ้พระผู้เป็นเจ้าขอได้โปรดชำระล้างความผิดของข้าพเจ้าด้วยน้ำธรรมดา ด้วยน้ำแข็งและด้วย น้ำลูกเห็บ รายงานโดย หักน นอกจากตีรมีซี

เล่าจากอิบนุอุมร์ (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : ขณะที่พวกเรากำลังละหมาดอยู่กับท่านนบี (ซ.ล.) ได้มีชายคนหนึ่งจากกลุ่มชนกล่าวขึ้นว่า : อัลเลาะห์ผู้ทรงเกรียงไกรยิ่ง มวลการสรรเสริญถวายแด่พระองค์อัลเลาะห์อย่างมากมาย และมหาบริสุทธิ์แด่พระองค์อัลเลาะห์ทั้งยามเช้า และยามเย็น ท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ใครเป็นผู้กล่าวเช่นนั้น ชายคนหนึ่งจาก

(1) ที่เป็นสุนนะห์คือ การวางมือทั้งสองข้างได้ละคือ นี่เป็นธรรมเนียมของท่านอบูอะนีสะห์ ซุฟยาน อะห์มัด และอิสฮาก ส่วนท่านซาฟิ์และนักปราชญ์อีกกลุ่มหนึ่งมีธรรมเนียมว่า การวางมือทั้งสองข้างเหนือสะคือเป็นสุนนะห์ โดยอ้างหลักฐานจากฮาดิษ อบีดาอุดังกล่าว ท่านมาลิกมีธรรมเนียมว่าการวางมือทั้งสองข้างเหนือสะคือในละหมาดฟิรคุมักโรห์ ในละหมาดสุนัตเป็นสุนนะห์ ท่านอัลเลาะห์และอิบนุอัสลามมีธรรมเนียมว่า แล้วแต่ความสมัครใจของผู้ละหมาดว่า จะวางมือทั้งสองข้างไว้ต่ำกว่าหรือเหนือสะคือ จึงเป็นธรรมเนียมที่ดี เพราะเปิดทางสะดวกให้อย่างกว้างขวาง และเพราะฮาดิษที่รายงานโดยมุสลิมและตีรมีซี มิได้เจาะจงให้ทำอย่างใดอย่างหนึ่งอย่างแน่นอน ซึ่งต่างกับฮาดิษที่นำมากล่าวหลังจากฮาดิษทั้งสอง และมีรายงานจากท่านอะลีอะบะซอร์ ท่านอัลนะคออีและท่านอัลลัษษัฏรสะอ์ว่า ให้ปล่อยมือทั้งสองข้าง คิดว่าฮาดิษที่บอกกันนั้นคงจะไม่ถึงบุคคลเหล่านี้ หรืออาจเป็นฮาดิษที่ไม่เชื่อถือสำหรับพวกเขา

(2) นอกจากการยกขึ้นจากรุกะอ์ (3) การกล่าวตักบีร์ขณะเปลี่ยนจากรุกะอ์หนึ่งไปยังอีกรุกะอ์หนึ่ง เป็นสุนนะห์สำหรับนักปราชญ์ทุกคน นอกจากอะห์มัดที่ถือว่าเป็นการ واجب (จำเป็น)

(4) ก็คือคูอาอูที่อ่านหลังจากตักบีร์ว่อตุลเอียะห์พร้อม

กลุ่มชนได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าเองโอ้ท่านร่อซูลุลเลาะห์ ! ท่านร่อซูลุลเลาะห์ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าประหลาดใจที่ประตูฟ้าถูกเปิด เพราะถ้อยคำเหล่านั้น ท่านอิบนุอุมร์ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าไม่เคยถึงถ้อยคำเหล่านั้นเลยตั้งแต่ท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ช.ล.) ได้กล่าวเช่นนั้น รายงานโดย มุสลิม และติรมีซี

เล่าจากอะลี (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่าท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ช.ล.) เมื่อลุกขึ้นทำละหมาดจะกล่าวตักบิร แล้วกล่าวว่า : ข้าพเจ้าบ่าวหน้าไปสู่อุสรูฟผู้สร้างฟ้าสร้างแผ่นดินในสภาพของผู้หันเหออกจากศาสนาที่เหลวไหลมาสู่ศาสนาที่เที่ยงธรรม และในสภาพของผู้ยอมจำนน และข้าพเจ้ามิใช่รวมอยู่ในกลุ่มชนที่ตั้งภาคี แท้จริงการละหมาดของข้าพเจ้า การปฏิบัติศาสนกิจของข้าพเจ้า การมีชีวิตอยู่ของข้าพเจ้า และความตายของข้าพเจ้าเป็นกรรมสิทธิ์ของอัลเลาะห์ ผู้อภิบาลสากลโลก โดยไม่มีคู่ภาคีกับพระองค์ นี่แหละคือสิ่งที่ข้าพเจ้าถูกบัญชาใช้ และข้าพเจ้ารวมอยู่ในกลุ่มของผู้ยอมจำนน โอ้พระผู้เป็นเจ้า ท่านคือผู้เป็นเจ้าของ ไม่มีพระเจ้าที่ควรแก่การเคารพสักการะนอกจากพระองค์ท่าน ท่านคือพระเจ้าของข้าพเจ้า และข้าพเจ้าเป็นบ่าวของท่าน ข้าพเจ้าทูลจิตต่อตัวเอง และข้าพเจ้าสารภาพในความผิดของข้าพเจ้า ขอท่านได้โปรดภัยในความผิดของข้าพเจ้าทั้งหมด ไม่มีผู้ใดจะให้อภัยในความผิดต่าง ๆ นอกจากท่าน ขอท่านได้โปรดแนะแนวทางให้แก่ข้าพเจ้า เพื่อมีความประพฤติที่ดีงาม ไม่มีใครแนะแนวทางไปสู่ความประพฤติที่ดีงามให้แก่ข้าพเจ้าได้นอกจากท่าน ขอท่านได้โปรดหันเหความประพฤติที่เลวทรามให้พ้นจากข้าพเจ้า ไม่มีใครหันเหความประพฤติที่เลวทรามให้พ้นจากข้าพเจ้าได้นอกจากท่าน ข้าพเจ้าพร้อมที่จะรับคำบัญชาจากท่านและข้าพเจ้าพร้อมจะปฏิบัติตามคำบัญชาของท่าน ความดีทั้งหมดอยู่ในสองมือของท่าน ความชั่วไม่สมควรพาดพิงกับท่าน ข้าพเจ้าเป็นอยู่เพราะความเมตตาจากท่าน และท่านเป็นที่พักพิงของข้าพเจ้า ท่านเป็นสิ่งที่ศักดิ์สิทธิ์และสูงส่ง ข้าพเจ้าขออภัยโทษจากท่านและกลับตัวมาสู่ท่าน รายงานโดย ห้าคน นอกจากบุคอรี

ขอป้องกันด้วยอัลเลาะห์จากชัยตอน (มารร้าย)

อัลเลาะห์ตาอาลาได้กล่าวว่า : เมื่อท่านจะอ่านอัล-กุรอาน จงขอป้องกันด้วย อัลเลาะห์จากชัยตอนที่ถูกสาปแช่ง⁽¹⁾

เล่าจากอบีสะอีด (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่าท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ช.ล.) เมื่อลุกขึ้นทำละหมาดในเวลากลางคืน⁽²⁾ จะกล่าวตักบิร แล้วกล่าวว่า มหาบริสุทธิ์จริงมีแต่ท่านพร้อมด้วยการสรรเสริญ โอ้พระผู้เป็นเจ้า การกล่าวถึงพระองค์เป็นความเพิ่มพูนกิจการของพระองค์ สูงส่งและไม่มีพระเจ้าที่ควรเคารพสักการะนอกจากพระองค์ หลังจากนั้นท่านกล่าวว่าอัลเลาะห์

(1) การกล่าวขอป้องกันจากชัยตอนนี้ ตามตัวบทจากหลักฐานนี้แสดงว่า เป็นวาฮิบ (จำเป็น) แต่ความหมายในที่นี้ถือว่าเป็นสุนนะห์ โดยความเห็นสอดคล้องกันของปวงปราชญ์ ในการอ่านกัมกร์อัลกุรอานทุกกรณี แม้ในละหมาดก็ตาม

(2) ก่อในละหมาดอะฮฺญุด

ทรงยิ่งใหญ่เกรียงไกรจริง ๆ⁽¹⁾ เสร็จแล้วกล่าวว่า : ข้าพเจ้าขอป้องกันด้วยอัลเลาะห์ผู้ทรงไถ่ถอน
จากชัยตอนที่ถูกแข่งค่าเนื่องจากความบ้าของมัน ความหลงใหลในคำกลอนของมัน และความ
อวดโตของมัน รายงานโดย เจ้าของสุนัน

และท่านอุสมาน บุตรอบีอัล-อาส (ร.ด.) ได้มาหาท่านนบี (ซ.ล.) แล้วกล่าวว่า : โอ้
ท่านร่อซูลุลเลาะห์ แท้จริงชัยตอนได้ขวางกั้นข้าพเจ้ากับละหมาด และการอ่านของข้าพเจ้า
มันทำให้ข้าพเจ้าสับสนในการอ่าน ท่านร่อซูลุลเลาะห์ได้กล่าวว่า : นั่นแหละคือชัยตอนตัวที่มี
ชื่อว่า “คอนซิบ” เมื่อท่านรู้สีกว่ามันมาจงขอป้องกันด้วยอัลเลาะห์ให้พ้นจากมัน และจงถ่ม
น้ำลายทางด้านซ้ายสามครั้ง⁽²⁾ เขา (อุสมาน) ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้ทำตามนั้นแล้วอัลเลาะห์
ได้ขับไล่มันให้พ้นจากข้าพเจ้า รายงานโดย มุสลิม (ในเรื่องสุกยะห์)

การกล่าว “อามีน”⁽³⁾ หลังจากฟาติฮะห์

เล่าจากอบีสุรอยเราะห์ (ร.ด.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : เมื่ออีหม่ามได้กล่าว
อามีน ท่านทั้งหลายจงกล่าวอามีน เพราะผู้ใดที่กล่าวอามีนตรงกับกรกล่าวอามีนของมาลาอิกัต
เขาจะได้รับการอภัยจากบาปที่แล้ว ๆ มา รายงานโดย หักคน

และในบางรายงานว่า : เมื่ออีหม่ามอ่านถึงความหมายที่ว่า : “ไม่ใช่แนวทางของพวกที่
ถูกโกรธกริ้วและหลงผิด” ท่านทั้งหลายจงกล่าวอามีน เพราะผู้ใดที่คำพูดของเขาตรงกับ
คำของมาลาอิกัต เขาจะได้รับการอภัยจากบาปที่แล้ว ๆ มา

และในบางรายงานของบุคอรีและนาซาอีว่า : เมื่อใครคนใดคนหนึ่งได้กล่าวคำว่าอามีน
มวลมาลาอิกัตซึ่งอยู่ในฟากฟ้าก็กล่าวคำว่า อามีน ดังนั้นเมื่อฝ่ายหนึ่งได้กล่าวตรงกับอีกฝ่ายหนึ่ง
จะได้รับอภัยจากบาปที่แล้ว ๆ มา

และเล่าจากเขา (อบีสุรอยเราะห์ (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่าท่านนบี (ซ.ล.) เมื่อ
ได้อ่านถึงความหมายที่ว่า “ไม่ใช่แนวทางของพวกที่ถูกโกรธกริ้วและหลงผิด” ได้กล่าว
คำว่า อามีน จนกระทั่งคนที่อยู่ติด ๆ กับท่านในแถวแรกได้ยิน รายงานโดย อับดุลวาคค์ ศิมซี
และฮาгим ถือว่าฮาดีษนี้เชื่อถือได้

การหยุดสองครั้ง

เล่าจากซามูเราะห์ (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : การหยุดสองครั้งที่ข้าพเจ้าจำมาจากท่านร่อซูลุล
เลาะห์ (ซ.ล.) แต่ท่านอิมรอน บุตรอุซัยนได้ปฏิเสธและกล่าวว่า : พวกเราจำได้ว่า หยุดครั้ง
เดียว พวกเราจึงได้เขียนหนังสือไปถึงอบัยด์ บุตรกะอับที่นครมดีนะห์ ท่านอบัยด์ได้มีหนังสือ
ตอบมาว่า : ซามูเราะห์จำได้ถูกต้อง สะอิดได้กล่าวว่า พวกเราได้ถามกอดาอะห์ว่า อะไรคือ
การหยุดทั้งสองครั้งนี้ ? กอดาอะห์ได้ตอบว่า : คือ (ครั้งที่หนึ่ง) เมื่อได้เข้าสู่ละหมาดแล้ว

(1) คืออ่านคุออ์ฟัตตาห์

(2) ก่อนเข้าท่าละหมาด (3) ความหมายของคำว่า “อามีน” คือได้โปรดรับคำขอ

(หลังจากดักบีร์อตุลเอียะห์รอม) และ (อีกครั้งหนึ่ง) เมื่อเสร็จจากการอ่าน (ทั้งหมด)⁽¹⁾ ท่าน กอตาคะห์ได้กล่าวหลังจากนั้นว่า : และเมื่อได้อ่านความหมายที่ว่า “ไม่ใช่พวกที่หลงผิด”⁽²⁾ รายงานโดย ตีรมิซและอบูดาวูด

การอ่านซูเราะห์หลังจากฟาติฮะห์

เล่าจากอบีฮุร็อยเราะห์ (ร.ค.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : มีใครบ้างที่ต้องการ พบว่ามีอุฐุใหญ่ ๆ อ้วน ๆ สามตัว เมื่อเขากลับมาสู่ครอบครัวของเขา พวกเรากล่าวว่า : ครับ พวกเราต้องการอย่างนั้น ท่านนบีกล่าวว่า : มันคือสามโองการจากอัลกุรอาน⁽³⁾ ที่ใครอ่านใน ละหมาดของเขาดีกว่ามีอุฐุใหญ่ ๆ อ้วน ๆ สามตัวเสียอีก รายงานโดย มุสลิม

เล่าจากอบีกอตาคะห์ (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่าท่านนบี (ซ.ล.) เคยอ่านในสอง ร็อกอัตแรกจากละหมาดคุหฺรด้วยฟาติฮะห์ และอีกสองซูเราะห์⁽⁴⁾ โดยอ่านซูเราะห์ยาวใน ร็อกอัตแรก อ่านซูเราะห์สั้นในร็อกอัตที่สอง และบางครั้งก็อ่านดังในบางโองการจนผู้อื่น ได้ยิน และในละหมาดอัศรก็เช่นเดียวกัน และได้ปรากฏว่าเคยอ่านยาวในร็อกอัตแรกของ ละหมาดซุบฮฺ และอ่านสั้นในร็อกอัตที่สอง⁽⁵⁾ รายงานโดย ห้าคน นอกจากตีรมิซ

และได้มีผู้ถามท่านคอบาบว่า : ด้วยสิ่งใดที่พวกท่านรู้ว่า ท่านนบี (ซ.ล.) อ่านในละหมาด คุหฺรและอัศร คอบาบตอบว่า ด้วยการที่เครา ของท่านนบีกระดิก รายงานโดย บุคอรีและอบูดาวูด

สิ่งที่ท่านร่อซูลุลเลาะห์(ซ.ล.)อ่านในละหมาดคุหฺรและอัศร

เล่าจากยาบิร บุตรษามุเราะห์(ร.ค.)ว่า : ท่านนบี(ซ.ล.)ได้ปรากฏว่าเคยอ่านในละหมาด คุหฺรและอัศรด้วย “อัสซะมาอิวัตตอริก, อัสซะมาอิชะดีลบุรฺจ” และซูเราะห์ต่าง ๆ ที่เหมือนกับสองซูเราะห์นี้ รายงานโดย เจ้าของสุนัน

และเล่าจากเขา(ยาบิร)ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่าท่านนบี(ซ.ล.)เคยอ่านในละหมาดคุหฺรด้วย ซูเราะห์ “อัลลิลลิฮฺยัคซา” และในละหมาดอัศรก็เหมือนกันนั้น และในละหมาดซุบฮฺยาวกว่า นั้น รายงานโดย มุสลิมและอบูดาวูด

และเล่าจากเขา(ยาบิร) ว่าท่านนบี(ซ.ล.)ได้ปรากฏว่าเคยอ่านในละหมาดคุหฺรด้วยซูเราะห์ “สับบิหฺสมะรอบบิกัลลออะลา” และในละหมาดซุบฮฺยาวกว่านั้น รายงานโดย มุสลิม

(1) ก่อก่อนการรุกอะอู เพื่อไม่ให้การอ่านติดต่อกับการดักบีร์กัมรุกะอู

(2) และได้กล่าวอามีนให้หยุดก่อนอ่านซูเราะห์จนกว่าจะนมอ่านฟาติฮะห์เสร็จ

(3) โองการใดก็ได้

(4) ก็อ่านซูเราะห์ละหนึ่งร็อกอัต

(5) ในฮาดิษนี้บ่งชี้ว่า ให้อ่านซูเราะห์ทั้งในละหมาดที่อ่านถ้อยและดัง และเป็นสุนนะห์ให้อ่านซูเราะห์ในร็อกอัตแรกยาวกว่า ร็อกอัตที่สอง

สิ่งที่ท่านร่อซูลุลเลาะห์(ช.ล.)ได้อ่านในมัฆริบและอิซาอู

เล่าจากอับนินอับบาส(ร.ค.)ว่า อุมมุ-อัล-ฟัดล ได้ยินท่าน อัล-ฟัดล อ่าน “วัลมูรชะลาติอูรฟีน” อุมมุ อัล-ฟัดลได้กล่าวว่า : โอ้ ลูกรัก สาบานต่ออัลเลาะห์ ความจริงเจ้าทำให้ข้านึกขึ้นมาได้ด้วยการอ่านซูเราะห์นี้ของเจ้า ว่าซูเราะห์นี้เป็นสิ่งสุดท้ายที่ข้า ๆ ได้ยินจากท่านร่อซูลุลเลาะห์(ช.ล.) ใช้อ่านในละหมาดมัฆริบ⁽¹⁾

เล่าจากยุเบร บุตรมุตอิบ(ร.ค.)ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้ยินท่านร่อซูลุลเลาะห์(ช.ล.)อ่านซูเราะห์ อัตตूरในละหมาดมัฆริบ รายงานฮาดิษทั้งสองโดย หักคน

และท่านอับนุหมัสฮูดได้ละหมาดโดยเป็นอิหม่ามในละหมาดมัฆริบ แล้วได้อ่าน “กุลฮุวัลลอฮุอะฮัด” ในละหมาดมัฆริบนั้น รายงานโดย อับูดาวูด

เล่าจากอัล-บารออุ(ร.ค.)ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้ยินท่านนบี(ช.ล.)ได้อ่านในละหมาดอิซาอูด้วยซูเราะห์ “อัตตีน์ รัชชียูน” ข้าพเจ้าไม่เคยได้ยินใครมีเสียงดียิ่งกว่าท่านนบี รายงานโดย หักคน นอกจากอับูดาวูด

การอ่านในละหมาดซุบฮู

เล่าจากอับิบัรซะห์(ร.ค.)ว่า ท่านร่อซูลุลเลาะห์(ช.ล.)เคยอ่านในละหมาดซุบฮูตั้งแต่ 60 โองการ(อายะห์) ถึง 100 โองการ รายงานโดย บุคอรี มุสลิมและติรมีซี

เล่าจากยาบิร บุตรซามูเราะห์(ร.ค.)ได้กล่าวว่า : แท้จริงท่านนบี(ช.ล.)เคยอ่านในละหมาดซุบฮูด้วยซูเราะห์ “ก็อฟวัลกรุอานิลมะยิด” และปรากฏว่าการทำละหมาดของท่านนบีเร็วหลังจากนั้น รายงานโดย มุสลิมและติรมีซี

เล่าจากอัมรฺ บุตรสุรอยซุ(ร.ค.)ได้กล่าวว่า : คล้ายกับข้าพเจ้าได้ยินเสียงของท่านนบี(ช.ล.)อ่านในละหมาดซุบฮู (โองการที่มีความหมายว่า : สาบานด้วยดวงดาวที่แผ่ตัวในเวลากลางวัน ทั้งที่โคจรอยู่และอยู่กับที่ และกลางคืนเมื่อความมืดได้ย่างกราย)⁽²⁾ รายงานโดย อับูดาวูดและมุสลิม

ในรายงานของติรมีซีและฮาकिมาว่า : ท่านนบี(ช.ล.)ได้อ่านในละหมาดซุบฮูด้วยซูเราะห์ “อัลวาเกอะห์”

เล่าจากอับดุลลาลห์ บุตรอัลซาอิบ(ร.ค.)ได้กล่าวว่า : ท่านนบี(ช.ล.)ได้ละหมาดซุบฮูกับพวกเราที่นครมักกะห์ โดยเริ่มอ่านซูเราะห์ อัลมุมินีน จนได้กล่าวถึงมุซาและฮารูน หรือ กล่าวถึงอิซา⁽³⁾ท่านได้เอ่ยนามจึงได้ก้มลงรูกัวะอู รายงานโดย บุคอรีและมุสลิม

(1) โดยแบ่งอ่านในสองรอกาอัต

(2) จากซูเราะห์ “อัคคัฟวิร”

(3) เป็นความสงสัยของผู้เล่า

อนุญาตให้อ่านซูเราะห์เดียวซ้ำในสองร็อกอัต

เล่าจากชายคนหนึ่งจากเผ่ายัษนะห์ว่า : เขาได้ยืนท่านนบี(ซ.ล.)อ่านในละหมาดซุบฮิด้วยซูเราะห์ “อิซาฮ์ลิลลิลอ์” ในทั้งสองร็อกอัต⁽¹⁾ โดยข้าพเจ้าไม่ทราบที่ท่านร่อซูลุลเลาะห์ลิ้มหรืออ่านอย่างนั้นโดยเจตนา⁽²⁾ รายงานโดย อุมตาวูด

การก้มลงรู้กัวะอุพร้อมด้วยคำสรรเสริญขณะรู้กัวะฮอ

ท่านอุซัยฟะห์ได้เห็นผู้ชายคนหนึ่งก้มลงรู้กัวะอุและก้มกราบ(สุหฺยุด)ไม่เรียบร้อย จึงกล่าวว่า : ท่านไม่ได้ละหมาด มาตรามั่นว่าท่านตายก็ตายโดยมิได้อยู่บนศาสนากที่เป็นธรรมชาติ บริสุทธิที่อัลเลาะห์ได้กำเนิด มุฮัมมัด(ซ.ล.)ให้อยู่บนศาสนานั้น⁽³⁾ รายงานโดย บุคอรีและนาซออี

เล่าจากอบีฮุมัยด อัส-ซาดิดี(ร.ค.)ว่า เขาได้กล่าวแก่คนกลุ่มหนึ่งจากอัครสาวกของท่านนบี(ซ.ล.)ว่า : ข้าพเจ้าจำการละหมาดของท่านร่อซูลุลเลาะห์(ซ.ล.)ได้ดีที่สุด ยิ่งกว่าพวกท่านทุกคน ข้าพเจ้าได้เห็นท่านร่อซูลุลเลาะห์ เมื่อตักบิรได้ยกมือทั้งสองข้างขึ้น ตรงกับบ่าทั้งสองข้าง และเมื่อก้มลงรู้กัวะอุได้เอามือทั้งสองข้างจับหัวเข่าทั้งสองข้าง หลังจากนั้นได้เอนหลัง⁽⁴⁾ และเมื่อเงยศีรษะขึ้นได้เหยียดตรง จนกระดูกสันหลังทุกข้อเข้าที่ของมัน และเมื่อก้มกราบ(สุหฺยุด)ได้วางมือทั้งสองข้างโดยมิได้วางแขนราบลงกับพื้น และมีได้หุบติดอยู่กับสีข้าง ได้หันปลายนิ้วมือและนิ้วเท้าทั้งสองข้างไปทางกบิลัต และเมื่อนั่งในร็อกอัตที่สอง ได้นั่งทับเท้าซ้ายตั้งชันเท้าขวา และเมื่อนั่งในร็อกอัตสุดท้าย ได้ยื่นเท้าซ้ายสอดใต้เท้าขวา และตั้งชันเท้าอีกข้างหนึ่ง และได้นั่งลงบนแก้มสะโพกของตน รายงานโดย ห้าคน นอกจากมุสลิม

เล่าจากอะลี(ร.ค.)ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่าท่านนบี(ซ.ล.)เมื่อก้มรู้กัวะอุได้กล่าวว่า : โอ้พระผู้เป็นเจ้า ข้าพเจ้าได้ก้มโค้งคำนับแต่ท่าน ข้าพเจ้าได้ศรัทธาอย่างแน่นแฟ้นต่อท่าน ข้าพเจ้าได้ยอมจำนนต่อท่าน หูของข้าพเจ้า ตาของข้าพเจ้า สมองของข้าพเจ้า กระดูกของข้าพเจ้า และเส้นประสาทของข้าพเจ้า ได้ศิโรราบต่อท่าน รายงานโดย ห้าคน นอกจากบุคอรี

เล่าจากอาอิชะห์(ร.ค.)ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่าท่านนบี(ซ.ล.)เคยกล่าวในขณะที่ก้มรู้กัวะอุและก้มสุหฺยุดว่า : มหาบริสุทธิแต่ท่าน โอ้อัลเลาะห์ ! พระผู้เป็นเจ้าของเรา และพร้อมด้วยการสรรเสริญท่าน โอ้อัลเลาะห์ จงอภัยแก่ข้าพเจ้า รายงานโดย ห้าคน นอกจากติรมิซีย

(1) คืออ่านจนจบซูเราะห์ในร็อกอัตแรกและอ่านซ้ำอีกครั้งในร็อกอัตที่สอง

(2) ที่แน่นอนคือท่านอ่านโดยเจตนา เพราะท่านเป็นผู้รู้เหนือความผิดในการบัญญัติศาสนา

(3) ตามตัวบทของฮาดิษนี้ชี้ชัดว่า เขาเป็นกาเฟร แต่ความหมายในที่นี้หมายถึง เป็นการขู่ให้เกิดความระมัดระวัง

(4) โดยให้หลังเรียบอยู่ระดับเดียวกับต้นคอ

และเล่าจากเขา(พระนางอาฮิซะห์)ว่า ท่านร่อซูลุลเลาะห์(ซ.ล.) ท่านได้เคยกล่าวในขณะก็มรู้กัวะฮ์และสุหฺญุดว่า : ผู้บริสุทธิ์ ผู้สะอาด พระเจ้าของมวลมาลาอิกะห์และพระเจ้าของยิบรีล รายงานโดย มุสลิม อับดุลวาคและนาฮาอ์

เล่าจากอับดุลลาลห์(ร.ค.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : เมื่อใครได้ก็มลงรู้กัวะฮ์แล้วกล่าวในขณะรู้กัวะฮ์ว่า : มหาบริสุทธิ์แด่พระผู้เป็นเจ้าของข้าพเจ้าผู้ยิ่งใหญ่สามครั้ง ก็ถือว่าการรู้กัวะฮ์ของเขาได้สมบูรณ์แล้ว และถือว่าการสมบูรณ์ในขั้นต่ำและเมื่อเขาได้สุหฺญุด แล้วกล่าวในขณะสุหฺญุดว่า : มหาบริสุทธิ์แด่พระผู้เป็นเจ้าของข้าพเจ้าผู้สูงส่งสามครั้ง ก็ถือว่าการสุหฺญุดของเขาสมบูรณ์แล้ว และถือว่าการสมบูรณ์ขั้นต่ำ⁽¹⁾ รายงานโดย ตีรมะซีและอับดุลวาค

การเงยขึ้นจากรู้กัวะฮ์และกล่าวคำสรรเสริญ

เล่าจากริฟาอะห์ บุตรรอเฟียะฮ์(ร.ค.)ได้กล่าวว่า : พวกเราได้ละหมาดอยู่ข้างหลังท่านนบี(ซ.ล.)ในวันหนึ่ง เมื่อท่านนบีได้เงยศีรษะขึ้นจากรู้กัวะฮ์ได้กล่าวว่า : อัลเลาะห์ทรงได้ยินผู้กล่าวคำสรรเสริญพระองค์ ได้มีชายคนหนึ่งกล่าวตามหลังว่า “โอ้พระผู้เป็นเจ้าของเรา มวลการสรรเสริญชนิดที่มากมายดั่งามและเพิ่มพูนนั้นเป็นสิทธิของพระองค์ท่าน เมื่อเสร็จจะหมด ท่านนบีได้กล่าวว่า : ใครเป็นคนพูด ? ชายผู้นั้นกล่าวว่า : ข้าพเจ้าเองท่านนบีได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าเห็นมาลาอิกะห์สามสิบกว่าองค์แย่งกันเขียน(บันทึก)คำดังกล่าวว่าใครจะเขียน(บันทึก)ได้ก่อนกัน⁽²⁾ รายงานโดย ห้าคน นอกจากตีรมะซี

ปรากฏว่าท่านนบี(ซ.ล.)เมื่อได้กล่าวว่า : อัลเลาะห์ทรงได้ยินผู้กล่าวคำสรรเสริญพระองค์ ท่านได้กล่าวต่อไปว่า : โอ้พระองค์อัลเลาะห์พระผู้เป็นเจ้าของเรามวลการสรรเสริญนั้นเป็นสิทธิของท่าน รายงานโดย บุคอรี

เล่าจากอับดุลฮะยีเราะห์(ร.ค.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : เมื่ออีหม่ามได้กล่าวว่า : อัลเลาะห์ทรงได้ยินผู้กล่าวคำสรรเสริญพระองค์ ท่านทั้งหลายจงกล่าวว่า : โอ้อัลเลาะห์พระผู้เป็นเจ้าของเรา มวลการสรรเสริญนั้นเป็นสิทธิของท่าน เพราะแท้จริงผู้ที่กล่าวของเขาตรงกับคำกล่าวของมาลาอิกะห์ เขาจะได้รับการอภัยจากบาปที่ผ่านมาแล้ว รายงานโดย ห้าคน

เล่าจากอาลี(ร.ค.)ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่า ท่านร่อซูลุล(ซ.ล.) เมื่อเงยศีรษะจากรู้กัวะฮ์ได้กล่าวว่า “พระองค์อัลเลาะห์ทรงได้ยินผู้กล่าวคำสรรเสริญต่อพระองค์ ข้าแต่พระผู้เป็นเจ้าของเรา และมวลการสรรเสริญนั้นเป็นของท่านเต็มชั้นฟ้า เต็มชั้นแผ่นดิน เต็มสิ่งที่อยู่ระหว่างฟ้าและแผ่นดิน และเต็มสิ่งที่พระองค์ต้องการนอกเหนือจากนั้น รายงานโดย ห้าคน นอกจากบุคอรี

(1) การกล่าวสามครั้งเป็นความสมบูรณ์ขั้นต่ำสุด

(2) เพราะเกียรติอันยิ่งใหญ่ของคำดังกล่าว

ในรายงานของมุสลิมและอบูดาอูดได้เพิ่มว่า : โอ้ผู้ที่ควรแก่การสรรเสริญและประเสริฐสุด เป็นความจริงสิ่งที่มวลบ่าวได้กล่าว และพวกเราทุกคนล้วนเป็นบ่าวของพระองค์ท่าน ข้าแต่อัลเลาะห์ ไม่มีใครขัดขวางในสิ่งที่ท่านได้ประทานให้ และไม่มีใครให้ในสิ่งที่ท่านขัดขวาง วาสนาทรัพย์สินและอำนาจมีอาจป้องกันผู้เป็นเจ้าของจาก (การลงโทษของ)ท่าน

วิธีสühยุดและคำกล่าวขณะสühยุด

เล่าจากวาฮิด บุตรฮุรร์(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่าท่านนบี(ช.ล.)ขณะสühยุดจะวางหัวเข่าทั้งสองข้างก่อนวางมือทั้งสองข้าง และขณะเงยได้ยกมือทั้งสองข้างขึ้นก่อนหัวเข่าทั้งสองข้าง รายงานโดย เจ้าของสุนัน

เล่าจากอะนัส(ร.ด.) จากท่านนบี(ช.ล.)ได้กล่าวว่า : ท่านทั้งหลายจงทำปานกลางในขณะสühยุด และใครคนใดคนหนึ่งจากพวกท่านอย่าหมอบ โดยวางแขนทั้งสองข้างแนบกับพื้นในลักษณะเหมือนการหมอบของหมา รายงานโดย หักคน

เล่าจากอับดุลลาะห์ บุตรบุฮัยนะห์(ร.ด.) ว่าท่านนบี(ช.ล.)นั้น ปรากฏว่าขณะละหมาด(รูกะอะฮ์) ได้ถ่าง(กาง)แขนทั้งสองข้างออกจากลำตัว จนเห็นรอยขาวของรักแร้ทั้งสองข้าง⁽¹⁾ รายงานโดย บุคอรีและมุสลิม

และในบางรายงานว่า : ปรากฏว่าท่านนบี(ช.ล.)ขณะสühยุดได้ถ่างแขนทั้งสองข้างออกจากลำตัว (และแขนทั้งสอง)ถึงขนาดที่ว่า : ถ้าหากลูกแพะจะลอดผ่านเข้าไปใต้แขนทั้งสองข้างก็สามารถจะลอดผ่านได้⁽²⁾

เล่าจากอะนัส(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : พวกเราเคยละหมาดกับท่านนบี(ช.ล.) มีพวกเราบางคนจะวางชายผ้าลงในสถานที่ที่สühยุด เนื่องจากความร้อนจัด⁽³⁾ รายงานโดย หักคน

เล่าจากอะลี(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่าท่านนบี(ช.ล.)ขณะสühยุดได้กล่าวว่า ข้าแต่พระองค์อัลเลาะห์ ข้าพเจ้าได้สühยุดแก่ท่าน ข้าพเจ้าได้ศรัทธาต่อท่าน ข้าพเจ้าได้ยอมจำนนต่อท่าน หน้าผากของข้าพเจ้าได้ก้มกราบให้แก่ผู้ซึ่งได้สร้างมันขึ้นมา และได้ทำให้เป็นรูปร่างและผู้ซึ่งได้เจาะรูหูและรูตา อัลเลาะห์ผู้ทรงบริสุทธิ ซึ่งเป็นผู้สร้างที่ดีเยี่ยม รายงานโดย หักคน นอกจากบุคอรี

เล่าจากฮุซัยฟะห์(ร.ด.)ว่า ได้ละหมาดกับท่านนบี(ช.ล.) และได้เคยกล่าวในขณะรูกะอะฮ์ว่า มหาบริสุทธิ์แด่พระผู้เป็นเจ้าของข้า ๆ ผู้ทรงยิ่งใหญ่ และในขณะสühยุดว่า : มหาบริสุทธิ์

(1) เป็นบางครั้ง คือ ขณะที่พระองค์ละหมาดโดยมีผ้าถุงและผ้าคลุมโดยไม่ได้สวมเสื้อ

(2) แสดงให้เห็นว่า ท่านถ่างแขนอย่างมากออกจากลำตัว และแขนทั้งสองห่างจากขาอ่อนขณะสühยุด (3) ไม่อนุญาตให้ผู้ละหมาดสühยุดบนผ้าของตัวเอง นอกจากจำเป็นเช่นในหะดِيثนี้ และนี่เป็นพระประสงค์ของชาฟิอี ส่วนพระประสงค์ของนักปราชญ์ส่วนใหญ่ถือว่าอนุญาตให้สühยุดบนผ้าของตนเองได้โดยไม่มีข้อแม้ แต่พระประสงค์ก็ถูกปฏิเสธโดยหะดِيثที่รายงานโดยมุสลิมและอาอิมที่ว่า : พวกเราได้ร้องเรียนต่อท่านนบี (ช.ล.) ถึงความร้อนของพื้นทรายที่เกิดขึ้นกับหน้าผากและฝ่ามือของพวกเขา (ขณะสühยุด) แต่ท่านไม่รับฟังคำร้องเรียนของพวกเขา นอกจากในกรณีที่น่าเป็นห่วงปรากฏในหะดِيثที่เล่าโดยท่านอะนัสดังกล่าว

แต่พระผู้เป็นเจ้าของข้าฯ ผู้ทรงสูงยิ่ง ท่านนบีไม่เคยผ่านโองการ(อายะห์)ที่กล่าวถึงเรื่องความเมตตา นอกจากจะหยุดและขอความเมตตา(จากอัลเลาะห์(ซ.บ.) และไม่ได้ผ่านโองการที่กล่าวถึงเรื่องการลงโทษ นอกจากจะหยุดและขอป้องกัน(จากการลงโทษของอัลเลาะห์(ซ.บ.) รายงานโดย *อับดุลวาดและศรัมีซ*

เมื่อโองการนี้คือ “ท่านจงกล่าวคำสรรเสริญ ด้วยนามของพระผู้เป็นเจ้าของท่านผู้ทรงยิ่งใหญ่” ได้ประทานลงมา ท่านร่อซูลุลเลาะห์(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : ท่านทั้งหลายจงเอาไปอ่านในการรู้จักะอูของพวกท่าน⁽¹⁾ และเมื่อโองการนี้คือ “ท่านจงกล่าวคำสรรเสริญนามของพระผู้เป็นเจ้าของท่านผู้ทรงสูงยิ่งได้ประทานลงมา ท่านได้กล่าวว่า : ท่านทั้งหลายจงนำไปอ่านในการสละสลวยของพวกท่าน⁽²⁾ รายงานโดย *อับดุลวาดและอะหมัด*

เล่าจากอะลี(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : คนรักของข้าพเจ้าคือ ท่านร่อซูลุลเลาะห์(ซ.ล.)ได้ห้ามข้าพเจ้าอย่างจริงจัง จากการอ่านอัล-กุรอ่านในขณะที่รู้จักะอูหรือสละสลวย⁽³⁾ รายงานโดย *หาคัน นอกจากบุคอรี*

การขอคูอาอูในขณะที่สละสลวยจะถูกตอบสนอง

เล่าจากอบีสุรอยเราะห์(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : บ่าวจะอยู่ใกล้ชิดกับพระเป็นเจ้าของเขายังที่สุดในขณะที่สละสลวย ดังนั้นท่านทั้งหลายจงขอคูอาอูมาก ๆ

และเล่าจากเขา(อบีสุรอยเราะห์)ว่า ท่านนบี(ซ.ล.)เคยกล่าวในขณะที่สละสลวยว่า : โอ้อัลเลาะห์จงอภัยบาปของข้าพเจ้าทั้งหมดทั้งเล็กและใหญ่ ทั้งที่แล้วมาและต่อไป ทั้งเปิดเผยและแอบแฝง รายงานฮาดิษทั้งสองโดย *มุสลิมและอับดุลวาด*

เล่าจากอาอิชะห์(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าไม่พบว่ามีท่านร่อซูลุลเลาะห์(ซ.ล.)อยู่บนที่นอนในคืนวันหนึ่ง จึงได้ค้นหา มือของข้าพเจ้าได้ตกลงไปถูกฝ่าเท้าทั้งสองข้างของท่านร่อซูลุลเลาะห์ ขณะที่ท่านอยู่ในมัสยิดในสภาพที่เท้าทั้งสองข้างคันขึ้นขึ้น โดยท่านกล่าวว่า : โอ้อัลเลาะห์ข้าพเจ้าขอป้องกัน ด้วยความพอใจของท่านจากความกริ้วโกรธของท่านด้วยการอภัยของท่านจากการลงโทษของท่านและข้าพเจ้าขอป้องกันด้วยพระองค์ท่านจากพระองค์ท่าน ข้าพเจ้ามีอาจกล่าวคำสรรเสริญท่านได้อย่างครบครัน เหมือนกับที่ท่านได้สรรเสริญองค์ของท่านเอง รายงานโดย *หาคัน นอกจากบุคอรี*

การนั่งระหว่างสองสละสลวย และขอคูอาอูขณะนั่ง

เล่าจากอัล-บารออุ(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่าการรู้จักะอูของท่านนบี(ซ.ล.) และการสละสลวยของท่าน และเมื่อท่านร่อซูลุลเลาะห์ได้เงยขึ้นจากรู้จักะอู(เอียะติดาล) และ(นั่ง)ระหว่างสละสลวยทั้งสองครั้งใช้เวลาเกือบเท่า ๆ กัน รายงานโดย *หาคัน*

(1) ด้วยการกล่าวว่า ซุบฮานะรอบบียัลอะละม สามครั้ง

(2) ด้วยการกล่าวว่า ซุบฮานะรอบบียัลอะละลา สามครั้ง

(3) การอ่านอัลกุรอ่านในรู้จักะอูและสละสลวยเป็นสิ่งต้องห้าม (หะรอม) และในเรื่องทำให้เสียละหมาดมีการขัดแย้งกัน

เล่าจากตอวุส(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : พวกเราได้กล่าวแก่อิบนิอับบาสในเรื่องการนั่งทับบนเท้าทั้งสองข้างในสภาพที่ตั้งขึ้น อิบนิอับบาสกล่าวว่า : เป็นซุนนะห์ พวกเราได้กล่าวอีกว่า : แท้จริงพวกเราเห็นว่า การนั่งทำนั้นเป็นความลำบากแก่ผู้คน อิบนิอับบาส กล่าวว่า : แต่นั่นเป็นซุนนะห์ของนบีของพวกท่าน(ซ.ล.)⁽¹⁾

รายงานโดย ติมมีย์ มุสลิมและอบูดาวูด

เล่าจากอิบนุอับบาส(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่าท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวในขณะที่นั่งระหว่างสองสujudว่า : โอ้อัลเลาะห์ ! ได้โปรดอภัยแก่ข้าพเจ้า ได้โปรดเมตตาสงสารข้าพเจ้า ได้โปรดประทานความสุขแก่ข้าพเจ้า ได้โปรดแนะแนวทางที่ถูกต้องแก่ข้าพเจ้า จงได้โปรดประทานเครื่องยังชีพที่ฮาลาลแก่ข้าพเจ้า รายงานโดย อบูดาวูดและติมมีย์

การนั่งพักผ่อนในละหมาด⁽²⁾

เล่าจากอบีกลิลาบะห์(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : ท่านมาลิก บุตรอัล-ฮุวัยริสได้ละหมาดกับพวกเราเหมือนอย่างที่ท่านร่อซูลุลเลาะห์(ซ.ล.)ได้ละหมาด และปรากฏว่าเมื่อท่านเงยศีรษะขึ้นจากการสujudครั้งสุดท้ายในร็อกอัตแรกท่านได้นั่ง หลังจากนั้นได้ลุกขึ้นยืน รายงานโดย หักน นอกจากมุสลิม

และตัวบทของบุคอรีว่า : และปรากฏว่า เมื่อเงยศีรษะขึ้นจากการสujudครั้งที่สองได้นั่งและยืนอยู่กับพื้นหลังจากนั้นได้ลุกขึ้น

การอ่านตะชะฮ์ฮ์สุดครั้งแรก และรูปแบบการนั่งในละหมาด

เล่าจากพระนางอาอิชะห์(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : ท่านร่อซูลุลเลาะห์(ซ.ล.)ได้เริ่มเปิดจากละหมาดด้วยการตักบิร และอ่าน(ฟาติฮะห์)ด้วยอัลฮาดิถุลลีลาอิรอบบิลอาละมีน เมื่อรู้ที่จะจะไม่ผงกศีรษะและไม่ทิงศีรษะลงกับพื้นแต่อยู่ระหว่างนั้น และเมื่อเงยศีรษะจากรู้ที่จะจะไม่ก้มลงสujud จนกว่าจะยืนตรงเสียก่อน และเมื่อเงยศีรษะขึ้นจากสujud จะไม่สujud(ในครั้งที่สอง)จนกว่าจะนั่งตัวตรงเสียก่อน และปรากฏว่าท่านร่อซูลุลเลาะห์ได้อ่าน(ตะชะฮ์ฮ์สุด)ในทุก ๆ สองร็อกอัต คือ อัดตะฮียาต์ และปรากฏว่าขณะนั่งจะแผ่เท้าซ้ายและตั้งชันเท้าข้างขวา และปรากฏว่าได้เคยห้ามการนั่งแบบก้นราบกับพื้นชั้นเท้าทั้งสองขึ้น มือทั้งสองข้างอยู่กับพื้น และการหมอบแบบเสือ (คือวางข้อศอกทั้งสองข้างราบกับพื้น) และจบการละหมาดด้วยสลาม รายงานโดย อบูดาวูดและมุสลิม

(1) ตามมัรฮับาฟีอิดีว่าการนั่งระหว่างสองสujudด้วยท่านี และการนั่งในท่า "อิฟติรอซ" คือ นั่งทับเท้าซ้ายและตั้งเท้าขวาขึ้นเป็นซุนนะห์ทั้งสองท่า

(2) คือการนั่งช่วงสั้น ๆ หลังการสujudครั้งที่สองก่อนลุกขึ้นมาทำร็อกอัตที่สองหรือที่มัรฮับาฟีอิดีว่า การนั่งดังกล่าวเป็นซุนนะห์

เล่าจากอิบนิอุมัร (ร.ค.) ได้กล่าวว่า ปราบฏว่าท่านนบี(ซ.ล.) เมื่อนั่งในขณะละหมาด จะวางฝ่ามือขวามือบนขาอ่อนข้างขวา และกำนิ้วทั้งหมดและชี้ด้วยนิ้วที่อยู่ถัดจากนิ้วหัวแม่มือ⁽¹⁾ และวางมือซ้ายบนขาอ่อนข้างซ้าย รายงานโดย หักคน นอกจากบุคอรื

และสำหรับรายงานของเจ้าของสุนันว่า : ปราบฏว่าท่านนบี(ซ.ล.) ขณะนั่งในสองร็อกอ้อตแรกเหมือนนั่งอยู่บนก้อนหินเผาไฟ จนกระทั่งลุกขึ้นยืน⁽²⁾

การตั้งสมาธิในละหมาด และการละหมาดอย่างปราณีต

เล่าจากอบีฮุรเราะห์(ร.ค.)ว่า ท่านร่อซูลุลเลาะห์(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : ท่านทั้งหลายเห็นไหมว่า กิบลัตของข้าพเจ้าอยู่ทางนี้ สาบานต่ออัลเลาะห์ การรู้กัวะอุของพวกท่าน และความมีสมาธิของพวกท่านไม่ใช่เป็นความลับสำหรับข้าพเจ้า แท้จริงข้าพเจ้าเห็นพวกท่านจากด้านหลังของข้าพเจ้า

เล่าจากอะนัส(ร.ค.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : ท่านทั้งหลายจงรู้กัวะอุและสุหยูดอย่างสมบูรณ์ สาบานต่ออัลเลาะห์ แน่แน่นอนข้าพเจ้ามองเห็นพวกท่านจากทางด้านหลัง ขณะเมื่อพวกท่านก้มลงรู้กัวะอุ และก้มกราบ(สุหยูด) รายงานฮาดิษทั้งสองโดย บุคอรืและมุสลิม

สำหรับรายงานของมุสลิมว่า : ท่านร่อซูลุลเลาะห์(ซ.ล.)ได้ละหมาดในวันหนึ่ง หลังจากเสร็จละหมาดได้กล่าวว่า : โอ้ ชายผู้นั้น! ทำไมท่านจึงไม่ละหมาดให้ดี ผู้ที่ละหมาดทำไมจึงไม่มองดูตัวเองว่าละหมาดอย่างไร เพราะแท้จริงเขาละหมาดเพื่อตัวเขาเองแน่แท้ข้าพเจ้ามองเห็นคนที่ละหมาดอยู่ข้างหลัง เหมือนคนที่อยู่ข้างหน้าข้าพเจ้า

เล่าจากอบีมัศอูด(ร.ค.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : ละหมาดของคนหนึ่งจะใช้เวลาไม่ได้จนกว่าจะยืตหลังให้ตรง ในขณะรู้กัวะอุและสุหยูด⁽³⁾

เล่าจากมุตอรริฟ จากบิดาของเขา(ร.ค.)ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าเห็นท่านร่อซูลุลเลาะห์(ซ.ล.)ละหมาด ในอกของพระองค์มีเสียงเหมือนเสียงไม้หรือเสียงหม้อต้มน้ำกำลังเดือด เนื่องจากการร้องไห้⁽⁴⁾ รายงานฮาดิษทั้งสองโดย เจ้าของสุนัน

เล่าจากอุกบะห์ บุตรอามिर อัล-ยุสะนี(ร.ค.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : ไม่มีใครที่อาบน้ำละหมาด โดยอาบน้ำละหมาดอย่างดี แล้วละหมาดสองร็อกอ้อตรมุ่งใจและมุ่งหน้าไปหาทั้งสองอย่าง⁽⁵⁾ นอกจากสวรรค์เป็นสิ่งแน่นอนที่เขาจะได้รับ

(1) คือท่านจะกำนิ้วมือทั้งหมดนอกจากนิ้วชี้ที่ท่อนจะปล่อยไว้ และจะยกขึ้นขณะกล่าวคำว้อลลัลลอฮ์ในประโยคที่ว่า อัซซะคุอัลลาอิละหะอ้อลลัลลอฮ์ จะยกอยู่อย่างนั้นและมองดูจนให้สละม (2) หมายความว่าท่านนั่งอ่านตะชะฮ์ฮุดครั้งแรกสั้น ๆ จนมักปราชญ์บางท่านมีทรรศนะว่า ท่านไม่ได้กล่าวคำชอลาวาต ส่วนทรรศนะของซาฟีอีว่าท่านได้กล่าวคำชอลาวาตด้วย

(3) หมายถึงต้องมีอาการสงบ (ต่อนะบีนั้น) ในขณะรู้กัวะอุและสุหยูด ผู้ใดรู้กัวะอุและสุหยูดโดยไม่มีความตั้งใจถือว่าละหมาดให้ไม่ได้ตามมัซฮับซาฟีอี

(4) เนื่องจากความขมแค้นในพระองค์อัลเลาะห์ (5) ด้วยอาการสำรวมและจดจ่ออยู่กับอัลเลาะห์ตาอาลา

เล่าจากอัมมาร บุตรยาซึร(ร.ค.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : แท้จริงผู้ชายคนหนึ่ง จะเสร็จจากการละหมาด โดยมีได้ถูกบันทึกให้เขาออกจากหนึ่งในสิบละหมาด หนึ่งในเก้า หนึ่งในแปด หนึ่งในเจ็ด หนึ่งในหก หนึ่งในห้า หนึ่งในสี่ หนึ่งในสาม หนึ่งในสอง⁽¹⁾ รายงานฮาดิษ ทั้งสองโดย อับดุลวาค

เล่าจากอัลฟัดล บุตรอับบาส(ร.ค.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : ละหมาดนั้นครั้งละ สองครั้งละสอง⁽²⁾ ท่านจะต้องอ่านตะชะหฺฮุด(อิตตะฮียะด)ในทุก ๆ สองร็อกอาอฺ ท่านจะต้อง สำรวมตั้งสมาธิอยู่ในอาการสงบ และต้องยกมือทั้งสองข้างขึ้นหาพระเจ้าของท่าน โดยหงายฝ่า มือขึ้นหาใบหน้าของท่าน และกล่าวว่า : โอ้ พระผู้เป็นเจ้า โอ้ พระผู้เป็นเจ้าผู้ใดไม่กระทำ ดังกล่าวละหมาดของเขามกพร่อง รายงานโดย เจ้าของสุนัน

การกระทำอะไรในละหมาดยอดเยี่ยมที่สุด

เล่าจากยาบิร(ร.ค.)ได้กล่าวว่า : เขาได้ถามท่านร่อซูลุลเลาะห์(ซ.ล.)ว่า ละหมาดอย่างไร นยอดเยี่ยมที่สุด ท่านได้ตอบว่า : การสงบนิ่งนาน ๆ รายงานโดย มุสลิม ตีรมีซีและอับดุลวาค

ส่วนตัวบทของอับดุลวาคมีว่า : เขาได้ถามท่านร่อซูลุลเลาะห์(ซ.ล.)ว่า การกระทำอย่าง ใดนยอดเยี่ยมที่สุด ท่านร่อซูลุลเลาะห์ตอบว่า : การยืนนาน ๆ

คูอาอฺกุนุตในละหมาด⁽³⁾

เล่าจากท่านบารออุ(ร.ค.)ว่า ท่านร่อซูลุลเลาะห์(ซ.ล.)เคยอ่านคูอาอฺกุนุตในละหมาด ชุบฮฺและมัฆริบ รายงานโดย หักคน

มีผู้ถามท่านอะนัสว่า : ท่านร่อซูลุลเลาะห์(ซ.ล.)เคยอ่านคูอาอฺกุนุตในละหมาดชุบฮฺบ้าง หรือเปล่า? ท่านอะนัสตอบว่า ท่านเคยอ่านคูอาอฺกุนุตหลังจากรู้กัวะอฺเป็นเวลาไม่นานนัก⁽⁴⁾ รายงานโดย หักคน นอกจากตีรมีซี

และในบางรายงานว่า ท่านร่อซูลุลเลาะห์(ซ.ล.)ได้อ่านคูอาอฺกุนุตหลังจากรู้กัวะอฺเป็นเวลา หนึ่งเดือน โดยวิงวอนให้ความพินาศประสบกับพวกฆาตกรที่สังหารบรรดาผู้ทอญจำพระคัมภีร์ อัล-กุรอาน⁽⁵⁾

และท่านอบูฮุร็อยเราะห์ได้กล่าวว่า : สาบานต่ออัลเลาะห์ว่า : แน่แท้ข้าพเจ้าจะละหมาด ให้พวกท่านทั้งหลายได้ศึกษาเหมือนอย่างที่ท่านร่อซูลุลเลาะห์(ซ.ล.)ได้ละหมาด ปราภฏว่าอบู

(1) โดยพิจารณาผลบุญจากการสำรวมและความมีสมาธิของเขาระหว่างละหมาด

(2) หมายถึงละหมาดสุนัตและละหมาดตะฮัจญุดในตอนกลางคืน

(3) คือการพึงพ้ออัลเลาะห์หาอาลาในการป้องกันความชั่วร้ายและหยิบยื่นความดีงามในช่วงหนึ่งของละหมาดก่อนการรู้กัวะอฺหรือ หลังรู้กัวะอฺ ถือว่าเป็นสุนัตที่แข็งแรงในละหมาดชุบฮฺตามทรรศนะของมาลิกและชาฟีอี (4) คือเป็นเวลาหนึ่งเดือนดังปรากฏใน รายงานต่อไป

(5) คือนักทอญจำพระคัมภีร์ทั้งเจ็ดสิบคนที่ท่านร่อซูลุลเลาะห์ได้ส่งไปกับพวกบะนีสุไลม แต่พวกนี้ทรยศได้สังหารนักทอญจำทั้ง เจ็ดสิบคน ท่านนบิจึงได้วิงวอนขอความพินาศให้ประสบกับพวกเขาเป็นเวลาหนึ่งเดือน

ฮุรอัยเราะห์ได้อ่านคฺออาอฺกุญฺดในละหมาดศุหฺร ละหมาดอิซาอฺครั้งสุดท้ายและละหมาดซุบฮฺ วิงวอนขอให้มวลมุสลิมและสาปแช่งพวกกาเฟร รายงานโดย มุสลิม อับูดาวูดและนาซาอี

และเล่าจากเขา(อบีฮุรอัยเราะห์)ว่า ท่านร่อซูลุลเลาะห์(ซ.ล.)เคยกล่าวในละหมาดฟัจรฺ (ซุบฮฺ) หลังจากกล่าว “รอบบ่านาว่าละกัลฮำดฺ” ในร็อกอาฮ์สุดท้ายว่า : โอ้อัลเลาะห์! จงช่วยให้อัล-วาลีด บุตรอัลวาลีด, ซาลามะห์บุตรฮิซาม, อัยยาซบุตรอบีรอบิอะห์ และบรรดามุสลิมที่อ่อนแอพ้นจากภัยพิบัติ และท่านจงกระหน่ำพวก “มฺคอร” อย่างรุนแรง และจงให้พวกเขาประสบกับความแห้งแล้งเหมือนความแห้งแล้งที่เกิดในสมัยนบียุซุบ โอ้อัลเลาะห์ จงสาปแช่งเผ่าละหฺยาน, เผ่าเรียะฮฺลัน, เผ่าชนักวานและอุสอยยะห์ ที่ได้สร้างความชั่วต่ออัลเลาะห์และร่อซูลของพระองค์ ต่อมาท่านร่อซูลุลเลาะห์ได้เลิกคำวิงวอนดังกล่าว ขณะที่ได้มีโองการจากอัลเลาะห์ลงมาว่า : โอ้มูฮำมัดเจ้าไม่มีสิทธิในกิจการทั้งปวง รายงานโดย สามคน

เล่าจากอะนัส(ร.ค.)ได้กล่าวว่า : ท่านร่อซูลุลเลาะห์(ซ.ล.)คงอ่านคฺออาอฺกุญฺดอยู่เป็นประจำในละหมาดซุบฮฺ จนกระทั่งจากโลกนี้ไป⁽¹⁾ รายงานโดย อัศดาร์กูตนี อับดุลรอรีกและฮาเก็ม

เล่าจากอัล-ฮาซัน บุตรอะลี(ร.ค.)ได้กล่าวว่า : ท่านร่อซูลุลเลาะห์(ซ.ล.)ได้สอนข้าพเจ้าด้วยคำพูดหลายคำให้ข้าพเจ้าอ่านในคฺออาอฺกุญฺดของละหมาดอิติเราะห์ “ข้าแต่พระองค์อัลเลาะห์ได้โปรดประทานแนวทางที่ถูกต้องให้แก่ข้าพเจ้า ให้ได้เข้าอยู่ในจำนวนบุคคลที่ท่านได้ประทานแนวทาง ได้โปรดประทานความสุขให้แก่ข้าพเจ้า พร้อมกับผู้ที่ท่านได้ประทานความสุขให้ ได้โปรดให้ความช่วยเหลือแก่ข้าพเจ้าพร้อมกับบุคคลที่ท่านได้ประทานความช่วยเหลือ ได้โปรดให้ความเพิ่มพูนมีศิริมงคลให้แก่ข้าพเจ้าในสิ่งที่ท่านได้ประทานให้ได้โปรดคุ้มครองข้าพเจ้าให้พ้นจากความชั่วร้ายที่ท่านเป็นผู้กำหนดไว้ เพราะความจริงท่านเป็นผู้กำหนด ไม่มีผู้ใดกำหนดให้ท่าน และความจริงบุคคลที่ท่านช่วยเหลือจะไม่ตกต่ำ และบุคคลที่ท่านโกรธกริ้วจะไม่มีเกียรติ ข้าแต่พระผู้เป็นเจ้าของเรา คุณความดีของท่านได้เพิ่มพูน และเกียรติของท่านสูงส่งพ้นจากความด้อยต่ำทั้งปวง รายงานโดย เจ้าของสุนัน

ในรายงานของนาซาอีมีเพิ่มเติมว่า : ขออัลเลาะห์เจ้าได้โปรดประทานพรให้แก่ท่านนบีมูฮำมัด

การขอคฺออาอฺก่อนสลาม

เล่าจากอบีฮุรอัยเราะห์(ร.ค.)ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่าท่านร่อซูลุลเลาะห์(ซ.ล.)เคยวิงวอน⁽²⁾(ขอคฺออาอฺ)ว่า โอ้อัลเลาะห์เจ้า ข้าพเจ้าขอปกป้องด้วยพระองค์จากการลงทัณฑ์ในหลุมฝังศพ จากโทษทัณฑ์ของขุมนรก จากความปั่นป่วนวุ่นวายขณะมีชีวิตอยู่และตายไปแล้ว และจากความปั่นป่วนวุ่นวายจากการกระทำของดัจยาล

(1) อาศัยหลักฐานจากฮาดิษนี้ ซาฟิอีและมาลิกจึงถือว่าสุนันได้ให้อ่านคฺออาอฺกุญฺดในละหมาดซุบฮฺเป็นประจำ ส่วนทรวรคนะฮฺนอกจากซาฟิอีและมาลิกกล่าวว่า ไม่มีกรอ่านคฺออาอฺกุญฺดในละหมาดซุบฮฺ (2) ในละหมาด

ได้เพิ่มเติมในบางรายงานว่า : โอ้อ อัลเลาะห์เจ้า ข้าพเจ้าขอป้องกันด้วยพระองค์จากการทำบาป และจากการทำความเสียหายที่ต้องชดใช้ด้วยทรัพย์สิน

ได้มีผู้ถามท่านร่อซูลุลเลาะห์ว่า : อะไรทำให้ท่านขอป้องกันจากการทำความเสียหายที่ต้องชดใช้ด้วยทรัพย์สินอย่างมากมายเช่นนั้น ท่านร่อซูลุลเลาะห์ตอบว่า : แท้จริงบุคคลผู้หนึ่งเมื่อต้องเสียค่าปรับ เขาจะนำไปคุยและโกหก เขาให้สัญญาและผิดสัญญา รายงานโดย สามคม

เล่าจากอบีบักร อัศ-ซิดดีก(ร.ค.)ว่า : เขาได้กล่าวแก่ท่านร่อซูลุลเลาะห์(ซ.ล.)ว่า : ท่านจงสอนคำวิงวอน(ดุอาอู)ให้แก่ข้าพเจ้า เพื่อข้าพเจ้าจะได้ใช้วิงวอนในละหมาดท่านร่อซูลุลเลาะห์กล่าวว่า : จงกล่าวดังนี้ : โอ้ออัลเลาะห์เจ้า แท้จริงข้าพเจ้าทุจริตต่อตัวเองอย่างใหญ่หลวง ไม่มีใครจะให้ภัยต่อบาปกรรมต่าง ๆ ได้ นอกจากพระองค์ท่านเท่านั้น ท่านจงให้ภัยแก่ข้าพเจ้าเป็นการให้ภัยจากท่าน จงให้ความเมตตาแก่ข้าพเจ้า แน่แท้ท่านเป็นผู้ทรงการให้ภัยและทรงความเมตตา รายงานโดย หักคน นอกจากอบูดาวูด

เล่าจากอะลี(ร.ค.)ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่าท่านร่อซูลุลเลาะห์(ซ.ล.)ได้กล่าวระหว่างการอ่านตะชะฮ์ฮ์สุดกับสลามว่า : โอ้อ อัลเลาะห์เจ้า ได้โปรดคอยให้ข้าพเจ้าสิ่งที่ข้าพเจ้าได้ทำมาแล้ว และสิ่งที่จะทำต่อไป สิ่งที่ข้าพเจ้าทำอย่างซ่อนเร้นและเปิดเผย และสิ่งที่ข้าพเจ้าได้ละเมิดต่อตัวเอง และสิ่งที่ท่านทราบดียิ่งกว่าข้าพเจ้า ท่านเป็นผู้มีมาก่อนและมีอยู่ต่อไป ไม่มีพระเจ้าองค์ใดที่ควรเคารพกราบไหว้ นอกจากท่านเท่านั้น รายงานโดย หักคน นอกจากบุคอรี

เล่าจากมูฮัยัน บุตรอัล-อัดเราะได้กล่าวว่า : ท่านร่อซูลุลเลาะห์(ซ.ล.)ได้เข้าในมัสยิดพบชายผู้หนึ่งปฏิบัติละหมาด เขากำลั่งอ่านตะชะฮ์ฮ์สุดได้กล่าวว่า : โอ้อ อัลเลาะห์ แท้จริงข้าพเจ้าขอจากท่าน โอ้อ อัลเลาะห์ ผู้มีองค์เดียว ผู้รับเป็นภาระ ผู้ซึ่งไม่มีบุตรและไม่มีบุตร และไม่มีผู้ใดเสมอเหมือนพระองค์ ให้พระองค์ท่านอภัยแก่ข้าพเจ้าในบาปกรรมของข้าพเจ้า แท้จริงท่านเป็นผู้ให้อภัย เป็นผู้ทรงเมตตา เขา (ผู้เล่ามูฮัยัน) ได้กล่าวว่า ท่านร่อซูลุลเลาะห์ได้กล่าวว่า : เขาได้รับการอภัย เขาได้รับการอภัย กล่าวอย่างนี้สามครั้ง รายงานโดย อบูดาวูดและนาซออี

ข้อกำหนดของบุคคลที่ไม่สามารถยืนและอ่าน(ฟาติฮะห์)

เล่าจากอิมรอน บุตรฮุซัยน(ร.ค.)ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าเป็นโรคจิตสติดวงทวารจึงได้ไปถามท่านนบี(ซ.ล.)ถึงการละหมาด ท่านนบีได้กล่าวว่า : ท่านจงละหมาดโดยการยืน ถ้าหากท่านไม่มีความสามารถให้ละหมาดโดยการนั่ง ถ้าหากท่านไม่มีความสามารถ ให้นอนบนสีข้าง (นอนตะแคง) รายงานโดย หักคน นอกจากมุสลิม

และต่อไปจะกล่าวถึงในเรื่องการชดใช้ละหมาดสุนัตว่า อนุญาตให้ละหมาดสุนัตโดยการนั่ง ทั้ง ๆ ที่มีความสามารถยืนละหมาด

เล่าจากอบีเอาฟา(ร.ค.)ได้กล่าวว่า : มีชายผู้หนึ่งมาหาท่านนบี(ซ.ล.)แล้วกล่าวว่า : ข้าพเจ้าไม่มีความสามารถจดจำพระคัมภีร์อัล-กุรอานได้เลยแม้แต่สิ่งเดียว ดังนั้นท่านจงสอนข้าพเจ้า

สิ่งที่จะทำให้ข้าพเจ้าใช้แทนอัล-กุรอาน ท่านนบีได้กล่าวว่า : จงกล่าวว่า : มหาบริสุทธิ์แด่พระองค์อัลเลาะห์ มวลการสรรเสริญถวายแด่พระองค์อัลเลาะห์ และไม่มีพระเจ้าที่ควรแก่การเคารพสักการะนอกจากอัลเลาะห์ และพระองค์อัลเลาะห์เป็นผู้ทรงเกรียงไกรยิ่ง ไม่มีกำลังที่จะใช้ทำความดี และกำลังที่จะขัดขวางความชั่ว นอกจากโดยอัลเลาะห์ผู้สูงเกียรติและยิ่งใหญ่ ชายผู้นั้นได้กล่าวว่า : โอ้ท่านร่อซูลุลเลาะห์(ซ.ล.)นี้เป็นของอัลเลาะห์ แล้วไหนของข้าพเจ้าเล่า ? ท่านร่อซูลุลเลาะห์ได้กล่าวว่า : ท่านจงกล่าวดังนี้ : ข้าแด่พระองค์อัลเลาะห์ได้โปรดเมตตาข้าพเจ้า ได้โปรดริสกีให้แก่ข้าพเจ้า ได้โปรดประทานความสุขแก่ข้าพเจ้า ได้โปรดแนะนำแนวทางที่ถูกต้องให้แก่ข้าพเจ้า เมื่อชายผู้นั้นลุกขึ้นยืนได้กล่าวอย่างนั้นอีก(แล้วนับด้วยนิ้วมือ) ท่านร่อซูลุลเลาะห์(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : สำหรับชายผู้นี้ได้บรรจุนเต็มมือทั้งสองข้างของเขาด้วยความดี รายงานโดย อับดุลวุดและนาซออี

ละหมาดสุนัตจะช่วยทำให้ละหมาดฟัรดูที่บกพร่องสมบูรณ์

เล่าจากอบีสุรรอยเราะห์(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : แท้จริงสิ่งแรกที่มนุษย์จะถูกสอบสวนในวันกิยามะห์จากการกระทำต่าง ๆ ของเขา คือ ละหมาด พระผู้เป็นเจ้าของเราจะกล่าวแก่มวลมลาอิกะห์ ทั้ง ๆ ที่พระองค์ทราบอยู่แล้วว่า ท่านทั้งหลายจงพิจารณาถูกละหมาดบ่าวของเราว่าครบสมบูรณ์หรือบกพร่อง ถ้าหากถูกละหมาดครบสมบูรณ์จึงบันทึกว่าครบสมบูรณ์ ถ้าหากถูกละหมาดของเขากบพร่องไปในบางสิ่งบางอย่าง จงพิจารณาว่า บ่าวของฉันได้ละหมาดสุนัตบ้างหรือเปล่า ถ้าหากเขามีละหมาดสุนัตอยู่บ้าง จงนำเอาละหมาดสุนัตมาชดเชยให้ละหมาดฟัรดูของเขาครบสมบูรณ์ หลังจากนั้นจะถูกสอบสวนในเรื่องการจ่ายซะกาต เป็นไปในทำนองเดียวกันกับละหมาด⁽¹⁾ หลังจากนั้นการกระทำต่าง ๆ จะถูกสอบสวนโดยดำเนินตามนั้น รายงานโดย อับดุลวุดและติรมีซี

ส่วนตัวบทของติรมีซีว่า : แท้จริงสิ่งแรกที่บ่าวจะถูกสอบสวนในวันกิยามะห์จากการกระทำของเขาคือละหมาด ถ้าหากถูกละหมาดดีเขาก็มีความสุขและพ้นภัย แต่ถ้าหากถูกละหมาดเสียเขาก็พินาศและขาดทุน ถ้าหากถูกละหมาดฟัรดูขาดตกบกพร่องไปเป็นบางอย่าง พระผู้เป็นเจ้าผู้เกรียงไกรและยิ่งใหญ่กล่าวว่า⁽²⁾ : ท่านทั้งหลายจงนำเอาละหมาดสุนัตของเขามาเติมละหมาดฟัรดูของเขาให้ครบสมบูรณ์

สิ่งที่ไม่ควรทำในละหมาดมีหลายประการ เช่น มองฟ้า, แลซ้ายแลขวา

เล่าจากอะนัส(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : จะเป็นอย่างไรพวกที่มองฟ้าในขณะที่ละหมาด คำพูดของท่านนบีรุนแรงมากที่กล่าวเช่นนั้น⁽³⁾ จนถึงกับกล่าวว่า : พวกเขาจะต้องยุติจากการกระทำเช่นนั้นหรือว่าตาของเขาจะถูกควักเอาไป รายงานโดย หักน นอกจากติรมีซี

(1) ก็จะนำเอาละหมาดสุนัตมาชดเชยให้ฟัรดูที่บกพร่องจนครบสมบูรณ์

(2) คือกล่าวกับมลาอิกะห์ (3) คือกล่าวอยู่หลายครั้งหรือเน้นเป็นพิเศษ

และตัวของมุสลิมว่า : พวกที่มองฟ้าในขณะที่ละหมาดนั้น จะต้องยุติเสียที่หรือดวงตาจะไม่กลับคืนมาสู่พวกเขาอีก

เล่าจากอาอิชะห์(ร.ค.)ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้ถามท่านร่อซูลุลเลาะห์(ซ.ล.)ถึงการเหลียวซ้ายแลขวาในขณะที่ละหมาด ท่านร่อซูลุลเลาะห์กล่าวว่า : มันเป็นการ(เจี้ยว)ฉกชิงที่ชั้ยตอนฉกชิงไปจากละหมาดของป่าวคนนั้น⁽¹⁾ *รายงานโดย บุคอรี นาวาอีและอบูดาวูด*

สำหรับรายงานของนาวาอีและอบูดาวูดว่า : อัลเลาะห์ยังคงมองป่าวในขณะที่ละหมาดตราบใดเมื่อเขาไม่เหลียวซ้ายแลขวา⁽²⁾ เมื่อเขาได้เหลียวซ้ายแลขวา อัลเลาะห์จะไม่มองดูเขา

เล่าจากอิบนุอับบาส(ร.ค.)ว่า ท่านร่อซูลุลเลาะห์(ซ.ล.) เคยขำเลิ่ดไปทางซ้ายและขวาในขณะที่ละหมาด โดยต้นค้อมิได้หันตามไปด้วย⁽³⁾

เล่าจากอะนัส(ร.ค.)ได้กล่าวว่า : ท่านร่อซูลุลเลาะห์(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : โอ้ลูกรัก เจ้าจงออกห่างจากการเหลียวซ้ายแลขวาในขณะที่ละหมาด เพราะนั่นเป็นความเสียหาย ถ้าหากหนีไม่พ้นให้เหลียวซ้ายแลขวาในละหมาดส่นิด อย่าหันในละหมาดฟรฎู *รายงานฮาดิษทั้งสองโดย ตริมีซี*

เล่าจากอาอิชะห์(ร.ค.)ว่า ท่านนบี(ซ.ล.)ได้ละหมาดโดยห่มผ้าที่มีลวดลายแล้วกล่าวว่า : ลวดลายของผ้าผืนนี้ทำให้ฉันรำวาย พวกท่านจงนำผ้านี้ไปคืนให้แก่อบิยะห์ม⁽⁴⁾ และนำผ้าหยาบ ๆ⁽⁵⁾ ของเขามาให้ฉัน *รายงานโดย สามคน*

และเล่าจากเขา(อาอิชะห์) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : เมื่อใครคนใดคนหนึ่งง่วงเหงาหาวนอนในละหมาด ให้เขานอนจนกว่าอาการง่วงนอนจะหายไปจากเขา เพราะคนใดคนหนึ่งเมื่อเขาละหมาดในสภาพที่ง่วงนอน บางที่เขาต้องการจะขอยกโทษกลับกลายเป็นคำตัวเองไปก็มี *รายงานโดย ห้าคน*

การถ่มน้ำลาย, การอิกติสอร,⁽⁶⁾ การตบก้นกรวด และการทำท่าด้วยมือ

เล่าจากอะนัส(ร.ค.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : เมื่อใครคนใดคนหนึ่งอยู่ในละหมาดเท่ากับว่าเขากำลังเข้าเฝ้าพระเจ้าผู้เป็นเจ้าของเขา ดังนั้นเขาอย่าถ่มน้ำลายไปเบื้องหน้าและไปทางขวา แต่จงถ่มน้ำลายไปทางด้านซ้ายใต้ฝ่าเท้าของเขา⁽⁷⁾

เล่าจากอบิฮูรเราะฮ์(ร.ค.)ได้กล่าวว่า : ท่านนบี(ซ.ล.)ห้ามชายผู้หนึ่งละหมาดในสภาพอิกติสอร *รายงานฮาดิษทั้งสองโดย ห้าคน*

(1) เพื่อให้เสียสมาธิ (2) มองดูด้วยความเมตตาและพอใจ

(3) เพราะมีความจำเป็น โดยใบหน้าที่ท่านมิได้หันไปด้วย

(4) อะบิยะห์มเป็นผู้ให้ผ้าผืนนั้นแก่ท่านนบี (5) เป็นผ้าหยาบ ๆ ที่มีสีเดียวไม่มีลวดลาย

(6) คือการวางมือไว้ที่เอวหรือการจกคิ้วเราะห์ หรือการใช้ไม้เท้าค้ำยันโดยไม่จำเป็น

(7) ถ้าหากพื้นของมัสยิดเป็นดิน ถ้าหากไม่ใช่ให้ถ่มลงที่ชายผ้าหรือผ้าเช็ดหน้าที่เคยรมไว้

เล่าจากอปีฐรรุ(ร.ค.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : เมื่อใครคนหนึ่งคนใดลุกขึ้นไปละหมาด เขาจงอย่าตบก่อนกรวด⁽¹⁾ เพราะแท้จริงความเมตตากำลังเผชิญอยู่เบื้องหน้าเขา

รายงานโดย เจ้าของสุนัน

เล่าจากยาบิร บุตรซามูเราะห์(ร.ค.)ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้ละหมาดพร้อมกับท่านร่อซูลุลเลาะห์(ซ.ล.) เมื่อพวกเราให้สลามพร้อมกับทำท่าด้วยมือโดยยกมือขวาขึ้น เมื่อหันไปทางขวายกมือซ้ายขึ้นเมื่อหันไปทางซ้ายว่า : ขอความสันติสุขจงมีแด่พวกท่าน ขอความสันติสุขจงมีแด่พวกท่าน ท่านร่อซูลุลเลาะห์(ซ.ล.)ได้มองดูพวกเราแล้วกล่าวว่า : ทำไมพวกท่านจึงต้องทำท่าด้วยมือเหมือนหางม้า “ที่ไม่ยอมนิ่ง เมื่อคนใดคนหนึ่งให้สลาม ให้เขาหันไปทางเพื่อนของเขาโดยไม่ต้องทำท่าด้วยมือ รายงานโดย มุสลิม และอบูดาวูด

ละหมาดเมื่อยกสำหรับอาหารมาเทียบแล้ว และในขณะที่ปวดอุจจาระและปัสสาวะ

เล่าจากพระนางอาอิชะห์(ร.ค.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : เมื่อสำหรับอาหารได้ถูกตั้งแล้ว และละหมาดก็ถูกอิกอมะห์แล้ว ท่านทั้งหลายจงเริ่มด้วยอาหารก่อน

และในบางรายงานว่า : เมื่ออาหารได้ถูกนำมาเสนอ ท่านทั้งหลายจงเริ่มด้วยอาหารก่อนการละหมาดมักริบ และท่านทั้งหลายจงอย่ารีบไป(ละหมาด)โดยละอาหารไว้ รายงานโดย บุคอรี มุสลิมและติรมีซี

และรายงานจากเขา(อาอิชะห์) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : ไม่มีการละหมาดต่อหน้าอาหาร และไม่มีละหมาดในขณะที่ปวดอุจจาระและปัสสาวะ

ได้มีผู้ถามท่านอะนัสถึงกระเทียม⁽²⁾ ท่านอะนัสได้กล่าวว่า : ท่านร่อซูลุลเลาะห์(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : ผู้ใดกินพืชชนิดนี้อย่าเข้ามาใกล้เรา และอย่าละหมาดร่วมกับเรา รายงานฮาดิษทั้งสองโดย มุสลิม

การผูกผม และปล่อยชายผ้าลากพื้น

ท่านอบูรอเฟียะอู ทาสของท่านนบี(ซ.ล.)ได้เดินผ่านฮาซันบุตรอะลี (ขอความสันติจงมีแด่ท่านทั้งสอง) กำลังยืนละหมาดโดยรวบปลายผมไว้ที่ต้นคอ อบูรอเฟียะอูได้เข้าไปแก้ออกฮาซันหันมาด้วยความโกรธ อบูรอเฟียะอูจึงกล่าวว่า จงหันไปสู่ละหมาดของท่านและจงอย่าโกรธ เพราะข้าพเจ้าได้ยินท่านร่อซูลุลเลาะห์(ซ.ล.)กล่าวว่า : นั่นคือที่นั่งของชัยตอน รายงานโดย อบูดาวูดและติรมีซี

เล่าจากอปีฐรอยเราะห์(ร.ค.)ว่า ท่านร่อซูลุลเลาะห์(ซ.ล.)ได้ห้ามการปล่อยชายผ้าจนลากกับพื้นในขณะที่ละหมาด และห้ามการที่ชายผู้หนึ่งปิดปากของเขา รายงานโดย อบูดาวูดและติรมีซี

(1) ในที่สุดหยุดเมื่อสามารถหยุดได้ แต่เมื่อไม่สามารถหยุดได้เพราะขรุขระก็ให้เขารวบให้เรียบ การตบก่อนกรวดนั้นถือเป็นมักโรห์ เพราะทำให้เสียสมาธิและอาการสับสน

(2) คืออามถึงการละหมาด หลังจากกินกระเทียมดิบ ๆ การละหมาดทั้ง ๆ ที่มีกลิ่นปาก เพราะกินหัวหอมหรือกระเทียมดิบ ๆ นั้นเป็นการมักโรห์

และเล่าจากเขา(อปีสุรยเราะห์) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : แท้จริงอัลเลาะห์(ผู้ซึ่งการกล่าวถึงพระองค์เป็นความยิ่งใหญ่) จะไม่รับละหมาดของชายผู้หนึ่งซึ่งปล่อยชายผ้าลากกับพื้น

เล่าจากอับดุลลัฮ์(ร.ค.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า ผู้ใดปล่อยชายผ้าของเขาจนลากพื้น ในขณะที่ละหมาดอย่างหึงเยโส เขาจะไม่มีค่าใด ๆ เลย สำหรับอัลเลาะห์(ผู้ซึ่งการกล่าวถึงพระองค์เป็นความยิ่งใหญ่) รายงานฮาดิษทั้งสองโดย อับดุลาวูด

การหาวนอน,⁽¹⁾ การประสานมือ⁽²⁾ และการเป่า⁽³⁾

เล่าจากอปีสุรยเราะห์(ร.ค.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : การหาวนอนในละหมาดมาจากชัยตอน เมื่อคนใดคนหนึ่งหาวนอน จงพยายามฝืนเท่าที่สามารถ(ให้หุบปากและเอามือซ้ายปิดปาก) รายงานโดย ตีรมีซและบุคอรี

ในเรื่อง “เริ่มสร้าง” ตัวบทของบุคอรีว่า “การหาวนอนมาจากชัยตอน ดังนั้นเมื่อคนใดคนหนึ่งหาวนอน ให้เขาจงฝืนเท่าที่สามารถ เพราะคนใดคนหนึ่งเมื่อหลุดปากออกไปว่า “ฮา” ชัยตอนจะหัวเราะเยาะเขา

จากกะอูบ บุตรอุจเราะห์(ร.ค.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : เมื่อคนหนึ่งคนใดได้อาบน้ำละหมาด และได้อาบน้ำละหมาดอย่างดี หลังจากนั้นตั้งใจออกไปยังมัสยิด อย่าให้เขาประสานมือโดยที่เขาอยู่ในละหมาด รายงานโดย ตีรมีซและอับดุลาวูด โดยสายรายงานที่เชื่อถือได้

เล่าจากอุมมุซาลามะห์(ร.ค.)ได้กล่าวว่า : ท่านนบี(ซ.ล.)ได้เห็นเด็กคนหนึ่งของเราเขามีสื่อเรียกว่า “อัฟละห์” เมื่อเขาสุญูดเขาได้เป่าฝุ่น ท่านนบีได้กล่าวว่า : โอ้อัฟละห์จงให้ใบหน้าของท่านเปื้อนฝุ่น รายงานโดย ตีรมีซ

บทที่ 6

ละหมาดสุนัตคู่ละหมาดฟัรดู

มีสามตอน

ตอนที่หนึ่ง

ละหมาดสุนัตที่คู่กับละหมาดฟัรดู

(1) การหาวนอนเกิดจากการกระทำของชัยตอน จงพยายามฝืนเท่าที่จะสามารถ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในละหมาด เพราะเป็นเครื่องหมายของความขี้เกียจ (2) การประสานมือขณะออกไปเพื่อละหมาดถือเป็นมักโรหะห์ และการประสานมือขณะละหมาดเป็นมักโรหะห์ยิ่งกว่า เพราะแสดงถึงความไม่เป็นแก่นสาร (3) การเป่าขณะละหมาดถือเป็นมักโรหะห์ แต่ไม่ทำให้เสียละหมาดตามทรรศนะของนักปราชญ์ส่วนมาก

เล่าจากอุมมิฮาบีบะห์(ร.ค.)ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้ยินท่านร่อซูลุลเลาะห์(ซ.ล.)กล่าวว่า : ไม่มีปาวมุสลิมคนใดที่ละหมาดเพื่ออัลเลาะห์ทุกวัน 12 ร่อกาอัต โดยสมัครใจนอกจากละหมาด ฟิรดู เว้นแต่อัลเลาะห์ได้สร้างบ้านหลังหนึ่งให้เขาในสวรรค์ อุมมิฮาบีบะห์ได้กล่าวว่า : ฉันได้ละหมาด 12 ร่อกาอัตนี้เป็นประจำหลังจากได้ยินฮาดิษนี้ รายงานโดย ห้าคน นอกจากบุคอรี

ติรมิซีได้รายงานเพิ่มเติมว่า⁽¹⁾ : สี่ร่อกาอัตก่อนละหมาดดูห์ สองร่อกาอัตหลังละหมาดดูห์ สองร่อกาอัตหลังจากมักริบ สองร่อกาอัตหลังจากละหมาดอิซาอู และสองร่อกาอัตก่อนละหมาดซุบฮิ(فجر)

ละหมาดสุนัต فجر(ซุบฮิ)⁽²⁾

เล่าจากพระนางอาอิชะห์(ร.ค.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : ละหมาดสุนัต فجر สองร่อกาอัต ดีกว่าโลกนี้และสิ่งที่มีอยู่ในโลกนี้ รายงานโดย มุสลิม ติรมิซีและอะห์มัด

สำหรับรายงานของอบีดาวูดและอะห์มัดว่า : ท่านทั้งหลายอย่าทิ้งละหมาดสุนัต فجر สองร่อกาอัต แม้ว่าข้าศึกจะติดตามขับไล่ท่านก็ตาม

และเล่าจากเขา(อาอิชะห์)ได้กล่าวว่า : ท่านนบี(ซ.ล.)ไม่เคยผูกพันกับละหมาดสุนัตใด ๆ มากไปกว่าละหมาดสุนัต فجرสองร่อกาอัตเลย รายงานโดย สามคน

และเล่าจากเขา(อาอิชะห์)ได้กล่าวว่า ปรากฏว่าท่านนบี(ซ.ล.)จะรับละหมาดสุนัตสองร่อกาอัตที่อยู่ก่อนละหมาดซุบฮิ จนข้าพเจ้าต้องถามตัวเองว่า ท่านนบีได้อ่านฟาติฮะห์หรือเปล่า⁽³⁾ รายงานโดย ห้าคน นอกจากติรมิซี

เล่าจากอบีฮุร็อยเราะห์(ร.ค.)ว่า ท่านร่อซูลุลเลาะห์(ซ.ล.)ได้อ่านในละหมาดสุนัต فجر สองร่อกาอัต ด้วยซูเราะห์อัลกาฟิรูนและซูเราะห์อัลอิกลาส รายงานโดย ห้าคน นอกจากบุคอรี

เล่าจากอิบน์อับบาส(ร.ค.)ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่าท่านร่อซูลุลเลาะห์(ซ.ล.)ได้อ่านในละหมาดสุนัต فجرสองร่อกาอัต ด้วยอายะห์ที่มีความหมายว่า : ท่านทั้งหลายจงกล่าวเถิดว่า พวกเรามีศรัทธาต่ออัลเลาะห์และต่อสิ่งที่ถูกประทานลงมายังเรา และด้วยโองการที่อยู่ในซูเราะห์ อาลิอิมรอนที่ว่า : ขอเชิญท่านทั้งหลายมาสู่คำกล่าวปฏิญาณที่ทำให้พวกเราและพวกท่านอยู่ในฐานะเท่าเทียมกัน รายงานโดย มุสลิม อบูดาวูด

และตามรายงานของติรมิซีและอบูดาวูดว่า : เมื่อคนใดคนหนึ่งได้ละหมาดสุนัต فجر สองร่อกาอัต แล้วให้เขาจงนอนตะแคงบนสีข้างขวาของเขา

(1) โดยรายงานอธิบายว่าจำนวน 12 ร่อกาอัตนั้นได้แก่อะไรบ้าง

(2) ก็ละหมาดสุนัตสองร่อกาอัตก่อนละหมาด فجر (ซุบฮิ)

(3) มิได้หมายความว่าท่านหญิงอาอิชะห์สงสัยในเรื่องการอ่านฟาติฮะห์แต่ความหมายคือ ท่านนบีรับละหมาดสองร่อกาอัตนี้ยิ่งกว่าในละหมาดใด ๆ

ละหมาดสุนัตรอวาติบที่เป็นมุอักกัต⁽¹⁾

เล่าจากอิบนุอุมร์(ร.ค.)ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้จดจำมาจากท่านร่อซูลุลเลาะห์(ซ.ล.) 10 ร่อกาอัต คือ สองร่อกาอัตก่อนละหมาดคุหฺร⁽²⁾ สองร่อกาอัตหลังละหมาดคุหฺรสองร่อกาอัตหลังละหมาดมัฆริบในบ้านของท่าน สองร่อกาอัตหลังละหมาดอิซาอูในบ้านของท่าน และสองร่อกาอัตก่อนละหมาดซุบฮู และเป็นช่วงระยะเวลาที่ไม่มีใครเข้าไปหาท่านนบี(ซ.ล.)⁽³⁾

และเล่าจากเขา(อิบนุอุมร์)ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้ละหมาดกับท่านนบี(ซ.ล.)ก่อนละหมาดคุหฺรสองร่อกาอัต หลังจากละหมาดคุหฺรสองร่อกาอัต หลังละหมาดมัฆริบสองร่อกาอัต หลังละหมาดอิซาอูสองร่อกาอัต และหลังละหมาดยุมออัตสองร่อกาอัต⁽⁴⁾ ส่วนละหมาดมัฆริบ อิซาอูและยุมอะห์นั้น ข้าพเจ้าได้ละหมาดกับท่านนบี(ซ.ล.) ภายในบ้านของท่าน (หมายถึงละหมาดสุนัต)

เล่าจากอาอิชะห์(ร.ค.)ว่า ท่านนบี(ซ.ล.)ไม่เคยทิ้งละหมาดสุนัตสี่ร่อกาอัตก่อนคุหฺร และสองร่อกาอัตก่อนละหมาดซุบฮู รายงานฮาดิษทั้งสามนี้โดยแม่บททั้งห้า

ละหมาดสุนัตรอวาติบที่ไม่ใช่มุอักกัต

เล่าจากอัब्ดุลลาห์ บุตรมุฆอฟฟัล(ร.ค.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : ช่วงเวลาระหว่างการอาซาน⁽⁵⁾ สองครั้ง มีละหมาดสองร่อกาอัต(ท่านได้กล่าวย่ำสามครั้ง)และได้กล่าวในครั้งที่สามว่า : สำหรับบุคคลที่ต้องการ รายงานโดย หักคน นอกจากตรีมีซี

เล่าจากอัब्ดุลลาห์ อัลมุซันนี(ร.ค.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : ท่านทั้งหลายจงละหมาดก่อนละหมาดมัฆริบ⁽⁶⁾ และได้กล่าวในครั้งที่สามว่า แก่บุคคลที่ต้องการ เพราะไม่ต้องการให้ผู้คนยึดถือเอาเป็นหลักปฏิบัติตายตัว รายงานโดย บุคอรีและอุมูดาวูด

เล่าจากอุมุมิยาบิยะห์(ร.ค.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : ผู้ใดรักษาละหมาดสี่ร่อกาอัตก่อนละหมาดคุหฺร และสี่ร่อกาอัตหลังละหมาดคุหฺร อัลเลาะห์(ซ.บ.)จะห้ามเขาเหนือไฟนรก (จะป้องกันเขาจากไฟนรก) รายงานโดย เจ้าของสุนัน

เล่าจากอิบนุอุมร์ (ร.ค.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : อัลเลาะห์ได้ให้ความเมตตาแก่ผู้ที่ละหมาดสี่ร่อกาอัตก่อนละหมาดอัศร รายงานโดย อุมูดาวูดและตรีมีซี

(1) คือเป็นละหมาดที่ท่านนบี(ซ.ล.)ทำเป็นประจำไม่ขาด

(2) การกล่าวสองร่อกาอัตในที่นี้ไม่ขัดกับสี่ร่อกาอัตที่จะกล่าวต่อไปในฮาดิษที่สาม

(3) เพราะเป็นช่วงเวลาที่ท่านนบีใช้ทำอาบะห์ต่ออัลเลาะห์ตาอาลา

(4) การละหมาดสุนัตก่อนยุมออัตสองร่อกาอัตก็เป็นสุนัตด้วยเช่นกัน โดยอาศัยหลักฐานจากฮาดิษต่อไปนี้ว่า : ช่วงเวลาระหว่างการอาซานสองครั้งมีละหมาดสองร่อกาอัต ยิ่งกว่านั้น ละหมาดยุมออัตก็เหมือนละหมาดคุหฺรในเรื่องละหมาดสุนัตก่อนและหลัง เพราะเป็นละหมาดที่ห้าของวัน (5) คืออาซานครั้งหนึ่งและอีกอะห์อีกครึ่งหนึ่ง

(6) คือละหมาดสองร่อกาอัต

เล่าจากอปีสุรยเราะห์(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : ผู้ใดละหมาด 6 ร็อกอัต หลังละหมาดมัฆริบ โดยมีได้พูดคุยในสิ่งที่ชั่วร้ายในระหว่างนั้น จะมีผลเท่ากับเขาได้ทำกัศดีต่อ อัลเลาะห์เป็นเวลา 12 ปี และในบางรายงานกล่าวว่า ผู้ใดละหมาด 20 ร็อกอัต หลังละหมาดมัฆริบ อัลเลาะห์ได้สร้างปราสาทให้แก่เขาหนึ่งหลังในสวรรค์ รายงานฮาดิษทั้งสองโดย ติรมัซ

ตอนที่สอง ละหมาดวิตร

เล่าจากอะลี(ร.ด.)จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : โอ้ ผู้ที่ศรัทธาในพระคัมภีร์อัล-กุรอาน ท่านทั้งหลายจงละหมาดวิตร(คี่) แท้จริงอัลเลาะห์(มีหนึ่งซึ่ง)เป็นจำนวนคี่ พระองค์จึงรักจำนวนคี่ รายงานโดย เจ้าของสุนัน

เล่าจากคอรียะห์ บุตรอุซซาฟะห์(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : ท่านร่อซูลุลเลาะห์(ซ.ล.)ได้ออกมาหาพวกเราแล้วกล่าวว่า : แท้จริงอัลเลาะห์ตาอาลาได้เพิ่มอีกละหมาดหนึ่งให้แก่พวกท่าน ซึ่งมันเป็นความดีกว่าอุฐแดง⁽¹⁾ นั่นคือ ละหมาดวิตร อัลเลาะห์ได้กำหนดให้แก่พวกท่าน ในช่วงเวลาระหว่างละหมาดอิซาอจนถึงแสงอรุณขึ้น รายงานโดย อับดุลวาค ติรมัซและฮาकिม ถือว่าเป็นฮาดิษขอเยาะห์

เล่าจากอับนิอุมร์(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า ท่านทั้งหลายจงให้การละหมาดของพวกท่าน สิ้นสุดลงในเวลากลางคืนด้วยละหมาดวิตร รายงานโดย สัคน

เล่าจากมัสนูด (ร.ด.)ว่า ข้าพเจ้าได้ถามท่านหญิงอาอิชะห์ว่า : ท่านร่อซูลุลเลาะห์(ซ.ล.) ละหมาดวิตรเมื่อไหร่ ? ท่านหญิงอาอิชะห์ตอบว่า : ทั้งหมดนี้ท่านร่อซูลุลเลาะห์ได้กระทำทั้งสิ้น ได้ละหมาดวิตรในตอนหัวค่ำ ในตอนดึกและในตอนใกล้รุ่ง แต่ยิ่งกว่านั้นในขณะที่เมื่อท่านเสียชีวิต ละหมาดวิตรของท่านเสร็จเมื่อได้เวลา “สะฮ์ร” (คือเวลาก่อนแสงอรุณขึ้น) รายงานโดย หักน

เล่าจากยาบิร(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : ผู้ใดกลัวว่าจะไม่สามารถลุกขึ้นมาในเวลารุ่ง(ก่อนแสงอรุณขึ้น) ให้เขาละหมาดวิตรในตอนหัวค่ำ และผู้ใดมีความโลภที่จะลุกขึ้นในเวลารุ่ง ให้เขาจงละหมาดวิตรในเวลารุ่ง เพราะแท้จริงละหมาดในเวลารุ่งนั้นเป็นละหมาดที่ถูกมองดู และนั่นเป็นความยอดเยี่ยม⁽²⁾ รายงานโดย มุสลิมและติรมัซ

เล่าจากอปีกอตาดะห์(ร.ด.) ว่าท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวแก่อบีบักรว่า : ท่านละหมาดวิตรเมื่อใด ? ท่านอบูบักรกล่าวว่า : ข้าพเจ้าละหมาดวิตรตั้งแต่หัวค่ำ และท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวแก่อุมร์ว่า : ท่านละหมาดวิตรเมื่อใด ? อุมร์ตอบว่า : ข้าพเจ้าละหมาดวิตรใกล้ ๆ สว่าง ท่านนบี

(1) อุฐแดงเป็นทรัพย์ที่มีค่าที่สุดของชาวอาหรับ

(2) เพราะเป็นทั้งละหมาดวิตรและตะฮัจญุด

ได้กล่าวแก่อบิภักว่า : คนนี้มีความระมัดระวัง⁽¹⁾ และกล่าวแก่อุหมว่า : สำหรับคนนี้มีจิตใจเข้มแข็ง⁽²⁾ รายงานโดย อุบลาวุค

จำนวนร็อกกาอัทของละหมาดวิตร

เล่าจากอิบนิอุมัร(ร.ค.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : (ละหมาดสุนัต)ในเวลากลางคืนมีอย่างละสอง อย่างละสองร็อกกาอัท เมื่อท่านต้องการจะเลิกละหมาดให้ละหมาดอีกหนึ่งร็อกกาอัทเพื่อทำให้เป็นวิตร(จำนวนคี่)แก่ละหมาดของท่านที่ได้ละหมาดไปแล้ว รายงานโดย หักคน

และเล่าจากเขา(อิบนิอุมัร) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : ละหมาดวิตรมีหนึ่งร็อกกาอัทในเวลาสิ้นสุดของกลางคืน⁽³⁾ รายงานโดย มุสลิม นาวาอิ และอะหมัด

เล่าจากอบิอัยยูบ อัล-อันซอรี(ร.ค.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : ละหมาดวิตรเป็นสิทธิ(จำเป็น)เหนือมุสลิมทุกคน ผู้ใดพอใจที่จะละหมาดวิตรห้าร็อกกาอัทให้เขาจงกระทำ ผู้ใดชอบที่จะละหมาดวิตรสามร็อกกาอัทให้เขาจงกระทำ รายงานโดย อุบลาวุคและนาวาอิ

และในบางรายงานว่า : ละหมาดวิตรเป็นสิทธิ ดังนั้นผู้ใดต้องการก็ละหมาดเจ็ดร็อกกาอัท ผู้ใดต้องการก็ละหมาดห้าร็อกกาอัท ผู้ใดต้องการก็ละหมาดสามร็อกกาอัท และผู้ใดต้องการก็ละหมาดหนึ่งร็อกกาอัท⁽⁴⁾

เล่าจากอุหมิมชาลามะห์(ร.ค.) ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่า : ท่านนบี (ซ.ล.) เคยละหมาดวิตร 13 ร็อกกาอัท เมื่อขราภาพลงและอ่อนแอท่านได้ละหมาดวิตร 7 ร็อกกาอัท รายงานโดย ตริมีซีและนาวาอิ

เล่าจากตอลก์ บุตรอะลี(ร.ค.)ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้ยินท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.)กล่าวว่า : ไม่มีละหมาดวิตรสองครั้งในคืนเดียว รายงานโดย เจ้าของสุนัน

การอ่านในละหมาดวิตร

เล่าจากอัब्ดุลอาซีซ บุตรยุรยัจ(ร.ค.)ได้กล่าวว่า : พวกเราได้ถามท่านหญิงอาอิชะห์ว่า : สิ่งใดที่ท่านร่อซูลุลเลาะห์(ซ.ล.)ใช้อ่านในละหมาดวิตร ท่านหญิงอาอิชะห์ได้กล่าวว่า : ท่านร่อซูลุลเลาะห์เคยอ่านในร็อกกาอัทแรกด้วย “ซุบฮิฮิสมะรอบบิกัลละลา” และในร็อกกาอัทที่สองด้วย “กุลยาอัยยูอัลกาฟิรูน” ในร็อกกาอัทที่สามด้วย “กุลยูลลอฮุอะฮัด” และสองมะอูชะตัยน์⁽⁵⁾ รายงานโดย เจ้าของสุนัน

ท่านนาวาอิและอุบลาวุคได้รายงานเพิ่มเติมว่า : และได้อ่านหลังจากให้สลามแล้วว่า : “ซุบฮานัลมะลิกิลกุตุส” สามครั้ง โดยส่งเสียงดังในครั้งที่สาม

(1) คือเกรงว่าจะนอนหลับโดยมิได้ละหมาด (2) คือมีความตั้งใจเด็ดเดี่ยวที่จะลุกขึ้นทำละหมาดวิตรในกลางคืน (3) จากตัวบทของฮาดิษนี้อนุญาตให้ละหมาดวิตรเพียงหนึ่งร็อกกาอัทโดยไม่มักโรหะห์

(4) ฮาดิษนี้เป็นหลักฐานว่าละหมาดวิตรไม่ใช่เป็นวาฮิบ เพราะสิ่งที่เป็นวาฮิบจะไม่มีสิทธิเลือก

(5) คือ “กุลอะอูซุบิรอบบิลฟะลัก” และ “กุลอะอูซุบิรอบบิลนาส”

และมีผู้ถามท่านหญิงอาอิซะห์(ร.ค.)ว่า ท่านนบี(ซ.ล.)อ่านค้อยหรืออ่านดังในละหมาด
 วิตร ท่านหญิงอาอิซะห์กล่าวว่า : ทั้งหมดนั้นท่านร่อซูลุลเลาะห์(ซ.ล.)เคยทำ บางครั้งอ่าน
 ค้อย บางครั้งก็อ่านดัง *รายงานโดย มุสลิมและอบูดาวูด*

เล่าจากอะลี(ร.ค.)ว่า ท่านร่อซูลุลเลาะห์(ซ.ล.)เคยอ่านในตอนท้ายของละหมาดวิตรัง
 หลังจากให้สลามแล้วว่า : โอ้อัลเลาะห์ แท้จริงข้าพเจ้าขอป้องกันด้วยความพอใจของท่าน จาก
 ความกริ้วโกรธของท่าน ด้วยการอภัยของท่าน จากการลงโทษของท่าน และข้าพเจ้าขอป้องกัน
 ด้วยพระองค์ท่านจากพระองค์ท่าน ข้าพเจ้าไม่อาจกล่าวคำสรรเสริญพระองค์ท่านได้หมดสิ้น
 เหมือนที่พระองค์ท่านได้สรรเสริญพระองค์ท่านเอง *รายงานโดย เจ้าของสุนัน*

ตอนที่สาม

การขอพร, การขิเกร หลังจากเสร็จละหมาด

เล่าจากเชาบาน(ร.ค.)ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่าท่านร่อซูลุลเลาะห์(ซ.ล.) เมื่อเสร็จจาก
 ละหมาดได้กล่าวขอภัยโทษสามครั้ง⁽¹⁾ แล้วกล่าวว่า : โอ้อัลเลาะห์ท่านนั้นคือความ
 สันติ และจากพระองค์ท่านนั้นคือ ความสันติสุข ท่านเป็นผู้มีศิริมงคล โอ้อูทรเกรียงไกรและมีเกียรติ
 มีเกียรติ

และในบางรายงานว่า : ปรากฏว่าท่านนบี(ซ.ล.) เมื่อให้สลามแล้วจะไม่นั่ง นอกจาก
 นั่งชั่วระยะเวลาที่จะกล่าวว่า : โอ้อัลเลาะห์ท่านนั้นคือ ความสันติ กล่าวจนจบ (และ
 จากพระองค์ท่านนั้นคือ ความสันติสุข ท่านเป็นผู้มีศิริมงคล โอ้อูทรเกรียงไกรและมีเกียรติ) *รายนามโดย ห้าคน นอกจากบุคอรี*

เล่าจากไซดุ ทาสของท่านนบี(ซ.ล.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : ผู้ใดขอภัยต่อ
 อัลเลาะห์ ซึ่งไม่มีพระเจ้าที่ควรแก่การเคารพสักการะ นอกจากพระองค์ซึ่งดำรงอยู่ และข้าพเจ้า
 ขอกลับตัวกลับใจมาสู่พระองค์ เขาจะได้รับการอภัย ถึงแม้เขา(จะมีโทษฐาน)หนักก็ทำตาม⁽²⁾
รายงานโดย อบูดาวูดและติรมิซีย

ตัวบทของติรมิซียกล่าวว่า : ผู้ใดขอภัยต่ออัลเลาะห์ผู้ยิ่งใหญ่(เพิ่มคำว่ายิ่งใหญ่)

เล่าจากวารี๊ด ทาสของมุฮัมมัด บุตร์ชะวะบะห์(ร.ค.)ได้กล่าวว่า ท่านมุฮัมมัดได้เขียน
 สาสน์ไปถึงมูอาวิยะห์ว่า แท้จริงท่านร่อซูลุลเลาะห์(ซ.ล.)เมื่อเสร็จจากละหมาด และได้ให้สลาม
 แล้วได้กล่าว(มีใจความ)ว่า ไม่มีพระเจ้าที่ควรแก่การเคารพสักการะ นอกจากอัลเลาะห์องค์เดียว
 โดยไม่มีคู่ภาคีกับพระองค์ กรรมสิทธิ์ที่แท้จริงเป็นของพระองค์ มวลการสรรเสริญเป็นของ

(1) คำที่ท่านกล่าวจะปรากฏในอาดิษอัคไป

(2) การหนักเป็นบาปใหญ่

พระองค์ พระองค์มีความสามารถเหนือทุกสิ่งทุกอย่าง ไอ้ อัลเลาะห์ ไม่มีใครขัดขวางสิ่งที่ท่านให้ ไม่มีใครให้ในสิ่งที่ท่านขัดขวาง และความเพียรพยายามใด ๆ จะไม่เกิดประโยชน์แก่ผู้มีความเพียรที่จะพ้นไปจากท่าน รายงานโดย หัวคน นอกจากติรมีซี

เล่าจากกะอูบ บุตรอุจเราะห์(ร.ด.) จากท่านร่อซูลุลเลาะห์(ช.ล.)ได้กล่าวว่า : คำอ่านที่ใช้อ่านหลังละหมาด ซึ่งผู้ที่อ่านคำเหล่านี้จะไม่ขาดทุน คือผู้ที่กล่าวคำตัสเบียะห์ 33 ครั้ง กล่าวคำตะห์มีด 33 ครั้ง และกล่าวคำดักบิร 34 ครั้ง ทุก ๆ หลังละหมาด⁽¹⁾ รายงานโดย มุสลิมและติรมีซี

เล่าจากท่านอบีฮุร็อยเราะห์(ร.ด.)ว่า : แท้จริงคนยากจนซึ่งใจจากบรรดาผู้อพยพได้พากันมาหาท่านร่อซูลุลเลาะห์(ช.ล.) แล้วกล่าวว่า : พวกคนรวยได้รับตำแหน่งต่าง ๆ และความสุขอันถาวร ท่านร่อซูลุลเลาะห์(ช.ล.)ได้กล่าวว่า : อย่างไร พวกเขากล่าวว่า : พวกเขาละหมาดเหมือนพวกเรา ถือศีลอดเหมือนพวกเรา พวกเขำทำซอดาเกาะห์(บริจาคทาน) แต่พวกเราไม่อาจทำได้ พวกเขาส่งยืมทรัพย์สินพวกเราไม่อาจส่งยืมได้ ท่านร่อซูลุลเลาะห์(ช.ล.)ได้กล่าวว่า : ฉันจะสอนสิ่งหนึ่งให้แก่พวกท่านเอาไหม พวกท่านจะตามคนที่เกินหน้าท่านทั้งหลายทั้ง และจะล้ำหน้ากว่าคนที่มาหลังจากพวกท่าน และจะไม่มีใครติเกินพวกท่าน นอกจากคนที่ทำเหมือนอย่างพวกท่าน พวกเขได้กล่าวว่า : (เอา)ครับ ไอ้ท่านร่อซูลุลเลาะห์ ท่านร่อซูลุลเลาะห์จึงกล่าวว่า : พวกท่านจะต้องกล่าวตัสเบียะห์, ดักบิร, และสรรเสริญอัลเลาะห์(ตะห์มีด) หลังจากเสร็จละหมาดอย่างละสามสิบสามครั้ง

ท่านอบูซอและห์⁽²⁾ได้กล่าวว่า : พวกคนยากจนซึ่งใจได้พากันกลับมาหาท่านร่อซูลุลเลาะห์(ช.ล.)อีกครั้งหนึ่ง พลังกล่าวว่า : พวกพี่น้องของเราที่ร่ำรวยได้ยื่นสิ่งที่พวกเราทำ พวกเขาได้ทำเหมือนกับที่เราทำ ท่านร่อซูลุลเลาะห์จึงได้กล่าวว่า : นั่นคือ ความโปรดปรานของอัลเลาะห์ที่จะมอบให้แก่บุคคลที่พระองค์ต้องการ รายงานโดย สักคน

และอบูดาอูดได้รายงานเพิ่มเติมว่า : และท่านจะต้องลงท้ายด้วยการกล่าวคำว่า ไม่มีพระเจ้าที่ควรแก่การเคารพสักการะนอกจากอัลเลาะห์โดยไม่มีคู่ภาคี สิทธิทั้งปวงเป็นของพระองค์ การสรรเสริญทั้งปวงเป็นของพระองค์ และพระองค์มีความสามารถเหนือทุก ๆ สิ่ง

และด้วยบทของติรมีซีว่า : ท่านทั้งหลายจงกล่าว “ซุบฮานัลลอห์” 33 ครั้ง “อัลฮาค์ดูลิลลาห์” 33 ครั้ง และ “อัลลอฮุอักบาร” 34 ครั้ง และ “ลาอิลลาฮะอิลลัลลอห์” 10 ครั้ง

และในรายงานของมุสลิมว่า : ผู้ใดตัสเบียะห์หลังจากละหมาดเสร็จ 33 ครั้ง และตะห์มีด 33 ครั้ง และดักบิร 33 ครั้ง นั้นแหละรวมเป็น 99 ครั้ง แล้วกล่าวว่าที่จะครบร้อยครั้งนั้นคือกล่าว(คำที่มีความหมายว่า) ไม่มีพระเจ้าที่ควรแก่การเคารพสักการะ นอกจากอัลเลาะห์องค์

(1) ตัสเบียะห์คือกล่าว “ซุบฮานัลลอห์” ตะห์มีดคือกล่าว “อัลฮาค์ดูลิลลาห์” ดักบิรคือกล่าว “อัลลอฮุอักบาร” (2) ผู้เล่าฮาดิษจากอะบูฮุร็อยเราะห์

เดียวโดยไม่มีคู่ภาคี กรรมสิทธิ์ทั้งปวงเป็นของพระองค์ มวลการสรรเสริญทั้งปวงเป็นของพระองค์ พระองค์เป็นผู้มีความสามารถเหนือทุกสิ่ง เขาจะได้รับการอภัยโทษจากความผิดทั้งปวง ถึงแม้จะมากเท่าฟองทะเล

เล่าจากอิบนิอับบาส(ร.ค.)ได้กล่าวว่า : ท่านร่อซูลุลเลาะห์(ซ.ล.)ได้ออกมาจากที่ซึ่งพระนางยุยัยยะห์ (กำลังนับตีสเบียร์ด้วยเม็ดอินทผลัม) และกำลังอยู่ในที่ละหมาดของพระนาง เมื่อท่านร่อซูลุลเลาะห์(ซ.ล.)กลับเข้าไป นางก็ยังคงอยู่ในที่ละหมาด ท่านร่อซูลุลเลาะห์จึงได้กล่าวว่า : เธอยังคงอยู่ในที่ละหมาดอย่างนี้หรือ ? หล่อนตอบว่า : ใช่ ท่านร่อซูลุลเลาะห์ได้กล่าวว่า : แท้จริงฉันได้กล่าวหลังจากเธอเพียงสี่คำ ถ้าหากเธอมาชั่งกับสิ่งที่เธอกล่าวมันจะหนักกว่า คือคำที่มีความหมายว่า มหาบริสุทธิ์แด่พระองค์อัลเลาะห์ พร้อมด้วยการสรรเสริญเท่ากับจำนวนของสิ่งที่พระองค์สร้าง, เท่ากับจำนวนความพอใจของพระองค์, เท่ากับขนาดของบัลลังก์, และเท่ากับจำนวนคำพูดของพระองค์ รายงานโดย *หำคน นอกจากบุคอรี*

เล่าจากมุอาซ บุตรยะบัล(ร.ค.)ว่า ท่านร่อซูลุลเลาะห์(ซ.ล.)ได้จับมือเขาแล้วกล่าวว่า : โอ้ มุอาซ สาบานต่ออัลเลาะห์ แท้จริงฉันรักท่าน ขอสิ่งเสียแก่ท่านมิให้ถึงเมื่อเสร็จละหมาดที่จะกล่าวว่า : โอ้ อัลเลาะห์ ได้โปรดช่วยเหลือข้าพเจ้าให้ได้ระลึกถึงท่าน และขอบคุณต่อท่าน และทำอิบาดะห์อย่างดีต่อท่าน รายงานโดย *อุมูดาวูดและนาซาอี*

และอุกบะห์ บุตรอามิร(ร.ค.)ได้กล่าวว่า : ท่านร่อซูลุลเลาะห์(ซ.ล.)ได้ใช้ข้าพเจ้าให้อ่าน “อัลมูเอวิซัต”⁽¹⁾ ทุกครั้งเมื่อเสร็จละหมาด รายงานโดย *เจ้าของสุนัน ฮากิมและอิรว่าฮาคิมนี้ซอเฮียห์*

เล่าจากยาบิร(ร.ค.)ว่า ท่านร่อซูลุลเลาะห์(ซ.ล.)ได้กล่าวแก่ชายผู้หนึ่งว่า : ท่านกล่าวอย่างไรบ้างในละหมาด ? ท่านร่อซูลุลเลาะห์ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้อ่าน “ตะชะห์ฮุด”⁽²⁾ และกล่าวว่า : โอ้ อัลเลาะห์ แท้จริงข้าพเจ้าของสงสรรค์จากท่าน และขอป้องกันด้วยท่านจากไฟนรก, โปรดทราบแท้จริงข้าพเจ้าพึงเสียงของท่านและมุอาซไม่คอยถนัด ท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : เราพิมพ์กำกับเกี่ยวกับสวรรค์ และในบางรายงานว่า : ตัวฉันและมุอาซ กำลังพิมพ์กำกับเกี่ยวกับนรกและสวรรค์⁽³⁾ รายงานโดย *อุมูดาวูดและอิมุนาษะห์*

บทที่ 7

สุหฺยุดชะห์วี และการอ่าน

มี 2 ตอน

ตอนที่ 1

สาเหตุที่ทำให้ต้องสุหฺยุดชะห์วี

(1) คืออ่าน “กัลลิลลอฮฺอะฮัด” “กัลลอะอูซุบิรอบบิลละลัก” และ “กัลลอะอูซุบิรอบบิลนาส”

(2) คืออ่านอัตตะฮียาค

(3) คือขอห่างไกลจากนรก และให้ได้เข้าสวรรค์

เล่าจากอภิสวโรยเราะห์(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : แท้จริงคนใดคนหนึ่ง เมื่อ ยืนขึ้นละหมาดซัยตอนจะมาหาเขา และทำให้เขาสงสัยจนกระทั่งไม่รู้ว่าจะหมาดได้ที่ร็อกอาอ์ต เมื่อคนใดคนหนึ่งพบเหตุการณ์ดังกล่าว จงสühยุดสองครั้งในขณะที่เขานั่ง รายงานโดย *หำคน*

และอบูดาวูดได้รายงานเพิ่มเติมว่า : ก่อนให้สลาม⁽¹⁾

เล่าจากอับสะอิด อัล-คุดรี(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : เมื่อคนหนึ่งคนใด เกิดสงสัยในขณะที่ละหมาด จงไม่รู้ว่าจะหมาดไปสามหรือสี่ร็อกอาอ์ต จงจัดความสงสัยทิ้งไป และดำเนินต่อไปตามความมั่นใจ⁽²⁾ หลังจากนั้นให้สühยุดสองครั้งก่อนให้สลาม และถ้าหากเขา ได้ละหมาดห้าร็อกอาอ์ต สühยุดสองครั้งนั้นจะทำให้ละหมาดของเขากลายเป็นจำนวนคู⁽³⁾ และ ถ้าหากเขาได้ทำครบสี่แล้ว สühยุดสองครั้งนั้นจะทำให้ซัยตอนไม่พอใจ รายงานโดย *มุสลิม อบู ดาวูดและอะหฺมัด*

เล่าจากอับดิลเราะห์มาน บุตรเอาฟ์(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : เมื่อคนใด คนหนึ่งลืมไปว่าได้ละหมาดหนึ่งหรือสองร็อกอาอ์ต ให้เขาดำเนินต่อไปบนหนึ่งร็อกอาอ์ต ถ้าหาก เขาไม่รู้ว่าจะหมาดไปสองหรือสามร็อกอาอ์ต ให้เขาดำเนินต่อไปบนสองร็อกอาอ์ต และถ้าหาก เขาไม่รู้ว่าจะหมาดไปสามหรือสี่ร็อกอาอ์ต ให้เขาดำเนินต่อไปบนสามร็อกอาอ์ตแล้วให้สühยุด สองครั้งก่อนกล่าวสลาม⁽⁴⁾ รายงานโดย *อะหฺมัด ติมะซี และถือว่าฮาดีษนี้ข้อเถียง*

เล่าจากอับดิลลาห์ บุตรบุไฮนะห์(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : แท้จริงท่านร่อซูลุลเลาะห์(ซ.ล.) ได้ลุกขึ้นจากร็อกอาอ์ตที่สองมาทำร็อกอาอ์ตที่สาม โดยมีไฉนระหว่างนั้น(คือนั่งอ่านตะชะห์ฮ์สุด ครั้งแรก) เมื่อเสร็จละหมาดจึงได้สühยุดสองครั้ง แล้วจึงกล่าวสลาม หลังจากนั้นประชาชน ที่ได้ละหมาดร่วมกับพระองค์ก็ได้สühยุดสองครั้ง แทนสิ่งที่พระองค์ลืมจากการนั่ง รายงานโดย *หำคน*

เล่าจากอัล-มุซิมเราะห์(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : เมื่อผู้ใดละหมาด(อิหม่าม) ได้ลุกขึ้นจากร็อกอาอ์ตที่สอง (ให้พิจารณาดังนี้) ถ้าหากเขานึกขึ้นได้ก่อนจะยืนตรงให้เขานั่งลง (เพื่ออ่านตะชะห์ฮ์สุดครั้งแรก) ถ้าหากเขายืนตรงไปแล้วจงอย่าลงนั่ง (เพื่ออ่านตะชะห์ฮ์สุดครั้งแรก) แต่ให้สühยุดสองครั้งเพราะลืม รายงานโดย *อบูดาวูด อะหฺมัดและไบฮะกี*

(1) คือสühยุดก่อนให้สลาม (2) คือจำนวนที่น้อยที่สุด (3) คือตัดเหลือสี่ร็อกอาอ์ต (4) ทั้งสามฮาดีษที่กล่าวมานี้กล่าวถึงเรื่องความ สงสัย ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ต้องสühยุดชะหฺวี และการสühยุดชะหฺวีนั้นต้องกระทำก่อนจากให้สลาม ตามทรรศนะของชาฟีอี เนื่องจากมีตัวบทกล่าวอย่างนั้นในหลายสาเหตุ และเพราะเป็นการกระทำของท่านนบี(ซ.ล.) ในตอนบั้นปลายของชีวิต ส่วนทรรศนะ ของอับฮะนีฟีะห์ถือว่าการสühยุดชะหฺวีต้องกระทำหลังจากให้สลามแล้วเสมอไป ยึดถือตามฮาดีษขุนยะดีย์ ตามทรรศนะของ มาลิกให้รายละเอียดว่า ถ้าหากสühยุดชะหฺวีนั้น เพราะมีการเพิ่มเติมในละหมาดให้สühยุดหลังจากสลาม แต่ถ้าเพราะเหตุอื่นให้ สühยุดก่อนสลาม ส่วนในทรรศนะของอะหฺมัดได้ให้รายละเอียดไว้ว่า ถ้าหากการสühยุดชะหฺวีเพราะสงสัยหรือเพราะทั้งการอ่าน ตะชะห์ฮ์สุดให้สühยุดก่อนสลาม แต่ถ้าเพราะมีการเพิ่มเติมในละหมาดให้สühยุดหลังจากสลาม การขัดแย้งกันเรื่องนี้เป็นเพียงการ ขัดแย้งว่า การสühยุดชะหฺวีก่อนหรือหลังสลามดีที่สุด แต่ความจริงแล้วไม่ว่าจะสühยุดชะหฺวีก่อนหรือหลังสลาม ใช้ได้ทั้งสิ้นใน ทรรศนะของทุกฝ่าย เพราะปรากฏหลักฐานว่ากระทำทั้งสองกรณี

เล่าจากซียาด บุตรอิลาเกาะห์(ร.ค.)ได้กล่าวว่า : ท่านอัล-มุซีเราะห์ได้ละหมาดนำพวกเรา เมื่อละหมาดได้สองร็อกอาอัตเขาลุกขึ้นยืนโดยมิได้นั่ง บุคคลที่ละหมาดอยู่ข้างหลังได้กล่าวตัสเบียะห์(เพื่อให้เขานึกได้และรู้สึกตัว)⁽¹⁾ เขาได้ทำท่าทำให้พวกท่านทั้งหลายจงลุกขึ้น เมื่อเสร็จละหมาดได้ให้สลาม และได้สุญูดสองครั้งเพราะลืม⁽²⁾ แล้วกล่าวว่า : อย่างนี้แหละที่ท่านร่อซูลุลละห์(ซ.ล.)ได้ทำ รายงานโดย ติมซีและอบูดาวูด

เล่าจากอบีฮุรَيْرَةَ(ร.ค.) ได้กล่าวว่า : ท่านร่อซูลุลละห์ (ซ.ล.) ได้ละหมาดอัสร์กับพวกเรา และได้กล่าวสลามเมื่อละหมาดไปได้เพียงสองร็อกอาอัต ท่านซุลยาดัยน์ได้ลุกขึ้นแล้วกล่าวว่า : ละหมาดกอสร (ย่อ) หรือ โอ้ ท่านร่อซูลุลละห์หรือเขาให้ท่านลืม ? ท่านร่อซูลุลละห์ (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ทั้งหมดนั้นมีให้เกิดขึ้น⁽³⁾ ซุล-ยาดัยน์ได้กล่าวว่า : แท้จริงบางอย่างได้เกิดขึ้น โอ้ ท่านร่อซูลุลละห์ ! ท่านร่อซูลุลละห์จึงได้หันไปทางผู้คนแล้วกล่าวว่า : ซุลยาดัยน์พูดจริงหรือ ? พวกเขาได้กล่าวว่า : ใช่ครับ โอ้ ท่านร่อซูลุลละห์ หลังจากนั้นท่านร่อซูลุลละห์ (ซ.ล.) ได้ทำละหมาดที่เหลืออยู่จนครบแล้วจึงได้สุญูดสองครั้งในขณะที่ยังนั่งอยู่ หลังจากกล่าวสลามแล้ว⁽⁴⁾ รายงานโดย หักคน

เล่าจากอิมรอน บุตรอัล-ฮุไซน์ (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : ท่านร่อซูลุลละห์ (ซ.ล.) ได้กล่าวสลามในร็อกอาอัตที่สามของละหมาดอัสร์ จากนั้นได้ลุกขึ้นยืนแล้วเข้าห้อง ได้มีชายคนหนึ่ง (เป็นผู้มี) มื่อยาวใหญ่ได้ลุกขึ้นยืน แล้วกล่าวว่า : ละหมาดกอสร (ย่อ) หรือ ? ท่านร่อซูลุลละห์ ท่านร่อซูลุลละห์ได้ออกมาด้วยท่าทางโกรธ แล้วได้ละหมาดอีกหนึ่งร็อกอาอัตที่ทิ้งไป หลังจากนั้นได้ให้สลามแล้วสุญูดสองครั้งเพราะลืม เสร็จแล้วจึงให้สลามอีกครั้ง⁽⁵⁾ รายงานโดย มุสลิม อยู่ดาวูด และอะหมัด

เล่าจากอับดุลลาห์ (ร.ค.) ว่า : ท่านร่อซูลุลละห์ (ซ.ล.) ได้ละหมาดจุห์รฮ์ร็อกอาอัต ได้มีผู้กล่าวแก่ท่านว่า : เขาได้ให้เพิ่มในละหมาดแล้วหรือ ? ท่านร่อซูลุลละห์ได้กล่าวว่า : มันเป็นอย่างไร ? เขากล่าวว่า : ท่านได้ละหมาดห้าร็อกอาอัต ท่านร่อซูลุลละห์จึงได้สุญูดสองครั้ง หลังจากกล่าวสลาม

และในบางรายงานว่า แน่แท้ข้าพเจ้าเป็นมนุษย์ดุจเดียวกับพวกท่าน ข้าพเจ้าระลึกได้เหมือนกับพวกท่านระลึกได้ และข้าพเจ้าลืมเหมือนกับพวกท่านลืม หลังจากนั้นท่านร่อซูลุลละห์ (ซ.ล.) ได้สุญูดชะหฺวีสองครั้ง รายงานโดย หักคน

(1) แต่เขาก็ไม่ได้กลับนั่งโดยเจตนา ทั้งนี้เพื่อตอนข้อกำหนด (ฮุกุม) ด้วยทจากฮาดิษนี้ อริบายได้ว่า อนุญาตให้ทั้งสิ่งที่เป็นสุนัตโดยเจตนาและซัดเซด้วยการสุญูด

(2) หะดีษนี้เป็นหลักฐานว่า การสุญูดชะหฺวีนั้นกระทำหลังการให้สลาม

(3) คือไม่ใช่ละหมาดกอสร (ย่อ) และไม่ได้นั่ง

(4) ตามทรรคนะของอบูฮะนีฟะห์ถือว่า การสุญูดชะหฺวีต้องกระทำหลังจากให้สลามแล้ว ดังได้กล่าวมาแล้ว

(5) ในฮาดิษนี้บรรยายว่ามีการให้สลามอีกครั้งหนึ่งหลังจากสุญูดชะหฺวีแล้ว และหลังการอ่านตะชะหฺฮุดที่ปรากฏอยู่ในฮาดิษที่รายงานโดยอิมรอนที่จะกล่าวต่อไป การปฏิบัติตามนี้เป็นทรรคนะของนักปราชญ์กลุ่มหนึ่ง

และเล่าจากเขา (อับดุลลาห์) ได้กล่าวว่า : พวกเราได้ละหมาดร่วมกับท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) บางครั้งท่านทำเกินหรือทำขาด ท่านอับรอฮีม (เป็นผู้เล่าฮาดิษบทนี้ด้วยคนหนึ่ง) ได้กล่าวว่า : สาบานต่ออัลเลาะห์ การเช่นนั้น⁽¹⁾ มิได้เกิดขึ้นนอกจากเกิดขึ้นมาจากข้าพเจ้า เขา (อับดุลเราะห์มาน) ได้กล่าวว่า : พวกเราได้กล่าวว่า : โอ้ ท่านร่อซูลุลเลาะห์ มีอะไรเกิดขึ้นในขณะละหมาดหรือ ? ท่านร่อซูลุลเลาะห์กล่าวว่า : เปล่า (ไม่มีอะไรเกิดขึ้น) พวกเราจึงเล่าสิ่งที่พระองค์ทำให้ฟัง ท่านร่อซูลุลเลาะห์ได้กล่าวว่า : เมื่อคนผู้หนึ่งได้ละหมาดเกินหรือละหมาดขาด ให้เขาจงสุญูดสองครั้ง รายงานโดย มุสลิมและอบูดาวูด

เล่าจากอิหมรอน บุตรฮุซัยน์ (ร.ค.) ว่า ท่านนบี (ซ.ล.) ได้ละหมาดร่วมกับพวกเขาแล้วลืม จึงได้สุญูดชะหฺวีสองครั้ง หลังจากนั้นได้อ่านตะชะฮฺฮ์สุดท้ายแล้วให้สลาม⁽²⁾ รายงานโดย เจ้าของสุนัน ฮากิม และถือว่าเป็นฮาดิษขอเอียะห์

ตอนที่ 2

สุญูดเพราะการอ่าน (สุญูดอดีตลาวะห์)⁽³⁾

อัลเลาะห์ตาอาลาผู้ทรงเกรียงไกรได้กล่าวไว้มีความว่า : แน่แท้บรรดาผู้มีศรัทธาต่อโอองการต่าง ๆ ของเรานั้น เมื่อพวกเขาถูกเตือนด้วยโอองการเหล่านั้น เขาทรุดตัวลงสุญูด (กราบ) และกล่าวคำสรรเสริญพระผู้เป็นเจ้าของพวกเขาในสภาพที่พวกเขาไม่มีความหึงหะโส

เล่าจากอบีฮุร็อยเราะห์ (ร.ค.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : เมื่อมนุษย์ได้อ่านโอองการที่มีสุญูด แล้วเขาได้ก้มกราบ (สุญูด) ชัยตอนจะปลีกตัวออก (จากเขา) แล้วร้องให้ พลังกล่าวว่า : พินาศแล้ว ! และในบางรายงานว่า ความพินาศได้เกิดขึ้นแก่ตัวข้าแล้ว ! มนุษย์ถูกบัญชาให้ก้มกราบ (สุญูด) เขาได้ทำตามคำสั่งนั้นด้วยการก้มกราบ (สุญูด) สวรรค์จึงเป็นของเขา ส่วนตัวข้าถูกใช้ให้ก้มกราบแต่ข้าฝ่าฝืน นรกจึงเป็นของข้า รายงานโดย มุสลิม

เล่าจากอิบนุอุมัร (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : ท่านนบี (ซ.ล.) เคยอ่านซูเราะห์ซึ่งมีโอองการเกี่ยวกับสุญูดอยู่ในซูเราะห์นั้น ท่านจะก้มกราบ (สุญูด) และพวกเราก็ก้มกราบ (สุญูด) พร้อมกับท่าน จนกระทั่งพวกเราเกือบหาที่ที่จะวางหน้าผากลงสุญูดไม่พบ⁽⁴⁾ รายงานโดย สามคน

และปรากฏว่าท่านนบี (ซ.ล.) เคยอ่านพระคัมภีร์อัล-กุรอานให้พวกเราฟัง เมื่อผ่านโอองการที่มีสุญูด ท่านจะตักปรีและก้มลงกราบ (สุญูด) พวกเราก็ก้มลงกราบ (สุญูด) พร้อมกับท่าน รายงานโดย อบูดาวูดและอัลฮากิม

(1) ความสงสัยที่ว่าท่านทำเกินหรือทำขาด

(2) ในฮาดิษน้อริบายว่า ให้อ่านตะชะฮฺฮ์สุดท้ายอีกครั้งหนึ่งหลังจากสุญูดชะหฺวี ซึ่งเป็นพระคัมภีร์หนึ่งของนักปราชญ์บางท่าน

(3) ก็คือการสุญูดหนึ่งครั้งเมื่ออ่านถึงโอองการที่กล่าวถึงการสุญูด

(4) คนที่ได้ยินโอองการที่มีสุญูด ก็ให้สุญูดเช่นเดียวกับคนอื่นอ่าน

เล่าจากอุกบะห์ บุตรามิร (ร.ค.) ว่า ข้าพเจ้าได้กล่าวแก่ท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ช.ล.) ว่า :
โอ้ท่านร่อซูลุลเลาะห์ ในซูเราะห์อัล-ฮัจญ์ มีสุหฺยุด 2 ครั้งหรือ ?⁽¹⁾ ท่านร่อซูลุลเลาะห์ตอบว่า ใช่
ผู้ใดไม่สุหฺยุดก็อย่าอ่าน (โอองการทั้งสองนั้น) รายงานโดย อุบฏาวุด ติมิมิ ฮากิม และถือว่าเป็นฮาดิษ
ที่เชื่อถือได้

เล่าจากอบีฮุรรอยเราะห์ (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : ท่านนบี (ช.ล.) เคยอ่านในละหมาดฟัจร
(ซุบฮฺ) ของวันศุกร์ด้วยอัสฟลามมีม ดันชีล อัสสัจอะห์ และซูเราะห์ (อัดตะหฺรี) อัลดะตะอะ
ลัลอินซานีน⁽²⁾ รายงานโดย บุคอรี มุสลิมและติรมิมิ

เล่าจากอบีนิอับบาส (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : อายะห์⁽³⁾ “ซ็อด” นั้น มิใช่เป็นอายะห์ที่ใช้ให้สุหฺยุด
แท้จริงข้าพเจ้าเห็นท่านนบี (ช.ล.) สุหฺยุดในการอ่านอายะห์นั้น รายงานโดย บุคอรี ติมิมิและอบูดาวูด

และท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ช.ล.) ได้อ่านอายะห์ “ซ็อด” ในขณะที่พระองค์อยู่บนแท่นแสดง
ธรรม (มิมบร) เมื่อท่านอ่านไปถึง “ที่ ๆ กล่าวถึงการสุหฺยุด”⁽⁴⁾ ท่านได้ลงมาจากแท่นแล้วก้ม
ลงกราบ (สุหฺยุด) ประชาชนก็ได้สุหฺยุดพร้อมกับท่าน ต่อมาอีกวันหนึ่งท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ช.ล.)
ได้อ่านอายะห์ “ซ็อด” และเมื่ออ่านไปถึง “ที่ ๆ กล่าวถึงการสุหฺยุด” ประชาชนเตรียมตัวจะลงสุหฺยุด
ท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ช.ล.) จึงได้กล่าวว่า : อายะห์นี้เป็นการเตาบะห์ของนบีองค์หนึ่ง แต่เมื่อ
ข้าพเจ้าเห็นว่าพวกท่านได้เตรียมตัวลงสุหฺยุดแล้ว ท่านร่อซูลุลเลาะห์จึงได้ลงมาจากแท่นและได้
สุหฺยุด และประชาชนก็ได้สุหฺยุด รายงานโดย อุบฏาวูด

เล่าจากอับดุลลาห์ (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : ท่านนบี (ช.ล.) ได้อ่านซูเราะห์ “อัลนัจมี” ที่
มักกะห์ แล้วได้สุหฺยุดที่นั่น⁽⁵⁾ และบุคคลที่อยู่กับพระองค์ได้สุหฺยุด นอกจากชายคนหนึ่ง ได้
กอบก้อนกรวดขึ้นมากำมือหนึ่ง แล้วยกขึ้นมาลูบที่หน้าผากของเขา พร้อมกับกล่าวว่า : นี่ก็เพียงพอ
แก่ข้าแล้ว ต่อมาข้าพเจ้า (ผู้เล่า) ได้เห็นเขาถูกฆ่าตายในสภาพของผู้ที่ทรมาน (กาเฟร) รายงาน
โดย หักน

เล่าจากอบีนิอับบาส (ร.ค.) ว่า ท่านนบี (ช.ล.) ได้สุหฺยุด เพราะอ่านซูเราะห์ อัลนัจมี
และบรรดามุสลิมและมุชริก (ผู้ตั้งภาคี) พวกยิวและมนุษย์ได้สุหฺยุดพร้อมกับท่าน⁽⁶⁾ รายงานโดย
บุคอรีและติรมิมิ

เล่าจากอบีรอฟีเยอะ (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้ละหมาดอัลดะตะมะห์ (อิซาอฺ)
พร้อมกับอบีฮุรรอยเราะห์ เขาได้อ่าน “อิซซัสมาอูนซึกก๊อต” แล้วได้ก้มกราบ (สุหฺยุด)⁽⁷⁾ ข้าพเจ้า

(1) คือโอองการที่ 18 และ 77 ของซูเราะห์อัลฮัจญ์

(2) คืออ่านในร็อกอ์แรกด้วยซูเราะห์อัลสัจอะห์ และในร็อกอ์ที่สองด้วยซูเราะห์อัดตะหฺรี

(3-4) คืออายะห์ที่ว่าะคอรฺรอรอกิอันวะอะนาบ (5) คือเมื่ออ่านถึง พัสบูคัลลิลลาหิอะอนุคฺ คืออายะห์สุดท้ายของซูเราะห์อัลนัจมี

(6) จนมีข่าวลือว่าชาวมักกะห์เข้านับถือศาสนาอิสลามทั้งหมด เนื่องจากเป็นซูเราะห์แรกที่มีการสุหฺยุด

(7) คือเมื่ออ่าน อะอิชากูริอะ อะลัฮฺนัฎฏูอาหฺนุสยัศตุณ

จึงได้ถามขึ้นว่า : อะไรนี่ ? อนุสุรยเราะห์ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าเคยสฺหฺยุด เพราะอ่านอายะห์นี้ข้างหลังอะบีลกอซิม (ท่านนบี) ซ.ล. ข้าพเจ้า (ผู้เล่า) ได้สฺหฺยุดอยู่เสมอเมื่ออ่านอายะห์นั้นจนกระทั่งข้าพเจ้าได้พบกับท่าน รายงานโดย ห้าคน นอกจากติรมีซีย์

เล่าจากอบีสุรยเราะห์ (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : พวกเราได้สฺหฺยุดพร้อมกับท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ในการอ่านอิซัสสะมาอูนซึกก็อตและอีกเราะบิส-มิริอบบิก รายงานโดย ห้าคน นอกจากบุคอรี

เล่าจากอัมรฺ บุตรอัลอาส (ร.ค.) ว่า ท่านนบี (ซ.ล.) ได้อ่านให้เขาฟัง 15 อายะห์ที่มีสฺหฺยุดอยู่ในคัมกีร์อัล-กุรอาน สามสฺหฺยุดจาก 15 อยู่ในซูเราะห์มูฟัสซอล⁽¹⁾ และอยู่ในซูเราะห์อัลฮัจญ์มีสองสฺหฺยุด⁽²⁾ รายงานโดย อับดุลวาคและอับนุมาษะห์

เล่าจากอบีอัลดัรดาอฺ (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้สฺหฺยุดพร้อมกับท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) 11 สฺหฺยุด ส่วนหนึ่งอยู่ในซูเราะห์ “อัลนัจมี”⁽³⁾ รายงานโดย ติรมีซีย์และอับดุลวาค

ข้อกำหนด (สุกั่ม) ของการสฺหฺยุดเนื่องจากการอ่าน (อัลกุรอาน)

เล่าจากไซดฺ บุตรซาบิต (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้อ่านซูเราะห์อัลนัจมีให้ท่านนบี (ซ.ล.) ฟัง ท่านไม่ได้สฺหฺยุดในซูเราะห์นี้ รายงานโดย ห้าคน

เล่าจากรอบีอะห์ บุตรอัब्ดิลลาห์ (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : อุมัรฺ บุตรอัล-คอตตอบได้อ่านซูเราะห์อันนะห์ลบนแท่นแสดงธรรม(มิมบาร) ในวันศุกร์ เมื่อได้อ่านมาถึงโองการที่กล่าวถึงสฺหฺยุด เขาได้ลงจากแท่นแล้วก้มลงกราบ (สฺหฺยุด) ประชาชนก็ได้ก้มลงกราบ เวลาผ่านไปจนถึงวันศุกร์หน้า เขาได้อ่านซูเราะห์อัลนะห์ลอีก และเมื่ออ่านไปถึงโองการที่กล่าวถึงสฺหฺยุด เขาได้กล่าวว่า : โอ้ประชากรทั้งหลาย ! แท้จริงเรากำลังผ่านโองการที่กล่าวถึงสฺหฺยุด ดังนั้นผู้ใดสฺหฺยุด ผู้นั้นก็ได้ทำถูกต้องตามสุนนะห์ และผู้ใดไม่สฺหฺยุดก็ไม่เกิดโทษกับเขา และปรากฏว่าอุมัรฺ (ร.ค.) มิได้สฺหฺยุด

อับนุอุมัรฺ (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : แท้จริงอัลเลาะห์มิได้กำหนดการสฺหฺยุดให้เป็นหน้าที่ที่จำเป็นเหนือพวกเรา นอกจากที่เราต้องการ รายงานฮาดิษทั้งสองโดย บุคอรี

เล่าจากอาอิซะห์ (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่าท่านนบี (ซ.ล.) เคยกล่าวในขณะที่สฺหฺยุด เพราะการอ่านในเวลากลางคืน ท่านจะกล่าวหลายครั้งในขณะที่สฺหฺยุดว่า : โอหน้ข้าของข้าก้มกราบแด่ผู้สร้างมันขึ้นมา ซึ่งเป็นผู้ที่ฝ่าหุ ฝ่าตา ด้วยพลังอำนาจของพระองค์ รายงานโดยเจ้าของสุนัน

(1) คือในซูเราะห์อัลนัจมี, อัลอินซิกอกและอีกเราะบิสมิริอบบิก

(2) ที่กล่าวมารวมเป็น 5 และที่กล่าวมาแล้วเช่นเดียวกันคือสฺหฺยุดในซูเราะห์คัมซัลและซ็อดและที่จะกล่าวต่อไปคือสฺหฺยุดในซูเราะห์อัลนะห์ล ส่วนที่เหลือคือการสฺหฺยุดในตอนท้ายของซูเราะห์อัลอะฮฺรอฟ, อัลเราะด, อัลอิสรอ, มัจยัม, อัลฟุรกอน, อัลมัลลและฮามิม อัลฮัจญะห์ รวมทั้งหมดมี 15 สฺหฺยุด

(3) ฮาดิษนี้ไม่ปฏิเสธหะดีษก่อน เพราะเป็นการบอกเล่าในสิ่งที่ตัวเขาได้กระทำพร้อมกับท่านนบี (ซ.ล.)

กัมกราบเพื่อแสดงความกตัญญูรู้คุณ (ชุกร)

เล่าจากอปีปักเราะห์ (ร.ค.) จากท่านนบี (ช.ล.) ว่า : เมื่อปรากฏว่าท่านนบีได้รับสิ่งที่ทำให้ปลื้มปิติยินดีหรือได้ข่าวดีจะทรุดตัวลงกัมกราบ เพื่อแสดงความขอบคุณต่ออัลเลาะห์ รายงานโดย อบูดาวูดและติรมีซี

ตัวบทของติรมีซีว่า : (เมื่อ) มีสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่เกิดขึ้นกับท่านนบี (ช.ล.) แล้วเกิดความภูมิใจ (ดีใจ) ท่านจะทรุดตัวกัมกราบต่ออัลเลาะห์

เล่าจากามิร บุตรสะอูด จากบิดาของเขา (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : พวกเราได้ออกไปพร้อมกับท่านนบี (ช.ล.) จากมักกะห์ โดยพวกเรามุ่งหน้าไปยังนครมะดีนะห์ ในขณะที่พวกเราเดินทางไปถึงเมืองมอซ-วา-รอ⁽¹⁾ ท่านนบีได้ลงจากพาหนะแล้วยกมือขึ้นขอพรต่ออัลเลาะห์ชั่วคราวหนึ่ง หลังจากนั้นได้ทรุดตัวลงกัมกราบ (สujud) แล้วหยุดอยู่อย่างนั้นเป็นเวลานาน ต่อจากนั้นได้ลุกขึ้นแล้วยกมือทั้งสองข้างขึ้นวิงวอนขอพรชั่วคราวหนึ่ง แล้วทรุดตัวกัมกราบและหยุดอยู่อย่างนั้นเป็นเวลานาน ต่อจากนั้นได้กล่าวว่า : แท้จริงข้าพเจ้าขอต่อพระผู้เป็นเจ้าให้ข้าพเจ้าได้ช่วยเหลือประชากรของข้าพเจ้า พระผู้เป็นเจ้าได้ให้ข้าพเจ้ามีสิทธิช่วยประชากรได้ 1 ใน 3 ข้าพเจ้าจึงได้ทรุดตัวลงกัมกราบ เพื่อขอบคุณพระผู้เป็นเจ้าของข้าพเจ้า หลังจากนั้นข้าพเจ้าได้เงยหัวขึ้น แล้วขอพรให้แก่ประชากรของข้าพเจ้า พระผู้เป็นเจ้าได้ให้ข้าพเจ้าอีก 1 ใน 3 ของประชากร ข้าพเจ้าจึงได้ทรุดตัวกัมกราบ เพื่อขอบคุณพระผู้เป็นเจ้าของข้าพเจ้า หลังจากนั้นข้าพเจ้าได้เงยหัวขึ้น แล้วขอพรให้แก่ประชากรของข้าพเจ้า พระผู้เป็นเจ้าได้มอบให้ข้าพเจ้าอีก 1 ใน 3 ข้าพเจ้าจึงได้ทรุดตัวกัมกราบต่อพระผู้เป็นเจ้าของข้าพเจ้า รายงานโดย อบูดาวูด

อนุญาตให้มีการกระทำได้เล็กน้อย ในขณะที่ละหมาดเพราะเกิดความจำเป็น

เล่าจากอปีกอตาดะห์ (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าเห็นท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ช.ล.) ทำหน้าที่เป็นผู้นำประชาชนในการละหมาด และอุมามะห์บุตรสาวของอปี-อัลอาส เป็นบุตรสาวของไซหนับ ซึ่งเป็นบุตรสาวของท่านนบี (ช.ล.) (หมายความว่า อุมามะห์เป็นหลานสาวของท่านนบี) ชื่ออยู่บนคอของท่านเมื่อท่านก้มลงรู้กัวะอ์ได้วางอุมามะห์ไว้ และเมื่อเงยจากสujudได้จับอุมามะห์มาไว้บนคออีก และในบางรายงานว่า : เมื่อสujudได้วางไว้ เมื่อลุกขึ้นยืนได้นำมาแบกไว้อีก รายงานโดย หักน นอกจากติรมีซี

เล่าจากอปีสุรอยเราะห์ (ร.ค.) จากท่านนบี (ช.ล.) ได้กล่าวว่า : ท่านทั้งหลายจงฆ่าตัวดำ ๆ ทั้งสองชนิดในขณะที่ละหมาด คือ ภูกับแมลงป่อง รายงานโดย เจ้าของสุนัน ฮากิม และถือว่า เป็นฮาดิษที่เชื่อถือได้

(1) ชื่อสถานที่แห่งหนึ่งใกล้กับนครมักกะห์

เล่าจากท่านหญิงอาอิชะห์ (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้มาในขณะที่ท่านร่อซูลุลเลาะห์ กำลังละหมาดอยู่ในบ้านประตูกุสโลนไว้ ท่านร่อซูลุลเลาะห์ได้เดินไปเปิดประตูให้ข้าพเจ้า แล้วก็กลับไปละหมาดที่เดิม ท่านหญิงอาอิชะห์ได้บรรยายว่า ประตูป้านอยู่ทางทิศกิบลัต⁽¹⁾ รายงานโดย เจ้าของสุนัน

และเล่าจากเขา (ท่านหญิงอาอิชะห์) ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้พบตัวเอง โดยมีท่าน ร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) กำลังละหมาด และข้าพเจ้านอนตะแคงอยู่ระหว่างท่านกับทิศกิบลัต เมื่อ ท่านต้องการสุญญัต ได้เขย่าเท้าทั้งสองของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจึงได้หัดเท้าทั้งสองข้าง⁽²⁾ รายงานโดย หักคน นอกจากติรมีซี

และในบางรายงานว่า : ข้าพเจ้ายึดเท้าไปทางทิศกิบลัตของท่านนบี (ซ.ล.) ในขณะที่ท่าน กำลังละหมาด เมื่อจะสุญญัตได้เขย่าข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจึงได้ยกเท้าขึ้น เมื่อท่านร่อซูลุลเลาะห์ลุก ขึ้นยืนข้าพเจ้าได้ยึดเท้าอีก

เล่าจากอบีสุรอยเราะห์ (ร.ค.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : การกล่าวตัสเบียะห์นั้น สำหรับผู้ชาย ส่วนการปรบมือนั้นสำหรับผู้หญิง⁽³⁾ รายงานโดย หักคน

เล่าจากสะหุล บุตรสะอู (ร.ค.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ผู้ใดมีสิ่งหนึ่งสิ่งใด มาประสพกับเขาในขณะที่ละหมาด ให้เขาจงกล่าวตัสเบียะห์ เพราะแท้จริงเมื่อเขาได้กล่าวตัสเบียะห์ เขาจะได้รับความสนใจ และแท้จริงการปรบมือนั้นสำหรับผู้หญิง รายงานโดย สามคน

เล่าจากอบินูมร (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้กล่าวแก่บิลาลว่า : ท่านนบี (ซ.ล.) ได้ กล่าวตอบพวกเขาเหล่านั้นอย่างไร ในขณะที่พวกเขากล่าวสลามแก่ท่านในสภาพที่ท่านกำลัง ละหมาด บิลาลตอบว่า : ท่านนบียกมือทำท่า รายงานโดย ตีรมีซีและอบูดาวูด

แต่อบูดาวูดได้รายงานเพิ่มเติมว่า : ท่านได้แบมือ (กาง) โดยคว่ำมือลง

เล่าจากยาบิร (ร.ค.) ได้กล่าว : พวกเราได้อยู่พร้อมกับท่านนบี (ซ.ล.) แล้วท่านได้ส่ง ข้าพเจ้าไปทำธุระบางอย่าง เสร็จแล้วข้าพเจ้าได้กลับมาในขณะที่ท่านกำลังละหมาด ข้าพเจ้า ได้ให้สลามแก่ท่าน แต่ท่านไม่ตอบรับสลามของข้าพเจ้า ได้เพิ่มในบางรายงานว่า : แต่ท่านได้ ยกมือทำท่าอย่างนี้ (คือท่าทำด้วยมือ) เมื่อท่านเสร็จละหมาดได้กล่าวว่า : ความจริงไม่มีอะไร มาขัดขวางข้าพเจ้าไม่ให้ตอบสลามท่านหรือ นอกจากข้าพเจ้ากำลังอยู่ในละหมาด⁽⁴⁾ รายงานโดย บุคอรี : โดยไม่มีการทำท่า และรายงานโดย มุสลิมและอบูดาวูดอย่างสมบูรณ์

(1) คือท่านไม่ได้หันหน้าไปทางอื่นนอกจากกิบลัต ในขณะที่ท่านเปิดประตู

(2) ในฮาดิษนี้เป็นหลักฐานว่า การกระทบผู้หญิงไม่ทำให้เสียละหมาด และการที่ผู้หญิงนอนขวางอยู่ข้างหน้าผู้ละหมาดไม่ทำให้เสียละหมาด ส่วนรายละเอียดของทั้งสองเรื่องนี้ได้กล่าวมาก่อนแล้ว

(3) ตัสเบียะห์คือการกล่าวคำว่า "ซุบฮันลิลลอห์" การปรบมือในที่นี้คือ เอาฝ่ามือขวาตบหลังมือซ้าย ทั้งสองอย่างนี้ศาสนาบัญญัติขึ้น เมื่อเกิดความจำเป็นขึ้นขณะละหมาด เช่น เคือนอิหม่าม เมื่ออิหม่ามลืมและหมายถึง การอนุญาตในสิ่งใด ๆ และอื่น ๆ จากสิ่งที่ เกิดขึ้นแก่ผู้กำลังละหมาด

(4) เข้าใจได้จากสองฮาดิษนี้ว่า การท่าทำด้วยมือหรือศีรษะในละหมาด เพราะมีเหตุจำเป็นนั้นเป็นท่อนุญาต

เล่าจากอะลี (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่าข้าพเจ้ามีช่วงเวลานึ่งที่จะต้องมาหาท่าน ร่อซูลุลเลาะห์ (ช.ล.) อยู่เป็นประจำ เมื่อข้าพเจ้ามาหาจะขออนุญาตถ้าหากข้าพเจ้าพบว่าท่าน กำลังละหมาด ท่านจะกระแอม⁽¹⁾ ข้าพเจ้าก็เข้าไป ถ้าหากข้าพเจ้าพบว่า ท่านว่าง (ไม่ทำธุระ อยู่อื่น) ท่านจะอนุญาตให้ข้าพเจ้า รายงานโดย นาสาอี และอะหมัด

เล่าจากอุกบะห์ (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้ละหมาดอัศร์พร้อมกับท่านนบี (ช.ล.) เมื่อให้สลามท่านรีบลุกขึ้นยืน แล้วเข้าไปหาภรรยาบางคนของท่าน แล้วออกมา และท่านได้แล เห็นความแปลกใจปรากฏอยู่ในใบหน้าของพวกเขาเหล่านั้น เพราะความรีบร้อนของท่าน ท่าน ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้านึกขึ้นมาได้ในขณะละหมาดว่ามีทองคำอยู่ที่เราแห่งหนึ่ง ข้าพเจ้าไม่ชอบ ที่จะให้มันอยู่กับเราจนถึงเย็นหรือถึงเช้า ข้าพเจ้าจึงได้ใช้ให้แบ่งมันเสีย

อุมร์ได้กล่าวว่า : แท้จริงข้าพเจ้าเตรียมจัดทหารของข้าพเจ้าในขณะที่ข้าพเจ้าอยู่ใน ละหมาด⁽²⁾ รายงานฮาคิมทั้งสองโดย บุคอรี

บทที่ 8

มัสยิด

มี 3 ตอน

ตอนที่ 1

คุณค่าของมัสยิด และความพยายามไปมัสยิด

อัลเลาะห์ผู้ทรงเกรียงไกรได้กล่าวว่า : แน่แท้จะทำนุบำรุงมัสยิดของอัลเลาะห์ นั่นคือ ผู้ที่ศรัทธาต่ออัลเลาะห์และวันสิ้นโลก และผู้ที่ดำรงละหมาดจ่ายชะก้าต และไม่กลัวใครนอก จากกลัวอัลเลาะห์ หวังว่าพวกเขานั้นแหละจะเป็นผู้ที่ได้ทางนำ

เล่าจากอุสมาน (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้ยินท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ช.ล.) กล่าวว่า : ผู้ใดสร้างมัสยิดหลังหนึ่ง โดยสร้างเพื่ออัลเลาะห์ อัลเลาะห์ได้สร้างเหมือนกับมัสยิดหลังนั้นให้ แก่เขาอยู่ในสวรรค์ และในบางรายงานว่า : (อัลเลาะห์) ได้สร้างบ้านหลังหนึ่ง (ให้แก่เขา) ใน สวรรค์ รายงานโดย หักคน นอกจากอบูดาวูด

เล่าจากอิบนุอุมร์ (ร.ค.) จากท่านนบี (ช.ล.) ได้กล่าวว่า : ท่านทั้งหลายจงละหมาดในบ้าน ของพวกท่าน และอย่าปล่อยให้บ้านร้างเป็นป่าช้า⁽³⁾ รายงานโดย หักคน

(1) อนุญาตให้ กระแอมในละหมาดเมื่อมีเหตุจำเป็น

(2) ในฮาคิมทั้งสองอนุญาตให้ใคร่ครวญและนึกคิดในขณะที่ละหมาด

(3) คือให้ละหมาดบางอย่างเช่น ละหมาดสุนัต

เล่าจากท่านหญิงอาฮิซะห์ (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้ใช้ให้สร้าง มัสยิดขึ้นภายในหมู่บ้าน และใช้ให้ทำความสะอาดและทำให้มัสยิดมีกลิ่นหอม รายงานโดย *อบูดาวูด นอกจากติรมีซี*

เล่าจากอับดุลลอฮ์ (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้รับเกียรติเหนือคนอื่น ๆ 6 ประการ ... ให้ข้าพเจ้าเป็นคนพูดคำคม, ให้ข้าพเจ้าชนะด้วยความกลัว, อนุญาตให้ข้าพเจ้ายึดเอาทรัพย์สินของข้าศึก (ฆ่อณิมะห์) และให้พื้นแผ่นดินเป็นสิ่งที่ใช้ทำความสะอาดและเป็นมัสยิดแก่ข้าพเจ้า, และได้ส่งข้าพเจ้ามายังมวลมนุษยทั้งหมด และให้ในปีทั้งหลายสุดสิ้นที่ข้าพเจ้า รายงานโดย *หำคน นอกจากอบูดาวูด*

และเล่าจากเขา (อับดุลลอฮ์) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : พื้นแผ่นดินส่วนที่ อัลเลาะห์รักที่สุดคือ มัสยิด พื้นแผ่นดินที่อัลเลาะห์เกลียดที่สุดคือตลาด⁽¹⁾ รายงานโดย *มุสลิม*

และเล่าจากเขา (อับดุลลอฮ์) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ผู้ใดได้ไปยังมัสยิด ในเวลาเช้าหรือเวลาเย็น อัลเลาะห์จะเตรียมที่อยู่ให้แก่เขาในสรวงสวรรค์ทุก ๆ เวลาเช้าหรือเวลาเย็น รายงานโดย *บุคอรีและมุสลิม*

และเล่าจากเขา (อับดุลลอฮ์) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : เจ็ดคนที่อัลเลาะห์ จะให้พวกเขาได้อยู่ในร่มเงาของพระองค์ ในวันที่ไม่มีร่มเงานอกจากร่มเงาของพระองค์ คือ ผู้นำที่มีความยุติธรรม, ชายหนุ่มที่เติบโตขึ้นมาอยู่ใน (กรอบของความดี) การภักดีต่อพระผู้เป็นเจ้า คนที่หัวใจของเขาผูกพันอยู่กับมัสยิด, คนสองคนรักกันเพื่ออัลเลาะห์รวมกันเพื่ออัลเลาะห์ จากกัน เพื่ออัลเลาะห์ ผู้ชายที่ผู้หญิงสูงศักดิ์และร่ำรวยเชิญชวนให้ทำความชั่ว แต่เขากล่าวว่า : แท้จริง ข้าพเจ้าเกรงกลัวอัลเลาะห์ คนที่บริจาคอย่างซ่อนเร้นจนมือซ้ายไม่รู้สิ่งที่มือขวาของเขาบริจาค และคนที่ระลึกถึงอัลเลาะห์ในขณะที่อยู่ตามลำพัง แล้วสองตาของเขาเอ่อตันด้วยน้ำตา รายงาน โดย *หำคน นอกจากอบูดาวูด*

และเล่าจากเขา (อับดุลลอฮ์) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : มาลาอิกะห์ จะขอพรให้คนใดคนหนึ่งจากพวกท่าน ตราบเมื่อเขายังคงอยู่ในที่ละหมาดของเขา ตราบเมื่อเขายังไม่มีมลทิน (อะดัส) มาลาอิกะห์จะกล่าวว่า : โอ้อัลเลาะห์! ได้โปรดอภัยให้เขา โอ้อัลเลาะห์! ได้โปรดเมตตาเขา รายงานโดย *สี่คน*

และเล่าจากเขา (อับดุลลอฮ์) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : คนที่อยู่ไกลจาก มัสยิดและไกลยิ่งกว่าจะได้รับผลบุญมากยิ่งขึ้น รายงานโดย *อบูดาวูดและมุสลิม*

และเล่าจากเขา (อับดุลลอฮ์) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ผู้ใดทำความสะอาดตัว เขาเอง (อาบน้ำและอาบน้ำละหมาด) ที่บ้านของเขา แล้วเดินไปยังมัสยิดแห่งหนึ่งจากมัสยิด

(1) เพราะเป็นสถานที่ที่มีการหลอกลวงตบตาและโกหก

ของอัลเลาะห์ เพื่อปฏิบัติ (ละหมาด) ฟิรดูหนึ่งจากฟิรดูของอัลเลาะห์ ปรากฏว่า สองก๊าวของเขานั้น ก๊าวที่หนึ่งลบความผิด ก๊าวที่สองยกตำแหน่งให้สูงขึ้น *รายงานโดย นาวาอ์และติรมีซี*

และเล่าจากเขา (อบีฮุรเราะฮ์) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ผู้ใดได้อาบน้ำละหมาด และได้ปฏิบัติการอาบน้ำละหมาดอย่างดี หลังจากนั้นเขาได้เดินทางไป (เพื่อร่วมทำการละหมาด ย่ามาอะห์) แล้วได้พบว่า กลุ่มชนนั้นได้ละหมาดเรียบร้อยแล้ว อัลเลาะห์จะให้ผลบุญแก่เขาเท่ากับผลบุญของคนที่ได้ละหมาด และบุคคลที่มาละหมาดโดยจะไม่หย่อนจากผลบุญของพวกเขาแต่อย่างใดเลย *รายงานโดย อับูดาวูดและนาวาอ์*

เล่าจากยาบิร (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่าบ้านของพวกเราอยู่ห่างไกลจากมัสยิดมาก พวกเราต้องการขายบ้านเพื่อย้ายมาอยู่ใกล้มัสยิด แต่ท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้ห้ามพวกเรา โดยกล่าวว่า : แท้จริงพวกท่านจะได้รับ (ผลบุญ) หนึ่งในขั้นของความดีด้วยการก๊าวเท้าแต่ละครั้ง และในบางรายงานว่า : โอ้ พวกบนิอุมัยยะห์ จงอย่าย้ายออกจากบ้านของพวกท่าน รอยเท้าของพวกท่านจะถูกบันทึก (ให้เป็นผลบุญ) พวกเขาได้กล่าวว่า : การที่พวกเราได้ย้ายออกไปจะไม่ทำให้พวกเราดีใจเลย *รายงานโดย บุคอรีและมุสลิม*

เล่าจากบุรอยดะห์ (ร.ค.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : เจ้าจงบอกข่าวดีแก่นักเดินในความมืดไปมัสยิด (ว่าเขาจะได้รับ) รัศมีอย่างสมบูรณ์ในวันกิยามะห์ *รายงานโดย อับูดาวูดและติรมีซี*

เล่าจากสะอีด บุตรอัล-มุสยิบ (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : ความตายได้มาเยือนชายคนหนึ่ง จากกลุ่มพวกอันซอร์ ก่อนตายเขาได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าจะเล่าฮาดิษบทหนึ่งให้พวกท่านฟัง ซึ่งข้าพเจ้าจะไม่เล่าให้พวกท่านฟัง นอกจากหวังผลบุญจากอัลเลาะห์เท่านั้น ข้าพเจ้าได้ยินท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) กล่าวว่า : เมื่อคนใดคนหนึ่งจากพวกท่านได้อาบน้ำละหมาด และได้ปฏิบัติ การอาบน้ำละหมาดอย่างดี หลังจากนั้นได้ออกไปละหมาด เขายังไม่ได้ยกเท้าขวาของเขาขึ้น นอกจากอัลเลาะห์ผู้ยิ่งใหญ่และเกรียงไกรได้บันทึกหนึ่งความดีแก่เขา และยังไม่ทันที่เขาจะวางเท้าซ้ายลง นอกจากอัลเลาะห์ผู้ยิ่งใหญ่และเกรียงไกรจะลบหนึ่งความชั่วออกจากเขา ดังนั้นให้คนใดคนหนึ่งจากพวกท่านจงเข้าใกล้ (มัสยิด) หรือออกห่าง (มัสยิด)⁽¹⁾ ถ้าหากพวกเขามัสยิดแล้วละหมาดย่ามาอะห์ร่วมกันเขาจะได้รับการอภัย ถ้าหากเขามามัสยิด ปรากฏว่า พวกนั้นได้ละหมาดไปบ้างแล้วแต่ยังไม่เสร็จ ก็ให้เขาละหมาดเท่าที่เขาตามทัน และให้ทำให้สมบูรณ์ในส่วนที่เหลืออยู่ เขาจะได้รับอภัยด้วยเช่นกัน ถ้าหากเขามามัสยิด ปรากฏว่าพวกนั้นได้ละหมาดเสร็จแล้ว ก็ให้เขาละหมาดให้เสร็จ เขาก็จะได้รับอภัยด้วยเช่นกัน *รายงานโดย อับูดาวูด*

เล่าจากอบีฮุรเราะฮ์ (ร.ค.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : เมื่อท่านทั้งหลายเดินผ่านสวนสวรรค์ ท่านทั้งหลายจงแวะดื่มกินจากความอุดมสมบูรณ์ของมัน ข้าพเจ้าถามว่าสวน

(1) เพื่อจะเดินหลาย ๆ ก๊าว

สวรค์นั้นคืออะไร ? ไ้ท่านร่อซูลล้ละห์ ท่านตอบว่า : คือมัสยิด ข้าพเจ้าถามอีกว่า ความอุดมสมบูรณ์คืออะไร ? ไ้ ท่านร่อซูลล้ละห์! ท่านตอบว่า : คือ การกล่าว ชุณหานัลละห์ วิลย้าจุลล้ละห์ ละล้ละห์อัลล้ละห์ วิลล่อซออักบร

และปรากฏว่าท่านนบี (ซ.ล.) เมื่อละหมาดฟัร (ซุบฮฺ) เสร็จแล้ว ได้นั่งอยู่ในที่ละหมาดของท่านจนตะวันตก รายงานฮาดิษทั้งสองโดย ตีรมีซี

ความประเสริฐของมัสยิดทั้งสามแห่ง

อัลละห์ตาอาลาได้กล่าวว่า : แท้จริง วิหารแห่งแรกที่ถูกตั้งขึ้นเพื่อประโยชน์ของมนุษย์ คือ ที่ตั้งอยู่ ณ บักกะห์ (มักกะห์) เป็นศิริมกค และทางนำที่ถูกต้องแก่ชาวโลก

เล่าจากอบีซุร (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้ถามท่านร่อซูลล้ละห์ (ซ.ล.) ถึงมัสยิดแห่งแรกที่ถูกตั้งขึ้นในหน้าแผ่นดิน ท่านตอบว่า : คือมัสยิดฮารอม (ที่มักกะห์) ข้าพเจ้าได้ถามว่า : แล้วหลังจากนั้นมัสยิดแห่งใด ? ท่านตอบว่า : มัสยิดอักซอ ข้าพเจ้าได้ถามอีกว่า : มัสยิดทั้งสองแห่งนั้นถูกก่อตั้งห่างกันกี่ปี ท่านตอบว่าสี่สิบปี หลังจากนั้นพื้นแผ่นดินทั้งหมดเป็นมัสยิดของท่าน ไม่ว่าที่ใดที่ได้เวลาละหมาดให้ท่านจงละหมาด⁽¹⁾ รายงานโดย บุคอรี มุสลิม และนาซาอี

เล่าจากอบีซุรอยเราะห์ (ร.ด.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : อย่าเตรียมพาหนะเพื่อเดินทาง นอกจากเพื่อไปยังมัสยิดทั้งสามแห่ง นั่นคือ มัสยิดของข้าพเจ้าแห่งนี้ (มะดีนะห์) มัสยิดฮารอมและมัสยิดอักซอ รายงานโดย หักน

และเล่าจากเขา (อบีซุรอยเราะห์) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : สิ่งที่อยู่ระหว่างบ้านของข้าพเจ้ากับแท่นที่ใช้ยืนเทศนาธรรม (มิมบร) นั่นคือ สวนหนึ่งจากสวนสวรรค์และแท่นมิมบรของข้าพเจ้าจะตั้งอยู่ริมสระน้ำ (อัล-เกฮซรในวันกิยามะห์) รายงานโดย หักน นอกจากอบูดาวูด

และเล่าจากเขา (อบีซุรอยเราะห์) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ละหมาดครั้งหนึ่งในมัสยิดของข้าพเจ้าแห่งนี้ ดีกว่าละหมาดที่อื่นถึงหนึ่งพันเท่า นอกจากมัสยิดฮารอม และได้มีเพิ่มเติมในบางรายงานว่า : เพราะแท้จริงข้าพเจ้าเป็นนบีมุฮัมมัดสุดท้าย และมัสยิดของข้าพเจ้าเป็นมัสยิดสุดท้าย รายงานโดย บุคอรี มุสลิม ตีรมีซีและอิมามอะห์

และได้มีเพิ่มเติมว่า : หนึ่งละหมาดในมัสยิดฮารอมนั้น ดีกว่าละหมาดที่อื่นถึงหนึ่งแสนเท่า

เล่าจากอับดุลลาห์ บุตรอัมร (ร.ด.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : แท้จริง สุไลมาน บุตรของดาดูด (อ.ล.) ในขณะที่ได้สร้างบัยตุลมักคิส (มัสยิดอักซอ) ได้ขอต่ออัลละห์ผู้ยิ่งใหญ่ และเกรียงไกรสามประการคือ (1) คำตัดสินที่ตรงกับคำตัดสินของเขา ซึ่งเขาก็ได้รับตามนั้น

(1) โดยไม่ต้องคำนึงถึงมัสยิด เพราะพื้นแผ่นดินทั้งหมดใช้เป็นที่ละหมาด

(2) อำนาจการปกครองที่ไม่สมควรแก่ผู้ใดอีก หลังจากเขาซึ่งเขาก็ได้รับตามนั้น (3) และได้ขอต่ออัลเลาะห์ตาอาลา ในขณะที่เสร็จจากการสร้าง (บัยตุลมักดิส) ว่า : อย่าให้มีใครที่มามัสยิดแห่งนี้ แล้วเขาไม่ได้ออกจากมัสยิดไปนอกจากได้ละหมาดแล้ว มันจะทำให้เขาหลุดพ้นจากความผิดเหมือนวันที่มารดาของเขาได้คลอดเขาออกมา *รายงานโดย นานาฮ์*

เล่าจากไมมูนะห์ ทาสหญิงของท่านนบี (ซ.ล.) หล่อนได้กล่าวว่า : โอ้ ท่านร่อซูลุลเลาะห์ จงอธิบายบัยตุลมักดิสให้แก่พวกเรา ท่านได้กล่าวว่า : ท่านทั้งหลายจงไปยังบัยตุลมักดิสและละหมาดในมัสยิดนั้น ถ้าหากพวกท่านไม่ได้ไปและไม่ได้ละหมาดในมัสยิดก็จงส่งน้ำมันไปเพื่อใช้จุดตะเกียงในมัสยิดนั้น *รายงานโดย อุบะดวูดและอิบนุญะฮ์*

มัสยิดกุบาอ์

เล่าจากอิบนุอุมร์ (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่าท่านนบี (ซ.ล.) มาที่มัสยิดกุบาอ์ ทุกวันเสาร์ โดยเดินมาหรือขี่พาหนะมา⁽¹⁾ และอิบนุอุมร์ก็ได้กระทำการอย่างนั้น *รายงานโดย บุคอรี มุสลิม และนานาฮ์*

เล่าจากอุสัยดฺ บุตรดุฮัยร์ (ร.ค.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : การละหมาด ในมัสยิดกุบาอ์ได้ผลบุญเหมือนการทำอุมเราะห์ครั้งหนึ่ง⁽²⁾ *รายงานโดย ตีรมัซซีและนานาฮ์*

ผู้หญิงไปมัสยิด

เล่าจากท่านหญิงอาอิชะห์ (ร.ค.) ว่า ท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) เคยละหมาดซุบฮฺ ในขณะที่ยังมีดอยู่⁽³⁾ พวกผู้หญิงของมุอิมินได้พากันกลับโดยไม่รู้ว่าเป็นใครเนื่องจากความมืด⁽⁴⁾

เล่าจากอิบนุอุมร์ (ร.ค.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : เมื่อผู้หญิงของพวกท่าน ขออนุญาตจากพวกท่านเพื่อไปมัสยิด ท่านทั้งหลายจงอนุญาตให้พวกหล่อน *รายงานฮาดิษทั้งสองโดย บุคอรีและมุสลิม*

และเล่าจากเขา (อิบนุอุมร์) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ท่านทั้งหลายอย่ากีดกัน บ่าวหญิงของอัลเลาะห์ จากมัสยิดของพระองค์ *รายงานโดย บุคอรี มุสลิมและอบูดาวูด*

และมีเพิ่มเติมว่า : แต่ให้พวกหล่อนออกไปในสภาพที่มีกลิ่นเหม็นโคล (คือมิได้ประพินด้วยเครื่องหอมใด ๆ)

(1) และได้ละหมาดในมัสยิดนั้นสองร็อกอาอ์ต

(2) การละหมาดครั้งหนึ่งในมัสยิดกุบาอ์ จะได้ผลบุญเท่ากับการทำอุมเราะห์หนึ่งครั้ง

(3) ความมืดหลังแสงอรุณจางขึ้น

(4) หลังละหมาดก่อนที่แสงสว่างจะกระจาย

และเล่าจากเขา (อิบน์อุมร์) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ท่านทั้งหลายจงอนุญาตให้พวกผู้หญิงไปยังมัสยิดในเวลากลางคืน บุตรคนหนึ่งของเขา (อิบน์อุมร์) ซึ่งมีชื่อเรียกว่า วากิด ได้กล่าวว่า : ถ้าอย่างนั้นพวกผู้หญิงก็จะเอาคำอนุญาตนั้นไปสร้างความเสื่อมเสียขึ้น (ผู้รายงาน) ได้กล่าวว่า : อิบน์อุมร์ได้บอกพร้อมกับกล่าวว่า : ข้าพเจ้ากล่าวว่า : ท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้กล่าวว่าอนุญาต แต่เจ้ากลับบอกว่าไม่ (อนุญาต)⁽¹⁾ รายงานโดย มุสลิม อับูดาวูดและติรมีซี

เล่าจากท่านหญิงอาอิชะห์ (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : ถ้าหากท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) มีชีวิตอยู่จนได้พบสิ่งที่พวกผู้หญิงกระทำแล้ว ท่านจะต้องห้ามพวกหล่อนไปมัสยิดอย่างแน่นอน เหมือนกับพวกผู้หญิงของพวกบะนีอิสรออีลเคยถูกห้ามมาแล้ว ข้าพเจ้าได้กล่าวแก่อัมเราะห์ว่า : พวกหล่อนถูกห้ามหรือ ? ท่านหญิงอาอิชะห์กล่าวว่า : ใช่ รายงานโดย สามคน

เล่าจากไซหนับ ภรรยาของอับดุลลาะห์ (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : ท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้กล่าวแก่พวกเขาว่า : เมื่อคนใดคนหนึ่งจากพวกเธอได้ปรากฏตัวที่มัสยิด อย่าให้หล่อนกระทบของหอมใด ๆ รายงานโดย มุสลิม

และในบางรายงานว่า : ผู้หญิงคนใดที่กระทบของหอม อย่าให้หล่อนคนนั้นปรากฏตัวพร้อมกับพวกเราในละหมาดอิซาอู (สุดท้าย)

เล่าจากอับดุลลาะห์ (ร.ค.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : การละหมาดของผู้หญิงภายในห้องนอนนั้น ดีกว่าละหมาดในที่โล่งของบ้าน และการละหมาดของผู้หญิงภายในเรือนหลังเล็กที่สร้างไว้สำหรับเก็บของนั้น ดีกว่าละหมาดในบ้าน และในบางรายงานว่า : ท่านทั้งหลายอย่ากีดกันผู้หญิงของพวกท่านจากมัสยิด แต่บ้านของพวกหล่อนนั้นเป็นความดีแก่พวกหล่อนยิ่งกว่า รายงานฮาดิษทั้งสองโดย อับูดาวูด

ตอนที่ 2

(มารยาท) ระเบียบที่ควรปฏิบัติแก่มัสยิด

อัลเลาะห์ตาอาลาได้กล่าวว่า : และเราได้ให้ข้อผูกมัดแก่อิบรอฮีมและอิสมาแอลว่า . ท่านทั้งสอง จงทำความสะอาดบ้านของเรา (ไบตุลเลาะห์) เพื่อเตรียมไว้สำหรับผู้มาตอวาฟ ผู้ที่มาเยาะดิก้าฟ ผู้ที่มาก็มรูกัวะอู (ค่านับ) และกัมกราบ (สุญูด)

เล่าจากอะบีฮุัยษัฎหรืออะบีฮุไซด (ร.ค.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : เมื่อคนใดคนหนึ่งจากพวกท่านได้เข้าสู่มัสยิด⁽²⁾ ให้เขากล่าวสลามแก่ท่านนบี (ซ.ล.) หลังจากนั้นให้กล่าวขอพรว่า : โอ้ พระผู้เป็นเจ้า ! ได้โปรดเปิดประตูแห่งความเมตตาของพระองค์ให้แก่ข้าพเจ้า เมื่อออกจาก

(1) ไม่ควรที่เจ้าจะขัดข้าพเจ้าในเรื่องนี้ (2) หมายถึงมัสยิดนบี

มัสยิดให้กล่าวว่า : โอ้ อัลเลาะห์เจ้า ! แท้จริงข้าพเจ้าขอความโปรดปรานจากท่าน รายงานโดย มุสลิม อบูดาวูดและนาซออี

เล่าจากท่านหญิงฟาติมะห์ (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่าท่านนบี (ซ.ล.) เมื่อเข้ามัสยิด ได้ขอพรและความสันติสุขให้แก่หมู่ฮัมมัด และกล่าวว่า โอ้ พระผู้เป็นเจ้าของข้าฯ ได้โปรดอภัยในบาปกรรมของข้าฯ และได้โปรดเปิดประตูแห่งความเมตตาของพระองค์ท่านให้แก่ข้าฯ รายงานโดย ตริมีซี

และปรากฏว่าท่านนบี (ซ.ล.) เมื่อได้เข้ามัสยิด ท่านจะกล่าวว่า : ข้าพเจ้าขอป้องกันด้วยอัลเลาะห์ผู้ยิ่งใหญ่ และด้วยดวงหน้าอันมีเกียรติของพระองค์ และด้วยอำนาจที่มีมาตั้งแต่ดั้งเดิมของพระองค์ จากชัยตอนมารร้ายที่ถูกสาปแช่ง และเมื่อท่านได้กล่าวอย่างนั้น ชัยตอนก็จะกล่าวว่า : เขาได้รับการคุ้มครองจากข้าพเจ้าตลอดทั้งวัน รายงานโดย อบูดาวูด

และเคยปรากฏว่าอับนุอมร์ได้เข้ามัสยิดด้วยเท้าขวา และออกด้วยเท้าซ้าย รายงานโดย บุคอรี

เล่าจากอบีกอลาดะห์ (ร.ค.) ว่า ท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : เมื่อคนใดคนหนึ่งจากพวกท่านได้เข้ามัสยิดให้เขาก็มารู้จักะอูสองร็อกอาอ์ต ก่อนจะทรมัตตูลังนิง⁽¹⁾ รายงานโดย หักน

เล่าจากกะอับ บุตรมาลิก (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : ท่านนบี (ซ.ล.) เมื่อกลับจากเดินทาง จะแวะพักที่มัสยิดเป็นอันดับแรก แล้วละหมาดในมัสยิดนั้น รายงานโดย บุคอรีและมุสลิม

ตัวบทของมุสลิมว่า : ท่านนบีนั้นไม่เคยกลับจากการเดินทาง นอกจากเป็นเวลากลางวัน ในเวลาสาย และเมื่อกลับมาจะแวะพักที่มัสยิดก่อน แล้วละหมาดในมัสยิดสองร็อกอาอ์ต เสร็จแล้วจึงนั่งลงในมัสยิด

เล่าจากอะนัส (ร.ค.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : การถ่มน้ำลายลงในมัสยิดเป็นความผิด⁽²⁾ สิ่งที่จะลบล้างความผิดนั้นก็คือ กลบมันเสีย⁽³⁾ รายงานโดย สัคน

ตามรายงานของมุสลิมว่า : เขาได้นำผลงานของประชากรของข้าพเจ้ามาแสดงให้ข้าพเจ้าดู มีทั้งดีและชั่ว ข้าพเจ้าได้พบว่าในผลงานที่ดี ๆ นั้น มีอันตรายที่ถูกปิดออกให้พ้นทางเดิน⁽⁴⁾ และข้าพเจ้าได้พบว่าในผลงานที่ชั่ว ๆ นั้น มีเสมหะที่ปรากฏอยู่ในมัสยิดโดยมิได้ถูกฝัง (กลบ)

และเล่าจากเขา (อะนัส) ว่าท่านนบี (ซ.ล.) ได้เห็นเสมหะอยู่ทางทิศกิบลัต ท่านได้ขูดแกะมันออกด้วยมือของท่าน และได้เห็นว่าท่านแสดงท่ารังเกียจหรือเห็นความรังเกียจของท่าน

(1) ตามตัวบทจากฮาดิษของท่านอบีกอลาดะห์นั้น ละหมาดตะฮียะตุลมัสยิดเป็นวาญิบ ตามทรรศนะของนักวิชาการกลุ่มหนึ่ง แต่ตามทรรศนะของนักปราชญ์ส่วนใหญ่แล้วถือว่าละหมาดตะฮียะตุลมัสยิดเป็นสุนัตเท่านั้น

(2) เพราะทำให้มัสยิดเปราะเปื้อน และการทำให้มัสยิดเปราะเปื้อนแม้ด้วยสิ่งที่สะอาดก็เป็นการฮารอม

(3) ในพื้นมัสยิดถ้าหากพื้นมัสยิดเป็นดิน

(4) คือขจัดสิ่งที่กีดขวางการสัญจรของผู้คน เช่น ก้อนหิน หนาม เป็นต้น

และแสดงความขะแยงอย่างจริงจัง และท่านได้กล่าวว่า : แท้จริงคนใดคนหนึ่งจากพวกท่านนั้น เมื่อเขาลุกขึ้นยืนละหมาด ก็เท่ากับเขากำลังเฝ้าอยู่เบื้องหน้าของพระผู้เป็นเจ้าของเขา ดังนั้น เขาย่ำถมน้ำลายไปในทางทิศกิบลัต แต่ให้ถ่มทางด้านซ้ายหรือใต้ฝ่าเท้าของเขา⁽¹⁾ หลังจากนั้น ท่านได้จับปลายผ้าคลุมของท่าน แล้วถ่มน้ำลายลงไปแล้วพับซ้อนกัน และ (ผู้รายงาน) ได้กล่าวว่า : หรือท่านได้กระทำอย่างนี้

เล่าจากอบีฮุรَيْرَةَ (ร.ค.) ว่า ชายมิดาคคนหนึ่งหรือหญิงมิดาคคนหนึ่งเคยทำหน้าที่ดูแลและทำความสะอาดเก็บกวาดอยู่ในมัสยิดได้ตายไป ท่านนบี (ซ.ล.) ได้ถามถึงเขา (หล่อน) พวกเขตอบว่า : เขา (หล่อน) ตายไปแล้ว ท่านกล่าวว่า : พวกท่านไม่ได้บอกให้ฉันได้ทราบข่าวการตายของเขาหรือ ? พวกท่านจงชี้ทางให้ข้าพเจ้าไปยังหลุมศพของเขา (หล่อน) ด้วย แล้วท่านก็มายังหลุมศพของเขา (หล่อน) แล้วละหมาดเหนือหลุมฝังศพนั้น รายงานฮาดิษทั้งสองโดย สามคน

เล่าจากอะนัส (ร.ค.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ผลบุญของประชากรของข้าพเจ้าได้ถูกนำมาแสดงให้ข้าพเจ้าดู แม้กระทั่งขณะที่ชายคนหนึ่งนำออกไปพ้นมัสยิด และบาปกรรมของประชากรของข้าพเจ้าก็ได้ถูกนำมาแสดงให้ข้าพเจ้าดู ข้าพเจ้าไม่พบว่ามีบาปใดที่จะใหญ่กว่าฮุรَيْرَةُ หนึ่งในจากพระมหาคัมภีร์อัล-กุรอาน หรือโองการหนึ่งที่ได้ถูกมอบแก่ชายคนหนึ่ง แล้วภายหลังเขาก็ลืมมัน⁽²⁾ รายงานโดย อบูดาวูดและติรมิซีย์

เล่าจากอับบาส บุตรอะมีม จากลุงของเขา (ร.ค.) ว่า เขาได้พบท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) นอนหงายอยู่ในมัสยิดเอาเท้าวางซ้อนกัน⁽³⁾ รายงานโดย หักคน

และปรากฏว่าอับนุอุมร์ ในขณะที่ยังเป็นโสดไม่มีครอบครัว ก็เคยนอนอยู่ในมัสยิดของท่านนบี (ซ.ล.) รายงานโดย บุคอรีและติรมิซีย์

เล่าจากอบีฮุรَيْرَةَ (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : ท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้ส่งกองทหารม้าไปทาง نجد แล้วกองทหารม้าได้นำตัวชายผู้หนึ่งจากตระกูลบานิสะนะฟียะห์ ชายผู้นี้มีชื่อเรียกว่า ชุมามะห์ บุตรอุซาล พวกเขาได้จับชายคนนี้ผูกติดกับเสามัสยิด⁽⁴⁾ รายงานโดย สามคน

เล่าจากเขา (อบีฮุรَيْرَةَ) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : แท้จริงมีผีตนหนึ่งจากพวกยิวนำมาหลอกข้าพเจ้า เมื่อคืนนี้ หรือคำพูดของท่านนี้เพื่อทำให้ข้าพเจ้าเลิกละหมาด แต่อัลเลาะห์ได้ให้ข้าพเจ้าสามารถจับมันไว้ได้ และข้าพเจ้าตั้งใจที่จะผูกมันไว้กับเสามัสยิดจนกระทั่งรุ่งเช้า พวกท่านทุกคนจะได้มองดูมัน แต่ข้าพเจ้านึกถึงคำพูดของพี่ชายของข้าพเจ้าสุไลมาน⁽⁵⁾

(1) ถ้าหากพื้นมัสยิดเป็นดิน ถ้าไม่ใช่เช่นนั้นให้กระทำอย่างที่สอง คือถ่มลงในชายผ้า

(2) คือท่องจำแล้วปล่อยให้ลืมไป (3) การนอนในมัสยิดเป็นสิ่งที่ศาสนาอนุญาตให้

(4) จากหะดีษนี้แสดงว่าอนุญาตให้กำพร้าเข้ามัสยิดได้ เพราะความจำเป็นหรือเพราะหวังว่าเขาจะเข้านับถือศาสนาอิสลาม

(5) คือท่านนบิสุไลมาน (อ.ล.)

ขึ้นมาว่า : โอ้ พระผู้เป็นเจ้าของข้าพเจ้า จงให้อ่านแก่ข้าพเจ้าอย่างที่ไม่มีการจะมีอ่านอย่างนี้
อีกหลังจากข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจึงได้ปล่อยมันไปอย่างสิ้นท่า รายงานโดย บุคอรฺและมุสลิม

เล่าจากอัศฮาบิ บุตรยะซีด (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้ายืนอยู่ในมัสยิดมีคนเอาก้อน
กรวดขว้างมาถูกข้าพเจ้า ข้าพเจ้าเหลียวไปมองบังเอิญเป็นอุมร์ บุตรอัลค็อตตอบ แล้วกล่าว
ว่า : ท่านจงนำชายสองคนนั้นมาหาข้าพเจ้า : ข้าพเจ้าจึงได้นำตัวชายสองคนไปหาเขา อุมร์
ถามว่า : ท่านทั้งสองมาจากไหน ? ชายทั้งสองตอบว่า : พวกเราเป็นชาวตออิฟ อุมร์กล่าว
ว่า : ถ้าหากท่านเป็นชาวเมืองนี้ข้าพเจ้าต้องทำให้ท่านทั้งสองเจ็บตัวแน่ ๆ ท่านทั้งสองส่งเสียง
ดังในมัสยิดของท่านนี่ (ช.ล.)⁽¹⁾ รายงานโดย บุคอรฺ

เล่าจากอับดุลลอฮฺ (ร.ค.) จากท่านนบี (ช.ล.) ได้กล่าวว่า : ใครได้ยินคนประกาศ
ของหายในมัสยิดให้กล่าวว่า : ขออัลเลาะห์อย่าให้เขาได้ของที่หายคืน เพราะมัสยิดมิได้ถูกสร้าง
เพื่อการนี้ รายงานโดย มุสลิมและอบูดาวูด

และตามรายงานของมุสลิมว่า : แท้จริงท่านนบี (ช.ล.) เมื่อละหมาดเสร็จมีผู้ชายคน
หนึ่งลุกขึ้นกล่าวว่า : มีใครพบอูฐแดงของข้าพเจ้าที่หายไปบ้างไหม ? ท่านนบี (ช.ล.) ได้กล่าว
ว่า : ท่านจะไม่ได้พบมันหรอก แท้จริงมัสยิดถูกสร้างขึ้นมาเพื่อสิ่งที่คู่ควรกัน⁽²⁾ และ
ตามรายงานของสามคนว่า : ผู้ใดผ่านเข้าไปในส่วนใดส่วนหนึ่งของมัสยิดหรือตลาดของเรา
พร้อมด้วยลูกดอก ให้เขาเก็บข้างมีคมไว้ในช่อง อย่าทำให้เกิดอันตรายแก่มุสลิมคนใด

เล่าจากยาบิร (ร.ค.) จากท่านนบี (ช.ล.) ได้กล่าวว่า : ผู้ใดกินหัวหอม กระเทียมและ
ต้นกุรริซ⁽³⁾ อย่าให้เขาเข้ามาใกล้มัสยิดของเรา เพราะมวลมาลาอิกะห์จะได้รับความรำคาญ
(การรบกวนจากกลิ่นเหม็น) จากสิ่งที่มนุษย์ได้รับความรำคาญ และในบางรายงานว่า : ผู้ใดกิน
กระเทียมหรือหัวหอม ให้เขาปลีกตัวไปจากเราหรือปลีกตัวจากมัสยิดของเรา ให้เขานั่งอยู่ในบ้าน
ของเขา และอีกรายงานหนึ่งว่า : ผู้ใดกินพืช (ทั้ง 3 ชนิด) นี้ อย่าเข้ามาใกล้มัสยิดของเรา
จนกว่ากลิ่นของมันจะหายไป⁽⁴⁾ รายงานโดย หักคน

ตามรายงานของมุสลิมและนาซาอีว่า : อุมร์ (ร.ค.) ได้กล่าวใน (คุตบะห์) การกล่าว
สุนทรพจน์ครั้งหนึ่งว่า : โอ้ ปวงชนทั้งหลาย พวกท่านกินพืชสองชนิด ซึ่งข้าพเจ้าไม่เห็น
ประโยชน์อะไรในมันทั้งสอง นอกจากมันทั้งสองเป็นสิ่งที่น่าเกลียด คือ หัวหอมและกระเทียม
ข้าพเจ้าเห็นว่าท่านรอซูลุลเลาะห์ (ช.ล.) เมื่อได้กลิ่นมันทั้งสองจากชายคนหนึ่งในมัสยิด ท่าน

(1) การส่งเสียงดังเป็นการฮารอม เพราะไม่ให้เกียรติแก่มัสยิด และโดยเจตนาอย่างชัด เมื่อไปสร้างความรบกวนแก่ผู้ที่กำลังละหมาด

(2) คือ เพื่อทำอาบาคะห์ต่ออัลเลาะห์

(3) ต้นผักชนิดหนึ่งคล้ายต้นหอม ลักษณะของใบแบน มีกลิ่นฉุน

(4) ตามทฤษฎีของนักปราชญ์ส่วนมากแล้ว ถือว่าการกินพืชสามชนิดนี้หรือพืชชนิดอื่นที่มีกลิ่นรุนแรงฉุนๆ แล้วไปปรากฏตัว
ที่มัสยิดถือว่ามักโรห์ แต่มีนักวิชาการบางกลุ่มถือว่าฮารอม โดยพิจารณาจากตัวบทของฮาดิษโดยตรง

จะออกคำสั่งแล้วเขาจะถูกนำตัวไปยังบะเกียะอุ⁽¹⁾ ดังนั้นผู้ใดจะกินหัวหอมและกระเทียมให้เขาจงดับกลิ่นของมันด้วยการต้ม (ให้สุกเสียก่อน)

และตามรายงานของติรมีซีและนาซาอีว่า : ท่านนบี (ช.ล.) ห้ามการขับไล่ในมัสยิด และห้ามการขาย การซื้อในมัสยิด และห้ามประชาชนตั้งวงกันในวันศุกร์ก่อนละหมาด⁽²⁾

ลักษณะของมัสยิดนบี (ช.ล.) ในสมัยของท่าน

เล่าจากอิบนุอุมร์ (ร.ค.) ว่า มัสยิดในสมัยของท่านนบี (ช.ล.) สร้างด้วยดิน (อิฐ) ดิบ หลังคาคลุมด้วยก้านอินทผลัม เสาทำด้วยต้นอินทผลัม ท่านอบูบักรุมิได้เพิ่มเติมสิ่งใด ๆ เลย ท่านอุมร์ได้เพิ่มเติมและได้สร้างทับบนมัสยิดหลังเดิมที่มีอยู่ในสมัยของท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ช.ล.) ด้วยดิน (อิฐ) ดิบและก้านอินทผลัม และได้ตั้งเสาขึ้นใหม่จากต้นอินทผลัม ต่อมา อูสมานได้เปลี่ยนแปลงและเพิ่มเติมอีกมากมาย⁽³⁾ และได้ก่อกำแพงด้วยหินแกะสลัก และด้วยปูนขาว และได้ทำเสาจากหินแกะสลัก ส่วนหลังคาทำด้วยไม้ชนิดดี รายงานโดย บุคอรีและอบูดาวูด

เล่าจากยาบิร (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่าท่านนบี (ช.ล.) เคยอ่านคุตบะห์บนต้นอินทผลัม เมื่อเขาได้ทำมิมบร (แท่นที่ใช้ยืนในการแสดงธรรม) ขึ้น ต้นอินทผลัมได้ร้องครวญคราง จนกระทั่งนบี (ช.ล.) ได้มาหาและกอดมัน มันจึงเงียบเสียง รายงานโดย ตีรมีซีและบุคอรี

และเล่าจาก (ยาบิร) ว่า มีผู้หญิงคนหนึ่งได้กล่าวว่า : โอ้ ท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ช.ล.) ข้าพเจ้าทำสิ่งหนึ่งให้ท่านใช้นั่งเอาหรือไม่ แท้จริงข้าพเจ้ามีทาสที่เป็นช่างไม้อยู่คนหนึ่ง ท่านร่อซูลุลเลาะห์กล่าวว่า : ถ้าหากนั่นเป็นความต้องการของเธอ หญิงผู้นั้นจึงได้ทำมิมบรขึ้น รายงานโดย สามคน

ไม่ควรต่อเติมมัสยิดให้สูงและประดับประดา

เล่าจากอิบนุอับบาส (ร.ค.) จากท่านนบี (ช.ล.) ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าไม่เคยถูกใช้ให้ต่อเติมมัสยิดให้สูง รายงานโดย อบูดาวูด

อิบนุอับบาสได้กล่าวว่า : พวกท่านจะต้องประดับประดามัสยิดกันเป็นแน่แท้ เหมือนอย่างที่เราและคริสตได้ประดับประดากัน⁽⁴⁾ รายงานโดย บุคอรีและอบูดาวูด

(1) คือสถานที่หนึ่งที่อยู่ห่างจากมัสยิดของท่านนบีประมาณครึ่งกิโลเมตร

(2) เพราะทำให้เสียระเบียบในการจัดแถวที่ดี คือ เมื่อผู้ใดถึงมัสยิดก่อนควรเข้าไปในมัสยิด และอยู่ในแถวหน้า ส่วนผู้ที่มาทีหลังก็เรียงกันเรื่อย ๆ มา

(3) ในด้านการขายและเปลี่ยนวัสดุก่อสร้าง

(4) คือประดับประดาโบสถ์ของพวกเขา

เล่าจากอะนัส (ร.ด.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : วันกิยามะห์จะยังไม่เกิดขึ้นจนกว่ามนุษย์จะแข่งขันกันในเรื่องมัสยิด⁽¹⁾ รายงานโดย อุบะอูดและนัซออี

ตอนที่ 3 สถานที่ที่ไม่ควรละหมาด

เล่าจากท่านหญิงอาอิชะห์ (ร.ด.) ว่า : อุมมุซาลามะห์ได้เล่าให้ท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ฟังถึงโบสถ์แห่งหนึ่ง ที่หล่อนได้เห็นมาในแผ่นดินอะบิสินีย โดยเรียกโบสถ์นั้นว่า มาริยะห์ หล่อนได้เล่าให้ท่านร่อซูลุลเลาะห์ฟังถึงสิ่งที่หล่อนได้พบเห็นมาในโบสถ์นั้น จากรูปปั้นต่าง ๆ ท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : พวกเขາเหล่านั้นเป็นกลุ่มชนที่เมื่อคนดี ๆ ของพวกเขาดายไป พวกเขาจะสร้างมัสยิดครอบไว้บนหลุมศพของคน ๆ นั้น และพวกเขาจะปั้นรูปเหล่านั้นไว้ในมัสยิด⁽²⁾ พวกเขาลำนั้น⁽³⁾ เป็นคนชั่วที่สุดสำหรับอัลเลาะห์ตาอาลา

และเล่าจากเขา (ท่านหญิงอาอิชะห์) ได้กล่าวว่า : ขณะที่ท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) กำลังจะสิ้นใจ ท่านได้ถอดผ้าของท่านมาคลุมไว้บนใบหน้า เมื่อรู้สึกอึดอัดจึงได้เปิดผ้าออกจากใบหน้า แล้วกล่าวในขณะที่อยู่ในสภาพเช่นนั้นว่า : การสาปแช่งของอัลเลาะห์จงประสบกับพวกยิวและคริสต์ ที่พวกเขายึดเอาหลุมฝังศพของบรรดานบีของพวกเขาเป็นมัสยิด ท่านเตือน (ให้พวกเขารู้สึกนึก) ในสิ่งที่พวกเขาสรางขึ้นมา รายงานฮาดิษทั้งสองโดย บุคอรีและมุสลิม

เล่าจากยุनुบ (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้ยินท่านนบี (ซ.ล.) ก่อนท่านจะเสียชีวิตห้าคืน โดยท่านกล่าวว่า : แท้จริงข้าพเจ้าได้พ้นจากพวกท่านไปสู่อัลเลาะห์เจ้าในฐานะเป็นคอสีล (คนรัก) ของอัลเลาะห์ แท้จริงอัลเลาะห์ได้เอาข้าพเจ้าเป็นคอสีลเหมือนที่ได้เอาอิบรอฮีมเป็นคอสีล และถ้าหากข้าพเจ้าจะเลือกใครจากประชากรของข้าพเจ้าเป็นคอสีล ข้าพเจ้าจะต้องเลือกเอาบุบักรุเป็นคอสีล โปรดทราบ ! แท้จริงบุคคลที่อยู่ก่อนจากพวกท่านเคยยึดเอาหลุมฝังศพบรรดานบีของพวกเขา และหลุมศพของคนดี ๆ ของพวกเขามีสยิด โปรดทราบ ! ท่านทั้งหลายอย่ายึดเอาหลุมฝังศพเป็นมัสยิด แท้จริงข้าพเจ้าห้ามพวกท่านจากการทำเช่นนั้น รายงานโดย มุสลิมและนัซออี

(1) คือแข่งขันกันสร้างและตกแต่งประดับประดาเพื่อโอ้อวดกัน

(2) ก่อรูปปั้นของคนดี ๆ เหล่านั้น

(3) คือพวกที่ปั้นรูปขึ้น

เล่าจากอปีสะอิด (ร.ด.) จากท่านนบี (ช.ล.) ได้กล่าวว่า : พื้นแผ่นดินทั้งหมดคือ มัสยิด นอกจาก (ห้องน้ำ) โรงอาบน้ำ และที่ฝังศพ⁽¹⁾ รายงานโดย อุบะดุด ตีรมีชี ฮากิม และถือว่าเป็นฮาดิษ ขอเอียะห์

เล่าจากอัล-บัรรอู (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : มีผู้ถามท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ช.ล.) ถึงการละหมาดในคอกอูฐ ท่านร่อซูลุลเลาะห์ตอบว่า : ท่านทั้งหลายอย่าละหมาดในนั้น เพราะมันเป็นส่วนหนึ่งของชัยตอน (มารร้าย)⁽²⁾ และมีผู้ถามท่านถึงการละหมาดในคอกแพะ ท่านตอบว่า : จงละหมาดในนั้น เพราะมันเป็นศิริมงคลและความเพิ่มพูน⁽³⁾ รายงานโดย อุบะดุดและตีรมีชี

ส่วนตัวของตีรมีชีว่า : ท่านทั้งหลายจงละหมาดในคอกแพะ และท่านทั้งหลายอย่าละหมาดในคอกอูฐ

และตามรายงานของบุคอรีมุสลิมและตีรมีชีว่า : ปรากฏว่าท่านนบี (ช.ล.) เคยละหมาดในคอกแพะ ก่อนที่จะสร้างมัสยิด⁽⁴⁾

เล่าจากอิบนูมรร (ร.ด.) ว่า ท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ช.ล.) ห้ามละหมาดใน 7 แห่ง ได้แก่ กองขยะ, ที่เชือดสัตว์, ที่ป่าช้าฝังศพ, ในถนน,⁽⁵⁾ ในโรงอาบน้ำ, ในคอกอูฐ, บนหลังคาใบดูลเลาะห์อันศักดิ์สิทธิ์ รายงานโดย ตีรมีชี

เล่าจากอะลี (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : คนที่รักของข้าพเจ้า (ช.ล.) ได้ห้ามข้าพเจ้าละหมาดที่หลุมฝังศพ และได้ห้ามข้าพเจ้าละหมาดในแผ่นดินบาบิล เพราะเป็นแผ่นดินที่ถูกสาปแช่ง รายงานโดย อุบะดุดและบุคอรี

ตัวของบุคอรีว่า : อะลีรังเกียจที่จะละหมาดในแผ่นดินบาบิลที่ถูกสาป

(1) การละหมาดในที่ฝังศพนั้นเป็นการฮารอมและใช้ไม่ได้ตามพระคัมภีร์ของอัครสาวกบางท่านและพวกตาบิอิน ตามพระคัมภีร์ของอะหมัหมัดว่า ถ้าหากหลุมฝังศพมีสามหลุมหรือมากกว่า ละหมาดใช้ไม่ได้ ถ้าหากมีน้อยกว่าสามหลุมถือว่าใช้ได้ ตามพระคัมภีร์ของอุษะนีพะห์ถือว่า การละหมาดในที่ฝังศพเป็นการไม่สมควร (มักโรห์) ถ้าหากหลุมศพอยู่ข้างหน้าผู้ละหมาด แต่ถ้าหากหลุมฝังศพไม่ได้อยู่เบื้องหน้าผู้ละหมาดก็ไม่ถือว่ามักโรห์ ส่วนพระคัมภีร์ของชาฟีอีย์ว่า การละหมาดในที่ฝังศพนั้นใช้ได้ถ้าหากเลือกละหมาดในสถานที่ที่สะอาด หรือกันนั้นก็ถือว่าเป็นการไม่สมควร (มักโรห์) นอกจากในที่ฝังศพของบรรดานบีและผู้เสียชีวิตในสมรภูมิก็คือสิทธิ์ จึงไม่เป็นการมักโรห์ ส่วนพระคัมภีร์ของมาลิกถือว่าการละหมาดในที่ฝังศพนั้นใช้ได้ เมื่อปลอดภัยจากสิ่งโสโครกและไม่เป็นการมักโรห์ หลักฐานของพวกที่กล่าวว่า การละหมาดในที่ฝังศพนั้นไม่ฮารอมคือ การที่ท่านนบี (ช.ล.) ได้ละหมาดให้แก่กนุแลมัสยิดในที่ฝังศพของเขา ส่วนพวกที่ถือว่าฮารอมก็เพราะมีพระคัมภีร์ว่า การกระทำอย่างนั้นทำได้เฉพาะท่านนบี (ช.ล.) เท่านั้น ส่วนการห้ามละหมาดในโรงอาบน้ำก็เพราะเป็นสถานที่ที่มีการเปิดเผยอวัยวะที่พึงสวมนั้นเป็นที่อาศัยของชัยตอน และมีมะยิสกระจัดกระจายอยู่โดยทั่วไป สำหรับการละหมาดในโรงอาบมานี้นักวิชาการมีพระคัมภีร์ดังนี้ นักวิชาการพวกหนึ่งถือว่าฮารอมและใช้ไม่ได้แต่นักวิชาการส่วนใหญ่ถือว่า ใช้ได้แต่ไม่สมควร (มักโรห์)

(2) เพราะอูฐเพศเมียจะทำให้ผู้ละหมาดขาดสมาธิ อาหรับชอบเรียกสัตว์ที่เพศเมีย เป็นชัยตอน

(3) เพราะแพะเป็นสัตว์ในสวรรค์ และไม่พศ่าย จึงไม่ทำให้ผู้ละหมาดเสียสมาธิ

(4) คือไม่มักโรห์ละหมาดในคอกแพะ ซึ่งต่างกับละหมาดในคอกอูฐ

(5) ทั้งกลางและริมถนน เพราะขาดสมาธิเนื่องจากมีสิ่งสัญจรผ่านไปมา

บทที่ 9

ละหมาดยามาอะห์⁽¹⁾

มี 5 ตอน และบทสุดท้าย

ตอนที่ 1

คุณค่าของละหมาดยามาอะห์

อัลเลาะห์ตาอาลาได้กล่าวว่า : และเมื่อท่านอยู่ในพวกเขา และท่านได้ดำรงละหมาดให้จัดพวกหนึ่งจากพวกเขาให้ละหมาดพร้อมกับท่าน⁽²⁾

เล่าจากอบีสุรอยเราะห์ (ร.ค.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : การละหมาดของชายผู้หนึ่งร่วมกับหมู่คณะ จะได้ผลตอบแทนทวีคูณเหนือกว่าการที่เขาละหมาดในบ้านในร้านค้าของเขาถึง 25 เท่า สาเหตุที่ได้รับผลตอบแทนเป็นทวีคูณ เพราะเมื่อเขาได้อาบน้ำละหมาดและได้กระทำอย่างดี หลังจากนั้นได้ออกไปยังมัสยิด ไม่ได้ทำให้เขาออกไป⁽³⁾ นอกจากเพื่อละหมาด เขามีได้ก้าวออกไปก้าวหนึ่ง นอกจากเขาจะถูกยกให้สูงขึ้นขั้นหนึ่งและความผิดของเขาจะถูกลบออกไปกระทรงหนึ่ง และเมื่อเขาละหมาดมวลมาลาอิกะห์จะคอยขอพรให้เขา ตราบเมื่อเขายังคงอยู่ในที่ละหมาดของเขา ตราบเมื่อยังไม่เกิดมลทินว่า : โอ้อัลเลาะห์ได้โปรดประทานความเมตตาแก่เขา และคนใดคนหนึ่งจากพวกท่านจะยังคงถูกบันทึกผลบุญของละหมาดให้แก่เขา ตราบเมื่อเขายังคอยละหมาดอยู่ รายงานโดย ห้าคน

เล่าจากอิบนูมัมร (ร.ค.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : การละหมาดรวมกันเป็นหมู่คณะนั้นมีคุณค่ามากกว่าละหมาดคนเดียวถึง 27 ขึ้น⁽⁴⁾ รายงานโดย ห้าคน นอกจากอบูดาวูด

เล่าจากอบีมุซา (ร.ค.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า บุคคลที่จะได้รับผลบุญอันยิ่งใหญ่ที่สุดในการละหมาดก็คือ คนที่อยู่ไกล แล้วคนที่อยู่ไกลออกไปในการเดิน ส่วนคนที่คอยละหมาดจนเขาได้ละหมาดร่วมกับอีหม่าม จะได้ผลบุญยิ่งใหญ่มากกว่าคนที่ละหมาดแล้วนอน รายงานโดย สามคน

เล่าจากอุสมาน (ร.ค.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ผู้ใดละหมาดอิซาอูร่วมกับหมู่คณะเหมือนกับเขาทำความดีครั้งคืน และผู้ใดได้ละหมาดซุบฮิร่วมกับคณะเหมือนกับเขาได้ละหมาดทั้งคืน รายงานโดย มุสลิม อบูดาวูดและติรมิซ

(1) คือละหมาดรวมกัน อย่างน้อยมีผู้นำคนหนึ่ง ผู้ตามคนหนึ่ง

(2) ที่อัลเลาะห์ไว้ในโองการนี้ในยามหวาดหวั่นต่อศัตรู ดังนั้นในยามปลอดภัยจึงสมควรต้องใช้อย่างกว่า

(3) คือออกไปจากบ้านจากร้านค้าของเขา

(4) ฮาดิษนี้กับฮาดิษก่อนไม่ขัดกัน เพราะของน้อยไม่ปฏิเสธของมาก หรือเพราะท่านนบี (ซ.ล.) บอกในครั้งแรกด้วยจำนวนน้อย หลังจากนั้นจึงบอกด้วยจำนวนมาก

ส่วนตัวของทั้งสองว่า : ผู้ใดได้ปรากฏตัวละหมาดอิซาอ์ร่วมกับหมู่คณะ ผลบุญจะปรากฏเป็นของเขาเหมือนกับทำความดีครั้งคืน และผู้ใดได้ละหมาดอิซาอ์และซุบฮฺ (فجر) ร่วมกับหมู่คณะ เขาจะได้รับผลบุญเหมือนกับได้ทำความดีทั้งคืน

เล่าจากอุบัย บุตรกะอับ (ร.ค.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : แท้จริงการละหมาดของชายคนหนึ่งร่วมกับชายอีกคนหนึ่งนั้น จะได้รับผลบุญมากกว่าเขาละหมาดคนเดียว และการที่เขาละหมาดร่วมกับชายสองคน จะได้ผลบุญมากกว่าเขาละหมาดร่วมกับชายหนึ่งคนและการละหมาดกับคนหมู่มากนั้นเป็นที่โปรดปรานยิ่งของอัลเลาะห์ ซึ่งยิ่งใหญ่และเกรียงไกร รายงานโดยเจ้าของสุนัน อะหมัด และท่านอิมามมุฮัมมัดที่ถือว่าหะดีษนี้ขอเสียห

เล่าจากมุอาซ บุตรยะบัล (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : ท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้กักขังตนเองจากพวกเราในเช้าวันหนึ่ง จากละหมาดซุบฮฺจนพวกเราเกือบเห็นตะวัน ท่านร่อซูลุลเลาะห์จึงได้ออกมาอย่างรีบร้อน และได้ถือกะอมะห์เพื่อทำละหมาด ท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้ละหมาด และได้ละหมาดโดยเร็ว (อย่างรวดเร็ว ๆ พอใช้ได้) เมื่อให้สลามแล้วได้ประกาศด้วยเสียงของท่าน โดยได้กล่าวแก่พวกเราว่า : ท่านทั้งหลายจงอยู่ในแถวละหมาดของพวกท่านเหมือนเดิม (อย่าลุกออกจากแถวละหมาด) หลังจากนั้นได้มองมายังพวกเราแล้วกล่าวว่า : โปรดทราบ แท้จริงข้าพเจ้าจะเล่าให้พวกท่านฟังถึงสิ่งที่ทำให้ข้าพเจ้าออกมาละหมาดซุบฮฺกับพวกท่านล่าช้า ความจริงข้าพเจ้าได้ลุกขึ้นในตอนดึก ได้อาบน้ำละหมาด และได้ละหมาดตามแต่จะสะดวกแก่ข้าพเจ้า แล้วข้าพเจ้าเกิดง่วงนอนในขณะที่ละหมาด จนข้าพเจ้าลืมตาไม่ขึ้น แล้วข้าพเจ้าได้พบกับพระผู้เป็นเจ้าของข้าพเจ้า

ในร่างที่สวยงามที่สุด แล้วพระผู้เป็นเจ้าได้กล่าวว่า : โอ้ มุฮัมมัด ข้าพเจ้าตอบว่า : พร้อมแล้วที่จะรับคำบัญชาจากพระองค์ โอ้พระผู้เป็นเจ้าของข้าพเจ้า พระผู้เป็นเจ้าได้กล่าวว่า : เรื่องใดที่มวลมาลาอิกะห์เบื่องบนเกิดโต้เถียงกัน ข้าพเจ้าตอบว่า : ข้าพเจ้าไม่ทราบ ได้กล่าวอย่างนี้สามครั้ง ท่านร่อซูลุลเลาะห์ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าเห็นพระองค์วางฝ่ามือของพระองค์ระหว่างไหล่ทั้งสองของข้าพเจ้า จนข้าพเจ้ารู้สึกถึงความเย็นวาบจากนิ้วของพระองค์ ที่ระหว่างเต้านมทั้งสองของข้าพเจ้า แล้วทุกสิ่งทุกอย่างก็ปรากฏแจ่มแจ้งแก่ข้าพเจ้า และข้าพเจ้าก็เกิดความรู้ ต่อมาพระองค์ได้กล่าวว่า : โอ้ มุฮัมมัด ข้าพเจ้าตอบว่า : พร้อมแล้วที่จะรับคำบัญชาจากท่าน โอ้พระผู้เป็นเจ้าของข้าพเจ้า พระองค์กล่าวว่า : เรื่องใดที่มวลมาลาอิกะห์เบื่องบนเกิดโต้เถียงกัน ข้าพเจ้ากล่าวว่า : (พวกเขาได้โต้เถียงกัน) ในเรื่องสิ่งที่ลบล้างบาปได้ พระองค์กล่าวว่า : สิ่งเหล่านี้ได้แก่อะไรบ้าง ข้าพเจ้าตอบว่า : การก้าวเท้าไปทำความดี การนั่งในมัสยิดหลังจากเสร็จละหมาด การใส่น้ำอย่างทั่วถึงในอวัยวะของการอาบน้ำละหมาดในยามยากลำบาก⁽¹⁾ พระองค์ได้กล่าวว่า : แล้วมีสิ่งใดอีก ข้าพเจ้ากล่าวว่า : การเลี้ยงอาหาร คำพูดที่อ่อนโยน การละหมาดใน

(1) เช่นในยามหนาวจัด

ตอนกลางคืน ในขณะที่ผู้คนพากันนอนหลับ พระองค์ได้กล่าวว่า : โอ้มูฮัมมัด เจ้าจงขอ เจ้าจงกล่าวว่า : โอ้ อัลเลาะห์ ! แท้จริงข้าพเจ้าขอการทำความดีแก่ท่าน⁽¹⁾ และการทิ้งความชั่ว ขอความรักคนยากจน ขอการที่ท่านจะให้ภัยแก่ข้าพเจ้าให้ท่านเมตตาข้าพเจ้า และเมื่อพระองค์จะให้เกิดความชั่วร้ายแก่พวกใดพวกหนึ่ง⁽²⁾ พระองค์จึงให้ข้าพเจ้าตายไปโดยมิต้องประสบกับความชั่วร้ายนั้น ข้าพเจ้าขอความรักของพระองค์ และความรักของผู้ที่รักพระองค์ และรักการกระทำที่จะทำให้ได้เข้าใกล้ชิดกับความรักของพระองค์ ท่านร่อซูลุลเลาะห์ได้กล่าวว่า : แท้จริงคำพูดทั้งหมดนี้เป็นความจริง พวกท่านจงศึกษาและสั่งสอน⁽³⁾ รายงานโดย ตีรมิซ

ตอนที่ 2

ข้อบัญญัติของการละหมาดย่ามาอะห์ (รวมกัน)⁽⁴⁾

เล่าจากอบีฮุรَيْرَةَ (ร.ด.) ว่า ท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้พบว่าผู้คนเป็นจำนวนมากขาดหายไปในการละหมาดบางเวลา ท่านได้กล่าวว่า : ความจริงข้าพเจ้ามีความตั้งใจจะใช้ให้คนหนึ่งละหมาดร่วมกับหมู่คณะ (โดยทำหน้าที่อิหม่าม) หลังจากนั้น ข้าพเจ้าจะทิ้งหมู่คณะที่ทำละหมาดไปสำรวจคนที่ไม่ได้ละหมาด แล้วข้าพเจ้าจะออกคำสั่ง พวกที่ได้รับคำสั่งจะเฝ้าบ้านของคนที่ไม่ได้มาละหมาดด้วยมัดฟีน และถ้าหากคนใดคนหนึ่งจากพวกเขา⁽⁵⁾ เขาจะได้กระดุกที่มีมัน เขาจะต้องมาปรากฏตัวอยู่กับมัน หมายถึงละหมาดอิซาอู รายงานโดย หักคน

และในบางรายงานว่า : แท้จริงละหมาดที่หนักที่สุดเหนือพวกมุนาฟิกัน (พวกกลับกลอก) คือ ละหมาดอิซาอูและละหมาดซุบฮิ แต่ถ้าหากพวกเขา⁽⁶⁾ รู้ถึงสิ่งที่มีอยู่ในละหมาดทั้งสอง(6) พวกเขาจะต้องมาละหมาดถึงแม้จะต้องคลานมาก็ตาม และขอยืนยันว่าข้าพเจ้าเคยตั้งใจจะใช้ให้ละหมาดเมื่ออีกอิมะห์เสร็จ ข้าพเจ้าจะใช้ให้ชายคนหนึ่งทำหน้าที่เป็นผู้นำประชาชนในการละหมาด หลังจากนั้น ข้าพเจ้าก็จะไปกับผู้ชายอีกพวกหนึ่งพร้อมด้วยมัดฟีนไปยังพวกที่ไม่ได้ไปละหมาด และข้าพเจ้าจะเฝ้าบ้านของพวกเขาด้วยไฟ⁽⁷⁾

เล่าจากอบีอັด-ดาร์ดาอู (ร.ด.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : มีคนสามคนอยู่ในหมู่บ้านหรือทะเลทราย โดยที่พวกเขาได้ทำละหมาดร่วมกัน นอกจากชัยตอนมาร่ำจะเข้าครอบงำพวกเขา ดังนั้นท่านจะต้องอยู่รวมกันเป็นพวก เพราะแท้จริงหมาป่านั้นจะกินแกะที่แตกฝูง รายงานโดย อบูดาวูด นาสาอี อะห์มัดและฮาเกม และถือว่าเป็นฮาดิษขอเฮียะห์

(1) ขอร้องท่านเพื่อกระทำความดีที่ท่านพอใจ

(2) ด้วยการให้หลงผิดหรือเป็นกาเฟร

(3) จงจดจำนำไปปฏิบัติและสั่งสอน

(4) คือเป็นสุนัตมุอักกัตหรือเป็นฟิรฎุกฟายะห์หรือเป็นฟิรฎูอัน ดังจะได้บรรยายต่อไป

(5) จากพวกที่ไม่มาละหมาด (6) จากผลบุญอันใหญ่หลวง

(7) เพื่อตอบแทนการที่เขาละทิ้งการละหมาดย่ามาอะห์

เล่าจากอภิสุรยวาระห์ (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ได้มีชายตาบอดคนหนึ่ง⁽¹⁾ มาหาท่านนบี (ช.ล.) แล้วกล่าวว่า : โอ้ ท่านร่อซูลุลเลาะห์ ความจริงข้าพเจ้าไม่มีคนจูงไปมัสยิด ข้าพเจ้าจะละหมาดที่บ้านได้หรือไม่ ท่านร่อซูลุลเลาะห์ยอมผ่อนผันให้แก่เขา แต่เมื่อเขาหันกลับไป ท่านได้เรียกเขาไว้แล้วถามว่า : ท่านได้ยินเสียงอะซานไหม ? ชายตาบอดตอบว่า : ได้ยินครับ ท่านนบีจึงกล่าวว่า : ถ้าอย่างนั้นท่านจำเป็นต้องไปมัสยิด *รายงานโดย มุสลิมและลมาซอ*

อุปสรรคของละหมาดยามะห์⁽²⁾

เล่าจากนาเฟียะฮ์ : อิบน์อุมัร (ร.ด.) ได้อะซานในคืนหนึ่งที่หนาวและมีลมจัด หลังจากนั้นได้กล่าวว่า โปรดทราบ ! ท่านทั้งหลายจงละหมาดในที่พักแล้วเขาก็กล่าวว่า : แท้จริงท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ช.ล.) เคยใช้ผู้อะซานในคืนที่หนาวและมีลมจัดให้กล่าวว่า : โปรดทราบ ! ท่านทั้งหลายจงละหมาดในที่พัก *รายงานโดย สามคน*

ท่านมะห์มูด บุตรอิร-รอเบียฮ์ (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่าท่านอุตบาน บุตรมาลิกเป็นคนตาบอด เคยนำพวกของเขาละหมาด⁽³⁾ ต่อมาเขาได้กล่าวแก่ท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ช.ล.) ว่า : มันมืดและมีฝนตกและข้าพเจ้าเป็นคนตาบอด ดังนั้น โอ้ท่านร่อซูลุลเลาะห์ จงละหมาดในบ้านของข้าพเจ้า ในสถานที่ซึ่งข้าพเจ้าจัดไว้เป็นที่ละหมาด ท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ช.ล.) ได้มาหาเขา⁽⁴⁾ แล้วกล่าวว่า : ที่ไหนที่ท่านต้องการให้ข้าพเจ้าละหมาด ชายตาบอดได้ชี้ไปยังสถานที่หนึ่งของบ้าน ท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ช.ล.) ได้ละหมาดในสถานที่นั้น *รายงานโดย บุคอรีและมุสลิม*

เล่าจากอิบนีอับบาส (ร.ด.) จากท่านนบี (ช.ล.) ได้กล่าวว่า : ผู้ใดได้ยินเสียงเรียกของผู้ที่เรียกให้ไปละหมาด⁽⁵⁾ แล้วไม่มีอุปสรรคใด ๆ มาขัดขวางเขาจากการตามเสียงเรียกนั้น ละหมาดของเขาที่ได้ละหมาดไปจะไม่ถูกพิจารณา พวกเขาได้กล่าวว่า : อุปสรรคนั้นคืออะไร ? ท่านตอบว่า : คือความกลัวหรืออาการป่วยไข้⁽⁶⁾ *รายงานโดย อับูดาวูดและอิบนุมาเยห์*

(1) คือท่านอิบนุอุมัรมักศุม การที่ท่านนบี (ช.ล.) ใช้คนตาบอดให้ไปละหมาดยามะห์ที่มัสยิดทั้ง ๆ ที่เขามีความยากลำบาก บ่อมแสดงให้เห็นว่าการละหมาดยามะห์นั้นเป็นฟิรดูอิน ตามพระประสงค์ของอัลลฮ์บางท่านและอะหมัด แต่การทำรวมกันไม่ใช่เป็นเงื่อนไขในความ (ใช้ได้) ของละหมาด ในพระประสงค์ของมาลิกอะบูฮะนีฟะห์และบางส่วนของนักวิชาการ เขาที่อธิษฐานเป็นสุนัตนอ้กักัดโดยอาศัยหลักฐานจากฮาดิษที่ว่า (การละหมาดรวมกันดีกว่าละหมาดคนเดียว) หลักฐานในท่านองนี้ถือว่าเป็นคำสั่งที่จริงจัง (ไม่ใช่เป็นคำสั่งเด็ดขาด) เท่านั้น แต่ตามคัมภีร์ที่ชัดเจนของซาฟิอ์กล่าวว่า เป็นฟิรดูอินฟะห์ และเป็นพระประสงค์ของนักวิชาการส่วนใหญ่อีกด้วยจากเหล่าอัครสาวก (2) คือ เย็นจัด, ร้อนจัด, ลมแรง, ฝน, ความมืดมิด, ความกลัวศัตรูหรือสัตว์ร้าย, ป่วยหรือคนในครอบครัวป่วยและไม่มีผู้อื่นดูแลนอกจากตน ถ้าหากมีสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่กล่าวมานี้เกิดขึ้น ก็ไม่จำเป็นต้องไปร่วมละหมาดยามะห์และไม่สุนัต

(3) คือเป็นอหัมหมัดละหมาด (4) ในตอนสายขณะที่ตะวันขึ้น (5) คือผู้อะซาน (6) คือผู้ใดได้ยินเสียงอะซานละหมาดยามะห์ แต่เขาไม่ไปตามเสียงเรียกนั้นละหมาดของเขาจะไม่ถูกพิจารณา นอกจากเขาจะอยู่ในสภาพของง่วงหรือเป็นผู้ป่วย

ควรเดินไปละหมาดอย่างสงบ

เล่าจากอบีกอตาอะห์ (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : ในขณะที่พวกเรากำลังละหมาดอยู่พร้อมกับท่านนบี (ซ.ล.) บังเอิญท่านนบีได้ยินเสียงรบกวนของคนหลายคน เมื่อละหมาดเสร็จ ท่านจึงได้กล่าวขึ้นว่า : พวกท่านทำอะไรกัน? พวกเขาตอบว่า พวกเรารีบมาละหมาด ท่านนบีจึงกล่าวว่า : พวกท่านอย่าทำ (อย่างนั้น) เมื่อพวกท่านมาละหมาดจงมาอย่างสงบ สิ่งใดที่พวกท่านมาทันให้ละหมาดตามไป สิ่งใดที่พวกท่านมาไม่ทันจงทำให้ครบ (หลังจากอิหม่ามให้สลาม) *รายงานโดย สามคน*

และในบางรายงานว่า : เมื่อพวกท่านได้ยินอิโกมะห์ พวกท่านจงเดินไปละหมาดอย่างสงบเสงี่ยมและอย่ารีบร้อน สิ่งใดที่พวกท่านมาทัน พวกท่านจงละหมาด (ตามไป) และสิ่งใดที่พวกท่านมาไม่ทัน จงทำให้ครบ (หลังจากอิหม่ามให้สลาม)

และในอีกรายงานหนึ่งว่า : เมื่อได้อิโกมะห์แล้ว ดังนั้นคนใดคนหนึ่งจากพวกท่านอย่ารีบเดิน แต่ให้เขาเดินไปอย่างสุขุมและด้วยการอาการสงบเสงี่ยม ท่านจงละหมาดตามสิ่งที่ท่านไปทัน และจงชดใช้สิ่งที่ผ่านพ้นท่านไป

และเล่าจากเขา (อบีกอตาอะห์) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : เมื่อเขาได้กล่าวคำอิโกมะห์ ท่านทั้งหลายอย่ายืนจนกว่าจะเห็นข้าพเจ้า *รายงานโดย บุคอรี มุสลิม ติมะซี*

และรายงานเพิ่มเติมว่า : จนกระทั่งพวกท่านเห็นข้าพเจ้าออกมา⁽¹⁾

ตอนที่ 3

ลักษณะของอิหม่าม

คนมีเกียรติสมควรเป็นอิหม่ามมากกว่าคนอื่น

เล่าจากมาลิก บุตรฮุไวริษ (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้มาหาท่านนบี (ซ.ล.) ด้วยตัวข้าพเจ้าเอง และเพื่อนของข้าพเจ้าอีกคนหนึ่ง เมื่อเราต้องการจะอำลากลับ ท่านได้กล่าวแก่เราว่า : เมื่อถึงเวลาละหมาดท่านทั้งสองจงอะซานแล้วอิโกมะห์ และให้คนโตที่สุด⁽²⁾ จากท่านทั้งสองทำหน้าที่เป็นอิหม่าม *รายงานโดย สามคน*

และตามรายงานของอบีดาวูดว่า : จงให้คนดีในหมู่พวกท่านอะซานและจงให้คนที่อ่านถูกต้องที่สุดเป็นอิหม่าม

(1) ตามคัมภีร์ของฮาดิษนี้ชี้ว่าให้ถูกขึ้นยืนหลังจากอิโกมะห์เสร็จเรียบร้อยแล้ว นี่เป็นธรรมเนียมของนักวิชาการกลุ่มหนึ่ง ท่านอิหม่ามมาลิกกล่าวว่า ให้ถูกขึ้นยืนขณะอิโกมะห์หรือหลังอิโกมะห์ตามความสามารถ ท่านอิหม่ามอับูฮะนีฟะห์กล่าวว่า : ให้ถูกขึ้นยืนขณะกล่าวอัยยะอะลิลละลาห์ ท่านอิหม่ามชาฟีอีและอะหมัดได้กล่าวว่า ให้ถูกขึ้นยืนขณะกล่าวก็อคอะดิซซอลาห์ เมื่อเห็นอิหม่ามพร้อมจะละหมาด แต่การขัดแย้งกันในเรื่องนี้เป็นการขัดแย้งกันในประเด็นที่ว่าอย่างไรจะดีกว่ากันเท่านั้น

(2) คือมีเกียรติที่สุด

เล่าจากอบีมีสอูด (ร.ด.) จากท่านนบี (ช.ล.) ว่า จะเป็นผู้นำกลุ่มชนในการละหมาด คือผู้ที่ท่องจำคัมภีร์ของอัลเลาะห์ได้มากที่สุด⁽¹⁾ ถ้าหากมีผู้ท่องจำเท่าเทียมกันหลายคน ก็คือผู้ที่มีความรู้ในแนวสุนนะห์มากที่สุด ถ้าหากพวกเขามีความรู้ในแนวสุนนะห์เท่าเทียมกันหลายคน ก็คือผู้ที่อพยพก่อน⁽²⁾ ถ้าหากพวกเขามีผู้อพยพพร้อมกันหลายคน ก็คือผู้ที่มีอายุมากที่สุด⁽³⁾ ชายคนหนึ่งจะต้องไม่ทำหน้าที่เป็นอิหม่ามให้ชายอีกคนหนึ่ง ในสถานที่ที่อยู่ในการปกครองของเขา⁽⁴⁾ และชายคนหนึ่งอย่านั่งในบ้านของอีกคนหนึ่งบนสิ่งที่ผู้เป็นเจ้าของบ้านสงวนไว้สำหรับตัวเขา นอกจากได้รับอนุญาตเสียก่อน รายงานโดย หักกัน นอกจากบุคอรี

เล่าจากอบีอะติยะห์ (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่ามาลิก บุตรอัล-สุไวริชเคยมาหาพวกเราในวันหนึ่ง ยังสถานที่ที่พวกเราจัดไว้สำหรับละหมาด แล้วได้พูดคุยกันจนเข้าเวลาละหมาด พวกเราได้กล่าวแก่เขาว่า : จงก้าวไปอยู่ข้างหน้า (เป็นอิหม่าม) เขากล่าวว่า : ให้บางคนจากพวกท่านก้าวไปอยู่ข้างหน้า แล้วข้าพเจ้าจะเล่าให้พวกท่านฟังว่าทำไม ข้าพเจ้าจึงไม่ไปอยู่ข้างหน้า ข้าพเจ้าได้ยินท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ช.ล.) กล่าวว่า : ผู้ใดไปเยี่ยมคนพวกหนึ่ง เขาอย่าได้เป็นอิหม่ามนำคนพวกนั้น แต่จงให้ใครคนใดคนหนึ่งจากพวกเขาเหล่านั้นเป็นอิหม่าม รายงานโดย เจ้าของสุนัน

เล่าจากอบีอุมามะห์ (ร.ด.) จากท่านนบี (ช.ล.) ได้กล่าวว่า : มี 3 จำพวกที่ละหมาดของพวกเขาไม่เกินหูของพวกเขา⁽⁵⁾ คือ บ่าวที่หนีไปจนกว่าจะกลับ ผู้หญิงที่นอนหลับโดยสามีไม่พอใจ ผู้นำที่กลุ่มชนนั้นไม่พอใจ รายงานโดย ตีรมีซและอบูดาวูด

เล่าจากอับนิอุมร์ (ร.ด.) จากท่านนบี (ช.ล.) ได้กล่าวว่า : มี 3 จำพวกที่พวกเขาจะอยู่บนกองขมดเชียงในวันกิยามะห์ ซึ่งคนรุ่นก่อนและคนรุ่นหลังก็อยากมีสภาพเหมือนพวกเขา คือ ชายที่เรียกร้อง ให้มาทำละหมาด 5 เวลา ทั้งกลางวันและกลางคืน⁽⁶⁾ ชายที่นำกลุ่มชน (ละหมาด) โดยพวกเขามีความพอใจ และบ่าวที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ที่อัลเลาะห์ใช้และหน้าที่ที่นายของเขาสั่งอย่างสมบูรณ์ รายงานโดย ตีรมีซและอะหฺมัด

(1) ตามพระคัมภีร์ของอูซัยเราะห์ถือว่าคนที่ท่องจำอัลกุรอานได้มากที่สุดมีสิทธิ์เป็นอิหม่ามยิ่งกว่าคนอื่น ๆ แม้แต่นักฟิคว์ ตามพระคัมภีร์ของนักวิชาการส่วนมากถือว่า นักฟิคว์มีสิทธิ์เป็นอิหม่ามยิ่งกว่านักจำอัลกุรอาน เพราะความถูกต้องอัลกุรอานอยู่ในขอบเขตจำกัด แต่ความต้องการในวิชาฟิคว์ไม่จำกัด บางทีมีเหตุการณ์เกิดขึ้นในละหมาดโดยไม่มีใครรู้ว่าจัดการอย่างไร นอกจากนักฟิคว์ (2) คืออพยพจากประเทศกาเฟรไปยังประเทศอิสลาม (3) คืออายุของการเป็นอิสลาม (4) คือในพื้นที่ ๆ อยู่ในปกครองของเขา โดยเขาเป็นผู้ปกครอง หรือหัวหน้าเผ่าหรือเจ้าของบ้าน

(5) เป็นคำกิตาเบห์ที่มีความหมายว่า ละหมาดของพวกเขาไม่ถูกพิจารณา

(6) คือผู้ที่ทำหน้าที่อะซานและอิกอมะห์

การละหมาดเร็ว ๆ ที่กระทำอย่างครบถ้วน⁽¹⁾

เล่าจากอบีมัศฮูด (ร.ค.) ว่า มีชายคนหนึ่งได้กล่าวว่า : สาบานต่ออัลเลาะห์ โอ้ ท่านร่อซูลุลเลาะห์ แท้จริงข้าพเจ้าต้องออกมาละหมาดซุบฮุล่าซ้าก็เพราะคน ๆ นั้นได้นำเราละหมาดเสียยาว ข้าพเจ้าไม่เคยเห็นท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) จะมีความโกรธในการอบรมสั่งสอนยิ่งกว่าวันนั้น หลังจากนั้นท่านได้กล่าวว่า : แท้จริงบางคนจากพวกท่านได้ละหมาด และได้ทำให้ผู้คนเตลิด⁽²⁾ ดังนั้นใครก็ตามจากพวกท่านที่ได้นำกลุ่มชนละหมาดจงทำเร็ว ๆ⁽³⁾ เพราะในกลุ่มชนนั้นมีทั้งคนอ่อนแอ คนแก่และคนที่มีฐานะ และเมื่อเขาละหมาดคนเดียว จงละหมาดให้ยาวตามความต้องการ⁽⁴⁾

รายงานโดย ห้าคน

เล่าจากอะนัส (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าไม่เคยละหมาดข้างหลังอิหม่ามคนใดเลยที่จะละหมาดเร็ว และสมบูรณ์ยิ่งกว่าท่านนบี (ซ.ล.) และถ้าหากท่านได้ยินเสียงเด็กร้องจะรีบละหมาด เพราะกลัวแม่เด็กจะเกิดความกระสับกระส่าย

และในบางรายงานว่า : แท้จริงข้าพเจ้าได้ลุกขึ้นละหมาด ข้าพเจ้าต้องการจะละหมาดให้ยาว แต่ข้าพเจ้าได้ยินเสียงเด็กร้อง ข้าพเจ้าจึงรีบละหมาด เพราะไม่ชอบที่จะให้เกิดความลำบากกับแม่ของเด็ก รายงานโดย ห้าคน

เล่าจากอบีสุรอยเราะห์ (ร.ค.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : พวกเขา (อิหม่าม) จะละหมาดกับพวกท่าน ถ้าหากพวกเขาทำถูกต้อง พวกท่านก็ได้รับประโยชน์ และถ้าหากพวกเขาทำผิด มันก็เป็นประโยชน์กับพวกท่าน แต่เป็นภัยกับพวกเขา⁽⁵⁾ รายงานโดย บุคอรีและอบูดาวูด

เล่าจากเซาบัน (ร.ค.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ไม่อนุญาตให้คนใดคนหนึ่งมองเข้าไปภายในบ้านของคนอื่นจนกว่าจะได้รับอนุญาต ถ้าหากเขามองก็เหมือนกับเขาเข้าไป (โดยไม่ได้รับอนุญาตถือว่าฮารอม) และไม่อนุญาตแก่คน ๆ หนึ่งเป็นผู้นำละหมาดแก่กลุ่มชน แล้วเขาขอดูให้เฉพาะตัวเองไม่ขอให้คนอื่น ถ้าหากเขากระทำเช่นนั้นก็เท่ากับ เขาทุจริตต่อกลุ่มชนนั้น และไม่ต้องลุกขึ้นละหมาดในขณะที่อยู่जारะและปัสสาวะกำลังจะออก รายงานโดย ตีรมีซีและอบูดาวูด

(1) เป็นสิ่งที่อิหม่ามควรกระทำ

(2) คือได้ทำละหมาดยาวและนาน

(3) โดยทำให้ครบทั้งถึงท้าวสิบและศูนย์

(4) เพราะไม่ทำความรำคาญแก่ผู้อื่น

(5) ก็คือถ้าหากพวกเขา (อิหม่าม) กระทำละหมาดอย่างสมบูรณ์และครบถ้วน ก็เป็นผลดีแก่พวกเขาและพวกท่าน ก็ ได้รับผลบุญอย่างสมบูรณ์ แต่ถ้าหากพวกเขาทำผิด พวกท่านก็ยังได้รับผลบุญแต่พวกเขาต้องได้รับโทษ

การเป็นอีหามัมของทาส นาย คนตาบอด ผู้หญิงและเด็ก

ปรากฏว่าท่านหญิงอาอิซะห์นั้น ทาสของท่านคือซึกวาน ได้เคยนำท่านละหมาดโดยการมองจากพระคัมภีร์⁽¹⁾ รายงานโดย บุคอรฺและซาฟิอฺ

เล่าจากอิบนุอุมร์ (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : เมื่อพวกอพยพรุ่นแรกได้เดินทางมาถึงอัสบะห์ เป็นสถานที่แห่งหนึ่งตั้งอยู่ที่กุบาอฺ ก่อนที่จะเข้ามาถึงท่านนบี (ซ.ล.) ปรากฏว่าผู้นำกลุ่มชนในการละหมาด คือ ซาเล็ม ทาสของอับดุลมุฏฏิฟะห์ และปรากฏว่าเขาเป็นคนที่จดจำ พระคัมภีร์ อัลกุรอานได้มากที่สุดในกลุ่มชนนั้น รายงานโดย บุคอรฺและอบูดาวูด

เล่าจากอะนัส (ร.ค.) ว่า ท่านนบี (ซ.ล.) ได้แต่งตั้งอิบนุอุมมิมักตูมเป็นผู้นำกลุ่มชนละหมาด โดยที่เขาเป็นคนตาบอด รายงานโดย อบูดาวูด อะห์มัดและอิบนุอับบาน

เล่าจากอับดุลเราะห์มาน บุตรคอลลัด (ร.ค.) ว่า ท่านนบี (ซ.ล.) ได้ไปเยี่ยมมูมมูระรอเกาะห์ที่บ้านของหล่อน ต่อมาหล่อนได้ขออนุญาตจากท่านนบีให้หาคนอะซานให้ ท่านนบีจึงได้แต่งตั้งคนอะซานให้ และได้ใช้ให้หล่อนทำหน้าที่เป็นผู้นำละหมาดคนในบ้านของหล่อน⁽²⁾

อับดุลเราะห์มานได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้เห็นคนอะซานของหล่อนนั้นเป็นชายชรา รายงานโดย อบูดาวูด ฮากิม อิบนุคุไซมะห์ และถือว่าฮาดิษที่ใช้ได้ และถือว่าเป็นฮาดิษที่ใช้ได้

เล่าจากอัมรฺ บุตรซาลามะห์ (ร.ค.) ว่า : ได้มีชนกลุ่มหนึ่งมาหาท่านนบี (ซ.ล.) เมื่อพวกเขาจะกลับไป พวกเขาได้กล่าวว่า : โอ้ท่านร่อซูลุลเลาะห์ ใครจะเป็นผู้นำในการละหมาด ท่านร่อซูลุลเลาะห์ได้ตอบว่า : คนที่จดจำอัลกุรอานมากที่สุดในพวกท่าน และข้าพเจ้าเป็นผู้จำอัลกุรอานมากที่สุดในหมู่พวกเขา พวกเขาจึงให้ข้าพเจ้าอยู่ข้างหน้า (เป็นอีหามัม) ทั้งที่ข้าพเจ้าเป็นเด็ก และทั้งที่ข้าพเจ้ามีผ้าห่มผืนเล็ก ๆ อยู่บนตัวข้าพเจ้า ข้าพเจ้ามิได้ปรากฏอยู่ในที่ชุมนุมของตระกูลยรมฺ นอกจากข้าพเจ้าต้องเป็นอีหามัมของพวกเขามาและข้าพเจ้าได้ละหมาดให้แก่ศพของพวกเขามาจนถึงทุกวันนี้ รายงานโดย อบูดาวูด บุคอรฺและนาซาอฺ

และตามรายงานของอบีดาวูดและอัลด-ดาร์ฤฎนี่ว่า ละหมาดฟารูเป็นหน้าที่ที่จำเป็นข้างหลังมุสลิมทุกคนทั้งดีและชั่ว ถึงแม้เขาจะทำบาปใหญ่ก็ตาม⁽³⁾

(1) คืออ่านอัล-กุรอานด้วยการมองดูในคัมภีร์ การเป็นอีหามัมของทาสถือว่าใช้ได้ ตามตรรกะของซาฟิอฺ แต่ตรรกะของอบูฮะนีฟะห์ถือว่าใช้ไม่ได้ เพราะเป็นเรื่องใหญ่เกินกว่าทาสจะกระทำ

(2) ส่วนหนึ่งจากคนที่ตามหล่อนคือ ผู้อะซานที่เป็นชาย ฮาดิษนี้จึงเป็นหลักฐานของนักปราชญ์กลุ่มหนึ่งที่ว่า ผู้หญิงเป็นอีหามัมสำหรับผู้ชายละหมาดได้ แต่นักปราชญ์ส่วนใหญ่กล่าวว่า ผู้หญิงเป็นอีหามัมสำหรับผู้ชายใช้ไม่ได้ โดยอ้างหลักฐานจากฮาดิษอับนะมะซะห์ที่ว่า "ผู้หญิงจะเป็นอีหามัมสำหรับผู้ชายละหมาดไม่ได้" ส่วนที่ว่า อุมม ะรอเกาะห์เป็นอีหามัมมากคนในบ้านหล่อนละหมาดนั้น หล่อนนำเฉพาะผู้หญิงเท่านั้น

(3) การละหมาดยามอะห์จังหลังมุสลิมทุกคนเป็นสิทธิ และถือว่าใช้ได้ ถึงแม้ผู้น่าจะเป็นคนเลวก็ตาม

ตำแหน่งที่ยืนของผู้ตามกับผู้นำละหมาด

เล่าจากอับนิอับบาส (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้นอนค้างที่บ้านนำสาวของข้าพเจ้า ไมมูเนาะห์ ท่านนบี (ซ.ล.) ได้ตื่นขึ้นละหมาดในตอนกลางคืน⁽¹⁾ และข้าพเจ้าได้ตื่นขึ้นละหมาดกับท่าน โดยยืนทางด้านซ้ายของท่าน ท่านนบีได้จับศีรษะของข้าพเจ้า แล้วดึงให้มายืนทางขวาของท่าน รายงานโดย *หำคน*

เล่าจากสะมุเราะห์ บุตรยุनुบ (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : ท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้ใช้พวกเรา เมื่อพวกเราสามคน ให้คนหนึ่งอยู่ข้างหน้า รายงานโดย *ติรมัซ*

เล่าจากอะนัส (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : ท่านนบี (ซ.ล.) ได้ละหมาดในบ้านของอุมมุสลัฎมฺ ข้าพเจ้าและยาติมยืนอยู่ข้างหลังท่านนบี และอุมมุสลัฎมฺยืนอยู่ข้างหลังพวกเรา รายงานโดย *สีคน*

และเล่าจากเขา (อะนัส) ว่า ท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้นำเขาและผู้หะญีญคนหนึ่งจากพวกเขาละหมาด ท่านร่อซูลุลเลาะห์ได้ให้เขาอยู่ทางด้านขวาของท่าน และให้ผู้หะญีญคนนั้นอยู่ข้างหลัง รายงานโดย *มุสลิมและอบูดาวูด*

ตอนที่ 4

การตามอีหม่าม

เล่าจากอับซุรอยเราะห์ (ร.ค.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : แท้จริงอีหม่ามถูกแต่งตั้งขึ้นมาเพื่อเป็นผู้นำ เมื่อเขาดักบิร ท่านทั้งหลายจงดักบิร เมื่อเขารูกะอะ ท่านทั้งหลายจงรูกะอะ เมื่อเขากล่าวว่า ชะมิอัลลอฮุลิมนชะมิตะห์ ท่านทั้งหลายจงกล่าวว่า ร็อบบะนาละกัลอัม-ด

และเมื่อเขายืนละหมาด ท่านทั้งหลายจงยืนละหมาดและเมื่อเขานั่งละหมาด ท่านทั้งหลายจงนั่งละหมาดทั้งหมดทุกคน⁽²⁾ รายงานโดย *หำคน*

ตัวบทของอบูดาวูดมีข้อความว่า : แท้จริงอีหม่ามถูกแต่งตั้งเพื่อให้เป็นผู้นำ เมื่อเขาดักบิร ท่านทั้งหลายจงดักบิร ท่านทั้งหลายอย่าดักบิรจนกว่าเขาจะดักบิร เมื่อเขารูกะอะ ท่านทั้งหลายจงรูกะอะ ท่านทั้งหลายอย่ารูกะอะจนกว่าเขาจะรูกะอะ เมื่อเขาสุหฺญุด ท่านทั้งหลายจงสุหฺญุด ท่านทั้งหลายอย่าสุหฺญุด จนกว่าเขาจะสุหฺญุด

(1) คือละหมาดกะฮ์ดุด และเข้าใจจากฮาดิษนี้ได้ว่า การละหมาดยามอะห์ซันที่น้อยที่สุดมีผู้นำหนึ่งคน ผู้ตามหนึ่งคน และเมื่อผู้ตามเป็นผู้ชาย ให้ยืนทางด้านขวาของผู้นำ

(2) ต้นเหตุของฮาดิษนี้คือ ท่านนบี (ซ.ล.) ได้ตกจากหลังม้าสี่ข้างข้างขวาของท่านได้รับบาดเจ็บ เหล่าอัครสาวกได้พากันมาเยี่ยมจนได้เวลาละหมาด ท่านจึงได้นั่งละหมาดกับพวกเขาเหล่านั้น

ฮุไมด์ได้กล่าวว่า : คำพูดของท่าน(นบี)ที่กล่าวว่า : เมื่อเขาทั้งหลายจะหมด ท่านทั้งหลายจงนั่งละหมาด⁽¹⁾ ในขณะที่ท่านอยู่ในอาการป่วยดั้งเดิม หลังจากนั้นท่านนบี(ซ.ล.)ได้นั่งละหมาด ส่วนประชาชนที่ละหมาดข้างหลังท่านนั้นยืนละหมาด ท่านไม่ได้ใช้พวกเขาให้นั่งละหมาด แท้จริงให้ยัดถือเอา (คำพูดของท่านนบี) ครั้งหลังและครั้งหลังสุด จากการกระทำของท่าน (ซ.ล.) รายงานโดย บุคอรี

และเล่าจากเขา (อบีฮุร็อยเราะห์) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ผู้ที่เงี้ยวหัวของเขาก่อนอิหม่ามนั้น⁽²⁾ ไม่กลัวหรือที่อัลเลาะห์จะเปลี่ยนหัวของเขาเป็นหัวลา

และในบางรายงานว่า : อัลเลาะห์จะเปลี่ยนรูปของเขาเป็นรูปลา รายงานโดย หักคน

เล่าจากอะนัส (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้ละหมาดกับพวกเราในวันหนึ่ง เมื่อละหมาดเสร็จท่านได้หันหน้ามาทางพวกเรา แล้วกล่าวว่า : โอ้ประชาชนทั้งหลาย ความจริงข้าพเจ้าเป็นผู้นำของพวกท่าน ดังนั้นท่านทั้งหลายอย่ารู้กัวะอ์ก่อนข้าพเจ้า และอย่าสูญุดอย่ายืน อย่าเลิกละหมาดก่อนข้าพเจ้า เพราะแท้จริงข้าพเจ้ามองเห็นพวกท่านทางด้านหน้าและด้านหลังของข้าพเจ้า หลังจากนั้นท่านได้กล่าวว่า : สาบานต่อผู้ซึ่งชีวิตของมุฮัมมัดอยู่ในอุ้งมือของพระองค์ : ถ้าหากพวกท่านแลเห็นเหมือนอย่างข้าพเจ้าแลเห็น พวกท่านจะหัวเราะเพียงเล็กน้อย และจะร้องไห้อย่างมากมาย (พุ่มพ่าย) พวกเขาถามว่า : ท่านเห็นอะไร โอ้ท่านร่อซูลุลเลาะห์ ท่านกล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้เห็นสวรรค์และนรก รายงานโดย บุคอรี มุสลิม

เล่าจากสะหฺลุ บุตรสะอฺดู (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : แท้จริงข้าพเจ้าเห็นผู้ชายหลายคนผูกผ้าถุงของเขาไว้กับต้นคอเหมือนเด็ก ๆ เนื่องจากผ้าถุงหายาก (โดยพวกเขาละหมาด) อยู่ข้างหลังท่านนบี (ซ.ล.) ได้มีคนหนึ่งกล่าวขึ้นว่า : โอ้ พวกผู้หญิงทั้งหลาย อย่าเงี้ยวขึ้น จนกว่าพวกผู้ชายจะลุกขึ้น (เงย) เสียก่อน⁽³⁾ รายงานโดย สามคน

เล่าจากอบีฮุร็อยเราะห์ (ร.ด.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : เมื่อพวกท่านมาละหมาดในขณะที่พวกเรากำลังสูญุด พวกท่านจงสูญุด และพวกท่านอย่านับว่าการกระทำ (สูญุด) อย่างนั้นเป็นสิ่งใด ๆ (จากละหมาด)⁽⁴⁾ ผู้ใดไปทัน (ขณะที่อิหม่ามกำลัง) รู้กัวะอ์ เท่ากับเขาหันละหมาด⁽⁵⁾ รายงานโดย อับูดาวูดและตารุฏนี

(1) ตามด้วยบทของอาดิษที่รายงานโดยอบีฮุร็อยเราะห์ซึ่งว่า ให้ผู้ตามปฏิบัติตามผู้นำในเรื่องการนั่งละหมาด ถึงแม้ว่าผู้ตามจะไม่มีอุปสรรคใด ๆ เลย นี่เป็นพระศาสนะของนักปราชญ์กลุ่มหนึ่ง แต่นักปราชญ์ส่วนใหญ่กล่าวว่า ไม่นับญาติให้ผู้ตามนั่งละหมาดตามผู้นำโดยอาศัยหลักฐานจากรายงานของท่านอะนัส เพราะเป็นรายงาน ลำสุดท้ายและยกเลิกรายงานก่อน ๆ

(2) จากกัวะอ์หรือสูญุด

(3) เพราะเกรงว่าพวกผู้หญิงจะเห็นอวัยวะที่ต้องปกปิดของพวกผู้ชาย

(4) ก็อย่างนับว่าเป็นหนึ่งร็อกอัต

(5) ก็อย่างว่าทันหนึ่งร็อกอัต

เล่าจากมุอาซ บุตรยาบัล (ร.ค.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : เมื่อคนใดคนหนึ่ง จากพวกท่านมาละหมาด และอีหม่ามกำลังอยู่ในสภาพหนึ่ง ให้เขาทำเหมือนสิ่งที่อีหม่ามกำลัง กระทำ รายงานโดย ตริมีซี

ความประเสริฐของแถวแรกและแถวถัดมา

เล่าจากอบีสุรอยเราะห์ (ร.ค.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ในขณะที่ชายคนหนึ่ง กำลังเดินอยู่ตามทาง เขาได้พบกิ้งก้านหนามขวางทางอยู่ เขาจึงเอาออกไปให้พ้นทางเดิน อัลเลาะห์ ได้ขอบคุณเขาและอภัยโทษให้เขา หลังจากนั้นท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : คนที่ตายอยู่ในแนวทาง ของอัลเลาะห์มีห้าคน คนที่ตายด้วยโรคระบาด คนที่ตายด้วยโรคท้องร่วง คนที่จมน้ำตาย คน ที่ตายเพราะถูกถล่ม (บ้าน, แผ่นดิน) และนักรบที่ถูกฆ่าตายในสมรภูมิกัดลิส์ห์ และท่านนบีได้ กล่าวต่อไปว่า : ถ้าหากประชาชนรู้สิ่งที่มีอยู่ในการอะซานและในแถวแรก⁽¹⁾ (จากผลบุญอันยิ่งใหญ่) ต่อไปพวกเขาจะไม่พบหนทาง นอกจากต้องจับฉลาก (เพื่อให้ได้สิ่งทั้งสองนั้น) พวกเขาก็ จะต้องจับฉลากและถ้าหากพวกเขารู้สิ่งที่มีอยู่ในการละหมาดคุหรีในเวลาที่ยืนจัด พวกเขาจะ ต้องชิงกันไป และถ้าหากพวกเขารู้สิ่งที่มีอยู่ในละหมาด อิซาอูและละหมาดซุบฮิ พวกเขาจะต้อง มาละหมาดถึงแม้ว่าต้องคลานมาก็ตาม รายงานโดย หักคน นอกจากอบูดาูด

และเล่าจากเขา (อบีสุรอยเราะห์) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : แถวของผู้ชายที่ดีที่สุด คือ แถวแรก⁽²⁾ และแถวที่เลวของผู้ชายคือ แถวหลัง⁽³⁾ แถวที่ดีที่สุดของพวกเขาผู้หญิงคือ แถว หลัง⁽⁴⁾ และแถวที่เลวที่สุดของพวกเขาผู้หญิงคือ แถวแรก⁽⁵⁾ รายงานโดย หักคน นอกจากบุคอรี

เล่าจากอุซัยฟะห์ (ร.ค.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : พวกเราได้รับเกียรติเหนือกว่า ประชาชาติทั้งหลายด้วย 3 ประการ ให้แถวละหมาดของพวกเขาเกียรติเท่ากับแถวของมวล มาลาอิกะห์ ได้ประทานผืนแผ่นดินทั้งหมดให้เป็นมัสยิดของเรา และให้ดินเป็นสิ่งที่ใช้ ทำความสะอาดของเราเมื่อเราไม่มีน้ำ และท่านนบีได้กล่าวอีกประการหนึ่ง⁽⁶⁾ รายงานโดย มุสลิม และนัซฮาอี

เล่าจากอัล-บารออุ (ร.ค.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : แท้จริงอัลเลาะห์ตาอาลาและ มวลมาลาอิกะห์ของพระองค์ จะประทานความเมตตาและอภัยให้แก่คนที่ละหมาดในแถวแรก ๆ

(1) คือละหมาดอยู่ในแถวแรกที่ดีกับอีหม่าม

(2) เพราะใกล้กับอีหม่าม

(3) เพราะอยู่ไกลจากอีหม่ามและใกล้กับผู้หญิง

(4) เพราะอยู่ใกล้จากผู้ชาย (5) เพราะอยู่ใกล้กับผู้ชาย

(6) ท่านนัซฮาอีได้รายงานประการนี้ว่า "ได้มอบบรรดาโครงการต่างๆ ที่อยู่คอนท้ายของซูเราะห์บะกอเราะห์ เป็นคลังสมบัติที่เก็บ ไว้ได้บัลลังก์ (อะวั) โดยมีได้ประทานแก่ผู้ใดก่อนข้าพเจ้าและหลังข้าพเจ้า"

และไม่มีก้าวใดที่อัลเลาะห์จะรักยิ่งกว่าก้าวที่บ่าวเดินไป เพื่อต่อแถวให้ติดกัน
อบูดาวูดและน้าซาอ์

รายงานโดย

เล่าจากอิรบาด บุตรซาริยะห์ (ร.ด.) ว่า ท่านนบี (ซ.ล.) เคยละหมาดในแถวแรกสามครั้ง
และในแถวที่สองหนึ่งครั้ง รายงานโดย น้าซาอ์ ฮากิม และถือว่าเป็นฮาดิษขอเอเยะห์

คนที่มีสิทธิอยู่แถวแรก⁽¹⁾

เล่าจาก अबดุลลาห์ (ร.ด.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ให้มาอยู่ใกล้ ๆ ข้าพเจ้า คนที่
บรรลุนิสถานและคนที่มีความคิด (มีสติปัญญา) ถัดจากนั้นก็คนที่รองลงไป (คือคนที่อยู่อันดับ
รองพวกนั้น) ท่านได้กล่าวสามครั้ง และพวกท่านจงออกห่างจากการส่งเสียงโหวกเหวกตามตลาด
รายงานโดย ห้าคน นอกจากบุคอรี

เล่าจากอบีมาลิก อัล-อัซอะรี (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่าท่านนบี (ซ.ล.) เคยจัดให้ผู้ชาย
อยู่แถวแรก หลังจากนั้นก็ได้ให้ผู้ชายเอาไว้ข้างหลังพวกผู้ชาย รายงานโดย อบูดาวูด อะห์มัด

ตัวบทของอะห์มัดว่า : ท่านจะจัดให้พวกผู้ชายอยู่ข้างหน้าเด็ก ๆ และเด็ก ๆ อยู่ข้างหลัง
พวกผู้ชาย และพวกผู้หญิงอยู่ข้างหลังพวกเด็ก ๆ

เล่าจากอบีสะอีด อัล-คุดรี (ร.ด.) ว่า ท่านนบี (ซ.ล.) ได้เห็นความล่าช้าในเหล่าสาวก
ของท่าน จึงได้กล่าวว่า : จงขึ้นมาข้างหน้าและพวกท่านจงตามข้าพเจ้า คนที่อยู่ข้างหลังพวกท่านให้
พวกเขาตามพวกท่าน พวกหนึ่งจะยังคงล่าช้าอยู่⁽²⁾ จนกระทั่งอัลเลาะห์จะให้พวกเขาล่าช้า⁽³⁾
รายงานโดย มุสลิม อบูดาวูดและน้าซาอ์

ควรอ่านนำหรือเตือนอิหม่าม (เมื่ออิหม่ามอ่านติดหรือนึกไม่ออก)

เล่าจากอิบนุอุมัร (ร.ด.) ว่า ท่านนบี (ซ.ล.) ได้ละหมาดครั้งหนึ่ง ท่านได้อ่านในละหมาด
นั้น แล้วก็เกิดสงสัย (อ่านสะดุดลง) เมื่อท่านละหมาดเสร็จได้กล่าวแก่อบัยยู บุตรกะอับว่า ท่าน
ได้ละหมาดพร้อมกับเราใช่ไหม? อบัยยูตอบว่า ครีบ ท่านนบีกล่าวว่า : อะไรห้ามท่าน (มิให้
อ่านนำเราเมื่อเราอ่านติด) รายงานโดย อบูดาวูดและอิบนุฮิบบาน

ตัวบทของอิบนุฮิบบานว่า : อะไรห้ามท่านที่จะอ่านนำเปิดทางให้แก่เรา

(1) คนดี คือคนที่บรรลุนิสถาน มีความรับผิดชอบ เป็นคนที่มีมารยาทและความประพฤติดีงาม

(2) ล่าช้าจากการที่จะขึ้นไปสู่แถวแรก

(3) จากผลบุญอันยิ่งใหญ่และตำแหน่งอันสูงส่ง

ตอนที่ 5

การจัดแถวให้ตรงและคำกล่าวของอิหม่ามในการจัดแถว

เล่าจากนวะมาน บุตรปาซีร (ร.ด.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : พวกท่านจะต้องจัดแถวให้ตรง หรือจะให้อัลเลาะห์หมั่นหน้าของพวกท่านไปไว้ข้างหลัง *รายงานโดย ห้าคน*

และตามรายงานของมุสลิมว่า : ปรากฏว่าท่านรอซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) เคยจัดแถวของพวกเราให้ตรง เหมือนอย่างกับที่ท่านตัดลูกธนูให้ตรง

เล่าจากอะนัส (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : เมื่อได้กล่าวคำอิกอมะห์ละหมาดท่านนบี (ซ.ล.) ได้หันมาทางพวกเรา แล้วกล่าวว่า : พวกท่านจงจัดแถวให้ตรง และ (ยืน) ให้ชิดกัน เพราะความจริงข้าพเจ้ามองเห็นพวกท่านทางด้านหลังของข้าพเจ้า *รายงานโดย สามคน*

และตามรายงานของบุคอรีว่า : ท่านทั้งหลายจงจัดแถวให้ตรง เพราะข้าพเจ้ามองเห็นพวกท่านจากทางด้านหลังของข้าพเจ้า และปรากฏว่าคนหนึ่งจากพวกเราจะยืนจนไหล่ของเขาชิดกับไหล่ของคนที่อยู่ข้าง ๆ เขา และเท้าของเขาก็ชิดกับเท้าของคนที่อยู่ข้างเขา

และในบางรายงานว่า : ท่านทั้งหลายจงจัดแถวให้ตรง เพราะการจัดแถวให้ตรงเป็นสิ่งที่ทำให้ละหมาดสมบูรณ์

และในอีกรายงานหนึ่งว่า : ท่านทั้งหลายจงจัดแถวให้ตรงในการละหมาด เพราะแท้จริงการจัดแถวเป็นผลดีของละหมาด

เล่าจากบะรออุ (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่าท่านนบี (ซ.ล.) เคยเดินระหว่างแถวจากทิศหนึ่งไปอีกทิศหนึ่ง ท่านจะลูบอกและไหล่ของพวกเราพร้อมกับกล่าวว่า : ท่านทั้งหลายอย่ายืนเหลื่อมล้ำกัน หัวใจของพวกท่านจะไม่ตรงกัน และท่านเคยกล่าวว่า : แท้จริงอัลเลาะห์และมวลมลาอิกะห์ของพระองค์ จะประทานความเมตตาและขอภัยโทษให้แก่แถวแรก ๆ *รายงานโดย อุบัยดุดและนาศาอ์*

เล่าจากอะนัส (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่าท่านนบี (ซ.ล.) เมื่อลุกขึ้นละหมาดได้ฉวยไม้เรียวด้วยมือขวา หลังจากนั้นได้หันไป (ทางด้านขวาของมัสยิด) แล้วกล่าวว่า : ท่านทั้งหลายจงยืนตรง จัดแถวของพวกท่านให้ตรง ต่อจากนั้นได้ถือไม้เรียวด้วยมือซ้าย⁽¹⁾ แล้วกล่าวว่า : ท่านทั้งหลายจงยืนตรงจัดแถวของพวกท่านให้ตรง *รายงานโดย อุบัยดุด*

และเล่าจากเขา(อะนัส) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : ท่านทั้งหลายจงยืนชิด ๆ กัน ในแถวของพวกท่าน และจงตั้งแถวใกล้ ๆ กัน และจงให้ต้นคอตรงกัน สาบานต่อผู้ซึ่งชีวิตของข้าพเจ้าอยู่ในมือของพระองค์ แท้จริงข้าพเจ้าแลเห็นชัยตอนมารร้ายเข้ามาแทรกอยู่ตามช่องว่างในแถว เหมือนกับลูกแพะตัวเล็ก ๆ (ที่ชอบเบียดเข้ามา)

(1) และเดินไปทางด้านซ้ายของมัสยิด

และเล่าจากอิบนิอุมีร์(ร.ค.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : ท่านทั้งหลายจงตั้งแถวให้ตรงและจงให้ป่าตรงกัน จงอุดช่องว่างและจงสัมผัสมือของพี่น้องที่ร่วมแถวของท่านแต่เพียงแผ่วเบา และอย่าทิ้งช่องว่างให้ชั้ยตอน(เข้าไปแทรก) และผู้ใดต่อแถวอัลเลาะห์ก็ติดต่อกับเขา และผู้ใดตัดแถวให้ขาดอัลเลาะห์ก็ตัดขาดจากเขา รายงานฮาดิษทั้งสองโดย อุบัยดุดและนาซออี

ควรต่อแถวให้เต็มและไม่ควรยืนละหมาดตามลำพัง

เล่าจากอะนัส(ร.ค.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : ท่านทั้งหลายจงต่อแถวให้เต็ม เพราะความจริงข้าพเจ้ามองเห็นพวกท่านจากทางเบื้องหลังของข้าพเจ้า รายงานโดย มุสลิมและอบูดาวูด

ตัวบทของอบูดาวูดว่า : ท่านทั้งหลายจงต่อแถวแรกให้เต็ม หลังจากนั้นก็แถวถัดมา ดังนั้นแถวที่จะไม่เต็มควรให้เป็นแถวหลัง

เล่าจากยาบิร บุตรซามูเราะห์(ร.ค.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า โปรดทราบ ท่านทั้งหลายจะถูกจัดแถวเช่นเดียวกับมวลมมาลาอิกะห์ถูกจัดแถว ณ พระผู้เป็นเจ้าของพวกเขา พวกเรากล่าวว่า : มวลมมาลาอิกะห์ถูกจัดแถว ณ พระผู้เป็นเจ้าของพวกเขาอย่างไร ท่านกล่าวว่า : พวกเขาต่อแถวแรกให้เต็มก่อนและพวกเขายืนชิดกันในแถว รายงานโดย อุบัยดุดและนาซออี

เล่าจากอัब्ดุลอะฮ์มัด บุตรมะห์มูด(ร.ค.)ได้กล่าวว่า : พวกเราได้ละหมาดข้างหลังเจ้าเมืององค์หนึ่งจากบรรดาเจ้าเมือง ประชาชนเกิดรวนเร(คือยืนไม่เป็นระเบียบ) และพวกเราได้ละหมาดอยู่ระหว่างเสาสองต้น เมื่อพวกเราละหมาดเสร็จ อะนัสได้กล่าวว่า : พวกเราละวางสิ่งนี้⁽¹⁾ ในสมัยท่านนบี(ซ.ล.)⁽²⁾ รายงานโดย เจ้าของสุนัน

เล่าจากวาบิเศาะห์(ร.ค.) แท้จริงท่านร่อซูลุลเลาะห์(ซ.ล.)ได้เห็นชายคนหนึ่งละหมาดอยู่ข้างหลังแถวตามลำพังคนเดียว ท่านจึงได้ใช้ให้เขาละหมาดใหม่อีกครั้ง⁽³⁾ รายงานโดย อุบัยดุดอะหฺมัดและติรมิซี

เล่าจากอับบักเราะห์(ร.ค.)ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้เข้าไปในมัสยิดขณะที่เป็นบีของอัลเลาะห์(ซ.ล.) กำลังก้มร่อกะอะฮ์ ข้าพเจ้าจึงได้ก็มรรู้กัะอูก่อนจะถึงแถวละหมาด ท่านนบี(ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : อัลเลาะห์ได้เพิ่มความโลภให้ท่าน⁽⁴⁾ และอย่าทำอย่างนี้อีก รายงานโดย อุบัยดุดและบุคอรี

(1) คือการตั้งแถวระหว่างเสาสองต้น เพราะทำให้แถวขาด

(2) คือละวางไม่ให้เกิดขึ้น

(3) เพราะละหมาดใช้ไม่ได้ เพราะได้ละหมาดตามลำพังตามธรรมเนียมของนักวิชาการพวกหนึ่ง แต่นักวิชาการส่วนมากถือว่าใช้ได้โดยอาศัยหลักฐานจากหะดีษ ของอับบักเราะห์ที่จะกล่าวต่อไป

(4) คือความโลภในการละหมาดยามอะฮ์

เมื่อเสร็จละหมาดอีหม่ามหันหน้ามาทางประชาชนผู้ร่วมละหมาด

เล่าจาก अबดุลลาห์(ร.ค.) ได้กล่าวว่า : คนใดคนหนึ่งจากพวกท่านอย่าเปิดโอกาสให้ชายตอง (เข้ามาหลอกลวง) ในละหมาดของเขา โดยเห็นว่าเป็นหน้าที่ของเขาที่จะต้องไม่หันไปทางไหน นอก จากหันไปทางขวาเท่านั้น ความจริงข้าพเจ้าเห็นท่านนบี(ซ.ล.) ส่วนมากแล้วท่านจะหันไปทาง ซ้ายของท่าน⁽¹⁾ *รายงานโดย สามคน*

ตามรายงานของมุสลิมว่า : ท่านอัซซุดดีได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้ถามอะนัสว่า เมื่อ ข้าพเจ้าละหมาดเสร็จจะหันไปทางขวาหรือทางซ้าย ท่านอะนัสกล่าวว่า : สำหรับข้าพเจ้า ส่วน มากที่ข้าพเจ้าเห็นท่านร่อซูลุลเลาะห์(ซ.ล.) หันไปทางขวาของท่าน⁽²⁾

เล่าจากอบีเฮาะหะห์ บุตรสะลิบ จากบิดาของเขา(ร.ค.) ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่าท่านร่อซูลุลเลาะห์(ซ.ล.) เคยเป็นอีหม่ามของพวกเรา แล้วท่านเคยหันไปทางสองด้านของท่านทั้งทางด้าน ขวาและด้านซ้าย⁽³⁾ *รายงานโดย ตรมฆและอบูดาวูด*

เล่าจากซามูเราะห์ บุตรยูนุส(ร.ค.) ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่าท่านนบี(ซ.ล.) เมื่อละหมาด ในคราวหนึ่งเสร็จแล้ว ได้หันหน้าของท่านมาทางพวกเรา *รายงานโดย บุคอว์และอบูดาวูด*

เล่าจากอัล-มุซมีเราะห์(ร.ค.) จากท่านนบี(ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : อีหม่ามอย่าละหมาดในสถานที่ ซึ่งเขาได้ละหมาดแล้วในที่นั้น จนกว่าจะเปลี่ยนสถานที่ใหม่⁽⁴⁾ *รายงานโดย อบูดาวูดและอิบนุมาญะห์*

เล่าจากอบีฮุร็อยเราะห์(ร.ค.) จากท่านนบี(ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : คนใดคนหนึ่งจากพวกท่าน ไม่มีความสามารถหรือ เมื่อละหมาดเสร็จแล้วที่จะก้าวไปข้างหลังหรือถอยหลัง หรือก้าวมาทาง ขวาหรือย้ายมาทางซ้าย⁽⁵⁾ *รายงานโดย อบูดาวูดและอะหมัด*

ละหมาดใหม่อีกครั้งหนึ่งโดยทำยามมะอะห์

เล่าจากยาบิรว่า ท่านมูอาซ บุตรยะบัล (ร.ค.) เคยละหมาดอิซาอูพร้อมกับท่านนบี (ซ.ล.) หลังจากนั้นเขาได้มาหาพรรคพวกของเขา และได้ร่วมละหมาด(อิซาอู) นั้นกับพรรคพวก ของเขาอีกครั้งหนึ่ง⁽⁶⁾ *รายงานโดย สักน*

(1) คือหันไปทางซ้ายหลังจากให้สลามแล้ว

(2) ไม่ขัดกันกับฮาดิษก่อน เพราะต่างคนต่างเล่าสิ่งที่ตนเห็นจากท่านนบี(ซ.ล.)

(3) เขาได้จากหลักฐานเหล่านี้ว่า เมื่อท่านนบี(ซ.ล.) ละหมาดเสร็จ ท่านจะหันมาทางประชาชน โดยบางครั้งท่านหันมาทางด้าน ซ้าย บางครั้งหันมาทางด้านขวา โดยไม่มีด้านใดดีกว่ากัน

(4) ไม่สมควรที่อีหม่ามจะละหมาดอีกครั้งหนึ่งในที่เดิมที่เขาได้ละหมาดไปแล้ว จนกว่าจะได้ย้ายที่ไปละหมาดที่อื่น การห้ามในที่ นี้และหลังจากนี้เป็นการห้ามเพราะน่าเกลียด

(5) เพื่อทำละหมาดอีก ทั้งนี้เพื่อให้ละหมาดนั้นเกิดขึ้นในที่หลายแห่ง

(6) คือได้ละหมาดอิซาอูที่เขาได้ละหมาดกับท่านนบี(ซ.ล.) อีกครั้งหนึ่งกับพรรคพวกของเขา จากฮาดิษนี้เข้าใจได้ว่า : คนละหมาด ปรึศตามละหมาดสุดท้ายได้และคนละหมาดสุดท้ายตามละหมาดที่ดุอิใช้ได้ โดยอาศัยหลักฐานจากฮาดิษทั้งสองนี้ เป็นพระคัมภีร์ของ ชาฟิอี และนักวิชาการอีกกลุ่มหนึ่ง

เล่าจากย่ำซัด บุตรอัล-อัสวัต(ร.ค.)ว่า : ตัวเขาเองได้ละหมาดพร้อมกับท่านนบี(ซ.ล.) ขณะนั้นเขายังเป็นเด็กหนุ่ม เมื่อละหมาดเสร็จก็บังเอิญมีผู้ชายสองคนที่ยังไม่ได้ละหมาดอยู่ที่มุมหนึ่งของมัสยิด ท่านนบีจึงได้เรียกคนทั้งสอง เขาได้นำตัวผู้ชายทั้งสองมาด้วยอาการสั่นเทา ท่านนบีได้กล่าวว่า : อะไรขัดขวางท่านทั้งสองมิให้ละหมาดพร้อมกับเรา ? เขาทั้งสองกล่าวว่า : ความจริงเราได้ละหมาดแล้วในที่พักของเรา ท่านนบีจึงกล่าวว่า : ท่านทั้งหลายอย่าทำอย่างนี้ เมื่อคนใดคนหนึ่งจากพวกท่านได้ละหมาดแล้วในที่พักของเขา ต่อจากนั้นได้มาพบอีหม่ามยังไม่ได้ละหมาด ให้เขาละหมาดพร้อมกับอีหม่าม เพราะแท้จริงละหมาดนั้นเป็นสุนัตสำหรับเขา⁽¹⁾

รายงานโดย เจ้าของสุนัน

(บทสุดท้าย) ยอมให้อีหม่ามตั้งคนอื่นทำหน้าที่แทน⁽²⁾

เล่าจากสะหฺลุ บุตรสะอฺดุ(ร.ค.)ว่า แท้จริงท่านร่อซูลุลเลาะห์(ซ.ล.)ได้เดินทางไปหาพวกบะนีอัมรฺบุตรเอาฟ เพื่อไกล่เกลี่ยกรณีพิพาทที่เกิดขึ้นในหมู่พวกเขา เมื่อเข้าเวลาละหมาดผู้เฒ่าคนหนึ่งได้มาหาอบูบักร แล้วกล่าวว่า : ท่านจะละหมาดนำกลุ่มชนหรือ ? ข้าพเจ้าจะอีกอมะห์⁽³⁾ อบูบักรกล่าวว่า : ใช่ แล้วอบูบักรก็ละหมาด ต่อมาท่านร่อซูลุลเลาะห์(ซ.ล.)ได้กลับมา ประชาชนยังคงอยู่ในละหมาด ท่านร่อซูลุลเลาะห์จึงได้แหวกแถวเข้าไปยืน ประชาชนได้ปรบมือ แต่อบูบักรก็ได้เหวี่ยงมามองดูในขณะที่กำลังละหมาด เมื่อมีเสียงปรบมือมากขึ้น อบูบักรจึงได้หันมาดู แล้วก็พบท่านร่อซูลุลเลาะห์(ซ.ล.) ท่านร่อซูลุลเลาะห์(ซ.ล.) จึงได้ทำท่าบอกว่าเจียอยู่ในที่เดิมของท่าน ดังนั้นอบูบักรจึงได้ยกมือทั้งสองข้างของเขา แล้วได้กล่าวคำสรรเสริญพระองค์อัลเลาะห์ในสิ่งที่ท่านร่อซูลุลเลาะห์(ซ.ล.)ได้ใช้ให้เขาปฏิบัติจากการดังกล่าว หลังจากนั้นอบูบักรได้ถอยหลังจนเข้ามาอยู่ในแถว แล้วท่านร่อซูลุลเลาะห์(ซ.ล.)ได้ก้าวไปอยู่ข้างหน้าแล้วได้ละหมาด เมื่อละหมาดเสร็จได้กล่าวว่า : โอ้ อบูบักร อะไรห้ามท่านมิให้ยืนอยู่ในที่เดิมของท่าน ในขณะที่ข้าพเจ้าได้ใช้ท่าน อบูบักรได้กล่าวว่า : ไม่สมควรที่บุตรของอบูฮาฟะห์จะละหมาดอยู่ข้างหน้าท่านร่อซูลุลเลาะห์(ซ.ล.) ท่านร่อซูลุลเลาะห์(ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ไม่สมควรที่ข้าพเจ้าจะเห็นพวกท่านทั้งหลายปรบมือกันอย่างมากมาย ใครก็ตามที่มีสิ่งใดเกิดขึ้นกับเขาในขณะที่อยู่ในละหมาด ให้เขากล่าวตัสเบียะห์ เพราะเมื่อเขาได้กล่าวตัสเบียะห์ เขาจะได้รับความสนใจ(และถูกเหวี่ยงมามอง) และความจริงการปรบมือนั้นใช้สำหรับพวกผู้หญิง

รายงานโดย สามคนและนาซาอี

(1) คือละหมาดที่ทำในครั้งที่สองนับตกเป็นสุนัต ส่วนครั้งแรกตกเป็นฟัรฎุ

(2) ทั้งในขณะที่ละหมาดและเริ่มละหมาด

(3) ปรากฏว่าท่านนบี(ซ.ล.) เคยกล่าวแก่ผู้เฒ่าว่า ถ้าหากเขาวลาคือและข้าพเจ้ายังไม่กลับมา ท่านจงใช้อบูบักรให้ละหมาดนำกลุ่มชน

เล่าจากอปีนุชา (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ท่านนปี(ช.ล.)ป่วยและอาการป่วยของท่านเปรียบหนัก ท่านได้กล่าวว่า : ท่านทั้งหลายจงใช้อุบักกริให้เขานำประชาชนละหมาด ท่านหญิงอาอิชะห์กล่าวว่า : ความจริงเขา(อุบบักกริ)เป็นผู้ชายที่มีใจอ่อน เมื่อเขาเข้าทำหน้าที่แทนท่าน เขาไม่สามารถจะละหมาดนำประชาชนได้ ท่านได้กล่าวว่า : ท่านทั้งหลายจงใช้อุบักกริให้เขานำประชาชนละหมาด ท่านหญิงอาอิชะห์ได้กล่าวอย่างเดิมอีก ท่านนปีได้กล่าวอีกว่า : เธอจงให้อุบักกริให้เขานำประชาชนละหมาด ความจริงพวกเธอก็เหมือนพวกผู้หญิงกับนปียูซุฟ⁽¹⁾ ต่อมาท่านรอซูลุลเลาะห์ได้มาหาเขา(อุบบักกริ) และเขาก็ได้นำประชาชนละหมาดในขณะที่ท่านนปี(ช.ล.)มีชีวิตอยู่⁽²⁾

เล่าจากท่านหญิงอาอิชะห์(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : ท่านรอซูลุลเลาะห์(ช.ล.)ได้ใช้อุบักกริให้ละหมาดนำประชาชนในขณะที่ท่านป่วย และท่านอุบบักกริก็ได้ละหมาดนำประชาชน ท่านอรุวะห์ได้กล่าวว่า : ต่อมาท่านรอซูลุลเลาะห์(ช.ล.)ได้พบว่าอาการป่วยของท่านทุเลาลงจึงได้ออกมาบังเอิญขณะนั้นอุบบักกริกำลังนำประชาชนละหมาดอยู่ เมื่ออุบบักกริเห็นท่านรอซูลุลเลาะห์ออกมาจึงได้ถอยหลัง แต่ท่านได้ทำท่าว่า : ให้ท่านอยู่ที่เดิม ท่านรอซูลุลเลาะห์(ช.ล.)ได้นั่งตรงกับอุบบักกริสี่ข้างชิดกัน ปรากฏว่าอุบบักกริละหมาดตามละหมาดของท่านรอซูลุลเลาะห์(ช.ล.) ส่วนประชาชนละหมาดตามละหมาดของอุบบักกริ รายงานฮาดิษทั้งสองโดย บุคอรี มุสลิมและติรมิซี

เล่าจากอะนัส(ร.ด.)ได้กล่าวว่า ท่านนปี(ช.ล.)ได้ละหมาดในขณะที่ท่านป่วยข้างหลังอุบบักกริโดยการนั่งละหมาด ในผ้าของท่านที่สะพายไว้ รายงานโดย ติมิซและนาซาอี

ตัวบทของนซาอีว่า : ละหมาดครั้งสุดท้ายที่ท่านรอซูลุลเลาะห์(ช.ล.)ได้ละหมาดพร้อมกับประชาชนนั้น ท่านได้ละหมาดในผ้าผืนเดียวโดยท่านสะพายมันไว้ข้างหลังอุบบักกริ⁽²⁾

และเล่าจากเขา(อะนัส)ว่า แท้จริงอุบบักกริได้เคยละหมาดนำพวกเขาในขณะที่ท่านนปี(ช.ล.)อยู่ในอาการป่วยที่ท่านต้องเสียชีวิต จนกระทั่งถึงวันจันทร์พวกเรากำลังอยู่ในแถวละหมาด⁽³⁾ ท่านนปี(ช.ล.)ได้เปิดม่านห้องมองมายังพวกเรา โดยท่านยืนอยู่ โบกหน้าของท่านขาวเป่งปลั่งเหมือนกระดาด หลังจากนั้นท่านได้ยิ้มหัวเราะ พวกเราคิดว่าจะเลิกละหมาด เนื่องจากความดีใจที่ได้เห็นท่านนปี(ช.ล.) ท่านอุบบักกริได้ก้าวถอยหลังเพื่อมาเข้าแถว และคิดว่าท่านนปี(ช.ล.)จะ

(1) คือแสดงออกตรงข้ามกับภายใน ความต้องการของท่านหญิงอาอิชะห์คือ ไม่ต้องการให้บิดาของท่านคือ อุบบักกริ ย่นำประชาชนละหมาดแทนที่ท่านนปี(ช.ล.) เพราะประชาชนจะเห็นเป็นลางร้ายว่าท่านนปีกำลังจะอาลาโลกไป เหมือนกับท่านหญิงสุโลกอที่เชิญพวกผู้หญิงมาเป็นแขกและแสดงออกว่าให้เกิดดิพวกหล่อน แต่ความต้องการที่แท้จริงของนางคือ ให้พวกผู้หญิงเหล่านั้นได้เห็นความสวยงามของนปียูซุฟ(อ.ด.) เพื่อพวกหล่อนจะได้ไม่ตำหนิที่นางหลงรักท่านนปียูซุฟ (2) จนท่านเสียชีวิต

(2) ในฮาดิษทั้งสองชี้ชัดว่า ท่านนปี(ช.ล.) ละหมาดตามท่านอุบบักกริ โดยเป็นคนละครั้งกันกับครั้งแรกที่ว่า ท่านอุบบักกริละหมาดตามท่านนปี(ช.ล.)

(3) คือละหมาดซุบฮ์

ออกมาละหมาด ท่านนบีได้ทำท่ามาทางพวกเราด้วยมือของท่าน(ได้โบกมือ)ว่า พวกท่านทั้งหลาย จงละหมาดให้เสร็จเถิด แล้วท่านได้โรยมาลง แล้วต่อมาท่านก็ได้เสียชีวิตลงในวันนั้น รายงานโดย บุคอรีและมุสลิม

บทที่ 10

ละหมาดวันศุกร์ (ยุมอะห์)

มี 4 ตอน และตอนสุดท้าย

ตอนที่ 1

คุณค่าของละหมาดยุมอะห์ และถือว่ายุมอะห์เป็นวาฮิบ

อัลเลาะห์ผู้ทรงเกรียงไกรได้กล่าวว่า : เหล่าผู้มีศรัทธาทั้งหลาย เมื่อเขาได้ป่าวร้องให้ไปละหมาดวันศุกร์ ท่านทั้งหลายจงรีบรุดไปยังการระลึกถึงอัลเลาะห์เถิด จงละทิ้งการค้าขายนั้นเป็นความดีของพวกท่าน ถ้าหากท่านทั้งหลายรู้

เล่าจากอบีฮุรَيْرَةَ(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : วันที่ดีที่สุดที่ตะวันโผล่ขึ้นมาคือวันศุกร์ ในวันศุกร์อาด้าถูกสร้างขึ้น ในวันศุกร์ให้อาด้าเข้าสวรรค์ ในวันศุกร์ให้อาด้าออกจากสวรรค์ และวันกียามะห์จะไม่เกิดขึ้นนอกจากวันศุกร์ รายงานโดย ห้าคน นอกจากบุคอรี

และอบูดาอูดได้รายงานเพิ่มเติมว่า : และในวันศุกร์เขาได้รับเตาอบของอาด้าและในวันศุกร์อาด้าได้ตาย และในวันศุกร์วันกียามะห์จะเกิดขึ้น ไม่มีสัตว์ตัวใดนอกจากมันจะรอคอยวันศุกร์นับตั้งแต่ซุบฮันจนถึงตะวันตก เพราะกลัววันกียามะห์นอกจาก ยินและมนุษย์

และเล่าจากเขา(อบีฮุรَيْرَةَ) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : เราเป็นพวกที่มาทีหลัง (แต่) เป็นพวก (แรก) ที่ถึงวันกียามะห์ก่อน แต่ว่าพวกเขาเป็นพวกที่ได้รับคัมภีร์ก่อนพวกเรา พวกเราได้รับคัมภีร์หลังจากพวกเขา จากนั้นวันนี้(วันศุกร์)เป็นวันของพวกเขาก็อัลเลาะห์ได้กำหนด (การทำอิบาดะห์) ให้เป็นหน้าที่ที่จำเป็น(ฟิรดู)เหนือพวกเขา แต่พวกเขาฝ่าฝืน ดังนั้นอัลเลาะห์จึงได้ฮิยาอะห์(แนะนำ)วันนี้ให้พวกเรา ประชาชนปฏิบัติตามเราในวันนี้⁽¹⁾ ขาวียะห์ วันพรงนี้⁽²⁾ ชาวคริสต์ วันมะรืนนี้⁽³⁾ รายงานโดย บุคอรี มุสลิมและนาซาอี

ตามรายงานของมุสลิมว่า : เราเป็นพวกที่มาทีหลัง(เป็นพวกสุดท้าย) แต่เป็นพวกที่ถึงวันกียามะห์ก่อน พวกเราเป็นพวกแรกที่เข้าสวรรค์

(1) คือวันศุกร์

(2) คือวันเสาร์เป็นวันรื่นเริงของพวกยิว

(3) คือวันอาทิตย์เป็นวันรื่นเริงของพวกคริสต์

และเล่าจากเขา(อบีฮุรอยเราะห์)ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้ยินท่านร่อซูลุลเลาะห์(ซ.ล.) กล่าวบนเสามิมบรว่า : กลุ่มชนเหล่านั้นจะต้องยุติการทิ้งละหมาดวันศุกร์⁽¹⁾อย่างจริงจัง หรือ (ถ้าไม่อย่างนั้น)อัลเลาะห์จะ(ประทับตรา)ปิดฉมึกหัวใจของพวกเขา หลังจากนั้นพวกเขาก็จะเป็นบุคคลที่หลงลืม รายงานโดย มุสลิม นาวาอิและอะหมัด

เล่าจากอบีอัล-ยะอูด อัคคอมรี (ร.ค.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : ผู้ใดทิ้งละหมาดวันศุกร์อย่างดูแคลน อัลเลาะห์จะปิดฉมึกหัวใจของเขาเสีย รายงานโดย เจ้าของสุนันและฮากิม

เล่าจากอิบนีอับบาส(ร.ค.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : ผู้ใดทิ้งวันศุกร์โดยไม่มีความจำเป็น(บังคับ) เขาจะถูกบันทึกเป็นคนกลับกโลก (มุนาฟิก) โดยจะไม่ถูกลบและถูกเปลี่ยนแปลง รายงานโดย ชาฟิอ์

ตามรายงานของอบีดาอูดและนาวาอิว่า : ผู้ใดทิ้ง(ยอมอะห์)วันศุกร์โดยไม่มีอุปสรรคใด ๆ ดังนั้นให้เขาจงบริจาคหนึ่งเหรียญทอง ถ้าหากไม่มีก็ด้วยครึ่งเหรียญทอง⁽²⁾

ผู้ที่วายิบต้องละหมาดวันศุกร์⁽³⁾

เล่าจากฮัฟเซาะห์(ร.ค.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : เนื้อหาผู้ที่ผืนเปียก⁽⁴⁾ ทุกคนต้องไปวันศุกร์ และเนื้อผู้ที่ไปวันศุกร์ต้องอาบน้ำ รายงานโดย อบูดาวูดและนาวาอิ

เล่าจากตอริก บุตรชีฮาบ(ร.ค.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : วันศุกร์เป็นสิทธิ์ที่จำเป็นเหนือมุสลิมทุกคนในการ (ละหมาด) ร่วมกัน นอกจากบุคคลสี่ประเภทคือ ทาสที่ถูกปกครองหรือผู้หญิง หรือเด็ก หรือผู้ป่วย รายงานโดย อบูดาวูด ไชกัและฮากิม

เล่าจากอัब्ดุลลาห์ บุตรอัมรฺ(ร.ค.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : วันศุกร์จำเป็นเหนือทุกคนที่ได้ยินเสียงอะซาน รายงานโดย อบูดาวูดและดาร์กูตนิ

(ละหมาด)วันศุกร์ต้องละหมาดในเมือง ในหมู่บ้าน และอธิบายจำนวน(ผู้ละหมาด)

เล่าจากอิบนีอับบาส(ร.ค.)ได้กล่าวว่า : แท้จริงวันศุกร์แรกที่ได้ละหมาด หลังจากละหมาดวันศุกร์ในมัสยิดของท่านร่อซูลุลเลาะห์(ซ.ล.) คือในมัสยิดของอัब्ดุล - กอยส์ ที่ตำบล "ยวซา" ใน(ประเทศ)บาห์เรน รายงานโดย บุคอรีและอบูดาวูด

(1) หลายวันศุกร์

(2) เพื่อเป็นเครื่องลงล้างบาปในการที่เขาทิ้งละหมาดวันศุกร์

(3) คือผู้ชายที่บรรลุนิติภาวะเป็นเอกราช (ไม่ใช่ทาส) มีสุขภาพสมบูรณ์ (ไม่เจ็บไข้) เป็นคนอยู่ประจำท้องที่ (ไม่ใช่เดินทาง) บุคคลที่ไม่มีความสมบูรณ์ตามที่กล่าว ไม่จำเป็นต้องละหมาดวันศุกร์ แต่ถ้าหากเขาละหมาดก็ถือว่าได้แทนจากละหมาดศุกร์

(4) คือบรรลุนิติภาวะ

เล่าจากอัปติรเราะห์มาน บุตรกะอูบ บุตรมาลิก (ร.ค.) ปรากฏว่าเขา (อัปติรเราะห์มาน) เป็นคนจงบิดาของเขาหลังจากตาบอด ได้กล่าวว่า : เมื่อบิดาของข้าพเจ้าได้ยินเสียงอะซานในวันศุกร์จะกล่าวว่า : ขออัลเลาะห์ได้โปรดเมตตาแก่อัซอ๊ด บุตรซุรเราะห์ ข้าพเจ้าจึงได้ถามเขาถึงการกระทำดังกล่าว ท่านได้ตอบว่า : เพราะเขา (อัซอ๊ด บุตรซุรเราะห์) เป็นบุคคลแรกที่ได้ระดมพวกเราไปรวมกันในลานของ “นَابِิต”⁽¹⁾ จากพื้นที่ที่มีหินสีดำของตระกูล “บَاเอยะเดาะห์” ในบึงแห่งหนึ่งที่เรียกว่า บึงค่อดิมาต ข้าพเจ้าได้กล่าวว่า : ในวันนั้นพวกท่านมีกี่คน ท่านตอบว่า สี่สิบคน⁽²⁾ รายงานโดย อุบตาวูดและอิบนุอับบาน ไบฮากี, ฮากิม และถือว่าเป็นฮาดิษขอเสียะห์

ละหมาดวันศุกร์ตกไปเพราะมีอุปสรรค

อัลเลาะห์ตาอาลาได้กล่าวว่า : พระองค์มิได้ให้พวกท่านเกิดความลำบากในศาสนา

และอิบนุอับบานได้กล่าวแก่ผู้ทำหน้าที่อะซานในวันที่ฝนตกหนักว่า : เมื่อท่านได้กล่าวในคำอะซานว่า แท้จริงมุฮัมมัดเป็นศาสนทูตของอัลเลาะห์ แล้วท่านอย่ากล่าว จมาสู่การละหมาด (แต่) ท่านจงกล่าวว่า : ท่านทั้งหลายจงละหมาดในบ้านของพวกท่าน คล้ายกับว่า (ดูเหมือนว่า) ประชาชนไม่พอใจอย่างนั้น เขาจึงได้กล่าวว่า : คนที่ติกว่าข้าพเจ้าได้เคยทำอย่างนั้นมาแล้ว⁽³⁾ แท้จริงวันศุกร์นั้นเป็นพรูที่จำเป็น และความจริงข้าพเจ้าไม่ชอบที่จะสร้างความลำบากกับพวกท่าน ที่พวกท่านจะต้องเดินลุยฝนและฝ่าสายฝน รายงานโดย สามคน

เล่าจากอบีอัลมะเสียะห์ จากบิดาของเขา (ร.ค.) ว่า เขาได้อยู่กับท่านนบี (ซ.ล.) ในยุคอุไดยะห์⁽⁴⁾ ในศุกร์ และได้เกิดฝนตกลงมาโดนพวกเขาไม่ถึงกับพื้นรองเท้าเปียก ท่านได้ใช้ให้พวกเขาละหมาดในที่พัก รายงานโดย อุบตาวูด

(1) นَابِิต คือชื่อของอัมร บุตรมาลิก

(2) เกี่ยวกับจำนวนของผู้ละหมาดวันศุกร์มีพระชนะต่างๆ ของนักวิชาการดังนี้ พระชนะของซาฟิ้อ์และอะห์มัด ถือว่าละหมาดวันศุกร์ใช้ไม่ได้ นอกจากต้องมีผู้ละหมาดที่เป็นผู้ชายสี่สิบคน พระชนะของอบูสะนัฟะห์ถือว่า ละหมาดวันศุกร์ถือว่าใช้ได้เมื่อมีผู้ละหมาดจำนวนสี่คน ถึงแม้จะนับรวมอีหม่ามด้วย โดยมีหลักฐานจากฮาดีษตอบรอนี้ว่า “ละหมาดวันศุกร์เป็นหน้าที่ที่จำเป็นเหนือต่าบลทุกต่าบลที่มีอีหม่าม ถึงแม้จะไม่มีใครเลยนอกจากสี่คนก็ตาม พระชนะของมาลิกถือว่า จำนวนที่ละหมาดวันศุกร์จะใช้ได้คือ มีผู้ละหมาด 12 คน นอกจากอีหม่าม โดยอ้างหลักฐานจากฮาดีษที่ว่า “ประชาชนพากันละทิ้งมัสยิดในขณะที่ท่านนบีกำลังอ่านคุตบะห์ ไม่มีผู้คนเหลืออยู่ในมัสยิดนอกจากคนเพียง 12 คน ซึ่งเป็นสาเหตุให้อัลลอฮ์ทรงประทานโอองการต่อไปนี้ถูกประทานลงมา คือ “เมื่อพวกเขาเห็นสันค้ำหรือการละเล่น พวกเขาพากันออกไปหามันโดยปล่อยท่านให้ยืนอยู่ มีบางพระชนะว่า ละหมาดวันศุกร์จะใช้ได้ต้องมีคนละหมาด 20 คน บางพระชนะว่า 30 คน ทั้งสองพระชนะนี้มีสายรายงานจากมาลิก และมีบางพระชนะว่าคนเดียวก็ใช้ได้ บางพระชนะว่า 2 คน บางพระชนะว่า 7 คน บางพระชนะว่า 9 คน บางพระชนะว่า 50 คน บางพระชนะว่า 80 คน และบางพระชนะก็ว่าต้องมีคนเป็นจำนวนมาก ซึ่งถือว่าเป็นพระชนะที่มีน้ำหนักที่สุด

(3) คือท่านนบี (ซ.ล.)

(4) คือสถานที่แห่งหนึ่งอยู่ใกล้นครมักกะห์ ใช้เป็นที่เจรจาสงบศึกระหว่างท่านรอซูลุลเลาะห์กับพวกมุชริกีน

ตอนที่สอง

คุณค่าของการไปวันศุกร์แต่เช้าและการอาบน้ำเพื่อไปวันศุกร์

เล่าจากอบีสุรอยเราะห์ (ร.ค.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ผู้ใดอาบน้ำในวันศุกร์ เช่นเดียวกับการอาบน้ำชำระมลทิน แล้วเขาได้ไปในชั่วโมงแรก⁽¹⁾ เหมือนกับเขาทำทานด้วย อุฐหนึ่งตัว และผู้ใดได้ไปในชั่วโมงที่สอง เหมือนกับเขาได้ทำทานด้วยวัวหนึ่งตัว และผู้ใดได้ไปในชั่วโมงที่สาม เหมือนกับเขาได้ทำทานด้วยแกะที่มีเขาหนึ่งตัว และผู้ใดได้ไปในชั่วโมงที่สี่ เหมือนกับเขาได้ทำทานด้วยไก่หนึ่งตัว และผู้ใดได้ไปในชั่วโมงที่ห้า เหมือนกับเขาได้ทำทานด้วยไข่หนึ่งฟอง ดังนั้นเมื่ออิหม่ามได้ออกมา (เพื่ออ่านอุตบะห์) มาลาอิกะห์จะมาร่วมฟังคุตบะห์ด้วย
รายงานโดย หัวคน

เล่าจากเขา (อบีสุรอยเราะห์) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : เมื่อถึงวันศุกร์จะปรากฏที่ประตูแต่ละช่องของประตุมัสยิดมีมาลาอิกะห์องค์หนึ่ง คอยจดบันทึกคนที่มาก่อนและคนที่มาหลังมาเมื่ออิหม่ามได้มาถึง พวกเขาจะพับบัญชีเก็บ และจะมาร่วมฟังคุตบะห์และอุปมาคนที่มาในตอนเช้าตรู่ นั้นอุปมาเหมือนกับ ผู้ที่ให้อุฐตัวหนึ่งเป็นทาน รองลงไปจากนั้นก็เหมือนกับผู้ที่ให้วัวหนึ่งตัวเป็นทาน รองลงไปจากนั้นก็เหมือนกับผู้ที่ให้แกะหนึ่งตัวเป็นทาน รองลงไปก็เหมือนกับผู้ที่ให้ไก่หนึ่งตัวเป็นทาน รองลงไปก็เหมือนกับผู้ที่ให้ไข่ 1 ฟอง เป็นทาน รายงานโดย บุคอรี มุสลิม

เล่าจากอบินอุมร์ (ร.ค.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : เมื่อใครคนหนึ่งจากพวกท่านจะมาวันศุกร์ ให้เขาจงอาบน้ำ⁽²⁾ รายงานโดย หัวคน

เล่าจากอบีสะอีด (ร.ค.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : การอาบน้ำในวันศุกร์เป็นวาฮิบเหนือทุกคนที่ผืนเปียก⁽³⁾ รายงานโดย หัวคน นอกจากสตรีมีชี

เล่าจากอบีสุรอยเราะห์ (ร.ค.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : เป็นสิทธิของอัลเลาะห์ดาอาลาที่จะเรียกร้องเอาจากมุสลิมทุกคน คือ การอาบน้ำวันหนึ่งในรอบสัปดาห์จะต้องอาบน้ำในวันนั้นให้ทั่วศีรษะ และทั่วร่างกายของเขา รายงานโดย บุคอรี-มุสลิม และนาซาอี

ตัวบทของนาซาอีว่า : เป็นหน้าที่ของมุสลิมทุกคนในรอบสัปดาห์ต้องอาบน้ำในวันหนึ่ง นั่นคือวันศุกร์

เล่าจากซามูเราะห์ (ร.ค.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ผู้ใดอาบน้ำจะหมาดในวันศุกร์ ถือว่าเขาได้ดำเนินตามสุนนะห์และเป็นประการที่ดีแล้ว และผู้ใดอาบน้ำ (ทั่วทั้งร่างกาย) ดังนั้นการอาบน้ำย่อมดีเยี่ยมกว่า⁽⁴⁾ รายงานโดย เจ้าของสุนัน

(1) เพื่อจะหมาดวันศุกร์

(2) การอาบน้ำเพื่อไปละหมาดวันศุกร์มีพรรณะต่าง ๆ ดังนี้ พรรณะของนักวิชาการส่วนมากถือว่าเป็นสุนัตมุอักกัต แต่มีนักวิชาการบางท่านถือว่าเป็นวาฮิบ โดยยึดถือตามตัวบทที่ปรากฏในฮาดิษ (3) ทุกคนที่บรรลุนิติภาวะ

(4) คือการอาบน้ำทั่วร่างกาย ย่อมดีกว่าการอาบน้ำจะหมาดเลย ๆ

เล่าจากอะนัส (ร.ค.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้พูดมามากแล้ว ให้พวกท่านแปร่งฟัน รายงานโดย บุคอรี

เครื่องหอม น้ำมัน และการแต่งกาย⁽¹⁾

เล่าจากซัลมาน อัลฟารีซี (ร.ค.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ไม่มีชายคนใดที่ได้อาบน้ำในวันศุกร์ และได้ทำความสะอาดตามความสามารถจากความสะอาด⁽²⁾ และได้ใส่น้ำมันจากน้ำมันของเขา⁽³⁾ และใส่เครื่องหอมจากบ้านของเขา เสร็จแล้วได้ออกไป โดยเขาไม่ได้ไปนั่งแทรกระหว่างคนสองคน⁽⁴⁾ หลังจากนั้นเขาได้ละหมาดที่เป็นข้อกำหนดเหนือเขา จากนั้นเขาตั้งใจฟังเมื่ออีหม่ามพูด⁽⁵⁾ นอกจากเขาจะได้รับการอภัย สิ่งที่เกิดขึ้นระหว่างเขากับอีกวันศุกร์หนึ่ง

อบูฮุร็อยเราะห์ได้กล่าวว่า : และเพิ่มอีกสามวัน เพราะแท้จริงความดีหนึ่งจะได้รับผลตอบแทนถึงสิบเท่า รายงานโดย บุคอรี มุสลิมและอบูดาวูด

โดยใช้คำว่า : ผู้ใดอาบน้ำเพื่อไปวันศุกร์ และสวมเสื้อผ้าที่ดี ๆ และใส่เครื่องหอมถ้าเขามีจากนั้น ได้มาวันศุกร์ โดยเขามีได้ขำให้ผู้อื่น และได้ละหมาดตามที่อัลเลาะห์กำหนดให้เขา และได้ตั้งใจฟังเมื่ออีหม่ามของเขาออกมา⁽⁶⁾ จนกระทั่งเสร็จละหมาด มันจะเป็นเครื่องไถ่บาปที่เกิดขึ้นกับเขาระหว่างวันศุกร์นี้กับศุกร์ก่อน

คุณค่าของการเดินไปละหมาดวันศุกร์

เล่าจากอาส บุตรอาส อัชชากอฟี (ร.ค.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ผู้ใดได้อาบน้ำในวันศุกร์ และอาบจนทั่วร่างกาย และได้ไปแต่เช้าตรู่ ได้เดินไปโดยไม่ได้ขี่ได้เข้าไปใกล้อีหม่ามตั้งใจฟังและไม่พูด (ขณะฟังคุตบะห์) จะเป็นผลดีแก่เขาจากทุก ๆ ก้าวนั้นเท่ากับทำความดีหนึ่งปี คือ เท่ากับผลบุญของการถือศีลอดและการยืนหยัดทำความดีในเวลากลางคืนของการถือศีลอด รายงานโดย เจ้าของสุนัน

เวลาของละหมาดวันศุกร์และเวลาของการอะซาน

เล่าจากอะนัส (ร.ค.) ว่าท่านนบี (ซ.ล.) เคยละหมาดวันศุกร์ในขณะที่ตะวันคล้อย รายงานโดย หักน นอกจากมุสลิม

(1) เป็นสิ่งที่ควรกระทำในวันศุกร์ เพราะเป็นวันแห่งการพบปะรื่นเริงในรอบสัปดาห์

(2) อันได้แก่การโกนขนใต้รักแร้ การถอนขนรักแร้ การตัดเล็บและขลิบทหนวด

(3) คือใส่น้ำมันผมน

(4) เพราะบางทีอาจทำความรำคาญแก่คนทั้งสอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยามที่อากาศร้อนอบอ้าว นอกจากจะได้รับอนุญาตจากคนทั้งสอง

(5) คืออ่านคุตบะห์

(6) เพื่ออ่านคุตบะห์

เล่าจากซะลามะห์ บุตรอัล-อักวะอ (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : พวกเราเคยละหมาดวันศุกร์พร้อมท่านนบี (ซ.ล.) แล้วเรากลับมา เรายังไม่พบว่าที่กำแพงมีเงาที่เราจะอาศัยร่วมได้⁽¹⁾ รายงานโดยมุสลิม อับูดาวูดและนาซาอี

เล่าจากอัสสาอิบ บุตรยะซีด (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่าการร้องเรียก⁽²⁾ ในวันศุกร์ครั้งแรก เมื่ออีหม่ามได้นั่งบนมิมบรในสมัยท่านนบี (ซ.ล.) และอบีบักร์และอุมร์ (ร.ค.) เมื่อมาถึงสมัยอุสมานประชาชนมีมากขึ้น จึงได้เพิ่มการป่าวร้อง (อะซาน) ที่สาม⁽³⁾ บนสถานที่แห่งหนึ่งในตลาดของนครมะดีนะห์ รายงานโดย ห้าคน นอกจากมุสลิม

และได้เพิ่มเติมในบางรายงานว่า : และงานได้ดำเนินอยู่อย่างนั้นอย่างมั่นคง

ตอนที่ 3

คุตบะห์ (การแสดงธรรมในวันศุกร์)

เล่าจากอิบนุอุมร์ (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่าท่านนบี (ซ.ล.) เคยยืนกล่าวสุนทรพจน์ (ยืนแสดงคุตบะห์) หลังจากนั้นท่านได้นั่ง จากนั้นก็ยืน เหมือนที่พวกท่านกระทำอยู่เดี๋ยวนี้ รายงานโดย ห้าคน

และตัวบทของอบีดาอุดว่า : ปรากฏว่าท่านนบี (ซ.ล.) เคยนั่งเมื่อขึ้นไปอยู่บนมิมบร จนกระทั่งมุอัซซินเสร็จ⁽⁴⁾ หลังจากนั้นท่านได้ลุกขึ้น และแสดงคุตบะห์ จากนั้นท่านได้นั่งและจะไม่พูด หลังจากนั้นท่านได้ยืนขึ้นและแสดงคุตบะห์ต่อ

และในบางรายงานว่า : สำหรับท่านนบีนั้นมีการแสดงคุตบะห์สองครั้ง โดยท่านจะนั่งระหว่างคุตบะห์ทั้งสอง จะอ่านอัล-กุรอานและจะตักเตือนประชาชน

เล่าจากยาบิร บุตรซามูเราะห์ (ร.ค.) ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าละหมาดพร้อมกับท่านนบี (ซ.ล.) ละหมาดของท่านปานกลาง และคุตบะห์ของท่านก็ปานกลาง รายงานโดย ห้าคน นอกจากบุคอรี

อับวาลได้กล่าวว่า : อัมมารได้แสดงคุตบะห์แก่พวกเรา เขาแสดงสั้น ๆ แต่มีความหมายลึกซึ้ง เมื่อเขาลงมาจากมิมบร พวกเราได้กล่าวว่า : โอ้ อะบา-อัลยัคดอน⁽⁵⁾ ความจริงท่านได้แสดงคุตบะห์อย่างลึกซึ้งและสั้น ถ้าหากท่านแสดงยาวกว่านี้ก็จะเป็นการดี (หวังว่าท่านจะแสดงยาวกว่านี้) เขากล่าวว่า : แท้จริงข้าพเจ้าได้ยืนท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) กล่าวว่า : แท้จริงการ

(1) ที่เป็นเช่นนี้เพราะพวกเขารับอ่านคุตบะห์ และละหมาดหลังจากตะวันตกแล้ว

(2) การอะซาน (3) คือเป็นครั้งที่สาม นอกจากอะซานต่อหน้าคอเตบและนอกจากอิกอมะห์ซึ่งกระทำก่อนหน้านั้น แม้ว่าตามความเป็นจริงการอะซานนี้จะอยู่ก่อนการอะซานต่อหน้าคอเตบและอิกอมะห์ก็ตาม คือ การอะซานที่ท่านอุสมานเพิ่มขึ้นนี้ได้เพิ่มขึ้นหลังจากเริ่มเข้าเวลา, ครั้งที่สองคืออะซานต่อหน้าคอเตบ, ครั้งที่สามคืออิกอมะห์ก่อนละหมาด

(4) เสร็จจากการอะซาน

(5) เป็นชื่อเล่นของอัมมาร

لا اله الا الله محمد رسول الله
